

FINIS
Opiniones
p. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Goetius de consolatione philosophica Et de disciplina scolarium.

Tabula

C Incipit tabula sup libris Boetii de
cōsolatiōe philosophiæ sū ordinem
alphabeti.

A cadiosus tardus et vi
ciosus argui
tur. li. 4. metro. 7.

Accusatio crudelis. libro. i.

profa. 4.

Accusatio Boetii erga regem habuit
tria vicia. li. pmo. profa. 4.

Actus quilibet requirit ordinē tempo
ris et loci. lib. pmo. metro. 6. In vere
flores et autumnus vne colliguntur li. z
me. vt supra.

Actus sequit cōditiōe potentie cuius
est actus. lib. 5. profa. 4.

Admiratio exempli de septe stel
lis et eclipsi lune. li. 4. metro. 5.

Admirantur homines de illo quod ra
ro fit. ibidem.

Admirari fecit senes p̄hari. ibidem.

Aduersa fortuna plus prodest q̄ p̄pe
ra. lib. z. profa. 8.

Aduersa bonis: p̄pera malis q̄re con
tingant. li. 4. profa. 6.

Aduersa et prospera adueniūt bonis et
malis. li. 4. profa. 7.

Aduersitas veros amicos ostēdit. lib.
z. profa. 8.

Aduersitati fortune dolēdum non est
p̄pter quinq. libro. z. profa. i.

Aduersitare non debz sapiēs molestari
nec fortis multitudinē hoium terre
ri. lib. 4. profa. 7.

Aduersitate et p̄p̄eritate vt se homo
equaliter habeat botas exemplis.
libro. 4. metro septimo.

Affectiōes quoz gaudius. spes. timor.
dolor impediunt cognitionem veri.
libro. i. metro. 7.

Affecti quoz sunt. regre ifra. catbene.
Ager mētē bois designat. li. 3. me. i.

Aliena p̄bitas et pulchritudo hoiez nō
decorat. libro. z. profa. 5.

Amatibz q̄s dat legē. li. 3. metro. i. z.

Amicitia dissilitudo dissoluit. li. i. pf. 3.

Amicoz triplex gen⁹. li. z. profa. 3.

Amicus ver⁹. regre aduersitas supra.

Amicos fortuna. infortuniū inimicos
facit. li. 3. profa. 5.

Amor diuin⁹ tria facit in hominibus.
libro. z. metro. 8.

Anaxagoras p̄bs stulticiā hoium solē
p̄ deo colēnū rep̄dēdit. li. i. pf. 3.

Anni sūt quoz p̄res. li. i. metro. 5.

Anni p̄tes quoz. regre regimē dei.

Anni transformatio peior est q̄ corpo
ris. lib. 4. metro. 4.

Antiquoz etas fuit sine cupiditate. li.
z. metro. 5.

Appetit oia p̄manere. regre bonū est.

Appetitus. require p̄manētia.

Appetitus est duplex. li. 3. pf. ii.

Appetitus. regre desiderium.

Area fortune q̄re mūd⁹ of. li. z. pf. i.

Arma p̄bie. libro. i. profa. z.

Artes liberales dicunt lac. ibidem.

Assinus ad lyrā ē homo sine attētiōe
verba sacra audiēs. li. i. profa. 4.

Assin⁹ dicūt piger seu tardus. li. 4. pf. 3.

Auari dicunt canes. li. i. pf. 4. et idē
habetur. libro. z. metro. z.

Auari insatiabiles. li. 3. metro. 3.

Aues tenebrar. require tenebre.

Auriga. require currus.

Aurarus. require lupus.

Autūnus. require tps autumnale.

Auxiliū diuinū in minimis debet inuo
cari. libro. 3. profa. 9.

Auxiliū diuinū inuocatio a Boetio. lib.
quarto. metro. 9.

Barbitonfor require in se
curitas.

Beate tunc resp̄ublice sunt fit per sapiē
tes et studiosos regantur. libro pmo.
profa quarta.

Beatitudo siue felicitas est duplex. li.
bro. z. profa. 4.

Beatitudo nō ē dignitatibz. li. z. p. 6.

Beatitudo siue felicitas nō p̄sistit i bo
nis fortunis. li. z. pf. 4. et probatur
tribz rationibus. ibidem.

Beatitudinis descriptio. li. 5. pf. z.

Beatitudinē ad verā oēs vocāt. libro
tertio. metro. io.

Beatitudinem attingere. require am
bulare.

Beat⁹ ois de⁹ est. libro. 3. profa. io.

Beatitudo. regre patria. Itē oēs. Itē
in verbo voluptas.

Bellū iustū licet. libro. 4. metro. 4.

Bestiā nō beatificat. li. 3. pf. 7.

Bibliotheca vnde dicūt. li. i. pf. 4.

Boetio multa noia annectunt. in pro
hemio.

Boeti⁹ ordinauit act⁹ suos ad cōmunē
pacē septe exēplis. li. i. pf. 4.

Boeti⁹ q̄re ifirm⁹ iudicabat. li. i. pf. 6.

Bona corporis sunt vilia. li. 3. pf. 8.

Bona bois sūt ratio et intellect⁹ nō tem
poralia. libro pmo. pf. 6.

Bona temporalia somniant esse felici
tas. libro. 4. profa prima.

Bona temporalia querēs in varia inci
dit. libro. 3. profa. 8.

Bona tēporalia nec sufficientiam nec
potētiā p̄stāt. li. 3. profa. 9.

Boni semper sunt potentes: mali vero
impotentes. libro. 4. profa. z.

Bonū est duplex. li. z. pf. 6.

Bonoz p̄mia. require p̄mia.

Boni p̄mio hic p̄uant. regre iusti.

Boni veri imagines vbi inueniuntur.
libro tertio. profa. 9.

Bonū et vñ idē sunt. require vñum.

Bonū est qd oia appetūt. li. 3. pf. ii.

Bonum summus cullibet videt id qd
appetit. lib. 3. profa. z.

Boeas ventus significat p̄biam. lib.
primo. metro. 3.

Breuitas vite diuine. lib. 4. profa. 4.

Butū. require Ulysses.

Calamitas vnde dicatur. lib.
z. pf. prima.

Canis dicūt rixosus et lupus auarus. li.
quarto. profa. 3.

Caro nihil aliud est nisi sanguis coagu
latus. li. pmo. me. primo.

Casus nō est enēr⁹ p̄uius. li. 5. pf. i.

Casus diffinitur. ibidem.

Carbene rōnis sunt quatuor affectus.
libro. i. metro. z.

Causa mali. require nihil.

Celū q̄re dicūt stabile. li. i. metro. z.

Celū mouet duplici motore. ibidem.

Celū quare dicitur stare eiūsdē stelle.
libro pmo. metro. 3.

Circulo p̄parat vita bois. li. 3. metro. z.

Circe oea. require. Ulysses.

Claritas solis. regre pulcentia dei.

Cognitio summi bōi fit per creaturas
gradatiz trascēdēdo. li. 4. metro. i.

Cognitio sequit naturam cognoscētis.
libro. 5. profa. 5.

Cognitiōis veritatis impedimēta. reg.
re. Turbationes.

Cognitio veri repellit cecitatem igno
rantie. lib. 4. profa. 4.

Cognitiua virtus aliter in nobis itelle
ctiua et aliter sensitiua. li. 4. profa. 3.

Cognoscit rotundū aliter visu et aliter
tactu. libro. 5. profa. 4.

Cognoscit homines aliter sensus aliter
imaginatio. aliter rō. aliter intelligē
tia diuina. ibidem.

Coloz p̄bie. li. i. profa prima.

Comedere parētes in certis p̄tibz lau
dabile est. libro. z. profa. 7.

Cōcordare nō p̄bit mali cūz bonis. nec
etiā inter se. li. 4. profa. 6.

Concordia elementorum. require regi
men dei.

Cōcupiscentia terrena superata homo
fit diuinus. li. 4. metro. 7.

Confitere nō abscondas. si medicantis
opus expectas: opz vt vulnus dete
gas. libro. i. profa. 4.

Consciētē libertas et p̄scientia libera.
libro pmo. profa. 4.

Cōsciētia praua punit malū intrinsece
si exteri nō punit. li. 4. pf. 4.

Cōsolatio philosophiæ. li. i. profa. 3.

Consules electi ducti in pretorūm sūm
consuetudinē romanorum. libro
scdo. profa. 3.

Cōtēplatio supernoz est nostrū z stul
tos ppugnaculū. li. i. profa. 3.

Cōtingens. require necessarius.

Conuictus. require damnari.

Crapula boiem debilitat. li. z. pf. 5.

Cupiditas multoz maloz causa est. li.
bro. z. metro. 5.

Cupiditas veri boni nāliter est inserta
hominibus. libro. 3. profa. z.

Currus per aurigam necessario nō vt
bitur. libro. 5. profa. 4.

Damnari nullus debz nisi cō
uictus. lib. i. pf. 4.

Damnatorum pena. require pena.
 Desiderium siue appetitū eorum imple-
 re soli sapiētes possunt. li. 4. p. z.
 Desideriū ē libidinis differētia. ibidē.
 Deus intuet omnia. li. 5. p. 6.
 Deo sunt peccata offerēda. ibidē.
 Deus p̄sident vt conditor mundi. lib.
 primo. p. 6.
 Deus cōmēdat de gubernatiōe cele-
 stiu & terrestriu. lib. 2. metro. 5.
 Deus siue summus bonus non inueni-
 tur in terrenis sicut nec auris in ar-
 boribus. lib. 3. metro. 8.
 Deus regit omnia. lib. 3. metro. 9.
 Deus a nullo compulsus sed sua boni-
 tate fecit oia. 7. cōmēdat eum ex par-
 te sapientie sue. ibidē.
 Deus oia gubernat. li. 3. p. 12.
 Deo oia recta fiunt. lib. 4. p. 12.
 Deus rotat orbem dicit p̄rmenēdis.
 lib. 3. p. 12.
 Deus tonans. require tonitru.
 Deus verissime est. require esse.
 Deus sōns omnis bonitatis per omni-
 potētiā. iudex equitatis per iustitiā.
 lib. 4. metro. 6.
 Deum eternum omnes sapiētes dixe-
 runt. lib. 5. p. 6.
 Deus oia videt. lib. 5. p. 6.
 Dignitas siue potestas est duplex. lib.
 2. p. 6.
 Dignitas reddit malos peiores vt pa-
 ter de romanis. li. 2. p. 6.
 Dignitas malos reddit peiores. patet
 de Nerone. cui ponit quatuor ma-
 litias. lib. 2. metro. 6.
 Dignitas si esset bona nō adueniret pes-
 timis. lib. 2. metro. 6.
 Dignitas collata impobis non efficit
 dignos. sed ostendit indignos. lib. 2.
 scdo. p. 6.
 Dignitas nō reddit hominem bonozabilem
 si nō est virtuosus. lib. 3. p. 4. 7. p.
 bat quadruplici via.
 Dignitas p̄fecture dignitas senatori-
 a. ibidē.
 Displicere malis laudabile est. lib. 2.
 metro. 6.
 Diuitie in q̄q̄ consistūt. li. 2. p. 6.
 Diuitie dispense minuitur. scientia ve-
 ro dispersa augmentat. li. 2. p. 6.
 Diuitie nō sunt appetendē tribus ratio-
 nibus. probatur ibidē. 7. p̄pter di-
 uitias multo periculant. ibidē.
 Diuities soli reputantur bonozie digni.
 ibidē.
 Diuitie non auferunt indigentiam. li.
 2. p. 6.
 Diuitias quid sit. lib. 5. p. 4.
 Diuina p̄uidētia. regre ingenium.
 Diuino amore tria reguntur. scilicet. ele-
 menta & tēpora. lib. 2. metro. 8.
 Diuinus amor tria facit in hominib⁹.
 ibidē.
 Dolendū nō esse. regre aduersitati.
 Dolere faciūt tria. Boetii. li. 1. p. 4.

Dolor ira metus. lib. 1. p. 6.
 Dola duo vini i limite iouis. li. 2. p. 2.
 Duo principia rerum bonum & malus.
 require pitagorici.
 Durare malū. require miseria.
 Ebetatur 7 ingrosatur mens
 humana temporalis
 bus. li. 1. me. z.
 Ebrius volens ire domus sic errans a
 felicitate. li. 3. p. 6.
 Eclipsis lune. require admirationis.
 Eget ois eo qd̄ desiderat. li. 3. p. 6.
 Elemētus cōcordia. regre regimē dei.
 Eloquētia siue sapientia. 7 eloquentia
 cū sapiētia. lib. 2. p. 6.
 Epicuri floi. li. 1. p. 6.
 Equiter se bēre. regre aduersitate.
 Error sapientis est duplici de cā peior
 q̄ insipientis. lib. 1. p. 6.
 Esse malos simplr nō cōcedit sed esse
 boies malos sicut cadauer eē homi-
 nē. lib. 4. p. 6.
 Esse verissime habet p̄mum ens. quā-
 to ergo aliquis magis per vicia re-
 cedit a primo esse. tanto magis desi-
 nit esse. lib. 4. p. 6.
 Etas p̄bie. lib. 1. p. 6.
 Etates quatuor per poetas distinguū-
 tur. lib. 2. metro. 5.
 Eternitas deo attribuitur 7 p̄petuitas
 mundo. lib. 5. p. 6.
 Eternitatis diffinitio. lib. 5. p. 6.
 Eternitatis cognitio habetur ex cog-
 nitione temporis. ibidē.
 Eternitatis vocabulo multi sunt abu-
 si. ibidē.
 Eternū triplex. lib. 5. p. 6.
 Euenire. regre liberum arbitriū.
 Euentus. regre casus. 3. te fortuiti.
 Eufrates & tigris duplex origo. lib. 5.
 metro. primo.
 Exillum. require miseria.
 facies siue vultus p̄bie. lib. 1.
 p. 6.
 Falli nō pot deus. require p̄uidētia
 diuina.
 Falsa felicitas dicit mēdax. lib. 3. p. 6.
 Fama popularis non puenit ex recto
 iudicio rōnis. lib. 3. p. 6.
 Familiaris inimicus efficacissima pe-
 stis. lib. 3. p. 6.
 Familiars regū. require potens.
 Fatalis ordo. lib. 4. p. 6.
 Fatum duplex notificatur. ibidē.
 Fatum ad p̄uidētiā. habet dispo-
 rentiam. ibidē.
 Fatum depēdet a diuina p̄uidētiā
 exemplum. ibidē.
 Fati diuersę opiniones. ibidē.
 Fato oia que subsunt etiam diuine p̄-
 uidentie subsunt. ibidē.
 Satus se habet ad p̄uidētiā sicut
 ratiocinatio ad intellectū. ibidē.
 Satus incipit vbi motus. 7 quicquid su-
 pra motū est fatum est. ibidē.
 Felicitas est duplex. scilicet politica & spe-

culatina. lib. 1. metro. 1.
 Felicitas tēporalis in tribus consistit.
 lib. 2. p. 6.
 Felicitas nemini totalr aduēit. ibidē.
 Felicitas falsa. li. 3. metro. 1.
 Felicitatē a vero bono errantes in q̄-
 q̄ posuerūt consistere. li. 3. p. 6.
 Felix quātūcūq̄ quis sit tri alteri? sta-
 tus apparet felicitas. li. 2. p. 6.
 Figura siue forma hominis & etiā bus
 torum. lib. 5. metro. 5.
 Finis cum sit causa causarū ideo nihil
 potest p̄fecte sciri nisi fine cognito.
 lib. 2. p. 6.
 Finis & principii in vni coicidūt. pars i
 circulo. 7 cognitio principio cognoscit
 finis ois rez. scilicet de. li. 1. p. 6.
 Sletus duplex. ver⁹ & fict⁹ siue adula-
 torius. lib. 2. metro. 1.
 Sōns bonitatis. require deus.
 Sotus. require aduersitate.
 Sotitudo siue potentia vera require
 refrenare.
 Sotune bona trāstoria & deceptoria
 nulli seruāt fidem. li. 1. metro. 1.
 Sotuna caduca pp̄ duo. duplicē bz fa-
 ciem. ante albā & retro nigrā. ibidē.
 Sotuna ceca depingit duplici fronte
 capillata & calua. li. 2. p. 6.
 Sotuna non est in potestate hominis.
 ibidē.
 Sotuna depingit cum rota. ibidē.
 Sotuna non affuecit in oppositū nec
 natura. ibidē.
 Sotuna quelibet dupliciter conside-
 rat. lib. 4. p. 6.
 Sotuna esse bonā vel malā stat in vo-
 luntate hominis. lib. 4. p. 7.
 Sotuna superba: quia nulla veref. li.
 scdo. metro. 6.
 Sotuna iuchis 7 auaritiis. li. 2. me. z.
 Sotune bona non efficiunt quod pro-
 mittunt. lib. 3. p. 6.
 Sotuna omnis aut iucunda aut aspe-
 ra. lib. 4. p. 7.
 Sotuti cūctus declarātur per sumi
 na paradisi. scilicet tigris & eufrates: q̄
 rum duplex est origo. lib. 5. metro. 1.
 Suga passionum siue affectionum. li.
 quarto. metro. 7.
 Sutura ex necessitate eueniunt requi-
 re. spe.
 Gloria mūdana nō dicit beati-
 tudo. li. 3. p. 6.
 Gloriam non est in veltibus. lib. 2.
 secundo. p. 6.
 Gloriā nō est in multitudine seruo-
 rum. lib. 2. p. 6.
 Gloria siue fama nō spectat ad virtuo-
 sos. lib. 2. p. 6.
 Gloria humana non est appetenda p̄-
 p̄ter quatuor. lib. 2. p. 6.
 Gloria vana ex nobilitate sanguinis.
 lib. 2. p. 6.
 Subernatio celi & terre. regre deus.
 Subernaculū qd̄ de regit mundum est

Tabula

bonitas dei. libro. i. profa. 6.
Subernare omnia. require deus.

Herculus labores duodecim. lib. i. metro. 7.

Homo diuin⁹. regre cōcupiscētia.

Dois bona sunt ratio et intellect⁹ nō tē poralia. libro. i. pfa. 6.

Domini ppriū. regre ratiocinatio.

Doies mali nāz amittēt humanā et in bruta cōuertuntur. li. 4. pfa. 3.

Dois forma est fursum ad celos crea ta bzupō vero deorsum ad terrāz. lib. quinto. metro. 5.

Dō nō yil s3 nobil pō mūdi. li. i. me. 5.

Dō vere scit q seipus scit. et ignozat q seipum ignozat. li. i. pfa. 6.

Dō nō est dō nisi rōnalis. li. 4. pfa. 3.

Dumani act⁹ regunt a deo. li. i. pfa. 5.

Ignorantia est duplex. iter. na sine nālis et bec ē iumenū. externa siue extra nāz et bec est senū et negligētū. li. i. me. z.

Ignorantia suipius. regre homo.

Ignorantia. regre cognitio veri.

Imagines veri boni. regre boni veri.

Infelicissimi. regre miserrimi.

Inclinatio capis signū est profunde imaginationis. libro. 3. pfa. z.

Ingeniū humanū nō valet ordinē di uine pudentie pphēdere. li. 4. p. 6.

Impedimēta cognitionis veritatis. re quire turbationes.

Impunitas. require pena.

Impuniti mali. require veritas.

Insecutitas regie potestatis p3 in Dio nysio. libro. 3. pfa. 5.

Intellectus. require sol.

Inuenire deū. require deus.

Iudex equitatis. require deus.

Inuidas comparat veseno monti ar denti. libro pmo. metro. 4.

Ira quid sit. libro pmo. pfa. 5.

Iudices mouent ad misericordiaz du plici de causa. lib. i. pfa. 4.

Judicium vulgariū dicit infortuna tum miserum. fortunatum felicem. libro pmo. profa. 4.

Judicium naturale et rationale disse runt. libro quinto. profa. z.

Iustitia quid sit. libro scdo. profa pma.

Iusti siue boni nō solus hic pmo pua tur. sed a malis calcant. li. 4. pfa. i.

Iuuentus viridis et felix differunt. lib. pmo. metro. i.

Labores. quodecim require herculus.

Lac. regre artes liberales.

Lacerintus dom⁹ multis circulis cō structa. libro. 3. profa. i. z.

Laudare presentem dupliciter cōtin git. libro. z. profa. 3.

Lectro siue thoro studiū assimilatur. libro. i. profa. i.

Letargia qlis infirmitas. lib. i. pfa. z.

Leuia documēta pcedere debēt dis ficilia. libro pmo. profa. z.

Liberrum arbitrium est in rōnali crea tura. libro. 5. pfa. z.

Liberrum arbitrium aliter est in ange lis aliter in hoibus bonis et aliter in pniais. ibidem.

Liberrū arbitrium non necessitatur. s3 deus oia pspicit. ibidem.

Liberrū arbitriū sequunt⁹ premia et pe ne. lib. 5. pfa. 3.

Liberrū arbitriū pudentie diue non est discordia sicut aliquid aliter appa ret. libro. 5. metro. tertio.

Liberrū arbitriū possūt res sic et aliter euenire. libro. 5. profa. 6.

Libidinis et desiderij differentia. lib. quarto. profa. tertia.

Ligar⁹ carbonis. regre pnceps malus.

Lumen. require tenebre.

Lupus dicat⁹ auar⁹. libro. 4. pfa. 3.

Luxuriosi comparāt⁹ rabiē maris. libro. i. metro. 4.

Luxuriosius. require porcus.

Magistratum quare assū pfit boeti⁹.

libro pmo. pfa. 4.

Mala sunt in mundo. li. 4. pfa. i.

Mali et stulti nō sunt timēdi. li. i. pfa. 3.

Malos esse non simpliciter concediū. require esse.

Mali posse siue velle. regre posse.

Malitia eternaliter duraret. libro. 4. profa. 4.

Malum nūq⁹ est. libro. 4. pfa. 6.

Malus phib. libro. i. pfa. i.

Malus nihil est. libro. 3. pfa. i. z.

Medicus qualiter inuestigat morbū. libro. i. profa. z.

Medica dicat⁹ phia. lib. i. pfa. 3.

Medicus nō solū per signa vaine que rit morbū. sed etiā per interrogatio nes. libro. i. profa. 6.

Memorari. require recordari.

Mendaciū est triplex. lib. i. pfa. 4.

Mendax. require felicitas falsa.

Meroz. require dolor.

Meretrici assimilantur muse poetice. libro pmo. profa. i.

Metro et profa vritur Boetius ppter duo. li. i. metro. i.

Miseria et exiliū. li. i. pfa. 5.

Misericordia. require iudices.

Miser est ois malus. lib. 4. pfa. 4.

Misericor⁹ tanto ga quāto supplicio di gnior. ibidem.

Misericor⁹ esse mali. si nō puniren tur. ibidem.

Miserrimi sunt infelicissimi. si malitia eternaliter duraret. lib. 4. pfa. 4.

Mora. require periodi.

Mons etbna semp ardet. li. z. pfa. 5.

Mors. libro. z. metro. 7.

Mors felix et infelix fm vulgare. lib. primo. metro. i.

Mundus. regre area fortune.

Mundus cōparat⁹ mari. li. i. pfa. 3.

Mundus. require deus.

Mundum possuit Plato incepisse. lib. quinto. profa. 5.

Murē velle muribus dominari ridi culosum est. li. z. pfa. sexta.

Mutabilitas rez pbat trib⁹ exēplia. scilz sole. flozib⁹ et mari. li. 3. pfa. 8.

Mutabilia oia pter deū. li. 4. pfa. 6.

Natura non assuecit in opposi tum nec fortu na. lib. z.

profa pma.

Natura est triplex. li. 3. me. z.

Natura biana paucis minimisq⁹ con tenta est. libro. z. profa. 5.

Natura si interdus violentat. itā qñq⁹ ad id redit q nāliter sibi zuenit vt patet de leone vegetabilibus et vola tilibus. libro. 3. metro. z.

Naturale iudiciū differt a rationali. li. bzo. 5. profa. z.

Necessitare. require presentia. Itēz re quire signum.

Necessitates sūt due. li. 5. pfa. 6.

Necessariū idē pōt esse et cōtingens ad diuersa relatum. libro. 5. pfa. 6.

Nerōis qñq⁹ malitie. regre dignitas.

Neronis luxuria. libro. i. metro. 4.

Nescire. require homo vere.

Nihil est causa mali. li. 4. pfa. 6.

Ex nihilo nihil fieri qñq⁹ intelligitur li bzo. 5. profa. puma.

Nigromantiū psumperunt Boetium propter duo. libro. i. profa. 4.

Nobilis quinis preter illū qñq⁹ oditis vitia. libro. 3. metro. 6.

Nome significat subtilitiaz cum quali tate. libro. 4. metro. 4.

Non ens est duplex. libro. 5. pfa. 6.

Notum antiquū. require pati.

Nox est duplex accidentaliter et natura lis. libro. i. metro. tertio.

Obediunt deo cuncta natura licet existētia. lib.

quarto. metro. 6.

Ocium dicat⁹ studiū fm vulgare. lib. primo. profa. quarta.

Oculi phib ratio et intellectus et triplici rōne dicunt⁹ ardēres. lib. i. pfa. pma.

Odiū non bz locum apud sapientes. libro quarto. profa. quarta.

Oēs laborat⁹ licet diuerso calle ad vnu bitundinū siue punire. li. 3. pfa. z.

Oēs redūt ad bitundinē vi naturali cō pulsū sed varie. libro. 3. profa. z.

Opinio vulgariū. require veritas.

Opus qd⁹ facere vis requirit⁹ volūtas et potestas. lib. 3. profa. quarta.

Oro siue deprecio qd⁹ sit. li. 5. pfa. 3.

Orationes siue preces sunt deo potri gende. libro quinto. profa. sexta.

Oratores q⁹ sint. li. 4. profa. quarta.

Ordo debet⁹ tpis et loci bz esse in quoli bet ope siue actu. li. pmo. metro. 6.

Ordine debito suat⁹ res i suo eābide.

Ornamentis ornari ē error. lib. z. pfa. 5.

Oryphe⁹ citraris. libro. 3. metro. i. z.

Oryphi fabule moralitas. ibidem.

Parentes. regre comedere.
peripatetici. lib.
i. p. 1. p. 3.
passio est quidam motus cellule appe
titus. libro. i. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
passiones animi impediunt rectū rōnis
iudiciū. li. i. p. 1. p. 6. Et ibidē. metro. 7.
pati sapientes nō est nouum sed anti
quum. libro. i. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
paria est beatitudo: via ad eam sunt
virtutes. libro. 5. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
paupertas duplex. libro. 2. metro. 4.
paulin' senator romanor. li. 2. p. 1. p. 6.
par seu trāquillitas mētis. li. i. p. 1. p. 6.
peccata. require vitia.
pellende sunt affectiones. li. i. mc. 7.
pēna malorum bona ipunitas mala.
lib. 4. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
pene dānatoz siue purgādoz non
sunt ediscerēde. li. 4. p. 1. p. 6.
pene maloz qre fieri pmitunt bonis
et malis. li. 4. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
pene. require liberū arbitrium.
pene mētis speculatio rōnis. li. 4. p. 1. p. 6.
periclitari. li. i. metro. 7.
periodi mortis siue mete vite. lib. 4.
metro quarto.
permanētia est appetit' naturalis nō
voluntarius. li. 3. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
piger. require asinus.
pitagorici possunt duo pncipia reg
bonum et malū. li. 3. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
philosophari. require admirari.
phia of mulier ppter tria. li. i. p. 1. p. 6.
phia statura. ibidem.
philosophie pres tres mathematica:
naturalis: et metaphysica. ibidem.
phie vestes artes liberales. ibidem.
philosophie vestes erant filis tenuissi
mis. ibidem.
phia māb' suis texerat vestē. ibidē.
phie vestes obscurā: qz nō vīitata vt
gladi' i gēte rubiginosus erit. ibidē.
phie vestis finditur vario mō. ibidē.
phia diuiditur in practica et specula
tiua. ibidem.
phia practica habet in ethica ycono
mica et politica. sed speculatiua seu
theorica triplex est. i. physica. mathe
matica et metaphysica et in talib' est
ordo per modū scale. ibidem.
philosophie ornamenta. ibidem.
philosophie ira. ibidem.
phia magistra oium virtutum et est a
deo. li. pmo. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
phia est via ad cognoscendum verus
lumen. libro. 4. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
phus fuisse si tacuisse. li. 2. p. 1. p. 6.
plato. regre scire. Itē regre mūdus.
poeta. require meretrici.
poetica ars a phia fugat. li. i. p. 1. p. 6.
popularis. require fama.
porcus of luxuriosus. li. 4. p. 1. p. 6.
posse malū peius est qz velle. li. 4. p. 1. p. 6.
posse malū nō est posse. li. 4. p. 1. p. 6.

posse implere. require desiderium.
potentia non potest in liberis arbi
trii. libro. 2. p. 1. p. 6. vt pater de illo
qui momordit linguam.
potentia vera. require refrenare.
potētia sufficientia: reuerentia clari
tudo iocunditas sunt vnum in re.
libro. 3. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
potētia ligata. regre pnceps malus.
potētia plus. require actus.
potentium familiaritate Seneca et
plures mortui sunt. li. 3. p. 1. p. 6.
potentes bui' mundi non sunt timē
di. lib. pmo. metro. 4.
potēs econtra patitur potētia exem
plū d' buffride iterfecto ab Verce
Itē de regulo romano. li. 2. p. 1. p. 6.
potestas regia non est vera potestas.
lib. 3. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
potestas gladio super caput penden
ti comparatur. ibidem.
prātis infecuritas. regre ifecuritas.
potestates pcedunt malis. li. 4. p. 1. p. 6.
potestas plus. require dignitas.
preces. require orationes.
premia nunq' defunt bonis nec ma
lis supplicia. li. 4. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
premia. regre liberum arbitrium.
premiū extrinsecū si curat bon' cū ha
beat in aio intrinsecū. li. 4. p. 1. p. 6.
prescientia dei. libro. 5. p. 1. p. 6.
prescientia dei nullā necessitatē dei
iponit futuro. libro. 5. p. 1. p. 6.
prescientia dei non mutat pcepta
tem rei. libro. 5. p. 1. p. 6.
presentialia oia sūt i deo. li. 5. p. 1. p. 6.
pretorio inducebantur consules ro
mani. require consules.
principia duo. require pitagorici.
principiū malorum potentia ligata
est multis carbenis. li. 4. metro. 4.
prodigium quid sit. lib. 2. p. 1. p. 6.
promittere. require sapiens.
propositionū veritas est super natu
ram rerum. lib. 4. p. 1. p. 6.
proprium bonum hominum. requi
re non recta.
protopoeia est fictio noue persone.
li. pmo. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
prospere. require aduersa.
prouidentia dei solis claritatem ex
cellit. li. 5. metro. 2.
prouidentia diuina quo ad diuersos
act' boio nō fallit. li. 5. p. 1. p. 6.
prosa et metro vti boeti' duabus de
causis. lib. pmo. metro pmo.
prudēs tria respicit tpa. li. 2. p. 1. p. 6.
pulchritudo quadruplex. li. 2. p. 1. p. 6.
pulchritudo corporis velociter rapi
tur. lib. 3. p. 1. p. 6.
pulchz videri si reddit nā. qz oculo
d' bilitas. ibidē. Exēplū d' Alcibiade.
puniuntur alibi grauius mali hic im
puniti. lib. 4. p. 1. p. 6.
puniri intrinsece. require pscia pura.
puniri non. require misereor.

Quies mentis. require par.
Quinq' vni in re. require
potentia.
Quid nominis et quid rei differunt. li
bro quinto. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Ratio recta est boi' ppiū bonus.
libro pmo. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Rationalis. regre homo.
Recordari qd sit. libro. 4. p. 1. p. 6.
Refrenare animū est potentia vera.
libro tertio. metro quinto.
Regendus tria regunt. lib. 2. p. 1. p. 6.
Regere. require deus.
Regimē dei in cōcordia elemētōz
appet et in rēpōib' anl. li. 4. mc. 6.
Respublica. require beate.
Ritiosus. require canis.
Rotare orbē. regre deus rotat.
Ruge fiūt qre in senib' nō in iuueni
bus. libro pmo. metro pmo.
Sacrilegium. libro pmo.
p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Sanitas corporis triuane febri soli
nitur. libro. 3. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Sapiens bz se vniiformiter ad vtrāq'
fortunā. libro. 2. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Sapiens. require tetragonum.
Sapientis non est pmittere que non
pōt implere. libro. 4. p. 1. p. 6.
Sapiēs require desiderium. Itē regre
aduersitate. Itē require odium.
Sapiēs nō odit stultū. li. 4. p. 1. p. 6.
Sapientis est ocellare difficilia. lib.
quarto. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Sapiētū est simplicib' aridē cum
sapiētis acquirat. ibidem.
Sciētia dispersa augmētā. oppositū
de diuinit. require diuinit.
Scia vna qis sit noāda. li. 5. p. 1. p. 6.
Scire. require finis.
Scire seipsum. regre homo vere scit.
Scire fin platōē. libro. 5. metro. 3.
Senes qre sunt rugosi. li. i. metro. i.
Senius generat tripliciter. li. i. mc. 2.
Senum multa incommoda. ibides.
Sensualitas etriaria rōni. li. i. mc. 2.
Sermones accipiēdi sūt fm materiā
subiectas. li. 3. metro. 12.
Serenitas vespertina. li. 5. p. 1. p. 6.
Sey dolorosa. require dolore.
Signū ostēdit signatū nō necessitat.
libro quinto. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Socrates plus in noie vni' dei bibit
venenū: nihil regi nocuit. li. i. p. 1. p. 6.
Socrates docet semper pandere ve
ritatem. libro pmo. p. 1. p. 6. p. 1. p. 6.
Sol quandoqz significat intellectus.
libro pmo. metro tertio.
Solis calor. libro pmo. metro. 2.
Solis claritas. regre puidētia dei.
Spēs et deprecatio cessaret: si futura
de necessitate euenerit. li. 5. p. 1. p. 6.
Status nō placēs. regre felicitas.
Stelle septē. regre admiratiōis.
Stoici vnde dicantur. lib. 5. metro. 4.
Item plus. require epicuri.

Tabula

Studium duplex florens et aridum. li. bzo primo. metro primo. Itē plus re quire lecto. Ites plus: regre ocus. **Supor** quid sit. libro. i. prosa prima. **Supor** Boety. ibidem. **Supor** pudor differū. li. i. pfa. z. **Superbus** comparatur fulmini. libro primo. metro quarto. **Contra superbos** vanam gloriā querētes. libro. 7. metro. 7. **Supplicia**. require precia. **Laciturnitas** duplex proue. nit. li. p. pf. z. **Laciturnitas** triplex. libro secundo. p. sa prima. **Tactus**. require cognoscitur. **Lardus**. require asinus. **Temporalia** debeant in grossant mētem humanā. libro. i. metro. z. **Tempus** vernale conuenit vite humane. ibidem. **Tempus** autūnale dat vnas ibidem. **Tenebris** assueti non queunt lumen in tueri vt sint certe aues. li. 4. pfa. 4. **Terra** habitabilis solum ad tres ptes. libro. z. prosa septima. **Terrena** bona exccat vulgares. libro quarto. prosa quarta. **Tessie** ditiōes. libro. i. pfa. 4. **Terragonus** corpus comparatur sapienti. libro quarto. prosa septima. **Tigris** flumen. regre eustratis. **Tirefia** vaticinam. regre vaticinatio. **Tonitru** dicitur deus tonare vt sic diuinitas pūcteria recognoscit. li. 4. me. 6. **Transformatio**. require animi.

Transformatus. require Ulyssis. **Turbationes** animi impediunt cognitiones veritatis. lib. pmo. metro. 7. **Uaticinatio** Tirefie. qd dicā hoc erit vel non erit. libro. 5. prosa tertia. **Ubi** nunc Gabritius. vbi Latio libro secundo. metro septimo. **Velle** malus. require posse. **Venenū** bibere. regre Socrates. **Venti** quatuor pncipales a quatuor partibus mundi. quilibet duos habet collaterales: et sic sunt duodeci. libro primo. metro tertio. **Ventoz** generatio. libro. i. metro. z. **Veritas**. require Socrates. **Veritas**. qualiter latet in principio in nro intellectu. libro. 3. metro. li. **Veritate** nō oēs eodē modo capiunt. nā gda demonstratiue: gda auctoritatiue: quidam per modū fabule. libro tertio. metro. iz. **Veritas** ppositionū. require ppō. **Veritas** pparat opinionī vulgarīz qui putant malos spūitos felices. libro quarto. prosa quarta. **Verter** capitis tres bz ptes: fāstasia anteriori. cogitatio i medio: memo ratina in occipite. lib. i. prosa pma. **Vespertina**. require serenitas. **Vestib** nō ē glāndū. lib. z. pfa. 5. **Via** ad beatitudinē. require patria. **Vicia** sunt spemēda. libro. 5. prosa. 6. **Vicia** nō sunt sine penis. lib. 4. pfa. i. **Viciōsus**. require accidiōsus. **Videre** omnia. require deus.

Vini duo olla in limite Iouis. libro secundo. prosa secunda. **Virtutes** sunt colende. li. 5. prosa. 6. **Virtus** interpretat. li. 4. prosa. 7. **Virtutes** sunt via ad beatitudines require patria. **Vitus**. require cognoscitur. **Vita** hūana. regre tempus vernale. **Vita** virtuosa est stat^{us} mediocris. ppter similitudines edificij. libro secundo. metro quarto. **Vita** hominis. require circulo. **Vita** hominis. require periodi. **Vlyssis** locy per potiū Circo in bunta sunt trāssmat. li. 4. metro. 3. **Vlysses** plus. regre aduersitas. **Unum** z bonū idē sunt. li. 3. pfa. li. **Unum** manet interis qd eūm ibidē. **Volūtūz** nihil nisi cognitū. li. 5. me. 3. **Voluntas**. require opus. **Voluntas** z potestas requiruntur ad omnē actū. libro. 4. prosa secūda. **Voluntas** duplex. li. 3. prosa. 7. **In voluntate** nō est brito. ibidē. **Voluptas** cōiugalīs bz anxietatē an nexam. vide exemplūz notabile. li. bzo tertio. prosa septima. **Voluptas** est sicut stimulus apum. li. bzo tertio. metro septimo. **Voluptas** qd mali sequi. ibidem. **Vulnus** detegere. regre confiteri. **Vultus**. require facies. **Vult** reuerendi opbia: q: sic vult^{us} bonell^{us} fac bonūz reuereri sic pbia amatores. li. i. pmo. pfa pma.

FINIS.

¶ Erimus pieclaris doctoris Thome ſuper libro Boetii
de conſola tū philoſophico cōmentus feliciter incipit.

Philoſophie ſeruias oꝝ vt tibi p̄ti
gar vā libras. Dec ſūt
vba Senecæ. 3^a. epla ad lucillum q̄ vocari
phibiam ſciāz vitatē recte ſe h̄s. ex 2^a meta
phifice. ephibiam affert delectatōes mirabiles
firmitate & puritate. ex 10^a. et h̄ic oꝝ. Et miſi
vita ē phbia res mirabilē & diuina. ex d̄ celo &
mūdo. Ariſt. Itē q̄ nlla ſcia ſiſis ē phbie q̄ clarificat aīaz &
fac delectari eā in hoc ſeculo in perfectiōe & rectitudine.
ex libro de pomō & morte. Et phbia trahit hominēz ab ob
ſcuritate ignoſtante ad ſcīam: tenebris ſtultitie ad lucē
ſapientie: ad claritatē intellectus. ex eodē libro Ariſtote
lis. Item q̄ phbia a ſuperſtitione liberat: metu mortis nō
cōtarbat ſm Zalluinū lib de finibus bonoz & malozū
Idē Seneca has & cōſimiles cōditiones & effectus lau
dabiles phbie aduertens: hortat nos ad ſeruitiū phbie in
p̄poſitione. p̄poſita ſc̄i dicens: phbie ſeruias opz. Quē q̄
dem p̄poſitio pōt p̄bari multis rōnibz. p̄mo ſc̄i. Illi
oꝝ ſeruire per cui⁹ ſeruitutē homini t̄tingit vā libertas.
ſed phbia eſt b̄a. igit. Maior nota. q̄ libertas eſt nobiliſſi
ma cōditio qua nā humana deſiderat & affectat. Minor
patet per eundē Senecā poſtq̄ p̄miſit p̄poſitionē illā.
phbie ſeruias opz. ſubiungit. vt tibi cōtingat vera libertas.
& paucis iterpoſitis dicit. beca. ſc̄i. ſm ſeruire phbie liber
tas eſt. p̄obaf ſc̄do ſic. Illi oꝝ ſeruire q̄ animi perficit.
vitā diſponit. actiōes regit. agēda cōmittit. d̄mōſtrat.
& ſine quo nemo eſt ſecurus. phbia eſt b̄a. igit. ē. Maior no
ta. nā ille p̄ditiōes ſunt de p̄fectiōe hoīs. Minor declarā
tur per Senecā. 16. epla ad lucillū. qui loquēs de phbia dicit
ſic. Dec animū format & fabricat. vitā diſponit. actiōes
regit & omittit. ad d̄mōſtrāt. ſed ad gubernādū er
rantia. fluctuātū dirigit curſum: ſed ſine bac nemo eſt ſe
curus. p̄obaf 3^a ſic. Illi eſt ſeruiū d̄ q̄ tradit cognitiōi
vltimi finis magnū incrementū. phbia eſt b̄a. igit. ē. Ma
ior nota. q̄ cognitio vltimi finis magnū incrementū p̄fert
ad vitā. ex p̄mo et h̄ic oꝝ. Minor declarā. nā vltimus fi
nis vite diuine eſt beatitudo cui⁹ cognitio ē phbia tradit.
dicit enī phbia in 3° de cōſolatiōe. prola ſc̄do. q̄ beatitudo
eſt ſtatuſ oīum bonoz aggregatiōe p̄ſect⁹. & in eodē ter
tio oſtendit phbia in quo ſit vera beatitudo & facit ad eam
p̄ueniā. p̄obaf 4to. Illi opz ſeruire q̄ d̄dōt hoīem pa
rez deo. phbia eſt b̄a. igit. ē. Maior nota de ſe. Minor p̄
per ſenecā. 4. 9. epla ad lucillum q̄ dicit. Doc. n. mibi phbia
p̄mittit vt me pauz deo reddat. p̄obaf 5°. Illi eſt ſer
uiendū q̄d eſt magiſtra oīuz ſc̄arū nutritiū oīum virtutūz.
ſumū ſolatiū lapſoz animoz: q̄d eſt pulum veri luminis:
& cui⁹ exhortatio eſt recta ſui auctate digniſſima. phbia eſt
b̄a. igit. ē. Maior nota. q̄ rōnabilē p̄p̄bas cōditiones lau
dabiles alicui ſeruiſ. Minor declarā. nā phbia ē magiſtra
oīum ſc̄iarum. ex p̄mo de ſolatiōe. p̄la 3^a. phbia eſt nutritiū
oīum virtutūz. ſc̄do de cōſolatiōe. prola 4^a. phbia eſt ſumū ſo
latiū lapſozū animoz. tercio de ſolatiōe. p̄la 3^a. phbia ē
pulū veri luminis. 4° de ſolatiōe. p̄la 3^a. & ei⁹ exhortatio ē re
cta ſui auctate digniſſi. 5° de ſolatiōe. p̄la 3^a. Sic ḡps p̄p̄o
deklarata q̄ dicit. phbie ſuias oꝝ. Sic diceret. q̄d mibi p̄deſt
phbia ſi fatū ē: q̄d mibi p̄deſt phbia ſi deo rector ē: q̄d mibi
p̄deſt phbia ſi caſus ipe rat: Ad h̄ ridet. Seneca. 12. epla
ſua. Sine ſc̄ozabili lege ſata nō ſtrigat. ſine deo arbitri
vniuerſi cuncta diſponit. ſine caſus actiōes diuinas ſine
ordine p̄miſcet. ad huc phbie ſiſtendū eſt. phbia. n. nos tue
ri b̄s. beca. n. exhortat vt libetē deo placeam⁹ vt ipm ſeq̄
mur vt cōtinue fortune reſiſtamus: vt caſum feramus.
licet aut oēs hoies ſm Ari. p̄mo metaphyſice nā ſc̄ire de
ſiderent: tū pauci: de quo dolor ē phbie vacat. q̄d iō p̄git.

quia plures omiſſis delectationib⁹ interiorib⁹ ad delecta
tiones reſugiunt corporales. Non tamē opz delectatiōes
corporales eſſe eligibiliores interiorib⁹. q̄ delectatiōes
corporales ipediunt a ſumō bono. interiores aut ad id p̄
mouent. Unde Boet. in tractatu de ſumō bono dicit. Do
lere debet q̄ delectationibus ſenſualibus detinent bona
interiora omittendo. Nā dedit bonis ſenſualib⁹ ſumma
bona nō attingunt. Quos hoies ſenſuales Boet. 4° de cō
ſolatiōe. prola quarta. cōparat veſperitionib⁹. dicens. Tē
queūt. n. oculos ſuos tenebris aſtuetos ad lucē perſpicue
veritatis attollere. ſimileſq̄ ſunt auib⁹ quaz intuitū nor
illuminat dies excecāt. Et 13 hoies ſenſuales & vulgares
nō magnificēt nomē phbie. ſed magis blaſphemant. nibi
lominus tamē ipſa phbia in ſua dignitate perſeuerat. teſte
Seneca. 14. epla ad lucillū. Nunq̄ iualeſcet ad tāti ma
litiā neq̄ ad tantū excedit p̄ra virtutes: vt nō nemo phbie
ſacrū & venerabile permaneat. Sed dices phbi nō va
leo q̄ pauper ſuz: ſed ſi diuitias hūero. totum me phbie da
bo: hoc vide ē rōnabile. q̄ natura per ſe nō eſt ſufficiens
ad ſpeculandū: ſi opz cibū & potum & reliquū famulatiū
p̄ceſſiſſet. & p̄o tātō ſacerdotis in egypto habitis necet
ſarijs p̄pter amari ceperūt phbi. vt dicit Ari. p̄mo me
taphyſice. Dec excuſatio rōne paupertatis nō valet. audi
Senecā. 17. epla ad lucillū. qui dicit. Nō eſt quo nō pau
pertas a phbia reuocet. toleranda. n. eſt famēs quā tolera
uerunt & iam in obſidionib⁹. & qd aliud erat p̄miū patrie
tie illorum q̄ in arbitriū nō cadere. & minimū: quanto
magis eſt qd promittit. perpetua libertas. nullius homi
nis timor & qd animū liberat a furozibus. multis enīz ad
phbandū obſtetece diuitie. paupertas aut expedita ſecu
ra eſt. ſi vis animo vacari pauper ſis oꝝ. aut pauper ſimili
lis. q̄ non poſt ſtudiū ſalutare fieri ſine cura frugalitatis.
frugalitas aut eſt volſitaria paupertas. h̄ Seneca. vepz ē
igit ad phbandū erigunt neceſſaria: ſed ſufficiūt hoī pau
ca. nō enī opz futura ſelicem deum tere. & maris eſt q̄
natura paucis minimiſq̄ cōtenta eſt. ex ſc̄do de ſolatiōe:
prola 5^a. p̄rouce ergo oīa a te. & ad phiaz magno curſu to
tūz viribus itende. beca Seneca. 7. epla ad lucillū. phbie
ergo ſeruias opz vt tibi p̄tingat vera libertas. vt tibi p̄in
gar vera ſecuritas. vt tibi innotetq̄ felicitas. vt par deo
ſias. & p̄cipue vt in aduerſitatibus & tribulatiōibus poſit⁹
per ipam veriſſime p̄oleris exemplo Boetii. q̄d phbia in
exilium reſegit. ab oībus bonis pulum dignitatib⁹. exu
tum. multis miſeris afflictiū dulciſſime p̄olabaf. de cui⁹
phbie p̄ſolatione agit in b̄ libro Boetii. q̄ intitulat liber de
ſolatiōe phbie. de quo ad p̄is nra eſt ſententia. beca ſufficiūt
de iroductione b̄ libri. ¶ Et Ariq̄ ad ſramacedamnia
gngit ſumū p̄mittēda p̄ de cā ſuſcepti operis. 2° de cāis b̄
libri. 3° de titulo b̄ libri & ei⁹ expōne. 4° de cā ititulatio
nis p̄tis libri. 5° de gnāti ſūma & ſinia b̄i libri.

¶ Circa p̄m videt⁹ circa cām ſuſcepti operis. q̄ Boetius
bunc libz cōſcripſit. eſt ſc̄idū. q̄ Boetii vir erim⁹. cōn
ſul roman⁹. ſide catholic⁹ exiit. q̄ diſputas de fide catbo
lica & duos hereticos. 1° Teſtozū & Eunice. cū nullus eē
q̄ eis reſiſtēt Boetii ipſos in cōmū cōſilio deuicit ſic
pater in lib. ſuo de duab⁹ naturis i xpo. 2° p̄e vero theodo
rici regis gozoz. cū idē Theodorice tyrānidē ſuam & ro
manos vellet exercere: quoliſbet bonos opprimere: Boe
tius vīte dei armat⁹ p̄lis oīb⁹ alijs ſibi reſiſtit. & quos ty
rānicā rabies iuſtaret: Boetii amore iuſtite exponēs ſe
periculis oīum liberant. Vidēs aut Theodorice rex goz
toz ſolum ipm Boetii ſibi reſiſtētē cogitabat q̄lter ipz
p̄deret. & cū iuſta cām & cum nō luenerit duas falſas cau
ſas cōſignit. dixit. n. Boetii ipediuiſſe quēda declarato ſi
bi ſpaz q̄ cōtinebāt accuſationē ſenat⁹ romanoz vt ſic ſe
nat⁹ redderet reus leſe maiſtatis. Pāc cām tāgit Boe

Prologus

etius proſa q̄ta bui? p̄mi dicēs. Delatores ne documēta de
ferret quib? ſenatū maiſtatis reū faceret: impedire cri
minamur. Scōo accuſabat Boetii q̄ quidaſ iſas dicit
giſſet ad imperatores cōſtātinopolitanos: p̄ quas reſtitue
ret libertate p̄uſtinam ipſis romanis. Dā cauſas tangit
Boetius eadem proſa ſic dicēs. Nā de cōpoſitis falſo lit
terio: quibus libertate arguo ſperare romanā: quid atti
net dicere? Nā de cauſis Boetii? per viles perſonas et in
fames accuſatos: in deſenſus reus eſt iudicatus. et a rege
Theodoſio papie in exilium relegatus. Boetius aut in
exilio poſitus p̄teritam proſperitatem ſecus reputans et
preſentem aduerſitatem conſiderans: ne aliquis homo in
ſimili ſtatu poſitus deſperaret: ſed vnde conſolaretur habe
ret: p̄bica cōſolatione cōpoſuit cōtra mutabilitatem for
tune. Ex q̄bus dictio p̄s q̄ cauſa ſuſcepit operis eſt illa: q̄
tenus Boetius ſe in exilio relegatū: ab oibus bonis de
p̄luſum: dignitatis exiit per p̄bias ſe tueret. volēs cō
ſolari quēlibz homines in ſimili ſtatu poſiti: ne deſperet:
ſimiliter eſſe cōtuedū. ¶ Secūdo vidēdū ē de cauſis bu
ius libri: cui? cā efficiens fuit Boetius qui deſcribēs ma
teriaz bui? libri vñ tam proſa q̄ metro imitat? Martia
num felices capellā: qui in deſcribēdo nuptias Mercurij
et philologie hoc ſtilo vſus eſt. de quo fit mētio in theodo
lo: vbi dicit. Egregia ſobolem cui per ſilbōtis amorē ū
ſuperū magna ſociaſti teſte capella. licet ille liber Boetij
multū excellat libru Martiani taz nobilitate materie q̄
p̄uilegio eloquentie. Boetius enim nec Tullio in proſa
nec Virgilio in metro minor reputat. Utitur aut Boetii
in hoc libro proſa in qua ponit rōnes ad ſolādū Boetii:
p̄bando q̄ nō ſit dolēdum de amiſſione rerū temporalium.
vñ aut metro delectabili vt dum audiat meror obliui
nī tradat. Cauſa materialis bui? libri eſt p̄bica cōſolatio
ordinata ad cōtempnū mūdanoz et ad appetitus ſumme
felicitatis. Vel p̄bica cōſolatio p̄uadens neminē extolli
in p̄ſperis: nec deprimi in aduerſis. Vel alr. cā materialis
ſiue ſubiectū bui? libri eſt ſtatus miſerabilis Boetij p̄bi
cā cōſolatio ſuperinducta. Cā formalis tractatus bui? li
bri cōſiſtit in ei? diuiſio. de qua videbiſ poſt. Cā aut for
malis tractadi eſt modus agēdi Boetij. et eſt dialoꝝus. i.
ſermo duoz. Introducit enī Boetii? i hoc libro duas p̄ſo
nas. ſcilicet ſeipm ſuā miſeria deplāgentē: et p̄bias ſibi cō
dolentē: et ipm ſup ſua miſeria cōſolantē. et hoc eſt rōnabi
le. Nāz ſm beatū Greg. Verus ordo cōſolatiōis eſt. vt cū
volumus aliquē a merore ſuſpēdere: p̄mo ſtudeamus lu
ctui eius cōcordare. Vel ideo cā formalis eſt dialoꝝus: q̄
in quadā pte bui? p̄mi libri p̄bia introducit fortunā ipm
Boetii alloquente. vbi incidit quedā ſigūa tropi q̄ vo
catur ethopeia. de qua dicit greeciſmus: ac introducit ali
quos de ethopeia loquentes. vt cum fortuna loquitur Boe
tius ipſa. Vel poſſet dici ſm cōmuniter loquentes q̄ cā
formalis tractandi eſt quintuplex. diſſinitia. diuiſua. p̄
batina. improbatina. exēploꝝus poſſitina. quid videbiſ in li
bro. Cauſa finalis buius libri eſt. vt ipſo cognito noſp̄os
et quoslibet alios in aduerſitatibus et tribulatione poſitos
p̄bica cōſolatio tueamur. Et ne extollamur in proſperis
et deprimamur in aduerſis. Tertio videndū eſt de titu
lo buius libri. et de eius expoſitione. Unde ſciendū q̄ titu
lus ſm Remigium ſuper donato eſt clauſ ſiue ingreſſus
operis ſequentia. Et dicitur titulus a titan q̄ eſt ſol. ſicut
enim ſol illuminat mundum ſic titulus librum. Et p̄po
nitur titulus libro ad cōſumationē operis: et ad laudem
auctoris. Eſt ergo titulus preſentis libri talis. Auius Mā
ly Torq̄tiſ Securius Excoſulus Patricij Ordinarij Boe
tij viri illuſtris incipit liber de cōſolatione philoſophie.
¶ Sed queritur quare tot nomina propria ponuntur in
titulo. Dicuntur aliqui q̄ ſoue conſuetudo fuit romanoꝝ

vt ſic nomina aſcriberent ſuorum auctoz et p̄deceſſo
rum. Vel aliter poſſet dici q̄ plura nomina ponuntur in
titulo p̄pter bonoz et laudem ipſius Boetij. q̄ ſm Se
necam in lib. de clementia ad Neronom. Multa cogno
mina bonoꝝ data ſunt. Sicut enim viles perſona nō vult
nominari niſi vñ nomine. quia quod plus nominatur:
tanto plus cognoscitur: et tanto magis ſordet. ſic bone
ſta perſona vult nominari pluribus nominibus vt ſic ma
gis innotēcat et clareſcat alius ſua fama. Nam omne bo
num in cōmune deductum magis eluceſcit. Exponitur
autem iſte titulus ſic. Boetius dictus Auius a quoda
nobili romano ſic dicto de cuius genere ipſe fuit. Vel di
ctus aui? quaſi inuict? ab a. q̄ eſt ſine. et vicos victoria.
Nunq̄ enī Boetii? vinci poſuit vt ſuſtineret a iure ad in
iſtitia. ſicut ipſe teſtatur. 4. p̄la. buius libri p̄mi dicē.
Nunq̄ a iure ad iniurias me quēq̄ detraxit. Scōo Boe
tius dictus fuit Manlius. q̄ de genere Manlioꝝ fuit:
qui erant nobiles romani. Tertio Boetii? dictus fuit Tor
quatus a quodam nobili romano ſic dicto. qui cum ſinga
lare bellum iniret cum quodam de gallia ipſum deuicit et
torquem in collo pēdentem ſibi abſtuliſt: cuius ratione di
ctus fuit Torquatus. de cui? genere fuit Boetius. Quar
to Boetius dictus fuit Securius a ſeueritate. Sene
rus enim fuit cum Theodoſio regi gortoz ſe oppoſuit.
Vel dictus fuit Securius quaſi ſequens veritate. nan
quā enim in iudicijs vel amore vel odio ſecti poſuit a ve
ritate. Quinto Boetius dictus fuit Excoſulus quaſi vnus
ex conſulibus romanoꝝ. vel ex conſul quaſi extra con
ſulatum poſitus: quem prius habuit. Excoſulares dice
bantur qui iam depoſuerant conſulatum. et licet ab hono
re conſulatus ceſſarent: tamen poſtea plus alijs in magna
reuerentia habebātur. Sexto dictus fuit Patricius a no
biſſimo romano ſic dicto: de cuius genere fuit Boetius
Vel alio modo Patricij dicebantur nobiles romani qui
p̄uidebant rei publice ſicut pater filioꝝ: quoz nomina
ſcripta erant aureis litteris. et ideo dicebantur patres. de
quoz numero fuit dictus Patricius. propter q̄ Boe
tius fuit dictus Patricius. Septimo dicebatur Ordina
rius. quia rempublicam ordinauit. Vel aliter ordinarij
dicebantur qui tante dignitatis erant vt quolibet ordine
digni eſſent: et ſic fuit Boetius. Octauo nomie proprio di
ctus fuit Boetius: quod interpretatur adiutor: quia in ne
ceſſitate pauperibus ſubueniebat. ¶ Quarto videndū
eſt de cauſa intitutionis buius libri. Intitulatur iſte li
ber de cōſolatione p̄bica. Vbi ſciendū q̄ p̄bica cōſo
latio dicitur rationalibus demonſtratio declarans de au
lus amiſſione non eſt dolēdum. et de cuius poſſeſſiōe nō
ſit gaudendū. et quia hoc pertractatur in preſenti libro:
ideo ſic intitulatur. ¶ Quinto vidēdū eſt de generali
ſumma buius totius libri. Vbi ſciendū q̄ Boetii? in b
libro offendit bona temporalia eſſe tranſitoria et non con
ſiſtere totaliter in eis totalem veram felicitatem. et per
conſequens non eſt dolēdum de eozum abſentia nec gau
dendū de eozum preſentia. et neminem debere extolli
in proſperis. nec deprimi in aduerſis. ¶ Offendit etiam in
preſenti libro quid ſit ſummum bonum. vbi ſit ſitum. et
quomodo ad ipſum perueniatur. Etiam offendit q̄ boni
ſemp ſunt potēres et mali ſemp ſunt impotētes: et q̄ bonis
nunq̄ deſunt ſua p̄mia. malis nūq̄ ſua ſupplicia. Poſt b
offenditur quid ſit diuina pui dentia. quid cauſa quid ſu
tum. quid liberz arbitrij. Et ponit Boetius rōnes qui
bus probat liberū arbitrium non poſſe ſtare cum puidē
tia diuina. et ponit quozdā falſam ſolutionē et eas ipſo
bat. Poſtea offendit veram ſolutionem quā rationibus
confirmat. Ita et alia plura pulchra determinantur in hoc
libro ſicut patebit in ſequentibus.

CArmina q̄ quondā. p̄sento liber Boetij p̄ma sui diuisione diuiditur in ḡnq̄ p̄es. fm̄ q̄ ponit ḡnq̄ libros p̄iales quos cōtinet. In p̄mo querit se miseris subiectū. In 2° p̄mo remedia solatiū. In 3° d̄terminat de vera felicitate i quo sit sita: q̄uo ad eā p̄ueniatur.

In 4^a mouet q̄dāz ḡones ipsi p̄bie. In 5^a d̄terminat de casu & p̄uidētia diuina. P̄im^o liber incipit h̄. Carmina. Secūdo liber incipit ibi. Post h̄ paulisp̄. Tercius ibi. Jam cantū illa si nūcerat. Quart^o ibi. Nec cū p̄bia. Quint^o ibi. Dire rat ofonisc̄ cursus. Quid & de quo agat i quolibet libro patebit loco suo. P̄imus liber diuidit̄ i. 3. p̄es q̄ b̄m̄ p̄mi libri sunt septe metra & sepe p̄se. que p̄es patebunt. que aut̄ sit materia & isento cuiuslibet p̄tis

CAurij Anlij Torquati Seuerini Boetij Ordinarij Parricij viri exconsulis de consolatione p̄hilosophie liber primus incipit.

CAterum primū.

Armina qui quondam studio florente peregi.

Flebilis ben̄ mestos cogor inire modos.

Ecce mihi lacere dictant scriben-

da camene:

Et veris elegi fletibus ora rigant.

similiter patebit. ¶ Notandum autem q̄ primus metru huius p̄mi libri vocatur elegiacum. Est autem metrum elegiacum: quod constat ex vno versu ex metro: id est sepe pedum: & alio penthametro: id est quinq̄ pedum. Et dicitur elegiacum ab eleya quod est miseria: elegia enī est miseria. Metrum enim elegiacum inuentus fuit p̄o describenda miseria: quāuis eo hodie aliqui vtuntur ad alia de scribenda. vnde Oatius. Versibus impariter cunctis q̄ rimonijs primus. Post hoc inclausa est vocī sententia compos. Quis autem fuerit primus adinuentor talis metri elegiaci dubitatur. Unde Oatius. Quis tam egius eleyos emisit auctor? H̄matici certant: & adhuc sub iudice lis est. Et diuiditur hoc primum metrum in quatuor partes. Primo Boetius deplangit statū sui miserie ex parte permutationis studij. secundo ex parte defectus corporalis. tertio ex parte prolongatiōis vite miserabilis. quarto ap̄o s̄p̄robat contra suos amicos. secūda ibi. (Gloria felicia.) tertia p̄a ibi. (Mors boiuz felix.) quarta ibi. (Quid me felices.) Primo facit q̄ dicitur est. Et quartus approbat v̄cū suū ibi. (Ecce mihi lacere.) dicit primo. Ego Boetius qui quondā tēpore prosperitatis studio meo florente peregi: id est composui. carmina. sup̄ple delectabilia & iucunda. nūc tempore aduersitatis. flebilis: id est dignus vt delectem. Vel flebilis: id est tristis. cogor inire: id est ichoare mestos modos. i. tristia metra d̄ mea miseria. ¶ Notandum ficut dictum fuit p̄ius. Boetius vtitur in hoc libro tam p̄osa q̄ metro. metra: quia talis modus scribēdi magis fuit conueniens sue materie: sicut enīz potio curatiua que amara est delectabilis sumitur si fuerit aliqua dulcedine permixta. sic rationes p̄hilosophie in p̄osa tradite libentius a Boetio suscipiuntur si fuerint iucunditate me t̄ dulcorate. Et idē Boetius nūc vtitur metro nūc p̄sa: quia alternatis v̄i delectabilis est. Unde auctor pot̄rie. Quod sapit insipidum viciosa frequentia reddit. Item nota q̄ Boetius potius incipit libum suū a metro q̄ a p̄osa: quia modus scribēdi metricus magis fuit vsitatus apud antiquos q̄ p̄osaicus. Vel idē: quia metru ē delectabilius p̄sa. vt ergo magis allicitat audientes ad suū libru: id in p̄ncipio libri sui vtitur metro. Item nota circa istam q̄ carmina vno modo dicuntur scripta metrica certis pedibus mensurata. Alio mō dicuntur quēcūq̄ dicta vt scripta etiam p̄osa: que sunt de re delectabili. Boetius autem florente studio cōposuit vt plurimum carmina

p̄osaica de re delectabili. Edidit enim quedam carmina p̄blica. quedāz logica. q̄dāz theologia: sicut patet respicienti eius diuersos libros. Tempore autēz aduersitatis cogebatur Boetius ad cōponēdas carmina metrica tristia. ¶ Tres nota studij est vebemēs applicatio ad aliqd̄ agēdū cū bōa volūtate. Dico cū bona volūtate: q̄ i maluit aliq̄z nō ita b̄ta p̄ietia. hec Salomon. Et p̄fectio discipuli i trib^o consiliis. ex Boetio de discipulina scolariū. i. attentio. docilitate. & beniuolentia. hōi mini enim nolenti scientiam: vt oportet studēti im̄ possibile est possessio boni. Eustratius. primo ethico. ¶ Item nota q̄ duplex est studium. florens: & aridum. ad studium florens tria erigunt. Primo requiritur inuentus: q̄ iuuenes perspicaciores sūt senibus. senes autem magis sūt im-

memores. Secundo requiritur habitus necessarius: q̄ natura per se non est sufficiens ad speculandū: sed oportet necessaria ep̄stere. ex quarto ethi. Tercio requiritur animi tranquillitas. que contingit per sedationem passionis: quia anima in quiete & residentia sit prudens. 7. p̄fissio. Ubi enīz passiones dominantur: ibi intellectus obsecratur. Ideo Boetius in fine huius p̄mi bōtādo nos ad fugam passionum dicit. Saudia pelle. pelle timorem. Spēs fugato: nec dolor adsit. Nubila mens est. vinctaq̄ frenis. Dec vbi regnant. Studium autēz aridū est ad q̄ concurrunt oppositae conditiones: scilicet senectus. necessarium defectus: & animi perturbatio. ¶ Nota q̄ verus de miseria dicuntur mesti modi: dicuntur enim modi a modulando: quia pedibus modulatur. 2. dicuntur mesti ratione materie: quia sunt de tristi materia: scilicet aduersitatis. ¶ Nota q̄ i primis duobus versibus notatur antithesis. id est contrapositio: dicitur enim in primo versu quondam peregi. cui contrariatur in secundo versu cogor inire. id est ichoare. Item dicitur in primo versu florente studio. cui contrariatur in secundo flebilis. Item dicitur in primo versu. carmina sup̄ple iucunda. cui contrariatur in secundo mestos modos. ¶ Item notandum q̄ Boetius rationabiliter deplangit statū suū ex parte permutationis studij p̄bycti: quod versum fuit in studium poeticum: quo nūc cogebatur v̄i. Proposuit enim Boetius dolorem suū metricē scribere: & non p̄hilosophicē consolari. Nam studij p̄hilosophicus est studij veritatis. quia secundo methaphi. vocari p̄hilosophiam scientiam veritatis recte se habet. studium autem poeticū est studium falsitatis. Nam ex p̄bōbio methaphisice. fm̄ p̄rouerbiū mentiantur multa poete. Item per studium p̄hilosophicum acquiritur beatitudo. ex 10. ethico. 2. Per studij poeticū falsitatis certitudo. ex 2. methaphisice. ¶ Ecce mihi lacere dictant scriben. ¶ Dic Boetius approbat dictum suū. dicit enīz q̄ cogitur inire mestos modos. hoc ip̄e probat. Secundo respondet quēstioni ibi (Vos salte.) ¶ P̄tio dicit. Bene dixi q̄ cogor inire mestos modos. Ecce demonstratio huius ad sensum. Nam camene: id est muse poētie. lacere: id est lacerantes mentes hominum. Ille dicitant mihi dicta scribēda. sup̄ple carmina metrica. & elegi. id est versus miserie quos mase mihi dicitant. illi inq̄ elegi rigant: id est bumectant ora: id est faciem meam veris fletibus. ¶ Notandum q̄ fm̄ poe-

tas, finguntur fuisse muse in monte Elicone iuxta fontem caballinum. de quo fonte loquitur Persius in principio libri sui dicens, Fonte caballino tē. que muse finguntur poetis ministrasse scientiam componendi carmina metrica, et iste muse poetice vocabantur camene: quasi canentes amene: eo quod multum delectant homines ratione metri. ¶ Nō igitur ille muse poe-
rice dicuntur lacere actius quia lacerant: id est distra-
bunt mentes hominum su-
biectis ipsis diuersis pas-
sionibus nunc passioni amo-
ris. nunc doloris: sicut pa-
ter per Quidiū de amo-
re tractantem: et per alios
poetas. Vel dicuntur lace-
re passus ratione poematus suorum: que poemata dican-
tur lacera: quia non sunt firmitate et ratione stabilita. Ubi
notandum quod quedam carmina dicuntur integra: quedam
lacera. Integra sunt carmina philosophica nulla falsita-
te permixta: sed firmitate rationum stabilita et animum
firmant. Lacera sunt carmina poetica que non instruant
hominem nec consolantur: sed lacerant: id est distra-
bunt mentes hominum nunc deducendo homini ad memoriā
voluptates: nunc dolore: nunc alias passionibus. ¶ Item
notandum. versus elegi principaliter inuenti fuerunt pro-
pter miseriam describendam: et quia hos versus muse dicta
bunt Boetio. per quos Boetius magis suam miseriam re-
duxit ad memoriā quam per eos consolaretur: ideo elegi erant
causa ipsi Boetio veri fletus. ¶ Tres notandum. duplex
est fletus: adulatoz et verus. Adulatorius qui est fictus
qualis est fletus amasse. Si enim dixerit amatus ad ama-
tū non diligis me: ipsa incipit flere. quare: ut per fletum
firmius ipsum possit tenere. cum autem nimis non po-
terit extorquere ab ipso dicitur. vnde gartio te non noui ve-
re. Alius est fletus verus qui est vero cordis dolore et ex
vera pietate procedit. et ad talem fletum Boetius promo-
tus fuit per musas dicantes ipsi carmina. ¶ Notan-
dum quod hoc dictio elegi potest exponi dupliciter. vno mo-
do quod teneatur nominatiue: et tunc est sensus. elegi id est ver-
sus miserie rigant ora mea fletibus. Alio modo quod teneatur
genitiue: et tunc est sensus. camene rigant veris fletibus
ora elegi id est miseri hominis: quia elegus. a. um. id est mi-
ser ra. rum. fm Duguitonem.

¶ Das saltē nullus etc. ¶ Dic Boetius respondet tacite
questioni. Quereret aliquis quomodo muse dicant tibi
carmina scribenda cum sis in exilium relegatus: quia in-
trasti sine omni comitibus. Ad hoc respondet Boetius. igitur
omnes amici mei dereliquerunt me in exilio propter ri-
morem imperialem: tamen bas musas nullis terrori-
bus potuit vincere qui sequerentur nostrum iter: id est
me vsq; in exilium dicantes nobis carmina. ¶ Notan-
dum: licet bona exteriora possint auferri ab homine per
violentiam sicut per furtum. per rapinam. per incendium.
tamen scientia non potest auferri ab homine. non enim
scientia violentia auferretur. nec vetustate consumitur nec
tristitia minuitur. vnde Seneca. p. epistola ad Lucillum
recitat. quod cum Scilbon capta patria: amissis liberis: amis-
sa vxore sua et alijs bonis solus ab incendio exierit: requi-
situs fuerit a Deometrico nunquid oia perdidisset. respō-
dit nihil perdidisset oia bona mea mecum sunt. iusticia. vir-
tus. et prudētia. et hoc inuit Boetius dicens. Musas se non
reliquit. Unde etiam Alanus de planctu nature de sciē-
tia dicit. Super oēm possessionem generosa emanat pos-
sessio: que sparsa colligitur: erogata reuertitur: publica
suscepit incrementum. per quam nobilis thesaurus secre-

nis penetrabilis nascitur: effectus eterne delectationis ac-
quiritur. Nec est sol per quem mens discedit a tenebris: cor-
dis oculus: delectio animi paradisi. Nec immortalē
ex mortali facit. et caducum hominem in deū deifice mu-
tationis auctoritate conuertit. ¶ Nota circa hanc dictio-
nem saltem. quod tres dictiones proferri possunt per tim que
que deberent proferri per
tem. vnde proferimus sal-
tem pro saltem tempus pro
tempus. ex tim pro ex
plo. quod est contra Dugui-
tionem. qui dicit. Tim tria
debetor ex tim pro timpo-
ra saltem.

¶ Gloria felicitis. ¶ Dic Boe-
tius deplangit statum suum
ex parte defectus corporalis. Et primo proponit cum in
generali. secundo in speciali. secunda ibi. ¶ Venit enim.
Dicit primo quondam consolantur me gloria felicitis:
id est prospere iuuentutis. et gloria viridis iuuentutis: id est de-
lectabilis iuuentutis: sed nunc fata: id est euentus. mesti
senis: id est tristis senectutis. folantur: id est consolantur
mea: id est meam partem. quasi diceret. prius consolabar
dulci iuuentute. nunc autem consolo: tristis senectute. fm
illas sententias sic exponitur littera. Gloria felicitis iuuen-
te: id est prospere iuuentutis. viridis: id est delectabilis iu-
uentutis. olim id est quondam supple consolabatur me.
nunc fata: id est euentus. mesti senis: id est tristis senectutis
folantur mea: id est meam partem. ¶ Notandū quod cōter
illa littera aliter exponitur referendo eaz ad musas poēti-
cas sic. Camene quodā tpe iuuentutis: erat gloria felicitis et
viridis iuuentutis: quod dicitur p. tator: quod iuuenes olim solebant in-
formari in arte poetica in quā p. ficiētes gloriabā in vfu me-
trorum et rhythmorū. nunc autē camene folant mea fata in
quā mesti senis. ¶ Notandū quod felix iuuenis est que bonis
exterioribus est adornata. de quibus bonis loquitur
Aristoteles. circa principium libri de bona fortuna dicens.
Sine rebus exterioribus quorū fortuna est domina nō
contingit esse felices. Sed viridis id est delectabilis iuue-
tus est illa que est bonis nature decorata: scilicet fortitudi-
ne. pulchritudine. et agilitate. Unde Aristoteles in ethicis.
Non omnino felix est qui specie turpis aut solitarius: aut
carens prole. ¶ Nota quod Boetius representat in se statū
miserie cū dicit fata mesti senis se cōsolari: cū minime ho-
minem consolentur: sed magis perturbant. etiam cum di-
cit musas poeticas se consolari similiter representat statū
miserie: quia muse poetice non cedunt alicui in solatium:
sed potius in alimentum doloris. Item de significatione
bati ponit Duguitio duos verficulos dicens. Consol-
latio mors parce responsa deorum. Euentus rrum signa-
tur nomine fati.

¶ Venit enim properata malis. ¶ Dic Boetius declarat in
speciali defectum corporalem. dicens. Bene dico quod fata
meste senectutis nunc consolantur me. enim pro quia senec-
tus inopinat id est inopinata per apocōpā. properata id est
festinata venit in malis: id est cum suis malis et incommo-
dis. et dolor supple que parior iussit ineffe: id est inducit mi-
hi suam etatem per quod innuitur quod non solum etas idē
cit dolorē: sed conuersio doloris inducit et causas etatem
et senium. Et tunc Boetius ponit duos signa fce senectutis
dicens. cani supple capilli intempestiui: id est ante debitu-
tempus. fundantur in vertice: id est in capite meo. Aliud
signum senectutis ibi. quod curis mea laxa id est soluta tre-
mit corpore et effecto: id est carne consumpta et enacata.
¶ Nota quod hominem senem multa mala et incommoda cir-
cūueniunt. Nam pellis eius contrahitur. et cōtius concutit.

cur.pulmo eius debilitatur.lūbi eius indurantur.boiū
incuratur.mēbra tremunt. Unde poeta dicit.Optamus
senius cum venerit est male ventū. Hoc est gibbositū sur-
dum cecūq; morosū.propter hoc dicit Boetius q; sene-
ctus venit mihi cum suis malis. Notandum circa illā par-
tem. q; dolor etatem. q; triplex est causa senectutis: scilicet

Intempestiui funduntur vertice cani:
Et tremit effeto corpore laxa cutis.
Moros boiū felix: que se nec dulcibus annis
Inserit: q; mestis sepe vocata venit.
Iben heu q; furda miseros auertitur aure:
Et stentes oculos claudere seua negat.
Bil lenibus malefida bonis fortuna fauere:
Pene caput tristis merferat hora meum.
Nunc quia fallacem mutauit nubila vultum:
Protrahit ingratis impia vita moras.
Quid me felicem totiens iactastis amici?
Qui cecidit: stabili non erat ille gradu.

quia Boetius iuuenis erat etate et consenuerat ex aduer-
sitate: canities eius fuit intempestiua. ¶ Notandum
q; in iuuenibus cutis est densa propter multitudinem san-
guinis ex quo sanguine generatur caro: sed quia sanguis
diminuitur in senibus: diminuitur etiam caro in eis. Ideo
cutis senum est laxa. ¶ Notandum circa hoc vocabulū
effeto. q; ipsum tractum est a mulieribus pregnantibus.
quē cum pepererint dicuntur effete: id est fetu euacuate.
Unde dicit Vergilius q; fetus est natus mulieris adhuc
in vtero cūctens. et dicitur a foueo: eo q; ibi foueatur. inde
fetus ta. tum. id est plenus na. nūm. ¶ Inde effeto: id est de-
bilis: quasi sine fortitudine virius vel viribus euacuatus
¶ Inde fetosus fa. sus. id est plenus fetu. Unde in psal. Ques
eorum fetose: id est plene fetu. et senes possunt dici effeti:
quasi extra fetum positi: quia senectus non est apta ad ge-
nerandum fetum.
¶ Moros hominum felix. ¶ Dic Boetius deplangit status
suus ex parte durationis vite miserabilis. et primo premit-
tit que moros hominum sit felix et que non. et dicit sic. Illa
moros hominum est felix: que nec inserit: id est non immit-
tit se dulcibus annis: id est temporibus prosperis cum de-
lectat hominem viuere. Similiter illa moros est felix: que
sepe vocata venit mestis supple annis: id est tristib; annis.
quia in annis aduersitatis miseri consueverunt vocare mor-
tem. Tunc ostendit que moros hominum sit crudelis. di-
cēs. Deu q; furda aures: id est reclusa aures. seu a moris: id est
crudelis auertitur: id est spernit miseros homines et negat
id est non vult claudere stentes oculos eorum. quasi dicat
crudelis moros est que non permittit miseros mori: dicit
claudere stentes oculos. per hoc innuens q; in morte oculi
hominum clauduntur. Et tunc Boetius deplangit
prolongationem sue vite dicens. Dūs fortuna malefida: id est
perfida mihi fauere: id est arridere. lenibus: id est transi-
toyis bōis. tristis hora supple mortis. pene merferat: id est
oppresserat meum caput. quasi dicat tempore prosperita-
tis semper accelerauit moros opprimere me. nunc autem
quia fortuna nubila: id est aduersa mutauit fallacem vul-
tum impia: id est misera vita. protrahit. prologat. moras
supple viuendi. ingratis: id est odiosas mihi: quia propter
miserias debebat ipsius Boetium viuere. ¶ Notandum
q; licet fm vulgares et fm apparentiam. hoc sententia de

monte felici et crudeli videatur vera: tamen fm rei verita-
tem est falsa: quia moros etiam tempore prosperitatis potest
esse bona. Nam fm Senecae. optimus est mori cum dele-
ctat viuere. et tempore aduersitatis potest moros esse mala:
quia aduersitas sepe inducit desperationē. Boetius autē
representando statum miseri hominis: hanc sententia po-
nit tanq; veram. ¶ Notan-
dum q; moros vel compara-
tur ad vitam presentē vel
futurā. Primo modo illa
moros dicitur felix: que fug-
git partē prosperitatis et ac-
celerat tempore aduersita-
tis. Si autem comparatur
moros ad vitam futuram:
tunc ipsa potest dici bona et
mala tempore prosperitatis
et etias aduersitatis: quia si
moros ducit ad gloriā dicitur
bona. si ad penās dicitur
mala. ¶ Notandū ēz. Re-
migiū super donatus. heu
aliquando est monofylla-
bum. aliquando dissyllabū
sicut metri necessitas regit.

rit. Unde in proposito est dissyllabum dicendo. heu q; sur-
da miseros auertitur aure. ¶ Notandum q; hoc verbum
auertor: quandoq; est passiuū constructus cum ablatiuo
mediante prepositioe: vt dicendo auertor a te: et est idem
quod remoueo. Aliquando est verbū deponens constru-
ctum cum accusatiuo vt dicendo auertor te. et tunc id est
quod sperno te. et sic accipitur in proposito cum moros auer-
tatur: id est spernit miseros. Unde versus. In vi passiuū
notat auertor: remoueri. Si sit deponens auertor spernere si-
gnat. ¶ Notandūz. Boetius appellat fortunā malefida
quia est deceptoria. Unde Seneca. Nemines aduersa for-
tuna comminuit nisi que secunda decipit. et alibi Seneca.
Fortuna nemini fidem seruat. nulli simul obesse con-
tenta est: quem nimium sonet hunc stultum facit. ¶ No-
ta fortune bona dicuntur leuia: quia transitoria. Nō enīz
perdurant circa hominem fm Senecam. Illud nō est tu-
um quod fortuna fecit esse tuum. bonum enim quod da-
re potuit: potuit et auferre. ¶ Notandum q; Boetius ap-
pellat fortunam nubila: id est obscuram siue cecam. de-
pingebatur enim antiquitus fortuna ceca: quia ex impro-
uiso accedit et recedit. Vel quia cecum moros reddit hominem
extollendo eum in prosperis et deprimendo in aduersis.
¶ Notandum q; Boetius dicit fortunā olim circa se mis-
tasse fallacem vultus: quia fortuna olim depingebatur de
plici facie. anteriori alba. posteriori autēz parte nigra. per
albam designabat prosperitatem. per nigram aduersitatem.
mutauit ergo fortuna circa Boetium fallacem vultū pro-
speritatis. postea ostendit ei vultum aduersitatis.
¶ Quid me felix. ¶ Dic Boetius deplangit statū miserie
sue apostrophando cōtra amicos dicens. O amici mei qd
id est propter quid iactastis: id est iactando dixistis me to-
tiens felicem. frustra enīz hoc dixistis: q; felicitas mea nō
erat stabili. qd patet ex hoc quia ego cecidi. et ille qui cecidit
de prosperitate in aduersitatem non erat in stabili gra-
du prosperitatis. ¶ Notandum. duplex est felicitas: poli-
tica que consistit in bonis exterioribus. et talis non est sta-
bilis sicut nec bona exterioria. Alia est felicitas speculati-
ua. que consistit in actu sapientie: scilicet in speculatione
substantiarum separatarum. et talis felicitas est stabilis et
immutabilis cum sit bonum optimum. pulcherrimū. de-
lectabilissimum. ex primo ethicorum.

Eandē vestē scīdērāt. i. lacerauerāt. man' quorūdā boiuz violētōzū supple faciētū violentiā. z. quīsqz. i. vnusquisqz abutit̃ur p̃tulas a veste q̃a poterat auferre. ¶ Notā- dum q̃ p̃ vestes p̃bie intelligit̃ur p̃tes essentielles z artes liberales. Sicut. n. corpus vestib' ornāt: sic p̃bia suis pri- bus decōrat. Per fila aut̃ subtilissimā itelligit̃ur p̃cepta p̃hysicalia siue

p̃p̃ositiōes p̃hy caleas. sicut enī vnū sitū i vestī b' ordinat' cir- ca aliō: sic vna p̃positiō iuxta aliā. que p̃posi- tiones dicūt̃ur subtilissime: q̃ per eas bōz ubi- tū inuestigat̃. Dicunt̃ur z bōz p̃cepta subtilia artificia. p̃exta rōne ornāt' ver- bōz z sūmāz q̃ i eis iueniunt̃. z sūp' materia idissolubili: ga- lē a q̃uidā ma- le exp̃mantur:

tamē in seipsis habent veritatē indissolubiles. ¶ Notā- dūper manus p̃bieper quas suas vestes tēgerat: intelli- gunt̃ur p̃bi qui p̃cepta p̃hysicalia cōscripserūt. z dicunt̃ur rōnabiles: manus p̃bie: q̃ nūq̃ fuisse instructi p̃ceptis p̃hysicis: ea exp̃mire minime valuisse. ¶ Notandūz q̃ vestes p̃bie dicunt̃ur fuisse obducte quadaz caligine: quia tēpore Boetij artes ad tantā negligentia deuenierat q̃ pauci eas curabant. Sed Boetius eas trāstulit z exposi- tit siue cōmentatus est. Vel ideo vestes p̃bie fuerūt fumo seque: ab antiquis obfure fuit tradita p̃bia. ab Empedo- cle poetice. a Platone enigmatice. ab Aristotele sub- verbos obfcuritate. ¶ Notandūz q̃z vne vestis partes prin- cipales p̃bie: scz practica z theoretica: Jōi vestes p̃bie erant due līe interte. scz. p. z. p. autem erat in inferiori par- te vestis. z. in superiorē: per q̃ innuit̃ur q̃ p̃bia practica est inferior speculatiua ordinē dignitatis. Per gradus au- tem medios qui erant inter vtrāsqz litteras intelligit̃ur scientie eloquētie que sunt grammatica. logica. rhetorica. ¶ Notandūz q̃z dicit̃ur ascensum fuisse per gradus a pra- ctica ad speculatiuāz. per hoc innuit̃ q̃ bō primo dōz eē sus- ficienter instructus i practici vī post accēdere valeat cō- templatiuāz. ¶ Notandūz quid sit scindere vestes p̃bie. illi tantū dicunt̃ur vestes scindere p̃bie qui putant habē- tes vnam scientiā se esse perfectos p̃bōs sine alijs. Si at̃ aliqui fiant vnaqz artes sine alijs: omodo se cognoscāt nō esse perfectos p̃bōs: tales non sūt dū vestes p̃bie. vel illi scindūt vestes p̃bie: q̃ per extoraz expōnes trabūt veras p̃positiones ad suas falsas opiones.

¶ Et dextra quidē ē? Dic Boet' deſcribit p̃bias q̃tum ad insignia z ornāmēta q̃ manibus geſtabat dicēs. Et dex- tera manus p̃bie geſtabat libellos. ſiniſtra vero geſtabat .i. portabat ſceptū. .i. vga regalē. ¶ Notādū q̃ ois cura z i- tētiō viri ſapientis verſat̃ vel circa p̃p̃ationē ſapie q̃ d. ſignat̃ p̃ libellos: vel circa regimē reipublice q̃ deſignat̃ p̃ ſceptū: z q̃z p̃p̃ationē ſapie potior ē q̃z regimē reipubli- cē p̃bia vī dextra bēre libellos. In ſiniſtra vero ſceptū.

¶ Et vbi poeticas muſas. ¶ Poſitqz Boetius oſidit quō p̃bia ſibi appuit: Dic oſidit qd circa ipſe egerit. z pmo oſtē-

dit quō muſas poeticas fugauit. ſcō oſidit quō ipſe de ſ obſtupuit. tertio quō p̃bia ſibi appropinquās ſtatim eius deplāxit. ſcōa ibi. (Et ego. tertia ibi. Dū illa.) Dicit q̃ ſupple p̃bia. vbi p̃ poſitqz vidit poeticas muſas aſſiſtēs noſtro thoro. i. lecto: q̃ Boet' tanq̃ eger i lecto decubuit z cū vidit muſas dictātes verba. i. carmina. meis ſletibus

ipſa p̃bia pauli- ſper. i. aliquantū lū. z mota z iſſā mata. i. i cenſa. totius lūmib'. .i. crudelib' vel terribilib' ocul' ingras p̃miſit bas meretrici- las ſcēnias. i. ymbroſas acce- deſ ad hūc egz q̃ dolores ei' nō mō. i. nō tm. ſo uerēt. i. ſanarēt nūll' remedys. i. medicamēt. vtz p̃ ſ. alerēt ſupple dolores ei' dulcibus ve- nenis. De ſunt .i. muſe q̃ iſſu-

ctuofis ſpinis affectuum. i. paſſionū. necant. i. ſuffocāt. vbe rez. i. ſerūt fructus ratiōis fructibus. i. in fructibus ſuis. z mentes boiū aſſuefaciunt morbo: nō liberant. Nunc alloquit̃ muſas dicens. O muſe ſi veſtre blandicie deſtra- xiſſent nobis quem. i. aliq̃ virū p̃rophānūz. i. illiteratū vti p̃ tanq̃. ſolūtūz. i. ſimilez. vulgo ego putare z ſerēdū .i. patiendūz. minis moleſte quippe in ſ. nūll' lederent nre opere. i. nre ſedulitatē. ſed vō alleſtīs nobis boiez hūc enutritum ſtudys. i. ſcientys. eleaticis. i. ariſtotelicis. atqz achademiciis. i. platoniciis. Nunc fugat eas dicēs. ſ. abite potius. i. recedite. vos ſyrenes. dulces vſqz in exitiū .i. in morē. z relinquite eum curādū meis muſis. i. doctri- nis ſalutiferis. Nunc iſte chorūz. i. turba muſarum incre- pitus. i. redargutus. meſtior. i. triſtior exiſtēs. vultū ſuum deiecit. i. inclinauit. hūmū. i. terre. z rubore p̃ſeſſus verecū- diam triſtis exceſſit. i. exiuit. limē. i. domū in quo decubuit Boetius. ¶ Notandūz q̃ iō muſe poetice dicebantur aſſiſtere thoro Boetij. quia. B. ſtudiuit metricē doloz ſu- um ſcribere. Item p̃bia d' pauliſqz cōmotat: q̃ innuit̃ q̃ ira imoderata non dōz cadere in virūz ſapientē: q̃z viri' p̃ſiſtit in moderatiōe paſſionū. Unde lē iſraci ſit boi i nā- letamē iſraci quādō o: z vt o: z quātum o: eſt boi viri' tuofz ſapientis. Unde Seneca. qd crudelius ira. Simili- ter in de virtutibus cardinalibus. Eſto tardus ad irā. Jtē interrogatū q̃bz fit cā ignoratiōe alicui'. aliq̃ vt ex riſſo ne ſcā aliq̃ p̃bz. q̃bz fit pp̃ increpatiōez faciēdū. z b. vltimo mō p̃bia interrogat. o. qz bas ſcēnias meretriculas zc. ¶ Notādū q̃ muſe poetice dicūt̃ meretricē. ſic. n. me- reticiz allicūt boiez delectādō nūll' vilitatis ſibi p̃ferēdo: z p̃miſſet ſe cūlibz n' ex amore: ſpe lucratiōe poete n' ſcri- bīt amore ſcie: ſi vt aliq̃ laudis vlt p̃mū cōſeq̃nt. z dele- ctāt rōne metri modicū vilitatis p̃ferēdo: ſcā diuerſas paſ- ſiones iducēdo. Appellat̃ ab ipſa muſas meretriciāz ſcēni- cas: q̃ carmina poetica i ſcēna p̃ſueuerūt p̃nunciari. Vbi nota q̃ ſcēna dicebat̃ loc' ymbroſus in teatro vbi abicō- debant p̃ſone p̃nūciātes carmina tragica vel comica: vnde ſcēna interpretatur ymbatio vel ymbra. Vel ideo muſe poetice dicunt̃ur ſcēnicē: idē ymbrailes: quia ſunt

ymbra scientie nō vera scientia cū obumbret mentes bo-
minū. Itē metrica descriptio doloris nō sanat dolorē: sed
magis augeat. qz p̄sideratio miserie est puocatiua tristitie.
Unusquisqz autē cū diligētia cōsiderat qd scribere vult.
Itē metrica descriptio dicit esse dulce venenū: qz placet
z nocet. ratione metri placet. sed ppter recordatiōes do-
loris nocet. Itē

affect' est vehe-
mēs animi pas-
sio animus tor-
quē. z vep̄ i-
diciū rōnis im-
pediēs. Et sunt
q̄tuor affectus
animi. gaudiū:
dolor: spes z ti-
mor: qz dicitur
infructuose spi-
re. qz suffocant
segerē rōnis. q̄
est sciētia z vir-
tus. Item licet
de omni errore dolorz sit. potius tamē de errore sapiētis
qz rōis. nam error sapiētis aliorz sapiētis exēplo corripit. er-
rōr autē insipiētis nō. quia ab insipiēte nō trahitur exēplū
propter qd dicit salustius. Omnia mala exēpla a rebus
bonis orta sunt. Ergo dicit pbia. magis esse dolēdum de
errore Boetij q̄ alteri p̄pobani. ¶ Item fin Duguitio
nem pbanus idē est qd tēpluz. Inde p̄pbanus. i. sacrilegus
quasi p̄ocul a p̄bano. i. a templo. P̄pbanus etiā dicitur
quicquid nō est sacrum. ynde oēs laici z illiterati dicitur
p̄pbanī quasi p̄ocul a p̄bano sapiēte. ¶ Item fin Du-
guitiōes opera opere est sedulitas in rebus agēdis. Ope-
ra autē p̄bie est intentio vel labor ad aliquid p̄ficiūz adū-
scēdūz. Itēz elys est ciuitas grece in qua studuit Aristō-
telis. ynde studia sua dicitur eleatica. Academia autem
fuit ciuitas vel villa in qua studuit plato. ynde studia sua
dicitur acadēmia. vtrūqz autēz studijs Boetij fuit eni-
tritus. ¶ Item pbia musas appellat syrenes. sicut eni sy-
renes dulcedine cantus attrahit naues picitōdine eas. sic
musae delectatiōe metri alliciūt hoīes vel mētes hoīūz et
rationē aliquo affectu submergūt z obfcurāt. ¶ Item qz
vna pbia vuentū musaz expulit signat qz vnus sapiēs sua
virtute z spina infinitos errores stultozum extinguit.

¶ Dic Boetij ostendit qd obstupuit
de actu p̄bie dicens. At ego Boetij cui' acties. i. visio mer-
sa lachrymis caligat. i. obscura fuerat. vt nec possē dino-
scere. i. inuestigare. quēnaz. i. que ēēt bec mulier. tā impiose
auctoritatis. i. potētis. ego obstupui. i. miratus fui z deffixo
i. inclinato visu i. terrā. tacit' cepi expectare. quidnā Boetij
cepa. i. p̄r cēt actura circa me. ¶ Notāduz qd Boetij do-
luit de amissioe rez p̄taliū. eius acties. i. rō z intellectus cali-
garat. ita qz nō potuit cognoscere p̄bias. ¶ Nota qz l3 Bo-
etij de actu p̄bie obstupuit. nū tacit' expectat ut qd deiceps
facere velleret. B inuēto ē esse talē qz solatiōe accipiet. qz
enī refutant alios audire. nec audita rōne acquiescunt ta-
les sibi ipse obfasculum cōsolatiōis faciunt.

¶ Tū illa cē. ¶ Dic Boetij ostendit qd pbia sibi appropin-
quas statim eius deplangit dicens. Tū illa pbia accēdēs p̄p-
lo cōfedit in extrema parte lectuli. i. cordis mei. z intus
meum vultū graues. i. grauatus luctu. atqz deiectionū. i. scilicet
natus in bumū. i. in terras. merore. i. tristitia. conqueſta ē
bis versibus sequētibz de p̄turbatiōe n̄fē mētis. ¶ No-
ta qz pbia d̄fēdēse i. extrema parte lectuli. i. cordis
tui. Nā cū ēēt i. tristitia z doleret p̄p amissioe rez p̄taliū
paz vel nihil sapie bēbat. z qz tota cura ei' erat circa terre

na amissa. i. o d̄fē hūiſe vultū merore deiectionū in bumū.

Eu qz precipiti mēsa p̄fundo. ¶ Dic scipiti mētri
scōz b̄uī p̄mi. qd vocat mētrū dactylicū a pede
p̄dante. z d̄fē t̄betratēz a nūero pedū. i. t̄bē-
tra qd est q̄tuor. qz q̄tuor pedes p̄tinet. z d̄fē b̄y-
p̄catalecticum
p̄pter syllabaz
abūdantiē post
duos pedes in
medio versus.
Verbi gratia.
P̄mū pes ē.
Deu qz. secun-
dus precipi. i. s3
syllaba. ti. b̄uī
nominis p̄eci-
piti superabun-
dat. terti' pes ē
mēsa p̄ḡtus
fūdo. similiter
est in alijs. In

re deiectionū: bis versibus de no-
stre mentis perturbatione con-
queſta est.

¶ Metri scōz primi libri.

Eu qz precipiti mēsa
p̄fundo.
Abens habet z p̄pria
luce relicta

Tendit i. externas ire tenebras:
Terrenis quotiens statib' acta
Crescit i. inmensūz nopia cura.

boc ergo metro. philosophia deplangit statim Boetij do-
lendo de perturbatione sue mentis. z facit duo. primo vni-
uersaliter philosophia deplangit perturbationem mentis
hominum. secundo specialiter conuertit planctum suum
super Boetium ibi. ¶ Dic quondam. ¶ Primo dicit. Deu
qz idēst quantum. mēse hominūz bebet. idēst obfcurat.
mēsa precipiti p̄fundo. idēst cura rerum temporalium
que precipitat hominē. z talis mēse relicta p̄pria luce
idēst contemplatiōe rerum temporalium. nopia: idēst no-
cia. crescit in immensū. idēst supra modū. ¶ No-
ta qz in nobis est duplex virtus: rationalis z sensūalis sen-
sus autem semper aduersatur rationi: quia caro concu-
piscit aduersus spiritum: et spiritus aduersus carnem. cū
autem sensūalis vincit rationalē: tunc homo est in ma-
lo statu regiminis: z efficitur bestialis. Unde Albertus
super tertio de anima dicit. Turpe est nobis abicere re-
gimen superioris z inducere regimen inferioris virtutis:
quod nobis commune est cum bestijs. Ideo scribitur ter-
tio ethicoz: in antiqua translatione. valde conandum
z laborandum est nobis: vt virtus nostra concupiscibi-
lis subiecta sit rationi. quemadmodum enim pueri per-
uulsi viuunt si non a suis pedagogis fuerint coacti ad re-
cte viuendum: sic appetitus sensūalis ducit nos ad inso-
lentiam: nisi regula rationis fuerit coartatus: plures au-
tem homines sequuntur sensūalitatem q̄ rationem. in-
sudantes bonis exterioribus z delectationibus sensūali-
bus per que impediuntur in speculatiōe z cognitiōe sum-
mi boni. ¶ Ideo philosophia hoc deplangit dicit in me-
tro. Deu qz precipiti. ¶ Item cum anima ingerit se
curis rerum temporalium p̄funde precipitatur z bebet:
quia a cognitiōe rerum z sui creatoris destituitur et de-
stituta cadit in tenebras externas: idēst ignorantias ex-
teriores. Ubi nota qz duplex est ignorantia quedam na-
turalis que est inueniēbus z decrepitis: vocatur igno-
rantia interna: quia ex naturali defectu contingit. Alia
est ignorantia que causatur ex negligentia hominis quā-
do sollicitatur circa exteriora: talis dicitur externa: quia
est extra naturam. de qua dicit qz oēs boīes nāliter scire
desiderant. ¶ Prima ignorantia cū sit. naturalis nō est vicio-
sa: quia turpes a natura nemo increpat neqz bonos laudat.

Secunda est viscosa cui sit p boia negligētia de quo loquitur Boetius secundo huius. p̄sa quinta. Ceteris aiantibus sese ignoraere natura est. boibus vero vicio venit. Itē dicitur nota cura. Unde Seneca in prouerbijs. Magnam partem perturbationis sibi dedit qui exteriorib⁹ se iniecit. Item ratio et intellectus dicunt lux hominib⁹; q̄ illuminat boies ad cognitiones creature et creaturā. dicitur autē p̄p̄ia lux boia quia solum genus hominum vixit arte et ratione. ex p̄p̄io metap̄h̄i sic.

¶ Dic q̄ndā celo ē. Dic p̄bi philosophia speculatur aliter cōuertit se ad deplangendum Boetium. p̄mo ostendit quanta contemplatione Boetius quondā viguit. secundo ostendit quomodo destitutus a tali contemplatione solum de terrenis cogitabat ibi. (Nunc licet effeto.) P̄mo philosophia commendat Boetius ab astronomia. secundo a naturali philosophia. tertio a metap̄h̄ica. secunda ibi. (Quinetia causas.) tertia ibi. (Quis voluat stabile.) P̄mo dicit. Boetius quondā liber. i. solutus a cura rerū temporalium. celo sibi aperto. per cognitionem. factus fuit ire. p̄ rationē. in ethereos meatus. i. in motus corporū celestium. et ipse cernebat. i. speculabatur. lumina. i. radios rosei solis. videbat. i. cum desiderio videbat. sydera. i. constellationes. gelide. i. frigide lune. et ipse Boetius vicio ignorantiē habebat omnem stellarū comprehendens numeros. i. certis cōputationibus. quecumq; stelle erratica. exerceat. i. operat. vago. i. variis recursus. nunc progrediendo. nunc regrediendo. stella in quā flexa. i. mota. per varios orbis. i. circuitos. ¶ Nota q̄ animo liberato a curis exterioribus cōcessum est p̄bari. ideo quedam artes dicuntur liberales. quia filij liberorum. i. nobilium qui erant liberati a curis temporalibus talibus artibus vacabant. Itē dicit p̄bia q̄ Boetius quondā liber ē. ¶ Nota q̄ dicit celo aperto. licet homo planetas celi corporaliter non attingat. tamē speculatione comprehendit. Hoc pulchre tangit. Trismegistus dicens. Magnū miraculū est homo et animal bonozantium. hic anima intellectus in naturam dei transit quasi ipse deus sit. Hic per naturam alii dicitur ē coniunctus. hic demonū genus nouit. terram colit. elemētis miscet acutissime mētis. i. maris p̄funda descendit. celus q̄ videtur altissimū animi sagacitate metitur. intētiōis animi ei⁹ nulli aeris caligo cōfundit. nec tēre dēfinit eius operatiōis impedit. nō aque p̄funditas aspectus ei⁹ obtudit. ¶ Nota q̄ sol in ortu suo apparet roseus propter vapores interpositos iter visum nostrum et solē. Itā alibi vix p̄ fumū apparet rubē. Etia licet i meridie vapores sint interpositi nō tamē apparet tū roseus. eo q̄ illi vapores nō sunt grossi sed subtiliari calore solis. ¶ Nota p̄bia dicit lunas esse gelidas. q̄ nō ē intelligēdiū formaliter. q̄ prime qualitates que sūt calidum. frigidū. humidū. siccū. nō habēt locū i corporibus celestibus. cū nō recipiāt peregrinas imp̄p̄io nēcessē dicit luna gelida virtualiter vel effectiue. quia frigoris etia humores efficit i inferiōrib⁹. p̄pter q̄ noctes quib⁹ luna p̄est sūt gelidiores et humidiores magis diebus. ¶ Nota q̄ planete dicuntur habere vagos recursus quia mouētur duplici motu. scz primi mobilis ab oriētē i occidentē. p̄ proprio motu ab occidentē i oriētē. vel ideo

q̄ quandoq; apparent nobis stationary. quāq; retrogradi. quāq; propinqui. quāq; aliquid remoti. ¶ Nota q̄ stella erratica dicitur flexa. i. mota per varios orbis circuitus scz deferentis et epicyclorū quoz circuitus nūc dicitur progressiui. nūc retrogradi. nūc stationary vt dictū ē. et b̄s videri in theozica planetarū vel astronomia.

Quis voluat stabile sp̄s orbē. Vel cur besperias syd⁹ i vndas. Calurū rutilo surgat ab ortu. Quis p̄is placidas rēpet boras. At terras roseis florib⁹ ornet. Quis dedit vt pleno fertilis āno Autū⁹ grauidis influat vuis. Rurari solitus. atq; latentis Nature varias reddere causas;

¶ Quinetia causas. Dic commēdat eum ex p̄te nālis philosophie dicens. Quinetias p̄o certo. Boetius solit⁹ fuit rima ridet ingere causas vnde. i. p̄pter quas causas. sonora flumina. i. sonoro. si venti. solliciti.

tent. i. perturbēt. equoz id est planicies. p̄o id est maris. quasi diceret. Boetius scitit causas generatiōis v̄tozū qui commouēt ipsum mare. ¶ Nota q̄ ex libro metheororum patet q̄ v̄tus generatur ex vapore calido et sicco eleuato per calorem solis qui perueniē ad locū nubis frigiditate nubis repercutitur. et repercussus fertur i latus et facit sonum impellēdo aeres. et quia aqua facilius est diuisibilis de facili cedit et reuerberatur per v̄tos. Vel aliter potest itelligi. Antiqui enim dixerūt q̄ ideo venti turbant mare. quia in ipso mari generantur venti qui nō exant. sed faciunt fluxum maris. licet hec opinio non sit vera. quia mare fluxu et refluxu tempore determinat sicut bis i die nāli. venti autem generantur tempore determinato.

¶ Quis voluat stabilem. Hic philosophia commendat Boetium a metap̄h̄ica et iterato a naturali philosophia dicens. Boetius etiam solitus fuit rimari quis spiritus. i. intelligētia. voluat motu diurno stabilem orbem firmamēti. vel etiam cur syds solus vel alius habēs ortum. calum. calurum in besperias vndas. id est in aquas maris occidentalis surgat id est iterū oriatur ab ortu rutilo. id est ab oriētē i p̄fēdis. quasi dicit. Boet⁹ solit⁹ erat ingere cur stelle que i occidentē vidētur occidere iterū resurgāt i oriētē. etia erat solitus rimari quis temper placidas boras veris. i. temporis vernalis. vt ornet terram roseis floribus. Quis dedit. i. ordinauit. vt autūnus fertilis anno pleno. i. secūdo influat. i. influētiā faciat grauidis vuis. id est botris repletis. etia erat solitus reddere. i. assignare. varias causas latēti nature. i. rerū naturalium. ¶ Nota omne q̄ mouetur ab alio mouet. ex septimo physicoz. ergo celum ab alio mouetur. Mouet autē celi a duplici motore p̄ cōmentatores. scz. metap̄h̄ice. ab vno p̄iuncto et appropriato. qui vocat intelligētia. a quo mouet effectiue. ab alio motore separato. qui est deus. a quo mouetur in ratione finis. Item dicit orbem celestes esse stabiles. licz enī moueant. et mutet locum sū partes. nō t̄m sū totū. quātū ad hoc dicit esse stabiles. i. immobiles. Item causa quare stelle que occidunt iterum oriātur non est alia nisi mor⁹ circularis primi mobilis. qui secū rapit oēs stellas tam fixas q̄ erraticas. Item besperius est stella que de vespere sequit solē i occidentē a qua stella mare occidentale dicit bespericum mare. eo q̄ sol et besperius ibi se mergant. nō q̄ ita sit. sed q̄ vulgares sic opinantur. cū enī stelle occidunt p̄pter interpositionē maris inter visus et stellas vident stelle mergi in mare. ¶ Itē p̄te vernalis dicit placidus. q̄ ē cōueniens vite hominis. Est enī tempus veris calidū et humidū i quibus p̄sistit vita. ex li. de morte et vita. Et ideo illo tempore

pit. apposit. pectori meo leuiter manum. et inquit. i. dixit
nihil periculi ē circa hūc boies. ipse parit letargum. i. mor-
bum obliuionis. morbum quā iūmū mentium illufarū
i. ocepaz. et ipse paulisper. i. modicum est obliuio sui. s. fa-
cite fui recordabit. f. qd. p. certo. cognouit nos. phias.
ante. prius. qd. vt ipse possit facere. ergamus lumina. id est

oculos ei. caligantia nube
i. obfcuritate. rez. mortali-
tas. i. temporalium. hec dixit
phia. vt ueste sua ptracta. i.
poluta in rugam fecaui
oculos meos fletib' yndā-
tes. i. humectates. (¶) No-
ta q. ratiō ē ille q. nō loq-
t. s. beat potestate lingue ad
loquendū. sed elinguis vel
mutus dicit ille q. nō solus
nō loquit. sed iō habet po-
testate lingue ad loquendū
et talis fuit Boetii ppter
stuporē. i. mentis alienatio-
nē. (¶) Nota q. phia inuē-
te ē bonā medicā cōsolā-
tōis. Boetii dicēs. Nihil peri-
culi est i. homine isto. quia

fm Senecam in lib. de clementia ad neronē. Mali medi-
ci est desperare ne curetur eger. (¶) Nota q. letargia est in-
firmitas causata ex oppressiōe cerebri cū obliuione et iun-
gitur continuo somno. et sic letargus est morbus inducens
obliuionem et somnum. Jnde letargicus est homo qui pa-
titur talem morbum. et dicitur a letes qd. interpretatur obli-
uio. etiam letes est fluuius infernalis. Boetius ergo patie-
batur letargus id est morbus obliuionis. q. si precepta phi-
lofophie in memoria habuisset nunq. de amissione rerum
temporalium doluisset. Item dicit letargum esse morbum
illufarū mentium. quia mens illufa est vbi ratio est liga-
ta ppter defectum fantasie. sicut in freneticis. vel ppter
defectum memorie fuit in letargicis. (¶) Notandum. ho-
mo componitur ex anima immortali et corpore mortali. sed
quia Boetius obliuio fuit bonorū animi. ideo dicitur fuisse
se sui obliuio nō totaliter sed paulisper. quia adhuc curam
habuit de bonis terrenis que respiciunt corpus. (¶) Item
homo per philosophiam habet suū pfectam cognitionem. ad
cognoscendum autem illud qd. per philosophiam
cognoscitur. oportet primo philosophiam cognoscere. ideo
dicit phia. recordabitur sui facile si nos prius cognouerit.
(¶) Item per vestes phie in rugam contractas intelliguntur
precepta pbificalia in vnum volumē congregata. sicut
in illo libro quibus ipsa phia Boetium consolatur. (¶) No-
ta q. ad medicum infirmum curare volentem plures re-
quiruntur conditiones. Primo vt qualitates et conditiones
respiciat. vt humores nocentes cognoscat. Secundo ad lo-
quendum eum moneat. Tercio si pre valida egritudine ob-
mutet. vt manum corpori infirmi adhibeat. Quarto vt
eum verbis cōsolatoz respiciat. sic philosophia videns do-
lores Boetii. primo eum insepit. secundo ad loquendum
monit. tercio manum suam corpori apposit. et quarto ver-
bis cōsolatoz refecit.

(¶) Metrum tertium primi libri.

Anc me discussa liquerunt. (¶) Dic incipit ter-
tium metrum huius primi libri cuius
primus versus vocatur metrum dactylicū ex
metrum. secundus dicitur metrum alemanicū
ab inuentore. tetrametrum a numero pedum.
dactylicum a pede predominante. et catalecticum: quia
nulla syllaba abundat nec deficit in hoc metro. Boetius

declarat per quoddam simile quomodo remotis impedi-
mentis vigorem cognitionis recuperat. et est talis simili-
tudo. Sicut choro flante nubes generantur: et p. interpo-
sitionem nubium sol et alia astra nobis occultantur. sic ad-
uersitate imminente homo afficitur diuersis passionibus ob-
scurantibus intellectus: et sicut austru flante dissoluuntur: et ra-

dy solares reuertitur sic ad-
uersitate adueniente cōso-
latione pbica passiones se-
dantur: et intellectus illumina-
tur. dicit ergo in fra. Tunc
cuz phia terit oculos me-
os. tenebre liquerunt me dis-
cussa nocte. i. obfcuritate: et
prior vigor cognitionis. re-
dijt luminib' meis. i. localis
vt pro sicut. sol later. i. oc-
cultat. quus. i. q. i. sydera. i.
stelle glomerant. i. inuolu-
tur. p. p. choro. i. tali ven-
to. et polus. i. celum stetit. i.
stare videri. nimbofiss. i. ibi-
bus. i. pluuijs nubilosis. ac
pro etas. nox. i. obfcuritas.
funditur desuper id est de

nubibus in terram. nondum. i. adhuc astra. i. stellis venien-
tibus. i. apparentibus in celo. S. bozcas emissas ab traicio
antro id est tracie regionis. verberet id est depellat hāc no-
ctem id est obfcuritatem. et referet clausum diem. tunc pbe-
bus. i. sol emicat id est lucet. et vibratus id est fortificatus lu-
mine suo ferit. id est percutit. oculos hominum. mirantes su-
bito lumie solis post tenebras. (¶) Nota phia trahit homi-
nem ab obfcuritate ignorantie ad lucem sapientie. ex libro
de pomō Aristotelis. et etiam per metrisam. Ars hominis
format. nec finit esse malū. Et ergo cus pbilosophia fissa-
set oculos Boetii. fugatis tenebris ignorantie redijt vigor
intelligentie. (¶) Nota quatuor sunt venti principales. qui
flant a quatuor partibus mundi. i. ab oriente. occidente. seu
ptentrione. et meridie. quorum quilibet habet duos colla-
terales. et sic flant quodecim venti qui bis versibus conti-
nentur. Flant subolanus yulturnus et eurus ab ortu. Atqz
die medio notus heret affricus austru. Circinus occasum
cepheirusq. fauoni afflant. Sed veniunt aquilo bozcas et
choros ab arcto. Choros ergo est ventus quo flante ge-
nerantur nubes et conglomerantur sydera sic q. per nubes
occultantur. (¶) Nota q. polus est stella que semper in eo-
dem loco videtur. sed h. polus ponitur pro firmamento. tā-
q. pars pro toto per synodoche. (¶) Nota q. polus. i. celus
dicitur stare quando est obductum nimbofiss. i. ibibus. non
q. stetit. quia motus eius tunc nobis non apparet. mortū
enī celi p. p. nifi per motus alicuius stelle. cum autē
celū ē coopertū obfcuris nubib'. nulla stella videri potest.
(¶) Nota fm. 'Buginatio. Nimb' ē nubis dēstas et tēpe
stare orta. et sic dicit Boetii. hic nimbofiss. i. dēstas plu-
uijs. et est rō. q. tenuis imber nō impedit aspectum astrarum
(¶) Nota q. bozcas dicitur stare ab antro traicio. q. forte re-
gio tracie est cauernosa: d. cui cauernis exit vetus genera-
tus et vaporibus fassis in terra. (¶) Nota postq. phia ter-
sit oculos Boetii et eisdem a fletu lachrimarū cōpescit. re-
stitutus vbi p. p. vigori. Unde oculi ipsius Boetii vt ra-
tio et intellectus obfcurati erant tenebris ignorantie cū istis
temporalibus adbesit ppter amissionem rerum tempora-
lium. diuersis fuit subiectis passioibus. Sed pbilosophia
oculorum caliginem abiecit cum ipsius intellectus illumi-
nauit. tenebras ignorantie fugando et lumine spiritali vt
scientia illuminando.

¶ Prosa tertia primi libri.

And aliter tristitie nebulis) Sic incipit
 tertia prosa primi libri, in q
 Boetius ostendit quomodo pñiam cognouerit
 ⁊ diuidit. qz pmo ostendit quò pñiam cognouit
 ⁊ qualiter de presentia ei⁹ admirari cepit. ⁊ quò

phib fibi respondit. secundo
pbat phib pfectuone sapiē
tuā vulgarib nō ē nouas.
scda ibi (Nōne apud vete
res) Dicit pmo. Daud. p
alter nebulis trilitie mee.
diffolutis. i. fugatis p con
lationem phib. qm sicut na
bes diffolunt p flatum bo
ree. Sic ego. Sueti. banfi.
i. resper. celi. i. furiz. z
recepti mentes. i. vigorem rō
nis. ad cognoscēda faciem
medicatis. i. medici. Itaq.
p. g. vbi. i. postq. ego dedu
xi. i. conuerti oculos. que p z
dixi. i. stabiliui. i. futurū i cā
reperit nutritic meā phiam
i cuius larius. i. scolis fū
ā obcurfatis ab adolescē
tia. i. a iuuentute mea: i. in
quā. i. dixi. O magistra o
uiz vntū. qd. i. p. qd. tu ve
nisti vntū. i. p. gressu. super
no cardine. i. de celesti por
tā. i. bae solitudinis. Lloca de
serta nō exlyt. i. nre relega
tionis. i. an nungd pp b. tē
cūlpis. vt cristianis rea. i. tanq
cūlpabilis mecū agiteris. i.
manifestis falsis crimina
tionibus. Illa phia iquit. i.
dixit. o alūne. i. per me nu
trite. an. i. vtz te desereres.
qua. di. non. nec partiter. i.
diuiderem tecū cōfocato la
boze idest diuili labore sar
cinam. i. pondus. quas tu fu

C Prosa tertia primi libri.

Et aliter tristitie nebulis dissolutus
hansi celus: ⁊ ad cognoscendā medicā-
tis facie mentē recepi. Itaq; vbi in eā
deduxi oculos ituitiq; defixi: respicio
nutricē meā: in cui⁹ ab adoleſcētia laribus obue-
ſarus fuērā p̄biam. Et quid iquaz tu in bas epily-
nostri ſolitudines? O iūz magistra virtutis ſu-
perno cardie delapſa veniſti. an yr tu quoq; me-
cum rea falſis criminationibus ageris? P. An
inquit illa te aliſne deſereret: nec ſarcinam quam
mei nominis ob inuidiam ſuſtulisti. cōmunicato
tecū labore partirer. Atqui p̄bie ſas nō erat in-
comitatus relinquere iter innocentis. meaz crimi-
nationem vererer: ⁊ quaſi nouus aliquid accide-
rit p̄boreſerer. Nū. n. primus cenſes apud ip̄o-
bos mores laceſſitā piculis eē ſapientia? Nō.
ne apud veteres quoq; ante n̄ri platonis etatem
magnum ſepe certamen cum ſtulticie temerita-
te certauimus? Eodemq; ſuperſtite precepto:
eius Socrates iniuſte victoria mortis me aſtā-
te promeruit. Quis hereditatem euz deinceps.
epicureus vulgus ac ſtoicus ceteriq; p ſua q̄lq;
parte rapti molirent: meq; reclamare renitē-
tē? velut in partē p̄de traherēt: veſtē quā meis re-
uerſas manibus ſibi ceſſiſſet: arreptiq; ab ea pan-
niculis totaz me ſiſce diſſideſſe credentes abire. In
q̄bus qm̄ qdā n̄ri habitus veſtigia videbam: me

fuerat obuerfata. Nam etas hois affimilae cere que fi-
nis est mollis vel dura nimis: forma figilli nō recipit nec
retinet. fi autem est temperate mollis vel dura figurat
recipit et retinet. Sic fimiliter etas nimis tenera ficut infan-
tia non recipit doctrinam pbicam. nec etas nimium dura
ficut decrepitas. Sed etas temperata quilibet recipit et

da q2 q patitur ppter alium non decet vt deseratur ab illo.
 tertia q2 nō decet philosophiam derelinquere innocentem
 Boetius autem fuit philosophie alūnus ipse patiebatur i
 iurias pp philosophiā. & fuit inocēs q2 c. ¶ Nota fm bw
 quitionem laccessio. i. cum desiderio lacero vel vexo. vel in
 iurus afflico.

¶ Nōne apud veteres quosq. hic phisā pbat psecutionem sapientum a vulgaribus nō esse nouam. z hoc primo pbat exēplis antiquis. scō magis modernis. tertio ostēdit quid sit faciendum ztra iustitias vulgarium. scōa ibi. Qs si nec tertia ibi. Qui si quando ztra. pmo dicit. Bene dixi q. persequito sapientum a vulgaribus z a malis nō esse nouū. Nōne apud veteres ante etatē nostrī. Platonis nō phisā. sepe certauimus magnum certamen cū temeritate stulticie. i. cū stultis z temerarijs doctus. eodēq. Platone viuit. te magister eius Socrates iussit pmerui victoriam mortis me sibi affatē. quia socratis. hereditatem. i. scientiam bereditarie relictam suis discipulis zs epicureū vulgus z stoicū z ceteri molirentur. i. laboarent. ire raptū. rapere. vnuqscq. p sua parte z. i. ipsi traherēt me phisā i grege me reclamantem. i. tradiditē q. p. remanēt. ipsi dīcedunt velles. meam quā teneret meis manibus. z p arre-

pris. i. lablatiis pāniculis abierunt credentes me totam sibi
cessisse. q. in istis videbant. i. apparuerunt quendam vesti-
giam sibi habitus. i. prudentie. i. prudentia vulgaris. rata opi-
nata. ipsos meos esse familiares. i. meos discipulos ratione
sapientie. puerit nonnullos eoz. i. aliquos errore. i. persecutio-
ne pbane multitudinis. i. indoculi vulgi. sicut vulgares solēt
pertere doctos.

¶ Nota q. ante
tempus Plato
nisi multi sapien-
tes perferunt fue-
runt a vulgarib⁹
et tēpore Platonis
socrates magi ei⁹
interyt. ppter su-
am sapientia. Na
ipse cognouit sua
sapientia esse vnū
eozum. alios autē
colentes ples de-
os fāgarit qd p-
cipiens dux abde-
mensius nomine
Anax⁹ coegit ipm
bibere venenū in
nomine viui dei
et nihil sibi nocuit
Postea coegit ips
bibere venenum
nomine pluri⁹ eoz⁹ et iterit. ¶ Nota. mortuo Socrate
discipuli sui q scientia Socratis tanq hereditaria sibi vē
dicabant inceptit dissentire in quo magister eozum So-
crates posuisset sūmum bonum. quidam. n. eozum discipul-
lozum dicit epicuri dicebant ipsum posuisse sūmum bonū
in voluptatibus. Alij scit fūcti dicebant q. in virtutibus.
et quilibet eozum p defensione sue opinionis rapuit aucto-
ritates ipse. ipas extorze exponēdo ppter qd philosophia
dicit illud reclamare. et sic male exponēdo sciderunt ve-
stes pbie et particulas abstulerunt. et quis nō eēt veri phi-
sici tamen videbant eē multi eoz a vulgarib⁹ occisi sunt.
¶ Et si nec anaxagore fugam. Dic philosophia probat per-
secutionem Sapientum exemplis magis modernis dicēs
¶ Boetii si nō nouisti fugam Anaxagore. nec venenū So-
cratis. Nec tormenta genonis quoniam ista sunt peregrina
idest extranea et aliena. cum tu potuisti scire cāos idest pse-
cutionem cany. ac Senecas ac Soranos idest sequaces vo-
rant. quozum memoria nō est peruetusta. idest valde anti-
qua. nec incelebris idest nō sine gloria. quos viros. nihil ali-
ud detraxit in cladem idest in mortem nisi qd istituti idest
informati nostris morib⁹ ipse videbatur dissimilimi studi-
is improborum. ita qd nihil est vide nō est cā. q. tu admi-
re idest debeas admirari si in hoc falo vite idest amaritu-
dine. nos sapientes agitemur. idest vexemur. pcellis idest
aduersitatis malum circūstantibus. quibus nobis sa-
pientibus maxime ppositum est idest intentio displicere
pessimis. quozum maloz⁹ et si sit numerosus exercitus ta-
men est spernendus quoniam nullo duce supple ratiois re-
gitur. sed tantum rapitur errore limphante idest precipitā
te eoz ad modū limphē. temere idest stulte ac passis idest
vbiq. ¶ Nō qd Anaxagoras stulticia botus solē p deo co-
lētiū rephēdit. dicēs solē nō eē deū s; lapadē ardēt. pp qd
re iudicat⁹ et i fugā pcellas. qd dicit pbis Anaxagore fugā.
¶ Nō dicit foras venenū d qd em ē. s. qd veneno. Sicut geno-
nia tota mētra rōne sue sapie sustinuit. Nō qd canis Seneca
foras fuerit nobiles romāi et morib⁹ pbie istructi pp qd ite-
rierit. Cū cany dicebant mutatores a magro canio. Sicut

Sorāy dicit a Sorāo q fuit poeta et ei⁹ scēss ab eo addē-
tur. ¶ Nota de Seneca dicit Boetii de disciplina scolariū
q. Nemo familiarē suū preceptorēq. Seneca ad eligēde
moris arbitrium coegit. Nota qd sapientes dissimiles sunt
studys improbor⁹. qd dicit Seneca in lib. de amicitia. dispa-
res res mores disparia sequūt studia. quoz dissimilitudo dis-

soluit amicitiam
nec vnq. improbi
pbis nec pbim
probris amici esse
possunt nō ob ali-
am causā nisi qd
tanta ē inter ipos
distantia quanta
esse potest studio-
rum malozumq.
moris distantia.
¶ Nota qd ppo-
situm sapientum
idest displicere pessi-
mis. qd dicit Se-
neca in de reme-
dys fortuitozum.
Dalis displice
re laudabile est.
et alibi. v. se se dili-
git aspernaturq.
malum. Et poeta
Opto placere bo-

nis prauis odiosus bēri. ¶ Nota qd dicit exercitū malozū
esse innumerum. q. fm Salamonem. Sultoz. infinitus
est numerus. et peruersi difficiliter corrigūt. ¶ Nota qd
mali nō reguntur duce rōnis. qd rō deprecas ad optimā. ma-
li aut opant pessimā. Ducunt enī errore senfualitatis vitā
bestialē. psequentes de qd rō in lib. ethi. Quidā sunt bo-
mines vitaz pectudū eligentes siles sardanapalo. Et qd dicit
pbis qd tales sunt timēdi. qd ex quo regunt p rōne tūc eoz.
fatuitas facilius dissipatur.

¶ Qui si quādo tra nos. Bie pbis ostēdit qd sit faciendū
istultus maloz dicens. Si exercitus maloz icubuerit idest
istiterit fruens. i. faciens aciem idest bellum. tra nos sa-
pientes. qdem p certo. nā dux. i. rō trahit. i. colligit. copi-
as. i. sciētias et virtutes copiosas. in arces. i. in altitudinē spe-
culationis celestis. vero p sed illi mali occupant circa di-
ripiendas. i. auferendas inutiles sarcinulas. i. diuitias cor-
porales. que sarcina. i. pōdus corporis tantū fūtile aliam sub-
mergentes. at nos sapientes in cōtemplatione celestis cō-
stituti irridemus malos quoz vilissima rerū. nos securi
existētes totius furiosi tumultus. i. cōtra furiosum vallo-
rum malozumq. qd p et sup. nos sumus muniti. eo tūmū.
munimine quo non sit fas aspirare idest accedere stulticie
grassanti. i. impugnant nos. ¶ Notandū. Boetius bicus no-
stram rōne appellat ducent. vñ rō diffinit sic. Et bitus du-
rigens oēm actionē būanā i vltimū et optimū finē. ¶ Itēz
nota p arcem ipse intelligit altitudinē speculationis celestis.
et ad hāc ducit nos rō. Et hoc ē vltimū bonū būane vite. qd
nullus auferre pōt. ¶ Nota quāto i loco dicunt appetit⁹
sensitui. dicunt copie qd cupit. cupiunt res aliqui tra
rōnem. et tales copias qd regere rō. et de munire vallo bus
militatis et patiētie. et tūc oēs ipgnationes aduersitates
et miscrias equanimiter sustinebit. et tentationes et delecta-
tiones noxias quas suggerit dyabolus. et caro ipellit et mūd⁹
pmouet nō timebit. Dec marquardus. ¶ Item nota ille
merito de deridēdus q maior et melioris bono dimisso eligit
et occupat circa bona villosa. sed sapientes eligunt bona a se
q sunt maxie bona. p et bi. Et vulgares eligunt bona tralia

que dicuntur vilissima rebus: quod ipedunt bores i cognito sumi
boi. C. Nota ar arcis est altu edificiu i quo boles pugnāt.
Dic aut accipit p. prelatio celestiu i spe futuroz bono
rū. nā p. hec duo sapiētes oēs aduersitatez maloz superat
z circa prelationem diuinoz tota intērio sapiētis versat
Un Boetius in tractatu de sumo bono dicit. p. bus maxi
me delectat in

pmo pncipio z
i prelatioe su
me bonitatis. z
hec sola ē recta
delectatio. hec
enī ē vita phoz
sine q nemo vi
uit vita recta.
C. Nota de b
noie valli dicit
grecista. Est val
lus palus circa
castz pacatus.
Nexio paloz
s murus sit ti
bivallū. C. No
aspiret f3 Du
guitionē ē anbelare conari vel deuenire. Itē fm eum graf
for grassariis p. g. i. inuadere vel crudeliter impugnare.

C. Metrum quartum primi libri.

Quisquis composito se
renus euo
Famz sub pedib' egit
superbus

Fortunāq tuens vitāq rectus
Innuictum potuit tenere vultus:
Non illum rabies minēq ponti
Terfuz funditus agitātis estuz:
Nec ruitis quoties vagus camis
Torqz fumificos velen' ignes.
Band celsas soliti ferire turres

per ignem iratos. per fulmē supbos vt dictū ē. Alij p mare
qō est sonorosum intelligunt auariciā. p ignē penā corpiā.
p fulmē rez ablationē. C. Nota velenus ē mors italie itri
secus ardens: qui quādoqz ruptis cauernis emittit ignem
q loca vicina plurit. C. Nota circa b q dicit serenus euo:
Seneca dicit. Talis ē anim' sapiētis qualis est mudus su:
perluminatus. talis aut mud' semp ē seren?
z sic aiū sapiē
tis i vtrazq for
tuna semp ē se
ren'. Un Aris
in etbi. oīc. Sa
piens bene scit
ferre fortunās.
q: se bz sicut te
tragonum sine
vituperio.
C. Quid tū mi
seri fuos tyrā
nos. Dicit phi
lofopia exclā
mat itra timē

Ardētis via fulminis monebit.
Quid tātu miseri seuos tyrānos
Abirantur sine virib' furentes:
Nec spes aliqd nec extumescas:
Exaraueris impotentis iram.
Et qūis trepid' pauert' optat
Qz non sit stabilis: suiq iuris:
Abiecit clypeum: locoqz mortis
Necit q valeat trahi catenam.

C. Prosa qtra pmi libri
Entis ne inquit bec: at
qiao illabuntur tuo:

tes tyrānos dicēs. Quid. i. quare. miseri boies mirantur ti
mendo seuos tyrānos furentes sine viribus. qua. di. tyrāni
sunt impotētes. qz nō pualēt nisi hūmōz bonoqz se subie
cit eis. z addit. Rec speres aliquid. de bonis tpalibus. nec
timeas eos de aduersitatibus. tunc tu exaraueris. i. debi
litaueris. irā ipotentis tyrāni. sed quicūqz homo trepidus
pauert timore malozqz temporalium. vel optat bona tem
poralia talis nō est stabilis: z sui iuris: id est proprie libera
tis: ipse abiecit clypeum securitatis. i. motus a loco stabili
tatis ipse necit. i. ponit catenam affectionū. quia valeat
trahi ad tristitias z dolozē metū. C. Nota. potestas terre
na ad nihil se extendit nisi ad largiendū bonā tpalia. vel
ad auferendū ear: id nullus subiacet terrene potestati nisi
si q sperat talia bona. vel timet eoz ablationes. q autē nec
timet nec sperat ipse est oīno lupus vel extra terrenā pote
statem. z per cōsequēs terrēna potestas sibi nec proficere
nec obesse potest. ppter qō pbia exclāmat cōtra illos tāq
miseros: qui spe bonoz tēporaliū. vlt timore ablatiōis eoz
subyiciunt se terrenis potestatibus. dicens. Quid tantū mi
seri. C. Nota circa illud qūis trepidus dicit. Seneca dicit i
libro de virtutibus cardinalibus. Magnanimitas si inest
animo tuo cum magna fiducia viues intrepidus z alacer.
magnī animi est non vacillare. sed cōstare: z sine vite itre
pide expectare. si magnanimus es nūqz iudicabis tibi con
tumeliā inferri ab inimico. sed dicēs nihil mihi nocuit:
sed aiū nocendi habuit. C. Nota tyrannus quōdāz dice
batur quidam rex fortis. z dicebat a tyro. i. fortitudine seu
illud nomen est causa appropriata principantib' pessimis.
z dicuntur a tyro. i. ab angustia: quā inferunt suis subditis.
C. Nota clypeus sumitur hic p. rōne boies. q: sicut clype
us defendit nos ne ledamur a telis z a similib': ita rō boia
tuetur eum: z puidet fieri ne offendatur.

C. Prosa quarta pmi libri.

Entis ne inquit bec. Dicit ipse prosa qtra
ne in qua philosophia primo inquit
rit Boetium super attentionem predictorum
z botatur ipsum ad sui morbi reuelationem.
scō Boeti' reuelat morbi sui ibi (Tu ego).
primo dicit. O Boeti' nūqz sentis. i. intelligis. ea q dicta sunt
atqz illabunt. i. iprimunt aīo tuo. z subiungit grecū q i la
tino valet. Es ne asinus ad lyra. qd fles. quid manus idest
fuis lacrymis. z subiungit grecū qō tātu valet. Cōstare

Quisquis composito serenus euo.
Dic incipit quartum metrum bui
ius pmi. qō vocat metz valenticū ab inuento
re z stat ex ipsoe baculo z tribus trocheis
Un pōt dici metz trocheici a pede pōfante.

In b metro pbia ondit. qūter bō debet se bēre. vt psecu
tiones ipsoz nō pualēt itra ips. z b p. declarat qbusdā
slib'. Scō exclāmat i timētes tyrānos. z ibi (Quid tū
miseri. Dicit p. Quicūqz bō seren'. i. clar' vultu. pposito euo
i. ordinata vita egit. i. calcavit sub pedib' vtrūqz fatū. i. enē
tum rez tpalū. z qūqz tuēs. i. respiciēs. vitāqz fortunāz. i.
pserā z aduersāz. recit'. i. nō flex' potuit tenere vultum. i.
aiūz iūctūz q nō vincatur. pperitate se extollendū. nec
aduersitate depmēdo. illū boies nō mouebit. i. turbabit. ra
bies pōt. i. iundatio maris agitātis. i. mouentis. funditus. i.
a fūdo. estū vīz. i. ebullitiōe vīz. qz i ebullitiōe maris aq
vīz p fluxū z refluxū. quasi di. Imper' maris faciēs ebulli
tiōne nō nocebit illi boi q nō extollit i pseris. nec depmi
tur in aduersis: nec tali homini nocebit ignis veyxui mon
tis: quoties ille mors torquet. i. emittit. ignes fumificos ru
ptis caminis. i. cauernis suis. qst dicat. nec tali bō nocebit
vagus velenus suis ignib'. nec illuz hominē mouebit via ar
dentis fulminis. soliti. id est consueti. ferire celsas turres.

C. Nota. pbia tria tangit q nō nocent boi q cōstās ē i vtraz
qz fortuna. p. primus ē rabies maris p quā designant luxu
riofis. sicut enīz mare sole z motu suo calefcit z fetet. sic lu
xuriōs pcupiscentia sua iardescit z pacta libidine fetent.
de quibus dicit scriptura. Perierunt iumentā i stercore suo.
tales luxuriōs nō nocebunt boi cōstanti in vtrazq fortuna
Scōm qō tangit ē ignis veyxui mōtis p quē designant auar
ri z inuidi sicut enim ignis veyxui montis semp ardet. ita
auari ardent in pcupiscentiā bonoz exterioroz. z sicut ignis
eructans qūqz psumit loca vicina: sic inuidi qūqz nocent
verbis si nō possūt factis. z tales inuidi nō nocebit boi psta
ti. Tertiu qō tāgit ē ictus fulminis per quē intelligunt sup
bi. sicut enīz fulmē generatur in alto. sic supbi alte se extol
lunt: z mirabile videtur de superbiis q cūz alijs boib' bita
re nolunt: z tū ad celū volare nō possunt. tales supbi nō no
cebunt boi pstanti. Alij per rabiem maris itelligūt inuidos.

mibi ne abscondas si expectas operā. i. diligentia medicatōis
os vt decegas. i. manifestes vuln' tuum. ¶ Nota q' puer/
bium erat apud grecos cū aliq' audiu' verba aliu' i. nō
aduerit nec curauit intellectum verboz. illi dicebat. Es ne
afinus ad lirā. facis. n. sicut afin' positis circa lirā. audit so-
num lire. sed nō p'cipit melodiā. nec p'portionē sonoz itelli-

git nec delectatur
in ea. Sic aliquis
audies verba i. nō
curans intellectus
eorum dicitur esse
afinus ad lirā.

¶ Nota si quis vo-
luerit sanari oportz
morbum vel vul-
nus suum detege-
re i. manifestare.

Unde Seneca. 3.
dicit epistola. Ne-
mo per se satis v3
vt emergat. sed oz
vt manus potragat
et alius ignis extrahat.

tunc enim mor-
bi ad sanitatem in-
clinant cum ex ab-
dito erumpit i. vis
suam proferunt.

¶ Tum ego colle-
cto i. vires animo
Dic Boetius reue-
lat morbum i. do-
lorem suum i. p'mo
ostendit se esse per-
turbatum ex bis q'
iniuriōse ageban-
tur circa ipsum. se-
cundo ex bis que generaliter vidit in alijs ibi. Videre au-
tem videoz. p'mo ostendit se perturbatum ex sui exilij
relegatione. Secundo ex meritoz suoz frustracione
Tertio ex iniuria sui condēnatione. Quarto ex fame sue le-
sione. (Ibi Quotiens ego. Tertio ibi Quibus autem)
quarta ibi. (At vero hic) Adhuc diuiditur. p'mo facit qd
dictum est. secundo respondet obiectioni ibi. (Aqui tu) di-
cit p'mo sic. Tum id est tunc ego Boetius collecto animo
in vires id est resumptis viribus animi supple dixi. an satis
eminet id est apparere. asperitas fortune sciuit in nos. i.
contra nos. nūquid adhuc eges admonitione id est decla-
ratione. nūquid facies. i. dispositio tui? loci. i. carceris mo-
ueret. ¶ Deccine. i. nūquid hec est bibliotheca id est locus
studij quem habui in patria. quam tu p'bia delegeras. id est
elegisti tibi certissimā sedem in nostris laribus in qua bi-
bliotheca. tunc mecum residens id est morans vel sedens
deceberas id est disputabas. de scientia rerum diuinarum
i. humanarū. nūquid erat mibi tūc talis habitus. supple vi-
lis. i. talis vultus tristis. cum ego rimarer. id est inuestiga-
rē. tūc secreta nāc. cū describeres mibi vias sydez. i. cur-
sus stellaz radio. i. vias geometrali. cur tu formares. i. for-
mare docuisti. mores nros. i. mores hoīz. i. rōnē. i. disposi-
tionē totius vite ad exēplā. i. si situdine celestis ordi-
is. sūt
ne ista p'mia q' referim'. i. repositam? tibi obsequentes. i. ser-
uientes. ¶ Nota q' bibliotheca ē locus ubi reponunt libri.
et dicit a biblio. i. iūco in quo antiq' scribebant libros. talem
bibliotheca hūit Boetius rome. marmoreis lapidib' poli-
tā. i. q' studuit de reb' diuinis i. humanis. ¶ Nota Boeti'
dicit p'bia sibi elegisse certissimā sedē in bibliotheca b' di-

p' tanto. q' licz Boeti' ēē diuersis officijs i. negocijs occu-
patus. tñ nulli eoz tā certis reposit'. i. tā certa i'entide vaca-
bat sicut studio in libris p'ficijs quos in certo loco reposit'
tos hūit. ¶ Nota p'bia tractat d' reb' diuinis i. humanis. Uti
Seneca. 3. Nō pōt v' p'fecta esse nec equis tenoz vite sine
p'bia p' quā diuina i. humana cognoscunt. q' si te occupas i.

tibi obsequētes. Arg tu hanc
finitz Platōis ore sapsisti. brās
fore resp'ublicas si eas vel stu-
diosi sapie regerēt. vel earū re-
tores studere sapie p'igisses.

Tu eiusdē viri ore hāc sapien-
tib' capefunde reipublice ne-
cessariā eāz ēē monuisti. ne in
p'obis flagitiosisq' ciuib' v'bi-
um relicta gubernacula. pestē
bonis ac p'nicie inferēt.

Hanc igit auctoritatez secur'. qd a te
inter secreta ocia didicerā. t'ra-
ferre in acru' publice admistra-
tiōis optauī. tu mibi z q' te sa-
piētū mētib' inferuit de' cōscij
estis. nūquid me ad magistratuz
nisi cōe bonoz oīz studiū stu-
lisse. Unde cū i'p'obis graues i.
exorabilesq' discordie fuere. z
qd p'scie libras s'z p' mēdo iure
sp'eta potētū s'z fuit offensio.

¶ Nota q' p'bia tractat d' reb' diuinis i. humanis. Uti
Seneca. 3. Nō pōt v' p'fecta esse nec equis tenoz vite sine
p'bia p' quā diuina i. humana cognoscunt. q' si te occupas i.

cipis ēē deozum so-
cius. i. alibi dicitur
Dulcile scio nemi-
nē bene viuere pos-
se i. tolerabiliter si
ne studio philoso-
phie quia sine stu-
dio philosophie ani-
mus eger ē. ¶ No-
ta Boetius studuit
in naturalī philoso-
phia p'pter hoc di-
cit. Cum tecum na-
ture secreta rima-
rer. Studuit etiaz
in philosophia mor-
ali ergo dicit. Euz
mores nros. Stu-
duit etiam in astro-
logia p'pter b' di-
cit. Cum mibi syde-
rum vias radio de-
scriberes. ¶ Ubi
nota radius est vir-
ga geometral qua
geometri describit
figuras i. plures sup-
posito. ¶ Nota q'
vita humana z mo-
res hominum de-
bent formari ad si-
militudinem celestis ordinis. sicut enī spere inferiores pla-
netarum obediunt spere superiori. z regant motu firmamē-
ti. sic virtus nostra sensibilib' debet obedire virtuti rationa-
li z regi ab ipsa. turpe enim est abycere regimen superiorū
z induere regimen inferiorum. qd nob' cōmune est cum be-
stijs. sicut dicit Albertus super tertio de anima. ¶ Nota
ex quo Boetius ratione sue sapientie in miseriam fuit poi-
situs. ideo dicit ad philosophiam. sunt ne bec p'emia q' nos
referimus obsequentes tibi.

¶ Arg tu hāc sententiam. ¶ Dic Boetius respōdet obiectioni.
posset enim p'bia sibi obycere dicendo quale premium
debuisti repositare cum tu nō studuisti p'pter cōmune bo-
num fed p'pter vanam gloriā i. p'pter p'p'iam vanitatem
cui obiectioni respōdet Boetius. d. O p'bia tu s'ntitasti. cō-
firmasti hanc miam ore. Platonis. beatas resp'ublicas for-
re si eas sapientes regerēt. vel si rectores earū p'igisses stu-
dere sapie. z confirmasti ore eiusdē platonis necessariū
esse reipublice q' a sapientibus regeretur. ne gubernacula
i. regimina cōmissa i'p'obis. q. id est i. flagitiosis ciuibz
v'biū i'ferrent pestem. ac. i. etiaz p'nicie. i. damni bonis bo-
minibus. igit ego secutus hāc auctoritatē. i. finiz. qd ego di-
dicerā a te p'bia iter secreta ocia ego optauī. i. curauī. t'ra-
ferre. i. deducere in actū. i. in opus. publice administratiōis
i. cōis vtilitatis. tu p'bia z deus q' i'feruit. i. i'fudit te mētib'
sapientū estia mibi p'scy. i. testes. nullū studium me detu-
lisse ad magistratuz nisi cōe studium bonoz. quasi diceret
nihil mouit me ad magistratuz gerendum nisi cōis vtili-
tas. inde. i. p'pter hoc erant mibi graues. i. difficiles. q. id est
exorabiles. id est inexplicabiles discordie cum i'p'obis

z semp fuit mibi spreta offensus potētū p tuendo iure. i. p iusticia defendēda. qd b libertas sciētia. i. libera sciētia. i. nullum timere p tuendo iure. (C Nota fm Platonēz bta est respublica cui oīs phus est. z veb genti cuius oīs puer ē. z rōnabiliter. qd phia z sapia vitzas oīsponit. actiōes regit. agenda z omittenda demōstrat. Un Seneca. i. epla dicit. Svis omnia

tibi subycere suby ce te rationi. Multos enim reperis si ratio te reperis. Et Aristoteles in problema metaphysice. Sapiētis est regere z ordinare. ex quibus patet q regimē respublice spectat ad sapiētes. pro tanto dicit Tullius in principio sue rectorice. ad rempublicā plurima pertinent cōmoda: si modera trix z regulatrix oīum verum pnesto ē sapientia. (C Nota q studiosi sapiētie dicuntur illi qui iam per studium adepti sunt sapientiam. Alii autem dicuntur studere sapientie qui ad huc studendo acquirunt sapientiam. (C Nota q Boetius studiū vocat secretum oīum: qz in studio homo oīatur ab exteriori occupatione. de quo oīo sine quiete loquitur Seneca. 57. epla picena. Nulla placida est quies nisi quam ratio componit. z illa vera ē tranquillitas in qua mens bona explicatur. (C Nota q deus immittit sapientiam mentibus sapientibus. hoc scribitur in prologo de regimine principum deus est qui diuitias sue sapientie influit in animas sapientium. (C Nota q libertas conscientie habet nullum metuerē. quia dicit Macrobius. Hoc habet libera sciētia propinquū qd si quis possidet nullum potentem metuat. Item Seneca li. 4. Sapiens ex libero arbitrio nihil timet imbecillitatem hominis: qz securitatem dei habet. Et seneca de quatuor virtutibus cardinalibus dicit. vt iustus sis nō sufficit qz innocens sis: sed vt innocens ab iniuria serues. Et idem. Iusticia est vinculum diuine z humane societatis. (C Quotiēs ego cōsistatūm. Vt Boc. ostendit se perturbatus ex merito z frustratione suorum. z primo tāq meritā z beneficia alioz exhibita. secūdo tangit frustrationem eorum ibi. (Sed esse) Prima in septem partibus fz qz recitat septem beneficia que patebūt. p. primo dicit. Ego Boetius multotiēs ipsum Constatūm qui fuit officialis regio Theodorici obuius idest cōtrarius excepi idest impediū. ipsum facientem impetum. i. insultum contra fortunas. i. ptra bona fortune. cuiusqz boīs ibecillis. i. ipotētis resistere. Tūc ponit 2^m bificiū dicens. Quotiēs ego delecti. auerti. trigullā sic dictū ppositū regie domi. i. regalē aule ego p delecti ab iccepta. q. i. z ppetrata iuria ipis pauperibus. Tūc subiūgit 3^m bificiū dicens. Quotiēs ego ptepi miseris. i. pauperes. quos auaricia barbaroz. i. crudelū boīum ipunita. i. castigata. vexabat infinitis calūniis. i. misery. alios ego ptepi auctoritate mea obiecta. i. exposita. piculis. i. dānis. Tūqz qz. i. taligo. detraxit me. i. deflexit. aure ad i. iuriā. (C Nota qz constatūm fuit qd nobilis familiaris regis Theodorici a quā officialis fuit z tot tyrān qz plures boīs iussit ipotētis. i. sua ipis auferendo quē Boeti sibi 3^m a.

suo iperu iurioso auertit. talis ē erat trigullā ppositū aule regie. (C Tūc fz Duguitōz qz barbarus id ē qd crudeliter icultus z solidus. z ē nomē crudelitatis. Un oliōēs ac vniuersē qdēs dicte sūt barbarē pter grecos z latinos. Et barbaria dī gētem tertia iuxta grecias fuit. ppter crudelitatem excellētia. (C Nota Boetius dicit. Nūqz a iure ad iniuriā

acerbe famis tpe grauis atqz i explicabilis idicta coemptio pfigurata iopia capania pui cū videret: certamē aduersū pfectū ptoz cōis pmodo rationē suscepi: rege cognoscente pcedi: z ne coemptio exigeret euici. Paulinū cōsularē virū cōpes palatini canes iaz spe atqz ambitōs deuoz assent. ab ipis byātū faucibz traxi. Ne albinū cōsularē viz p iudicare accusatōis pēa corripit: odi sis me cypriani delatoris pposui. Satis ne i me magnas vi

aliqui pessundari idest subycti. pūatis rapinis. i. occultis. tum idest aliquando publicis vectigalibus idest tribus. q. oī. cum pūnciales non spoliantur. nunc tribus in bona ipoz auferendo ego nullū tantum sicut qz patiebantur. (C Nota qz omnem ciuitatem vel regionem quam romani expugnauerunt fecerunt tributariam vel coloniam vel pūnciam. Tributariam faciebant quando relicti inhabitatoribus terre ad tributū soluedum homines compellebant. Coloniam autem faciebant cum expulsi habitatoribus alienos instituerunt ad inhabitandum. Pūnciam autem faciebant quādo aliquem romanū p ficebāt illi ter reg collectis redditibz eos romā mitteret. z inhabitatōis illius terre dicebant pūnciales. Isti pūnciales aliquādo molestabant pūatis. i. occultis rapinis. i. exactionibz suoz pfectoz. aliquādo publicis vectigalibz. i. tributis qz idēbto modo i iusto exigerent ab eis. de quo Boetius dicit. (C Nota. vectigal ppe dicit tributū qd dat de vectura. (C Nota fm Duguitōne pūncia ē regio subigata romana z tributaria facta. Unde pūncialis. i. tributarius. (C Cum acerbe famis tpe. Vt ponit qntum bificiū. d. Cū tpe acerbe. i. magne famis ēet idicta. i. instituta. gravis coemptio. i. angaria q coemptio erat pfigurata. i. puitura capania pūncias iopia. i. paupertate. Ego Boc. suscepi certamē pfectū ptoz qz idixerat illas coemptionē z rōne cōis cōmodū. i. boni ego certauit rege cognoscente z deuicne exigeretur illa coemptio. (C Nota q coemptio est tributum super aliqua portione danda de re emenda vt vedēda. z vocatur vulgariter yngelt. z talis fuit instituta super campaniam pūnciam destruendā: quā Boeti remouit. (C Paulinū cōsularē virum Vt ponit sextum bificiū. dicens. Ego traxi idest liberaui paulinū virum cōsularē cuius opes iam deuoz assent spe z ambitione idest cupiditate canes palatice idest familiares regis similes canibus. illum traxi a faucibus byātū idest appetentium opes paulini. (C Nota q familiares regis qui p ficebāt palatuz vocabantur canes palatini. sicut enim canes habent ora byantia ad cupidas escas. sic isti byabant ad vripendas facultates pauperū romanorū. (C Tūc p pte

primū bificiū dicēs. Ego opposui me ody Cypriani vela
toris. i. accusatorie: ne pena pēiudicate accusationis: corru-
peret. i. pūret Albinū viz. iulare. ¶ Nota qd Cyprian⁹
fuit de familia regis iniuste accusat⁹ viz. albinū iulare:
q pūis indicatus fuit ad penas q accusatur: ne ista pena
cui adiudicatus fuerat ipsū albinū corripet: Boeti⁹ se
opponēs ody.

Cyprian⁹ accusa-
toris Albinū
saluauit.

¶ Nota ex istis
beneficijs enu-
meratis appa-
ret qd Boetius
nō gessit magi-
stratū q vili-
tate ppia: s. p
cōi bono s. enis
ppias vilita-
tes intendisset:
vitijs ody: z of-
fensas potēs
causas q non
fecit. Et pū di-
pit nūq me a
iure ad iniuriā
gōs dēpāre: ex
q similiter ap-
paret ipsū nō
quēfuisse ppuz
cōmodus: tales
enī frequentius de iure defleunt. Et subdit. nūq vide-
or in me. i. me: q pacerbasse. i. irritasse. satis magnas discor-
dias opponendo me potēbūis. q. d. immo. ¶ Sed eē apb
ceteros tutor. Dic tangit frustrationē suā: q beneficijs: oi-
cens. Sed ego debui esse tutor apud ceteros. i. romanos
qbus ipendī ista beneficia: t. tamē nō sum tutor: vt post vi-
debis: i. ego nō merui securitatē apud aulicos. i. fami-
liarē regis aulā inhabitantes: opponēdo me eia amore in-
sticie. ¶ Nota qd vna causa perturbatiois fuit frustratio
suorum meritorum: qz amicitia z gratia istorum frustaba-
tur circa ipsū quibus multa beneficia impendit: ppter
quos in multa odia z indignatione incidit.

¶ Quibus aut deferentibus pculsi sumus. Dic Boeti⁹ tā-
git suā perturbationē ex iniustia sui pdenatioe: z p facit B.
scō expurgat se de qbusdā sibi obiectis: secūda ibi. (Quo
vit). Primo ostendit iniustia sui pdenationē ex accusatione
pzonaz viliū. Secūdo ex falsitate criminis sibi impositi.
Tertio ex seueritate iudici z pueritate: z ibi. (At cuius
crimini). z ibi. (Et cuius vn⁹). Primo dicit: Nos sum⁹
perculsi. i. perculsi aulicis deferentibus. i. accusantibus: qz
ru⁹ vnus erat Basilius: q ppter malicia sua depulsus fue-
rat a ministerio regis: ille compulsus pecunia susceptus ē:
in delationem. i. accusationē nostrī nominis. Alij duo accu-
satores nostri fuerūt Philo z Haudērius: qz rex Theo-
doticus pp innumerales fraudes ipsoz ordinasset ire in
exiliū z ipsi nolentes parere. i. obedire: se tuerēt. i. defende-
rēt se intrando ecclias cū illud eēt opus. i. reuelat⁹ regi
edigit. i. pcepit rex: vt nisi iura pscriptū. i. statutū terminus
decederēt ab ybbe. Raūēna dberēt repellere p signari i frō-
tib⁹ cauterio sic solēt signari malefactores. Et dicit Boe-
tius qd vt posse astrui. i. sformari male factores: qd eodem die
eisdē deferentib⁹. i. accusantibus: nos supple: suscepta fuit
delatio. i. accusatio nri nois: qd igit ophia ē dicendū me:
ruerūt ne hoc artes nostre. q. d. nō. nūq d isti iustificati sūt
pp nostraz accusationem. quia. d. nō. nūq dū nihil puduit

fortuna de tali accusatione. q. d. imo debuit pudere fortu-
nā: z si nō puduit fortuna inocētia accusati: n̄ vilitas accu-
santi debuit eē pudori ipsi fortune. ¶ Nota hoc vocabu-
lū pculsi: dicit Duguitio pcello. i. pculi i pteritoz: pcul-
sum i supino: est idē quod pcutere vel potius terrefacere:
s. pcutere pmet ad corpus: s. pcellere ad aiam. ¶ Nota

tati posse astrui viz. Atq eodem
die deferentib⁹ eisdē nois nri de-
latio suscepta ē. Quid igit: Hfe-
ne artes ita inuenerūt. An illos
accusatores iustos fecit pmissa
dānatio: Ita ne nihil fortunam
puduit si minus accusate inocē-
tie: z accusanti vilitas pudori
debuisset: At cuius criminis cā
arguimur: sumā qris: Senatus
dicimur saluti eē voluisse. Mo-
dū desideras: delatozē ne docu-
mēta deferret: qbus senatū lese
malefactis reus faceret ipedisse
crimiamur. Quid igit o magra
centes: Inficiabimur crimē ne
tibi pudore sim⁹: At voluit: nec
vnquam velle desistam: fatebi-

verfibus pmetur. Eras condito sepos discretio fama. Et

fortuna fides in testibus illa reges. Primo regitur etas
qz pueri nō pnt esse testes. Secūdo regitur pditio libera:
iō sui nō possunt pbibere testimoniū. Tertio regitur sex⁹
masculinus: iō mulieres nō possunt esse testes. Quarto reg
ritur discretio: iō furiosi z stulti nō pnt testificari. Quinto
regitur fama: iō psonae infames nō possunt testificari. Sexto
regitur fortuna: pp qd pauperes nō pnt testificari. Septimo
regitur fides: pp qd infideles nō pnt pbibere testimoniū.
Inter illas pditiones due sunt viliores. i. pemptas z infamia.
Boe. q volēs ostēdere suā pdenationē iniustā ex vilitate tes-
tiū accusantiū: pp quā repellēdi erat a testimoniō dicit in
vno fuisse defectū fortune. i. in basilio. Sed in alijs duob⁹
. i. in opilio z gaudentio dicit fuisse viciū infamie. ¶ Nota
qd nihil videt seuerius z negus qz personae viles z dānan-
das admittēre in testimoniū inocētes. Quia dicit Se-
neca in de remedys fortuitoz. Nō pōt habere viliū auctori-
tatē sentētia: vbi qui dānandus est male de te loquitur.

¶ At cuius criminis causa arguimur summas qris: fena-
tus zc. Dic Boetius ostendit iniustam sui condensationē
ex falsitate criminis sibi impositi: secūdo ex viciis in fert
quidā admirationē ibi. (Qua in re). Prima in duo fm q
duo iponebātur Boetio de quibus se excusat. z ibi. (Nā
de cōpositio). Primo quod sibi imponebatur fuit q impe-
diuisset quēdā nūmū deferentē regi accusationē i senatus:
vt senat⁹ redderēt reus lese malefactis: dicit q i iura. Ophia
tu forte qris sumā. i. iniam criminis cuius criminis cāe
arguimur. Nos dicimur voluisse saluare senatū. forā defi-
deras scire p quē mod⁹ dico qd nos criminamur. i. argui-
mur impediūisse delatozē ne deferret documēta. i. iura
regi qbus faceret senatū reū lese malefactis: qd igit o ma-
gistra centes. i. iudicas inficiabimur. i. negabim⁹ crimen
illud ne simus tibi pudori atq. i. sed ego volui saluare sena-
tum: nec vnquā desisti velle: sed opera. i. diligentia impedi-
endi delatoris ista cessabit: id est cessare debet: quia nō est

verꝝ qꝫ impedierimus delatoꝝ iꝛaꝝ: nungꝫ est nepha
optare salutē illius ordinis. i. senatus. quā. bi. nō ē nephas.
Iste vto senatus qꝫ sēnsit i meā dānationē effecerat. Bꝫ
decretis. i. iudicijs: qꝫ ēsset nephas saluare ipsius: sed ipꝫ
dētia sibi ipsi mētēns. i. in dānū suū mētēns. nō pōt imuta
re merita repꝫ ita qꝫ illud qđ prius fuit meritorizū postea fi
at demeritoꝝ.

ne puto eē lici
tū p3 pceptū p
eratis occultu
se. i. occultasse
vitare: vel cōce
ssisse medicāti
quē illd fit ego
relinquo tuo 2 fa
piētū iudicio. Vi
tate at hui rei
ne lateat posse
ros. i. successo
res: ego cōmē
dauit filio. i. scri
pto 2 memorie.
¶ Nota: accu
satio Boetij fu
it detestabil qz
facta p ifames
pionas: fuit iro
nalis qz d. bono
accusabatur. de
saluatiōe s. fene
r. qd erat bonū
etiam accusatio
ei? fuit iniusta:

q: falsus: accusat: et in pedituiss: delatoz: quod falsus: fuit
 ¶ Nota illi dicitur: esse reus: lege maiestatis: q: contra re-
 gē: vel aliū principē aliquod malū machinari. ¶ Nota infici-
 cior: asus: prime iugatiois: deponente: i. nego. Unde Du-
 gili: inficiat: asus: pprie est: non fateri factū qd vep: ē: sed con-
 tra veritatē vti: mediatio: vel ē: pprie inficiari: fin: eū: dē
 bitā: denegare: q: a creditore: depoliciat: ē: i. t. p. dēdere: vti: ne-
 gare. ¶ Nota dicit: i. textu. ¶ Tunc d: optare falsū: senatū
 nefas: vocabo: duplex ē: falsus: spūalis: que ē: aier: palis: que ē
 corporis. Salutē: spūalem: tenemus: oibus: velle: ē: malis
 rōne: charitatis: p: qua ē: mali: diligi: fuit: n: n: i: eo: q: ma-
 li: Salutē: vō: spūalem: tenemus: velle: oibus: bonis: et: p: p: p: p:
 amice: amico: vepo: peccatū: tenemus: salutē: velle: qdū
 sanabiles: sunt: vti: recuperent: virtutē: amissam: sed: si: ppter
 magnitudinē: malicie: sint: infanabiles: dissoluitur: amicitia
 nec: est: optāda: falsus: et: q: malicia: senatus: romanorū: erat
 sanabiles: quia: forte: senat: compulsi: metu: regio: fuit: cō-
 ferat: in: dānationem: boetj: Quid: optare: sibi: salutem: non
 erit: neppas: licet: Boetio: turbato: boe: videretur. ¶ Nota
 veritas: non: est: occultanda: fin: socratem. Nam: qui: tacet: ve-
 ritatē: alijs: nescitibus: mentitur: et: q: mendacius: pferit: si
 militet: facit. ¶ Nota: mendaciū: non: est: cōcedendus: q: f3
 Aris: in: ethicis: mendaciū: per: se: p: p: et: fugiendum: et
 elencor: duo: sunt: optare: sapientem: non: mentiri: de: bis: qui:
 bus: nouit: et: mentientem: posse: manifestare.
 ¶ Naz: de: cōpositis: falso: isis. ¶ Dic: Boetj: excusat: se: de
 cūdo: crimine: sibi: imposito. Symponia: n. f. bi: q: scripsit:
 feras: ad: imperatō: p: sistant: politanū: p: liberationē: roma-
 norū: de: manu: regio: tēdo: dicit: vti: dicit: isis. ¶ Na: de: cōposi-
 tis: isis: falso: q: falsē: B: mibi: ipsoni: gbus: isis: arguēdo: ipse
 romanā: libertatē: qd: attinet: dicendū: i: def: mibi: lo: de
 fensio: quaz: isis: feras: i: fraudulētia: patuissit: ap: a:
 manifestat: si: nobis: licuissit: vti: p: fessio: ē: alio: cū: cōtione: ipso:

delatop. i. accusator. qd. i. vti examinatione accusator. ma
ximas vires bz i oib' negotijs. i. casu iudiciary. qd. a reli
libertas ppari pōr romanis. qd. nulla. tñ. n. rex theodorici
inualuerat q null' potuit vi audebat dñpm: vti nā possi
la libtas ppari vtiq. ita prudēt erigisē dñ negocio qd regi
inotuisz tñ dñssz vbo lannu qd accusare a fimo

reverti licuisset. Nam q̄ spari reliq̄
libras pōt. Atq; vtiq̄ posset vl
la. Rndissz Canij vbo: q̄ cu; a
gayo cesare germanici filio con
sci? s̄ se facte p̄iurantis fuisse
dicere? si ego inq̄ scissz: tu ne
scissz. Quia i re nō ita scius no
stros micro: bebetauit vt ipios
scelerata q̄ virtutē q̄rar eē moli
tos. s; ea q̄ sperauerint effecisse
vibemēter admiroz. Nam dete
riora velle nostri fuerit fortasse
defectus: posse asit p̄tra innocen
tia que sceleratus quisq; conce
perit: inspectante deo monstro
simile ē: vnde baud iniuria tuo
rum quidaz familiarit̄ quesuit.
Siquidēz deus inquit est vnde
mala: bona vero vnde: s; non ē.

cus examinandi suos accusatores vtiq; ipsos medices red-
didisset. ¶ Tlo. Cami? fuit quida romanus pudens & sapi
ens accidit vt qda ex romanis spiraret & faceret iuratio
ne ꝑ hāy cefare & cū cefar pponeret Camo qd eēt reus il-
lus iurationis facte reddidit qd eo sciem tu nefasiss. Sic
Boe. respondisset regi Theodosio si ilbi impioraperasset
litteris copositis super restitueda libertate ipfis romanis.
¶ Qua in re rē. Dic Boe. ex dictis infert quada admira-
tionē scō inuehit ꝑ lenatores qꝑ plenerūt i sua dñationē
ilbi (Sꝑ si pbas fuerit) Dic ꝑ. Ex q̃ malis iniuste acculat?
fumi. qua i re pp qd nō ita nō itantū: meror i. trificia be-
teturū i. oppōit: sensus nostros vt eo qd grāt. cōgrat ipios
i. malos. molitos i. machinates scelera tū. ineqnoia: vs
vitutē i. virtuosos boies: sꝑ eos admiror vebemētē i. forti-
ter: effecisse i. ad effectū pduxisse: sup illa qua mali spauē
runt i. ceperūt. Nā velle deteriora i. mala: fortasse fuerit
nō defectus. I. ex nō defectus: de posse supple pficere mā
lū ꝑ Innocentii i. boies innocēs que qꝑ scelera? ꝑcepti i.
cogitauerit. deo boc inspectate supple hoc ē simile mōstro i.
admirabile. vii. p. tāto qda tuoz familiarū i. pbaz: qꝑ
vult bad iniuria. i. nō iniuste: sigde ꝑ certo: deus ē vii ma-
la supple peniūt: vꝑ p fed: vii. i. quo bona sꝑ de nō ē qd.
ex q̃ iniuste a malis accusat? fus pp b nō itantū fus oppōit
dolose qꝑ querat malos machinari mala bonis: sꝑ admi-
ror qꝑ illi q̃ mala ꝑcepti ꝑ bonos pnt ꝑducere ad effectū:
nā velle malū ē forte ex nō defectus: sꝑ qꝑ malos possit
penire malū ꝑ bonos deo boc fipiente ē simile mōstro. Qū
qda phūs. Nō iniuste qñsit. Si de ē vnꝑ peniūt mala.
et si de nō ē vnꝑ peniūt bona. ¶ Nota ex qꝑto bus vꝑ
regress ad aliqꝑ effectū pdncendū i. volutas p pias: Re-
grit voluntas qꝑ nullus aggredit qd nō vult. Regrit vo-
luntas qꝑ sine prate voluntas frustrat: qꝑ aut malū bñt vo-
luntas offendendi bonos nō est mandandū et bñt prate

pnecēdi ad effēs suā volūtātē dō respiciētē ē ille mōstro.
¶ Nō sūt mōstro ē qd pigit pter itētōēs nōe. Si ē mon
stra sūt pter itētōēs nōe. Sic videbat bō. qd mala pter
ordinē dīne pūdicē pgerēt: qd nō vī rōale. cūz de' sūt sū
me bōn' qd aliq mō sūt cā malifici' qd mala i mūdo dō īspī
ciētē vī simile mōstro. ¶ Nō qd deus nō ē cā efficiēta ma
li: cum sit sūme
bonus: sūt sit cā
mali pmissiua.
ga pmitit fieri
malū: si expro
nit' auctoritas
pōbie. Ego dñs
faciens oīa hī: fa
ciēs bonū z cre
ans malū: sup.
pmissiue. Alr dī
duplex ē maluz
culpe: deus ē cā
mali pēt qd pū
nitēs nō ē cā ma
liculpe: qd ē q
pctm non fecit.
¶ Sed si pphas
fue. tē hō bo. iue
bit' pēnatū qd
fēcit i suā codē
nationē tēgēdo
suā demulētā
quā bāt ad eos
z dicit. Si pphas
fue. i. ponamus
phas ēē nepha.

Sed si pphas fuerit nefarios bo
pēnas subim'. Et c' vñq facio
ris manifestā pphēio ita indices
būt i seueritate pcorde: vt si ali
quos vī ipe igenij error bñani vī
fontē pōitio cūctis mortalib' i
certa submitteret. Si infamare
sacras edes voluisset: si sacerdo
tes ipio ingulare gladio: si bōis
oibus necē strupisse diceremur:
pñtē tñ snia pphēus z pñctum me
pñssit. Nūc bō gñgētis fere pas
suū milib' pcul moti atqz idēfē
si ob studiū pphēi' i scnatū mor
ti pscriptiōis dānamur. Me
ritos de fili crimie nemine posse
pñci. Cui' dignitate reat' pñt' ē
q dñtē viderit. Quā vñt' alie
sceltris admixtiōe fuscarent: ob
ambitiū dignitatis sacrilegio me

¶ Et c' vñq facio
ris manifestā pphēio ita indices
būt i seueritate pcorde: vt si ali
quos vī ipe igenij error bñani vī
fontē pōitio cūctis mortalib' i
certa submitteret. Si infamare
sacras edes voluisset: si sacerdo
tes ipio ingulare gladio: si bōis
oibus necē strupisse diceremur:
pñtē tñ snia pphēus z pñctum me
pñssit. Nūc bō gñgētis fere pas
suū milib' pcul moti atqz idēfē
si ob studiū pphēi' i scnatū mor
ti pscriptiōis dānamur. Me
ritos de fili crimie nemine posse
pñci. Cui' dignitate reat' pñt' ē
q dñtē viderit. Quā vñt' alie
sceltris admixtiōe fuscarent: ob
ambitiū dignitatis sacrilegio me

¶ Et c' vñq facio
ris manifestā pphēio ita indices
būt i seueritate pcorde: vt si ali
quos vī ipe igenij error bñani vī
fontē pōitio cūctis mortalib' i
certa submitteret. Si infamare
sacras edes voluisset: si sacerdo
tes ipio ingulare gladio: si bōis
oibus necē strupisse diceremur:
pñtē tñ snia pphēus z pñctum me
pñssit. Nūc bō gñgētis fere pas
suū milib' pcul moti atqz idēfē
si ob studiū pphēi' i scnatū mor
ti pscriptiōis dānamur. Me
ritos de fili crimie nemine posse
pñci. Cui' dignitate reat' pñt' ē
q dñtē viderit. Quā vñt' alie
sceltris admixtiōe fuscarent: ob
ambitiū dignitatis sacrilegio me

¶ Et c' vñq facio
ris manifestā pphēio ita indices
būt i seueritate pcorde: vt si ali
quos vī ipe igenij error bñani vī
fontē pōitio cūctis mortalib' i
certa submitteret. Si infamare
sacras edes voluisset: si sacerdo
tes ipio ingulare gladio: si bōis
oibus necē strupisse diceremur:
pñtē tñ snia pphēus z pñctum me
pñssit. Nūc bō gñgētis fere pas
suū milib' pcul moti atqz idēfē
si ob studiū pphēi' i scnatū mor
ti pscriptiōis dānamur. Me
ritos de fili crimie nemine posse
pñci. Cui' dignitate reat' pñt' ē
q dñtē viderit. Quā vñt' alie
sceltris admixtiōe fuscarent: ob
ambitiū dignitatis sacrilegio me

sine pena. vero p. s. icitari p. m. ad efficiēdū. i. ad ppetrā
dū. facin. i. p. m. aut p. s. Ego video isontes. i. innocentes
nō mō. l. nō tñ. puatos excludere v. e. d. defensione. Itaq.
p. libet. i. placet mibi exclamare ad deū celi. q. re talia p.
mittat in mūdo vt mali exalten. t. boni depman. t. Nō
q. bo. q. erat turbate mētis t. in statu miserie videbatur q.
mali in hoc mūdo
essent potentes et
vincerē i. puniti. bo
nū aut ipotentes et
vincerē irremune
ratū p. b. in q. rto
p. ipm cōsolando
pbat malos semp
ē potentes t. bo
nos esse potentes.
t. malis nunq. de
esse sua supplicia.
t. bonis nunq. sua p.
mia. t. Nō q. offi
cine dñr dom. offi
cialiū vbi reponit
mrea que ad ipō
spectant. t. ad corū
officia sicut sunt ce
laria t. granaria et
alia b. Dic autem accipiuntur officine p. cōgregatiōe ma
log. t. dñr ab offō officis. qd est necoe ces.

¶ Metrus quintū pmi libi.

Stelliferi conducto orbis. ¶ Dic ipit
gnus metru bñ pmi: qd
dñr pidaricū ab inentore. anapetisū a pede p.
domināte. Est aut anapetisū pes pñus dacti
lo cōstans ex pñis duabus bñm. t. tertia lō
ga s. l. l. l. a. t. est metru acbathectisū. i. sine defectu. In p.
aut metro Bo. exclamāt p. pñitētia dñā. admirās q. oia
regantur a deo ppetr act. humanos. i. hoc falsum. sit. tñ
Bo. sic videbat. fm statū turbati. Et diuidit. p. dñō cōmē
dar dñam pñitēntiam ex gubernatiōe celestīū t. terre
strīū. t. tangit act. humanos non regā a deo. tertio rogat
deum vt regat act. boiū. s. cōa ibi. ¶ Oia certo. t. tertia ibi.
(Quisquis rerū.) pñima diuidit. pñmo cōmēdat regimen
dñe pñitēntie circa celestia. t. magis circa terrestria ibi.
(Tua vis variū tēpet.) pñmo dic. ¶ Conditōr. i. creator.
orbis stelliferi. i. ferētis stellas. qui nēp. i. adificat. p. ppetuo
solio. i. eterne sedi. ¶ Vias. i. frequēter vñs celus. rapido turbi
ne. i. veloci motu. t. cogit sydera pati legē. i. debitiū ordinē.
vt ipsa luna. nunc. i. aliaq. luna plena cornu sicut in plen
lunio. obuia. i. opposita totis flāmis. i. luminibus. frīo. i. so
lis. ipsa luna condāt. i. abscondat. minores stellas. q. in plen
lunio nō vident. ppter maius lumen. t. tu cogis nunc. i.
aliqñ vt ipsa luna exñs pallida obscuro cornu ipsa exñs p.
pior pbebo. i. soli perdat. i. lamittat. lumina. i. lucē. q. d. tu fa
cis vt luna q. rto magis recedat a sole t. rto magis illumiat.
t. lumine suo obscurat minores stellas. t. q. rto magis appo
pinquat soli. tanto plus obscuratur. t. tu cogis vt besperus
i. stella vespertina. qui agit argentes. i. frigidos ortus. tem
pore noctis. i. in crepusculo quod est pñma pñ noctis sequē
do solē. itē besperus de mane lucifer diūis pallēs in ortu
pbebi itēp mutat solitas bēnas. i. solitos cursus. nā cuz de
vespere seqtur solem de mane pcedit ipm. t. tu frīgis. i. co
artas. lucē. i. diē. bēnōre moza tēpedit buume. i. byemis.
frondiflue. i. faciētis frondes fluere. cū seruida estas vene
rit tūc tu diuidis. i. distinguis. agiles bozas. i. breues bozas
noctis. quasq. dicit. tu facis q. tempore byemali noctes fuit
pñoligiores diebus. in tpe estuiali cōnuerit. ¶ Nōndum

q. de. dñr pñitor stelliferi orbis. q. ab ipso depēdet celus t.
tota nā. ex. i. z. meta. t. dñr residere in ppetuo solio. q. in celo
qd est ppetuū. nā celū ē loc. deoz t. spūus. t. oēs barbari
t. greci t. gcūg. putāt deos ēē. cū locū q. furus ē deo attribū
unt tāq. imortale imortalitati cōaptantes. pñmo celi t. mū
di. t. dñr vñere celū rapido turbine. motus emi firmamenti

Legēq. pati sydera cogis.
Et nunc pleno lucida cornu
Loris frarris obuia flāmis
Londat stellas luna minores.
Nunc obscuro pallida cornu
Pbebo pñior lumina pdat.
Et q. prime tpe noctis
Agit argentes besper. ortus
Solitas iterū mutat habenas
Pbebi pallens lucifer ortu.
Tu frondiflue frigore buume
Stringis lucē breuiore moza.
Tu cuz seruida venerit estas
Agiles noctis diuidis bozas.

¶ Metrus quintū pmi libi.
¶ Dic ipit
gnus metru bñ pmi: qd
dñr pidaricū ab inentore. anapetisū a pede p.
domināte. Est aut anapetisū pes pñus dacti
lo cōstans ex pñis duabus bñm. t. tertia lō
ga s. l. l. a. t. est metru acbathectisū. i. sine defectu. In p.
aut metro Bo. exclamāt p. pñitētia dñā. admirās q. oia
regantur a deo ppetr act. humanos. i. hoc falsum. sit. tñ
Bo. sic videbat. fm statū turbati. Et diuidit. p. dñō cōmē
dar dñam pñitēntiam ex gubernatiōe celestīū t. terre
strīū. t. tangit act. humanos non regā a deo. tertio rogat
deum vt regat act. boiū. s. cōa ibi. ¶ Oia certo. t. tertia ibi.
(Quisquis rerū.) pñima diuidit. pñmo cōmēdat regimen
dñe pñitēntie circa celestia. t. magis circa terrestria ibi.
(Tua vis variū tēpet.) pñmo dic. ¶ Conditōr. i. creator.
orbis stelliferi. i. ferētis stellas. qui nēp. i. adificat. p. ppetuo
solio. i. eterne sedi. ¶ Vias. i. frequēter vñs celus. rapido turbi
ne. i. veloci motu. t. cogit sydera pati legē. i. debitiū ordinē.
vt ipsa luna. nunc. i. aliaq. luna plena cornu sicut in plen
lunio. obuia. i. opposita totis flāmis. i. luminibus. frīo. i. so
lis. ipsa luna condāt. i. abscondat. minores stellas. q. in plen
lunio nō vident. ppter maius lumen. t. tu cogis nunc. i.
aliqñ vt ipsa luna exñs pallida obscuro cornu ipsa exñs p.
pior pbebo. i. soli perdat. i. lamittat. lumina. i. lucē. q. d. tu fa
cis vt luna q. rto magis recedat a sole t. rto magis illumiat.
t. lumine suo obscurat minores stellas. t. q. rto magis appo
pinquat soli. tanto plus obscuratur. t. tu cogis vt besperus
i. stella vespertina. qui agit argentes. i. frigidos ortus. tem
pore noctis. i. in crepusculo quod est pñma pñ noctis sequē
do solē. itē besperus de mane lucifer diūis pallēs in ortu
pbebi itēp mutat solitas bēnas. i. solitos cursus. nā cuz de
vespere seqtur solem de mane pcedit ipm. t. tu frīgis. i. co
artas. lucē. i. diē. bēnōre moza tēpedit buume. i. byemis.
frondiflue. i. faciētis frondes fluere. cū seruida estas vene
rit tūc tu diuidis. i. distinguis. agiles bozas. i. breues bozas
noctis. quasq. dicit. tu facis q. tempore byemali noctes fuit
pñoligiores diebus. in tpe estuiali cōnuerit. ¶ Nōndum

mora q̄ p̄pina q̄ diuī vident̄ descēdētia remōtia q̄ p̄
nēq̄ sub solis. Alij dicūt q̄ vna ē stella q̄ vno tpe segtur
lē alio tpe pcedit. Et dicūt s̄z prolomenū q̄ illa stella bz epi
clicū i cui⁹ circūferētia deferēt corp⁹ eius. Est autē epiclicus
circulus p̄uus cētrū ē circūferētia orbis deferētis: nūc
autē est ita q̄ epicli
cus veneratori sem
per ē cū sole. ita q̄
si protrahāt linea
a centro terre per
centrū epiclicū ve
neris ad firmamē
tū eadē linea tran
sibit per centrū so
lis. vel nō multus
distabit ab eo. cūz
autē venus feratur
in circuitu epiclicū
aliqui erit in eadē
linea cū sole. aliqui
pcedit. aliqui segt.
Itē mora solis su
per orizontē facit
dies: cū dies sit la
tio solis super ter
rā. mora autē solis
sub orizontē facit
noctem. et q̄ sol iō

Tua vis varius tēperat annū.
Et quas bores ipsū aufert:
Renebat miri zepbir⁹ frōdes:
Queq̄z arcuturis semina vidit
Sirius altas viar segetes.
Nihil antiqua lege solutus
Lingit pprie stationis opus.
Dia certo sine gubernas.
Boiuz solos respicis actus.
Aberto rector cobihere mō.
Hā cur tātas lubrica versat
Forsia vices premittentes
Bebita sceleris notia pena.
At pueri resident celso
Abozes solio: sanctaq̄z calcāt
Iniusta vice colla nocentes.
Latet obscuris cōdita virtus

tempore estuiali super orizontem. et breuiorem sub orizontē
ideō dies estuiales longiores sunt noctibus. in hyeme au
tem sit econuersio propter quod dies hyemales breuiiores sunt
noctibus.

¶ **T**ua vis varius tē. ¶ **D**ic Bo. cōmendat regimē dīne
puidētie magis circa terrestria. i. circa partes anni dicēs.
¶ **D**eus tua vis. i. virtus temperat. i. ordiat varius annū. i.
diuersas partes anni: vt mittit cepirus. i. ventus vernalis
renebat. i. reducat frōdes q̄ aufert. i. destruit ipsū bores
i. altas bores. et tua vis tēperat. vt q̄q̄. i. q̄cūq̄ semina vi
dit arcuturis illa stella illas altas segetes. i. longas segetes.
viar sirius. i. stella canicā tpe estuiali. et subdit. Nihil solu
tū. i. segregatū. antiq̄ lege. i. eterna lege dīne puidētie. ligē
i. derelinq̄. opus pprie stationis. i. ad q̄ opandū ē statutu.
¶ **N**ota q̄ q̄ttuo sunt ptes anni. ver. hyems. autūnus. et
estas. In vere fiat ventus q̄ dē cepirus q̄ est collateralis
faunoy. et q̄ status eius est lenis: iō dē mitis et pducit viri
dit. In hyeme et maxime i principio viget status bores. qui
est ventus collateralis aglonis cuius status est fortis et fri
gidus. et destruit viridia deuadando arbores. ¶ **N**ota q̄
arcuturis est stella circa maiore vīas: q̄ dē videre semina:
q̄ tpe sui ortus. quo oritur cum sole tunc seminat. sicut in
autūno. ¶ **N**ota. sirius est stella que alio noie dē canicula
et dē sirius a firē q̄ est tractus ppter lōgū tractū calorē. et
apparet cū sol est in cācro. et dē vere segetes. i. maturare.
¶ **N**ō dē arcuturis dē J̄fō. i. i. et bimō. Arcuturis est sidus
post caudā maioris vīe postitū. et orit tpe autūnalis: s̄z ve
getis dicit arcuturū oriri post idus septēbris. i. 7. k̄as octobr.
Itē dē J̄fō. canicula est stella et dē sirius que estis men
sibus in medio centro celi est. et iuncta cū sole duplicatur
caus: et iūct. et dissoluitur corpora a qua stella dñr dies ca
nicularēs in quibus molestie sunt purgationes.

¶ **D**ia certo fine. et. ¶ **I**n ista parte Bo. tangit act⁹ boiū
nō regi puidētia dīna s̄z dēlictos regimini fortie dicēs.
¶ **D**ō tu gubernas oia certo fine. i. certo ordie ad finē. et re
spicis. i. ignis regere solos act⁹ boiū. q̄o rector dē tu me

rito cobihere. i. coerearis. cur lubrica fortuna. i. instabilis
fortuna versat. i. vertit. tātas vices. i. alternatōes. q̄ ip̄ia
pmittit fontes. i. inōcētēs. notia pena debita sceleris. i. boi sce
lerato. et pueri mores. i. boies pueri in morib⁹. residēt in
celso solio. i. alto loco. ip̄i nocētēs. i. mali. calcant scā colla
i. colla scōz boiū iniusta vice. i. iniusta alternatiōe. q̄ sci

Clara tenebris. instusq̄z tulit
Crimen iniqui.
Nil prius: nil nocet ip̄is
Fraus mediacy cōpta colore.
Sed cū libuit viribus vi:
Quos inumeri metuit ppli:
Sūmos gaudet subdē reges
Diaz miseras respice terras:
Quisq̄z rex federa necris.
O peris tanti pars nō vllis
Boies quatunur fortie salo.
Rapidos rectos pprie fluc⁹.
Et quo celum regis imensum
Firma stabiles federe terras.

¶ **P**rofa quinta primi libri.
¶ **E**cubi priuato dolo⁹ d
b latraui. illa vultu placī

plantare sūmos reges. i. bonos et sapiētes quoz est regere
et alios gubernare. ¶ **I**tē deus oia gubernat certo fine. q̄
dicit cōmentator. iō. metaph. Deus est mensura oium et re
gula et in fallibiliter verū metru. et cōmentator dicit pmo
celi et mūn. Entia dīna nos gubernāt et regit: et nobis sunt
q̄ finis. Itē illud q̄ est sapiētissimū regit certo fine cū sa
pientia est regere: s̄z dē est sapiētissimū eo q̄ sapia a deo
pcesit. In scriptura. Dio sapia a deo est. ¶ **N**o vi
dit in mūdo bonos dē pmi et malos exaltari. cū tamē po
tius fieret econuersio. Io sibi videbat q̄ actus et opationes
boiū nō regent a deos fed magis a fortuna que bū bu
mīat et hinc exaltat. Ideo Boetius deo cōqueritur.

¶ **D**ia miseras tē. ¶ **D**ic Bo. rogat vt dō regat act⁹ boiū
et boies sic regit celū. d. O q̄s de⁹ es tu q̄ nectis. i. cōiūgis.
federa. i. cōcordias rex. respice miseras terras. i. boies i ter
ris habitantes. Nos. n. boies nō sumus vīas p sed valde
nobilis tāti tui opis. i. mundi. nos quatunur. i. cōiūtimur.
salō. i. mari. et amaritudine fortune. ideo tu dē cōpūne. i.
restringe. rapidos fluctus. i. magnos ip̄er fortune. et eo fe
dere. i. regimē. quo regis imensū celū tu firma. i. robora.
stabiles terras. i. boies stabiles in terra. ¶ **N**ō Bo. dicit
boiem nō esse viles ptes mundi. q̄ scribit in plogo lib. de
pomo arif. Dē est dignissima creatura p sūstiduo oium ad
imaginē dei fac⁹. et z dē oia. quodā nō oia puenit cū oib⁹
creaturis: cū angelis in itelligēdo cū būtis in sentiēdo. cū
plāt i vegetatō. cū lapidib⁹ i eēdo. ¶ **N**ō Bo. opat for
tunā salo. i. mari. Sic n. naui vndis marinis iactat i altū
nūc et nūc i pfundū. sic bō p fortunā nūc i pspitate lenat.
nūc i aduersitate deuat. ¶ **P**rofa 5ma primi libri.

¶ **E**cubi continuato et. ¶ **D**ic incipit quin
ta prosa bu⁹ pmi. in qua Bo. ostē
dit quōp̄bia se habuit ad sua querimonia et qd
ex ea cōquerit. 2^a p̄bia q̄ dā oia Boiuz irrōnabi
lia pūpedit. 3^a sub breuitate recolligit ea q̄ p̄s
Boetiū pūrbat. 4^a p̄bia dat modū remediū ips Bo. 2^a
ibi. ¶ **I**rag nō tā me loci diuers. ¶ **I**ertia ibi. ¶ **E**t tu quidem

35 pbia hic sibi ridens dicit. multo plus moueor propter animi mei deiectiones q̄ ppter locū exiliū i quo exilit: hōn. fortis aio oīcol loco vtr̄. p p̄ia. Un̄ Quidius i li. de fastis. Q̄ solū forti p̄ia est vt piscib⁹ equoz. ⁊ q̄z cōq̄t fuit de bibliotheca ridet pbia q̄ ipsa poti⁹ deplāgat snias librozū q̄a p obliuione p̄didit q̄a carentias bibliotheca ⁊ libroz.

(Et tu qd̄ tuis.)

Hic pbia sub beneuitate recolligit q̄ Boetii perturbatur: dicens. Tu boeti dixisti vā de tuis meritis. i. scis in cōe bonum ⁊ ppter oīum boīam vilitates: sed sup. dixisti pauca supp. beneficia. tibi cū nisse p multitudie gestoz. i. factozū tuozū. ⁊ tu memorasti. i. recitasti. nota. i. manifesta cū cōis boībus de honestate. i. de saluatione senatus. vel falsitate. i. compilatione falsarū lraz obiectoz. i. ipatorū tibi. quides p certe. tu striciz putasti. i. epistimasti. attingendum sup. esse. recte. i. rōnabiliter. de sceleribus. i. de vitis. q̄ p. fraudibus. i. deceptionibus. delatoz.

accusantius. q̄ ea. omnia ista. celebent. i. memorantur melius. q̄ pro ⁊. vberius. i. copiosius. ore. i. sermone. vulgi recognoscentis. i. memorantis. Omnia etiaz tu Bo. increpui vebementer. i. fortiter. factum. i. opus. iniusti senat⁹ sup. totius. ⁊ tu etiā doluisti de nostra criminatione. i. vituperatōe. ⁊ et tu fleuisti. i. defleuisti. dāna. i. crimina. lese opinionis. i. imaculate fame tue. Postremo. i. vltimo. dolor i. canduit aduersus fortunā. i. contra fortunā. q̄ pro ⁊. sup. tu boeti conquestus es nō cōpensari. i. tribui. equa. i. digna premia. meritis. i. p meritis. In extremo. i. in fine. senietis mule. i. furiētis metri. tu posuisti. i. dedisti. vota. i. preces. q̄a par sup. dīne pūdit. regeret terras. i. homines terrenos. vtiq̄ pro sicut regit celū. (Nota q̄ ista omnia fuerunt causa perturbationis mentis Bo. ⁊ pertractantur ea in quarta prosa. ⁊ in fine metri. o. stelliferi.)

(Sed quoniam.) Hic pbia dat modum mendendi ipsius bo. dicens. S q̄ plurimus tumb⁹. i. valde magna multitudo. affectuum. i. passionū. incubuit. i. insitit tibi. ⁊ dolor ira et meror. i. tristitia. distrabunt te oīerum. i. ad diuersa. sup. idē. vti pro sicut. nunc mentis es. nondum cōiungunt. i. repleunt te. validiora remedia. i. fortiora medicamenta. Ita q̄ nos vtemur paulisper. i. modicum. lenioribus sup. remediis. vt ea que induruerunt. i. indurauerunt in tumores. i. in flaturas. perturbationibus. i. tristitias animi. influētib⁹. i. euēnitibus ⁊ vt illa mollescant. i. mollia fiant. blandior ractu. i. leniori medicina. ad recipiēdas vim acrois. i. fortioris. medicaminis. (Nota q̄ Bo. vti distractus multitudine affectionum. i. ira merore ⁊ dolore. Nam ira

trahit boies ad vindictā. dolor ad desparationē. meror ad totius metis aggrauatōes. iō dicit pbia q̄ sua perturbatio tā nō possit sustinere fortiora remedia q̄ velit sibi adhibere lenia vt p talia ppat. ⁊ dispositus n̄r potest poige remedia acroia.

(Metrus sextus primi libri.)

Um pbebi radys graue.) Dicitur sextum De

validiora remedia ptigit. Ita q̄ leniorib⁹ paulisper vtemur: vt que in tumore perturbatio nibus influentibus induruerit ad acrioris vim medicaminis recipiēda tactu blandiore mollescant.

(Metrus septu primi libri.)

Et pbebi radys que cācri sydus inestuat: Tū q̄ larga negantib⁹ Sulcis scia credidit:

Elusus cereris fide Quernas pergat ad arbores. Nunq̄ purpureū nemus Lecturus violas petas: Cum senis aquilonibus Stridēs cāpus inhorruit. Nec queras auida manu Tenuis fringere palmites: Quis si libeat frui. Ausino potius sua Bacchus munera contulit:

bus exemplis. scōo tāgit tpa nō pmiseri q̄ deus distingit. tibi. (Signat tpa.) p̄mū exēplū est de semie q̄ si semiat nō debito tpe nō p̄fert fructū. Ut si q̄a semiat i iulio vt in angusto. vti dicit sic i fra. Cuz p q̄a. graue sydus cācri illi signi. i. estuat. i. ardescit. radys pbebi. i. solis. tū. i. in illo tpe q̄ credidit. i. cōmisit. larga semia. i. copiosa semina. sulcis. i. canernis. terre. negatibus sup. sp̄e messis. talis elusus. i. frastratus. fide. i. beneficio. cereris. i. de frugū. pergat. i. accedat. ad arbores quernas. i. grēnuz. ⁊ vscat fructibus eoz. Tūc ponit scōm exēplū de florib⁹ quos hō frustra q̄rit tpe byemali cū tps eoz sit in vere. Un̄ dicit in fra. Tu lecturus. i. collecturus. violas. tales flores. nūq̄ petas. i. accedas purpureū nemus. i. floridā siluā. cū. i. in campis stridens. i. nonans cāpus. inhorruit. i. horribiliter apparuit. senis aglonib⁹. i. crudelib⁹ vētis byemalib⁹. Tūc ponit tertiū exēplū ⁊ est de vult q̄ mature sunt in autūno. ⁊ iō frustra q̄rant tpe vernali. Un̄ dicit in fra. si libeat frui vuis non q̄ras auida. i. cupida manu fringere vernos palmites. i. vnales vitas: q̄ bacchus de vini. potius trahit sua munera. i. viuas. ausino. i. tpe autūnali. (Nō q̄ sydus cācri d̄ graue: q̄ sole cū tpe i cācro boies grauat nimio calore quo tpe nō ē semina dū: q̄ ad b⁹ q̄ semē cōualecat regref humoz q̄ calore solis feruido tpe resoluatur ⁊ euaporat. (Nota fm fabulas cū pluto rapuerat p̄sperā mater eius ceres q̄reno ipsam in terris: nō lucenē de negauit boībus b̄ficiū frugū. ⁊ tūc boies pergebat ad arbores grēnuz ⁊ comedebat glades. ⁊ sic loqr. p. in fra. (Nō de b⁹ d̄ stridens cāp⁹ d̄cū b⁹ strideo. des. vt strido. d̄c. ē fortiter sonat vt d̄ctoz p̄ter

(Signat tpa pro.) Vico ostendit phia tpa nō pmisceri q̄ deo
distinxit dicens. Deus signat. i. ornat. tpa aptans ea p̄p̄is
officijs. nec ipse deus patet misceri vices. i. alternatioes tē
pōz ita q̄ tempus vni officio deputatū cōueniat alteri: q̄s
vices tēpōz ipse coarctat. i. distinxit. r. addit sic q̄rens aliq̄
tpe nō debito frustrat in q̄redo. sic illud q̄ deserit certus
ordinem p̄cipit. i.
festina via. illd nō
habet letos exitus
i. p̄p̄erū euentū.
sic a simili si phia
selecto debito tpe
ministrasset Boe-
tio fortem medici
nagō nō fuisset pro-
sperata in medicā
do ipsi. C. Nota q̄
per debitū ordinē
res conseruant in
suo esse r. in sui nā.
r. q̄o deficit ab ordi-
ne. et deficit ab eē
Vbi Boe. q̄ro b.
scōa phia. Est. n. q̄o
retinet ordinē ser-
uatq̄ nām. q̄o vō
ab hoc deficit. eē q̄o
in sua nā situm est
dereliquit. p̄pter
q̄o obitus ordo in
omnib⁹ est obser-
uandus. Unde poe-
ta. Est ordo summa
limax sapientis in
arte. Ergo dicit philosophia q̄ p̄cipit via. C. Nō omne
agens in agendo debet prestare sibi bonum finem: q̄ ra-
tione boni fini agens meretur. r. rōne mali finis demeret.
Unde poeta non datur eximptio bona post p̄mordia mer-
ces Longruas: sed rectus premia finis habet. Cuz igitur in
ordinatio impediatur bonitatem finis: id eo vitanda est.

Signat tempora p̄p̄is
Aptans officijs deus.
Nec quas ipse coarctat
Abisceri patitur vices.
Sic quod precipit via
Certum deserit ordinem:
Letos nō habet exitus:
C. Prosa sexta primi libri.

Primū igitur pateris-
ne me pauculis roga-
tionibus statum tue
mētis attingere atq̄
tētare: vt qui modus sit tue cu-
rōnis intelligam. B. tu vero ar-
bitratū iqua tuo que voles vt
responsurum rogato. P. Tū
illa: buccine inquit mundum
temerarijs agi fortuitisq̄ casu-
bus putas: An nullum credis
ei inesse regimē rōnis. B. At-

quoniam nullo existiman-
tem modovt fortuita temerita-
te tam certa moueantur. Pre-
rum operi suo conditores ze-
fidere deus scio. Nec vnq̄s fue-
rit dies q̄ me ab hac snie verita-
te depellat. P. Ita est inquit.
Nam id etiam paulo ante ceci-
nist: hominesq̄ m̄ diuie exor-
tes cure esse deplorasti. Nam
de ceteris quin rōne regerent
nihil mouebat. Pape aut vt
bementem admittor: cur in tā fa-
lubri snia locat⁹ egrotas. Ae-
rū alius perscrutemur. nescio
quid abesse coniecto: Sed dic
mihi quoniam a deo regi mun-
dus non ambigis: quibus etiā
gubernaculis regat⁹ aduersus?

B. At quoniam rogaris tui

mo phia q̄rit de mundi gubernatiōe. scōa de circumstātijs
gubernatiōis. ibi. S. dic mihi. Adhuc vidit. q̄ phia q̄-
rit. scōa Boeti⁹ rīdet. tertio phia eius rīfione approbat.
Dicit q̄. D. boeti putas hunc mundū agi. regi temerarijs
q̄ p. fortuitis casibus. i. euentibus. an. i. nunquid. tu cre-
dis nulluz regimen rōnis. i. puidentie dine inesse ei mūdo

Ego Boeti⁹ inquit
i. dixi atqui. i. cer-
te. non existimaue-
rim. i. putaueri vl-
lo modo. vt tā cer-
ta sup. entia moue-
antur. i. regant⁹ for-
tuita temeritate:
id est ipsona stul-
ticia: sed deo
conditores. i. crea-
tores. p̄fendere suo
operi. i. sue creatio-
ni nec dies fuerit
vnq̄s. i. aliquo te-
pore. que dies. de-
pellat. i. remoueat
me Boetium: ab
hac veritate sentē-
tie ias dicte. Tūc
phia approbat ei⁹
rīfiones. d. phia
iquit. i. dixit ita ē.
nam tu cecidisti. i.
dixisti. et illd pau-
lo ante. i. s. metro
huius p̄m. q̄ p. r.
tu deplorasti. i. plā-

xisti. tū. i. solūmō. i. p̄os hoies eē exortos. i. carentes vel nō
participes dine cure. i. dine puidentie. nāq̄ p. q̄. tu nihil
moueare. i. dubitasti. de ceteris. sup. creaturis. q̄ regere-
tur rōne sup. puidentie dei. aut. i. sed. pape est interiectio
admirantis. ego admittor vebementer q̄ tu locutus. i. pos-
tus. in tam salubri snia. egrotas. i. langues. verū p. sed nos
p̄scrutemur altius. i. p̄fundi⁹ ego nescio q̄d. i. aliqd sup. sit
illud. q̄o eo cōiecto. i. opior. abesse tibi Boetio. C. Nō q̄
ifirmitas boeti partis fuit ex ordinata affectione. inquit
i. Boetius voluit de temporalij re p̄ amissioe. r. partis fu-
it ex falsa existimatione: q̄rit ad duo. Estimabat. n. malos
hoies esse felices r. potētes. s. estimabat hoies non regi a
dina puidētia. q̄ phia ingrit cām radicalē p̄pter q̄ Boe-
tius icidit in istas icōmoditates. r. q̄ radix totiq̄ morbi fu-
it ignozia dine gubernationis q̄rit ad hoies. iō p̄mo q̄rit
de mūdi gubernatiōe. C. Nota q̄ Bo. inuit duas rōnes q̄
mūdos regat a deo. p̄mā. i. tā certa. q̄ talis est. Ea q̄
sunt certa r. determinata nō regunt a casu r. a fortūa. cum
regimē talij sit icertū. Sed entia h̄ sunt certa: q̄ a certis
causis pducta. Scōas rōne inuit ibi. Uez op̄i fui. Que
talis est. Cū regat a sua cā: sed deus est cā mundi: cū ab
ipso dependat celū r. tota nā. q̄ r. C. Nota phia rōnabilē
mirat⁹ q̄ Bo. credens mūdi regi a deo putabat hoies nō
regi ab ipso: q̄ posset phia sic arguere. deus regit mūdum
s. te Bo. s. hoies sup. p̄ncipales pars mūdi sic p̄s dixisti
in metro. op̄is tanti pars nō vilis. q̄ hoies regunt a deo.

C. S. dic mihi. Dic phia q̄rit de circumstātijs guberna-
tionis mūdi. 2. q̄ res gubernate dirigunt in suū finē. iō 2.
q̄rit d. fine reg. r. q̄ gubernatō d. s. reuivitat⁹ ē r. circa hoies
iō 3. q̄rit d. cognitiōe hoies. 2. ibi. S. dic mihi. 3. ibi. S. b.
q̄s. p. dic. s. o. bo. dic mihi p̄bic. q̄m i. abigi. i. dubitas mū-
regi. i. gubnari a deo ē nūqd aduertit. i. cogit. q̄b⁹ gubnacul⁹

Primū igitur pateris-
ne me pauculis roga-
tionibus statum tue
mētis attingere atq̄
tētare: vt qui modus sit tue cu-
rōnis intelligam. B. tu vero ar-
bitratū iqua tuo que voles vt
responsurum rogato. P. Tū
illa: buccine inquit mundum
temerarijs agi fortuitisq̄ casu-
bus putas: An nullum credis
ei inesse regimē rōnis. B. At-

quoniam nullo existiman-
tem modovt fortuita temerita-
te tam certa moueantur. Pre-
rum operi suo conditores ze-
fidere deus scio. Nec vnq̄s fue-
rit dies q̄ me ab hac snie verita-
te depellat. P. Ita est inquit.
Nam id etiam paulo ante ceci-
nist: hominesq̄ m̄ diuie exor-
tes cure esse deplorasti. Nam
de ceteris quin rōne regerent
nihil mouebat. Pape aut vt
bementem admittor: cur in tā fa-
lubri snia locat⁹ egrotas. Ae-
rū alius perscrutemur. nescio
quid abesse coniecto: Sed dic
mihi quoniam a deo regi mun-
dus non ambigis: quibus etiā
gubernaculis regat⁹ aduersus?

mundue regat. Ego Boeti⁹ in qua. i. dixi. vix nosco in las. i.
intellectum. tue rogatio. i. tue iterrogationis. nedus. i. ad
huc non. queam. i. possim. respondere ad inquisita. i. ad iter-
rogata. sup. phia iquit. i. dixit. nun. fessellit. i. cepit me. sup.
phia. i. abesse. i. deficere tibi aliquid per quod velut bian-
te. i. patente. robore. i. firmitate. valli. i. munitionis. motu⁹
perturbationis. ir.

reperit. i. subintrat
merit in tutum ani-
mū. q. d. nunquid
enim verus facit
quod p̄dicti tibi ali-
quid abesse per qd
abesse siue per qd
defectus dolor in-
trahit te. sicut aper-
tum offus. C. No-
ta q. deus nō regit
mundum aliquibꝫ
gubernaculis extri-
secus. quia sic non
esset per se suffici-
tissimus: sed regit
ipsius sua potentia
que attribuitur pa-
tri. sua sapientia
que attribuit filio. sua
pietate ꝫ clemētia
que attribuitur spi-
ritui sancto. & de B
patebit in secūdo
huius. C. Nota illud quod aliquis homo vix itelligit aliq̃
modo itelligitꝫ cū difficultate. ex hoc ergo q. Boetius di-
xit se vix itelligere interrogationes pbie: innuit se aliquo
modo itelligere: tamen cū difficultate ppter dolores op-
pimentē rōnem: z iō ridere nō potuit.

C. Nota. qñ robur valli alicuius munitionis biat ppter ali-
quā rupturā in eo factā tūc hostes ingrediunt munitiones.
Sic a fili qñ minime rōnis quo animus munif rangꝫ val-
lo biat ppter defectū alicuius cognitionis. tunc necessariō
perturbationes affectuum subintrant aium.

¶ Sic dicitur mihi etc. ¶ Dicitur philosophia querit de cognitione finis rerum dicens. Dicitur mihi necesse est an memineris. i. recordaris quis sit finis rerum sup. oium. v. p. vel quod. id. ad quem fines. i. intentio totius nature. tendat. i. laboret. ego Boetius inquit. i. dixi audieras sup. olim. sed meror. i. perturbabor bebetur. i. obfuscatur. memini. i. intellexit. Atqui p. certo. scis vnde de cunctis. i. oia entia. pcessit. i. pncipius suus habuerunt. Ego Boetius inquit. i. dixi noui. q. p. r. rudi deus esse sup. pncipius oius reru. r. dicitur philosophia. r. quid. i. quomodo. pot fieri hoc v. cognito. i. noto pncipius. i. oium reru. ignoro. i. nescias. quis sit finis reru sup. oium. veru. p. fed. bi mo res perturbationu sunt. r. ea valentia. i. vigor vel potestas perturbationu est. v. quide. i. certis possint moueri boies loco. i. a stabilitate perfecte cognitionis. aut p. s. non possint euellere sup. radica. q. p. r. extirpare. i. eradicare sibi totum. ¶ Nota philosophia rönabiliter querit Boetius an cognoscat finis oius reru. q. finis est causa casualis. r. est optimi cuius gra alia sunt. ppter quod ignozato fine. nihil pferet de cognoscitur eoz que sunt ad finis. naz fin. exigentia finis certa moderantur. ¶ Nota quado pncipiu r finis coincidunt in vnu sic in circulo idem est pncipiu r finis: tunc videb. mirabile q. tunc pncipiu cognoscit r finis ignozet. cu ergo deus sit pncipiu r finis oium reru. cognito ipso sub ratione pncipii videb. etiaz cognoscit sub rōne finis. Quod aut d. sit pncipius oius p. q. ab ipso deriuatus est. Angulus esse r.

viuere. primo celi et mundi. Quia autem sit finis oium per gratia eius oia fiunt et ad ipsum ordinant. nam in rebus natura ex arte et natura semper uilius est propter melius. Deus autem est optimus eorum quod in natura sunt. ex phemio metaphysice. Nota. Item perturbati aliquales cognitione rerum habebantur ipse diunt non perfecte cognoscant. Licet ergo Beatus Augustinus

te eē memisti? B. Quid ni in
quā memineri. P. Quid igit
hō sit poteris ne proferre? B.
hocine interrogas an esse me
scias rōnale aīal atq3 mortale:
Scio t id me esse cōfiteor. z il
la. P. Nihil ne te aliō eē noui
sti? B. nihil. P. Itaz scio iquit
morbi cui aliā vel maximā cāz.
qd ipse sis nosse desisti. Quare
plenissime vel egritudinis tue
rōnez vel adituz reconciliande
sospitatis inueni. Itaz quoniā
tui obliuione p̄funderis: z eru
lez t z expoliatus propius bo
nis esse doluisti. quonias vero
quis sit reruz finis ignozas ne
quā hoies atq3 nepbarios: po

interrogationes de cognitione humane nature dicens. Sed ego etia velim tu ridesas. i. responsum hoc bo. i. ad hoc. ne pro nunquid. tu meministi. i. scis te esse boiem. Ego Boetius inq. i. dixi quid. i. ppter qd ni. i. nisi. meministi. i. sciueris. i. querit vltterius phia. Agitur ne. i. nunqd. poteris pferre. i. dicere. qd sit homo. i. diffinitionem hominis. r. p. sed Boetius num qd phia tu interrogas me bocine. i. boc. an. i. virus. scio me esse ronale. atq. p. z mortale aial. Ego Boetius scio z cōfiteor. i. fateor. me eē id sup. aial ronale z mortale. z illa sup. phia dicit. ne pro nunquid. nihil nouisti te esse aliud q. animal ronale mortale. dicit Boetius nihil. sup. phia inquit. i. dixit. iam ego scio alias cām sup. quā ignorantis diuine. prudentie. vel maxime cām tu morbi. tu desisti. i. cessasti. nosse. i. noscere quid sis. (¶ Nota. i.) homo sit mortalis s. corpus. non tamen fm animas intellectuā. ut esse dignior pars hois. Et quia Boetius dixit te eē nihil aliud q. rationale z mortale. non quesuit nisi bona mortalia. de quo rum bonorum amissione doluit non curans partem imortalem. i. animas ratione cuius debuit appetere bona imortalia. ideo phia dicit q. Boetius se non nouerit. (¶ Nota q. causa maxime morbi phia est seipsius ignorare. q. dicit Boetius secundo de vniuers. p. 10. quinta. De conditio humane nature est vt te cognoscas q. ceteras res excellat. Cum autem nosse se desierit eadez natura infra bestias redigatur. nam ceteris astantibus sese ignorare naturaliter est. hominibus vero vicio venit. Et dicit Crisostomus super de anima. Quid turpius est anime cuius sit alioq. cognoscit q. ipsius est ignara. anima seipsam ignorans quomodo de alijs feni da purabitur. cognoscit q. de nullo modo.

cognoueris deum
 esse principium re-
 rum. tamen q̄ tur-
 bar' fuit pfecte re-
 talis huius princi-
 py non cognouit.
 id ignorauit ipſus
 esse finem rerum.
 ¶ **C**um q̄ passio e-
 mor' particule ap-
 petitive sub fanta-
 sia boni & mali fz
 eultrari. scilicet do-
 nati & zibi mores
 passionum q̄ pſit
 homine mouere &
 stabilitate pfecta
 cognitionis sed to-
 taliter ipſum non
 possit euellere ab
 omni cognitione.
 ¶ **S**ed hoc quod
 respondes velis.
 Dicipula fac alius
 interrogatores.

lione. Ignorantia ruyph. tu voluisti te esse exiles. q. p. z. expoliati. i. putatus. p. putatus bonis. i. diuitiis. q. p. z. tu q. p. z. tu ignoras. i. necis. q. p. fit finis rez. o. i. tu arbitrar. i. putas nequa. i. malos. atq. p. z. nepbarios. i. iniq. boies esse potes. q. p. z. felices. C. m. pro q. p. z. tu obli. es gbus guber. naculis. i. regiminib. ipse mudus regat. tu estimas. i. opt. naris. bas vi. ces. i. istas al. ternatodes for. tunap. i. reru. solum itare. i. diuaga. re sine rector. iste ff. magne. cause no mo. i. non solum ad. mozb. vep. p. s. fur ad ieru. ti. i. ad mozt. v. ad pditoez. aie. C. Nota. bo seips. igno. ras. et limitez. recte ronis po. fit. et talis of. ee exul vt pus. vsum est.

C. No. bo se. ipius ignoras. tm se estiman. do moztalez dolet de amissione bonoz. moztaliu. g. dicit pbia. q. tu obliuione pfundione. exiles te. z. expoliatum. p. putatus bonis voluisti. C. Nota ex affectuoe vel pditoe. vltimi finis bo of. potes vel ipotens. et. 4. buius. q. ergo Boetius ignorauit vltimu finem rez. i. deo. putabat malos esse potes. C. Nota boetius ignorauit q. guber. nacul. mudus regere. i. o. ignorauit q. deus sua bonitate oia disponeret. ergo putabat vices fortunaz. ee sine rector. C. Sed sospitatis auctoz. grates. Dic pbia ondit boetiu esse curabile. o. mo. pcededi circa curacione ei. di. cens. Tu des grates auctoz sospitatis. i. sanitaris. q. no. dum. i. non adbuca. i. vigor. nalis destituit. i. deseruit. te totu. i. tota. r. nos pbia habemus maximu fomite. i. radi. cem tue salutis. i. sanitaris. f. vera sniaz. i. intellectu. de mu. di gubernatione. i. tu credis cam sup. gubernatione. non esse subdita. i. subiecta. temeritati casu sup. fortuito. p. s. diuina rone. igif. nihil primefcas iam tibi Boetio ex hac minima scintillula. i. parua veritate. illuxit vitalis ca. lor. i. ardor mere veritatis aiaz viuificas. T. h. dat modu pcededi circa curacione ei. dicis. Sed qm q. nondum. i. non adbuca. est tps firmiorib. remedijs. vti. z. stat. i. manifestu est ea esse nam metiu vt quories abiecerit veras opinionibus. induant. i. tuoluant falsis opinionib. ex gbus opinionibus. caligo. i. obscuritas pturbationu. i. passionu. orta. i. creata pfundit illi veru intuitu. i. cognitione men. tis. ego sup. pbia tentabo attenuare. i. remouere. paulip. i. modicu. hac caliginem lenibus. i. facilibus. q. p. z. me. diocrib. fometis. i. medicis. vt dimotis. i. remotis. tene. bus fallaci affectionum. i. fallaz opinionu vel passionu possis agnoscere. i. intelligere. splendoz. i. claritatem vere lucis. i. lucide veritatis. C. Nota sicut in morbo corpora. li vigente pncipali meboz. puta corde pot per medicinas. introduci sanitas alijs membris. i. de natural. calore de. stituit ipsum cor frustrat spes sanitatis. sic in morbo spirituali manente in boetio cognitione illius pncip. q. deus gubernet mudu. pot curari salus quantum ad erro.

rem in alijs. g. dicit pbia quasi aggratulo boetio. debeas reddere grates auctoz sospitatis. C. Nota qm intellect. abicit vera opinion. statim afficit falsa opione. q. intel. ctus no abicit vera opione. nisi ppter aliquam pfusionem per triu. nihil aut. z. rariat. vo nisi falsum. ideo intellect. no pot abicere veru nisi accipiendo falsu. C. Tis tenebre

nionib. induantur. ex quibus o. ta pturbationum caligo ve. rum illum confundit intuitu. hanc paulisper lenibus medio. scribusq. fomentis attenuare te. tabo. vt dimotis fallacium af. fectionum tenebris splendorez vere lucis possis agnoscere.

C. Abetrus septimu primi libri.

Abibus atris
Lodita: nullum
Fundere possunt
Sydera lumen.

Si mar' volues Turbid' auster
Abseat estum: Aitrea dudū:
Parq. serenis Anda diebus:
Ador' resolutio Sordida ceno

Abibus atris Lodita nullū. Hic dicit 7^m z. vlt. imū metz bui pmi. qd vocat metz adoni. cū ab iuctore. dimet. a nūero metz. dactili. cum a pede pdominate. In q. metro pbia. q. bar. p. exēpla qd dixit. dixit. n. pbia. q. caligo pturbationū ipedit intuitu vitatis. hoc p. pbat pbia trib⁹ exēplis. z. bora. nos ad fugā pturbationū ibi. Tu q. q. si vis pma in tres fm tria exēpla que patebit. dic. f. Sy. dera. d. itra. i. abscōdita. atris nubib. i. obfcuris nubibus nullū lūm pōt illundere ad illuminādū terrā. Tūc ponit 2^m exēplū. Si turbidus auster. i. obfcur' vētus. volues. i. mouēs mare. misceat. i. cōmisceat cū ceno qd est i fundo estū maris. i. feruoz. tūc vnda dudū. i. pus. vitrea. i. trās. parēs ad modū vitri. par. i. siliis. serenis. i. clariis diebus. mox. i. stat. sup. illa aq. facta sordida p statū vti resolutio ceno. i. eleuato luto. obstat. i. resistit. visib. i. oculū nō po. tētib. penetrare vnda maris. Tūc pōt 3^m exēplū. Amnis. i. flumini qd de altis montib. vagat. i. obfcurit. ille sepe resistit. i. reflectit. obice. i. obiectioe. solum sapi. i. rupti. la. pidis. rupe. i. de monte. C. Nota similitudo quā pbia p. tendit est ista. Sicut sydera p. nota nobis lucere z. terraz illuminare cessant hoc facere ppter interponē nubib. ob. scuraz. sic intellect' z. rōque lucet z. illuminat boiem in cognitione veritatis ipediunt caligine pturbationum.

C. Nota q. silitudo secūdi exēpli in hoc cōsistit. Si aq. maris manētē clara ad modū vitri. visus pōt eā penetra. re z. videre que sunt sub aq. sed si turbat illa p vētus. tūc obstat visui. sic anim' bois qer' nō ipedit iudiciū rōnis. f. si moueat z. turbat affectione tpaliū. statim obfiscit rōni ipediēs eius iudiciū. C. Nota q. silitudo tertij exēpli ta. lis est. sic aq. currēs de altis montib. libere recto tramite pcedit. t. per obstaculū lapidis qui resoluū de mōte ipe. diū ne recte pcedat. sic rō libera nō ipedita recte iudicat. si aut rō afficiat motib. affectuū ipedit in iudicio z. vitatis cognitione. C. Nota q. rupe ē moles lapidea siue mons lapideus. sed saxum est pars resoluta a rupe. i. a monte.

tu q̄s si vis) Vnde p̄bia boīat ad fugā p̄urbationū: siue affectū animi dices. Si tu vis cernere. i. videre vel iudicare: vep. i. veritate. claro lumine. i. vā cognitione: et si vis ēt carpe. i. attrigere. calē. i. viā veritatis. recto tramite. i. p̄ cessu rōnis. tūc tu pelle. i. repellē. gaudia. i. sūt de bonis p̄nitib⁹. et pelle. i. remoue a te timorē sup. de futuro malo. q̄ p. et tu fuga

Uisib⁹ obstat Quicq̄ vagatur Abontib⁹ altis Desuēs amnis Sēper refistit Rupe soluti Dīce sapi. Tu quocq̄ si vis Lumie claro Lernere verum: Tramite recto Larpe calem: Gaudia pelle Pelle timorem Spēq̄ fugato Nec dolor affit Rubila mēs ē Cintraq̄ frenis Becybi regnant.

Incipit p̄sa prima scōi libri. Ost hec paulisper obtinuit atq̄ vbi at tētionē atq̄ mode

bono. dolor de p̄niti malo. ¶ Nota sc̄pus tactū est. affectio ē motus p̄ticule sensitiue sub fantasia boni v̄l mali. aliq̄s afficiēs et rectū rōis iudiciū ipediēs. Et sūt q̄tuor affectiōes tales p̄ncipales ad q̄s oēs alie reducūt. i. gaudiū spes. timor. et dolor. q̄ p̄ sufficientia sic accipit. Dis passio v̄l est respectu boni v̄l mali. Si respectu boni hoc dupliciter. vel respectu boni p̄nitis sic est gaudiū: q̄ est de p̄niti bono. Si est respectu boni absēntis. sic est spes: que ē de futuro bono. Si aut passio v̄l est respectu mali. hoc dupliciter vel respectu mali p̄nitis sic est dolor: qui est de p̄niti malo. Si est respectu mali absēntis: sic est timor: qui est de futuro malo. ¶ Nota q̄ iste passiones nō sunt pellēdē: v̄l nō sint in aīo boīq̄: v̄l iuenit hō sine ip̄sis: sed sic sunt pellēdē v̄l nō dominē in boīe: v̄l fedare h̄s passiones v̄l nō dominē ē boīa v̄tuoīq̄: v̄l cōsistit in moderatione passionū. Si aut regnāt et dīant in boīe: tūc ipediūt iudiciū rōnis. p̄pter q̄ dixit Frustratus sup. li. et bi. oz relictari h̄s passiones sensitiuas que si p̄ualuerit ipediūt vires aīe. ¶ Nota iste passiones et affectiōes si ordinant ad terrena. tūc sunt nocive: attamē p̄nit esse meritorie et v̄tuoīe si fuerit ad debitas fines ordinate. Vni richardus in lib. 2. patriarcharū dicit. Ordinatū ē v̄p̄ gaudiū tūc bēm? q̄n de veris et eternis bonis gaudem⁹. Etia timor ē v̄tuoīus si fuerit ad deū ordinat⁹. q̄ scriptū est. Inītiū sapie ti mor dñi. Et idē Richar. dicit. Prima v̄tuti p̄les sine q̄ ceteras h̄s nō pōt. est timor: de dei. Itē spes v̄l dicit idē Richar. efficit ordinata. si de indulgentia venie generatur. Unde dīc. vere et absq̄ dubio quāto q̄s frequētius. quātoq̄ vebemētius de v̄lo reatu iterno dolore afficit. rāto certior tātoq̄ securior per spem de indulgentia venie efficit. Si r̄ dolor est v̄tuoīus q̄n fit ad deplangēdum culpā Vni richar. Quāto q̄s vebemētius meruit penā quā me-

ruit tāto acerbi⁹ plāgit culpā quā fecit. ¶ Explicit liber primus. ¶ Incipit scōi. Prosa prima. Ost hec paulisper obtinuit atq̄ vbi at tētionē atq̄ mode

stiganit cās radicales isfirmitatis. B. B. 22. p̄cedit ad p̄ curationē. p̄ adhibēdo sibi remedia leuia. 2. remedia v̄l idioīa i libris p̄nitib⁹. Dūc. n. modū medicādī p̄bia p̄mi sit boetio. Et diuidit ille lib. in 16. p̄sēq̄ sunt octo p̄sē et octo metra bui⁹ scōi. q̄ p̄sē patebit. qd aut i q̄s p̄e agat sūt videbit. p̄ia p̄ia diuidit. p̄onit boeti⁹ qd p̄bia ege rit post p̄dicta et resumpti v̄nā cās dolori bo etū. scōi p̄bia ponit quēdas effectū fortu ne. tercio exu sat se de q̄das. q̄to tāgit op̄ portunitatem medēdi boe tium. q̄nto p̄ cedat ad leuia medicamēta eius. scōi ibi. (Intelligo). 3. ibi. Sed v̄ arbitror. 4. ibi. (Sēps ē) 5. ibi. (Quid ē igit o homo). Primo dicit.

Post hec q̄ oca sūt p̄bia obtinuit. i. tacuit. paulisp. i. modū. atq̄ p. et vbi. postq̄. collegit. i. intellexit. meā antēio nē. i. diligētia. modesta taciturnitate. i. tēpato silētio. ex oīa est. i. incipit log. sc̄i. totat. si p. q̄z ego cognoui cās. i. rōnes radicales. q̄ p. et vbi. i. dīspōnē egritudinē. i. isfirmitatis in boeti tabefici. i. tristitias affectu. q̄ p. et vbi. derio pōtis fortune que fuit tibi p̄sē. ea fortuna mutata. i. variata apud te p̄uertit. i. mutauit. statū. i. dīspōnēs tui animi. i. tue mētis: sicut tu tibi fingis. ¶ Notādū q̄ p̄bia post p̄dicta obtinuit. v̄t boetius magis aīo deliberato v̄ba p̄bie colligere posset: et sibi rīdere: q̄ f3. sc̄i. i. puer bys. Deliberare v̄tilla moza turissima est. Deliberadum est v̄l q̄d faciēdū est. semel dīscute qd audias p̄ba qd credas. Et ideo p̄bia obtinuit tanq̄ lassata et q̄nib⁹ pus moris. Vni sc̄i. in lib. de v̄tutib⁹ cardū. nō semp in actu sis sed iterdū aīo tuo regem dato et reges illa plena sit sapia. ¶ Nota de hoc qd dicit modesta taciturnitate. duplex est taciturnitas: quēda moderata: alia sup̄flua. Modērata taciturnitas est q̄n taceat q̄n tacendū est. de qua loq̄ sc̄i. in puerb. dīcēs. Tene semp vocis et silētiū t̄pamētū. tū in hoc libētius incūbe v̄t libētius audias et loquaris. qui enī nescit tacere nescit loq̄. Sup̄flua taciturnitas est q̄n taceat q̄ loquēdū est. de qua dicit poeta. Nam nimis tacuisse nocet. ¶ Nota q̄ boetius i statu miserie nō erat magnanīm⁹: q̄z habuit animū pueri⁹ fortune. Adagna nim⁹ enī est. q̄ dīformēs sūt fortune v̄nanimi mētis p̄stātia militat fm albertū sup. p̄ lib. et bi. et enī in epla ad lucillū dicit. P̄mū arg⁹ cōpōsite mētis exilīto posse p̄sistere et secū morari. ¶ Nota q̄ p̄bia dicit fortuna esse mutata cā boeti⁹ sicut ip̄a fingit. hoc dicit p̄o tāto quia fm rei veritatē fortuna non erat circa ipsam mutata: sicut p̄bia. infra p̄obabit.

Intelligo multiformes V̄t p̄bia ponit quēda effectū fortune dīcēs. ego itelligo. i. cognosco. mltiformes fucos. i. deceptiones. illas p̄digi. i. fortune. et cōfusi. i. tādū. i. ipsa fortuna exerceat blādissimā familiaritatē cū his q̄ niti. i. laborat. eludere. i. decipē. v̄l. i. donec. cōfundat. i. p̄trabat. intolerabili dolore eos q̄s fortuna ilēpata. i. sine

pe.reliquit.i.dimiserit.cuius.f.fortune.si tu boeti remi
scere.i.recorde.ris.naturā mores.ac.p.ē.meritū.i.digni
tatem.et.cōfices.te.boetiū.in ea fortuna habuisti aliq
uid.pulch. nec amissit: p. mis de amisione ē.nihil ē do
lēdū.¶ Nota qd p.dignū est miraculū pter solitū cursū
nature.pueniens.7 p. p.dignū qm porro ducens hoīes in
admirationē.

admiratione. Uel fmi bug.
pdiūū ē mon
firi ad vafā
dusparati o
tus a pido.
gie. qd vafā
fiae. Soruna
autpōt dici p
digim. pmo
pducit boēs
i admirationē
eo qd boīs ma
la tmalis bo.

na tribuit. vñ of pdigium scdo moxqz vafat auz boīs. pſpa
cñi fortuna vafat auz boīs p nīmā follicitadinē. adner
pī fortuna defolatinē. ¶ Nlota fucus i vaſ ſignificat
of color ſuprapoſit nālī colorī. et ponit pio deceptioe qz
talīs color decipit vifum cñi facit mulierē deforme appa
rere pulchā. ¶ Nlota qz fortuna va ſua familiaritate decī
pit boīez et confunditqz dicit ſen. in li. de conſola. fily elye.
Nemine aduerſa fortuna cōmūit; niſi que ſecūda dece
pit. Et dicit in puerboy. Fortuna que nīmū fouet bñc ſul
tū facit. Fortuna nulli ſemel obefce ppta eſt. Fortuna i
trea eō ſplēdēt frīgē. Et ſeneca. 3. epīla. dicit. Nemine
eō fortuna puerit; vñ nō ratū illi minare et qñ pmlerat
nūl bui trāgillitātē cōfidere. memō qz mare cūrtit; et
eodem die vbi Inſerunt nauigia abſorbentur.

Sed et vir arbitror baud. Dic pbia excusat se de quodaz
 dicēs. Sed et vgo pbia arbitror. i. opinoz. baud multū. i.
 nō multū. laboraueris reuocare. i. reducere. tibi bec sup.
 p̄dicta de moibz fortūne. i. memoriā. n. pzo qz. tu solebas
 i. cōfuerz. fuisti. p̄ntē. i. astantē fortūnā. quogz. ēt. b̄ladiē
 tem incescere. i. largere virilū. i. asperis vbiqz. pzo t. i.
 sectabare p̄q̄baris. ēa fortūnā de nfo aditū. nra infoz
 matiōe. platis. i. nūciatis fētētēz. vyz. p. s. ois subita. i.
 festina mutatio. non contingit. i. aduenit. sine quodā con
 fictū. i. turbatione animoz. p. s. i. taliter. factus est. f. o. te
 vt. tu discesseris paulip̄r. i. modicum. a tua trāquillitate
 .i. a tua mēis quiete. ¶ Nota qz sapiētis r magnanimi ēt
 cōtra fortūnā cōstātē militare: nō pusillo alio succūbe
 re. Unde seneca in libro de clemētia dicit. O magnos vi
 ros qui maligne fortune succumbere nesciūt. c aduersas
 res sine virtutis experientia faciūt. Nā fm 2y. p. tibi. Sa
 piens scit bñ ferre fortūnā: quia habet se sine vituperio:
 sicut tetragonum. Corpus n. tetragonū quociqz. pycit
 firmiter stat: sic animi sapiētis p̄ssas pmanet q̄cuqz fortū
 na iminēt. ¶ Nota qz ges animi sit p sedationē passio
 nū que causat qz ordinatōe rōnis: cū deliberatōis sibi
 te mutatioēs pueniūt deliberationē rōnis. iō mutat r tur
 bant animū. p. p qz dicit pbia. Ois subita mutatio rez nō
 2tingit sine conflictu animozus. ¶ S; tps est haurire te aliqz Dic pbia tāgit opportuni
 tatē medēdi iipm boetiū dices. S; tps ē. i. iustit te boetiū
 haurire. i. recipe. ac pzo ēt. degustare aliqd molle. i. facile
 atqz p. t. iocidū. i. delectabile. qū sup. leue vel delectabi
 le. trāsmittit ad itericiā. i. tui animi. fecerit vbi validioz
 bus hauritibus. i. fortiozibus remedia. igit p. qz. suadela
 i. p̄uasio rhorice dulcedinis. i. rhorozis ornatus. affit.
 .i. p̄sens iustit rhorica pcedit tū. i. solummodo: tunc recto

cale. i. recta via. cū nō dēserit. i. dērelīq. nra īstituta. i. docu
mēta. Cūq. hac. i. rhetorica. musica. i. arīsmētrica. vnaclā
. i. famula nri lārie. ī nfe domus. i. affit e fuccinat. i. decan
ter. nūc. i. aliqū leniores modos. i. faciliores vīsus. e nūc. i.
aliquando grauiore. i. difficiliores. ¶ Nota qm pbia iui
ter duas scias ad curatiōē boerū. i. rhetorica e musica.

Sz tps ē baurire te aliqd ac de
gustare molle arqz incūdus: qd
ad ierioza trāsmisium validio-
rib⁹ baustibus viā fecerit. Affir
ig^r rberozice suadela dulcedis:
que sic tmi cale recto. pcedit cu3
nostra istitura non dserit: Cūq3
bac musica laris nfi vernacula
hic leniores: nsc grauiores mo-

metro ytimur eleuatione. qñ pducte sillabe eleuantur
z ytimur depñsione. qñ breues sillabe depñunt qda con
cordia pppositionali. ¶ *¶* Nota dicit *Zullip* pñmio rheto
rice fue q eloquētia sine sapia plerūq obesse pōt: nunq
aut pdesse. cuiq iqr rhetorica sit scia loqñdi ornate: ipa no
pdest sine sapia. iō dic phia q rhetorica tñt pcedit recto
cale qñ iō sñt ita iñstima q sñt iñstura z docūta sapie
¶ *¶* Quid ē iqr o bō? Pñcipia adhibet boctio leuia medi
camēta. ¶ *¶* Ubi nota q leuia medicamēta siue remedia di
cunt rōnes sūpt fñ cōes vsqz hōius. pñadētes no esse
dolēdū de aduersitate fortune. Remedia aut validiōza
sunt rōnes que sunt z cōem opōne hōius: ostēdētes quid
sit sūmū bonū: z in quo sñstiat: z quō ad ipz pueniat: z q
mali sunt ipotētes z boni potētes z illa. Primo gōndit
phia no esse dolēdū de fortuna: qd fuit ppria nām circa
ipm: z hoc oñdit qñq rōibz pñuafuis. Scōz ponit ibi.
(Si pbas) 3^{am} ibi (Anvō) 4^{am} ibi (Qz si nec) 5^{am} ibi (Po
stremo equo zc). Primo rō talis est. Nullus in mēstia
z luctū dequit: nisi ppriat aliqd nouū vel iñstātū pñgēs
circa ipm: led mutatio fortune non est aliqd nouū: vl iñst
tū. q cī mutatio nullū dē deicere in dolozes. Dicit q in
lra. 3gō o bō. i. tu boeti qd est illud qd deicit. i. pñstuit
te in mēstia. q. p. luctū ego phia credo q tu boeti vidi
ti aliqd nouum. q. p. tū iñstātū. i. cōsuetū sup. pñgere
circa te: tu boeti putas. i. estimas. ipaz fortunam esse mu
taram. i. perueriam a sua natura. erga. i. circa te. erras. i.
false estimas: quia bi semp sua cōis mozes. ista est natu
ra eius. q nūc fit adueria nūc pñpera: ipa fortuna serua
uit circa te potius ppuam cōstātia in ipsa sui mutabili
tate: quia mutatio fortune est sua cōstātia. talis. n. erat. f.
mutabilis. cum tibi blandiebar. i. adulabaz. cum tibi al
luderet illecebris. i. delectationibus. false felicitatis. i. p
speritatis. tu dephendisti. i. cognouisti. ambiguos vulp.
i. dubias facies: ceci numinis. i. cece de fortune: que. f. for
tuna adub velat. i. occultat. f. sci. i. scipiam. alqs. f. foz
bus. tñ applaudēdū eis pñperitate: ipa tibi tota innotū.
manifesta est. pñsus. i. oino. f. pñperitate z adueritate.
¶ *¶* Nota q illecebra. bze. est delectatio carnalis illicita
hōminē allicie: z iñueniat pro quāquā alia delectatiōe.
¶ *¶* Nota sic bestia vel ancūla vel piscis delectatiōis spe
decipit: sic hō delectatiōe pñperitatis fortune fallaciter
iretū. ¶ *¶* Un Sen. s. epta. Clamo vitate quēcūq casus tri
buit: ad me fortuūm bonum suspiciō pauidis: sub
sistite. Nam fera z piscis spe aliqua oblectante decipit
¶ *¶* Nota delectationes fortune sunt false. Nam fñ bñm
Aug. pñpera huius mūdi agitate habētyeram: iocun

ditatem appellat: certū dolor ē: certā voluptatē. ¶ Nota
phīa fallax: fortunā cecā nūmē. Vngui. dicit q̄ nūmē
est virtus dei vel ipse deus vel dei prās vel maiestas. Dic
autē accipit pro dea: q̄ antē fortunam colebat pro dea.
¶ Nota q̄ fortuna dicit ēē ceca. dicit Tullius. dicit amicitia.
Fortuna vt medic⁹ ignar⁹ multos excecauerit: nō q̄ ipsa
ceca sit: s̄ eos

cecos plerūq̄ efficit q̄s com
plexa est.
¶ Nō q̄ for
tuna antiqu⁹
dōpingebat ou
plici frōte: cal
tia r capilata.
per caluaz de
signando ad
tuerit. tātē. p ca
pilatā p̄peri
tates. ergo dicit
phīa. de pben
disti abiguo
vult⁹ fortune.
¶ Si probas
vtere morib⁹
¶ Dic ponit se
cundā rōnē q̄
talīs ē. de illi
amissione nō
ē dolēdi: qd ē
pniciōsus: r q̄
bito nō nūq̄
ē secur⁹: for
na ē bō vt tan
git in lra. g. r. dicit g. Si pbas. i. approbas fortunas. vtere
morib⁹. ē nō gr̄aris. i. q̄gr̄aris. i. p̄borefcis. i. p̄mefice.
pniciā eius sperne atq̄ abice fortunā ludētē. i. ludēdo i
ferentem. tibi pniciōsa. i. dānosa. Nam fortuna que nunc
est tibi cā tanti meroris per sui absentia: bec debuit esse
tibi cā trāglutitatis. i. securitatis. p̄ sui p̄ntiam: q̄s non fuit
eniz pro q̄. religit re: quā nō relicurā nemo vnq̄ poterit
ēē securus. ¶ Nota circa hoc qd dicit pniciōsa ludētē dicit
seni. Ludit fortuna cū suis morib⁹: r que dedit aufert: r q̄
abstulit reddit: nec vnq̄ tutius est illā expirī: q̄ cū locuz
iniurie nō hz. ¶ Nota q̄ securitas maxie boiez delectat
ppter qd est appetēda. Vñ Seni. c. epla. Nec me res vlla
delectabit: s̄ sit eximia r salutaris q̄s q̄ missi vni securus
sum. ¶ Nota q̄ p̄peritas fortune nō reddit boiez secu
rūz. q̄ dicit seni. Munera fortune amica puteris ifidie sūt
q̄s vestrū tūā viciā agere volēt. q̄plurimū pōt fortune
bñficiā deuitet. in quibus miserrimū fallunt. ¶ Dabere pu
tam⁹ bonozes i p̄cipia curios iste dēducit. ¶ Nota seni.
in de remedys formitop. Exoneravit te fortuna: s̄ intel
ligis r tutiore loco possit. damnu⁹ putas remedium est.
clamas q̄ opibus expoliat⁹ es. tuo vicio ista tibi iactura
tā grauis ē. nō tā moleste ferres si tanq̄ p̄ditur⁹ būstia.
¶ An vō tu pniciōsam estimas. Dicit phīa ponit tertiam
rōnē q̄ talis est. Illud nō est putādū pniciōsum r caz qd
nō est māsūrū r suo recessu est afflictū: q̄s fortuna ē bō.
ergo non est reputādā pniciōsa r chara: per p̄ns non volē
dum de eius amissione nec gaudēdus de eius possessio
ne. Unde dicit in lra. vō pro p̄o sed an tu estimas felicitā
tem abituram. i. recessuram supple esse pniciōsam: r for
tuna p̄ns est chara tibi: nec est fida manēdi: cum discer
ferit est allatura. i. adductura merorez. q. d. nō oēs estima
ri pniciōsa. ¶ Nota q̄ appellat fortunam felicitatem: quia

dos succinat. Quid ē igit⁹ o bō
q̄ te i mesticiā luctūq̄ deiecit.
¶ Noui credo aliqd inuitatūq̄
vidisti. Tu si fortunā putas er
ga te ēē mutatā: erras. Ibi semp
er mores sūt. ista natura. Ser
uauit circa te. p̄p̄iā pōt⁹ in ipsa
sui mutabilitate. p̄stātā. Talis
erat cū blādiebat cūz tibi falsē il
lecebris felicitatis allanderet: de
p̄bēdisti ceci numinis abiguo
vultus. Que sese adhuc valeat
alijs tota tibi p̄zorsus innotuit.
Si pbas: vtere morib⁹ nō q̄ra
ris. Si p̄fidia p̄borefcis: sp̄ne
arq̄s abice pniciōsa ludētē. Iñ
q̄ nūc meroris tibi cā tāti ē: bec
eadē trāglutitatis ēē debuisset
¶ Reliq̄t eniz re: quā nō relicurā
nemo vnq̄ poterit esse secur⁹.

¶ Fin Ay. Fortuna vel est felicitas v̄l est p̄xima felicitati.
Vñ i. li. de bo. for. dicit Ay. q̄ non p̄tingit ēē felice sine re
bus exteriōib⁹: q̄z fortuna est dñā: h̄ ē itelligēdus de
felicitate politica r nō speculatiua q̄ cōsistit i actu sapie.
¶ Nota fortuna discēdis inducit merorez: qd dicit seni in li.
de tranquillitate animi. Letiores reliq̄ q̄s fortuna nūm⁹

resperit q̄s qd
de fuit. Et bo
et⁹ postea di
cet. q̄ ifelici
simū gen⁹ for
tunū est felice
fuisse.
¶ Qd si nec ex
arbitrio reti
neri. Dic pōt
q̄rta rōnē q̄
talīs est. Illud
qd est indicia
future misie:
nec est char⁹
nec pniciōsus
nec p̄ns de
ipso dolēdum.
fortuna est bō
sic tāgit in lra.
Vñ dicit q̄ for
tuna si nec po
tēst retineri. i.
bēri: ex arbi
trio. i. s̄z volū
tate: r ipsa fu
giēs. i. recedēs
facit calamitō
sos. i. miseros. qd aliud est. supple fortuna fugat q̄s qdā
indiciū. i. signū futuri calamitatis. i. miserie. enim pro q̄
neq̄ sufficit iuteri. i. ipse. illud qd sitū. i. postūz. ante
oculos. i. qd ē p̄ns. vey. p̄s. p̄ndet. i. bō p̄ndēs. mēit.
i. mēsurat. ex. i. fines rez. q̄z p̄ eadem multabilitas. i.
instabilitas in alterutro. i. i. adueritate r p̄peritate nec
facit minas. i. insidias. fortune esse formidādas. i. timen
das: nec facit blāditiās esse exoptandas. i. desiderandas.
¶ Nota calamitas est miseria cūz aliq̄s nihil bz nec in re
nec i spe. r est dicta a calamo q̄ est vacuus r ianis. ¶ Nō
q̄ nō sufficit iuteri solū p̄ntia: sed ēē futura: q̄s li q̄ns p̄
salua fiant iudicia: vltima tē alterius sapozis ingnamēta
permonebūt: bec in fine de discipula scholariū. Et Tullius
r. r. berto. dicit. Erant qui in p̄speris oēs impetus fortune
putāt effugisse sapiētē cogitat qui i tēpōib⁹ p̄speris cau
sas aduersas reformidant. r Seneca in de quatuor virtū
tibus cardinalibus dicit. Si p̄ndēs es animus tuus triū
tibus dispense. p̄ntia ordina. futura p̄uide. r p̄perita re
cordare. Nam qui nihil de p̄terito cogitat. p̄dit viciā. Qui
nihil de futuro p̄meditat per oīa incaut⁹ cedit. pone aū
animū tuū mala futura r bona vt ista possis sustinere
illa moderari. r Bāfredus in poetria. Exempla syrenas
babe docearis in illis. Sub meliori statu semper peiora
caueto. Nulla fides rez. sequi post mella venenum. Et
claudit nor aya diem nebulę serenū.

¶ Postremo equo animo. Dicit ponit q̄ntā rōnē que talis ē.
Quicq̄s alteri iugo se submittit q̄z mores ei⁹ patien
ter sustinet: sed bō affectione tēpōaliū submittit se iugo
fortune. ergo oēs mores fortune patienter toleret. Unde
sicut iniuste agit qui vult imponere leges domine fuita
volens imponere legem fortune agit iniuste: banc rōnēz
p̄tēdit in lra. Secundo declarat dictū suū per quādā

similitudinē libi (Si vētis) dicens. Postremo .i. vltimo
dica q. oz vt tolereis. i. patiaris. eā aio. i. stanti aio. q. qd
gerit. i. fit. itra arēā fortune. i. itra mūdū. cū semel submi
seris. i. subiugaueris. colla. i. tua iugū fortune appetendo
talia tanq. pnia tūoz meritor. q. p. s. si velis scribere
i. scribendo imponere. legē manēdi t abeūdi ei quā tu ti

tua forē exacerabis quas per
mutare non possis. Si ventis
vela cōmitteres. non quo volū
tas peteret. sed quo fiat? ipelle
ret pmoneris. Si aruis femi
na crederes. feraces inter te an
nos sterilesq. pēlases. Fortune
te regēdū dedisti. dñe morib?
opozet obreperes. Tu xō vol
uentis rotbe impetū retinere co
naris. At oīz mōtalīf stolidis
sime si manere incipit fors esse
desistit.

C Abetrū primū secūdi libi.

nūc adueritate rotādo. (Nota dūm circa hoc q. dicit
nōne iniuriōsus fueris q. iusticia est libertas animi tribu
ens vnicuiq. qd suū est f. s. ius dignitate deo amōre t obe
dictiō. maiou reuerētiā. pari cōcordiā. t mīori discipulā.
Si g. famulus velit ipone re legē dñe sue cui tenet exbi
bere reuerētiā oparet s iustitias. C. Nota g. cū affici
bonis extorib? mutat f. s. mutationē eoz dñe cē subie
ctus fortune. t colla sua iugū c. i. submittere. q. fortuna ē
dñā bonoz extorib? talis aut fuit boetius. ergo iniuriā
bat fortune. volēs sibi iponere legē manēdi t recedēdi.

(Si vētis vela cōmitteres) Vbi pcat dñi suū q. dām
silia. q. fortuna nō sit in pteā boīs. dicēs. Si cōmitteres
vela sup. maui ventis. tu pmoneris. i. duceris. non q.
voluntas tua peteret. i. dēsideraret. sed quo flatu venti
te impelleret. Si crederes. i. cōmitteres. femina. aruis. i.
agris. tu pēlases. id est iudicares. annos feraces. i. fertiles
q. p. steriles. inter seita q. non haberes illos annos in
poteitate tua. a simili tu dedisti te regēdū fortune. oz
q. obreperes. i. obedias. moribus dñi. vō pro sed. tu cona
ris. i. laboras. retinere impetū. i. cursū voluētis rotbe
i. mobilis fortune t frustra laboras. Q. stolidissime. i. stul
tissime. omniū mortalium. nescis tu q. si fors. i. fortuna.
incipit manere. i. stabili esse. q. tūc desistit. i. desinit esse
fors. Sicut. n. non simul flant q. aliq. sit homo t non sit
rōnalis. sic nō stāt flant q. sit fortuna t nō sit mutabilis.

(Nota q. sicut cōmitteres velū vento amplius nō est in
pate sua duci quo vult. sed f. m. impetū vlti ducit. t sicut
cōmitteres semina agro nō est in pteā ei? q. pueniant anni
fertiles vel steriles. sic a simili qui cōmittit se fortune nō
est in pteā sua vt habeat fortunā pperā vel aduersam.
C. Nota circa hoc. q. dicit voluentis rotbe q. antiq. for
tuna depingebat cum rotba bac rōne. Nam in rotba sūt
q. tuoz diuersitates. Una pars est sūma. Alia ifima. Ter
tia q. de sūmo descēdit ad ifimum. Quarta q. de ifimo ascē
dit ad sūmū. Sicut in boib? inueniunt quatuor varietates.
g. d. n. s. sunt in sūma pspitate. tales sunt eleuati in rotba
fortune. Alij sunt i. sūma aduersitate tales iacent delecti
sub rotba. Terty declināt de pspitate in aduersitate ta
les descēdūt de sūmitate rotbe. Quarti pcedūt de aduer
sitate in pspitate tales ascēdūt rotbaz fortune. vñ eleua

tus in rotba fortune dicit. Florioz eleuat. descēdes dīc.
Descēdo mortificat. dicitur dicit. Infimus axe rotboz.
ascēdes dicit. Letus ad alta vehor. C. Nota q. natura
nō assuecit in sūmū. nam si lapis mille scies pyciat sūsum
nō assuecit ascēdere sūsum cū natura ei? sit descēdere.
Sic g. est stolidissim? q. laboraret alicui auferre sui nām

Ec cum superba verte
rit vices dextra.
Et estuantis more ferē
euri.

Dudū tremēdos seua pfit reges
humilem q. vici subleuat fallax
vultum.

Non illa miseros audit: aut ci
rat fletus.

Altroz gemit? dūra quos fe
cit. ridet.

Sic illa ludit. sic suas pbat vires
Abagnis suis mōstrat ostētūz
Sigvisar vna strar ac felix bōa

fic stolidus ē
q. laborat for
tune auferre
mutabilitatē
que est ei? na
tura. ergo dīc
pbia. at oīum
stolidissime.
C. Metrū p^m
scōi libi.

Ec
cus
sup
ba
ste

tici ab inētoz: q. labor nantaz cātū hō metri subleuat
t d. metr? iābiciū a pede pdominate. Est aut iambus pēs
Prius trocheo cōstans ex pma breui t vltima longa: t
metrū trimetrū. i. s. n. hoc metrū habeat sex pedes: t cō
putando duos pedes pro metro erit metruz trimetrum.
In quo metro pbia d. scribit mores fortune dicēs. Cū bec
i. fortuna vterit vices. i. alternatiōes pspitantes t aduer
sitas supba dextra. t cū ferē more euri. i. maris. estul
tis. i. iundatis. tūc fortuna fenu. i. crudelis. pterit. i. cōcul
cat reges. dudum tremēdos. i. metūendos: t ipsa fallax
subleuat de aduersitate humilem vultum. vici. i. de pssit.
nec ipa audit fletus nec curat miseros. i. paupes: t cū
steno duraz: q. nō flectit ad volūtate boīum. ridet. i. deri
det vltro. i. spontane. gemitus supple miseroz quos fe
cit. sic illa ludit sic pbat. i. experit. suas vires: t ipsa mō
strat suis magnū ostētum. i. miraculū. siquis vīas
vna bōa stratus. i. aduersitate depressus. ac felix. i. pspē
ritate eleuatus. q. d. fortuna videt exhibere suis. i. boib?
qui bonis eius inbiāt magnū miraculū: qñ aliq. sub
to videt mutari de aduersitate in pspitatem. t cōfero.

(Nota q. fortuna dicit superba: eo q. nullum veretur:
nec aduertit pbitatem: nec maliciā alicui? t si voca
tur more superboz obaudit. C. Nota q. eurius f. m. ali
quos est ventus turbinis: t dicitur eurius quasi curus
rapidus: t est curus nomen venti. Scidūm alios autē
t forsan melius eurius est brachiz vel finis maris: cu
ius decursus est incertus: et propter incertitudinem sui
curus frequēter periclitantur ibi nāue: t dicitur ab eu
quod est bonum: t ripa quasi bona ripa per contrarium:
sicut ergo curus eurius est incertus: sic t mu
tabilitas fortune. C. Nota q. de operatiōe fortune qua
liter hos eleuat: t hos deprimit. loquitur alanus in anti
claudiano dicēs. p. precipitem mouet illam rotbam mo
tusq. labozum. Nulla quies claudit: nec sūstint ocia mo
tu. hos pemit hos eleuat hos dēcit. erigit illos. Cogit t
in varios homines descēdere casus. Et samariē. al. pau
bein. Quicquid agas: quicquid dicas: quicquid patiaris:
Nō facis vt retrahas que mea dextra trahit. Sic ergo
primatū venerandaz scepra tenebo. Et pro velle meo
mel tibi felg dabo.

Vic prola secunda secundi libri.
 Elle aut pauca. **V**ic icipit p[ro]la scda bui scdi
 q[ui] p[ro]la p[ro]bat boetio n[on] e[ss]e q[ui]d[am] de fortuna.
 q[ui] n[on] sibi abstulit: it[er]u[m] dicit fortu[n]a allo-
 quere boetiu[m]. Et diuidit: q[ui] p[ro]p[ri]u[m] ad boetiu[m]
 it[er]u[m] dicit fortu[n]a. 2[us] it[er]u[m] dicit ea sibi q[uo]d tu o b[on]o. p[ro]p[ri]o

p[ro]la dicit o b[on]o
 et ego p[ro]la
 velles tecum
 pauca agitar[is]
 i. oisiteret[ur]
 bis ipsius for-
 tune. tu vero
 aiaduerte an
 ius. i. iustitia
 postulet hoc.
Nota q[uo]d si
 militudo o[ra]-
 nis q[ui]q[ue] gene-
 rat fastidius:
 it[er]u[m] q[ui]q[ue] ip[s]as
 op[er]e mutari.
 Un[de] null[us]. 4.
 li. r[ati]o. dicit
 Sermon[em] in
 dicendo mu-
 tari q[ui] v[er]o fac-
 iet facietas va-
 rietate vitet[ur].
 i[us] p[ro]la h[ab]et
 ar[ti]fones p[er]
 it[er]u[m] dicit
 notie persone
 v[er]o p[ro]p[ri]o
 p[er]p[et]ua. q[ui] figu-
 ra a nullo vo-
 cat[ur] co[mm]o-
 tio. p[ro]p[ri]u[m] ad
 it[er]u[m] dicit p[ro]la boe-
 tio it[er]u[m] dicit

Vic prola scda scdi libri.

Vic at pauca tecu[m] for-
 tune ip[s]i. **V**ic agitare
 Tu igit[ur] an ius postu-
 let aiaduerte. Quid tu
 o b[on]o reas me quotidianis agis
 q[ui]rel? Quia tibi fecim[us] iniuriā?
 Que tibi tua detrahim[us] bona?
 Quoniam iudice de op[er]e dignita-
 tu[m]q[ue] mecu[m] possidisse p[re]de. Et
 si cuiusq[ue] mortaliu[m] p[ro]p[ri]u[m] q[uo]d bo-
 ru[m] e[ss]e monstraueris: ego ea tua
 fuisse q[ui] reperis sp[er]e p[re]cedā. Cū
 te m[er]ito v[er]o nā p[er]duxit: nudus
 reb[us]q[ue] iop[er]e q[ui] suscepit: te meis
 opib[us] fouit: q[uo]d te nūc ip[er]at[ur]e
 n[on] facit. fauore p[ro]p[ri]a indulgētius
 educam. Et o[mn]iū q[ui] mei sunt iu-
 ris affluētia et splēdore circūde-
 dis: nūc mihi retrahere manū li-
 bet. habes gr[ati]as velut vsus alic-
 nis: non habes ius q[ui]rel: tanq[ua]m
 p[ro]p[ri]u[m] tua p[er]dideris. Quid er-
 go igemiscis nulla tibi a nobis
 illata est violētia. **O**p[er]es: bono[rum]

nem fortune: dicens. Vellem autem 22.
Quid tu o b[on]o? **V**ic p[ro]la it[er]u[m] dicit fortuna alloquētem
 boetiu[m] q[ui] o[mn]idit q[ui]monia ip[s]i e[ss]e iustia: q[ui] n[on] sibi abstu-
 lit. p[er] q[ui] fortuna ostēdit q[uo]d n[on] sibi boetio iniuste abstulit. 22.
 quādā r[ati]one boetiu[m] excludit. i. i. An tu mores? p[er] facit
 q[uo]d d[icit] est. scd[us] r[ati]o r[ati]o tacite q[ui]n[on] sibi. (An ego). p[ri]mo
 dicit fortuna ad boetiu[m]. O tu homo q[uo]d agis. i. veras vel
 facis me reā q[ui]dianis. i. assidue querelis. q. d. facere nō
 deberes. quā tibi fecim[us] iniuriā. q. d. nulla. q[uo]d tua bona
 tibi detrahim[us]. q. d. nulla. p[re]de mecu[m] i iudicio de posses-
 sione op[er]e dignitatu[m] corā q[ui]c[ui]q[ue] iudice: et si monstraue-
 ris aliq[ui]d e[ss]e p[ro]p[ri]u[m] bo[rum] bono[rum] cuiusq[ue] mortaliu[m]. ego sp[er]e
 te p[re]cedā tibi ea que repetis fuisse tua. q[ui] aut nō sunt tua:
 nec alicui[us] bo[rum] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o tibi: q[ui] nā p[er]duxit te de v[er]o
 m[er]ito ego suscepit te nudu[m] et iop[er]e. i. carēte oibus reb[us] 2[us] for-
 ti te meis opib[us] 2[us] ego p[ro]p[ri]a. i. p[ri]mo educam. i. iustitui te
 indulgētius. i. clemētius. fauore. i. gr[ati]a mea. q[uo]d te nūc facit
 ip[er]at[ur]e nostri. i. 3. nos. q[ui] boet[us] a p[ri]ncipio nō fuisse[n]t nu-
 tri? p[er] p[er]it[ur]e fortune nō fuisse[n]t ip[er]at[ur]e de amissio[n]e ei?
 Et subdit. Ego circūde[n]s te affluētia et splēdore o[mn]iū bo-
 no[rum] q[ui] sunt mei iuris. i. p[ri]at[us]. nūc aut lib[er]. i. placet mihi
 retrahere manū. tu habes gr[ati]as. i. mihi referre gr[ati]as
 tanq[ua]m vsus alienia. nō habes ius q[ui]rel: tāq[ua]m tua p[er]dideris.
Quid igit[ur] igemiscis q[ui]r[ati]o[n]e. nulla tibi a nobis illata
 est violētia op[er]es bono[rum] 22. talia sunt mei iuris. i. p[ri]at[us]
 et famule mee. i. bono[rum] et p[ri]at[us]. cognoscunt me p[ri]am.

mecum veniūt. me abeūte discedūt. i. recedūt. audacter
 affirmē si tua foret q[ui]d[er]is amissa nullo mō ea p[er]didis-
 ses. **N**ō q[uo]d tota r[ati]o fortune in h[ab] p[er]dita. nulli manet r[ati]o.
 nabilis q[ui]monia de eo q[ui] n[on] sibi alio[rum] aufert: s[ed] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]o
 libito disposuit. sed fortuna n[on] sibi abstulit: q[uo]d erat boetiu[m].
 sed p[ro]p[ri]a disposuit p[ro]p[ri]o libito. g[ra]t[ia] 22. **N**ota de h[ab] q[uo]d d[icit]

res: ceteraq[ue] taliu[m] mei sūt iuris.
Bonaz famule cognoscūt: me-
 cuz veniūt: me abeūte discedūt.
 Audacter affirmē si tua forent
 q[ui] amissa q[ui]d[er]is nullo mō p[er]di-
 disses. An ego sola meum ius
 exercere prohibeo. Licet celo
 p[er]ferre lucidos dies: e[ss]e d[icit]q[ue] te
 nebro[s]is noctibus p[er]dere. Licet
 anno terre vultu nunc floribus
 redimere: nunc nimbis frigidis
 busq[ue] cōfundere. Jus est mari
 nūc strato equore blāditur: nunc
 p[er]cellis ac fluctibus inborescere.
 Mos ad p[er]stātia n[on] morib[us]
 alienā incepta hōiū cupidi-
 tas alligabit. Hec n[on] vis est.
 Hūc p[ri]nu[m] ludū ludimus: **N**o-
 thas volubili orbe versam[us]. Insi-
 ma sumis: summa infimis mutare
 gaudem[us]. Ascēde si plac[et]: s[ed] ea
 lege ne vti cū ludicri mei r[ati]o po-
 tuerit d[icit]cedere iniuriā putes. An
 tu mores i[us]grabas meos? **N**o-
 sciebas **C**resu regē lido[rum] Tyro

riora non sunt p[ro]p[ri]a bo[rum]. q[ui] dicit Sen[eca]. Nihil p[ro]p[ri]u[m] di-
 cas q[uo]d mutare possit fortuna. reposit[us] q[uo]d dedit donum.
 q[uo]d dare potuit auferre potuit: q[uo]d fortuna i[us] dedit i[us] eripit.
An ego sola meuz ius exercere? **V**ic r[ati]o tacite q[ui]n[on] sibi
 Diceret aliq[ui]s fortune. i. bona ex[er]iora strati tua. tamen
 postq[ua]m ea homini p[er]tulisti non deberes amplius auferre.
 Quic[un]q[ue] r[ati]o r[ati]o fortuna dicit. q[uo]d hoc esset contra ius: et
 cōtra naturā suā: quam nullus debet sibi auferre. ius
 debet vti sicut et cetera res vti sua natura. Unde d[icit].
 Nung[ua]m ego sola p[ro]p[ri]e exercere ius meū. cum omnia
 alia exerceat naturā suā. quod declarat. q[ui] licet. i. licitū
 est. celo p[er]ferre lucidos dies cōd[ic]q[ue] condere. i. abscondere
 re tenebrosas noctes. i. licet annu redimere. i. ornare. vul-
 tum. i. superficiem terre. nūc. i. aliquando floribus sicut
 in vere. nunc frugibus sicut in estate. nunc cōfundere cā
 nimbis. i. pluu[is]. et frigidibus sicut in autūno et hyeme.
 Jus. i. natura est mari. nunc. i. aliq[ui]s. i. tēp[or]e ferre donum blan-
 dir[um]. i. blandum esse. equore strato. i. pacificato: sed te p[er]
 pestatis inborescere. i. bo[rum] apparere. p[er]cellis ac
 fluctibus. i. inundationib[us] nung[ua]m incepta. i. iustitabilis.
 cupiditas hominū. alligabit nos ad constantia alienam
 nostris morib[us]. q. d. nō. enim bec est n[on] vis. i. n[on] vis pote-
 stas. hūc ludū p[ri]nu[m]. i. omni t[em]p[or]e vel cōtinue ludimus.
 rothā versam[us] volubili orbe. i. veloci circulatione: nos
 gaudemus mutare infima. i. aduer[sa]. summa. i. p[er]p[et]ua
 et summa infimis. i. p[er]p[et]ua aduer[sa]. Tu boet[us] ascēde r[ati]o

nam nram: si placet: si ea lege. i. ditiōe. vti ne putes tibi fieri iniuria si ptingit te descendere. cū rō mei iudicri. i. lu diocosi b. posset. ¶ Nota q. q̄libz res i sua nāli oparōe delectat. frustra ḡ laborat qui nām rei auferre conat. cū nā non affuecat in p̄rii. Un paup̄ herri. Nōne sua licet quis sic vti arte. Nō bī sōis dēderit vti sōis bō. Miles egs. p̄ficaroz ags. r̄clericiu bymniis. Nau ta fretis. pugi les marte. poe te metri. Rū stic. arua pa rat. numerat mercator auas. Flores le git. vltroz le ḡ amatoz amat. Semiat i spi nis nature iu ra retractas.

¶ Nō q. dī cupiditate bō mīdū eē in ex pletūz dicat. Ag. z. pol. In finita est xcu

picētia boiuz: ad cuius repletionē multi viuūt. Et scī. i. sepiā. Nātia desideria finita sunt: ex falsa autē opione nascentia vbi desinant non bīt. z. 4. z. p̄la. Oia aliquis p̄nere pōt: omnia autem habere nō potest.

¶ An tu mores ignotas meos. Dic fortuna excludit quā dā n̄rionem bocty. Posset. n. dicere boctius. o. for tuna ego q̄stus suz de tua mutabilitate q̄ ignotaui mo res tuos. hāc n̄rionē excludit fortuna p̄plura nota. boctioz q̄b. poterat p̄p̄dere mores z. iustabilitatē suā: z. diē. nungd tu ignotas meos meos. a. d. nōne sciebas quō cresus rex lidoz qui p̄us erat fōmidabi cyro regi p̄paz: sed postea cap̄t fuit a cyro z. tradit ignib. ad cremādūz: sed inbze misso celit fuit defensio. z. euasit. ¶ Nungd ē p̄terit te quō paulus p̄st. Romanus fuit p̄as lachry mas sup calamitatib. i. miseris p̄st regis quem captiuu. uerat. qd. n. aliud debet clamor tragediaz. i. poematum repebēdētū vicia boiuz: nisi me fortuna subuertētē felicia regna idiscretō iactu. i. icerto euctu. nōne exis adole scētulus didicisti iacere in lumine. i. in domo Jouis duo dolia vini vñū bonū aliud malū. de qbus oportuit vñū quēqz irantē gustare. qd. q̄reres: si vberius de bonoz p̄te sumpsiisti. qd. q̄reres si a te nō tota discessi. qd. q̄reres: si bec ipsa mei mutabilitas est tibi iusta cā sperādi meliora. i. p̄p̄a. tñ ne p̄o non p̄rabescas. i. deficias. a. i. o. tu locat itra cōe regnū oib. i. in mīdū desideras viuere p̄p̄io iure. qd. hoc eē nō pōt vti eximarīs a cōi lege boiuz.

¶ Nota q. cum cresus rex lidoz eēt pugnāt uris cōira regē p̄paz ipse cōsultat apollinem de successu pugne: qui rīditi bī bō versiculo. Cresus p̄det alīs transgressus p̄lūma regna. Aliz est flumīz gđā. quē vīculū cresus sic itel lexit. q. Cresus trāsgressus alīs p̄det. i. destruit p̄lūma regna ipsius Lyri. sed apollo sic intellexit. Cresus trāsgressus alīm p̄det. i. amittere plurima regna sua. z. hoc p̄git. nam ipse cum transgressus esset alīm victus est a Lyro: z. in ignē pos̄t: sed tāta inundatio pluuię facta fuit. q. ex tñtus fuit ignis z. euasit. de quo cū multuz gloriare: dixit filia tua nomine fama. O p̄ expecta vltimū diez aū quē nō est gloriādū. Quādā vō nocte vidit Cresus in somno q. eēt sup altā arborē vbi Juppiter eū rigabat. z. p̄bebus

eū siccabat: qd. sōnū cū retulisset filie sue. rīditi filia. Tu eris cap̄t a cyro z. i. cruce suspēsus. vbi Juppiter. i. pluuiā te rigabit. z. p̄bebus. i. sol te siccabit. qd. ad vltimū p̄git. ex q. pōt p̄p̄di mutabilitas fortune. ¶ Notādū q. paulus p̄st Roman. missus fuit pugnare z. regē p̄paz q. erat sup̄bissim. boiuz. cū aut ipm deuicisset p̄sideras p̄p̄p̄a tē p̄teritaz z. aduersitatem p̄ntē ei. mor. pietate fleuit sup ipz z. dūm sit eū. ex q. fily p̄p̄dit muta bilitas fortie.

¶ Nō q. tra gedia ē carnē rep̄bēdētū vicioz icipiēs a p̄p̄itate: des si nes i aduersi tate. Et d. a. tragos grece: qd. ē hircus la tiez odoz cā tus: q. cantus bō carnis hirci remunera bat.

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

¶ Metrum secundum secundū libri. I quātas rapidis flantib. incit. J̄stus est scdm metrum buius scōi. qd. d. f̄clepadiū ab iūeto: rez: cotiābici a pede p̄dominate. qd. sit pes co riam. p̄us bītū est. Et p̄stāt illud metruz ex p̄mo spondeo z. duob. cotiābis z. p̄p̄richeo vel iābo q̄le metz est. i. i. bymni. Scōz. meritis. Scdm metrum dī ferregatuz ab iūeto: rez: scōz ex p̄mo spondeo. scōo dacti loz. i. spondeo vel trocheo. In hoc ḡ metro fortuna q̄rīt de inexplerta cupiditate hominū: dices. Si copia. i. for tna: quā gētilēs deam copie appellabāt. pleno cornu fun dat boib. r̄tās opes quātas arenas versat. i. voluit. pōt. i. mare. icit. i. cōmor. rapidis flantib. i. p̄p̄etuosis ventis. z. si fundat r̄tās opes quod sydera fulgēt in celo edita. i. orta. stelliferis noctib. z. ipsa copia nō retrahit manum auferēdo opes. bāud p̄ nōiō humanū genus cessat flere. i. flendo p̄ponere miseras querelas: quīs de. p̄diquas. i. diues multi auri. i. ad modum p̄digi multum anz. dis.

¶ Aetruy scōz libri scōi. I quātas rapidis flantibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferi edita noctibus? Celo sydera fulgēt.

¶ Aetas fundat opes: nec retrahit manum. Pleno copia cornu:

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

¶ Metrum secundum secundū libri. I quātas rapidis flantibus incit. J̄stus est scdm metrum buius scōi. qd. d. f̄clepadiū ab iūeto: rez: cotiābici a pede p̄dominate. qd. sit pes co riam. p̄us bītū est. Et p̄stāt illud metruz ex p̄mo spondeo z. duob. cotiābis z. p̄p̄richeo vel iābo q̄le metz est. i. i. bymni. Scōz. meritis. Scdm metrum dī ferregatuz ab iūeto: rez: scōz ex p̄mo spondeo. scōo dacti loz. i. spondeo vel trocheo. In hoc ḡ metro fortuna q̄rīt de inexplerta cupiditate hominū: dices. Si copia. i. for tna: quā gētilēs deam copie appellabāt. pleno cornu fun dat boib. r̄tās opes quātas arenas versat. i. voluit. pōt. i. mare. icit. i. cōmor. rapidis flantib. i. p̄p̄etuosis ventis. z. si fundat r̄tās opes quod sydera fulgēt in celo edita. i. orta. stelliferis noctib. z. ipsa copia nō retrahit manum auferēdo opes. bāud p̄ nōiō humanū genus cessat flere. i. flendo p̄ponere miseras querelas: quīs de. p̄diquas. i. diues multi auri. i. ad modum p̄digi multum anz. dis.

¶ Aetruy scōz libri scōi. I quātas rapidis flantibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferi edita noctibus? Celo sydera fulgēt.

¶ Aetas fundat opes: nec retrahit manum. Pleno copia cornu:

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

¶ Metrum secundum secundū libri. I quātas rapidis flantibus incit. J̄stus est scdm metrum buius scōi. qd. d. f̄clepadiū ab iūeto: rez: cotiābici a pede p̄dominate. qd. sit pes co riam. p̄us bītū est. Et p̄stāt illud metruz ex p̄mo spondeo z. duob. cotiābis z. p̄p̄richeo vel iābo q̄le metz est. i. i. bymni. Scōz. meritis. Scdm metrum dī ferregatuz ab iūeto: rez: scōz ex p̄mo spondeo. scōo dacti loz. i. spondeo vel trocheo. In hoc ḡ metro fortuna q̄rīt de inexplerta cupiditate hominū: dices. Si copia. i. for tna: quā gētilēs deam copie appellabāt. pleno cornu fun dat boib. r̄tās opes quātas arenas versat. i. voluit. pōt. i. mare. icit. i. cōmor. rapidis flantib. i. p̄p̄etuosis ventis. z. si fundat r̄tās opes quod sydera fulgēt in celo edita. i. orta. stelliferis noctib. z. ipsa copia nō retrahit manum auferēdo opes. bāud p̄ nōiō humanū genus cessat flere. i. flendo p̄ponere miseras querelas: quīs de. p̄diquas. i. diues multi auri. i. ad modum p̄digi multum anz. dis.

¶ Aetruy scōz libri scōi. I quātas rapidis flantibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferi edita noctibus? Celo sydera fulgēt.

¶ Aetas fundat opes: nec retrahit manum. Pleno copia cornu:

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

¶ Metrum secundum secundū libri. I quātas rapidis flantibus incit. J̄stus est scdm metrum buius scōi. qd. d. f̄clepadiū ab iūeto: rez: cotiābici a pede p̄dominate. qd. sit pes co riam. p̄us bītū est. Et p̄stāt illud metruz ex p̄mo spondeo z. duob. cotiābis z. p̄p̄richeo vel iābo q̄le metz est. i. i. bymni. Scōz. meritis. Scdm metrum dī ferregatuz ab iūeto: rez: scōz ex p̄mo spondeo. scōo dacti loz. i. spondeo vel trocheo. In hoc ḡ metro fortuna q̄rīt de inexplerta cupiditate hominū: dices. Si copia. i. for tna: quā gētilēs deam copie appellabāt. pleno cornu fun dat boib. r̄tās opes quātas arenas versat. i. voluit. pōt. i. mare. icit. i. cōmor. rapidis flantib. i. p̄p̄etuosis ventis. z. si fundat r̄tās opes quod sydera fulgēt in celo edita. i. orta. stelliferis noctib. z. ipsa copia nō retrahit manum auferēdo opes. bāud p̄ nōiō humanū genus cessat flere. i. flendo p̄ponere miseras querelas: quīs de. p̄diquas. i. diues multi auri. i. ad modum p̄digi multum anz. dis.

¶ Aetruy scōz libri scōi. I quātas rapidis flantibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferi edita noctibus? Celo sydera fulgēt.

¶ Aetas fundat opes: nec retrahit manum. Pleno copia cornu:

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

¶ Metrum secundum secundū libri. I quātas rapidis flantibus incit. J̄stus est scdm metrum buius scōi. qd. d. f̄clepadiū ab iūeto: rez: cotiābici a pede p̄dominate. qd. sit pes co riam. p̄us bītū est. Et p̄stāt illud metruz ex p̄mo spondeo z. duob. cotiābis z. p̄p̄richeo vel iābo q̄le metz est. i. i. bymni. Scōz. meritis. Scdm metrum dī ferregatuz ab iūeto: rez: scōz ex p̄mo spondeo. scōo dacti loz. i. spondeo vel trocheo. In hoc ḡ metro fortuna q̄rīt de inexplerta cupiditate hominū: dices. Si copia. i. for tna: quā gētilēs deam copie appellabāt. pleno cornu fun dat boib. r̄tās opes quātas arenas versat. i. voluit. pōt. i. mare. icit. i. cōmor. rapidis flantib. i. p̄p̄etuosis ventis. z. si fundat r̄tās opes quod sydera fulgēt in celo edita. i. orta. stelliferis noctib. z. ipsa copia nō retrahit manum auferēdo opes. bāud p̄ nōiō humanū genus cessat flere. i. flendo p̄ponere miseras querelas: quīs de. p̄diquas. i. diues multi auri. i. ad modum p̄digi multum anz. dis.

¶ Aetruy scōz libri scōi. I quātas rapidis flantibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferi edita noctibus? Celo sydera fulgēt.

¶ Aetas fundat opes: nec retrahit manum. Pleno copia cornu:

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

¶ Metrum secundum secundū libri. I quātas rapidis flantibus incit. J̄stus est scdm metrum buius scōi. qd. d. f̄clepadiū ab iūeto: rez: cotiābici a pede p̄dominate. qd. sit pes co riam. p̄us bītū est. Et p̄stāt illud metruz ex p̄mo spondeo z. duob. cotiābis z. p̄p̄richeo vel iābo q̄le metz est. i. i. bymni. Scōz. meritis. Scdm metrum dī ferregatuz ab iūeto: rez: scōz ex p̄mo spondeo. scōo dacti loz. i. spondeo vel trocheo. In hoc ḡ metro fortuna q̄rīt de inexplerta cupiditate hominū: dices. Si copia. i. for tna: quā gētilēs deam copie appellabāt. pleno cornu fun dat boib. r̄tās opes quātas arenas versat. i. voluit. pōt. i. mare. icit. i. cōmor. rapidis flantib. i. p̄p̄etuosis ventis. z. si fundat r̄tās opes quod sydera fulgēt in celo edita. i. orta. stelliferis noctib. z. ipsa copia nō retrahit manum auferēdo opes. bāud p̄ nōiō humanū genus cessat flere. i. flendo p̄ponere miseras querelas: quīs de. p̄diquas. i. diues multi auri. i. ad modum p̄digi multum anz. dis.

¶ Aetruy scōz libri scōi. I quātas rapidis flantibus incitus Pontus versat arenas: Aut quot stelliferi edita noctibus? Celo sydera fulgēt.

¶ Aetas fundat opes: nec retrahit manum. Pleno copia cornu:

¶ Inde dicunt tragendi poete: q. antiq̄ gesta z. facinorā sceleratoz: regū luctuoso carnē p̄p̄lo p̄pectat. Respi ciente x̄nebat: sicut dicit J̄id. l. et bimo. ¶ Nō home rus volēs ostēdere mutabilitatē fortune describit in do mo Jouis iacere duo dolia vini. vñū bonū aliud malū: z. oēs iūratēs domū de vitroz opotebat gustare: s̄ q̄dā plus de bono. q̄dā vō plus de malo. Et d. descriptio p̄i publice depingebat arbenis in tēplo iouis. vbi boctius sta duit exis adole scēs: sicut ipse testat in de scholariū dīcti plina. Per domū ar̄ iouis homerus significabat mūdū: per duo dolia p̄p̄itatē z. aduersitatem: z. oēs q. viuūt i mun do de vitroz gustat. quidā plus de p̄p̄eritate: qdā plus de aduersitate. ¶ Nota dicit fortuna subuertētē felicia regna. dicit J̄id. redus in poetria. Doc vñū p̄ficere potes: q. nulla p̄tās esse moxosa pōt: quia res fortuna secūdas Impar cēbz eues. si vis exēpla: p̄ozes. Respicere fortunas enarrat illa p̄p̄. flozida p̄p̄itas. mīos. i. buerit arbenas J̄lion atrides: magne caribaginis arces Scipio. sed mul ti romani sunt alia fati Tēpōa v̄erba breuit: breuis est di stantia lenti Omnis. z. melti nō est vicina diei. Dec alie: na docent: z. te tua facta docebunt.

fundes spe de libes excipiat vota boiuz: 7 ornet audios
i. cupidos claris honoribz. tñ iñ parta. i. acqñita 7 possesita
nñ vident eiesed seua rapacitas voras qñesita. i. acqñita
pñdit. i. manifestat. alios biat? i. recepraclus cupiditatis.
7 tñ qñit fortunaz iñ frena retet. i. detinebit certo fi
ne cupidinē. i. auaricia boiuz. pñpit. i. pñpitante boiem
cū sitis. i. desi

deriū habedi
fluens largis
muneribz ar
descit i boie: 7
iō ille g trepid
d' terroze ad
ueritatē: 7 ge
mēs credit se
se egētē. ille
nunqz diues
agit. i. vitā ou
at. C. Nō cir
ca h g d' pñle
nō copia cor
nu. qz cūz ber
cules quodaz
tpe luctaret
cū acheloo. 7
achelo? muta
rer se i banz
bercales app
hēdes ipm p
cōm effregit

illud: 7 repleū pomis 7 floribz odoriferis sacrificauit illud
lad fortune: qd cornu d' fortuna gbusd' pñnare plenū:
gbusd' vacuū: gbusd' semiplenū fm diuersū statū pñpe
ritas 7 aduersitatis boiuz. C. Nota q fortuna inuehit
7 auaricia boiuz: qd Tull' in libz misculanaz qñū dicit
Auaricia studiū pecunie bz quā nemo sapiens 7 cupiuit.
ea enim quā malis venenis ibuta cor? aiumqz viriles
offendit. ipa. n. i. iariabilis manens neqz copia. neqz iopia
minuit. 7 i. in eodē hoc dicit. Quid est q multi cupiditate
pecunie ferunt: quoz ita pñrban animi vt nō multuz
abñt ab iñia. Et dicit scñ. 66. epla. Auaritia nulluz bz
magis malū nisi q igrata est. 7. 62. epla. auaros cōparat
canibus dicēs. Vidisti aliquē canē missum a dñō panis
frustra aut carnis apto ore captatē. qēqd arripit pñnus
itegrū deuorat: 7 semp ad spem futuri inbiat. Idē euenit
nobis qēqd nob fortuna expectatibz porrigit: illō sine oī
voluptate dimittim? 7 statū ad rapinā alteri? erigimur.

C. Nota qui credit se egentē nō est diues: sed paupz: qd di
cit seneca pma epla. Nō q paupz bz: sed q plus cupit paupz
ē. Quid. n. refert qñ illi in archa: qñū in horreis iacet: si
alieno biatu iminet. C. Nota q diuitie nō tollit auari
tiaz sz augmētāt. Tñ seneca. i. 6. epla. dicit. Cōgeras in te
qēqd locupletes possederūt. vltz pñuāt pecunie modū
fortuna te puebat. auro regat. purpura vestiat. terram
marmoribus absēdat. accedat staturē 7 picture: qēqd
villa ars elaborauit. maiora cūge ab his non desistes. vñ
iuuenal. Interea pleno dum turgit sacculus ere: Crescit
amor nūm quātū pecunia crescit.

C. Prosa tertia secundi libz.
Is igit si p se tecū fortuna? Dic incipit pñza
buius scōi libz. In qua pñia pbat boetiū non
debere 7 queri de fortuna: qd multa bona sibi
pñt. Et p ingrit pñia qd sentiat de dictis for
tune. 7 bona fortune sibi collata enīerāt. ibi. (Verūtū)
pñmo ondit pñia q boeti? nñbi labeat log 3 fortunaz.
scōo boetiuz rñdet. tertio pñia eius rñsonem approbat

sicut patebit. dicit pñmo. Si fortuna loqueret? bis tecum
verbis pro se. profecto pro certe. tu non haberes qd con
tra bisceres. i. non haberes vnde aperires os ad respon
dendum fortune: aut si quid est quo tuam querelam iu
re tuearis. oportet. i. necesse est. vt proferas. dabimus ti
bi locum dicendi. Tūc ego boetiuz inquā. id est. dixi vel

fortuna loqueretur: qd profe
cto cōtra bisceres nō haberes.
Aut si qd ē quo qrelā tuam iure
tuearis: pñferas opz: dabim? ti
bi dicēdi locū. B. Tūz ego spe
ciosa qdē ista sunt inqz obliqaz
rhetorice ac musice melle dulce
dinis: tñ tñ cū audīunt oblectāt
sz miseris maloz alioz est sen
sus. Itaqz cum bec auribus in
sonare desierint: infir? aium me
roz pñgrauat. P. Et illa ita est
inquit. Idec enim nondū morbi
tui remedia: sz adhuc pñmacias
aduerfuz curationē dolois fo
mēta qdaz sunt. Nam q in pñ
dū sese penetrēt: cū tēpestium

respōdi. Spe
ciosa quidem
sunt ista que
fortuna dicit.
7 sūt obliqaz.
delinīta. melle
i. delecta 7
tione rhetori
ce dulcedinis.
ce dulcedinis
qñm ad p
sam: ac pro et
musice dulce
dinis. i. qñtū
ad metrum: 7
cātū. tñ. i. tñ
oblectāt. i. de
lectāt animū
meum. cūz au
diūt: sz sen
sus id est pre
ceptio maloz
est. alioz. i. p
fundioz misē
ris qz isti pos
sint attingere. quasi dicat. quāuis verba fortune superfi
cialiter me delectent. tamē ad pñfunditates mei dolois
non attingit. Itaqz. i. ergo cum bec verba fortune desie
rint. i. cessauerint. i. sonare auribus meis moro: infistis. i.
imissus pñgrauat animū meū. Tūc pñia approbat rñso
nem boeti: dicens. Ita est. bec enim verba fortune non
dum tui remedia tui morbi desunt: sed quedam fomenta
i. linimēta. aduerfuz curationē. i. cōtra sanationē cōm
macias dolois: tuam remedia que penetrēt. i. imitēt sese
in pñfundū pñurbationē expellendo causam radicāle tui
morbi. ista admonebo. i. apponā. cum fuerit tēpestiuū.
C. Nota q boetiuz nñbi habuit log cōtra verba fortune
ne: qz vep dixit: cōtra veritatē nō est loquēdū. Naz vō
omnia consonant: 7 veritas sibi ipsi attestat fm Aristo.

C. Nota bico est verbum inchoatiuum: 7 profertur per
sincopam: quia regulariter deberet dici byasco. vnde bi
scere. i. biatum inchoare. cum aliquis aperit os.
C. Nota q oblitus altera pñducta est participi vñ obli
uiscor. Sed oblitus altera cocepta descēdit a vñ obli
uio. 7 oblitus. i. maculatus. vñ versus. Immo: oblit?
notat oblitus est maculatus. C. Nota circa hoc q dicit
infistis moro: animum aggrauat. q quis non doleret de
infortunio nulli cōtingit: nisi aio multū eleuato supra for
tunam. Quia dicit seneca. 65. epistola. Plus equo te dole
re nolo. sed vt non doleas. viz. erigere aude: conzultū autēz
ista firmitas animi cōtingit nisi multum supra fortunam
eleuato: 7 subdit. illō agamus vt iocūda nobis fiat amī
forum recordatio. nemo libenter ad id redit: qd nō si
ne tormēto cogitaturus est. C. Nota q per rhetoriam
7 musicam dulcedinem fortune boetiuz adhuc non fuit
restitutus virtuti 7 sapientie: qd attestat eius moro: ag
grauans animum. Nam vir? 7 sapia dolozem 7 merore
opprimat. vnde Seneca. 65. epistola. Quem admodum
minuta fumina claritas solis obscurat: qd dolois me
sticias iniurias sapientia 7 virtus sua magnitudine elu
dit atqz opprimit.

¶ Verū tamen ne te existimari miserūz vello. Dic phia
enumerat bona fortune boetio collata: rōne quoz nō de
bitis te estimare miser. Et pmo enumerat bona pterita
q̄ ipm felice fecerūt. postea enumerat in q̄ta phia bona q̄
ipm in p̄senti felice ostēdūt. p̄mo igit phia describit felici
citates suā pteritā. 2. excludit quādā obiectiōē. ibi. (Qu
si idcirco). p̄

enumerat q̄
das dōs colā.
2. magis spe
cialia. 2. ibi.
(Prætereo li
ber.) 1. primo
dicit. Q̄ boeti
n. e. nō velis
te epistumari
miser. nungd
oblitus es nū
mez. q̄ pio 2.
modūz felici
tatis tue. ta
ceō. i. præfco.
q̄ te desolatu
i. puatū. parē
te. i. prē 2. mife
cra. sumoz
viroz. i. vllū
romanorū te
suscepit. tu
delectus. i. de
alys electus
i. affinitatē p̄
cipū ciuitatis
cepisti. pus ēē
fuerit admonebo. Actūm ne
te miser epistumari velis. an nū
mez modūz tue felicitatis ob
litus es. 2. Aceo q̄ desolatu parēte
sumoz te viroz cura suscepit.
delectusq; i. affinitatē p̄cipū
ciuitatis. q̄ p̄ciosissimū p̄pi
qtatis gen^{us} est. p̄i^{us} char^{us} q̄
mus ēē cepisti. Quis nō te p̄
ciosissimū cū tato splendore facero
rū. cū p̄iugis pudor. cū masculie
quodq; plis oppozunitatez p̄
dicabit. Prætereo. liber. n. prē
rire colā. assuptas i. adolefcentia
negras senibus dignitates. ad
singulare felicitatis tue cumulu
venire delectat. Siquis rex mor
taliū fruct^{us} vllū britūdinis pon
dus bz. poterit ne illi^{us} memoria
lucis quāraliber igni^{us} erūi malo.

chabus q̄ prim⁹. q̄d est p̄ciosissimū gen⁹ p̄pingtatia. q̄s
non predicabit felicissimū cū tāto sp̄ledore tuor⁹ focero/
rum. cū tāto pudore 2̄ngis. i. v̄poris. z cum opportunita/
te. i. oppozitua felicitate masculine plis. q̄. d. nullus est q̄
nō iudicauerit te felice in bis. ¶ Nota q̄ triplex est ge/
nus p̄pingtatia. p̄rimus q̄d 2̄bis ex genealogia. z in tali
p̄pingtate aligs fit efficiat prim⁹ z chabus. naz frater fra/
tri est chabus z p̄pinguas. Alia est p̄pingtas que 2̄bis ex
m̄rimonio. vocat affinitas. z in tali p̄pingtate aligs p̄us
efficit p̄pinguas q̄d chabus. Tertia p̄pingtas 2̄bis ex bonis
morb⁹ v̄tutib⁹. hoc est p̄ciosissimū genus p̄pingtarie.
z in tali aligs p̄us efficit chabus q̄ p̄pinguas. z sic boeti⁹
p̄ facit p̄rii romanis p̄ncipib⁹ chabus rōne v̄tutis. q̄ p̄pi
quos m̄rimoniū 2̄bēdo cū eis. ¶ Nota q̄ p̄bia v̄iz boe/
tium fuisse felice[m] sp̄ledore foceroz in plurali. cū tñ nō
habuerit nisi vnū focer⁹. Nam focer d̄i cuius filiā aligs
ducit. z nō legit q̄ boeti⁹ h̄ierit uas v̄poris. Ad B̄ por/
dici. q̄ B̄ accipit focer large. non tñ p̄ p̄re v̄poris. sed est
p̄io frater. qui large etiā p̄t dici socer. q̄ dicit plurali so/
ceroz. ¶ Nota q̄ ex tribus p̄bia dicit boetiū felice fuis/
se. ex bonestate foceroz. ex pudore 2̄ngis. ex opportuni/
tate masculine n̄sis. i. mox filiorum.

loz. q. d. nō pōt deleri: ⁊ que est illa felicitas cū tu vidisti
liberos tuos. i. filios tuos. pariter ⁊ suiles. i. suiles electos
puebi. i. duci de domo tua. sub frequentia. i. diligētia. pa-
truz. i. senioz. ⁊ sub alacritate. i. sub gaudio plebis: ⁊ cum
tu eisdē filijs tuis idēntib⁹ curules. i. sedes iudiciarias.
orator. i. p̄dicator. regē laudis meruisti gloria iuēni ⁊ fa-

rum mole deleri: Cum duos pa-
riter fules liberos tuos domo
puebi sub frequentia patrum:
sub plebis alacritate vidisti: cum
eisdem in curia currules ifiden-
tibus tu regie laudis orator ige-
nij gloriā facunde meruisti:
cum in circo duorum medina-
cōsulū circūfūe multitudinis
expectationē triūphali largitōe
satiasti. dediti vt opinor verba
fortune dūz te illa demulcer: dū
te vt suas delicias fouet. Non
nūc qđ nulli vñq̃ p̃mator p̃mo
dauera abftulisti. Als ne ergo
cum fortuna calculū ponere.
Nūc te p̃mū luētī oculo p̃ftri-
pit. Si numerum modumq̃ le-
torū triftium ue cōsideres ad-
duc te felicez negare nō poffis.

tionem. nūc ipsa fortuna p̄mū p̄ftrinxit te oculo lūenti. i. inuidio si consideres nūm̄z. 2. modum letor. v. p̄o vel tritūm: id est p̄p̄eritatē 2. aduerfītatē aduc. non possis te negare felicem. ¶ Nota p̄bia per hoc q̄ dicit p̄tereo: 2. p̄o dixit taceo. vñ quodā colore rhetorico quidē occupatio: id diffinitur sic tollio. Occupatio est et dicimus nos p̄terire: aut neficire: aut nolle dicere illud q̄d tamē maxime dicimus. ¶ Nota q̄ mos erat romanorū ante. 30. annos nulli conferre aliquam dignitatē nisi p̄pter singularem dignitatem vel p̄bationem: vel p̄pter publicē rei euidentem utilitatem. Boetius autē in adolefcentia ante. 30. annos electus fuit in consulem, 2. hoc p̄bia vocat felicitatem cōmūnem. non q̄ cōmūiter omnibz hoc cōcedere: sed quā non solum boetio: sed ad quā p̄ncipio hoc accedit. Refert enim Tullius in li. de amicitia q̄ Scipio ante. 30. annos bis factus est cōsul. Similiter Germanicus iūuenis cōsul factus est āte. 30. annos. fed singularem felicitatem boetij tangit dicēns. Eum vñ p̄ter p̄ter consules. ¶ Nota q̄ fm̄ fido. in li. et bimo. curules erant fides in quibz magistratus sedentes iura reddebāt. Et dicunt curules a curru: quia talī sede ytebant̄ in curru iudices quo ytebant̄. v. ex peditur populo iudicia redderent. ¶ Nota q̄ consuetudo eo erat apud romanos in electione consulis habere sermōnem ad populum de laudibz regū 2. electorū in magistratū: 2. si bene predicabāt: idē gloriā cōsequēbatur. huiusmodi sermōne fecit boetius in electōe suorū filiorū in consules: 2. ex inde sua gloria fuit geminata. Et q̄ consimilis sermo cōsuefit fieri in triumphis in laudem eorū q̄ obtinuerāt victoriam. idco huiusmodi sermōnem vocat triumphalem largitionem. ¶ Nota quā boni aliquid promittit 2. non adimplēt. Ille autē verba 2. non rem. 2. Ne

decipit. & dicit phia. dediſti fortune vba. i. deceptiones p
mittendo et aliqd boni q. ipſa te illa fouet. ¶ No q. calcu
lus i vna ſignificatione e pms lapillus q. calcaudo no ledit.
2. q. talib' lapillis vteban' antig in pputado. i. o. calcala
re. vel calculi ponere ponit p coputare vel p rone face
re. & dicit phia. vſe ne co fortuna calculi ponere. q. o. no
debes ſi copu

tabis cum ea.
ipſa inueniet te
multo felicior
re q. miſerū.
¶ Q. ſi iccirco te fortunatus
eē. Dic phia
excludit quā
dā obiectiōe
poſſ. aliq. di
cere. bec pā
cta bona ſi ha
ciūt me felice
q. ſit pāſſa
ta. hanc obie
ctione exclu
dit phia. diceſ
Q. p. ſi. ſi non
eſt iſtius te for
tunatus. i. fel
cem: qm̄ illa
abierat q. tūc
videbant le
ta. etiā no eſt q. lpp. q. tu putes. i. eſt iſtes te miſce: qm̄
te nūc credunt. i. vident meſta ptereūt. An nūc p nū
qd tu veniſti pmi in hac ſcēa. i. vmbā vite. ſubir. i. im
prouiſus. q. p. 2. hoſpes. i. aduena. vt ignores que gerant
in hac vita. ne pro niqd reris. i. opinaris vllā ſtātia ieſſe
humanis reb'. cum ipm̄ hoies ſepe diſſoluat velox boia
mortis. nā ſi fortunatus reb' eſt fides pmanendū. licet ara
tū vltim' oies vite eſt quedā mors fortune. etiā manētis
fortune. quid qm̄ putas referre. i. diſtare. ne. i. an tu deſe
ras illa fortunā moriendo. an pro vlla te deſerat fugiē
do. q. o. nūc nūc refert qm̄ ad incoſtātia fortune. ſiue for
tu na hoies deſerat ſiue deſerat. manifeſtus eſt q. pmanere
no pōt. ¶ No tādū q. in reb' humanis no eſt ſtātia. Tu
ius rō eſt. In illo qd eſt genitū nulla eſt ſtātia. q. nūc
genitū qd no ſit corruptibile: 2. no pmanēs. ſed res huma
ne ſunt genite 2. pducte. q. ē. ¶ No tādū q. non eſt dura
bilis fortune. pſipitas: q. ipſam cito fugat aduerſitas. vñ
gaſſe. in poetria. Omnib' ne crede tuus. ſi tpe paruo Illu
xere tibi: mor ſunt clauſura ſerenū. Nubila fada diēdu
centis crepſcula nocte. ppter qd no eſt adhibēda fides
reb' fortunis. ¶ No tādū q. phia tāgit vna rōne q. fortuna
no ſit ſtātia. talis eſt. Dō no eſt ſtātia. q. nec fortuna. an
cedēs p. q. boiem ſepe diſſoluat velox boia mortis. pſe
quetia pbat ex B. q. fortuna no bz eſſe niſi circa boiem:
cū ſit in agētib' a ppoſito. 2. pby. q. dicit phia nūc nūc diſſert
quo ſit in incoſtātia fortune. ſiue fortuna dereliquat hoies
fugiendo. ſiue bō derelinquat ipſa moriendo quocūq. mō
ſit ſemp ipſa eſt incoſtātia: no pmanēs.

C Metrum 3° ſcđi libri.
Am polo pheb'us ro
ſeis quadrigis

mare no agitat vētis apparet trāquillū. ſed vētis agita
tus efficit tēpeſtuofum. Ecce mutabiles maris. vñ di
cit in ſſa. Sepe mare radiat. i. ſpēder. trāquillo ſereno. i.
ſerena tranquillitate: imotis. i. non motis fluctibus. ſepe
aquo cōciat. i. puocat. ſeruentes. pcellas. i. tēpeſtates.
verſo equore. i. inoto mari. Tūc boiatur phia ne creda
mus bonis fortune dicēs. Si mūdus cōſtat. i. pmanet ſua
forma rara vt ex dictis patet: 2. ſi mūdus variat tantas vi
ces. i. alternationes. nūc crede caducis. i. tranſitorijs for
tunis hominū. illi credere. 2. loquiſ ironicē. debet
intelligi per contrarium. crede. i. noli credere. bonis fuga
cibus: qualia ſunt bona fortune. qd patet ex hoc: quia cō
ſtat: id eſt manifeſtum eſt: eſt poſitum. i. ſtabilitas. eter
na lege. i. diuina lege. vt nūc genitū cōſtet: id eſt immu
tabilitate permaneat. ¶ No tādū q. poete attribuit ſoli q.
drigam: que ducit a numero quatuor equoz. Poete eni
ſingunt currū ſolis trahi a quatuor equis ppter quatuor
diuerſitates ſolis. Nam ſol cum orit eſt rubens. boia ter
tia: ſplendens. boia meridiei eſt ſeruens: ſed boia velper
tina eſt tepens. ¶ Une vero attribuit bigam ppter duas
pprietates lune. Nam luna virtualiter eſt frigida 2. hu
mida. ¶ No tādū q. hoc q. dicit crede fortunis bonis:
Seneca dicit in lib' de conſolatione filij belye. Numq.
ego fortune credidi: que cum mecum videretur pacem
agere: omnia quecūq. in me indulgētiſſime conſerebat
pecuniam. honores. gratiam. eo loco poſui vnde poſſet
ſine motu meo repetere. Interuallum magnū iter me
2. ipſam habui. itaq. nec illa abuſtuli nec euulſi. Temi
nem aduerſa fortuna cōminuit: niſi quem ſecūda dece
pit. Fortuna fortes metuit. ignauos 2. paup. opes aufer
re poteſt: animum autem ſurripere non poteſt. ¶ No tādū
q. phia bona fortune appellat caduca. q. dicit Sen. 78.
epiſtola. Omnia iſta i que fortuna dominiū exercet ſua
ſunt: ſicut pecunie bonozes: i. bec illa ſunt fluida mortalia
ſunt 2. paſſiones incerte. ¶ No tādū dicit nullū genitū eſſe
cōſtans. dicit ſeneca epiſtola picallegata. Omnia mor

C Metrum 3° ſcđi libri.
Um polo pheb' roſeis qd rigis. ¶ No eſt metz
3° bul' ſcđi. cui' pmi vſus d' ſapib' ab inuēto.
trochea a pede pāſſante. Metz aut ſcđi vſus
d' gliconicū ab inuēto. coriſib' a pede pdo
mināte. In B. gmero phia ſclarat trib' exēplis mutabi
litate mūdanoz. Primū exēplū e de corpib' celeſtib'. 2. a
le. Sole lucēte i celo tūc obſcurat lumē aliaz ſtellarū.

Ecce mutatio ſtellarū quo ad lumē qd tūc pūſ apparebat.
tpe noctis: ſed ſole nobis lucēte nō apper. vñ dicit in ſſa.
Lū pheb'. i. ſol. ſepit. i. inceper. ſpargere. i. emittere. luzes
roſeis qd rigis. i. roſeo curru. ſtella bebetata. i. obſcurata.
flāmis. i. lumib'. ſolis pmetib'. i. ſola pallet. i. pallida ſit. 2.
albentes vultus. Scđm exēplū eſt in terrenacētib' tale.

Luces ſpargere cepit:
Paller albētes bebetata vult?
Flāmis ſtella pmentibus.
Lū nem' ſtatu zepbiri tepentis
Aernis irruibit roſis:
Spirat iſanū nebſoſus auſter:
Jam ſpinis abeat decus.
Sepe trāquillo radiat ſereno
Immoris mare fluctibus.
Sepe ſeruētes aquillo pcellas
Verſo concitat equore.
Rara ſi pſtat ſua forma mūdo:
Si tantas variat vices:
Crede fortunis boiū caducis
Bonis crede fugacibus.
Cōſtat eterna poſitūq. lege ē:
Arconſtet genitum nūc.

zepbiri ſtate
terra onatur
florib'. ſed au
ſtro ſtate flo
res deſiciunt.
Ecce mutatio
i terrenacētib'
bus. vñ dicit i
ſſa. Luz. i. qm̄.
nem' irruibit
vñis. i. ſnal.
bus roſ. ſtatu
zepbiri tepēt
i. calētis. ſi au
ſter nebulo
ſus ſpirat. i. ſa
re iccepit. in
ſanus. i. ilane.
iā de' roſaz.
abeat ſpinis. i.
recedat d' ſpi
nis. Terrium
exēplū eſt de
mari tale. Qm̄

mare no agitat vētis apparet trāquillū. ſed vētis agita
tus efficit tēpeſtuofum. Ecce mutabiles maris. vñ di
cit in ſſa. Sepe mare radiat. i. ſpēder. trāquillo ſereno. i.
ſerena tranquillitate: imotis. i. non motis fluctibus. ſepe
aquo cōciat. i. puocat. ſeruentes. pcellas. i. tēpeſtates.
verſo equore. i. inoto mari. Tūc boiatur phia ne creda
mus bonis fortune dicēs. Si mūdus cōſtat. i. pmanet ſua
forma rara vt ex dictis patet: 2. ſi mūdus variat tantas vi
ces. i. alternationes. nūc crede caducis. i. tranſitorijs for
tunis hominū. illi credere. 2. loquiſ ironicē. debet
intelligi per contrarium. crede. i. noli credere. bonis fuga
cibus: qualia ſunt bona fortune. qd patet ex hoc: quia cō
ſtat: id eſt manifeſtum eſt: eſt poſitum. i. ſtabilitas. eter
na lege. i. diuina lege. vt nūc genitū cōſtet: id eſt immu
tabilitate permaneat. ¶ No tādū q. poete attribuit ſoli q.
drigam: que ducit a numero quatuor equoz. Poete eni
ſingunt currū ſolis trahi a quatuor equis ppter quatuor
diuerſitates ſolis. Nam ſol cum orit eſt rubens. boia ter
tia: ſplendens. boia meridiei eſt ſeruens: ſed boia velper
tina eſt tepens. ¶ Une vero attribuit bigam ppter duas
pprietates lune. Nam luna virtualiter eſt frigida 2. hu
mida. ¶ No tādū q. hoc q. dicit crede fortunis bonis:
Seneca dicit in lib' de conſolatione filij belye. Numq.
ego fortune credidi: que cum mecum videretur pacem
agere: omnia quecūq. in me indulgētiſſime conſerebat
pecuniam. honores. gratiam. eo loco poſui vnde poſſet
ſine motu meo repetere. Interuallum magnū iter me
2. ipſam habui. itaq. nec illa abuſtuli nec euulſi. Temi
nem aduerſa fortuna cōminuit: niſi quem ſecūda dece
pit. Fortuna fortes metuit. ignauos 2. paup. opes aufer
re poteſt: animum autem ſurripere non poteſt. ¶ No tādū
q. phia bona fortune appellat caduca. q. dicit Sen. 78.
epiſtola. Omnia iſta i que fortuna dominiū exercet ſua
ſunt: ſicut pecunie bonozes: i. bec illa ſunt fluida mortalia
ſunt 2. paſſiones incerte. ¶ No tādū dicit nullū genitū eſſe
cōſtans. dicit ſeneca epiſtola picallegata. Omnia mor

Italia minuit. cadit. deserunt. decreverunt. exbauriunt. itaq; illi forte cā icerta se q̄litas ē. dinop aut vna nā est.

¶ Prosa quarta libri secūdi.
Um ego vā inq; Dec ē 4. p̄la bui scōin q̄ p̄bia pbat boetio nō ēē q̄rendū de fortuna p̄p̄ntia bona q̄ sibi derelicta. Et p̄ boeti? p̄fi

tes se fuisse felice deplāges p̄ntē felicitate. p̄bia ostendit ip̄e se felice in p̄nti. ibi. (S; q̄ tu) oī ar q̄ boetius. ophia nutrit omnium v̄tu tū tu nemo ras vera: nec possus iſiciari. i. negare. v̄t locissimū cur suz. i. recessus me p̄p̄ntis iſ B ē q̄ cogt. i. aīat. v̄t mēter me re: colēte p̄ntia p̄p̄ntia. Nā iōi aduerſitate fortune iſe

¶ Prosa quarta libri secūdi.
Am ego vā inq; cōmemoras q̄ x̄tutis oīus nutrit: nec iſicia nō possū p̄p̄ntis mee velocissimū cursū: iſ B est q̄d re colēte vebemī? cogt. Nā in oī aduerſitate fortune iſicissimū genē iſe fortunū fuisse felice. P. S; q̄d tu iſe false opionis sup plicūz lūis: id reb? iure iputare nō possis. Nā si te b̄ inane nomī fortune felicitatis mouer: q̄pli mis m̄p̄lq; abūdes mecnz re: putes licz. Iſi si q̄d i oī fortie tue cēsu p̄cioissimū possidebas illi diuinit? illeſi adub latūq; fuat. Poteris ne melio

maximis bonis abūdes. si igit illō bonū tibi fuat diuinitus illeſi. q̄ p. i. uolūtū q̄d tu possidebas p̄cioissimū in oī cēsu. i. iſe fauro tue fortune. poteris ne retines q̄q; me lloz iure cāri. i. p̄gi de iſe fortunū. q̄ d. nō. Tunc enim: rat bona ei atq; p̄ certe. illud p̄cioissimū dec? humani ḡnis. i. symach? iſe tū. iſe v̄get. i. floret vel v̄uit. inco

raqueq; retinens de iſe fortunio iure caſuari: Atq; v̄iget incolūmis illud p̄cioissimū humani ḡnis dēctus: Symachus socr: z q̄d v̄ite p̄cio non ſegnīs em̄ res: vir tor? et ſapia x̄tutibz ſact? ſuaz ſecur? tuis igemiscit iniurijs. Quir v̄xor igemio deſta: p̄dicite p̄dore p̄cellēs: z vt oēs dotes ei? breuiter iclū dā: p̄i ſilis. Quir inq̄nā tibi q̄ tū v̄ite buius exoſa ip̄m ſeruat. Quo vno felicitatē minū tūaz vel ip̄a p̄ceſſeris: tui deſiderio labz ymis ac dolore tabeſcit. Quid dicā libos p̄ſulares: quorū iā vt i id eratis pueris v̄l p̄m v̄l auiti ſpecimē elucet ingenij.

est ſilis p̄i ſuo. i. symachoz: iſe exoſa. i. tediola bu ius v̄ite. tū tibi fuat ip̄m. i. tū ip̄a v̄uit p̄p̄te. q̄ d. i. in q̄vno ego cōceſſerim tuaz felicitatē minū ſupple q̄ v̄xor tua tabeſcit. i. triſtaſ labz ymis ac dolore deſiderio tui: quid dicā liberos tuos p̄ſulares. q̄ p̄ ſpecimē. i. ſiſtūdo igemij p̄m. i. tui v̄l auiti. i. aui ip̄oz. i. symachoz q̄ ſunt aui ip̄oz ex p̄te m̄ſia. elucet vt i id eratis pueris. q̄ d. liberi tui ſit ſiles patri z aui ip̄oz in prudentia inq̄rū etas p̄mittit. ¶ Notādū ſic iſe ſeruit p̄baf. q̄ in reb? fortuitis non pōt p̄ſistere vera felicitas. p̄baf illi q̄ adceptione talium rez felices ſe exiſtimabant: rez amiſſione eaz iſe felices falſa opione decipiebant. z iſ in opione eoz ſic cēnō n̄ erat in re. Iō dicit p̄bia ad boetiū. q̄ tu falſe opionis ſup plicūz lūis id reb? iputare nō poſſis. ¶ Nō ſupplicūz falſe opionis eſt in aio nō i re. v̄i ſen. i. 7. eplā. Multis paraſe diuitias nō ſuit ſinis miſeriaz: iſ mutatio aioz: nec b̄ miroz. nō. n. in reb? eſt viciū iſ in aio. ſen. i. n. opione q̄ re labozam? q̄ iſe fortunū boeti nō erat iputādū reb? q̄ nō erat: ſed iputādū fuit ſue falſe opione. ¶ Nōra q̄ p̄bia oſtendit p̄ntē felicitatē in trib? p̄ſistere. i. in amicis in v̄xor pudica: z filioz ſuoz p̄udentia. p̄zio. n. ad felicitatē reg ruit amici. Nā amic? eſt p̄cioissimū gen? diuitiaz. ex. 8. p̄la bui? ſcōi. Et x̄p. 9. et̄y. Nemo eligi v̄itue ſine amicis h̄is reliq; bona. Et ſm Zullū in lib? de amicitia. Qui amicitia tollit de mīdo ſolem tollere v̄t. Et ſeneca in de remedys fortuito: z nihil eſt peius q̄ amicos non h̄re. ſi amicū p̄diſſit alii q̄re. z ibi cum queras vbi inuenias. quere inter artes liberales. iter recta z boneſta officia. quere in labozib? ad menſam iſta res non querit. Scōo regnū ad felicitatē politica v̄xor pudica que rara eſt. v̄i ſen. in de remedys fort. Multe inter p̄bas m̄ſionialis ordinis ceperūt eſſe exēpla meretriculaz: q̄ multas ex iugib? optimis peſſimas videm? ex diligentiſſimis diſſolutiſſimas. ex liberaliſſimis rapaciſſimas. Et iā ſi bonā v̄xo rē būiſti potes affirmare eā cē p̄māſurā in illo p̄poſito

licissimū gen? fortunū ē fuisse felice: z iā nō ēē. ¶ Nota p̄bia d̄ nutrit oīus v̄tutū: q̄ ois v̄t? ſiſtit in medio: me diū nō attingit niſi recta rōnā q̄ recta rō n̄ eſt ſapie ē p̄bie. ¶ Iſe cū p̄bia diuidat in practica z ſpeculatiua: iā iclū dū p̄udentia q̄ eſt recta rō agibiliū ex. 6. et̄y. p̄udentia aut colligata ē oīb? v̄tutib? ex eodem. 6. p̄pterea p̄bia d̄ nutrit oīus v̄tutū. ¶ Nō q̄ recordatio p̄ntē felicitatē cogt boiez. iō dicit ſen. 6. eplā. Illud agam? vt iocūda nobis fiat amiſſoz recordatio. v̄t p̄rit q̄ anim? p̄pa rat n̄ eſt ad amiſſionē eoz. ¶ Nota q̄ duplex eſt iſe fortunū. quoddā p̄tinuū. aliud iſe fortunū ſine diſcōtinuū. p̄mū iſe fortunū eſt iſe ſic. z ē iſe cōſiſſimū. Infortunū. n. p̄tinuū ex p̄ſuetudine minus nocet: q̄ dicit ſen. in lib? de trāg. animi. Tolerabilius eſt bona nō acgrere: q̄ acgru ta amittere. id eoz letioz videbis quos fortuna nunq; reſperit. q̄ q̄ deſuit. Iō dicit in lib. de p̄ſol. ſily belye. Unū b̄ bonū aſſidua iſe ſic: q̄ illos idurat q̄ v̄exat Infortunū aut diſcōtinuū eſt cū aliq; mutā de aduerſitate in p̄p̄ntatē q̄ de p̄ſp̄ntatē in aduerſitatē: tale eſt iſe ſic ſic genū: q̄ ſepe deſcit boiez in deſignationē v̄i Samariē. aſa pau. bein. O bona p̄p̄ntis v̄bi nūc es nūc mea v̄ia eſt In lacrum citabā. ſit labz ymoſa lira. O mala dulcedo ſubitoz abſumpta veneno. Queque recompenſas mellea felle grani.

¶ Sed q̄ tu inq; falſe opionis? Dic p̄bia oſidit boetiū in p̄nti ēē felice p̄p̄ m̄ta bona q̄ adub poſſidet. z? p̄bat felicitatē fortuitā nulli poſſe totalitē euenire: z? p̄bat verā felicitatē in bonis fortunis nō cōſiſtere. z? ibi. Quis eſt enis? z? ibi. Atq; vt agnoſcas? p̄zio ponit p̄bia q̄ nō d̄z q̄rulari boeti? de iſe fortunio: cū abidit adub p̄b? bonis z illa bona p̄bia enumerat. Sedo ip̄a cōſolatur eum. ibi. Cum iſe. Iſe dicit p̄m. O boeti q̄ tu lūis. i. patiaris ſup plicūz falſe opionis iſe. i. illud nō poſſis iure iputare re: bus. nā ſi mouet te iane nomē fortune felicitatis. licz. i. licitū eſt. vt tu reputes. i. cōputes. mecnz q̄plūmis. q̄ p. 2.

nihil tā mobilem nihil tā vagū q̄ semīaz volūtās. Tercio regnā ad felicitatē politica ples: qm̄ Az. p̄ etbi. Non oīno felix est qui spē turpis est: aut solitari: aut ple carēs. ¶ Nō f3z buguionē īspecimē est pulchritudo vel silitu vel signū vel imago vel notitia vel expmētū vel bo- nū operis documētū: s3z ī pposito accipit pro silitudine.

¶ Itē f3z cū de quitus. ta. tum. lab. auo. habir. vel pos sessus vel ad ip̄s ptinens. z ponit qm̄ p antiquo.

¶ Luz igit p̄ci- pua mortali. b. Dic pbia ex dictis p̄la- la boerū oī- cēs. Et q̄ boi- bus ē p̄cipua cura. i. maria cura: retinēde vite. i. saluēde vite. o te felici- ces f3z cogitas tua bona cui etiā nunc sup- petūt. i. abun- dant talia bo- na. ga nemo dubitat eē ca- riora ipsa vita q̄re iam sicca lachrymas et noli flere. nō

Cū igit p̄cipua sit mortalib⁹ vi- te cura retinēde: o te si tua bona cognoscas felicē: cui suppetunt etiā nūc que vita nemo dubitat esse cariora. Quare sicca iam lachrymas. Nōdum est ad vni- tibi oīs exosa fortuna: nec tibi nimis valida tēpestas incubuit qm̄ tenaces berēt anchorae: que nec p̄ntis solamē nec futuri spē tibi abesse pariant. B. Et be- reāt inq̄ p̄cor: illis nāq̄ manētī b⁹ vtrūq̄ se res bēant humane: enatabim⁹. S3z quātū dec⁹ orna- mētis nris decessit vides. P. Et illa p̄mouim⁹ inq̄ aliquātū- lū si te nōdū rōn⁹ tue sortis piget Sed delicias tuas ferre nō pos- sum q̄ tibi abesse aliqd̄ tue bruidi- nī tā lucuosus atq̄ anxius q̄ ira- ris. Quis est. n. tā p̄posite felici- tatis: vt nō aliq̄ ex p̄te cum stat⁹

duz. n. oīs fortuna est tibi exosa. i. aduersa. ad vniū. i. oīno nec tibi incubuit. i. inestet. tēpestas aduersitatis nimis valida. qm̄ tenaces anchorae. i. amici īseparabiles. berent i. firmiter manēt que. i. anchorae non patiant tibi abesse solamē p̄ntis t̄pis: nec spem futuri t̄pis. Et dicit boetius. p̄cor vt bereāt. i. manēat ille anchorae. qz ip̄sis manētib⁹ vtrūq̄. i. q̄lrcūq̄ res se bēant. nō enatabim⁹ euadēdo aduersitatē fortune: sed o p̄bia tu vides quātū decus no- stris oznamētis bonoz exteriorz gbus oznabimur deces- serit. Subiūgit pbia. Nos p̄mouimus aliquātūlū aium tuū ad solationē si nondū piget te totī tue sortis. qz ma- ior pars salua tibi manet: sed non possum ferre tuas deli- cias: qui lucuosus. i. plenus luctu. atq̄ anxius q̄uercris aliqd̄ abesse tue beatitudini. i. tue felicitati. ¶ Nōta qz sicut mors est oīus amarissima: qz oīa abscidit: oīa deuor- rat: z aliq̄ iudicat se nō timere mortē: z tū timēt fm̄ se: necā in de remedys for. Sic vita est oīus dulcissima. oīa n. appetunt esse z viuere. adeo vniūq̄dē nālī nitit ad sal- uandū vitā: q̄ nihil est carius. Si q̄ boeti⁹ possedit bona que cariora sunt vita: non debuit se estimare miserū: sed magis felicē. ¶ Nō qz pbia amicos appellat anchoras. sicut. n. tēpestas incubēte per anchorā nauis retinet: z a piclitate saluat: sic īminēte aduersitate fortune bō fide libis amicis ne succubāt īfortunū subleuat. Sidelēs. n. amici retinēt boīes imperi fortune agitatū ne totatū deiciat a sua stabilitate. ¶ Nō f3z buguionē suppetere. i. subministrare vel supabundare. sed pigere est piget eē vel penitere vel grauare vel offendere.

¶ Quis est. n. tā p̄posite felicitatis? Dic pbia pbat felici- tatē nulli posse totatū euenire. Sed oīdit qz q̄to aliq̄

est felici⁹ tāto leniori aduersitate p̄sternit. Tercio delu- dit ex his felicitatē fortuitā amara eē z misera. 4. Inue- nit 3 boīes. z ibi (Adde qz felicissimū) 3. ibi (Qua mlti) 4. ibi (Quid igit o mortales) primo dicit. Quis est bō tam cōposite felicitatis. i. tam copiose felice. vt nō ricef. i. discordest ex aliqua parte: cū q̄itate. i. cūz dispōne sui sta- tus. i. sue for- tune. q. o. nul- lus ē ita felix qz p̄ditio. i. sta- tus bumāoz bonoz ē a p̄ia res. idest misē- ra res. qz nūq̄ boī tota pue- niat. vel nūq̄ p̄petua subsi- stat. Tūc dēla- rat qz nō tota pueniat boī. ga buic. i. ali- cui boī. exube- rat cēlus. idest abūdat pecu- nia: s3z aliud si- bi deficit: ga degener. san- guis. i. ignobi- litas ē sibi pu- dori: būc sup- ple aliū boīes nobilitas fac- noris: s3z īe- clusus agūis reifamiliaris. i. pauperis.

sui q̄litate ricef. Anxia enī res ē humanoz p̄ditio bonoz: z q̄v- nūq̄ tota pueniat: vel nūq̄ p̄petua sbsistat. Quic cēlus exu- berat: s3z est pudori degener san- guis. Ilic nobilitas nōstī facit: s3z agūstia rei familiaris īclusus eē maller ignor⁹. Ille vtroq̄z cir- cūflus vitaz celibē defest. Ille nuptijs felix: oib⁹ liberis alieno cēlus nutrit heredi. Ali⁹ p̄le lera- tus: filij filieue delictis mestus illachrymat. Idcirco nō facile cum fortune sue p̄ditione p̄cor- dat. Inest enī singulis qd̄ inerp- tus ignoret: expertus exhorreat Adde qz felicissimi cuiusq̄z deli- carissimus sensus est: z nisi ad nutum cuncta suppetat: omnis aduersitatis insolens minimis quibusq̄z p̄rostermit: adeo peri- gua sūt q̄ fortunatissimis sumā

malles. i. magis vellet esse ignor⁹. Ille. i. alter bō. circūflus. i. circūdat. vtroq̄. i. tā diuirs q̄ nobilitate: ip̄e de- fect celibē vitā. i. castā vitā: qz nō pōt foras ducere vxor- rem. ille. i. alter. felix nuptijs. bōz vtrūq̄z oib⁹. i. carens libis. i. pueris. ip̄e nutrit. i. z gregat cēlum alieno heredi. Ali⁹ aut letat⁹ p̄le ip̄e mest⁹ illachrymat. i. gemit. deli- ctis. i. p̄ crimib⁹ filij vel filie sue. Idcirco nemo facile cō- cordat cū p̄ditōe sue fortune. Inest. n. singul⁹ supple boib⁹ aliqd̄ qd̄ ip̄e exp̄t ignoret. vt exp̄t ip̄m exhorreat: sic ri- xat cū q̄litate sui stat⁹. ¶ Nō qz n̄ ebō tā felix: qn̄ iueniat aliquā p̄ditioē s3z se quā vellet nō b̄re: pp qd̄ mīsa ē p̄ditio hūanoz bonoz: qz nūq̄z boī tota puenit: qz aliq̄ item nere oīa pōt: s3z oīa b̄re nemo pōt. Et elicit vna rō ex lra. Illi p̄ditio hūanoz bonoz nō tota puenit: cui su stat⁹ in aliquo displicet: sed nullus inenit tā felix: cui stat⁹ su nō displicet in aliquo: sic declarat in lra. qz rē. ¶ Itē sūgnis fūilis p̄ditiois dō degener. qz boīes nālī liberi sunt: sed p̄ fuiturē degenerat a nā. ¶ Nō vita casta d̄ vita celebs q̄si celestis: qz in carne viuere p̄ter carnē: est vita celestis z angelica. ¶ Nōta f3z buguionē illachrymari est imo lachrymarivē cū dolore lachrymariz: tē deponētis ge- neris: s3z fm̄ antiq̄s iueniat neutri⁹ generis: sic boetius ponit hic in neutro genere cum dicit. mest⁹ illachrymat. ¶ Adde qz feliciūq̄z. ¶ Oīdit pbia qd̄ bō magis felix leniori aduersitate p̄sternit: cū b⁹ p̄pado boetiū ad alios Et or̄ adde p̄dicti qz sēsus cuiusq̄z boīis felicissimi. i. fortu- natissimi. ē delicatissim⁹. i. īpatiētiissim⁹. nisi ad nutū suū cūcta suppetat. I. abidēt. ip̄e erit iolēs. i. īpatiēs oī aduer- sitati: z p̄sternit a sua felici⁹ gbulz mimio aduersitatis: adeo perigua sūt. i. vald̄ exigua. qz fortunatissimis d̄trabūt. i.

anserūt. sūmā. i. pfectionē beatitudinis. O boeti q̄ multos
ēē pietas. i. opinaris. q̄ sese arbitrent. primos esse celo. i.
deo. sic eis ptingat minima p̄ de reliquis. i. de particulis
tue fortune. Dic locus quē tu vocas exiliū. p̄ia incolē-
bus. i. habitātibz. i. ita eoz iudicio spectat ad felicitatez.
vlt̄ gōe rebz fortuitis excludit. Adeo nihil ē misēz nisi tu

beatitudinis detrahāt. Quā mul-
tos ēē pietas. q̄ sese celo. prios
arbitrent. si de fortune tue re-
liquis p̄s eis minima ptingat. Dic
ipse locz quē tu exiliū vocas ico-
lēbz p̄ia ē. Adeo nihil est misē-
ri nisi cūz putēs. Contraq̄ brā
fors oīs ē cōminuitate tolerātis.
Quis ē ille tā felix q̄ cūz dederit
manz ipatien-
tia. cū fuerit
factz ipatiens.
qn ipse nō op-
ter mutare sta-
tum suoz. q. o.
nullus ē tā fe-
lix. ¶ Nō q̄
forsan aliquis
diceret. nulli
boi placet sta-
tus suz. si dēt
sibi magnū
fortuniū. Sz
defectz modici boni nō ipedit p̄placētā statz qn bō tota-
liter sit felix. B̄ excludit p̄ia dicēs. Quāto aliq̄s est fel-
cior tāto ē dīcatior. z q̄to ē dīcatior tāto magis grauaf
ex defectu modici boni. sic felicitissimū detrahāt cōple-
mentū beatitudinis. ¶ Notandū q̄ vna z eadē res ē quā
vñ iudicat spectare ad miserā. aliq̄ iudicat spectare ad fe-
licitatē. q̄ dicit p̄ia. locus quem tu exiliū vocas incolē-
bus est patria. ¶ Notandū q̄ tūcūq̄ sit homo abūdās re-
bus fortuitis. si aliq̄ displicet sibi in statu suo. ipe optat
statū suū mutari. p̄cedādō statū alteri. vñ miles eme-
ritus laudat statum mercatoris. ecōtra mercator exptus
pericula marina laudat militiam. Similr legispti lau-
dant agricolās. z agricole vrbānos. Simile exēplum p̄z
i boetio de scolariū disciplina de filio incōstātie. qui bñs
displacētā vnius statz. cōmp aliū z aliū assumpit. ¶ Nō
q̄ dicit nihil est miserū nisi cū puteo. Uñ dicit señ. p. epla
Difer est qui se bñm nō iudicat. sz mūdo impet nō est
beatus qui se bñm nō esse putat.

¶ Quā multis amaritudinibz. ¶ Dic p̄ia ondit fortuitas
felicitatē esse amarā z miserā dicēs. Quā multis amari-
tudinibz dulcedo humane felicitatis est resp̄ia. p̄mixta
que etiā si videat. iocūda boi fructū. tñ nō possit retineri
q̄m abeat ea cum velit. i. nō pōt retineri ad volūtātē
bois. z liquet. i. manifestū ē. q̄ misera sit b̄tudo rerum
mortalū. que nec p̄petua p̄durat apud cōquimos. i. apud
plātes vel patietēs. nec ipsa tota. i. s̄. delectat anxios. i.
miseros. ¶ Nō q̄ felicitas z dulcedo humana nō ē sine
amaritudine. qz dīc bñs Ber. Nunq̄ in bonore sine la-
bore. nunq̄ in platione sine tribulatione. nunq̄ in sublimita-
te sine vanitate qz ēē pōt. Itē alan. i. anticiandiano dīc.
Sz nihil inuenio qd i omni parte b̄tūat. Cū qn mltas nō
bis d̄ferre q̄relas. Possit si n̄as velit accusare mineruā.

¶ Quid igit o mortales. ¶ Dic p̄ia iueb̄z q̄ boies. z dicit
sic. O mortales q̄re petitis. i. q̄ritis. Et. i. in rebz exteriori-
bus felicitatē positis intra vos. error. z scititia. i. ignorātia

psūdit vos. onida tibi breuiter cardine. i. radice sūme fe-
licitatis. est ne aliqd tibi p̄ciosū. teipso. mibil inges. si igit
fueris p̄pos tui p̄ trāglitātē animi. tu possidebis qd nūq̄
amittere velis. i. delectationē in opatione p̄fecte v̄tutis.
nec fortūa poterit tibi auferre. ¶ Flora q̄ duplex ē b̄ti-
tudo. p̄fecta z ip̄fecta. p̄fecta b̄tudo b̄t post banc v̄ti-
tātē. Et est v̄ita

eterna de q̄ lo-
ḡr bñs Job.
o. b̄c est v̄ita
eterna vt cog-
scāt te solū ve-
rū deū. q̄ez
misisti Jesum
xp̄s. Alia ē b̄ti-
tudo ip̄fecta.
q̄ pōt ēē i p̄ri-
vita. quas p̄bi
posuerūt cōst-
stere i opatōe
oprimev̄tutis.
vñ radiz talis
beatitudinis est
trāglitās ani-
mi ex modera-
tione z sedatio-
ne passionum
q̄ habitū v̄tu-
tis. p̄ tales autē
trāglitātē b̄t
efficit sui com-

pos. vt nō deiciat passionibus. ista autēz tran-
quillitas non est querēda in rebus exterioribus. sed solum bz. esse
in animo hominis. de qua beatitudo z trāquillitas b̄c
loquit p̄bia dicēs. qd igit o mortales. Et señ. loquens
de eadē felicitate. p. epla dīc. Summū bonū ex̄tremis
instrumenta non querit. domi colit. ex se totum est inci-
pit fortune esse subiectum si quā partē sibi fors querit.
Item señ. z. epla. Felicitatis auditas tuta est. quē sit
aut vnde p̄ueniat queris. ex bona p̄cientia. ex bonis
cōsiliis. ex rectis actionibus. ex contemptu fortuitoz. Et
zi. epla dicit. Illud bonum est querēdum. qd nō fiet de
die in diez peius. quid est hoc. animus. sed b̄c rectus. bo-
nus magnus. quid aliud voces hunc animum. q̄ deum i
corpore humano hospitātū. Et. i. epla dīc. Lauda bonū
in boie qd eripi nō pōt. qd est p̄pziū bois. queris qd sit
illud. animus z rō p̄fecta. rōnale nāq̄ aīal est homo.

¶ Atq̄ vt cognoscas in bis. ¶ Dic p̄bia veram felici-
tatem non posse cōsistere in rebus fortuitis tribus rōni-
bus. scōdam ponit ibi. Ad b̄c. 3. mibil. Et quonias. p̄zi-
ma ratio talis est. In illo non consistit felicitas hominis
qd pōt auferri ab hoīe. sed bona fortuita sunt b̄s ergo. Et.
Maioz nota. qd summū bonū est p̄pziū hominis. bonū
autem qd auferri potest nō est summū bonum. qd illud
qd auferri nō pōt melius est. eo qd auferri potest. Ma-
ioz ps. bona fortuita possunt auferri cum sint mutabilia
vnde dicit in lra. Ut agnoscas beatitudinē nō posse ostar-
re in rebus fortuitis sic colligere per tales rōnes. Si b̄ti-
tudo est summū bonū nature degētis rōne. i. nature rō-
nalis. nec illud est summū bonū. qd v̄lo modo pōt eripi.
i. auferri. qd illud. i. bonū qd nequeat. i. nō pōt auferri. B̄
p̄cellit. i. meli. est eo qd pōt auferri. i. ex quo manifestum
est qd instabilitas fortune nō possit aspirare. i. accedere ad
beatitudinē accipiedā. ¶ Nota qd b̄tudo est summū bo-
nū. qz i tertio b̄t. scōda p̄ia. dīc qd b̄tudo ē statz p̄fecta. ag-
gregatōe oīuz bonoz. z b̄tudo est summū bonū nature

de gēis. i. vinctis rōne. i. nāe rōnalis: sic hōis: qz hominū gen^{us} vniū arte rōne: ex pbemio metaphy. Nullū. n. alio rū aialū ē felix. ex. io. etby. Butan. a. ianitia nemo felicitabit^{ur} exby. a. talis britudo nō pōstīit i bonis exteriorib^{us} s; in actu sapie. qz dicit Ar. in li. pol. Tēstis mibi ē de^{us} q i bonis exteriorib^{us} nō pōstīit sūmū bonū. i. idē i eisdē. nos sum^{us} felices et

di: di aut nō sū felices bōis exteriorib^{us}. g. nec homines.

C Nota s; i bonis exteriorib^{us} fortitū nō cōsistat felicitas formalit^{er} z eēntialit^{er} felicitas pōstīit i eis organice: qz dēfuit ad felicitates veras: sine. n. reb^{us} exteriorib^{us} q. rum fortuna dñā ē nō ptingit esse felice. supple organice. ex. li. de bona fortuna: et ex. io. etbicoz. Qp^{er} est exte-

riori pperitate oēnti. natura enī p se nō est sufficiens ad speculadū: s; qz cibū potū z reliquē famularū pexistere.

C Ad bec quē caduca ista felicitas vebit^{ur} Dic pbia ponit scōz rōne que talis est. Ille cui felix est fortuita felicitate: aut scit eam mutabilem esse: aut nescit: si nescit: est ignorans. z pñs nō ē felix: si scit eā ē mutabilem: nec ē qz tū meat ne eā amittat: cui aut iest pñus timor felix eē non pōt. vñ dīc in sra sic. ad bec. s. pñda addā aliā rōnem. Dō quē vebit. i. dicit. ista caduca. i. fortuita felicitas: vel scit eā esse mutabilem vel nescit: si nescit: quēā fors bñā. i. que felicitas bñā pōt esse cecitati ignoratice. q. d. nulla. Si scit eā ē mutabilem nec ē vt metuat ne amittat illud: qd nō dubitat posse amitti: qre pñus timor nō finit ips eē felice. Et forsan diceret. bō nō timet amissionē fortune: qz nō curat vtz eā amittat vel non. B excludēs pbia dīc: si amiserit bonū fortuitū: putat illud negligēdū. i. nō curā dū: tūc illud bonū erit valde exile qd amissū ferat equo aio. i. equali aio: sic cōsuarit: p pñs illud nō est sūmū bonū. **C** Nota ex: z buius. pla. 9. Vera z pfecta felicitas fac bōis potētē. reuerdētē: celebrē z letū. g. vera felicitas excludit timorē: z pñs pñus timor qz excludit leticiā nō finit esse felice. vñ sē. 9. epta. Ille bñissim^{us} est z secur^{us} sui possessor: qz crastinū diem sine sollicitudine expectat.

C Itē nota ex quo felicitas cōsistit in speculatione dei z substantia z separata: z ipsa excludit cecitatem ignorantie in qua ignorantia felicitas esse non potest.

C Et qm tu idē es Dic pbia ponit z rōne que talis est. Si britudo pōstīit i bonis fortitū. cū bona fortuita finiant morte bōis: segt qz bō nō finit miser: qd nō ē vtz: qz multi p morte psecuti sūt felicitatē: sic martyres z alq sancti: p pessi sunt maxima tormēta vt seq: renf britudinē in aio. dīc g sic in sra. Qm tu idē es bō cui ego scio ē pñus pñis. i. valde multis demōstratōib^{us} mētes. i. aias bōis nullo mō ēē mortales. Et cū sit clarū i. manifestū. fortuita felicitates finiri. i. terminari morte

corpis bōis. negt. i. non pōt dubitari. si bec fortuita felicitas pōt asserre. i. oare britudinē. qn oē gen^{us} mortalium. i. bōis. labaf in miseria in fine mortis. S; si scimus multos. i. scōs qñse fructū britudis nō solū morte. verūctiaz dolorib^{us}. i. z supplicy qñāmō. i. p quē modū: pñs vita supple bona fortitū ornata pōt facere beatos: que vita

Qz si multos scim^{us} nō morte solū verūctiaz dolorib^{us} supplicy qz britudis fructū qñse: quonā mō pñs vita facere bōs pōt: q miseros trāfacta non efficit.

C Metruz quartū libi scōi.

Uisqz volēt pbēnez tantus ponere sedē: Stabilisqz nec sonori Sterni statibus euri:

Et fluctibus mirantes Curat spernere pontum: Abontis cacumen altit: Bibulas vitet arenas. Illud preruns auster Toris viribus viger. De pēdulus solute Pondus ferre recusant.

relinquit hōiem fugiēdo: z homo reliquit ea moriēdo: ois bō post mortē esset miser z infelix: qd falsus est: nā multū post mortē psequerit britudinē: qz forsan alqs diceret mortuo hōie mori. z aio eius: sic post mortē homo nullā psequer britudinē: hoc excludit pbia dīcēs ad boē tūiū: ea idē ille cui pñus est multis demōstrationibus aias bōis esse imortales. **C** Nota qz oēs leges in B pueniūt q aio itellectiua hominis sit imortalis. separā enim ab alqs: scilicet perpetuā a corruptibili. ex. 2. de aio. z hoc est rōnabile: qz aio itellectiua imaterialis nō ē educta de potentia materie: sed ab eē. i. a. deo. 3. pñs enim fm beatū Aug. creādo infundit: z infundendo creat. ppter qd cum abscisso materie sit causa ppetuitatis. per Cōmē tatorē pñs celi z mundi. anima itellectiua imaterialis existens: ipsa est imortalis.

C Metrum 4° libi scōdi. **U**isqz volēt pbēnez Dic incipit 4° metrum buius scēdiqz dīcēt metrum anacremicū ab iuen toze: iacobus a pede pñante: dīcēt metrum a numero pedū: catbalecticū: qz dēf vna sillaba ad cōplēmentū metri: buic metro adiūgit metrum feregratū: sic oēm ab iuen toze de quo superius dēf est. In hoc ergo metro pbia cōmēdat vitā mediocrē per talem metaphorā. Edificiū pstructum in loco nimis alto vget tēpēlatibus vtzoz: z fundatū in loco arenoso defuit: fundatū in loco humili z saxoso: vtzoz vitat i commodum: sic vita pñs nimium eleuata pperitate vel inopinato calamitatibus dēfuit: frequenter euetū inopinato calamitatibus dēfuit: mediocrius aut securū pmanet. Dicit ergo in sra. Quisquis homo cautus volēt ponere sedē pñē. i. firmā māsionem: z ipse stabilis exiēs: nec vlet stēni. i. dēci. sonori statib^{us} euri. illius vtzisqz curat spnere pontū minātem fluctib^{us}. i. mare fluctuans: ille vitet cacumē. i. simitātē alti mōtis: z vitet arenas bibulas: idēf siccas. Tunc assignat

causa: q̄re debeat vitare in edificacōe cacumē alti mōtis
q̄ illud. i. cacumē alti mōtis v̄get. i. infestat auster p̄ter-
uina. i. v̄t̄ p̄petuosus. Tūc assignat cām q̄r debeat vita-
ri: arene. q̄r be. sarene solute. i. obsicte per siccitatē. recu-
sant ferre. i. nolūt portare. p̄dūlū p̄dūs. i. labile p̄dūs.
Tūc fugiēs piculosa fortē. i. euetū. amene sedis. i. amene
māficio. i. cer-

Fugientes periculosam

Sorem sedis amene:

Ihumili domuz memento

Lertus figere saxo.

Quauis tonet ruinis

Abiscens equora vester:

Tu conditus quieti

Felix robore valli:

Buces serenus cuius.

Ridens etheris iras.

C Prosa quinta li-

bri secundū:

Ed qm rōnū tā i te

meaz fomēta dīcē

dūc: paulo validio

deridēs z pro nibilo bñs. iras. i. p̄secutiones etheris. i. au-
re vel v̄t̄i fētiētis. ¶ Nota q̄ ois v̄t̄ sup̄fluitate corū-
pit. cū v̄t̄ p̄stiat in medio. Est. n. v̄t̄ electicus in medie-
tate p̄stiat recta rōne determinat. iō ois sup̄fluitas tāq̄
viciosa vitāda est. p̄bia q̄ docet vitare sup̄flūā p̄spitatē:
quā designat p̄ cacumē alti mōtis: q̄ p̄spicitas p̄teritū
ip̄gnat iuidia z potētia magnatū: que p̄ v̄t̄i ip̄ellētē
designat. Docet etiā vitare nimia paup̄tate: quā dīgnat
bibula arena: que paup̄tas recusat ferre idigētiā nēciorū
que p̄dūs p̄dūlū designat. Indigētia enī grauat hō-
minē ad modū p̄dūlū p̄dētis. ¶ Tūc securitas fm̄ Tu-
lium in rhetorica sua. Est v̄tus icommoditates iminētes:
z ichoate rei fines non fomidās: que securitas maxie ap-
petēda est. p̄pter q̄ p̄bia docet appetere vitā mediocrē
que reddit boiēs fecuz: fm̄ illud poetici. Medio tutissi-
mus ibis. z casbo. Tuta mage pupis est modico que flui-
mine ferf. Quā vitā mediocrē designat p̄ humile saxū:
in quo edificū ip̄etu v̄t̄i nō deycit: nec inūdationibus
tanq̄ bibula arena dissoluit. ¶ Nota q̄ duplex ē paup̄-
tas. volūtaria z leta: alia inuolūtaria z tristis. p̄ma paup̄-
tas est appetēda. i. cōa fugiēda. De p̄ma loq̄r Sen. i. epla.
Donestā res est leta. paup̄tas. n. expedita securā ē. Et. is.
epla. Quā lucille icipe cū paup̄tate dīcē cōmēciū. ande p̄e-
nere opes. nemo als est dō dignus: q̄ opes cōtēpserit.
Scōa paup̄tas. i. inuolūtaria z tristis fugiēda ē. q̄r mortu-
lis est: rōne tristitie stupefacit z corumpit nām.

C Prosa quinta. libri. secundū.

Ed qm rōnū iam in te

dic incipit gnta

p̄a bñi? scōi. in qua p̄bia ponit remedia

mouētia boitū ad ostēdēdū q̄ bona for-

tune sunt p̄tēdēda: minus esse dolēdum

de amissioe eoz. Ita āt remedia sūt rōes

sup̄te ex p̄tōe p̄tīclariū bonoz fortune

z. dīnitaz. bonoz. p̄tūū z glie. Et p̄ ostēdīt bē dīnitaz:

q̄ nō sunt magnopē appetēdēda v̄nā rōnē gñalem

respiciēdē oia bona fortune. z. p̄tūū rōnē de dīnitaz. ibi.

(Dīnitie. p̄tūū trēdit talē rōnē. Tūc magnopē dīnitaz

appetere q̄ nō p̄t ē sūū. z. q̄ in se p̄sideratū ē v̄ile: sed

oia bona fortuita sūt b̄q̄ sūt mutabilia. iō nō p̄t ē p̄

p̄ia boīs z in se p̄siderata v̄ilescunt. q̄ v̄t̄ dicit in lra.
Quī fomēta. i. medicamēta meaz rōnūū in se descēdūt.
q̄ ego video te paulatim fortunā p̄tēnere. puto esse v̄ten-
dum paulo validioribus sup̄ple rōnib̄. i. magis mouēti-
bus. Age ē aduerbiū hortādū. sū. n. dona fortune nō eēt
caduca. i. casualia: z momētanea. i. trāstioza ad modum

rib? v̄tēdū puto. Age. n. si tā ca-

duca z momētanea fortune do-

na nō eēt. Quid i eis ē: q̄ d̄ aut

v̄estz v̄nq̄ fieri q̄at: aut n̄ p̄spe-

ctū p̄sideratūq̄ v̄ilescat? Dīni-

tie ne v̄t̄ v̄t̄ sui nā p̄ciose sūt.

Quid eaz potius anz ne anvis

zgeste pecunie? Atqui bē effū-

dēdo magis q̄ coaceruādo me-

lius nitent. Siquidem auaricia

semp odiosos: claros largitas

facit. Q̄ si manere apud quēq̄

non potest quod transfertur in

alterū: tūc est p̄ciosa pecunia

cū trāslata in alios v̄tū largiēdi

lia sunt q̄ non sunt p̄p̄ia bona boīs: q̄ fm̄ eūdē senecaz.
Nūb̄ p̄p̄ia oīcas q̄ mutari p̄t. Nota q̄ bona fortuita
in se p̄siderata v̄ilescūt: q̄ dicit Joānes ch̄is. Bona for-
tune i seipsis veterascūt z p̄sumunt: aut ab extraneis do-
lo vel violentia vel calumnia diripiunt.

C Dīnitie ne vel v̄t̄i vel sui nā

Dic p̄bia ponit rōnes

de dīnitaz in sp̄li q̄ non sunt magnopē appetēda. Scōo

p̄bat hoc gñālē de dīnitaz. ibi. (Quid aut? p̄ma dīnitaz

tur in gñq̄ p̄tes fm̄ q̄ gñq̄ sunt genera dīnitaz. q̄ p̄bat

nō multū esse appetēda. i. pecunia. gēme: possessiones: ve-

stes z famuli. p̄tmo ostēdit p̄positū de dīnitaz. scōo de

gēmis. ibi. (An gēmaz? de possessionib̄. ibi. (An vos? 4o

de v̄estibus. ibi. (Am v̄t̄ de famulis. ibi. (An v̄t̄? p̄tmo

duab̄ rōnib̄ p̄bat dīnitaz non multū esse appetē-

das. z. ibi. (An eadē? p̄tmo rō talē est. Illa nō sunt multū

appetēda: que nec ex sui nā nec ex nā v̄t̄is sunt p̄ciosa.

dīnitie sunt b̄q̄ q̄ v̄t̄. maior nota: q̄ n̄b̄l appetē n̄b̄l

num z p̄ciosum. Minor declarat. dīnitie non sunt bone

ex sui natura: q̄ nō faciūt bonū cū adueniūt: nec sunt

bone ex p̄te v̄t̄is: q̄ nō inq̄atū cōseruant. sic. n. faciūt

homīnē auaz: nec inq̄atū distribuiunt: q̄ sic relinq̄unt

boiēs. oīc. n. in lra. Dīnitie vel sunt p̄ciose sui nā: aut nā v̄t̄i

v̄t̄is: eis: q̄ eaz est potius. i. p̄ciosus: an az: an vis

zgeste pecunie. i. congregat. Atq̄ pro certe. bē. dīnitie.

nō sunt p̄ciose cōseruādo eas: q̄ n̄b̄l nitēt effūdēdo. i.

distribūdo eas q̄ coaceruādo. i. retinēdo eas. sigdē au-

aricia que pecunia coaceruat: semp facit boiēs odiosos: z

largitas q̄ pecunia effūdit fac claros. i. honestos. Subdit

z si illud q̄ trāssit in alēz nō p̄t manere apud quēq̄

tūc est p̄ciosa pecunia loquēdo ironice: cum ipsa v̄tū lar-

giendi trāslata in alios definit possideri. ¶ Notādū q̄

aliquē est bonū dupl̄: vel ex nā sui: vel ex nā v̄t̄is. Illud

d̄ bonū ex nā sui: q̄ a vel in se b̄z: v̄t̄i fit bonū: cuius

q̄ aduenit facit ip̄m bonū: sic rō recta. p̄x z silba. Sed illud

d̄ bonū ex p̄te v̄t̄is: quo si aliquē cōueniēt ex v̄t̄atur

aliquē bonū idē puenit. ¶ Tūc nota fm̄ bñs p̄t. Solus

error hominū fac q̄ anz z argētū reputant p̄ciosa cū sint

n̄b̄l terra rubea z alba. ¶ Nota q̄ seneca. ss. epla. p̄bas

dīnitaz nō esse bonas sic arguit. Qd bonū est bonos fac.

diuitie nō faciūt bonos. q̄ diuitie bone nō sunt. Itē illud qd pōt ptingere p̄tēptissimō & turpissimō bonū nō est. diuitie autē & lenoni & laniste ptingunt. ergo bone nō sunt. Itē bonum ex malo nō fit. diuitie autē fiunt ex auaritia que mala est. ergo bone nō sunt.

(¶ At eadē si apud vnū) Dic ponit scōz rōnē que talis ē

illa nō sunt mītrū appetēda q̄ a plūbus nō p̄t possi deri: & nō trāseūt ad aliū sine paup̄tate alioz. diuitie sunt b̄s. q̄ rē. vñ dicit i. tē. Si eadē pecunia q̄ta ē vñ apud oēs gentes. si illa p̄ge rat apud vnū hoīez. ipsa fecerit ceteros hoīes inopes sui. i. carētes: & vna vñ pariter tota. i. s̄t replet. auditū multoz. diuitie autē nō p̄t trāfīre i plēs nisi cōminute. i. diuise i paritēs: qd cū sc̄m ē. i. q̄ minūte trāfcunt in alios: necesse est vt illos faciāt paupes quos reliquunt. Et tūc exclamat. Dicit supple dico diuitias esse angustas. i. artas. q̄ p̄ i opea. q̄s nō licet p̄b̄rē totas: & q̄ nō veniunt ad quēlibet sine paup̄tate ceteroz. i. alioz hominūz. ¶ Nota qd diuitie nō veniūt ad quēlibet sine alioz paupertate: qz dicit seneca in de remedys. Pecuniā p̄didisti quā vt b̄res alius aī te p̄didit. p̄didisti pecuniā b̄s vno piculo minus quo te felice: si cū illa auaritiā p̄didisti. Et idē. s̄s. epla dicit. Diuitie aīos īstāt. supbiā pariūt. iuidiā p̄būt: mētē alienāt. timorē iducūt. īsolētiā faciūt. nihil autē aliud īsolētia est q̄ spēs falsē magnitudinis. ergo diuitie bone nō sunt.

(¶ An gēmaz fulgor oculos trahit) Dic ostendit p̄bia: qd gēma nō sunt appetēdē tanq̄ p̄p̄iū bonū hoīs: intēdēs talē rōnē. Quicqd bonitatis vel p̄ciositatis est in gēmis hoc cōsistit in luce & splēdore gēmaz: sed lux gēmarū nō est p̄p̄iū bonū hoīs: sed est bonū ip̄az gēmaz. q̄ rē. vñ dicit ī s̄ra. An fulgor gēmaz trahit oculos hoīez: supple ad cūpiscēdū eas tanq̄ p̄p̄iū bonū: sed si qd est p̄cipui p̄ciositatis in hoc splēdore: illa lux est gēmaz: & nō b̄ minimum: quas qdē gēmas vebemētē admīroz hoīs mirari. i. mirādō desiderare tanq̄ bonū suū: qd. n. est carēs motu aīe atq̄ cōpage. i. cōiunctione mēbroz. q. d. qd repit̄ur in rebus inanimatis: qd iure videat. i. videri debeat. esse pulchroz rei animatē. q̄ p̄ rōnabili nature. q. d. n. i. bil. que gēma tācti. p̄ quāvis trahūt. i. recipiūt. aliqd postreme pulchritudinis. opera. i. diligētia cōditoris. q̄ p̄ et. sui distinctione. i. specifica formatione. tamē ipse colloca

te vestram excellentiam. i. dignitatē. nullo modo merebant vestrā admirationē. ¶ Nota qd nō est gloriandū de gemmis tanq̄ de p̄p̄io bono: qd dicit seneca. 4. i. epla. Nemo gloriari d̄s nisi de suo. qd. n. est stultū: q̄s in bonie aliena laudaret: qd ē eo demētū. q̄ a mirat̄ qd aliū trāferre p̄tin̄ p̄t. n̄ faciūt equū meliorē auri freni. ¶ Nota

tionē v̄raz nullo mō merebant. An vos agroz pulchritudo delectat. B. Quid nī? Est enī pulcherrimi opis pulchra portio. Sic quondā sereni maris facie gaudemus: sic celus: sydera solē: lunāq̄ miramur. B. Nū te hoz aliqd attrigit? Nū audēs alicui talīū splēdore glīari? An vernis florib̄ ipse distigueris: aut tua in estiuos fructus incume scit vbertas? Quid ianib̄ gaudys rapis? Quid eterna bona p̄ tuis apletaris? Nunq̄ tua faciet cē fortuna: q̄ a te nā repx fecit aliena. Terraz qd fructus aiantius pculdubio debent alimētis. S̄s si qd nāe satis est replere indigētiāz velis: nihil ē qd fortune affluētiā petas. ¶ Pau cis. n. mīmīq̄ nā p̄tēta ē. L. uius satietatē si sup̄fluis vrgere vel: aut iniucūdus qd īfuderis

pulchritudo nō magis est ip̄s̄ hoīs q̄ pulchritudo floz vel stellaz: que etiā delectant aspectū hoīs: & tñ nihil ad hoīez pulchritudo istoz. vel bonitas agroz p̄sistit in v̄ritate eoz: que est ad sustērationē hoīs: sed bec possessio agroz nō est multū appetēda: vt sit ampla: qz nā paucis est p̄tenta. vñ dicit ī s̄ra. An pulchritudo agroz delectat vos vt gaudeatis de ea tanq̄ de bono v̄ro? & dicit Boetius. quid nī. i. quare nō delectaret: est. n. pulchra portio opis pulcherrimi. i. mūdī. sic nos gaudemus facie. i. aspectu. maris sereni. i. trāgillī. i. eadē rōne miramur celus sydera. solē. q̄ p̄ lunā. R. nūdit p̄bia. Nū. i. nunqd aliqd hoz attrigit te tanq̄ p̄p̄iū. q. d. n. nunqd audēs glīari splēdore alicui talīū tanq̄ tuo. q. d. n. nunqd tuipe oīstī gueris. i. onaris vernis florib̄. q. d. certe nō nunqd tua vbertas. i. fertilitas: itumescit. i. sup̄bit in estiuos fructus. i. per estiuos fructus. q. d. n. qd rapis. i. circūdaris. ianib̄ gaudys. supple reputādō ista esse tua bona: qd amplext̄ur externa bona p̄ tuis. q. d. frustra hoc facis: qd fortuna nunq̄ faciet esse tua que natura repx aī fecit ē aliena. Tūc dicit p̄bia. nō nego qd ista p̄t tibi esse vtilia. fructus enī terraz pculdubio debent alimētis animatū. i. aialibus pro alimētis: sed si velis replere indigētiāz natura. qd satietatē. i. cogere. sup̄fluis supple cibis & portib̄. illud qd īfuderis v̄tri sup̄flūū: aut fiet iniucūdus. i. tristis: aut fiet noxiū. i. pculosus. ¶ Nota qd ex l̄ra p̄t formari talis rō

Si illud qđ videt magis iesse nō inest: nec illud qđ min⁹, sed magis videt qđ bō dōz gloriari de pulchritudine celi ⁊ stellarū ⁊ nō dōz: nā nil hōz est suū. qđ min⁹ dōz gloriari de pulchritudine agrōrum ⁊ aliarū possessionū. ¶ Nota qđ natura nō est oneranda superfluis: sed est alenda paucis: qđ paucis cōtenta est. vnde Seneca. i. e. pta. Si ad natu-

ra vixerē nunq̄ eris paup̄. si ad opinionē nunq̄ eris diues. Exi- gna natura de- derat opinio ve- ro inmensum. Et beatus Aug. vi- cit. Sumēda sūt alimēta tanq̄da medicamenta. Et Hreg. Dū vē- ter nimia sari- tate exēditur: aculeus libidinis fuscit. ¶ Nō qđ Arist. in qđaz epla ad Alexan- drum dicit. Qui trāsgredit debi- tum modū i ple- nori vacuo: nō poterit euadere

furore egritudinis ⁊ molestias infirmitatis. Qui ergo ap- petit viuere ⁊ dominari: nūc dicit desiderio pprie volupta- tis: nec cōmestione cōmestioni supaddat: qđ oīs icōtēna voluntarie est egrotā. z. et. Et subdit. Audiui ab hypo- crate qđ pseruatur dietas: p qbus debilitat corporis susti- nebat. Qui dixit su⁹ discipulis. Doctores egregie si velles be- ne comedere: nō sustinere tantā corpis debilitatē. Qui re- spōdit hypocras. Ego comedo vt viuas: nō viuo vt come- dam. vñ dicit Arist. ibidē. Alimētū ppter durabilitatē est grēdū: nō durabilitas ppter alimētū. Subdit. Multos noui qđ vīuenerūt de alimēto ⁊ cōmestioē abstīnētes a su- is appetitib⁹: p parces gule viuētes tēpate p dietas: q̄ su- erūt fanissimi corpis: lōgioris vite: ⁊ boni appetitus.

¶ Jam vero. ¶ Dic phia ostēdit qđ nō sit gaudēdū de pul- chritudine vestiū tanq̄ de ppo bono. ⁊ arguit sic. De illi⁹ pulchritudine nō est gaudēdū: qđ nō est hoīs pulchritudo: sed pulchritudo vestiū nō est hoīs pulchritudo: s̄ est ipaz vestiū. igit̄ z. vñ dicit in littera. A putas pulchrus ē. i. tue pulchritudini ascribendū. fulgere varia. vestibus. q. d. nō debes bono putare. quārū. vestius. i. spēs. i. pulchritu- do est grata. i. delectabilis intuitu. ego mirabor naturā ma- terie vestiū. aut mirabor ingeniū. i. subtilitatē artificis vestē formatiōis: nil ascribēdo tibi. ¶ Nō qđ spēdō habere ex- teriois nō facit hoīes meliores: nisi fulgeat habitus mētis interior in eo. vñ Sen. Nullus dicit gladiū ē bonū si bal- theus ei⁹ deauratus est: ⁊ vagina gēmis distincta. sed gla- dius bonus est qui bene cīdit ⁊ bonū acumē b̄z ⁊ mucro bonus est qui omne munimē rupturus ē. vñ sit vestis. Aurea nobilitas luteā si vestiat ollā. Nō iō legē bāc min⁹ ē luteā. Itē poeta ingt. Linge caput lauro: tege corp⁹ gē- mis ⁊ auro. Si fueris pdem remanebis rusticus idem.

¶ An vñ te lōgus ordo famuloz. ¶ Dic phia ostēdit nō esse gladiū de multitudine famuloz tanq̄ de ppo bono: ⁊ ar- guit sic. Famuli aut sūt pueri in morib⁹: ⁊ sic sunt nocui: aut sūt bñ morigerati: nihil ad te: qđ pbitas est fa- muloz ⁊ nō tua. vñ dicit in littera. An vñ lōgus ordo famu- loz facit te ē felice. q. famuli. si sint viciōsi morib⁹: tunc

sunt pernicioſa sarcina. i. piculofus pōdus ipsius domus: ⁊ sunt vebementer inimica sarcina ipsi dño. si vñ sint pbi: qđ nā mō. i. per quē modū. aliena pbitas numerabit. i. cōpu- tabit in tuis opibus. q. d. nullo mō. ⁊ tūc claudit de oib⁹ pdictis dices. Et qđ oib⁹ pdictis mōstrat figdō. i. ap- re. nihil hōz ē bonū tuū: qđ tu cōputas in tuis bonis: qbus si

sunt: qđ id tua refert. Itā bec p se a tuis quoqz opib⁹ scēstra- ta placuissent. Itēqz. n. idcirco sūt p̄cioſa qđ i tuas venere diui- tias. s̄ qm̄ p̄cioſa videbant: tu is ea diuitijs annūciare malui- sti. Quid aut tāto fortune stre- pitu desideratis: fugare credo idigētā q̄ritis copia. Atq̄ hoc vobis in Juiū cedit. Pluribus q̄ppe admiculis op⁹ est ad tuē- daz p̄cioſe supellectilis varie- tatē. Atq̄qz illud ē. pmltis i- digere eos: q̄ pmlta possidēt. Contraqz mīmo idigē q̄ abūdā- tiā suā nāe necitare: nō ambig⁹

bantur p̄cioſa. ideo maluisti ea annūciare tuis diuitijs. ¶ Quid aut tāto fortune strepitu. ¶ Dic phia ostēdit gnālē diuitias nō ēē appetēdas magnopere. Et facit hoc trib⁹ rō- nib⁹. scōz ponit ibi. Ita ne. Tertia ibi. Ego vñ nego. Prima nō est ista. Illa nō sūt multū appetēda p que bō nō p̄egē ea pp que appetunt: sed p diuitias bō nō p̄sequi ea ppter qđ diuitie appetunt. appetunt. n. diuitie pp fugā i- digētē: quā fugā idigētē bō nō cōsequi p diuitias: sicut declarat in littera dices. Quid aut tāto strepitu. i. labore desideratis. i. cū desiderio iſſitis fortune. credo vos q̄ritis fugare idigētā copia. i. diuitijs. q. d. iō desideratis diui- tias vt pluribus vestrā idigētā. s̄ hoc cedit vobis in Jui- um: q̄ plurib⁹ adminiculis. i. adiutorijs. ē opus ad tuēdas varietatē p̄cioſe supellectilis. i. possessiōis. verūqz illud est pmltis eos indigere q̄ permulta possidēt. ⁊ etiā cōtra. i. qđ cōtrariū illi mīmo indigēt qui metiant. i. memarit suam abundantiā: nō supfluitare ambitus. i. cupiditatis: s̄ neces- sitate nature. ¶ Nota fm̄ Senecā. pmltis indigent qui permulta possident: ppter qđ multe diuitie nō fugant idigē- tiā: sed magis excitant. vnde poeta. Nulla diuiti rōne potestis auari. Vos faciūt inopes. quas cumulat is opes.

¶ Nota circa hoc qđ dicit. nīmū indigent. dicit Sen. 62. epistola. Daur⁹ paucissimoz iugerū pascuis impletur: ⁊ vna sylua pluribus elephātibus sufficit. homo terre pasci- tur ⁊ mari. quid igitur tas insatiabile ventrē natura dedit nobis: cū tā modica corpora nobis dederit vt fastissimoz

edacissimorumq; aialius auiditate vinceremus. quatulu. n. est qd nature datur: paruo illa educat. nō fames nostri vē
 tria nobis magno cōstat: sed ambitio. ventri autē obediē
 tes loco aialius numeremur: nō hominū.

C Ita ne aut nullū. **V**ic ponit scōs rōnes. **Z**cludit ma
 nifestū erroē boiū ibi. **C**ō vero late. **E**t ratio talis ē.

Ita nō sunt. ap
 petenda quibus
 appetitio bō pu
 tans ē talis. **O**z
 nari: facit injuri
 am suo creatori.
 Itz bona exteri
 ra sic diuitie sūt
 bō: vt declarat i
 littera. ergo rē.
 Et oīc. **O** hoies
 nungd nullū bo
 num est. ppius
 atq; institū. i. na
 turalē: z i rīne
 cus vobis: ita vt
 qrtas bona ve
 stra in externis
 rebus. i. in extri
 secia rebus: z in
 rebus ppositis. i.
 a vobis seculis
 positis. q. d. imo
 in vobis est bo
 nus: si cōsidera
 re vultis: sed sic
 est. versa. i. mu
 tata cōditio rep
 vt aial diuinum
 s. homo g ē filis
 deo: nō aliter vi
 deatur sibi sple
 dere nisi i posses
 sione supellectilis inaiate. i. bonoz exteroz que sunt in
 aiata: z alia quide ab homine cōtenta sunt suis bonis. vos
 aut hoies deo similes mēte captatis. i. queritis oznamen
 ta vestre excellētis nāe a rebus infimis. i. inaiatis: qd erro
 neum est: nec intelligitis quātā injuriā faciatis vestro cōdi
 toz. supple puerendo ordinē ab eo institutū. Ille eni cōdi
 toz voluit humanū genus prestare. i. pcellere oibus terre
 nis: sed vos detruditis vestrā dignitatē infra queq; rerū
 infima: qd pbat ex hoc. Nam omne bonū est pciōs. eo
 cuius est bonū: cuz vos iudicatis viliissimā rerū: pciōs sunt
 bona fortune eē vestra bona: vos submittitis. i. subycitis
 vosmetipsos eisde vestra existimatiōe. i. opinione. z hoc
 nō imerito cadit. accidit homini. Nam illa est cōditio hu
 mane nature. q. tū. i. tunc. tū excellat ceteris rebus: cuz se
 cognoscit. eadē tū in humana redigat infra bestias si de
 scierit se nosse. Itz ceteris animatibus natura est ignorare
 sese. sed hominibz venit. i. puenit ex vicio. **C** Nota q. bo
 mini est institū ppiū bonū qd est recta ratio: que semper
 deprecatur ad optimā. in cuius actu z speculatione cōsistit
 felicitas: q. sapiens maxime ē felix. io. etbi. z homo curās
 intellectū deo amātrissimos videt abidē. id eo nō est quē
 dum bonū boiū in rebus externis. **C** Nota q. bo men
 te z rōne est sitis deo: q. s. Seneca. Rō nihil aliud est qz
 pars diuini spūs merita in corpus humanū. Et dicit idē
 q. aius rectus est qz de' in humano corpore hospitat. Et idē
 dicit. Disce pot' animū extollere in imēs. nobilis enī z
 generosa res est. **C** Nota q. homo seipsum ignorans dete

rior est bestia. vnde Boetius in tractatu de sumo bono al
 legas Lōmētatozē dicit. Ue vobis boibus qui de numero
 bestiaz cōputati estis. diuinū qd in vobis est nō cognoscē
 tes ppter qd ad supiora ascēditis: deo filies estis. Et sub
 dit. diuinū aut in hoie vultū intellectū z rōnes. **C** Nota
 q. nihil pbiat vniū z idē esse nobilitas: z ignobilitas qd di
 uersificat fcs cō
 ditionē seu cōsi
 derationē. Un
 de quis bō fm
 se z simplr sit no
 bilior bestis: tū
 ingratū deficiat
 aliquo qd sibi d
 bet fm naturaz
 s. cognoscere se:
 qd nō debet be
 stis. sic est igno
 bilior bestia.

se nosse desierit. Nam ceteris
 aiantibz sese ignorare nā ē: bo
 minibz nō vicio venit. Quaz
 vero late pz vester hic error: q
 ornari posse aliqd oznamētis
 alienis. At id fieri negr. Nam
 siqd ex appositis luceat: ipsa q
 dem que sunt appositā laudan
 tur. illud q. bō his rectū atq; ve
 latū in sua nibilominūz feditate
 pdurat. Ego nō nego illud eē
 bonū qd noceat habēti. Nū id
 mētor: minime inges. Atq; di
 uitie possidentibus ppe noce
 rūt. Lū pessimū q. qz cris alie
 ni magis auidus: q. qd vlsq; au
 ri gēmarūz est: se solū q. bz di
 gnissimū putat. Tu igit q. nūc
 contū gladiūz sollicit' pime
 scis: si vite bui' calez vacuus
 viator: itraffes: corā latrone se
 curus cātares. **O** pclara opūz
 mortaliū bruido quā adeptus
 mozi fueris securus esse desisti.

Itz illud nibilominus pdurat. i. pfeuerat in sua feditate. i.
 turpitudine. **C** Nota. si aliqd ē fecitū in seicis: feditas
 nō tollit per oznatū extrinsecū. vñ dicit poeta. Aurea nobi
 litas lutes si vestiat ollā. Nō ideo sequit' hāc min' esse lu
 tum. Et quidā clericus res pōdēns mulieri querētī vtrum
 esset pulchra dixit. **O** fīa pulchra sunt tibi appēna.

Ego vero nego illud esse bonū. **V**ic ponit tertiā rōnes
 que talis est. Ilud nō est multū appetendū qd nocet pos
 sidentibz diuitie sepe nocuerūt possidentibus: quod de
 clarat ex duobus. Primo: q. diuitie faciunt possidentes de
 falsa opinari vel existimare. Secūdo: q. faciūt possidentes
 amissa securitate. vnde dicit in littera. Ego pbia nego illū
 esse bonū quod noceat habēti. num id mētor: igitur
 nime. atqui p certe. diuitie ppe nocuerūt possidentibus:
 q. quiscq; homo eo q. ipse est auidus magis alieni eris. ipe
 putat illuz hominē soluz dignissimū. qui habet. i. possidet
 quicquid vlsq; ē auri z gēmarūz. Tu igit bō qui in diuitiis
 cōstitutus nūc pertimescit: gladiūz pro z contūz i intras
 ses calē. i. semitaz huius vite: tanq; viator vacuus corā la
 trone securus cantares. Tūc inuicē cōtra diuitias. **O** p
 clara beatitudo opūz mortaliū: loquit' ironice. qz dicit.
 minime pclara: quā tū bō cuz adeptus fueris: securus esse
 desisti. **C** Nota. diuitie nocent habēti. vnde Arist. Letbi
 coz dicit. Talē quidē erroē debet bona q. multa rigēt
 detrimēta ex ipsis. multi. n. ppter diuitias pierūt. **C** Nō
 q. mali tū diuites reputant esse dignos. vnde dicit Am.
 Ita incubuerunt mores boiū in admiratiōe diuitiaz. vt

fortune facit illud bonum cui additur: sicut musica facit
maius: virtus facit virtuosum: sed quia fortuna ma-
los quibus aduenit non facit bonos. patet. quia nihil natu-
re bonitati sibi uest. Alii aut mali malos faciunt bonos pate-
bit in 4. bui. pla 6. C Metz 6. libri secundi.

Quim? q̄tas dederit ruinas. Jstus ē 6. metz

bu
ius
se
cū
di: qd dicit sa-
pbici ad iue-
tore: trochai-
cus a pede p̄
domināte. t. ē
vnde casilla-
bus: qz glibet
versus p̄inet
vnde casilla-
bae: est aca-
thalectici: qz
nulla syllaba
deficit ad p̄se-
ctionē metri.
In quo me-
tro p̄bia dēla-
r. p̄ exēpluz
q̄ dignitates
z p̄ates ma-
lis aduenien-
tes: nō faciūt eos bonos: B declarat p̄ Nerone q̄ quanto
fuit potētor tāto fuit p̄ior. tāgit aut p̄bia q̄tuoꝝ malicias
neronis in B metro. p̄uma ē q̄ vrbē romanā i cēdit q̄ ar-
sit septē dieb. z septē noctib. v̄t spectaculo illius ignis co-
gnosceret q̄tus olim fuerat ignis q̄n troia capta arserat.
Scdm̄ malū est q̄ nero magna paratē senat. sine vlla cau-
sa interfecit. Tertiu est q̄ p̄p̄iu patrē occidit vt solus secu-
rius regnaret. Quartū est q̄ matrē suā occidi fecit vt vide-
ret locū v̄trius i quo iacuit. Dicit q̄ in l̄ra. Nouim? quātas
ruinas. i. q̄ta picula dederit nero. v̄be p̄. romana flāma
ta. i. cēsa. q̄ p̄. cēsa. i. occisa. p̄b̄. i. senatorib. q̄ Nero
quondā fer. i. crudelis. iterēpto fre. ip̄e etiā maduit cruo-
re m̄ris effuso: z designās ei? crudelitātē circa matrē dicit
z ip̄e nero perrās. i. trāsēs v̄su gelidū corp. i. i. frigidatuz
corp. m̄ris. nō t̄pit. i. madidauit ora. i. faciē suā lachrymis.
z ip̄e potuit sine oib. lachrymis eē cēsoꝝ. i. iudex extincti
decoꝝ. i. interfecte matris q̄ decoꝝa fuit. t̄n̄ bic Nero l̄z ita
malus esset regebat p̄pos sceptro. i. i. p̄eriali dignitate. hos
in q̄ p̄pos rexit quos p̄heb. i. sol veniēs ab ortu extremo.
videt cōdēs. i. abscōdēs. radios suos sub vndas. z loquū
moꝝ poetarū. q̄. d. ip̄e rexit oēs p̄pos q̄ erat ab ortu solis
v̄s ad occasū. Sūit regebat p̄pos quos septētriones. i. se-
pte stellas q̄ sūt in maiori v̄sa q̄ dicunt triones: q̄n̄ teriōes:
q̄ illā plagā terūt. gelidū. i. frigidū p̄mūt. plagā. n. septērio-
nalis frigida est. q̄. d. regebat oēs p̄pos aglonares. z istos
regebat quos notbus. i. ille v̄r. collateralis austro. violē-
tus exis toꝝret. i. cremat. siccō est. n. calore notbus inq̄a
recoꝝēs ardētes. arenas. i. calidas. venit. n. ille v̄r. a toꝝ-
rida gona. z iō calidus ē. q̄. d. Nero etiā regebat oēs p̄pos
antraleas. z sic p̄ q̄tuoꝝ plagas mōdū ostēdit ei? patrē sup
oēs p̄pos. tandē celsa p̄bia. i. magna. nō valuit vertere. i.
mutare rabiē. i. crudelitātē p̄auī neronis. Et tūc deplāgit
cōfūctionē magnē p̄atūs cū magna malicia: q̄ multa ma-
la ex ea pueniūt dicēs. Deu sup. oico eē graue fortē. i. euē-
tus. quotiēs iniquus gladi. i. iniqua p̄as addit seuo vene-
no. i. venenose crudelitati. C Nota fm̄ Arist. 5. etbi. p̄ci-

C Metz sextū secundū libri.

Quim? quātas dede-
rit ruinas

Urbe flāmata: patri-
busq; cēsis:

Fratre qui quodā fer? interēpto:

Adarris effuso maduit cruoꝝe:

Corp? z v̄su geliduz perrans:

Ora nō t̄pit lachrymis: sed esse

Censoz extincti potuit decoris.

Bic t̄n̄ scepro populos regebat:

Quos vider condens radios sub

vndas.

P̄heb? extremo veniēs ab ortu:

Quos p̄mūt septē gelidi triones:

Quos notbus siccō violent? estu

Tomz ardētes recoꝝēs arenas

patius virū ostēdit. malicia. n. boīs vel p̄bitas ostēdit p̄ci-
patu. sicut p̄s in nerone: cuius malicia z crudelitās in ipe-
rio sue dignitatis apparuit. p̄pter qd dixit Aristot. Scdm̄
ma est iniustitia habens arma. z. 7. etbi. dicit. Sile est iūq̄
cōparare iniustitiā boī iniusto. est. n. deterior. bestia decies
milies. pla. n. v̄tiq̄ mala facit bō malus q̄ bestia. C Nō
p̄ter bec mala
neronis que tā
guntur in litte-
ra multo plura
ip̄e perpetra-
uit. naz dicit p̄bi
lofophia tertio
huius. q̄nta p̄.
sa. Nero Sene-
cam familiārē
suā p̄ceptoꝝem
coegit ad elige-
de mortis arbi-
trius. z q̄ nero
fuit crudelissi-
mus hominū.
iō Seneca scri-
psit quēdā li-
belluz ad ip̄m
qui intitulatuz
liber de clemē-
tia. in quo boꝝ
tatur eū ad fu-
gam crudelita-
tis: z ad v̄suz clemētie: qui liber sic incipit. Tibi scribere de
clementia Nero cesar instituit.

Celsa nō tandes valuit potestas

Aetere prauī rabiem Neronis.

Iheu graue sortez quotiēs iniqu?

Additur seuo gladii veneno:

C Prosa septima libri secūdi.

Am scis inq̄ ip̄ia mini

mū nobis abitionē mor-

taliz rex fuisse dñatuz:

Sz materiā gerēdis re-

bus optauim?: quo ne virt? taci-

ta cōfensceret. P. At illa atq̄

v̄nū ē qd p̄stātes qdēz nā mētes:

sz nōdū ad extremā manū p̄tū

p̄fectoꝝe p̄ductas allicē possit: glo-

rie. f. cupido: z optioꝝ i republi-

caz famā meritoꝝ. Que q̄ sit epi-

lis z totius ponderis vacua sic

tis: z ad v̄suz clemētie: qui liber sic incipit. Tibi scribere de

clementia Nero cesar instituit.

C Prosa septima secūdi libri.

Am ego scis inq̄. Dic incipit septima pla ba

uis secūdi. in qua ostēdit p̄bia q̄ gloria mūda-

na nō sit multū appetēda. Et p̄mo idētur Boe-

tii cōfētēte se nō desiderasse multū p̄dicta. f.

potestates z dignitates. nisi inq̄rū sunt mā rerū gerēdaꝝ.

z ostēdit p̄bia q̄ gloria sit p̄tile boni: sit nō multū ap-

petēda. z ibi. (Et illa.) Dicit p̄mo. Dum p̄b̄. ego Boe-

tius inq̄. i. dixi. o p̄bia. tuip̄ia scis ambitionē. i. cupiditatē

rerū mortalizū. de quib. dixisti minimū nobis fuisse domi-

natā. sed bene optauim? materiā rebus gerēdis: quo ne p̄

vt non. cōfensceret in nobis virtus tacita. i. non excitata.

C Nota q̄ in sapiēte nō dominaf cupiditas rerū tēpoꝝa-

liz: qz p̄bia iducit mobilis affluētie cōtēptū ex lib. de plā-

tis. Et Socrates cū Athenis ad studū p̄geret. magnū pō-

pus auri in mare piccit dicēs. mergam te ne mergar a te.

C Nota q̄ mā rerū gerēdarū sunt ista: sine quibus res

cōuenienter geri nō possunt: sunt tria: sapiētia: aucto-

tas: z potentia. Sine enī sapiētia nōb cōueniēter gerūt.

vt de se patet. Res etiā gerenda auctoꝝitate ornatz q̄ bo-

mo autēticus libētius audir? z facilius ei credir? Potētia

vero malū dep̄munt? z boni extollunt. hanc materiā Boe-

tius desiderāz potētias z dignitates quēsiuit. C Nota q̄

Boetius mān dignitatis auctoritatē ideo quēsiuit vir-

tus sua tacita cōfensceret. i. ne dū ip̄e ad fēnetūcū p̄-

niret: virtus sua tacita esset: z nullus aliquid loqueret

de laude sue virtutis vel scriberet. Tunc enī virtus taci-

ta cōfensceret: quādo nō agit aliquis vnde alij loquatur: z

dum nihil scribitur de suis beneficiis: qz virtus habentes

perficit: opus eius laudabile reddit.

C At illa atq̄ hoc v̄nū est. P̄mo p̄bia ostēdit gloriā mun-

danā nō esse appetēdā. z dūc p̄mittit q̄ cupido glorie

multos allicet. Secūdo probat eam esse exiles z vanā ibi.

Omne terre ambitū. p̄mo dicit sic. Ex quo Boetius q̄nq̄

queffuit dignitates et potestates: ne virtus sua tacita cōse-
neferet. videt q̄ ista ppter laudē et gloriā q̄sunt. ideo dicit
p̄bia. Hoc vni est. i. cupido glorie et fama optimoz meri-
toz in rēpublica: que fama possit allacere mētes hoīum. nā
p̄stantes. i. excellētes: sed nōdū. i. nō ad huc p̄ductas ad ex-
tremā manū p̄fectionē virtutū. i. ad sumā p̄fectionē: que fa-
ma et gl̄ia q̄

p̄sidera. Q̄z terre ambitū: sicuti
astrologici demōstratiōibus ac-
cepisti: ad celī spaciū p̄dicti p̄stat
obtinere rōnē: id est vt si ad cele-
stis globi magnitudinē cōferat:
nihil spaciū p̄suis habere iudice-
tur. Huius igit tā epigūe i mūdo
regionis: q̄rta fere portio ē: sicut
proleomo. p̄bāre didicisti: q̄ a no-
bis cognitis aiantibus incolatur.
Huius quartē si q̄stus maria palu-
desq̄ premunt: q̄tūq̄ siti vasta
regio distēdit: cognitiōe subtra-
xeris: vij. āguistissima inhabitā-
ti hoībus area relinquetur. In
hoc minimo igit p̄dicti quodam

mus locus inhabitāti. in hoc ergo quodā minimo puncto
p̄dicti. i. minima portio terre, vos hoīes circūsepti atq̄ cō-
clusi cogitatis de puulgāda fama. de p̄ferēdo. i. et tolle-
do. noie. i. fama. et hoc fit inutiliter. sed quid habeat. i. p̄tē ha-
bere gloria ampli. q̄ p̄ magnificū que artata est tā an-
gustia et exiguis limitib⁹. i. terminis. q̄d. nīl. h̄ magnificū

puncto circūsepti atq̄ conclusi de
puulgāda fama: de p̄ferēdo no-
mine cogitatis. Et qd h̄z ampli
magnificūq̄ gloria tam angustis
exiguūq̄ limitib⁹ artata. Adde
q̄ hoc ip̄m brevis habitaculi se-
ptū plures incolāt natiōes: lingua:
morib⁹ totius vire rōne distātes:
ad quas tñ difficultate itinēz: tñ
loquendi diuersitate: tñ commercij
isolētia: nō mō fama hoīum sin-
guloz: s̄z nevbū q̄dem p̄cūre
queat. Etate deniq̄. Adarci Tul-
lij: sicut ip̄se quodā loco signifi-
cat: nōdū caucaſij mōte romane
reipublice fama transēderat: et

cum. ¶ Nota
ta q̄ terra re-
spectu celī nō
est alicui⁹ q̄-
tatis sensibi-
lis: sed habet
se sic punct⁹.
q̄ orizon qui
terminat vltus
nostraz diui-
dit celū i duo
media: q̄d nō
esset si terra i
comparatiōe
ad celū habe-
ret aliquā q̄-
titate. ¶ Itē
si terra esset
alicui⁹ q̄-
tis sensibilis
respectu celī:
tunc stelle nō
semp appare-

rent nobis eiusdē quātitate: q̄d pater falsus. q̄ in ea par-
te vbi terra esset magis gibbosa et p̄pinquior: celo appare-
rent stelle maiores: et opposita parte minores. ¶ Tres mi-
nima stella fixa visu notabilis est maior tota terra. si ergo
talī stella apparet nobis existētib⁹ in terra sicut pun-
ctus: multo magis terra respectu celī erit sicut punctus.
¶ Item punctus est quoddā indiuisibilis: quo linea et q̄-
liter distans facit circūlū. et q̄ celus ex omni parte equali-
ter distat a terra. ideo terra respectu celī habet se sicut pū-
ctus. ¶ Nota q̄ tres partes terre sunt inhabitabiles. vna
ppter nimij caloz: due ppter nimij frigus. s̄z quarta p-
pter est temperata in caliditate et frigiditate a nobis inha-
bitatur. sed q̄ ad huc nō tota inhabitat⁹ ppter maria et pa-
ludes: ppter nimiaz siccitatez. ideo dicit p̄bia q̄ quarta
pars fere est habitabilis. Vel dicit fere fere alios: q̄ estus
solis nō facit torridas cōas totaliter inhabitabilē: q̄ que-
dam ciuitas dicta cētit: supra quā p̄toleomo dicit fun-
dasse astrolabiū directe sit sub equinoctiali. sed dicit inha-
bitabilis: q̄ est grauis inhabitatiōis. s̄z vltra equinoctia-
lem oīno est inhabitabilis. ppter nimij caloz. ¶ Itē dicit
quarta partem terre inhabitari ab animātib⁹ nobis
incognitis. hoc forsan dicit propter antipodes si sunt: qui
nobis sunt ignoti.

¶ Omne terre ambitū. ¶ Dic p̄bia ostēdit gloriā mūdā
ēē ep̄leme multū appetēda. Primo ostēdit B̄ p̄ pte spa-
ciū quod dilatā. Secūdo ostēdit hoc ex diuersitate nationū
ad q̄s nō diuulgat. Tercio ostēdit idē ex diuersitate mox
ppter quos de eodē h̄ic iudicat. Quarto ostēdit idē ex
beniuite duratiōis ppter quā nō p̄petuat. Sed ibi. Adde
q̄ hoc. s̄z ibi. (Quid q̄ diuerſat.) 4. ibi. Sed mul-
tos. Primo intēdit talē rōnē. Latitudo fame cōstitit in
latitudine terre sup quā dilatā: sed terra nō est lata super
quā sit dilatatio fame: sicut declarat in littera. ¶ Fama late
nō pōt diffidit: p̄ p̄is est ep̄lis nec multū appetēda. vñ
dicit in lra. Tu accepisti. i. didicisti. astrologici demōstra-
tiōib⁹ oēm ambitū terre. i. spaciū terre obire. i. b̄re rōnē
p̄dicti. ad spaciū celī. i. ad magnitudinē celī: q̄d magis expo-
nēs dicit. ¶ Ut si terra p̄ferat. i. p̄paret ad magnitudinē cele-
stis globi. ipsa iudicet p̄suis nihil spaciū b̄re. hui⁹ igit taz
epigūe regiōis. i. terre in mūdo. fere q̄rta portio. i. q̄rta pa-
es. que incolāt. i. inhabitat⁹ ab aiantib⁹ nobis cognitis: sic
didicisti a p̄toleomo hoc p̄bāre. si subtraxeris cogita-
tiōe hui⁹ q̄rte parti terre q̄stū maria et paludes p̄mūt. i. oc-
cupant. et quātū vasta. i. amplā regio: distēdit si r̄i. i. siccī-
tate. tunc vij. relinquet hoībus angustissima area. i. artissi-

¶ Adde q̄ hoc ipsius. ¶ Dic p̄bia ostēdit gloriā nō esse ap-
petēda ex diuersitate nationū ad quas nō diuulgat in-
dens talē ratiōē. Diuerſe natiōes et diuerſa idiōmata nō
solus ipediūt p̄mulgatiōē fame hominū: sed etiā vrbū:
sed in terra habitabilī sunt diuerſe natiōes diuerſozum
idiōmatū. ergo p̄mulgatio fame per talia impedit: et p̄
sequēs nō est multū appetēda. vnde dicit in littera. Adde
p̄dicte rationi q̄ hoc ipsius septū. i. spaciū brevis habitaculi.
i. parui spaciū. in quo nos habitam⁹. incolūt. i. inhabitant
plures natiōes. i. gētes. distātes. i. differētes. lingua. i. idiō-
mate et morib⁹: rōne totius vite. rōne modi viuendi.
ad quas nō potest peruenire. nō modo. i. nō tñ. fama sin-
guloz hominū: sed etiam nec fama vrbū. i. taz dif-
ficultate itinerū. i. viarū. tum. i. tam diuersitate loquen-

di.i.idiomatū.tuz.i.ta3.infolētia.i.in cōfuetudine cōmer-
cy:q: aliqui boies nō cōfueuerūt cū alys cōicare in zmer-
cys.q: etate.i.tēpoze Marci Zully.fuit ipse marc' tullī
nō significat.quodā loco.i.in quibūdā suis scriptis.fama
romane reipublice nondū trāfcenderat caucasō mōtem.
z tū fama romanoz erat adultā.ab antiquo nota.etiam
formidolosa.

partibz . tali-
bus boibz . z
ceteris genti-
bus . i . locoꝝ
circa caue-
sum montes .
vides ne igit
q̄ angusta fit
gloria : q̄ co-
pressa . i . mo-
dicū redacta
quā laborari
dilatare . z p̄-
pagare . an p̄
nunquid . glo-
ria vni⁹ boīs
romani illuc
pgrediet̃ . p̄
neniet . vbi fa-
ma romāi no-
minis . i . rō-
ne vbiſe nec
transire . q . d .

non .(C) Nō ta partē terre
habitabilem vocat septū:q̃ est septa:circūdāta mari.
linconēs in tractatu suo de spera .7 etiā Macrobi⁹ oīcūt
qđ q̃rta portio nra habitabilis vndiq; cingit mari.(C) Nō
ta qđ insolētia f3 Seneca ē ip̃os falsē magnitudinis.f3 f3 hu
guitione i solētia ē lupbia vel famitis.i. pposito aut p ex
poni p icōsuetudie:tūc dī ab i qđ enō.2 solco qđ ē pue
lēto.(C) Nō qđ caucasus ē mōs qdā sit⁹ in pte septētris
quē nō puenerat fama rōane vrbis:13 pbris ⁊ alij genib⁹
affidētib⁹ fama romanorū erat formidolosā: idēst for
midabilis.

(¶ Quid q̄ dixerant.) Sic offēdit gl̄ias mūdānā eē exilē
ex pre dixerant mox; ppter qos de eodē apud diuē
cōtrarie indicat: itēdit talē rōnē. Cōtrarietas insti-
tutiōnū legū pēdiūt famē dilatatiōē: s̄ boice ſiariū in-
stitutiōnū legū terrā inhabitat. q̄ diuerſitas iſtōnū legū
pēdiūt dilatatiōē fame: et p̄ ſiō nō eſt multū appetēda.
vñ dicit in ſra. Quid ſupp̄le eſt indicādū q̄ mores et inſti-
tuta leges diuerſarū gētiū iter ſe diſcordant: vñ illud q̄
apud alios indicat dignū ſupplicio. quo fit. i. ppter qd̄. vt ſi
p̄dicatio. i. dilatatio ſupplicio quē. i. aliquē. nullo mō
pducit. i. laboret. pferre nomē. i. famā ſuā. in plurimos po-
pulos. q̄ lz ab aliquibus laudaret: ab alijs tū vituperaret.
Iter igit gl̄ias cōtrarietas gl̄ia puagata. i. dilatata inter fuos: et
illa p̄clara nec immortalitas fame: et loquū ſiromice: qd̄ nō eſt
p̄clara nec immortalis illa coartabit. i. cōſtringet ira termi-
nos vñi gentiā. i. vñius idiomaticē. (¶ Tota q̄ tanta eſt di-
uerſitas mox: in gētib⁹ q̄ illud qd̄ reputat apud alios lau-
dabile. apud aliquos reputat vituperabile. reputat nec apud
ſyrios laudabile comedere parētes mortuos: nec comedat
a vermibus in terra: qd̄ apud alios extraneos eſt exor-
crabile. ſiſr apud iudeos reputat laudabile ducere yxo-
res cōſanguinitate primas: qd̄ apud xpianos p̄hibet. Itē
in triuall laudabile eſt occidere patres ſexagenariū et cre-
mare ipſos: qd̄ apud alios eſt vituperabile. vñ dicit poeta. Sū

locā: sunt gentes qbus est mactare parētes. Et phas: et pie
tas dum longa superuenit eras.

¶ S3 q̃ multos clarissimos. ¶ Dic phia oñdit exilitatē glo-
rie ex breuitate duratōis: pp quā nō ppetuas. Et diuidit i-
tres ptes. p̃ oñdit β ex huius obliuioe. z. ex tps breuitate.
ibi. (Uos rō.) 3° oñdit glia3 a yiris ytuofis nō ēē annē

quod multos clarissimos suis tēpo-
ribus viros scriptorū inops delcuit
obliuio. Quāq; quid ipsa scri-
pta p̄ficiunt que cū suis antozī-
bus p̄mit lōgiōr atq; obscura ve-
rustas. Nos ergo imortalitatem
vobis p̄pagare videmini: cuz fu-
turi famā tēporis cogitatis: qd si
ad eternitatis ifinita spacia p̄tra-
ctes: quid babes qd de tui nomi-
nis diuturnitate lēteris? Anius
enī hora momenti si decē milib;
conferatur annis: quoniā vtrūq;
spacium diffinitum est: minimas
l3. habent tamen aliqua propor-
tionē. Et hic ipse numer⁹ annoz
eiusq; quālibet multiplex ad i-
terminabile diuturnitatē: nec co-

ma gestoz trāsmittit ad posteros, talis at scriptura quā
deficit: vel pp inopia scriptoz: vel qd ipsa scripta i se vetu-
state sumunt. Et ideo fama et gloria in oblivione perire
niunt. vñ Salustius in catilinario cōquerit res gestas ro-
manoz: min⁹ et famosas pp iopia scriptoz. Atēnien-
sio maioris fame qd romanoz pp scriptoz cōpā.

¶ Uos ę imortalitę vobis. ¶ Dic phia oñdit famę ę glo-
rię nō eę durabilę ę imortalę et tps imortalitę dicēs. Uos
ę boies videmini vobis ppagare. i. facere imortalitę: cū
cogitat famę futuri tps: ę i b frustra cogitat: q. et pils
duratio fame p tps. qđ. s. tps si ptractes. i. pparēs. ad iñi-
ta spacia eternitatis: qđ hēs q. letet de tui nois diuturnitas
te. i. tue fame. qđ. n. i. et eni moia vñ. i. momēti si sfera-
tur. i. pparē. i. o. milibz. ę anis bz aliqz ppozicēbz minimā
i. valde pua: qmz vtrūqz spaciū tps ę diffinitū: s. b nūqz
ānoz. i. o. milia. vñ. et nūci qđ tūbz mltiplex sic dupli vñ
tripli nō pōt ppari ad eternitabilē diuturnitę qđ ę eterni-
tas. et eni p q. finitis ad seiuicē fuerit qđā collatio. i. ppa.
¶ Infinito vñ ę finiti nulla vñqz pē eē collatio. i. ppatio. ¶ Ita
fit vñ fama tps ę tūqz ppxi si cogitē pparatō tū iē
bausta. i. finita eternitate. ipa videat nō pua: s. plane nul-
la eē. ¶ Tñ q. oē qđ icipit i tpe necio bz finē i tpe: cū tps
sit cā corruptiois spaliū. i. etbi. cū ęgi fama sit pparatō
ens i tpe ipa oñnet i tpe: p pñ n ē ppetua. ¶ Tñ q. tps
ę tūqz magnū pparat ad eternitatem minū reputat. i.
qđ si nulli. i. momēti. i. s. n. finitōz ad seiuicē possit eē ppa: i.
iter ipa pē eē ppozit finiti ad iñi nulla pē eē ppatio. ¶ Eūz
ęgi eternitas sit duratio infinita tota pñ exiē: tps ę tūqz
qđ magz sit finit: tps nullā hēbit ppoz: ad eternitē: i. p
pñ fama ę tūqz ppxi tps pata ad eter. i. nlla vñ eē.
¶ Uos aut nifi ad pparare aures. ¶ Dic phia oñdit glaz a
viris stuosis nō eē curādā. ę b duabz rōnibz. 2. i. ibi. Quid
aut est. ¶ Prima rō est illa. Illud qđ spectat ad leuitatē ar-
rogatię a pātipubz nō est curādū: s. glaz ppxi quā homo

recte facit ppter laudes hominū spectat ad leuitatem ar-
rogantier: est digna derisio. ergo rē. Quid aut talis arrogā-
tia sit quēdā derisio declarat in littera. 2. vicit. Vos homi-
nes nescitis recte faceremini ad populares aures. Iad po-
puloz cōplacentias: 2. ad inanes rumores 2. laudes: 2. vos
postulatis. i. desideratis. premia de fermiculis alienis. re-
licita. i. postpo-

parari qdē pōt. Et. n. finitis ad se
inuicē fuerit qdā. i. finiti pō atqz
finiti nulla vnqz poterit eē colla-
tio. Ita fit vt quāticūqz pluri tps
fama si cū ierbausta eternitate co-
gitet: nō pua s; plane nulla eē vi-
deat. Vos aut nisi ad populares
aures inanezqz rumores recte fa-
cere nescitis: 2. relictā pscie virtu-
tisqz pstantia: de alienis pnia po-
stulatis fermiculis. Accipe i. b; ar-
rogantie leuitate qz festiue aliqz
illuserit. Nā cū qdā ad osus esset
hoiez pūeljs q nō ad vere virtu-
tis vltz: s; ad supbā gloriā falsūz
sibi pbi nomē iduerat: adiecisset:
qz iaz se scitūz an ille pbs eēt: sig-
dez illatas iniurias leuiter patien-
terqz tolerasset. Ille patiētiā pau-
lisp assūpsit: acceptaqz pūmelia
velut iultras: iā tādē inqz itelligis
me eē pbm. Tū ille nimis mor-

am: 2. tyrānus adiecisset. i. digresser. se iam scitūz an ille ef-
fer pbus. siquidem illatas sibi iniurias patiēter: leuiterqz
tolerasset. ille qui dixit se pbm paulisper patientias assū-
psit. sin pncipio. qz pro 2. accepta cōtūmelia a tyranno ve-
lut sibi insultans inqz ad tyrānū. intelligis ne me eē pbi-
losophu. tunc ille tyrānus mordaciter inquit intellexeras
te pbm esse si tacuisses. (Nota fm Cōmētatoz in pro-
logo. s. phycor. vērū pbus debet esse perfectus oib; ge-
neribus virtutū. 2. per psequēs debet eē magnanimus. sed
fm Senecā in libro de clemētia. magnanimi est iniurias
2. offensioes superbi despiciere: 2. per psequēs verbis cōtu-
meliosis puocari nō debet. Item pbi est non vinci a passi-
onibus: sed potius v; moderare 2. refrēnare passionē: cū
virtus consistat in moderatiōe passionū. vii. Aristō. qzto
ethycoz dicit. Mansuetus vult imperturbat; esse 2. nō
duci a passionē. Unde quidā philosophos contumeliose
sibi insultanti dixit. Tu didicisti maledicere: s; ego didici
maledictā cōtēnere.

¶ Quid aut est qd ad pcpuos viros. ¶ Dic pbia ponit secū-
daz rōnez que talis ē. homines virtuosī vel totaliter mo-
riuntur corpore 2. aia. vel aia viuūt post mortē: si totaliter
moriuntur nihil spectat ad eos de gloria post mortē: si aia
eorū viuūt post mortē. illa petit celū spemans omne ter-
renūz negociū: sic nihil ad eaz de terrena gloria. 2. apud
virtuosos hoies nulla debet esse cura de gloria. dicit ergo
in littera. Quid est qd ad pcpuos. i. ad virtuosos viros at-
tineat de fama post resolutū corpus extrema morte. q. d.
nihil. de bis enī viris est sermo noster qui petit. i. querunt
gloriā virtute. i. operibus virtuosiss. Nā si hoies toti mo-

riuntur corpore 2. aia vt quidaz putant: qd tamē nostre ra-
tiones. i. philosophice rōnes. verant. i. pbibent credi: quia
fm pbia: aia intellectiua est immortalis nulla est oīno glo-
ria post mortē: cūz iste oīno nō extet. i. nō sit cuius ea glo-
ria esse dicat. Sin vero mens bene sibi cōsicia. i. illa. refo-
luta. i. liberata terreno carcere. i. a corpore post mortē libe-

raciter intellexerat inqz si tacuisses.
Quid at ē qd ad pcpuos viros:
de bis. n. fmō ē: qz tūte gliaz pe-
tūt. qd inqz ē qd ad hos de fama
post resolutū mortē supma cor-
pus attineat. Nā si: qd nre rōnes
credi verant: toti moriuntur hoies:
nulla ē oīno glia: cūz is cuius ea eē
dō nō extet oīno. Sin pō bñ sibi
mēs pscia terreno carcere resolu-
ta celū libera petir: nōne oē terre-
nūz negociū spner: qz se celo fruēs
terrenis gaudet exemptas.

¶ Aethrum septimū secundū libri.

Aicunqz solam men-
te precipiti petir:
Sūmūz credit gliaz
late patētes etheris
cernat plagas.

Artūz terrarū situm:
Brenē replere nō valētis ābitū:
Pudebit aucti nominis.

etatus de sūmo bono dicens. pauci sunt viri bonozā-
di sicut philosoφi qui cōtēnēt desiderium sensus 2. se-
quunt desiderii intellectus. plurimi aut sunt qui curāz
famā: sicut sunt vulgares qui relictā virtute conscientie
ppter laudes hominū recte faciunt de quibus dicit scri-
ptura. Amen dico vobis receperunt mercedē suāz. Nec
etiā fama spectat ad viros virtuosos in futura vita qui
virtuosī si totaliter moriuntur nihil ad eos de fama. Si au-
tem anima viuūt post mortēz ista euolat ad celum 2. nihil
curat de fama. spernit omne terrenūz negociū: 2. potius
gaudet: quia est exempta a curis terrenis 2. gaudio celestī
fruitur in eternum.

¶ Aethrum septimū secundū libri.

Aicunqz solam mente precipiti petir: Dic
cipit metrus septimū huius secundū quod dicit
tur archiloquz ad inuētoze. iambicum a pe-
de predomināte: cōstat ex pmo versu trime-
tro: secūdo dimetro. in quo metro philoso-
phia docet quō glia sit cōtēnenda ex cōsi-
deratiōe amplitudinis celī 2. strictitudinis terre dicens.
Quicunqz petit. i. desiderat pcpiti mente solā gloriā. 2. cre-
dit istā esse summū. i. pcpūz inter appetēda. iste cernat
.i. consideret. plagas etheris. i. partes celī. late patentes. 2.
cernat artū sitūz terrarū. i. strictūz spaciūz terre in cōpa-
ratione ad celū. ille pudebit. i. verecūdabit aucti nominis
.i. laute fame sue. nō valētis replere breuē ambitū. i. pūz
spaciūz terre. Et tūc exclamat dices. Qpp s miror. qd. i. ppp
qd supbi gestūz. i. cupiūt. frustra leuare. i. extollere. colla-
sua mortali iugo. i. mortali fama. s. n. fama diffusa meās.

ideft transiens per remotos populos explicet se linguas. i. per linguas populorum. et magna domus tua. i. nobilis parentela. vel familia fulgeat claris titulis. i. laudibus tamē mores spūit altaz gloriā: et mores pariter. i. simul inuoluit humile caput. i. miserū hominē: et celsus. i. nobile vel diuitem et mores equat infima sumis nulli parcendo: qđ declarat dicēs. Vbi nūc manēt ossa fidelis fabricij quid Bauri gidius aut La to: sup. ē. q. d. qđ manet de gloriā eorum post mores: vtiq; modicū. i. illō manet qđ tenuis fama. i. exilis su perstes. i. manēs. signat iā ne nomen eorum pauculis litteri scripti in epigraphis. sed quid. i. ad quid nouim? decora vocabula scripta. nūqđ intelligi gūt ea ipsos eē sumptos. i. mortuos. qđ si dicat. imo taceris. qđ mor tui: p̄sus i g. rabilis: nec fama efficit vos notos. Et quia aliq; diceret: ipsi sint mortui corpore tamen viuunt fm famam. Dicit philosophia: Si putatis vitam vestram longius trahi. idēst plangari aura mortalis nominis: idēst splēdore mortalis fame. cū feras: idēst vltima dies. vobis hoc rapieret: idēst famaz auferet. iam vos manet: idēst expectat. secunda mors. quasi dicat. si estis p̄i mortui corpore: idēst fama manēs est vita vestra. illa cessante. secundario moriemini.

¶ Notandū. Fabricius fuit cōsul romanus qui cum mitte retur pugnare cōtra pyrribus reges egyptorum. rex pmisit sibi partes regni sui vt transfret ad ipsuz: qđ Fabricij contempsit sequenti anno pyrribus obtulit sibi magnā pecuniā auri. vt traderet sibi romanū imperiū. cui ait Fabricius. Roma nō vult aurū. sed vult imperare habentib; aurum. ppter hoc ipse dictus fuit fidelis Fabricius. dicitur etiā de Fabricio. qđ quis quidaz ad eum venisset pmittens fe pyrribum regē occisurū si fabricius sibi pecuniāz aliquā dare vellet. Ipse vero fabricius hunc traditorēz ligatum misit ad pyrribum pro tali scelere puniendū: cui tunc pyrribus dixit. Possibili ē soles a suo tramite deciare qđ fabricius a via recte rōnis discedere. ¶ Nota qđ Brutus fuit ip̄us p̄sul romanus qui amore libertatis et iustitie ppter stuprum Lucerie plurima egit: et multa bella pro romanis inuit. ppter qđ etiā famosus fuit. ¶ Nō qđ Carbo dicit: idēst rigidus ppter rigorē animi qui ad nihil turpe flecti potuit: tāte iustitie fuit vt Lucanus ipsuz d̄ys comparet in iudiciā cā: que fuit iter Iulius cāfarez et p̄pēū dicens: Vltiuz causa d̄ys placuit sed victa Catboni. et de hoc magis patet quanto bulius. p̄sa sexta.

¶ Prosa octaua libri secundi.
Ed ne me inezorabile. ¶ Illa est octaua et vltima p̄sa hui; scđ. et qđ p̄sa oīd ēdīt bona fortuna ne nō multū eē appetēda. aliq; putaret qđ in fortuna nihil eē bonū: tā ostendit p̄sa cuiusmodi bonū sit in fortuna: et pbat fortunā aduersaz p̄sa esse bonaz qđ p̄sperā. et p̄sa mo premittit suam intētiōnem. et pbat intētiū. ibi. (¶ Illa enim.) Primo dicit. O Boeti ex dictis partz fortuna ē cōtēnenda: sed ne putes me gerere. i. facere bellū inezorabile. i. p̄sa cabile contra fortunāz sup. scias qđ aliqui est. i. cōtingit. qđ ip̄sa fortuna fallat. nō nihil. i. aliqđ bene mereat de hominib; eo qđ aliquid bonū euenit hominibus p̄eam. tūz. cū fortuna se aperit. manifestādo suā falsitatē: cū detegit frontē per sui aduersitatē: cū p̄fiteat mores suos per instabilitatē. et subdit p̄sa. nōdū forte itelligi quid loquar: qđ miruz est qđ ego gestio. i. cupio dicere. eoz. i. ideo vix queo explicare iniaz verbis. Et. n. ego reor. i. opinor aduersaz fortunā plus p̄desse hoibz qđ p̄sperā. ¶ Nota qđcūq; in aliquo dicto videt eē repugnātia illud videt mirabile dictū. qđ dicere fortunā aduersaz hoibz p̄desse. videt eē quēdā repugnātia in dicto. Nam esse aduersuz aliquid sibi p̄desse adinuicēz repugnāt. ideo dicit p̄sa. Adrū est qđ gestio dicere. i. fortunā aduersaz magis p̄desse qđ p̄speram.

Ad mortalis aura nominis: Cum sera vobis rapieret hoc etiam dies: Jam vos scda mors manet.

¶ Prosa octaua libri secundi.

Ed ne me inezorabile contra fortunā belluz gerere putes. Et aliquando cum de hominibus illa fallat. nō nihil bene mereat: cum. i. cū se aperit. cum frontē detegit moresq; proficit. Nōdū forte qđ loquar itelligis: Adrū est qđ dicere gestio: eoz iniaz verbis explicare vix queo. Et eni plus reor hominibus aduersaz qđ p̄sperā p̄desse fortunā. Illa eni semp specie felicitatis cū vī blanda mentit. bec sp̄sa cū se instabile mutatōe demonstrat. illa fallit: bec instruit. illa mēdaciū sp̄e bonoz mētes frue-

rit. manifestādo suā falsitatē: cū detegit frontē per sui aduersitatē: cū p̄fiteat mores suos per instabilitatē. et subdit p̄sa. nōdū forte itelligi quid loquar: qđ miruz est qđ ego gestio. i. cupio dicere. eoz. i. ideo vix queo explicare iniaz verbis. Et. n. ego reor. i. opinor aduersaz fortunā plus p̄desse hoibz qđ p̄sperā. ¶ Nota qđcūq; in aliquo dicto videt eē repugnātia illud videt mirabile dictū. qđ dicere fortunā aduersaz hoibz p̄desse. videt eē quēdā repugnātia in dicto. Nam esse aduersuz aliquid sibi p̄desse adinuicēz repugnāt. ideo dicit p̄sa. Adrū est qđ gestio dicere. i. fortunā aduersaz magis p̄desse qđ p̄speram.

¶ Illa eni semp sp̄e felicitatis. ¶ Dic p̄sa. pbat itētiū qđ fortuna aduersa melior sit qđ p̄sa trib; rōnib; et vbi. (¶ p̄sa stremo.) vbi. (Ad hoc.) Primo dicit illa fortuna p̄spera semp mentit cū videt. i. apparet blanda specie felicitatis. i. prosperitatis. sed bec. i. fortuna aduersa semp vera ē cūz demonstrat fe esse instabile sui mutatōe. ostendit eni se cōtētales qualis est: ita per eā nō decipiunt hoies. qđ illa. i. p̄spera fortuna cōfides in fe fallit. bec aut aduersa fortuna hoīem instruit ostēdēdo qđ nō sit cōfideū p̄sperē fortune ppter eius mutabilitatē. illa. i. p̄spera fortuna ligat. i. fallēdo mētes. fruētiū hominū specie bonoz mēda cūz. bec. i. aduersa fortuna. absoluit. i. liberat. i. mētes hominū cognitōe. fragilis. i. trāstorie felicitatis. Et tunc recolligit effectū vtriusq; fortune dicēs. Itaq; illa. i. p̄sperā fortunā videas ventosaz. i. superba. fluētēz. i. p̄digam et sup̄flus ignaraz. nam hois in p̄speritate cōtinua sp̄spos nō cognoscit. banc. i. aduersam fortunā tu videas sobriā et succinctā. i. humile nō superbas. et prudētē exercitationē

aduersaz p̄sa esse bonaz qđ p̄sperā. et p̄sa mo premittit suam intētiōnem. et pbat intētiū. ibi. (¶ Illa enim.) Primo dicit. O Boeti ex dictis partz fortuna ē cōtēnenda: sed ne putes me gerere. i. facere bellū inezorabile. i. p̄sa cabile contra fortunāz sup. scias qđ aliqui est. i. cōtingit. qđ ip̄sa fortuna fallat. nō nihil. i. aliqđ bene mereat de hominib; eo qđ aliquid bonū euenit hominibus p̄eam. tūz. cū fortuna se aperit.

aduersitat. ¶ Nō q̄ ex ista ip̄a p̄it formari tres rōnes q̄ fortuna aduersa melior sit p̄spera. Prima rō est ista. Bona fortuna ip̄e vere felicitatis decipit habētē ip̄as: s̄ fortuna aduersa nō decipit: s̄ vera est ostēdēs se tales qualis est. Aduersa melior est q̄ p̄spera. Scda rō ē. P̄spera fortuna ligat mētes boniū mēdaciū bonis: s̄ aduersa liberat

mētes a falsa felicitate. gē melior. Tercia rō ē. P̄spera fortuna reddit boniū rōis igna: rōis aduersa facit bonos sapientes. ergo melior ē q̄ p̄spera. ¶ Postremo felix vero bono. ¶ Dic p̄bia pōit rōnes q̄ talē. quēq̄ q̄s fortuna trahit ad ignitū. nē veri boni illa melior ē q̄ q̄trahit a vero bono: s̄ fortuna aduersa ē b̄a. ergo rē. vñ dicit i. s̄ra. ¶ Postremo felix. i. p̄spera fortuna cū suis blādicijs. trahit de bono. i. errantes a vero bono: s̄ aduersa fortuna plerūq̄ retrahit vñco. i. tenaculo reducens ad vā bōa. ¶ Nō q̄ q̄ p̄spera fortuna cōtingit eē felix ex de bona fortunatio: s̄ suis blādicijs trahit boniū sensuale a vō bono. q̄ p̄sistit i speculatiōe dei aduersa aut fortuna q̄ ostēdit p̄spera fortuna eē mutabile. ip̄a reducit boniū ad verū bonū q̄ est immutabile.

¶ An hoc iter minima estimādus putas. ¶ Dic p̄bia ponit vltimā rōne q̄ talis ē. Illa fortuna ē melior q̄ cōnoscitur veri amici. s̄ aduersa fortuna ē talis. ergo rē. vñ dicit i. s̄ra. An p̄ nungd. putas hoc eē estimādus iter minima bōa q̄ bec alpa. i. aduersa fortuna detexit. i. mōstrauit. tibi mētes. i. corda fideliiū amicorū. q̄ d. illud ē bonū de maximis bonis. i. bec supple p̄spera fortuna: secruit. i. distinxit tibi certos amicos t̄ ambigiosos vult. i. sodaliū. i. amicorū. q̄ d. alpa. fortuna occidit te discernere iter veros amicos t̄ falsos: q̄ p̄spera fortuna a te discēdēs abstulit suos. i. q̄ erat amici rōne p̄speritatis: t̄ reliquit tuos amicos q̄ te discēperūt nō propter tua. ¶ Quāti. i. q̄to p̄cio. tu emissis boni iteger. i. in integritate fortune p̄stitit: q̄ videbaris multi comitantē. vñ p̄missis cognoscere veros amicos. nūc desine. i. celsa. q̄rere opes. i. diuitias amissas: q̄ inuenisti veros amicos: q̄ ē p̄ciosissimū gen⁹ diuitiarū. ¶ Nota i aduersitate falsi amici fugiūtes in tpe p̄p̄itatis manent. vñ Sen. in lib. de re medys. Quē tu felice credis illū multo comitantē vñ melius sequunt: cadauera lupi: frumēta formice. p̄das illa turba sequi nō boni. ¶ Nō q̄ aduersa fortuna ostēdit felices amicos. vñ Seneca. zo. epla. Turba familiaris cuius a te pasci desierit ip̄a te nō pascit: q̄ tu beneficio tuo sci re nō poteras paupertate scies. illa veros amicos retinebit. discedit q̄cūq̄ nō tērs aliud sequebat. Est aut p̄ hoc vñ amanda paupertas q̄ a gubus amaris ostēdit. vñ de pau

per Veneticus. p̄cualer b̄ solo mala sora q̄ mōstrat amicos. Qui boni qui mali: monstrat vtrāq̄ viam. Item poeta. Tempore felici nō cognoscunt amici. Sorte patet misera que sit dilectio vera. Item alibi. Lūz fueris felix multos numerabis amicos. Tempora si fuerint nebula solus eris. Item Thobias. Fluctuat ad censur venalis amicus

Metrum octauum secundum libri.

Quod mundus stabili fide
Concordes variat vi-

ces.
De pugnantia femina
Sedus perpetuum tenent.
De phebuis rofens dies
Curru prouehit aureo:
Et quas duxerit hesperus:
Debe noctib⁹ imperet.
Et fluctus audium mare
Certo sine coereat:
Ne terris liceat vagis
Latōs tendere terminos.
Hanc rerum seriem ligat
Terras ac pelagus regens:
Et celo imperitans amor.

bio de offi. dicit. Honores diuitie t̄ dignitates nunq̄ sunt amicitiē antepōnēde.

Metrum octauum secundum libri.
Quod mundus stabili fide.
Vltimū metrū nūc fecūdi: q̄ dicit gliconi-
cuz ab inuētoze. amphimacru a pede p̄domi-
nante: t̄ est amphimachus pes antiquorū cō-
stas ex p̄ t̄ vltia lōga t̄ duab⁹ breuib⁹ medys. dicit ab am-
phy q̄ est circū t̄ macros longū: quasi habēs circūquaq̄
longā syllabā. In quo metro p̄bia cōmēdat amorē ex quo
dixit q̄ amici sūt p̄ciosissimū gen⁹ diuitiarū. Et p̄mo amē
dat amorē diuinū. Scdo ostēdit quō būana nā amicitiā cō-
seruat. ibi. ¶ Dic scōs. ¶ P̄rio facit b̄ q̄ dicitū ē. t̄ ostēdit q̄
ablato diuino amore oia corūpūnt. ibi. ¶ Dic si frena. ¶ p̄
dicit. Amor diuin⁹ regēs terras ac pelagus t̄ ip̄eritas. i. fere
quēter ip̄eras cōle. ille amor ligat hāc ferē. i. cordiā rez:
q̄ mundus stabili fide variat rōdes vices. i. alternatiōes
tēpōz. nūci noctis t̄ dicit: q̄ femia pugnātia. i. elemēta
ria. teneat p̄petuū sedus. i. rōdiā: nē vñū totali aliō cor-
rūpat. q̄ phebuis. i. sol. curru aureo p̄uehit. i. p̄ducit rofem
vñ diē. i. claz. vñ diē amor facit vt p̄bebe. i. luna. ip̄eret. i.
p̄sit noctib⁹. q̄s noctes hesper⁹. i. stella vesp̄tina duxerit. i.
adducit. t̄ vñ audim⁹ mare ad exēdiū coereat fluctus su-
os. certo fine. i. determinato fine: nē liceat sibi tēdere. i. ex-
tēdere. latos terminos. vagis terris. i. amplis terris. sup̄
ple totali cooperēdo terrā. ¶ Nota q̄ Tull⁹ loquēs de
amicitiā dicit. Amicitia est vñs mouēs sup̄iora ad p̄ecti-
onē inferiorū: i. inferiora ad subiectionē sup̄iorū. Amicitia
enī sublata omnis in vita tollit iucūditas. ¶ Nota q̄ ele-
menta appellat femina: q̄ ex ip̄is tanq̄ ex seminibus ele-
mēta p̄ducunt. sicut enī semen est p̄ncipiū fructus: sic
elementa sunt p̄ncipia corporū mixtorū. t̄ dicit elemēta
pugnātia p̄pter ip̄oz cōtrarietate. nam aliqua sūt calida

alla frigida: quedam humidat: quedā siccā. Nec elementa diuino amore ordinante tenent pprijs sedus: q̄ grauitas inferior: nō aufert leuitates superioruz: nec ecōuerso. 2 si mul totaliter se nō corumpunt.

¶ **Hic si frena remiserit.** ¶ **Hic ostendit q̄ amor diuino subtrahit oia corumpunt dicens. si hic amor diuinus remiserit frena. i. le**

ges gubernā di res. q̄q̄d nūc amat in uicem. i. 202 dat illud p̄nuo geret bellum: 2 ipa elementa certat. i. litigant soluere. i. d̄struere machinas. i. mūdānam quā nūc socia fide. i. cōcordi federe inci tant pulchris morib⁹. idest faciunt ordinarie mouere. ¶ **Nō q̄ sublatō amo**

Hic si frena remiserit
Quicqd nunc amat inuicem
Bellum continuo gerit.
Et qua nunc socia fide
Pulchris moribus citant:
Certant soluere machinas.
Hic sanctos populos quoq̄
Inunctos federe continet.
Hic 7 coniugij sacrum
Castis necit amoribus.
Hic fidis etiam sua
Victat iura sodalibus.
¶ Felix hominuz genus
Si vestros animos amor
Quo celum regitur: regat.

re 2 concordia omnia dissoluunt. vnde Valerius in anti claudiano loquens in persona amoris 2 cōcordie dicit. Si mea iura: meas leges: mea federa mundus Olim seruas: ser uel ad huc seruaret amoris: Vincula non tantis gemit sub cladi bus oib⁹.

¶ **Hic sanctos populos quoq̄.** ¶ **Hic ostendit p̄bia quō p amorē conseruat 2 conciliat amicitia humana dicens. Hic amor cōtinet. i. seruat. scōs. i. virtuosos 2 populos iustos federe. i. amicitie. 2 hic amor dicitur sacri. i. sacramētū coniugij castis amoribus viri 2 vxoris: hic amor dicitur iura sua. i. imponit legē amicitie fidei sodalibus: 2 q̄ ista p̄pone nunt ab amore diuino tanq̄ a suo p̄ncipio: ideo subiūgit. ¶ **Felix genus hominū sup. dico. si amor. i. diuin⁹ quo celum regit. regat animos vestros sup. cauendo in eis cōcordiā amicitie.** ¶ **Nota q̄ amor dicitur iura fidis sodalib⁹. iura aut amicos: 2 sodalitū inuit Seneca. 3. epla dicens. Diu cogita an alijs in amicū sit tibi recipiēdus: sed cus placuerit fieri toto illū pectore amitte tā audacter cus illo loq̄re q̄ tecū. Tu quidē ita viue vt nihil tibi cōmittas nisi q̄ etiaz amico tuo cōmittere possis. Cus amico tuo oēs curas: oēs cogitationes misce si fidele putaueris. Sit. n. quidā q̄ que amicus sūt tñ mittenda oibus narrat. quidā charissimoruz cōscientia reformidant nulli credituri. neutri facin dūz est. vtrūq̄ eni vitij est 2 oibus credere 2 nulli. ¶ **Nota circa p̄dicta q̄ amicitia p̄prie dicit tñ inuenit in reb⁹ rōnalibus: vt sic amicitia est par voluntas bonoz iter ali quos. sed large accipiedō amicitia. sic etiā est in irrōnalib⁹ 2 vt sic amicitia est cōcordia diuersarū rerū adinuicem.******

¶ **Explicit liber secundus. ¶ Incipit tertius.**

¶ **Prosa prima.**

Am cantum illa finierat. ¶ **Iste est tertius liber Boetij de consolatione philosophie. 2 continuatur ad libros p̄cedentes in hūc modum. postq̄ p̄bia in p̄mo libro scrutata est causas doloris Boetij. 2 in scōdo libro adhibuit sibi remedia facilia. in p̄sentī lib. 2 in sequētib⁹ p̄bia adhibet Boetio remedia grauiora. sūt at remedia grauiora rōnes 2 cōz opib⁹ hominū p̄bates q̄**

in bonis exteriorib⁹ nō s̄stist vera felicitas ostēdēdo in quo sit felicitas vera: 2 quō ad ipsa p̄ueniat. Et diuiditur iste liber in viginti quattuor partes: quia bñtus libi sunt duodecim p̄loz: 2 duodecim metra. que partes patebunt in processu libri. quid autē 2 de quo determinet in qualibet istarū partiz similis patebit. ¶ **Prima prosa bñ**

¶ **Libri secundi de consolatione philosophie finis.**

¶ **Incipit liber tertius.**

¶ **Prosa prima.**

Am cantum illa finierat **cuz me audiendi anidum: stupentemq̄ arrectis** **adhibe auribus carminis mulcedo defixerat. itaq̄ paulo post o inq̄as summum lassorum solamen animorū quātum me vel sententiā pondere vel canendi etiam incunditate refovisit: adeo vt me tā post bac i**

uini 2 amicitie. 2 cū ego Boetius essey allectus dulcedine metri ad audiēdū cū auditate 2 admiratiōe verba p̄bie aurib⁹ arrectis. ego dixi. O p̄bia que es sumū solamē animorū lassoz quātum me refocillasti tuis p̄bis 2 metris: i. tantū q̄ iaz bene possūz resistere insulsi b⁹ fortune. 2 ideo dicit remedia que pus dixisti esse grania nō timeo: sed es audire diligēter expecto. ¶ **Nota q̄ Boetius metris vocat cantū. sicut eni in ratione est eleuatio 2 depresso vocis. sic similiter in metro ratiōe quantitatis corepte 2 p̄ducta cte syllabaz attendit quedāz eleuatio 2 depresso: q̄ rōne quātitatē p̄ducte fit eleuatio rōne quātitatē corepte fit depresso. ¶ Item q̄ metroz est subtilius 2 delectabilius prosa. ideo animū demulcet. Cū auctor poetrie metruz cōparat domicellē dicens. Vultq̄ venire metrū tanq̄ domicellā compro crine. nitente gena: subtili corpore: fouma egregia. Ideo dicit Boetius. mulcedo carminis. i. metri. ¶ Item homo d̄z esse audius 2 stupens circa philosophiam. Audius inq̄: quia dixit Seneca. 17. epistola. Proye omnia ista si sapias imo vt sapias: 2 ad p̄bias magno cursu totiq̄ viribus tende. Etiaz homo debet esse stupens. i. admirās de philosophia: q̄ ipsa est res mirabilis 2 diuina s̄m Aristoteli in p̄ncipio libri sui de mundo. 2 philosophia cōfert mirabiles delectationes. i. ethicoruz. ¶ Item animi lassī sunt graui cura vel aduersitate aliqua oppressi. bōrum philosophia est sumūz solamen: q̄ ipsa peruadet magnanimitates qua cōtra aduersitates fortune homo constanter debet militare. ¶ Item per philosophia homo bene potest resistere icib⁹ fortune. quia p̄mo ethicoz dicit Aristoteles. Sapiens bene scit ferre fortunās: 2 habet se sine vituperio sicut tetragonum. Unde dicit in littera. Tā illa supple philosophia. finierat cantū. i. metrū. de amore diuino: cū mulcedo. i. suauitas carminis defixerat. ista bilierat me audidū. i. cupiēdū audiēdū. q̄ p̄o 2 stupentem. i. admirātes. supple verba p̄bie. aurib⁹ meis. arrectis: idest eleuatis ad hec. i. verba. itaq̄ paulo post ego inq̄. i. dixi. O summū solamen lassoz animoz supple per aduersitates quātū me refovisit pondere sententiā supple p̄bie. vel etiā iocunditate canendi. i. metri. adeo. i. in tantum. vt**

lam post hac nō arbitrer me eē iparē. i. dissimilē in resisten-
do icrib'. i. iustitibus fortissime. Itaq; remedia illa que pau-
lo ante dicebas eē acriora. i. grauiora. nō mō. i. nō tū nō per-
horresco. i. nō timeo. sed ego audis audiēdi p'p'. ea vehe-
mēter effragito. i. expostulo. ¶ Ubi sciēdi q' fm' Dugui-
tiones effragitare est valde flagitare: expostulare: petere
cum clamore

poscere. ¶ Tū illa sen-
si liquit. ¶ Dic
ponit respon-
sione p'p'ie di-
cens. Ego be-
ne sensi illud
cū tu tacit'. i.
attē' recepti
sti verba nō
strat: cū ego
p'fecit mentes
mās. talia. n.
sūt remedia
que adducere
stant vt ipsa
de gustata p'li
mo sunt ama-
rased postea
dulcescat. Sē-
q; tu dicis te
esse cupidus
audiēdi vba
nostra. ¶ Q' p'
to desiderio

ardores si cognoscere qno laboramus te ducere. ¶ dicit
Boetius. Quo vis me ducere: Rūdet p'bia: ad cognitionē
vere felicitatis quā aius tuus quasi sōniādo adduc vix co-
gnoscit: q' est occupat' imaginib' false felicitatis. ¶ Nota
q' Boe. tacit' vba p'bia rapiebat cōsilio Senecę dicen-
tis. Esto v'p'oz tacit' auditor: aditūz p'p'oz repetitor.
¶ Nota q' p'cepta p'bia alia p'mo sūt amara: postea dulce
scit. fm' illud poete. Discrete sit chaz q'uis p'mo sit ama-
rus. Et Eultrius' p'mo etbi. dicit. Sciūt docti q' laborio-
sa est possessio virtutis: sed p'pter eius amaritudines p'bia
nō est abyciēda: q' nō est dign' dulcoris acumine: q' ama-
ritudis negr' iuiscari grauiamē fm' Boetiū. in de discipli-
na scolariū. ¶ Nota. sicut sōniās putat fantasmatia sibi
occurrēta eē veras res de quibus sōniat: et tū nō sunt ipse
res. sic Boetius in istis t'p'alibus putauit eē verā felicitate-
tem: q' tū nō est: sed tū sunt quedā silitudines vere felici-
tatis: sicut fantasmatia sōniōz sunt silitudines rerum.
¶ Nota q' bona exteriora vocat imagines vere felicitatis.
sicut. n. imago est rei imitatio: nō est ipsa res. sic bona
exteriora vidēt' exp'remere formā vere felicitatis: sed vera
felicitas nō est in ipse. vñ dicit i. littera. Tū p' tūc illa sup-
ple p'bia inq't. ego sensi. i. noui sup. intētiōē tuā. cū tu tacit'.
q' p' r. attē' rapiebas vba nostra. q' p' r. cum ego ex-
pectauit alia s'ra habet expectuū. i. reuocam habitū tue mē-
tis. Vel q' est veri' dicere cū ego ipsa habitū tue mentis
perfecti. quippe mirū talia sunt supple remedia. que restāt
supple sumēda: vt ipsa quidē degustata p'mo mordeant. i.
displicēat. aut recepta dulcescant. sed q' tu dicis te cu-
pidū audiēdi supple illa remedia. ¶ Quāto ardore. i. desi-
derio. flagrare. i. ardere. si agnosceres. quonā. i. ad quez
locū aggrediamur. i. incipim' te ducere. Ego Boeti' inq's
i. dixi quonā sup. vis me ducere. inquit sup. p'bia. ad verā
felicitatē quā tuus aius sōniat. i. imperfecte cognoscit: sed
vñ. i. cognitiōe occupat' ad imagines. i. ad bona t'p'alīa. q'

sunt imagines et similitudo vere felicitatis. tu nō potes i-
tueri. i. inspicere. ipsam supple verā felicitatē.

¶ Tum ego fac obscuro. ¶ Dic Boetius dirigit petitionem
p'bie. et ponit cōsētus sue petitionis dicens. ¶ P'bia rogo
vt sine dilatione d'monstres mibi que sit vera felicitas. et
p'bia cōsētens dicit: libenter facias tui causa: sed p'us ego
ostendam tibi
parat' ad imagines visu: ipsam il-
laz nō potes intueri. B. Tū ego
fac obscuro: et que illa vera sit si-
ne cunctatione demonst'ra. ¶
Facias inquit illa tui causa libe-
ter: sed que tibi causa notior est
eā p'ius designare verbis: atqz
informare conabor: vt ea p'p'e
partē: cūz in cōtrariū partē flecte-
ris oculos: vere specimen beati-
tudinis possis agnoscere.

¶ Metrum primum tertij libri.

Uti ferere ingenium
volet agrum.
Liberat arua pri' fru-
ticibus.

Salce rubos filicēqz resecat
Et noua fruge grauis ceres eat.

nata est nobis via pcedendi ex nobis magis notis ad mi-
nus nota. p'mo p'p'is cop. et scō de aia. Tū igitur bona ex-
teriora sint magis nobis nota in quibus aliqui posterunt
consistere felicitatem q' bona interiora. ideo p'p'is cop.
p'mo vult determinare de falsa felicitate nobis magis
nota que ponitur in bonis exterioribus ipsam extirpan-
do: vt per eam agnoscamus veram felicitatem tanq' per
contrarium. ¶ Nota q' Seneca in de virtutibus cardī-
nalibus dicit. Scire debes q' quedam non videtur esse
bona et sunt. quedam videtur bona et non sunt. quecūqz
autem ex rebus transitorioz possides non hec magna exi-
stimes non mireris qd caducuz est. Et quo patet q' vera
felicitas non consistit in bonis exterioribus: que videtur
esse vera bona: et tamen non sunt. vñ dicit i. littera.
Tum p'io tūc. ego supple Boetius dixi. a. p'p'is cop. ob-
secro: id est peto. fac idest duc me ad illam felicitatem. et
demonst'ra mibi sine cunctatione: id est sine mora. que sit
illa vera supple felicitas. ¶ Illa p'p'is cop. inquit faciam
libenter tui causa. sed ego p'us conabor: id est laboro. tibi
designare verbis. atqz p' r. informare que causa: id est
que felicitas habens rationē causę finalis. sit tibi notior: id est
manifestior. vt ea supple felicitate p'p'ia inquit: id est co-
gnita. possis agnoscere specimen: id est similitudinem. ve-
re beatitudinis. cum flecteris oculos supple cognitionis in
cōtrariū partem false felicitatis.

¶ Metrum primum tertij libri.

Uti ferere ingenium volet agrus. ¶ Istud est
primum metrum huius tertij: quod dicitur me-
trum choistum ab inuentore. dactylicum a
pede p'cedominato. et primum verius huius
metri est p'p'at baleticus: quia post primū
pedes abundat vna syllaba: scilicet re in bac
dictione ferere: et quia p'p'is cop. p'dixit q' p'us eēt
dendū que sit falsa felicitas: et postea que sit vera. iō p'p'ia

Iosophia in hoc metro pmedat huc ordinē p quattuor exē
pla. Prīmū ē qd; vult seminare bonū agrū o; pus extir
pare nocivas herbas vt ager bene fructificet. Sīlīr aliq
volēs cognoscere vera felicitatē o; pus extirpare falsam.
vñ dicit in lra. Qui volēt serere agrū īgenū. ī nobilē pus
liberat arua. i. agros fructib; .i. radicib; q̄ ipediūt ne semē
creſcat: et ille
refecit. i. pre
ſcindit rubos
.i. paruas ar
bores. q; p r.
ſilicem. i. her
bam inutilem
falce. i. falca
stro. vt noua
ceres eari. p
ficiat grauis
.i. onusta fru
ge. Sēc; exē
plū ē. ſicut p
guſtando ali
quod amari
mū apparet
dulcius. ſic p
pter cognitio
nem falſe felicitatis magi cognoscit vera felicitas. Un dicit
in lra. Labor apū ē magē dulcor. i. mel eſt magis dul
ce. ſi malus ſapor: pus edat. i. ſi fiat ora. Tertiū exēplū eſt.
ſicut poſt tēpus nebulosū gratior ē ſerentia: ſic poſt co
gnitionē falſe felicitatis gratior eſt cognitio vere felicitatis.
vñ dicit in lra. Vbi p poſtq; notbus. i. vetus australis
deſinit. i. ceſſat. dare ymbuiferos ſonos. i. flat; pducentes
ymbres: tūc aſtra nitēt grati. i. delectabili. Quartū exē
plū eſt. ſicut pulchra dies ſeq; tenebras nocti: ſic cognitio
vere felicitatis ſeq; cognitionē falſe felicitatis. vñ dicit in
lra. Ut. i. poſtq; lucifer. i. ſtella matutina. pepulcrit. i. fuga
terit. tenebras noctis: tūc pulchra dies agit. i. ducit roſeos
equos ſolis: tūc applicat exēpla ad ppoſiti dicēs. Tu pus
debes conſiderare falſa bona: r extirpatis iſtis debes cogno
ſcere vera bona i gbus ſiſtit felicitas. vñ dicit in lra. Tu
quoq; pus tuēs. i. respiciēs falſa bona. icipe retrabere col
la iugo. i. iugo falſe felicitatē. Dehic. i. poſtea vā bona ſubie
rint. i. ſubtrahantur. aiūs tuū. ¶ Nō q; ſicut pus extirpanda
ſunt vicia: r poſtea iſerēde vtutes: ſic ager pus eſt purgan
dus: r tribula ſeminādus. vñ Tobias. Spinis r tribulis
purgari noualia obēt agri vt ſemē fructificet q̄at. ¶ Nō q;
fructe; fm Dignitionē ē deſitas virgular; vel arborū
vel ſpinarū. vel ſ; alios fructe; eſt arbor parua que terras
fronde regit. ¶ Nō q; ſili; ē inutilis herba habens folia
ad modū ſiloz: de qua dicit pſms. Nō tñ iſta ſili; vilo mā
ſueſcit in agro. ¶ Nō q; poſt amaritudinē dulcedo ē gra
tior r ſenſibilior. vñ poeta. Dulcia nō meminit q; nō guſta
uit amara. Nāq; per oppoſiti noſcīt ē bonus. Dec paup
benricus. ¶ Nō q; Boet; hic dicit apū p apū in geniti
uo plurali: qd; ē ſtra Alexandrū q; dicit. Am dat apis ex. Et
q; hic dicit apū r nō apū: p metrū qd; ſemp; ſtat ex tri
bus dactilib; cōtinuis. ſi aut ponere; apū nō eēnt tres dacti
li cōtinui. poſſet tñ dici q; cā metri ponit apū p apus.

T Proſa ſcda tertij libri.
Am deſipo paululū vi
ſu: r velut in anguſtam
ſue mētis ſedē recepta:

phīa oſtēdit q; oēs boies nitunt; puenire ad vñ finē bea
titudinis: quā beatitudinē ipſa ē diffinit r dicit ſic. Finē bea
titudinis. i. ſollicitudo. mortalium. i. hominū quā curas exercet labor
multiplicū studio; q; aliq; ſtudēt in litteratura. aliqui in
mercantia: r ſic de alijs. illa cura pcedit diuerſo cale. i. di
uerſo mō viuēdi; ſ; tñ nitūt; puenire ad vñ finē beatitudi
nis. Illud aut ad qd; boies nitunt; puenire eſt tale bonū
quo quis adepto nihil vltteri; queat deſiderare: q; ſ. bo
nū eſt ſūmū oīus bonoz cōtinēs iſtra ſe cuncta bona cui; ſ.
bono. ſi qd; aliq; abſorēt. i. deſeeret nō poſſet eē ſūmū bo
nū: q; reliqueret aliq; extirſet. i. eſt aliud bonū qd; poſſet
optari. ex q; b; dicitis phīa cōcludit diſſonē beatitudinis dicēs.
Liquet. i. manifeſtū ē beatitudinē eē ſtatū pfectū. gregati
one oīus bonoz. ¶ Nō. cognitio vltimi finis magnū ſcre
mentū cōfert ad vitā. p etibi. q; fm exigentia finis cetera
moderant; fm Linconieſe; p poſterior; iō phīa tradit no
bis cognitionē vltimi finis. i. beatitudinis. ¶ Nō. finis eſt ma
gis eligēdus bis que ſūt pp finē: vt p3 p Ariſt; topicorū.
Itē ibidē. cuius finis eſt bonū ipſus quicq; bonū. Itē. oīa
denoianda ſūt a fine. vñ poeta. Sine finis bonū eſt totū lan
dabile phas ē. ¶ Nō. finis in agilib; b; ſe ſicut pncipiū
in ſpeculabilib; ſcit q; itellec; noſter nāliter adheret p
miſ pncipis: ſic appetit; nō nāſr adheret vltimo fini qd;
eſt ſūmū bonū. ¶ Nō. q; duplex ē finis. i. finis quic; r finis
grā cui; oīa ſiūt. Alie. vñ nō ſiūt de vñ vel beatitudo: iſte
finis appetit; ab oībus ſubvna rōne inq̄ſit eſt bonū ſatis
appetitū boīs. Finis aut quo eſt opatio qua boies nitunt;
ad ipſi finis gratia cui; r talis finis nō eſt vñus: ſic nō eſt
vna opatio oīus. Itē dicit phīa q; cura boīs pcedit diuer
ſo cale ad ſequēdū vltimū finē. ¶ Nō. illud ad qd; oēs
boies nitunt; puenire eſt bonū: q; bonū ē qd; oīa appetit;
p etibi. ¶ Nō. q; beatitudo habet rōnē vltimi finis ipſa ē ta
le bonū quo adepto nihil vltiterius deſiderat; nāq; de rōne
finis eſt eſſe vltimū r vltra illud qd; eſt vltimū nihil eſt
go etiā oportet illud eſſe ſūmū bonū: q; illud quo ade
pto nihil vltiterius deſiderat; eſt ſūmū bonū. tale aut ē bea
tutudo. ¶ Nō. q; beatitudo eſt bonū optimū pulcherri
mū r delectabiliſſimū: adeo beatitudo eſt ſtatū perfe
ctus cōgregatione oīum bonoz cōtinēs in ſe oīa bona. ſi
enī aliq; bonū ſibi deſiceret nō eſſet ſūmū bonū.

T Proſa ſcda tertij libri.
Am deſipo paululū viſu. ¶ Dec eſt phīa ſcda
buius tertij in qua phīa ponit diuerſas opini
ones circa falſas felicitates. i. pmo Boet; oſtē
dit quō ſe phīa habuit poſt p̄dicta. z phīa oſtē
dit q; oēs boies nitunt; puenire ad beatitudi
nes quā ipſa diffinit. 3° oſtendit q; boies ſepe abducunt; a
vera felicitate diuerſis errorib; . 4° ponit erroneas ſiue opi

nōes circa felicitatē. 2° ibi. (Ois mortaliū. 3° ibi. (Dūc
vñ. 4° ibi. (Quop quidē. Dicit pmo. Poſtq; phīa pmi
ſit ordinem pcedendi de falſa felicitate ad veram. tū p
tunc. ipſa paululum deſipo viſu. i. inclinatio oculis r rece
pta velut in anguſtā. i. nobilē ſedē mētis ſue. ſic cepit. i. ſice
pit loqui. ¶ Nō q; capitis inclinatio eſt ſignū ſubtilis ima
ginationis: ppter qd; ſubtili
ter r pſunde
imaginātes ca
put inclināt;
q; q; nō vidēt
delata coram
oculis. iō phīa
volens ſubtili
ter ſpeculari o
felicitate: cui;
ſpeculatio diſ
ſicilis eſt: ipſa
clinato vñ;
xit ſe in nobilē
ſpeculationem
ſue mentis.

phīa oſtēdit q; oēs boies nitunt; puenire ad vñ finē bea
titudinis: quā beatitudinē ipſa ē diffinit r dicit ſic. Finē bea
titudinis. i. ſollicitudo. mortalium. i. hominū quā curas exercet labor
multiplicū studio; q; aliq; ſtudēt in litteratura. aliqui in
mercantia: r ſic de alijs. illa cura pcedit diuerſo cale. i. di
uerſo mō viuēdi; ſ; tñ nitūt; puenire ad vñ finē beatitudi
nis. Illud aut ad qd; boies nitunt; puenire eſt tale bonū
quo quis adepto nihil vltteri; queat deſiderare: q; ſ. bo
nū eſt ſūmū oīus bonoz cōtinēs iſtra ſe cuncta bona cui; ſ.
bono. ſi qd; aliq; abſorēt. i. deſeeret nō poſſet eē ſūmū bo
nū: q; reliqueret aliq; extirſet. i. eſt aliud bonū qd; poſſet
optari. ex q; b; dicitis phīa cōcludit diſſonē beatitudinis dicēs.
Liquet. i. manifeſtū ē beatitudinē eē ſtatū pfectū. gregati
one oīus bonoz. ¶ Nō. cognitio vltimi finis magnū ſcre
mentū cōfert ad vitā. p etibi. q; fm exigentia finis cetera
moderant; fm Linconieſe; p poſterior; iō phīa tradit no
bis cognitionē vltimi finis. i. beatitudinis. ¶ Nō. finis eſt ma
gis eligēdus bis que ſūt pp finē: vt p3 p Ariſt; topicorū.
Itē ibidē. cuius finis eſt bonū ipſus quicq; bonū. Itē. oīa
denoianda ſūt a fine. vñ poeta. Sine finis bonū eſt totū lan
dabile phas ē. ¶ Nō. finis in agilib; b; ſe ſicut pncipiū
in ſpeculabilib; ſcit q; itellec; noſter nāliter adheret p
miſ pncipis: ſic appetit; nō nāſr adheret vltimo fini qd;
eſt ſūmū bonū. ¶ Nō. q; duplex ē finis. i. finis quic; r finis
grā cui; oīa ſiūt. Alie. vñ nō ſiūt de vñ vel beatitudo: iſte
finis appetit; ab oībus ſubvna rōne inq̄ſit eſt bonū ſatis
appetitū boīs. Finis aut quo eſt opatio qua boies nitunt;
ad ipſi finis gratia cui; r talis finis nō eſt vñus: ſic nō eſt
vna opatio oīus. Itē dicit phīa q; cura boīs pcedit diuer
ſo cale ad ſequēdū vltimū finē. ¶ Nō. illud ad qd; oēs
boies nitunt; puenire eſt bonū: q; bonū ē qd; oīa appetit;
p etibi. ¶ Nō. q; beatitudo habet rōnē vltimi finis ipſa ē ta
le bonū quo adepto nihil vltiterius deſiderat; nāq; de rōne
finis eſt eſſe vltimū r vltra illud qd; eſt vltimū nihil eſt
go etiā oportet illud eſſe ſūmū bonū: q; illud quo ade
pto nihil vltiterius deſiderat; eſt ſūmū bonū. tale aut ē bea
tutudo. ¶ Nō. q; beatitudo eſt bonū optimū pulcherri
mū r delectabiliſſimū: adeo beatitudo eſt ſtatū perfe
ctus cōgregatione oīum bonoz cōtinēs in ſe oīa bona. ſi
enī aliq; bonū ſibi deſiceret nō eſſet ſūmū bonū.

phīa oſtēdit q; oēs boies nitunt; puenire ad vñ finē bea
titudinis: quā beatitudinē ipſa ē diffinit r dicit ſic. Finē bea
titudinis. i. ſollicitudo. mortalium. i. hominū quā curas exercet labor
multiplicū studio; q; aliq; ſtudēt in litteratura. aliqui in
mercantia: r ſic de alijs. illa cura pcedit diuerſo cale. i. di
uerſo mō viuēdi; ſ; tñ nitūt; puenire ad vñ finē beatitudi
nis. Illud aut ad qd; boies nitunt; puenire eſt tale bonū
quo quis adepto nihil vltteri; queat deſiderare: q; ſ. bo
nū eſt ſūmū oīus bonoz cōtinēs iſtra ſe cuncta bona cui; ſ.
bono. ſi qd; aliq; abſorēt. i. deſeeret nō poſſet eē ſūmū bo
nū: q; reliqueret aliq; extirſet. i. eſt aliud bonū qd; poſſet
optari. ex q; b; dicitis phīa cōcludit diſſonē beatitudinis dicēs.
Liquet. i. manifeſtū ē beatitudinē eē ſtatū pfectū. gregati
one oīus bonoz. ¶ Nō. cognitio vltimi finis magnū ſcre
mentū cōfert ad vitā. p etibi. q; fm exigentia finis cetera
moderant; fm Linconieſe; p poſterior; iō phīa tradit no
bis cognitionē vltimi finis. i. beatitudinis. ¶ Nō. finis eſt ma
gis eligēdus bis que ſūt pp finē: vt p3 p Ariſt; topicorū.
Itē ibidē. cuius finis eſt bonū ipſus quicq; bonū. Itē. oīa
denoianda ſūt a fine. vñ poeta. Sine finis bonū eſt totū lan
dabile phas ē. ¶ Nō. finis in agilib; b; ſe ſicut pncipiū
in ſpeculabilib; ſcit q; itellec; noſter nāliter adheret p
miſ pncipis: ſic appetit; nō nāſr adheret vltimo fini qd;
eſt ſūmū bonū. ¶ Nō. q; duplex ē finis. i. finis quic; r finis
grā cui; oīa ſiūt. Alie. vñ nō ſiūt de vñ vel beatitudo: iſte
finis appetit; ab oībus ſubvna rōne inq̄ſit eſt bonū ſatis
appetitū boīs. Finis aut quo eſt opatio qua boies nitunt;
ad ipſi finis gratia cui; r talis finis nō eſt vñus: ſic nō eſt
vna opatio oīus. Itē dicit phīa q; cura boīs pcedit diuer
ſo cale ad ſequēdū vltimū finē. ¶ Nō. illud ad qd; oēs
boies nitunt; puenire eſt bonū: q; bonū ē qd; oīa appetit;
p etibi. ¶ Nō. q; beatitudo habet rōnē vltimi finis ipſa ē ta
le bonū quo adepto nihil vltiterius deſiderat; nāq; de rōne
finis eſt eſſe vltimū r vltra illud qd; eſt vltimū nihil eſt
go etiā oportet illud eſſe ſūmū bonū: q; illud quo ade
pto nihil vltiterius deſiderat; eſt ſūmū bonū. tale aut ē bea
tutudo. ¶ Nō. q; beatitudo eſt bonū optimū pulcherri
mū r delectabiliſſimū: adeo beatitudo eſt ſtatū perfe
ctus cōgregatione oīum bonoz cōtinēs in ſe oīa bona. ſi
enī aliq; bonū ſibi deſiceret nō eſſet ſūmū bonū.

¶ Dūc vñ dicitur. ¶ In iſta pte oſtēdit phīa q; boies a vera

felicitate diuersis erroribus abducunt. *dicunt. Nota. f. Nota. beatitudinis. oēs mortales sicut diximus: ponant adi-
tuū diuerso tramite. i. diuersa via: q. cupiditas. Lappet?*
veri boni nāliter est inserta mētibus hominū: sed beatitudo ē
veri bonū: q. sūmū. sed deuius error abducit boies ad fal-
sa bona. ¶ *¶* Nō q. beatitudo aggregat in se oia bona: ideo
cū cupiditas na-

turaliter est ho-
minibus inserta.
Ubi tamē scien-
dam q. beatitu-
dinē trahere oia
bona potest. itel-
ligi vult. Uno
modo formalit.:
sic nō trahit oia
bona: quia felici-
tas formalit. et ef-
fentialiter pōt. et
sine bonis exte-
rioribus: vt sine
diuitiis et ceteris
bonis. Alio mō
intelligit trahere
ea virtualit. ita
q. beatitudo ex-
cellat oia bona.
et sic ē. ¶ *¶* Nō
q. pbia hic vti
quādā figura q.
dicit epiphron
dicendo. deuius
error. nullus eni
error est q. nō sit deuius. vnde poeta. Sit epiphron si bi-
cas trista bella. ¶ *¶* Nota. cū mēs humana nāliter deside-
ret veri bonū: nūquā rendit in falsum bonū: nisi in gēum
ipsū estimat esse. veri bonū. talis aut estimatio est deui-
us error. deuius error ad falsa abducit.

¶ *¶* Quod quidē alij sūmū bonū ē. ¶ *¶* Dic pbia ponit diuer-
sas opinionēs circa felicitatē: ostēdētes quōd bonis per erro-
rem ad falsa bona ducebant. 2. ostēdit q. in talib. bonis
posuerūt beatitudinē. 3. ostēdit q. nāliter eorū intentio
tendebat ad verā beatitudinē. 2. ibi. (Quibus oibus.) 3.
ibi. (Sed ad hominū studia.) pmo ostēdit quōd homi-
nes errabāt circa falsa bona statuendo in eis fines: Scdō
ostēdit quōd quidā fines adinueniunt permutant. Tertiō
glia bona fortuita reducit ad pēdita. 2. ibi. (Sunt etia.)
3. ibi. (In his igit.) pmo dicit. Quorū supple hominū qui
dicunt ad falsa bona. alij credentes sūmū bonū ēē nō
indigere: ipsi elaborant vt affiant. i. abidēt diuitiis po-
nendo omnē sufficiētia ēē in diuitiis: in hoc errabāt. Alij
vero sūmū bonū iudicātes qd dignissimū sit veneratione
ab bonoz. tales adepti bonozibus nitunt esse reuerendi
suis ciuibz: putantes in bonozibus tēporalibus veraz di-
gnitatz cōsistere: in hoc errabāt. Sunt alij qui sūmū
bonū cōstituerunt in sūma potentia: bi vel ipsi volūt regna-
re vel conant adberere regnātibz: ranc cōsiliari vel fa-
uorē eorūz. per hoc putātes se esse vere potētes: et in h.
decipiunt. sed quibus claritas. i. fama. videtur ēē optimū
bonū. illi festināt ppagare. i. dilatare. gloriofuz nomen. i.
pulsibz famā artibus. i. studijs. belli sicut viri militares.
vel artibus pacis. sicut sapientes mūdi credentes se per h.
acquirere gloriā imortale: decipiunt per hoc. plurimi
vero. i. multi metiunt. i. mesurant fructuz boni gaudij et
letitiae exteriori. bi putant. i. estimāt. felicitissimū defluere
id est abundare voluptatē: id est delectatiōē corporali estē

mātes in hoc cōsistere verū gaudiū: qd ē erroneū. ¶ *¶* Nota.
q. g. sunt in gbus errātes a vero bono posuerūt cōsi-
stere verā felicitatē. i. diuitiis: bonozes: potēstates: gloriā:
voluptates. Quoz sufficiētia sic accipit. Tū finis habeat
rōnem boni fm diuersitate boni diuersificat finis. Est au-
tem triplex bonū: vñle: delectabile: 2 bonū honestū. i. illi q.
intēdebant bo-
no vñle posuerūt
felicitatē in diui-
tiis. sed qui intē-
debant bono de-
lectabili pōebāt
voluptates: et in
illis posuerūt fi-
nem et felicitatē.
qui autē intēde-
bant bono honesto
istū diuersifi-
cabant: q. bonū
honestū est bo-
num fm rōnez.
Ratio autē ē di-
plex. i. speculati-
ua et practica de
bono honesto: qd
cōsistit in specu-
latione non loq-
bant istū: q. tale
bonū est latens.
ipsi aut posuerūt
felicitatē in bo-
no honesto: qd
bonū rōnis pra-
ctice. tale q. bonū vel pōsit in optione hominū: et sic ē glia. vñ
cōsistit in exercitio act. realis: hoc est vñle. vel. n. pōsit
in exercitio ppr act. circa alior: et sic est ptas. vel cōsistit
in exercitio actus alior: circa se. et sic est bonoz.

¶ *¶* Sūt et g. bonz fines. ¶ *¶* In ista pte ostēdit quōd gā istoz fu-
nes iā dictos pmutāt et dicit. Sūt etia alij q. fines: q. p. et
cās finales pmutāt alterutro. i. adinueniē desiderātes vnūz
pp alterz. nā gā desiderāt diuitias et voluptates. ob. i. pp
potētia. et alij alij q. potētia petūt. i. desiderāt cā pecunie. i. pp
diuitias. vñ cā pferēdi nois. i. cā dilatatōis fame. ¶ *¶* Nō
fz. 2. et h. Qualis vnusq. et talis finis vt ē. f. g. diuersa
dispōnē hominū diuersi fines eligūt. ¶ *¶* Alit ē eligūt pualique
finē q. qd g. vñ posse pleg illū finē. cū igit ponētes finē esse
diuitias magi putabāt se diuitias pleg q. potētia. ipsi appe-
tebāt potētia pp diuitias: et q. qd. videbāt se posse psequi
potētia p diuitias. ipsi appetebāt diuitias ppter potētiā:
et sic posuerūt pmutatiōē finis iū adinueniē.

¶ *¶* In his igit ceterisq. ta. ¶ *¶* Dic pbia reduc oia bona fortu-
ne in gbus ponūt bonos felicitatem in pēdita gngz: dicit.
In his igit gngz bonis. q. p. ceteris talibus. i. reducib.
libus ad pēdita versat intētiō actū humanoz: et vtoroz
i. desiderioz. 2. manifestat exemplariter q. alia reducun-
tur ab ipsa dicēs. veluti nobilitas. q. p. 2. fauor popularis
que vident cōparare quādā claritatē. i. glia. iō sup. redn-
cunt ad glia. vtor aut et liberi. i. filij sui q. petunt g. sup.
cūditatis. i. cā voluptatis. iō ad voluptatē reducunt: sed
felicitissimū gen. amicor. nō numerat iter bona fortune: sed
numerat in vñte. Reliquū qd qd cadit sub exteriori for-
tuna illud assumit vel cā potētiē: sicut ē administratio ofi-
ficioz: vel assumit cā delectatiōis: sicut exercitiū ludoy.
fz bona corporis pōpū est vt referant. i. reducunt et ad su-
periora bona: q. robur. q. p. magnitudo que ē signū for-
titudinis corporalis. vident pñare valētia. i. potentiam. et sic

ad potētiā reducunt. sic pulchritudo et velocitas vidētur
prestare celebritatē. i. gloriā ad quā reducuntur. salubritas
autē. sanitas videt offerre voluptatē ad quā reducuntur. et sic
oīa bona fortune reducunt ad p̄dicta quāq. ¶ Nō idē
ita alicuius boni auger desiderii illius boni. ideo fm vari
am indigentiā hominū variat eorū desiderii. vñ Arist. p̄

vt ad superiora referant. Robur
enī magnitudoq; videt p̄stare
valētia: pulchritudo atq; volu-
tas celebrat: salubritas volu-
ptates. Quib⁹ oib⁹ solā britud-
nē cōsiderare liq̃t. Nā qd̃ qsq; p̄
ceteris petit id sūmū cē iudicar
bonū. S; sūmū bonū britudinē
ē diffinim⁹: q̃re beatū iudicar
esse statū quē p̄ ceteris qsq; de-
siderat. Habes igit ante oculos
p̄positā fere formā felicitatis
humane: opes: bonoz: poten-
tia: gloriā: voluptates. Que q-
dez solā cōsiderās epicur⁹ p̄nter
sibi sūmū bonū voluptatē ēē cō-
stituit: q; cetera oīa iocūditare
aio videant afferre. Sed ad ho-
minū studia reuertor: quoz ani-
mus ⁊ si caligatē memoria: tñ
bonū sūmū reperit: s; velut ebi-
us bonū quo tramite reuertat

data stup boni vili et delectabili fortuita est. ¶ Quibus omnibus solum beatitudine. ¶ In ista parte pbat
phya qd oēs pñcti querebāt beatitudinē in his bonis et vici
tibus. Desiderantibus pñdicta bona liquet. manifestum
est ipsos desiderare beatitudinē. nam illud bonum
quod quisq; petit. i. desiderat pte ceteris. illud iudicat esse
sumum bonum. sed nos diffinimus summū bonū esse beati
tudinē. quare statū illū quē quisq; desiderat pte ceteris
iudicat esse statū beatū. i. beatitudinis. Et tunc recolligit
bona falsē felicitatis dicē. habes ante oculos tuos propo
sitam formā humane felicitatis. f. opes. honores. potētia.
gloria. voluptates. quae cōsiderans epicurus constituit vo
luptatem esse summū bonū. qd omnia cetera videatur
afferre. i. dare animo iocunditatē. ¶ Nota qd omnes ap
petētes pñdicta bona appetebāt beatitudinē. nam quicqd
aliquis eligit pte alijs hoc videtur sibi esse sumū bonū.
sed aliquis pte ceteris eligit diuitias. ergo diuitie videbāt
tibi sumū bonū. alijs bonores. sic de alijs. ergo oēs
pñcti appetebāt beatitudines. ¶ Nota qd pñdicta bona q
vident cōferre aliquā iocunditatē. omnia videtur esse or
dinata ad iocunditatē tanq; ad finem. et qz in voluptatib;
est maxima iocunditas. ideo epicuri posuerant felicitatē
consistere in voluptatibus.

C Sed ad boi3 studia reuertor. Dic ostendit pbia q' is
hoies in p'dicto mō errētū eorū intentio semper fertur
ad veraz beatitudinē. scō ostendit vnde hoc pueniat. ibi.
(In quo quita sit.) pmo p'mittit intentū suū. 2° declarat
ibi. (Nū enim.) pmo dicit. Ego reuertor ad studia. ad

Intentiones hominū quorū animas. nō pro quibus memoria
caligante. i. obfcurata fup. defiderio pientū bonorū: tamē
femp repetit per naturā inclinationē fūmū bonū: 3 igno
rat quō illud repetat velut ebrius qui ignorat quō tramit
te. i. quā via reuertat. domū. ¶ Nota. ficut ebri⁹ fcit fe ba
bere pomū: fed ppter defectū rōnis nescit quō ad eam

ignat. *Plu. n. videntur errare bi q*
nibilo idigere nituntur. Atq. si est
aliud qd eque possit beatitudines
possit qd copiosius bonoz oiz
stet. nec alieni eges. sibi sibi
sufficiens. *Plu. x. laborant bi qui*
qd sit optimi id. et reuerentie
cultu dignissimu purat. Admi
me. *Heq. n. vile qdd ptenen*
duq. est qd adipisci oium fere
mortalium laborat itero. An in
bonis no e numerada potentia.
Quid igit. *Plu. i. beatissimi ac sine*
virib. estimaduq. est qd oibus
rebus costat qd pstant. An cla
ritudo nihilipendenda est. Sz
sequit. rari neq. qn o. qd excellen
tissimu sit. id eti. videat ee cla
rissimu. Nam non esse anxia
tristemq. beatitudinem. nec
dolorib. molestijsq. subiecta.
quid attinet dicere. quando in
rone cuius querebat diuitias. quasi dicat. non errant a su
mo bono. qd nibilo indigere maxime spectat ad sumu. v
de dicit. Atqui pro certe. non est aliud quod eque possit p
ficere beatitudinem. qd status copiosus omnium bonorum.
nec alieni eges. sed sibi ipse sufficiens. Tunc ostendit id. e
de bonozibus dicens. Num vero labantur supple ab inte
tione summi boni. qui illud qd sit optimus putant id eti
esse dignissimu cultu reuerentie idest bonoz. 2 respon
det minime supple labantur. neq. enim est vile a conto
rendum qd intentio omnium mortalium laborat adipisci.
2 sic querentes honore querebant aliquid quod est in su
mo bono. qd summum bonum est honorabilissimu. Tunc
ostendit idem de potentia dicens. Num pro nunquid in bo
nis idest inter bona. non est numeranda potentia. quasi
dicat. sic. Quid igitur est dicendu nisi qd querentes poten
tiam eti. tendunt ad summum bonu. qd summum bonum sit
potentissimu. non enim istud est estimanduz imbeci
lum 2 sine viribus idest sine potentia. qd constat esse pro
stantius. i. potentius oibus rebus. Tunc ostendit id. e
de gloria dicens. An claritudo. i. gloria. est nihilipendenda. ita
v querentes gloriam no tendunt ad summum bonu. quasi
dicat. no est nihilipendenda. sed nequi. ino potest seque
strari. i. negari. quin omne quod sit excellentissimu illud
eti. videt esse clarissimu. i. gloriozissimu. Tunc ostendit
idem de voluptate dicens. Quid attinet dicere. quasi bo
cat. de se manifestu est beatitudinem esse anxia 2 triffe. nec
subiecta doloribus 2 molestijs. sed supple magis est plo
ra voluptat. i. iocunditate. 2 per consequens querentes
voluptatem 2 letitiam tendunt ad summum bonum.

Quæ iocunditas et voluptas includat in bono summo. pbat
p locuti a minori dicēs. Quia in minimis rebus. I. appetitio p:
q aliqd appetit qd delectat hñe et ipso frui. Dec igit fuit q
boies voluit adipisci. et ea de ea desiderat. I. cupit ut qrit
diuitias. dignitates. regna gl'as. voluptates. q: p bec cre
dit sibi eē veturā sufficiētiā. reuerētiā. potētiā. celebrati
tē. et letitiā. bo.
nū igit ē qd bo
mies petūt di
uersis studiis.
I. intentiōibus.

¶ Nota q: ex
tota ista litte
ra pōt forma
ri vna rō. I. q
grētes pōtita
bona qrit bñ
tudines. Rō ē
ista. Illi redūt
ad beatitudinē
q redūt ad suf
ficiētiā. reue
rētiā. potētiā
celebratē et
letitiā. I. appē
tēs predicta
bōa. I. diuitias.
dignitates. re
gna. gloriā et
voluptates. tē
dunt ad sufficiētiā. reuerētiā. et sic de alijs. ergo tēdunt
ad beatitudinē. Maior est nota. q: sufficiētiā reuerētia
sunt. et diuitias beatitudinis. q pfectissime reperiunt in beatitudi
ne. Querētes q ppetates beatitudinis tēdūt ad beatitudinē.
minor p: ex ista. ¶ Nota q: grētes diuitias ppter sufficiē
tiā ferebant in summo bonū nālī appetitū. qd in summo bono ē
vā sufficiētiā. et si B nō errabāt. qd sufficiētiā ē nō nulli. I. di
gētiē. putabāt sibi puenire p diuitias. I. B errabāt. Sicut q:
rebus dignitates. ppter reuerētiā nālī intentio ferebantur in
beatitudinē. eo q beatitudo ē reuerētiāssima. q: q: sumā re
uerētiā putabāt sibi subuenire ppter dignitates piales. iō
in hoc errabāt. et sic intelligit de alijs.

¶ In q: quāta sit nature vis ¶ Dic ostēdit pbia vñ hoc pue
niat q: qrit cūq: intentio boium sit diuersa. tñ tēdit i bea
titudinē. et ostēdit q: hoc puenit ex vi naturalis inclinatio
nis q nulli auferri pōt. et dicit. In q. I. appetitū boni vel bea
titudinis facile mōstrat quāta sit vis nature. cūq: licz sint
varie et dissidentes. I. discōrdātes sñc boius de summo bono
tñ boies pñtitiūt. I. discōrdāt i diligēdo. I. diligēter appetē
do finē boni. beatitudinē. ¶ Nota q: fine exīte vno pñt
diuersificari actiōes tēdētes i illū finē. s. n. pp diuersita
tē actiōnis esset diuersitas finis nō eēt euenire ad vñ si
nēq: pcederet i finitū i finibz. qd p falsū. ex scōdo meta
physice. et hoc ē vep q: fine cui' grā oia fiūt. q: ille est vñ.
et nō de fine q: vt pus vñū ē licz q: sint diuersæ finē et studia
boius. tñ tēdūt i appetē. vñū finē. I. beatitudinē.

¶ Metrum scōdo tertij libri.
¶ Vantas
rep flectat habēas ¶ Dic incipit
2^m metrum b' tertij. qd of pidari
cū ab iuerē. anapestici a pede pñtante. et di
metrum. q: et dicit. q: duo pñtitiūt vñū metrum.
I. q: metro q: pbia. s. dixerat q: vñā nāe opat. q: itē boium
iq tēdit i bonū. iō B pñtāt vi nāe ostēdes. q: tāta ē vis nāe
q: qrit cūq: res abducat affusētiōē vñ vāletia ad aliqd
qd ē sibi pter nās. tñ sibi pñt dēlecta ip: redit ad illō qd iest
sibi q: nās. q: pñtitiūt suā itētiōē. 2^m mōifestat ppositū ibi.

¶ Metrum scōdo tertij libri.
¶ Vantas
rep flectat habēas ¶ Dic incipit
2^m metrum b' tertij. qd of pidari
cū ab iuerē. anapestici a pede pñtante. et di
metrum. q: et dicit. q: duo pñtitiūt vñū metrum.
I. q: metro q: pbia. s. dixerat q: vñā nāe opat. q: itē boium
iq tēdit i bonū. iō B pñtāt vi nāe ostēdes. q: tāta ē vis nāe
q: qrit cūq: res abducat affusētiōē vñ vāletia ad aliqd
qd ē sibi pter nās. tñ sibi pñt dēlecta ip: redit ad illō qd iest
sibi q: nās. q: pñtitiūt suā itētiōē. 2^m mōifestat ppositū ibi.

(Quātilis. p: dicit. Mibi pñc placet pmerē. I. mōifestare.
cātu arguto. I. sonoro. lentis fidibz. I. chōrdis lēte sonātibz
quātilis habenas. I. nāles inclinatiōes. potēs nā flectat. I. re
gar. q: legibz puida natura seruat. I. pseruat imēssū orbē:
et q: legibz natura stringat ligās singula irrefoluto nexu
I. iūctiōē idissolubili. ¶ Nota triplex ē nā. nā naturas
naturans sic est
deus a q: depen
det celus et tota
nā. Alia est nā
naturans et na
tura siml. sic ce
lum qd of natu
ra naturata in
quantū opēdat
a deo. et of natu
ra naturans in
quantū iñstuit na
turis illoz infe
riorum. Alia est
natura natura
ta. tñ. quā beat?
Aug. sic diffinit.
Natura ē que
dam vis et potē
tia diuini? ista
rebus creatis q:
vñcūq: rei suū
esse tribuit: qua
cum quicq: ma

Natura potens: q:bus imēssum
Legibus orbē puida seruer:
Stringatq: rigās irrefoluto
Singula nexu: placet arguto
Fidibus lentis pmerē cantu.
Quāvis peni pulchra leones
Vincula gesserūt: mōibusq: datas
Captēt eas: metuātq: trucez
Soliti verbera ferre magistrū:
Si cruoz horrida tingerit ora:
Resides olim redeunt animi:
Fremuntq: graui memierūt sui.
Laxant nodis colla solutis.
Primusq: lacer dente cruento
Domitor: rabidas ibuit iras.
Que canit alis garrula ramis
Ales: canee clauditur antro.

le vñ malus esse indicat. In ppositū dictū pñc pōt itē
ligi de nā tertio mō dēclit qdā exponāt p nā p mō sum
pta. ¶ Itē leges nature hic vocat determinatiōes et ppe
tates naturales cuiuslibet rei a deo sibi pñtatas.

¶ Quāvis peni pulchra leones ¶ Dic pbia manifestat p
positū p quoz exēpla. 2^m generaliter occludit sñc esse i
bus alijs ibi. (Repetit) prima in quoz ptes fms q:uoz
exēpla q: patebūt. primū exēplū ē de q:drupedibz sicut d
leonibus. q: licet ex aliq: affusētiōē dōment. I. itate mē
scant metuēdo. nū magistrū. tñ si multuz offendat redit
eoz: crudelitas nālis. ita vt pmo lacerēt dentibus magi
strū suū. Un dicit in ista. Quis leones peni. I. libici. gesserūt
I. portēt pulchra vincula. I. catenas in collo. et capient. I.
recipiāt. eas. datas. I. pōrectas eis manibz sui magistri.
et Quis metuant trucez. I. crudelē magistrū: leones in quā
soliti ferre. I. pati. verbera magistri. sed si cruoz tingerit. I.
madidauerit. horrida ora. I. colla leonū per nimia verbe
ra. tñc animi leonū refides. I. quieti redeūt ad naturalem
crudelitatem: leones meminerūt sui. I. nature. graui fremi
tū. I. magno rugitū. ipsi laxant. I. solūtū colla. solutis nodis
I. ruptis vinculis. et primus solus domitor. I. magister. ille
imbuit. I. recipit lacer. I. laceratus. rabidas iras. cruento
dente. leonibz. ¶ Nota fms 3^m fido. I. etimo. peni fuit bo
mines carbaginētes. Est aut carbagio ciuitas libie: p
qd leones libie vocāt leones peni. et b: leones libie facili
dōmant. ¶ Nota quātrūcūq: leones dōment a affusa
ctiōe ducant a sua crudelitate: si tamē afficiant cruozē vñ
sanguine redeunt ad naturalem crudelitatem.

¶ Que canit alis garrula ramis ¶ Dic ponit 2^m exēplū
qd est de volatilibz: et est tale. Vincula capta que pter na
turam domesticat quātūq: foueat delictis boium. tñ
habita oportunitate redit ad illēctritates. vñ dicit i ista.
Ales garrula q: canit alis ramis si illa capta claudat i atro
canee. I. domicle sup. vt ibi maneant ad solatiū boium. li
cet ludēs cura boium ministrēt buic aut pocula illita. I. li
linita melle. q: p: et largas dapes ministrēt vñcūq: studio.

si tñ illa quis saliens ex arto recto. i. ex arto domūcula. vi
derit gratas vmbas pmerit. ipsa pmerit pedib' suis escas
sparsas. i. ipsa mēta q' fuit deēta. regit siluas. i. dulci vo
ce susurrat. i. cātāt i siluis. ¶ Nota natura non assuecit i
stru. s. n. lapie centies millefies pyciat iursu. nō assuecit
ascendere sursum. licet q' aliq' consuetudine vel violentia na
tura possit ad

ipsa impediri. tñ spiciat ad
pprios opus. ¶ Validis
quondaz viri
bus acta. Dic
ponit tertius
exēplū de ve
getabilib' sic
de virga cre
scente. qd tale
ē. licet virgula
creata pviolē
tiā incuruet. tñ
flectit ppe na
ture ipsa sursum
erigit. vñ dicit
in lra. Virga
quondā acta.
i. coacta. vali
dis virib' sup.
bois incuruā
tis ea. ipsa fle
cit. pñu cacu
mentis si de
tra curuās re
mitit hac ipsa
spectat. i. respici
tur celus recto
vertice. q. d. deposita violentia incuruantis
virga redit ad naturale rectitudinem. ¶ Nota l3 nā re
rus inaiatqz nō facile assuecit in stru. tñ in boib' rōnali
bus multū facit assuecitur vel cōsuecendo. q' l3 aliq
fit male pplexiat. tñ per vsus i consuetudinē habitāt et
plexio mutat. Un Seneca. Consuetudo ē altera nā.
¶ C' L'adit bespias pbebus in vndas. ¶ Dic pbia probat intē
tum suum ponēdo quartus exēplū in corporibus cele
stibus. i. est tale. Sol motus ab oriente in occidentē cadit
in mare bespericiū. sed naturali inclinatioe redit ad orientem
sub nostro hemispherio. Un dicit in lra. pbebus. i. sol
cadit in vndas besperias. i. occidentales: sed secreto trami
te. i. secreta via. sub terris. rursus. i. itez. vertit cursum. i.
cursum suū ad solitos ortus. i. ad ptes orientales. ¶ Nota
q' boetius hic loquitur more poetaz. qui dicebant solē tpe
vespertino descendere in mare occidentale vbi laualet a
fozib' i. a puluere quo maculat' fuit exstēs in nro hemi
spherio. q' hoc nō ē verū: q' sic apparet ruditati hoīum.
¶ C' L'adit bespias pbebus in vndas. ¶ Dic pbia pcludit idē
cē in oib' alijs entib'. v3. q' oia entia quocūqz mō p violē
tiā seu assuefactionē a sua abducant natura: tñ sibi dereli
cta semp redeunt ad illud qd iest eis p nām. Un dicit in lra.
Quēqz. i. quibet entia. reperit ppos recursum. i. naturales
motus. i. singula. i. oia entia. gaudēt suo reditu. sup. redeū
do ad illud: sup. qd puenit eis fm naturā. Nec vlli manet
i. adest tradit' ordo nisi qd suo fini iunxerit ortū. i. princi
piū. i. fecerit stabile orbē. i. circuli tēdēs vlt cōiungēdo finē
pncipio. ¶ Nō q' orbis in pncipio ē circulus vlt linea cir
cūducta rediēs ad idē pūctū. vñ icept ē qd distans a me
dio. fac aut bō stabile sibi orbē. pcedēs a deo tāqz a suo p
ncipio: trāsit p galia in gbus nō sūst. sed redit ad deū tāqz

ad suū finem per cōtēplationē mentis.
¶ Prosa tertia terti libri.

¶ Quoz o terrena aialia. ¶ Nota q' ter
ria pla bui' terti: in q' i
alys sequētib' oñdit q' vera felicitas nō sūst
in illis q' qdā putauerūt eē sūma bona: s3 tñ est falsa felici
tas in ipsis. et p
pbia ea q' dicit
sūt i metro ad
aptat spāl ad
boies. i. cū hoc
pponit intē
tū. sū. sū. pbat
intēntum ibi.
(Prīmū igit)
Dicit pmo. di
ctū ē q' oia re
pēdūt suū finē
vos q's o terre
na aialia. i. vos
hoies q' est i tra
diti terrēis. sō
natiis. i. imper
fecte cognosci
tis vestrū prin
cipiū: s3 tenet
imagine. idest
exili sūstidie.
i. pspiciēt illū
verū finē bea
titudinis. l3 co
gnitione mini
me pspiciat
tamen qūcūqz
cognitōe eoz

¶ Quoz o trēa aialia
renuū l3 imāgie: vñ tñ
pncipiū sōnariis: verūqz
illū btridius finē: licz mi
nime pspiciat: qūcūqz tñ cogita
tiōe pspiciat: eoz vos tād v3
bonū nāl ducit iterio: i ab eodē
mūltiplex error: abduc. pñdera nā
q' an p ea: q' se hoies adeptu:
ros btridūe purat: ad destina
tū finē valeāt puenire. Si. n. vel
pecunia vel honores ceteraqz ta
le qd afferāt: cui nihil bonoz ab
eē videat: nos quoqz fateamur fi
eri aliquos boz adeptos felices.
¶ Si neqz id valēt efficere quod
pmitit: bonisqz plurib' carēt:
nonne liquido falsa in eis beati
tudinis species deprehenditur?
Prīmū igit teipm q paulo ante
diuinitis affluebas iterrogo: iter

i. ideo naturalis intentio ducit vos ad verū bonū. i. mul
tiplex error: ab eodem vos abducit. Et tunc pponit intē
tum suū dicens. Considera namq' Boetian homines
valent peruenire ad destinatum finē. i. ad beatitudinē
per ea gbus putant se adepturos beatitudinem. Si. n. pe
cunia vel honores ceteraqz afferunt. quid. i. aliqd tale. cui
nihil bonoz videat abesse. nos fateamur aliquos fieri
felices adeptos bonoz bonoz: sed si non valent efficere. i.
facere qd pmitit. i. carent pluribus bonis. nonne liqui
do. i. manifeste falsa spēs beatitudinis in his deprehē
ditur: q. d. sic. ¶ Nota pncipiū oīum rerum qd est vñ est
vera btridūe vt postea patebit. tale pncipiū qñ sōmā
do cognoscat: i. difficulter ad ipm deuenit. nō n. perfecte
in presenti statu ipm cognoscimus: q' intellet' noster ba
bet se ad ipm sicut oculis noctue ad lumen solis. et scdo
metaphysice. Etiam ad talem beatitudinem cū difficul
tate peruenit. vñ alanus in anticiudiano dicit. Difficilis
accessus ad hanc facilitat' recessus. Accessus paucis: exitus
parat omnibus. In quam vix aliquis transire pōt. Valēt
ois ab illa declinare via. Que paucis peruia multis clau
dit. Arta nimis intranti larga ruine.

¶ Prīmū igit teipm ¶ Dic pbia pbat intēntū suū q' ista bo
na nō efficiāt qd pmitit. i. pñs in eis ē falsa btridūe.
¶ Pñdit B de diuinitis. post idē de alijs bonis. pñs q' pbat
q' diuinitē nō cōferūt sufficiētia quā vident ppromittere. i.
pp qd appetunt. Scdo pbat q' diuinitē cōferūt idigētia.
tertio pbat q' idigētia nō auferūt. scda ibi (Atqui) q' ibi.
(Quis aut modus) pñmo intēdit talē rōnē. In illis nō
cōsistit vera felicitas. q' nō reddūt hoīem sibi sufficiētē
s3 diuinitē sūt b. q' i. maior ē nota. q' felicitas ē bonū suf
ficientissimū nulli' egēs. minoz declarāt in lra. i. pcedit

Ceterum tertium tertij libri.

Uanis finente. **C**itad e tertij metru bu
ius tertij qd of archilogici ab inuere. i. ab
cum a pede p dante: cui pignit metz elega
cuz: quo metro pbia iuebit 3 auarus quos i

phenti vita sollicitudo diuitiaz affligit: et morte derelin
at r die. Qua
uis diues sup
ple auar. flu
ente. i. abuda
te auri gurgi
te. i. multitudi
ne. cogat. i. co
greget opes si
expleturas su
am cupidita
tes. 2. quis di
es oneret. i.
premar colla
tua. baccis. i.
gemis piosis
rubri litoris
i. rubri mari.
q. gēme colli
gunt in litro
re rubri ma
ris. 2. quis sci
dat. i. diuidat
arando rura
opia. i. agros
fecidos cen
tēno bone. i.
cū cētum bo
bus. ad huc ca
sa moday. i.
sollicitudo. n
ferit ipm sup
stū. i. uincit. 2. leues opes q leuiter transeūt: nō comitantē
ipm deficiūt. i. moriunt. **C** Nō q circa istam gurgis f3 bu
guitione 2. i. fidoz. li. ethimol. e loc. ale. i. pfidus i flumi
ne: 2. pposito signat abūdāte affluētia auri. **C** Itē f3 bu
guitioz bacca p duple. i. ciuenit postū p fructu oliue: vel
lauri: vl p qlibz fructu. aliqui aut iuenit p gēma piosa: 2
sic sumit h. **C** Itē diues auar? duplici malo pmit. in pūti
vita q sollicitat: 2 post mortē nihil ipz de diuitijs comita
tur: de quo diuite loquit Allan? li. de planctu nā. d. Ut
loculis varia nūmoz fercula donet. Jmponit. ppo diues
ieiunia vētri. Itē iocular? ocellis diues in argēto: f3 vēter
pbari cogit. **C** Profa qrtā tertij libri.

C Profa quarta tertij libri.

Sed dignitates honora
bile reuerēdūqz cui pue
nerit reddūt. Itū vis ea
ē magistratib? vt vētrūm
mētib? fctures iſerāt: vicia dēpel
lāt. Atqz nī fugat f3 illustrat? pon?
neqtiā ſeſt. Quo ſit vt idigneur
eas ſepe neſſimis boib? pignit
f. An carulus i3 i curriti nōmū
ſedētē: ſtrumā tñ appellat. vides
ne qstū dēc? mal adūciāt digni
tates. Atqz min? eoz patebit indi

gnitas si null? honoribus inclare
ſcāt. Tu quoqz nū tādē tot pīcul?
adduci pōmīſti: vt cū dēcorato ge
rere magratū putares: cū i eo mē
tē neſſimi ſcurrē dlatōzifqz re
ſpiceres. Nō. n. poſſum? ob ho
nores reuerētia dignos iudicare:
quos ipſis bonozib? iudicam? idi
gnos. at ſi quē ſapia p dūti vides:
nū poſſes cū vl? reuerētia vl? ea q
p dū? ē ſapia ſi dignū putat? B.
Abinie. **P**. Inest. n. dignitas p
pria fcturi: quā prin? i eos qb? ſu
erit adiūcta trāſſūdūt. Qd q? po
pulares facē nequnt bonozes li
quet eos p pzia dignitatis pſcēbi
tudine nī bre. In quo illud ē aiad
terrēdū magis. nā ſi eo obiectioz
eſt quo magis a pluribus quiſqz
p rēnīſ: cū reuerēdos facere neq?
at: quos plurib? oſtēdat: deſpe
ctioz pot? impobos dignitas
facit. Atqz nō ipunc. **R**eddunt

toris. q. d. nō nūqd poſſum? iudicare dignos reuerētia ob
honores. i. pp dignitates. qz iudicam? idignos ipſis bono
rib? i. dignitatib? q. d. nō. At ſi quē videres p dūti ſapia: f3
nō bre dignitate. nūqd poſſes cū nō putare dignū reuerē
tia vl? ſapia q p dū? ē. q. d. nō poſſes cū iudicare idignū ſapi
entia 2 vtute ſua: qz ppa dignitas eſt vtuti. quā v? trāſſū
dit i eos qb? fuerit adiūcta. 2 qz p piales honozes B facer
re nequnt. ſi q. i. manifeſtū ē eos. p piaz pulchritudines ob
gnitari nō bre. **C** Nō ex ſra pōt formari talis rō. Jld qd
adueniens alicui nō pferit: 2 nō adueniens nō auert bonozē
illō ſi ſac vē bonozabilē f3 dignitates ſi pferūt bonozē cui
adueniūt: nec tollūt ſi nō adueniūt. qz tē mior pbat. qz bo
noz ſeq? vtutē ex. 4. ethi. vñ vicioſis nullo bonozē dignū
reputam? i qūqz dignitate fuerit: f3 ſolū vñuoſus. 2 ſi nō
ſit i dignitate. cū igit dignitates tpales nō pferāt vtutē nō
tollāt vicia manifeſtū ē q bonozabilē nō faciūt. **C** Nō. ca
tulue erat vir ſapies 2 vñuoſus: q nōmū ſedētē i curriti ex
ai idignitāte vocabat ſtrumā: eo q viro tā malicioſo col
la ſuit dignitas. Eſt aut ſtrumā pgeries hūoz in collo
ſub hac aut ſiſtūdiene ipm appellabat ſtrumā: qz i pecto
re hūit pgeriē vicioz. **C** Nō qz rex dēcoratuz voluit
quēdā noie decoratū violētē intrudere i magratū vt vna
qz boetio repub. regerent: nēqtiā boeti? deſeſtat? reu
ſauit ſibi affociari: pp qd boe. mult? iniurijs afflic? ſecut
a rege theodocio. **C** Nō q ſcurra f3 buqui. idē ē qd lecca
toz vel vaniloqui. ppe aut of q ſeq? curia gra cibi. **C** Nō
q v? ſac boies reuerēdū 2 nobilē nō dignitas: qz dīc ſeſt.
4. 4. epla. Uir? nō accipit platōnē nobile 2 reuerēdū
ſecit. qz ē n. generoſus: vñuoſus 2 dign? niſi qui ad vtutes

derit ipm ſe
dentē in cur
li. i. in ſede di
gnitatis iudi
ciaria. vides
igit qstūz de
decus digni
tates adūciāt
boib? malis.
2 manifeſtāt
eos cē p rēpti
biles a bonis.
Atqz p certe
indignitas. i.
malicia eozū
min? patebit
ſi null? bono
ribus iclare
ſcāt. i. ſpēde
ant. Q boeti.
nū. i. nūqd tu
pōmīſti tot pī
culis adduci
i. affligi vt cū
decorato. i. ta
li viro magi
ſtratuz gēre
rea. cū i core
ſpiceres men
tem neſſimi
ſcurrē 2 dēla

toris. q. d. nō nūqd poſſum? iudicare dignos reuerētia ob
honores. i. pp dignitates. qz iudicam? idignos ipſis bono
rib? i. dignitatib? q. d. nō. At ſi quē videres p dūti ſapia: f3
nō bre dignitate. nūqd poſſes cū nō putare dignū reuerē
tia vl? ſapia q p dū? ē. q. d. nō poſſes cū iudicare idignū ſapi
entia 2 vtute ſua: qz ppa dignitas eſt vtuti. quā v? trāſſū
dit i eos qb? fuerit adiūcta. 2 qz p piales honozes B facer
re nequnt. ſi q. i. manifeſtū ē eos. p piaz pulchritudines ob
gnitari nō bre. **C** Nō ex ſra pōt formari talis rō. Jld qd
adueniens alicui nō pferit: 2 nō adueniens nō auert bonozē
illō ſi ſac vē bonozabilē f3 dignitates ſi pferūt bonozē cui
adueniūt: nec tollūt ſi nō adueniūt. qz tē mior pbat. qz bo
noz ſeq? vtutē ex. 4. ethi. vñ vicioſis nullo bonozē dignū
reputam? i qūqz dignitate fuerit: f3 ſolū vñuoſus. 2 ſi nō
ſit i dignitate. cū igit dignitates tpales nō pferāt vtutē nō
tollāt vicia manifeſtū ē q bonozabilē nō faciūt. **C** Nō. ca
tulue erat vir ſapies 2 vñuoſus: q nōmū ſedētē i curriti ex
ai idignitāte vocabat ſtrumā: eo q viro tā malicioſo col
la ſuit dignitas. Eſt aut ſtrumā pgeries hūoz in collo
ſub hac aut ſiſtūdiene ipm appellabat ſtrumā: qz i pecto
re hūit pgeriē vicioz. **C** Nō qz rex dēcoratuz voluit
quēdā noie decoratū violētē intrudere i magratū vt vna
qz boetio repub. regerent: nēqtiā boeti? deſeſtat? reu
ſauit ſibi affociari: pp qd boe. mult? iniurijs afflic? ſecut
a rege theodocio. **C** Nō q ſcurra f3 buqui. idē ē qd lecca
toz vel vaniloqui. ppe aut of q ſeq? curia gra cibi. **C** Nō
q v? ſac boies reuerēdū 2 nobilē nō dignitas: qz dīc ſeſt.
4. 4. epla. Uir? nō accipit platōnē nobile 2 reuerēdū
ſecit. qz ē n. generoſus: vñuoſus 2 dign? niſi qui ad vtutes

toris. q. d. nō nūqd poſſum? iudicare dignos reuerētia ob
honores. i. pp dignitates. qz iudicam? idignos ipſis bono
rib? i. dignitatib? q. d. nō. At ſi quē videres p dūti ſapia: f3
nō bre dignitate. nūqd poſſes cū nō putare dignū reuerē
tia vl? ſapia q p dū? ē. q. d. nō poſſes cū iudicare idignū ſapi
entia 2 vtute ſua: qz ppa dignitas eſt vtuti. quā v? trāſſū
dit i eos qb? fuerit adiūcta. 2 qz p piales honozes B facer
re nequnt. ſi q. i. manifeſtū ē eos. p piaz pulchritudines ob
gnitari nō bre. **C** Nō ex ſra pōt formari talis rō. Jld qd
adueniens alicui nō pferit: 2 nō adueniens nō auert bonozē
illō ſi ſac vē bonozabilē f3 dignitates ſi pferūt bonozē cui
adueniūt: nec tollūt ſi nō adueniūt. qz tē mior pbat. qz bo
noz ſeq? vtutē ex. 4. ethi. vñ vicioſis nullo bonozē dignū
reputam? i qūqz dignitate fuerit: f3 ſolū vñuoſus. 2 ſi nō
ſit i dignitate. cū igit dignitates tpales nō pferāt vtutē nō
tollāt vicia manifeſtū ē q bonozabilē nō faciūt. **C** Nō. ca
tulue erat vir ſapies 2 vñuoſus: q nōmū ſedētē i curriti ex
ai idignitāte vocabat ſtrumā: eo q viro tā malicioſo col
la ſuit dignitas. Eſt aut ſtrumā pgeries hūoz in collo
ſub hac aut ſiſtūdiene ipm appellabat ſtrumā: qz i pecto
re hūit pgeriē vicioz. **C** Nō qz rex dēcoratuz voluit
quēdā noie decoratū violētē intrudere i magratū vt vna
qz boetio repub. regerent: nēqtiā boeti? deſeſtat? reu
ſauit ſibi affociari: pp qd boe. mult? iniurijs afflic? ſecut
a rege theodocio. **C** Nō q ſcurra f3 buqui. idē ē qd lecca
toz vel vaniloqui. ppe aut of q ſeq? curia gra cibi. **C** Nō
q v? ſac boies reuerēdū 2 nobilē nō dignitas: qz dīc ſeſt.
4. 4. epla. Uir? nō accipit platōnē nobile 2 reuerēdū
ſecit. qz ē n. generoſus: vñuoſus 2 dign? niſi qui ad vtutes

est bñ disposit? . Nō fac boiez nobilē attriū plenū famoſſo
imāgib? : nūmīſ; ſ; aīus : ſ; vīus ſupia fortunā ſurgene.
¶ In q̄ illō ē. Vīc pbia pbat ſcōa vīa q̄ dignitates nō fa-
ciat boiez nobilē : et bonozabilē : q̄ vicia iprobōz manife-
ſtāt. In q̄ ſ. q̄ dignitas adnēit mal. illō ē magi aiaduē-
tēdū q̄ ſtaliqz eo ē abiectioni. vīlīor. q̄. q̄ ſtomaq̄ ptenī-
aplib? : cū di-
gnitas neq̄at
facere impo-
bos reueren-
dos ipſos fac
deſpectiores:
q̄s plib? oſtē-
tat. vīz p ſ;
ſ; n̄ ē ipune. i.
dignitas n̄ fa-
cit ſ; ipunita.
nāq̄ p q̄m
probi parē vī-
cē reddūt di-
gnitatib? : q̄s
ipī pmaculāt
ſua ptag. q̄.
d. ſic dignitas
maculat ipro-
bos : q̄ eozus
malicia mani-
feſtat. ſic ē ſ;
probi pmacu-
lant dignitē.
¶ Nō per di-
gnitates vicia
iprobōz ino-
teſcūt : q̄ p m-
cipat vīz oī
dīr. cū igit vī-
cū faciat boi-
minē ptepti-
bilē. tpaal dignitas adueniēs iprobis facit eos deſpectio-
res. vñ Iunianalis poeta. De animi viciū tāto deſpecti? in
ſe Crīme bz quāto q̄ peccat maior : habet. Et Sen. Loco
ignominie apud indignū eſt dignitas.

¶ Atq̄ vt agſcas. Vīc pbia pbat : vīa q̄ dignitates n̄ fa-
ciūt fuerētū : q̄ opione boīz vīleſcūt. q̄ n. dignitatib? ſū-
guat q̄uis a ſuis honoret : tñ ap̄ eñcos boies nō curā-
tur : vt ab illis q̄ ſūt alieni? oyocſſis. vñ dīc. Atq̄ p certe.
vt agſcas verā reuerentiā q̄ ē bītudo nō poſſe p̄tigere ali-
cui boi p has dignitates vmbatiles. i. traſtorias ad mo-
dū vmbre ſic collige. ſigā bō ſūt. i. vīus mltiplicī p̄ſola-
tu. i. dignitate. dūenerit forte i barbaras natiōes. i. eñneas
gētes faciet ne hono- : p̄ſulat? ip̄s venerādū barbari. q̄. d.
ſi. Atq̄ p certe. ſi B. ſ. facit fuerētū barbari ſoiet. i. eē nā-
le mun? dignitatib? . nullo? ceſſarēt ab offō ſuo. quōq̄. i. q̄
cūq̄ loco gētiū. ſic ignis vbiqz terraz nunq̄ deſiſtit calerē
i. creat. ſ; q̄m i. reuerēdū facit eis ānēctir fallay opio
boīz : nō p̄pā vīo. ilico. i. ſtatiz vaneſcūt ad eos vene-
runt q̄ nō eſtimāt eas eē dignitates : ſic ſūt natiōes barbari
eñ. eñ. eñ. ¶ Nō q̄ res nō deſtituit a ſua p̄pā opōne. cūz
enī opō ſit finis bñtis opationē. z celi z mundi. Res deſti-
tuta a ſua opōne deſtitueret a ſuo fine. ſic eēt fruſtra. Si
q̄ facere reuerēdū eēt nālis opō dignitatib? . vbiqz gētiū fa-
cerēt boiez reuerēdū eēt vīdem? q̄ dignitates q̄ faciūt ali-
quē reuerēdū ap̄ ſuos. ap̄ eñcos n̄ faciūt ip̄s reuerēdū.
¶ S; B ap̄ exteras. Vīc pbia pbat q̄ta vīa q̄ ſumit ex
B q̄ dignitates tēpoz mutatiōe ſordeſcunt. q̄. n. magna
olum ſuit dignitas moderno tpe p nūbilo repurat. vñ dīc

Sed hoc qd̄ dixi verū eſt apud exteras natiōes. i. eñneas.
ſed iter eos ap̄ q̄s dignitates orie ſūt nō p̄petuo durant.
Atq̄ p certe. nā p̄fectura olim erat magna prās apud ro-
manos : ſ; nūc ē iane nomē. z cenſus. i. p̄cioſitas ſenatorū :
nūc ē grauis ſarcina : q̄ ſi erat magna dignitas. z ſigā quō-
dam curāſſet annonā ppli q̄ dicebat p̄fect? anone. ille ma-
gnus habeba-
tur. nūc ea p̄-
fectura qd̄ ē
abiectioni. q̄. d.
nihil. Ut enī
pauloante di-
xim? . Nihil
enī bz p̄pū
dcois : quod
opione vīeti-
um nūc acci-
pit ſplēdores
nūc amittit.
Et tūc epilo-
gat dīcēs. Igi-
tur ſi dignita-
tes neq̄unt fa-
cere reueren-
dos : vt pz ex
pīma vīa. Si
ſordeſcūt cō-
tagione. i. vī-
cio iprobōz.
vt pz ex ſcōa
vīa. ſi deſi-
nūt ſplēdere mu-
tatiōe tēpoz
vt docet q̄ta
vīa. ſi vīleſcūt
eſtimatiōe gē-
tiū : vt pz ex
tertia vīa : qd̄
ē qd̄ bēant ſe expe-
tēde. i. deſiderande p̄chitūdinis : medū
alijs p̄ſer. q̄. d. nihil bñt ſe p̄chitūdinis. z iō nec eā alijs
p̄ſat p̄ſt. i. q̄. Nō q̄ p̄fectura quōdā erat magna dignitas
apud romanos : ſ; ſi illi p̄fect? q̄ ceteris magiſtratib? p̄ſe-
ruit : oēs dignitates in ciuitate romana antecellebat : ſed
poſtq̄ Julī? ceſar iperū iuaſerat talis dignitas ad ipato-
rē traſſerebat z diminuebat ei? p̄tāſita q̄ nomē illi? vī-
gnitatis maſt ſine re. ¶ Item ſenatoria dignitas magna
fuit apud romanos : q̄ oſſm ſenatoz p̄ſuit fuerit honeſtus. i.
vīlīter cōſulere reip. ſ; poſtea p̄pūſi fuerūt ſenatores ad
ſeruēdū volūtati p̄ncipis in dānū reipublice.

¶ Sequitur metrum quartūz ter-
tij libri.

Nāvis ſe tyrio ſuperb?

oſtro

Lōeret : z nūcis lapill?

Innuſus tamē oībus vigebat
Luxurie nero ſeuicentis.

Sed quondāz dabat improbus
verendis

Patribus indecores curules.

Quis illos igitur putet beatos.

Quos miſeri tribuūt honores?

¶ Sequitur metrum quartūz terti

libri.

¶ Nāvis ſe tyrio ſuperb?

oſtro

Lōeret : z nūcis lapill?

Innuſus tamē oībus vigebat

Luxurie nero ſeuicentis.

Sed quondāz dabat improbus

verendis

Patribus indecores curules.

Quis illos igitur putet beatos.

Quos miſeri tribuūt honores?

¶ Sequitur metrum quartūz terti

libri.

¶ Nāvis ſe tyrio ſuperb?

oſtro

Lōeret : z nūcis lapill?

Innuſus tamē oībus vigebat

Luxurie nero ſeuicentis.

Sed quondāz dabat improbus

verendis

Patribus indecores curules.

Quis illos igitur putet beatos.

Quos miſeri tribuūt honores?

¶ Sequitur metrum quartūz terti

libri.

¶ Nāvis ſe tyrio ſuperb?

oſtro

Lōeret : z nūcis lapill?

Innuſus tamē oībus vigebat

rat. q. hero oia theatra Italic & grece plurimas affupto va
rio dcoze vestitus cytharistas tragidas & aurigas sepe lupe
raste visus. Et tal libidinis exagitat. vt nec a mife nec a so
roze abstinuisse videt. reuerentia plangunt. Cuius i. ypo
re duxerat. ipse a viro i. ypoze recepit. Et fuit luxurie tas
leffrenate vt rdetib. aureis piscaret. q. purpureis funib. ex
bebaf. & lana
bat. ea fridus
et calis vngue
tis q. nūq. mi
nūq. mille ta
leri. 2. n. bi
lomin. i. ipse
nero tā vicio
sus dignitate
ipale adept.
estimo etias
alys dignita
tes largit. e.
C. Prosa qnta
terty libri.

A vo regna regūq. fa
miliaritas effice poten
tes valer. Quid ni: qñ
eor felicitas ppetuo p
durat. Atq. plena ē exēploz vetu
stas. plena ē pñs etas q. reges
felicitate calamitate mutauerunt.
Pclara potentia q. nec ad pfer
uationē qdē sui satis efficit ine
nis. Qñ si bec regnoz ptas bñm
dinis auctor ē. Nōne si q. pte de
fuerit. felicitate minuat. miseriaz
iporiet. Sz qñs late bñana ten
dant ipia. ples nec ē gētes relin
qui qb. regnū qñs nō ipet. Qua
vo pte bñas facies desinit ptas:
bac ipotētia subintrat q. miseros
facit. hoc igit mō maiorē regib.
inelle necesse ē miserie portioez.
Exptus fortis sue piculū tyrā.
regni met. pēdētis supra verticē
gladij terroz sistant. Que est igit
tur bec ptas q. sollicitudinē mor
tus expellere. q. formidinē acule
Nam quid

ego. Qd aut in regnantib. nō sit vera pō. p. pñs nec bñ
tudo. pbat qñmōz vno. Pcia sumit ex pñitate durationis
regnatū. 2. sumit ex pñitate extēsiōis. 3. ex annēiōe tior
is. 4. ex defectu securitat. 2. ibi. Qñ si bec. 3. ibi. Ex
ptus fortis. 4. ibi. Atq. vellēt. p. pñs itētū p modū qñ
nis. d. An regna t regū familiaritas valēt efficere potētē. t
rñdet pñone. qd n. i. qñ nō efficerēt potētē. qñ eoz. pñ
citas. i. ptas ppetuo pdurat. qd sup. nūq. pñgit. vñ subdit.
Atq. p certe. verustas plēa ē exēploz. t ē pñs etas q. reges
mutauerit. suā felicitates calamitate. Et subdit. Pclara
p loquēdo pñone. q. nec inuenit sat efficit ad pñuationē
sui. C. Nō. nlla felicitas ppetuo pdurat. saltē tpat. Bpau
it. p. ex vetustat. positō d. Creso rege lidop. B. p. ex
pñ eoz. q. erat tpe boetū. sic de ipatōib. rōanis q. crebro
circa tpa sua mirabaf. nūc bell. nūc illdyas oppñi v. alio
obi. Et idē testat. Sanfred. i. poetria. d. Doc vñ pñc
potes. q. nlla ptas ēē motosa pñ. si vis ex potēs. Respice for
tunas. emicuit illa pō. Gloriza pñpitas. minos subuertit
C. Qñ si bec regnoz ptas. Dic ondit q. ptas re. catbēas.
gñā ē vā ptas. nec bñficia pñuitatē extēsiōis ei. d. Qñ si
bec ptas regē ē auctor. i. ca bñtudis. nōne si q. pte bñuerit
regia ptas. ipa minuat felicit. t iporiet. I. iduat. miffā. q. d.
sic. sz qñs bñana ipia late rēdāt. tñ nec ē pñs gētes reli
quib. qñs regū nō ipet. nō n. pñ. ex q. vñ. oib. ipet. q. vñ
pñs ondit ptas facies bñas. bac pte subintrat ipō q. fac mife
ros. Doc. q. mō nec ē i. regib. ee maiorē portione mife q.

felicitatis cū in maiori pte sint ipotentes. C. Nō. si ptas
regia effice bñm. vbi q. ē defect. pñat regie. ibi erit defect.
bitudis. cū igit pñs sint reges sup. qñ nō ē ptas vñ. reg
q. q. subiacet sue pñati legē q. rex. i. maiori pte erit mifer. t
nō bñas. igit i. ptate regia nō sūstinet vera beatitudo.
C. Expt. fortis. Dic ondit q. in regnātibus nō sit vā ptas
os vitare neq. Atq. vellēt ipsi vi
pisse securi. sz nequnt. Dehic de
ptate glīant. An tu potētē censēs
quē videas velle qd nō possit ef
ficē. Potētē cēfēs q. satellitē lar
abit. q. quos terret ipē pñs metu
it. Qui vt potēs ee videat i. pñuēti
um manu su. est. Nā qd ego de
regū familiarib. differā. cū regna
ipia tāte ibecillitatis plena demō
strē. quos qdē regia ptas sepe in
columnis. sepe anit lapia pñsternit.
nero Senecā familiārē pñcepto
rēq. suū ad eligēde mortis coegit
arbitriū. Papinianū dñi iter au
licus potētē. militū gladijs Anro
nius obiecit. Atq. vterq. potētē
sue renūciare voluerit quoz se
neca opes ē tras tradē neroni
segs in oclū pñferre conat. ē. sz dñ
ruinur os moles ipia trahit. neu
ter qd voluit effecit. Que est igit
potētia ista quā pñrimēscunt ha
bētes. quā nec cū habere velis tu
tus sis. t cum deponere cupias
pp annēiōe
tiori p. ex
cēs. Quidā ty
rān. i. olony
sius expt. sue
fortis. i. fortu
nē. qñt eēt an
xia piclz me
tis. i. timoriz
sui. ipa sūstine
i. sūstindie d.
mōstrat ter
roze gladij su
pra vñcē pen
dētis. Que est
igit bec ptas.
q. negt expel
lere mortis. i.
corrosiōes sol
licitudinū. n.
p vitare acu
leos. i. timor
is formidē
i. timor. q. d.
expt. pñs ē ta
lis potētias.
C. Nō. q. vñ
nylius fuit q.
dā regē. qñ i.
grece a qdā
suo familiārē
qñ sp trista
ref. euz tñ p
bñet bñas vi
tā. iste dionys. volēs sibi dñgnare cās suē trisit iussit euz
pñt iter epulas lautaz. sibi supra vñcē iussit suspēdi gladi
uz acutū tenui filio. Iste visio gladij pñtari nec le
tari potuit. Cui dixit dionys. talis enī est vita mea quā tu
beatā putabas. sp. n. mortē mibi iminētē pñuideo. Qñ
ra q. quō felix ēē potuerit qui timere nō desinit.
C. Atq. vellēt ipi. Bpñia ondit idē. 4. rōne q. sūit ex. oclū
securitat. Atq. p certe. ipi reges vellēt viris securi sed
nequnt. i. n. pñt. obic. i. q. se q. securi eē i. pñt. quō glīant
de sua ptate qd ē faciedū pñat. d. An. i. nūq. tu potē
tez cēfēs. i. indicas illū quē videas efficere. i. pñficere velle
qd nō pñ. q. d. nō ē potēs. An. i. nūq. illū cēfēs potētē q. am
bit. i. circūdat lat. suū satellitē. i. mltitudine. q. pñs metuit
il los qñ ipse terret. vt videat potēs su. i. locat. ē i. manu
seruiētū. q. d. ē potēs. C. Nō. ex ipa pñt formari tal. rō. illō
qd nō fac boies secup. B. si fac vñ bñm. sz pñtalis ē bñ. igit
tur cē. pñia est nota. q. qñto maior pñt. tanto mīoz securitas.
C. Nō reges securi eē i. pñt. q. i. comoditates iminētis nō
pñt nō formidare. Narrat. n. valen. de dionysio suprad.
cro. q. in tātu timuit tōfozes barbaz. q. filias suas docuit
detōdere barbas. ipis aut senescētib. pñcepit vt barbā t ca
pillos sibi aburerēt. t lectū cubicularē i. lata fossa fecit in
quē se ligno pōte recepit. q. satellitē t barbaros timuit.
C. Nā qd ego de regā. Dic pñia ondit q. in familiarib. n.
pñstir vā pō. excludit qdā obiectioez ibi. An pñidio. pbat
ergo q. familiaritas regū nō facit ee vere potētē. cum bñ

nequifita nō spectat ad bñtudine interēdes talē rōnē. **Alb** nō spectat ad bñtudine de quo nulla est cura sapiēti: s; de glia et aliis meritis agnita nulla ē cura sapiēti. **g** rē maior ē nota. **N**ā sapiens maxime curat bñtudine cū sit maxime felix. **io** et bñ. minore ponit in lra. **d** Que. **cl** audes spectantes ad glia: s; sint que sit meritis qd tñ adiecerit pscie sapiēti: q; bonus suū meritū nō rumo: replari: sed veritate pscie. **q** si oī car nūl. **S** eūdo probat idē per locū ab oppositis. dicens. **Q** si pulchz est p pagasse nom. **g** mīscz ē nō nō ppagasse: sed cū pīma gna parte terrarūz necesse sit nomē non esse. ppagatū necesse est p maiori parte miserū esse: diē ergo. **Q** si iplū pulchrū videat. **i** ppagasse. **i** oī uulgasse. **n** oī mē. **i** gloriā. **p** nō est vt iudicet sedum

si etiaz meritis qd sit sint. qd tñ sapiēti adiecerit pscie: q; bonū suū nō populari rumore: s; pscie veritate metit. **Q** si bīpī ppagasse nomē: pulchz videtur: pscie quē ē vt sedū nō expēdit iudicetur. **S** cū vt pauloatē differui: ples gētes necesse sit eē: ad q; vni fama boīs neqat puenire: sit vt quētm estimas eē gloriofuz: eē p maxima parte terrarū videat iglorius. **I**nter bec pō ppolarē grāz: nec pmemoratiōe qdē digna puto: q; nec iudicio pō puenit: nec vñq; firma pdurat. **I**ā pō q; sit iane: q; futile nobilitatis nomen: q; nō videat: q; si ad claritudine referat: aliena ē. **E**idē nāq; eē nobilitas qdā dē meritis venies laus parētū. **Q** si claritudine pēdicator facit: illi sint clari necesse ē q; pēdicant. **Q** uare splēdidū sit mā nō bēs: aliena claritudo non efficit.

nō expēdit nomē: s; sicut pauloatē differui. necesse sit eē plures gētes: ad q; fama vni boīs nequeat puenire. **i** sit. **i** ptingit: vt p maxima pte terrarū illē videat inglori. quētm estimas gloriofuz. **E**t q; aliq; diceret. sufficit ad bñtudine qd bō sit gloriofuz in ppo suo babēdo fauorē ppli. **d** iē pbia inter bec bona q; sint in opatiōe vñosa nō puto grāz popularē dignā cōmemoratiōe: q; nec iudicio recte rōnis puenit. nec vñq; firma pdurat. **Q** nō q; sapiēti nō ē cura de glia: q; dicit **Ad**acrobī. **S**apiēs fructū in pscia ponit stultus aut in glia. **E**t **S**ene. **E**cōiam q; potī q; fama attēde. sed pliciq; famā. pauci psciaz verent. **Q** nō q; fama populari nō puenit ex recto iudicio rōnis. **N**ec etiā n. ppls sequit iclinationē sentis q; iudiciū rōnis. **P**lus etiā fama cōrum pperue durat: q; fm diuersas passiones vulgi variat fama ppli. **N**ā vulgares iudicant fm occupatiōē: nō s; rei veritate. **P**ro tāto filis sūt auib; q; iū intuitū nox illuminauit: dices cecit. ex quarto butus. pfa quarta.

Q Jam vō q; sit inane q; futile. **B**ic pbat q; glia pueniens ex nobilitate sanguis. etiā nō spectat ad verā bñtudinem. **E**t pmo ostendit vanitatē bō glie. **2** ostendit qd boni sit in nobilitate. **i** bi. **E**t si qd. **p**icit pmo. **I**ā vero q; nō videat q; inane. q; futile. **i** labile sit nomen nobilitatis. **q** d. manifestū est. **q** d. nobilitas. **i** referat ad claritatē. **i** ad gloriā aliena ē ab illis q; se nobiles eē gliaf: q; pbat p dīffonēz nobilitatis dicens. **N**āq; nobilitas videt eē qdā laus venies de meritis parentum: q; p predicator. **i** laus facit claritudinē: necesse est vt illi sint clari: q; p dīcant. **i** laudant. **b**ō aut sūt parētes nō tūq; si nō bēs tūq; claritatē q; ex laude tua pueniat. aliena claritudo nō efficit te splēdidū. **i** glōfuz. **Q** Notādū q; nobilitas sanguis ē inane

futile nomē: q; nūl de nobilitate boīz nūl vñs. **vñ** **Al**anus in lib. de placitū nā. **Q**uid tibi nobilitas: qd clarū nō men auoz. **S**i feruus vicijs fact: es ipse tuus. **I**te nobilitas est enī signū virtutis refugit. **D**e genere est solus cui mala vita placet. **E**t paup; bēricus. **N**ō pigne genit: nō claz nomen auoz. **S**ed pbitas vera nobilitate viger. **E**t **S**ene.

Q si qd est in nobilitate bonū: id ē arbitro: solū: vt iposita nobilibus necessitudo videat ne a maiorum virtute degeneret.

C Aetrum sextū libri tertij.

Alne humanūz genus in terris Simili surgit ab ortu.

Anus. **n**. rex pater est.

Ille dedit pbeo radior.

Dedit et cornua lune.

Ille homines etiaz terris

Dedit: et sydera celo.

Ille clausit membris animos

Celsa sede petitos.

Mortales igitur cunctos

Edixit nobile germen.

Quid genus et paucos strepitis:

Si primordia vestra

Auctorez deū spectes:

Nullus degener erit:

Nī vicijz peiora fouens.

Q gloriādū nō est de nobilitate: q; dicit sen. **S**i pulchē lauda nām: si nobilis lauda parētes: si vñsolus t sapiens lauda teipsum: si omnes lauda fortunā: si potēs expecta paup; lisper t nūl eris. **Q** Notādū s; nullū optimā hereditas a patrib; tradid libris. oī patrimonio pstantior. **i** gloria vñtū t decor rex gestaz.

C Aetrum sextū tertij libri.

Alne humanūz gen? **I**stū est sextū metz huius tertij qd dicit alemanicū ab inuētoze. **p**actilicū a pede pstante. **t**rimetz a numero pedū. **p**cataleactuz: q; vna syllaba superbidat. **I**n q; metro pbia pbat oēs boīes esse nobiles pter viciosos. **Q** dē gen? boīz in terris cūctiq; sit p ditiōis surgit ab ortu siliq; s; aiām oēs sūt ab vno creatore. **vñ** n. ē p rex. **i** vñ creator: p nobilis q; cūcta ministrat sup. gubernādo. **i**lle vñ p dedit pbeo radior suos: dedit lune cornua: dedit boīes terris. **i** bitare i terris. **D**edit celo sydera p pzonatū e. **B**ic p clausit aīos membris sup. corpis aīos inq; petitos. **i** acceptos celsa sede. **i** in celo. **I**git nobile germen. **i** nobile p m. **e**dit. **i** p dicit. cūctos mortales. **i** boīes. **Q** boīes qd. **i** ad qd strepitis. **i** cū strepitu iactatis. **gen?** vestrū t paucos vños. **i** n. tu spectes. **i** p dicit auctorez deū t p mordia vñ nūl ex tat. **i** ē degener. **i** libilis. **n**ī fouens. **i** opans peiora vicijs suis dēclerat ppus ortū. **o** dū a q; pccit. **Q** nō q; oēs boīes ex a pte q; sūt boīes sūt eque nobiles. **i** cū nobilitas sit qdā excellētia ptracta ab origine. **i** nobilitas boīes pē pue oī attendi ex ea parte qua est bō. **i** ex parte aīe. **S**unt igit in oībus boībus sit eadē origo aīe: q; omnes aīe sunt a deo: omnes boīes sunt eque nobiles. **S**olū autē illi sunt

perimit. Et tunc breuiter recolligit supradicta. v. Et quibus
oibz licet redigere in summa. q. beatus. p. dicta bona non pnt p.
stare ea q. pollicent. i. p. mittit. nec p. q. s. p. gregariis. oibz
bonoz. nec ad b. t. u. d. n. e. ferat q. d. a. calles. i. via. nec
ipsa p. f. i. t. b. r. o. s. (¶ Nota d. q. p. u. b. t. u. d. o. c. o. r. p. i. s. n. o. e. s. t.
i. p. a. b. i. l. i. s. q. z. d. i. c. i. t. U. l. r. g. o. f. o. r. m. o. l. e. p. u. e. r. n. i. m. i. u. s. n. e. c. r. o. d. e.
c. o. l. o. r. i. A. l. b. a. l. i.
g. u. l. t. r. a. c. a. d. u. t.
v. a. c. i. n. i. a. n. i. g. r. a.
l. e. g. i. t. (¶ No.
t. a. d. u. q. c. o. t. e. r.
d. e. q. v. i. s. u. s.
l. i. c. e. u. s. o. b. l. i. t. a. t. i. a.
c. o. r. p. o. r. a. p. e. n. e.
t. r. a. t. s. e. d. i. l. l. u. d.
n. e. c. a. b. A. r. i. s. t.
n. e. c. a. b. a. l. i. q. u. o.
a. n. t. e. t. i. c. o. i. n. n. e.
n. i. r. v. n. I. s. i. d. o.
i. n. l. i. b. e. t. h. i. o. l.
l. o. q. u. e. d. e. l. i. n. e.
e. s. t. v. i. s. q. l. i. n. e.
d. i. c. i. t. e. s. t. q. z. i. n.
l. u. p. o. z. g. e. n. e. r. e.
n. u. m. e. r. a. t. b. e.
s. t. i. a. m. a. c. u. l. o. i.
s. t. i. n. c. t. a. t. e. r. g. o.
v. i. p. a. r. d. u. s. i. s.
s. i. l. i. s. l. u. p. o. z. c. u.
i. u. s. v. i. n. a. c. u. r.
u. e. r. t. i. i. n. o. u. r. i.
c. i. e. p. c. i. o. s. l. a. p. i.
d. i. s. d. i. c. i. t. q. l. i.
g. u. r. a. p. p. e. l. l. a.
t. a. r. N. i. b. i. l. a. t.
d. i. c. i. t. I. s. i. d. o. d. e. p. e. n. e. t. r. a. t. i. o. n. e. v. i. s. u. s. (¶ No. t. a. q. A. l. c. i. b. i. a. d. e. a.
m. o. r. t. u. f. u. i. t. p. u. l. c. h. e. r. r. i. m. a. q. u. a. v. i. d. e. t. e. s. q. d. a. d. i. s. c. i. p. u. l. i. A. r. i. s. t. o.
v. u. l. e. r. i. t. a. b. a. d. A. r. i. s. t. o. t. e. l. e. v. t. i. p. a. z. v. i. d. e. r. e. q. v. i. s. a. v. i. s. a. d. i. c. i. t. S. i.
b. o. i. e. s. l. i. n. e. o. s. o. c. u. l. o. s. h. a. b. e. r. e. t. v. t. q. q. o. b. l. i. t. a. t. i. o. n. e. p. e. n. e. t. r. a. r. e. t.
i. n. s. p. e. c. t. i. s. v. i. s. c. e. r. i. b. u. s. c. o. r. p. o. s. a. p. p. e. t. p. u. l. c. h. e. r. r. i. m. a. t. u. r. p. i. s. s. i. m. u. s.
v. i. d. e. r. e. t. (¶ M. e. t. r. u. o. c. t. a. u. m. t. e. r. t. i. u. l. i. b. r. i.

¶ Metrus octauum libri tertij.

Eu beu q. miseris
tramite deuio
Abducit ignoratia
Non aurum in viridi
queritis arboze

Nec vite gemas carpitibus.
No altis laqos moribz abditis:
Et pisce daretis dapes.
Nec vobis capreas si libeat seq
Tyrrhena captaris vada.
Ipsos qn et fluctibz abditos
Prouit recessos equozis.
Que gemis nunc vnda ferocior
Vel qd rubens purpure
Nec no q tenero pisce: vel aspis
Prestent cebinis littora.
S3 quonā lareat q cupiūt boni
Nescire ceci sustinent:
Et qd stelliferz trasabijt polum;
Tellure demersi petunt.

Eu beu q. miseris tramite deuio.
Istud est octauum metru hui' terti cui' p'm' v'sus of me
rri asclepiadiacu ab inueroze. coriabicu a pede
pdnante. Scds v'sus of m'et' archilogicu ab
inueroze: iabicu a pede pdnante. In quo me
tro phia deplagij errorē boius q in qredo mi
nima bona sit pruderēs. s3 in qredo sumū bonū adducit
tur ignoratia. p facit h. 2. p'cat v' boies tediati falsis bo
iis redacti ad v'p. bonū. 2. ibi. Quid dignū. dicit ergo.
Deu est iterioctio volēti: ē dissyllabū p'met'z: q' igno
ratia abducit m'isof deuio tramite. i. transuerfa via sup. a
v'o bono. vos boies nō qritus aux in viridi arboze: nec car
pitibz gemas in vite. vos nō abditis. i. nō absconditis. laqos
p' captura piscū i atel moribz. v' dicitel dapes piscē: s3 voi
bia libeat seq capreas. si captati. i. nō accedit vada tyrrhe
na. i. mare tyrrhenū qd ē in Italia. qn ē p' certe. boies no
rūt. i. nouet. ipsos recessos. abditos. i. absconditos fluctibz
equozis. ē boies norūt q vnda sit ferocior. i. abūdatior ni
beis gemia. i. margaritis. vel q vnda sit ferocior rubentis
purpure. i. ochiloz quoz sanguie fit purpura. 2. boies no
runt q littora p'sent. i. abūdet. tenero pisce. vel aspis ecbi
nis. i. talibz piscibz. s3 quonā. i. vbi lareat bonū. s3 bificum.
qd cupiūt nescire sustinet ceci erētes. i. illō bonū qd aby
t'as polū stelliferū. illud boies demersi cecitate ignoran
tē. petūt tellure. i. querūt in terra. (¶ Nota d. fm I. s. i. d. o.

rus. lib. etymol. caprea ē agrestis capra que q acutissime
videt. greci eam miderculpeas. i. doctas appellauerunt.
(¶ Nota d. fm I. s. i. d. o. z. q. eebinus est piscis paruis semi
pedalis q adherēdo videt retinere nauē: 2. ē piscis asperri
mus admodū ericū. ad edēdū satis suauis.
(¶ Quid dignū 2c.) Dic p'cat phia v' post tediū falsoz boi
noz boies re
deat ad v'vū
bonū. Et v'c.
Quid dignū
ego imprecet
stolidis mēti
bus boiuz. q.
d. n. i. b. i. l. a. b. i. d.
n. i. s. t. i. b. o. c. q. b. o.
m. i. n. e. s. a. m. b. i.
a. n. t. i. p. s. o. s. b. o.
i. n. o. z. e. t. o. p. e. s.
2. e. z. p. a. r. a. u. e.
r. i. t. i. a. c. e. g. f. u. e.
r. i. t. i. b. i. f. a. b. o.
n. a. g. r. a. u. i. m. o.
l. e. i. d. e. t. i. d. i. o.
f. a. l. l. i. c. i. t. u. d. i.
n. e. a. d. e. t. i. d. i. o.
d. u. c. t. i. c. o. g. n. o.
s. c. a. t. v. e. r. a. b. o.
n. a. (¶ No. t. a. d.
d. i. u. q. i. s. t. a. d. e.
p. r. e. c. a. t. i. o. p. h. i. e.
n. o. e. s. t. e. r. m. i.
l. i. n. o. t. e. n. t. i. a. s. e. d.
e. r. e. b. e. n. i. g. n. i. t. a.
t. e. z. i. d. e. o. n. o. n.
o. p. r. a. t. q. b. o.
i. m. i. n. e. s. p. m. a. n. e. a. t. i. n. d. e. s. i. d. e. r. i. o. b. o. n. o. z. t. p. a. l. i. u. s. v. t. i. l. l. u. d. d. e. r.
s. i. d. e. r. i. u. m. a. g. i. l. i. t. e. i. s. m. e. d. i. u. p. d. u. c. e. d. i. a. d. v. e. z. b. o. n. i. n. e. c. i. p. a.
i. p. e. c. a. t. f. u. l. l. i. t. e. r. v. e. l. a. m. b. i. t. u. d. i. n. e. b. o. n. o. z. i. s. a. d. e. s. s. e. f. i. t. v. t. q.
b. u. s. a. d. e. s. t. p. b. o. c. a. d. v. e. z. b. o. n. i. d. e. d. u. c. a. n. t.

Quid dignum stolidis mentibz
imprecet?
O pes bonozes ambiant.
Et cū falsa gravi mole pauerint:
Tum vera cognoscant bona.
Prosa nona libri tertij.

Actenus medacis for
maz felicitatis ofidisse
suffecerit quā si pspica
citer inieris ordo ē s
inceps q fit vā mfare. v. Atq
video inq nec opibz sufficiētiāz:
nec regnis potētiā: nec reuerētiā
dignitatibz: nec celebratē glie:
nec letitiā voluptatibz posse pti
gere. p. An ē cās cur id ita sit
dephēdit. v. Tamiq dē velu
ti rimula mihi video: inuerti: s3 ex
te cognosce apti malis. p. Atq
p'optissima ratio est. qd enī sim
plex est indiuisūq natura. id ē

imines pmaneat in desiderio bonoz t'paliū: v' illud de
siderū magi fit eis mediū pducēdi ad v'p. bonū: nec i. p.
i. p. e. c. a. t. f. u. l. l. i. t. e. r. v. e. l. a. m. b. i. t. u. d. i. n. e. b. o. n. o. z. i. s. a. d. e. s. s. e. f. i. t. v. t. q.
b. u. s. a. d. e. s. t. p. b. o. c. a. d. v. e. z. b. o. n. i. d. e. d. u. c. a. n. t.

(¶ Prosa nona terti libri.
Acten' medac. Ista ē o' p'ab' terti i q phia
vult ostendere q sit vā bitudo. Et p' p'mar o'ca
oicēdia. 2. affigit cās false felici' 3. ostēdit q sit
vā felicitas. 2. ibi. Qd n. 3. ibi. Vēs igrige
2 formā. p' dicit. Dacten'. i. buculqz suffecerit
ostēdisse formā medac felicitati. i. false. q. si pspicaciter inue
ris. i. p. s. i. d. e. r. e. s. o. r. d. o. ē. i. v. e. l. a. t. i. m. o. s. t. r. a. t. u. r. d. e. i. c. e. p. s. i. a. p. o. s. t. e. a. q.
sit vā felicitas. Et dicit Boe. Ego video nec opibz sufficiētiā
fieri posse ptingere. Nec regnis pōm: nec dignitatibz reuerē
tiāz: nec celebratē glie. nec letitiā voluptatibz q tū vider
tur pmittere. Et sic falsa felicitas ē eis. 2. dicit phia. Num
qd dephēdit: cās cur illud ita sit. Et dicit boe. Ego vide
o' inuerti. i. cognoscere tenui rimula. q. d. n. plene s3 ipse v
deo illas cās. s3 apti' cogitare mali. i. magi vellē ex re. 2. d
cit phia. Atq p' certe. rō. cā false felicitati p'optissima ē.
(¶ No q falsa felicitas of medac eo q nō adimplēt qd p
mittit. diuinit. n. p'mittit sufficiētiā: dignitates reuerētiā
quā nō pferūt: s3 ex p'dcis. (¶ No q cogni' false felici
tati v'it' eaq cognitio mali expēdiēs ē ad cautela s3 alani
i de plācu nāc: qz malū nō vitat nisi cognitū: qz notitia
mali ouē i cognitiōē boni p' oppositi. igr' vult phia p' as
signare cās false felicitati: tūc ostēdere q sit vā felicitas.
(¶ Qd n. simplex ē. Dic phia assignās cās false felicitati 2
declarās eā ostēdit. q sufficiētiā: potētiā: reuerētiā: glia:
letitiā sint vni i re. 2. ostēdit quō boies ista sepāt ab iuicē
2. ibi. (Doc igr qd est vni.) p' dicit q cā false felicitati ē q

voluptates et honore carere poterat: et nihil impedire gloriaz
videtur hoc sup. potestas qd multa deficiat. fit. n. aliqui vt ta-
lia egeat necessarii: vt mordeat arietatib: et cu nequeat
ista depellere etia illud qd maxime patebat: defisit et po-
rens. Sicut licet rocinari de alys trib: hoc bonoz de glo-
ria: de voluptatibus sicut de pdicti duob: na cu vnuqog
hoz pfecte acceptu sit ide

qd cetera vt declaratu est. qd petit aliqd bonuz sine
ceteris no apprehedit illud
qd desiderat. C. Notadu q
qui qrit pte rei indiuibibi-
lis pte no inuenit nec ipaz
rem cui parte querit: qz in
rep na indiuibibile partez
nobz. cuq: igit pdicta gn-
g. sufficiencia: reuer? et
ep te rei sint vnu et indiu-
fibilia: differat nobis q
querit vnu sine alio no in-
uenit. C. Notadu q ista
gnq: put inueniunt in re-
bus sensibilib: in gbus ba-
bent esse mo imperfecto et di-
minuto sic vnu inuenit si-
ne alio. inq: aut accipiu-
tur fm ee pfectu: et fm esse
sumu put inueniunt in bri-
tutine. sic sunt ide idiuib-
bilitate: et vnu no inuenit si-
ne alio: qd summa sufficiencia
est beatitudo. summa reueren-
tia est beatitudo. summa potentia
est beatitudo: et sic de alijs.
C. Notadu q qd na nra
desiderat beatitudinem: tunc
vnuqog pdictoz gnq: ofi-
derat fm q spectat ad bri-
tutinem: hoc aut est fm esse
pfectu inq: eade sit bri-
tutini: et q beatitudo euz sit
deus et idiuibibile: oia gn-
q: pdicta sunt vnu indiuib-
bilitate. Ex quo pz q q: bo-
mines querit ista fm q i
perfecta inq: sunt in sen-
sibilib: et tri desiderat ea
fm pfectione. id boies no assequunt p ea qd desiderat.
C. Quid igit inq: Dicit pbia mouet dubitatione: qd dicitur
est iam qd bredo singuloru boz diuiss ipse frustrabitur
beatitudine. potest q dubitari. vtru qrendo oia simul qrat
beatitudo. dicit q Boetius in lra. Quid igit inq: qd. Is non
querat beatitudo qrendo vnuqog diuissim. qd qd erit siq
simul cuncta cupiat adipisci. nungd ille sic velit summa bea-
titudine: nungd beatitudinem recipit in his bonis que demon-
strauim: no posse coferre: qd pollicent. i. pmittit. Et ri-
det Boetius. minime inq. Concludit q pbia dicit. In his
ergo nullo mo est inuestiganda beatitudo: credunt prestare
singula expecte doz. i. desideradoz. Ad hoc. pcedit dicere.
Quid fateor. Iaffirmo inq: ita ee. et B nihil veri dici pot.
C. Notadu. si alioz qrit oia gnq: sit ille qrit beatitudinem i
vbi. si errat in pculari qredo ea istis tpalib: bonis: in qd
no inuenit. no n. summa sufficiencia nec potentia inuenit in eis.
et sic pz q qres vnu illoz vel oia simul. Is q inueniunt in
rebus sensibilib: cu habeat esse in eis mo imperfecto no co-
sequit beatitudinem. queret aut vnu illoz fm ee pfectu cum

oia sint vnu indiuibibile oia qrit: et querit beatitudinem.
C. Dabes igit inq. Postq pbia assignauit causam false
felicitatis. B. Offedit que sit vera felicitas. Seco ostendit
in quo sit constituta. ibi. Quonia igit agnouisti. pbi-
mo pbia dicit. Dabes igit iam causas et forma false felici-
tatis. nunc deflecte intuitus mentis tue in aduersu: id est

in contrariu false felicitatis
B. Ead vera felicitate. ibi
statim videbis veram felici-
tatem qua promissimus.
Et dicit hoc. Atqui pro cer-
te. vera beatitudo perspi-
cua est. i. manifesta et ob-
tritis etiam homini ceco. q.
si dicat. tam manifesta est
vera beatitudo et oia dicit
etias ceco si aliquid posset
videre parceret. et tu paulo
ante monstrasti eam sup-
ple veram felicitatem. da
conabaris aprire. i. decla-
rare. causas false felicitatis.
Et dicit Boetius. Nisi
ego fallor ea e vera et perfe-
cta felicitas. que perlicitat
sufficientem potentem et re-
uerendum celebrat: letu: vt
etia in pbia cognoscas me
boetius. i. egregius. i. plenius
aduertere que sit va felici-
tatis: ego sine ambiguitate
te cognosco hanc esse ple-
nam beatitudinem: que vno
bonuz. i. pfectioz. veraciter
te potest pstatere: quoniam
ide cuncta sunt. et dicit pbi-
losophia quasi cogratulan-
do Boetio. O alime bac
opinio: te felice sup. dico.
liquid e hoc adieceris sup.
qd modo dicis. et dicit boe-
tius. Quid na iqua. i. dica.
Dicit pbia. putas ne ali-
quid esse in his rebus mor-
talibus et caducis. i. transi-
torijs: qd possit afferre. i.
dare bo statum. respondet

boetius. Minime puto et illud ostensum est a te vt nihil
amplius desideretur a beatitudine. Concludit ergo pbia
sophia dicens. Dec igitur. i. sufficienter: reuerentia et. que
in rebus caducis inueniunt vel sunt imagines. i. similitu-
dines veri boni: et videntur dare mortalibus imperfecta
bona. veru autem et perfectus bonu coferre no possunt. et dicit
Boetius. Assentior inq. C. Nota sufficiencia imperfecta
que cofiderat in rebus teporalibus no est vera sufficiencia
sed tm similitudinaria. Sufficiencia aut perfecta includit
oia alia q tuor: et singula alioz q tuor: pfecte alia includit.
et id illud qd dat vnu pfectu dat oia: et id illud qd dat oia facit
vere pfectu. q dicit Boetius. illud qd pot veraciter vnu co-
ferre illud cognosco ee beatitudinem. C. It assentior est vbi
deponetale: et ide significat cu vbo neutrali qd assentior.
C. Quonia igitur que vera. Dicit ostendit pbia in quo vera
felicitas sit constituta. i. pmo tangit ordine bnius par-
tis ad precedentia. et docet diuinus auxilij esse implora-
dum vt cognoscat in quo sit vera beatitudo. secundo immo-
cat diuinus auxilij. tertio offedit intentu in quo sit vera

beatitudo. z^o ibi. (Qui ppetua.)³ ibi. (Qui igit.)⁴ p^orio
dicit pbia. Q^o boeti qui agnouit q^o fit va agnosca. z^o agno
uit q^o meriam⁵ beatitudinē nūc fupet vt agnosca vt illa
verā beatitudinē petere possit. Et dicit boe. Illud iāduduz
a te vebemēter expecto. z^o dicit pbia. Lū diuinū pfiduz i.
augiliū in minimis reb⁶ debeat iplozari: sic placet plato
nfo in thimeo qd nūc cen
ses faciēdū fupple in t
duo negocio. Rndet boe.
Inuoz dū fup. cēfes p^orem
oluz repz. Coēa fine q^o nul
luz exozidū rite fundat: qd
apptbat pbia. d. recte tu
ingr cēfes z^o fit fine urnal
lo pbia ita modulari ē. p
pofuit iuocationē dei me
vt vti verā hanc petē p
qd inqz iādudū vebemē
cū vti in thimeo plato
mis quoz reb⁶ diuinū
qd nūc faciēdū cēfes v
re mereamur. B. In
trē: qd p^otermifio nul

Ps. Recte igitur ac sic ita modulata ē.

¶ Detrū nonū libri tertij.

Qui ppetua mūdū rōne gubernas,

Terrarū celiq; lator. q̄ tēpus ab eno

Pre iubes: itabilisq; manes das cuncta moueri.

Que non exerce peuplerunt fingere caule
 In arida fluitatio annuorum infusa sumi

Forma boni linore carge: tu cuncta superbo

3. Oana bene inuocare: in tua imperio
 Francis ab exemplo: pulchri: pulcherrimi? in se

Adiū mente gerēs: filioz imagine formans.

Perfectasqz inbes pfectū absoluerē partes.

and the β -phase is the β -phase.

aliquo p^o oino imoblie v^l p^l e p^l accis. ¶ T^o l^ondu g^oia a
p^lut mutabilia. v^l f^lz eē v^l f^lz opone. s^l f^lz eē v^l eūpl^l. vel
f^lz eē subale s^l f^lz enia gnābil^l v^l corruptibilia. v^l f^lz eē acci
dētal^l. s^l f^lz corpa celestia q^lz s^l nō mutant gnātiōz v^l cor
p^lioctū mutant f^lz eē locale. Si a^lt ē muta^l f^lz opone. s^l f^lz
i^lteligētiē s^l mutabiles. q^lz i^l p^lis ē successio s^llectiōis.
l^lz q^l nō mutant q^lz eē cēti^l q^l ad opone. Al^l expōit. Stabi
l^literz manēs das cūcta moueri. vel oib^l p^leb^l motui. v^l
alig^l p^leb^l mot^l. accipioēd^l motū s^ltrire v^l large. Al^l ex
ponit. Stabilarz manēs das cūcta moueri. nō q^l o^lia mo
ueant. s^l q^lqd^l mouet tē dāte mouet. s^l f^lz gen^l locutiōis
br^l Jo. p^l. Illumiat oēs hoies veniētiē i^l b^lic mudū. nō q^l oēs
s^l illuminant. s^l oēs q^l illuminant a deo illuminant.

[illegible]

Lili ppetua mudu rone gubernas. Alud e
metz nonu h^o terry: qd of homericu ab inē
toze: qz hōer^o ipz adiuenerit. 2 of heroicū a mā
qz gesta heroū. i. viroz illustriū. B metro de

scribent. ⁊ p̄ dactylicū pede p̄dicante.
Examēt: a nūero p̄dicat: p̄stat ex p̄s p̄dicibus. In q̄ me-
tro p̄bia inocat diuinū auxilium ad onēdū i q̄ sit v̄a b̄mū
do. ⁊ quō ad ip̄s p̄ueniat. ⁊ p̄zio q̄ p̄bia captādo b̄nivolē-
tā de ip̄m multiplicat onēdat. ⁊ p̄tione p̄bia ex p̄mitibit.
(Da p̄r.) Circa p̄m sc̄iēdū q̄ tria regunt ad p̄tione ex-
audieda. p̄r p̄tione p̄tione exaudiēdū ⁊ voluntas. ⁊ sc̄ia.
De p̄mis duob⁹ or̄ in 4. b̄ui. p̄ia. q̄ duo sit in gb⁹ ois bu-
mano: actū effect⁹ p̄stat: voluntas ⁊ p̄tas. quō. q̄ si alte-
re deb̄it n̄l ex q̄ explicari q̄at. De sc̄ia p̄s. q̄ sine ea n̄bil ro-
nabit gerit. Volēs q̄ p̄bia onēdere q̄ de possit: velit: sc̄iat
exaudiēre sua p̄tione: onēdit ip̄m ex potētē ex mūdū
gubernatōe. ex celi ⁊ terre creatōe. ex t̄p̄e p̄ducitōe. ⁊ onē-
dit ip̄m volētē suē b̄nivolē ex sui bonitate ⁊ clemētia q̄
p̄ducit cūcta. ⁊ onēdit ip̄m ex sapientē ex quōdā effectu
us sp̄aliū p̄ducitōe. ⁊ ibi. (Quē nō externe.) ⁊ ibi. (Cū
nūmer.) ⁊ p̄zio. d̄o. q̄ p̄r gubernas mūdū p̄petua rōē.
p̄petua p̄uidētia sua. q̄ ex fatō. i. creatōe terrar⁹ ⁊ celi: qui
iubeo ip̄a ire. i. p̄cedere ab euo. i. a p̄petua duratiōe. i. ma-
nēs stabilit. i. i nūmerib⁹. das. i. facio cūcta moneri. (C̄
lō eādū q̄ tota ista iſra. q̄ p̄petua. v̄is ad illā p̄tē. da p̄r. d̄
legi sūspēse. ⁊ p̄tō. o. h̄ teneri vocatiue admiratiue v̄ de
p̄petuate. (C̄ Nōdū q̄ gubernare ē res i deb̄itū sui fines
ordinare: q̄ spectat ad b̄nā bonitatem. regit aut p̄ma q̄
sua oēs res p̄ter b̄ q̄ m̄sc̄at cū eis iſuēdo sup̄ eas v̄tū-
tē vitē ⁊ b̄nitatē f̄z autōrē. l̄ de causis. (C̄ Nōdū q̄
mūdus f̄z. h̄z. i. l̄ de mūdō. ē p̄stitutio ex celo ⁊ terra ⁊ natu-

et illius qd est ad finē. deus autē a nullo extrinseco p̄ficat. ¶ Nōndū q̄ sola bonitas diuina coegit ip̄s ad p̄ducēdū opus suū iustitiae m̄c. nō. ad cōcogit ip̄s necitādoz libere mō uēdo. ¶ Nōndū q̄ inuidia facit q̄ aliqui bonū alteri nō cōtā: q̄ inuidia ē tristitia de bono alteri. ¶ 2. q̄ talis inuidia in deo non est. iō sumā bonitatē p̄ creationem alijs cōcauit. ¶ Nō dicit plato i

thymeo. Ab op̄tino inuidia lō. ger elegata est: & per cōsequēs sibi diuisibis p̄o ut nātū cuiusq̄ capax: beatitudo dimis esse pote rat: efficiq̄ uoluerit. ¶ Nō tādū q̄ sicut i agētibz. p̄ nām forma rei fien de p̄ceptis i agētē f3 ē re al. sic in agētē

b3 in intellectu forma rei p̄ducēde p̄existit f3 ē intellectū al. sicut artifex uolens p̄ducere domus: o3 formas dom⁹

primo in mente p̄existere tanq̄ exemplar ad cuius imitationes faciat domū in materia. cū igitur deus sit agens p̄ intellectū p̄ducens mundus ipse p̄cebat in mēte sua exemplar mundi 2 oīum partiu3 eius: ad cuius imitationes p̄duxit mūdū extra. supple q̄ mūdus in mēte diuina p̄existit dī archityp⁹ ab archos qd ē p̄ncēps 2 typos similitudo q̄si p̄ncipalis similitudo. cui⁹ imago dī iste mūdus sensibilis.

¶ Tu numeris elementa ligas. ¶ Dic p̄bia cōmēdat deū ex p̄te sapie q̄ ad sp̄alē effectū p̄ductionē. Et p̄ ex p̄ductionē elementoz. Sēdo ex p̄ductionē aie mūdū. Tercio ex p̄ductionē nra3 aiaz. 2. ibi. ¶ Tu triplicis. 3. ibi. ¶ Tu causis. ¶ Primo dicit. ¶ p̄ tu ligas elementa numeris. i. p̄portionibus numeralibus y3 elementa frigida ueniāt. i. 2. cor dēt flāmis. i. calidis elementis. 2. y3 arida. i. sicca elementa cōueniāt ligidīs. i. hūidīs elementis. ne ignis purior iter elementa euolet. i. exeat sp̄erā suā magis ascēdēdo 2 ne pondera. i. granitates. deducāt. i. magis deorsū ducāt. terras mēras a. dēp̄sas. ¶ Nōndū q̄ elementa b3 p̄portionē numeralē iter f3. sic. n. duo numeri q̄drati cōueniūt i vno numero medio p̄portionāli. sic duo elementa 3ia i duob⁹ q̄litatebus ueniūt i vno elemēto medio p̄portionāli y3 tria. Verbi grā Numer⁹ q̄drat⁹ ē q̄ p̄stat ex duob⁹ sup̄ius i seips. dīcēdo bis duo. ter tria. bis duo i q̄ternariū: ter tria i nouenariū 2 accipe vnu numer⁹ mediū p̄portionāli. i. senariū q̄ fm eādē p̄portionē excedit q̄tuor i q̄. excedit a nouē. sicut. n. nouē p̄rinēt sex 2 mediā p̄tē sex. ita sex p̄rinēt q̄tuor 2 mediā p̄tē q̄tuor. Sic filr ē i elementis. Iā ignis 2 aq̄ i duob⁹ q̄litatebus 3ia f3. ignis. n. ē calid⁹ 2 sic aq̄ frida. 2 q̄ colligat y3no medio sup̄. aeris ḡ cōuenit cū igne i caliditate: 2 cū aq̄ i humiditate. filr ē de aere 2 terra respectu aque. Sēdm bāc filr ias i se exponit. ¶ Tu ligas elementa numeris. i. p̄portionibus numeralib⁹. y3 frigida. i. aque q̄ frigide sunt. ueniāt flāmis. i. ignib⁹ q̄ calidi sūt p̄ vno elementū mediū qd ē aer. 2 arida. i. terre q̄ aride sūt ueniāt ligdis. i. p̄tib⁹ aeris q̄ humide sūt p̄ elementū mediū qd est aqua.

¶ Tu triplicis mediā nature cuncta mouent. ¶ Dic p̄bia cōmēdat sapias ex aie mūdū p̄ductionē. vbi sciendū q̄ ista ias cōiter exponit ad scētione platonis i thymeo. f3 q̄ ista ex p̄posito ē difficillima 2 modice uilitatē: ego ēa p̄trāseō: pōnā facitē expōnē. q̄ ē de mēte aristō. Ad cui⁹ euidētia est nōndū q̄ p̄ aiaz mūdū b̄ itelligit itelligētia mouēs o3bz.

q̄ p̄ motū uirtutē suā i sūit i feriozib⁹. 2. bec itelligētia dī me dia iter deū 2 aiaz humanā. Sic. n. in dignitate 2 p̄fectiōe excedit a deo: sic ip̄a excedit aiaz nra3. ¶ Nōndū q̄ itelligētia b3 dī esse triplicis nature p̄ tres op̄atōes q̄s b3. i. mouere o3bz itelligere deū. 2 itelligere seipsā. ¶ Nōndū q̄ o3bz celestes dīr p̄sona mēbra itelligētia: q̄ p̄ ipos tā

In semet reditura meat: mentē q̄ profundam

Cirquit: 2 simili conuertit imagine celum.

Tu causis animas paribus: y3 itaq̄ minores

Prouehis: 2 leuibus sublimes curribus aptans:

In celum terrāq̄ seris: quas lege benigna

Ad te cōuerfas reduci facis igne reuertit.

humanā. triplicis nature. i. triplicis op̄ationis. mouentes cuncta supple i ferioziora p̄ i fluxū illū tu cōnectēs. resoluis. i. dissiguis. ea per cōsona mēbra. i. p̄ cōueniētēs o3bz q̄ aia cū secta. i. diuina quātū ad op̄ationes. glomerauit. i. p̄p̄sit. motū i duos o3bz sup̄. i. o3bz p̄mi mobilis. 2 i o3bz p̄la netaz. i. p̄la reditura id est reflecta meat: id est p̄cedit in semet ipsam. supple itelligēdo q̄ est vno op̄atio. 2 ip̄a cirquit mentē pfundā: id est mentē diuinā deū itelligēdo q̄ est alia op̄atio. 2 ip̄a cōuertit. i. mouet celū. similī imagine. i. itellectiōe. qd est tertia op̄atio eius. ¶ Adhuc nō licet corpora celestia sint diuersa. tamē rōne uinitatis ordinis possunt dici vnu corp⁹. Similiter itelligit licet sint diuersa. tñ p̄nt dici vna itelligētia p̄pter uinitatē ordinis i op̄ationē mouēdi. ergo dicit i singulari aiaz 2 nō aias.

¶ Tu causis aiaz paribus: y3 itaq̄ minores. ¶ Dic p̄bia cōmēdat sapientia deī ex animaz nostraz creatiōe dicēs. ¶ O pater tu prouehis. i. p̄ducis aias hominū. 2 minores uitas. i. aias brutoz 2 plantaz paribus causis. q̄bus aiaz mundi p̄duxit. i. sū aptās sublimes. i. aias rōnāles boiū leuibus curribus. i. celestibus stellis. tu seris eas in celū et terram. i. in corpora terrēa. quas aiaz p̄uerfas reduci igne. i. charitate reducēte. facis reuertit ad te benigna lege. i. ordinatione tua. ¶ Nota q̄ aie bestiaz 2 plātariū dicunt minozis uite respectu aie boiū. eo q̄ nō habent tot nec itā p̄fectas op̄ationes uite sicut aie boiū. ¶ Nota q̄ p̄ leues currus fm intentionē platonicoz itelligit stellas cōpares curribus. dixerūt. n. platonicoz q̄ deus oēs aias simul creauerit 2 seminauerit eas i celo delegēdo eas stellis cōparibus. a q̄bus postea dilabantur in corpora. sed bec opinio non ualet. i. q̄ oēs aie simul sint create. imo omni die de nouo creant 2 create corporibus i fundunt. dīr autēz aie feri in celū p̄pter uirtutē celestes. ex q̄ vno aie ad corpus contrahit suā p̄odus. i. 3 aia a deo p̄ducatur in corpore. tñ vno ex parte dispositionū corporaliū dependet a uirtute celesti. ideo dicit eas feri in celū 2 terras. q̄ aie nō coaptant corporibus nisi mediante uirtute celesti. Unde 2. p̄byficorū. dō. n. boiēs generat 2 fol. ¶ Nota q̄ deus aias creatas aptat leuibus curribus. i. stellis 2 paribus: qd sic pōt itelligi. q̄ aia creatā cōparitatē 2 similitudinē b3 cū stella. Sicut. n. stella ē nobilior p̄ sū oībz 2 p̄petua. sic aia rōnālis p̄petua exis est nobilior pars boiū. ¶ Uel sic pōt itelligi q̄ deus aias creatas aptat leuibus currib⁹. i. rationi 2 itellectui dicunt currus aie qui ducūt boiēs ias

cognitiōes rep: q̄s aīas scit i celū z terrā. q̄s aīa rōne z in
tellectu bz cognitiōes celestiu z terrestriu. ¶ Tlota q̄ per
ignē reducere itelligit ardore charitat: q̄ hoies aduersū a
deo vitia facit ips redire vtiutū. nisi. n. bō deū amet ipsū
nō q̄rit. nisi q̄rat nō inueniet. nisi inueniat ad ipsū si reuertet.
¶ Da p̄ angustā. ¶ Postq̄ p̄bia captauit beniuolentiā dei

ip̄ius multipl̄
pmendando: b
exprimat suam
petitionem di-
cens. O p̄ q̄ fa-
cis oīa p̄dicta
da. i. p̄cede mē
si sup. humane
cōscendere an-
gustam sedem
i. nobiles sedē
summi bōi. da
lustrare. i. inue-
stigare. fontez bo-
ni. i. deū qui est
fons oīa bōi. da
luce reperta. i.
cognitione p̄e-
habita in te de
figere. i. p̄ amo-
rem cōspicuos
vīsus. i. idest cla-
ros intuitus. ai.
i. rōnis z itelle-
cti. ¶ O p̄ tu di-
sce. i. disperge
nebulas: i. idest
obscuritates. z
pondera: i. idest
grauitates. ter-
rene molis. i. di-

Da p̄ angustā mēti cōscēdē sedē:
Da sūtē lustrat bōi. da luce sp̄ra
In te sp̄picuos ai defigere vīsus.
Nisice terrene nebulas z pōde-
ra molis:

Atq̄ tuo splendore mica. tu nā-
q̄s serenum.

Tu requies trāquilla p̄ijs. te cer-
nere finis.

Principius. vector. dux. semita
terminus idēz.

¶ Prosa decima libri tertij.

¶ Tlota igit̄ q̄ sit ip̄er-
fectū q̄ ē perfecti boni
forma vidisti: nūc de-
mōstrādum reor quo
nā hec felicitatis perfectio cōsti-
tuta sit. In quo illud primū ar-
bitror ingrendi. an aliq̄d buiusmo-
di bonū: quale pauloante diffini-
sti: in rerū natura possit existere.
ne nos p̄rer rei subiecte veritates
cassa cogitatiois imago decipiat

lectionis terrene. atq̄ mica. i. resplende tuo splendore. tu
nāq̄ es serenum quo supple oīa illustrantur. Tu es tran-
quilla reges p̄ijs sup. mētibus. te cernere. i. videre: ē finis
sup. oīum. tu idē exis es p̄ncipius. q̄ origo oīum rez. tu es
vector: q̄ vebis nos p̄ grāz quo puenire nō possum p̄ nāz
tu es dux dūcēs ab errore ignorantie ad veritatē sapie. tu
es semita: cū sis via z vitas: z te ad teips puenis. tu es ter-
min⁹: vltra quē nihil q̄rit cum sis sum⁹ z p̄fectus bonum.

¶ Nō q̄ sedes sumi boni d̄r angustā. i. subtilitas. q̄ vix ma-
gno labore ad ip̄as puenis. vel d̄r angustā. i. nobilitas: q̄ ni-
bil sibi cōparari pōt. ¶ Itē deū vocat fontē sumi boni. si
cut. n. riuali hāt existere z fluere a fonte z ip̄e a nullo. sic a
deo oē bonū bz ē ip̄se at a nullo. ¶ Nō ad b̄ q̄ sedes su-
mi boni cōscēdat ōs q̄ inuestiget. z q̄ nō sufficit inuestigare
si nō inueniat. nec inuenire si nō diligat. iō p̄bia petit p̄ amo-
re defigē vīsus ai. rōnes z intellectū in sumū bonū. ¶ Nō
q̄ intellectus z rō ipediunt z obscurant p̄ affectionē z
d̄sideriū terrenorū: q̄ corp⁹ q̄d corp⁹ ip̄s aggrauat aīas q̄
corp⁹ ē subiecta. iō p̄bia petit fugare nebulas terrene mo-
lis: q̄z nō sufficit fuga tenebarū nisi assist lux illuminās.
ideo petit illuminationem dicēs. Atq̄ tuo splendore mica.

¶ Item disisco. cis. i. dispergo vel remoueo. z dicitur a dis
prepositione inseparabili z a verbo icōcis.

¶ Prosa decima tertij libri.

¶ Tlota igit̄ q̄ sit ip̄fecti. ¶ Itā ē decia p̄ia b̄ ter-
tij q̄ p̄bia ostendit vbi va b̄ritudo sit p̄stituta z p̄
primuado te p̄bat b̄ritudine p̄fēz ē ēi rez nā. z
ostendit i q̄ sit va b̄ritudo. ibi. ¶ Quo vō. ¶ P̄rio dic

¶ Boeti qm̄ vidisti i p̄cedētib⁹ q̄ sit forma imperfecti bo-
ni. z q̄ sit forma p̄fecti boni. nūc reor. i. opinor ēē demōstrā-
dū. quonā. i. vbi hec p̄fectio felicitat: i. p̄fecta felicitas. sit
p̄stituta. in q̄ supple inuestigatio. illud ego arbitror p̄mū ēē
ingrēdū. an aliq̄d b̄ bonū p̄fctū q̄le pauloate. i. octaua p̄-
sa diffinisti. possit existere in rez nā ne cassa. i. vana. imago

Si qn̄ existat: sitq̄z b̄ veluti qdā
oīum fons bonorū: negari neq̄t.
Nē. n. q̄d ip̄erfctū d̄r ēē ad dimi-
nutiōē p̄fecti ip̄erfctūz esse p̄bi
beī. Quio sit vt si i quolibet ḡne
ip̄erfctū qd ēē videat: i. eo p̄fctū
quoḡ aliq̄d ēē necē sit. Et. n. p̄fe-
ctiōē sublatā: vñ illud qd ip̄fctū
p̄hibet exiterit: ne fingi qdēz pōt
¶ Itēq̄z. n. ab diminutis iconsum-
matiq̄z natura rerum cepit exor-
diū: sed ab integris absolutisq̄z
procedēs in bec extrema atq̄z ef-
feta dilabitur. Q̄ si vti pauloan-
te mōstrauimus: ē qdāz boni fra-
gilis imperfecta felicitas: ēē aliq̄
solidā p̄fectaq̄z nō pōt dubitari.

¶ B. Firmissime quoq̄z verissime
q̄z cōcludit. ē. ¶ Nō vō vero ingre-
ditur ita p̄siderā. deū rez oīuz p̄i-
cipē bonū ēē: cois humanorū cō-
ceptio probat aīozum. Itā cum
nihil deo melius excogitari q̄ar:

etuz diminutiōē. i. ex defectu p̄fecti. quo sit vt si in quolibet
ḡne videat ēē qdā. aliq̄d ip̄fctū i eo ḡne necē sit aliq̄d ēē
p̄fctū. etenim sublata. i. circūscripta p̄fectiōē: nec fingi pōt
vñ exiterit. i. ēē beat. qd p̄hibet ip̄fctū. neq̄z. n. nā cepit
exordiū a diminutis z icōsummat. i. ab ip̄fctis: s̄z nā p̄cedēs
ab integris z absolutis. i. p̄fctis. dilabit i b̄ extrema. i. inferio-
ra. atq̄z effeta. i. infructuosa. ex b̄ q̄ accipit maior rōnis. in q̄
cūq̄ repit aliq̄d ip̄fctū i eodē repit p̄fctū. Tūc subiūgit
minore dicēs. Sicut pauloate mōstrauim⁹ q̄ est fragil bō-
ni z ip̄fca felicitas. Et ponit p̄clonē dicēs. Ergo dubitari
pōt ēē aliq̄d solidā z p̄fctam felicitatē. qd cōcedēs. B. dicit.
verissime z firmissime p̄clusi ē. ¶ Nōndū q̄ in repali⁹
sēssibilib⁹ nō pōt ēē sumū z p̄fctū bonū: z q̄z mlti q̄ nū p̄-
tāt ēē alia bona p̄ter sēssibilia. iō ne aliq̄s putet nullū ēē
p̄fectū bonū i rez nā. p̄bia. p̄ aīq̄z ostendit vbi sit sitū p̄fectū
bonū p̄bat ip̄s ēē. ¶ Nōndū q̄ res subiecta ē d̄ q̄ b̄rmo
z cognitio. s̄z vñ cogitam⁹ de re qd nō ē tūc ē cogitatio cassa
p̄ter vitatē subiecte rei decipiēs nos. ne at tal cognitio v̄-
deat ēē sumi boni. iō p̄bat ip̄s ēē i rez nā. ¶ Nōndū q̄
ip̄fctū nō pōt ēē p̄ncipij rez. q̄ p̄fctū pus ēē ip̄fctō. p̄ncipio
aut nō ē aliq̄d pus. ex quo seguit q̄ vbi ē ip̄fctus: ibi ē
respire p̄fctū. ¶ Nōndū q̄ est deuenire ad aliq̄d p̄fectū a
quo nā icipiens p̄gredis ad posteriora ip̄erfecta. cuiusmo-
di sunt bec inferiora q̄ dicitur extrema z effeta. q̄ sit vlti-
ma causatoz: nō causa alius inferioribus.

¶ Quo vō ing. ¶ Dic p̄bia ostendit i q̄ p̄fctū bonū sine felici-
tas sit fita. scōo p̄cludit qdā correlariū. tertio mouet vñ
bitatōez. z ibi. ¶ Sup̄ bec. tertiam ibi. ¶ Atq̄ b̄ q̄q̄. ¶ P̄rio

Commino nulli rei nā. Dic pbia ponit tertiā rōne q̄ talis ē. Illud qd est pncipiū oīus formalē ē sūmū bonū. q̄ sūmū bonū nō pōt ēē pncipiū: s̄ dā ē pncipiū oīus. ergo formalē ē sūmū bonū. sūmū aut bonū ē b̄ritudo. ergo de formalē ē sūmū b̄ritudo. vñ dicit i s̄ra. Q̄no. i. ḡnāl nulli rei nā poterit existere. i. esse melior suo pncipio. q̄re

qd oīus sit pncipiū sic deus illud etiā concludit verisimilia rōne sūmū esse bonū suba. i. per sui substantias. cui assentiēs Boetius dicit. Rectissime inq̄. P. S̄z sūmū bonū b̄ritudinē ēē p̄cessū est. B. Ita ē iq̄. P. Iḡr inq̄r deū ēē ipsā b̄ritudinē nec ēē p̄fiteri. B. Nec inq̄r p̄positiō p̄zib? refragari queo: t̄ ab illis b̄ illatū p̄sequēs ēē p̄spicio. P. Respice inq̄r an hic quoq̄ idē firmi? approbetur: qd oīa sūma bona q̄ a se diueria sunt: esse n̄ p̄nt. Et enī q̄ di sc̄pāt bona: nō esse alit̄ qd sit alit̄ liquet. q̄re neutruq̄ poterit esse p̄fctū: q̄ alit̄ utri alit̄r deest. S̄z qd p̄fectū nō sit: id sūmū nō esse manifestū est. n̄lō nō igit q̄ sūma sūt b̄a: ea p̄nt esse diueria

s̄ ad illa. **C** Nota qd pncipiū oīum rerū oī esse sūmū bonum substantiaiter. quia si aliquid aliud a pncipio ēē sūmum bonum substantiaiter sicut aliqd pncipiatus. sequit̄ qd pncipiatus sit nobilior suo pncipio. nā bonum substantiaiter nobili? est bono accidentiaiter. **C** Itē si pncipius nō est bonū substantiaiter sed accidentiaiter: cur oē qd est tale p accis reducatur ad aliqd tale per se: tunc pncipiū re, ducere ad aliqd. t̄ per oīs nō esset pncipiū.

C Respice inq̄r an hic. **D**ic ponit q̄rtā rōne qd b̄ritudo i deo nō differt ab ipso. Si b̄ritudo differt: a deo cū vtrū q̄rtā de? q̄ b̄ritudo sit sūmū bonū: ēent duo sūma bona. quoz vñ nō ēē alit̄. t̄ cū vñ deit̄ alteri neutrum erit p̄fectū: t̄ sūmū bonū: q̄ p̄fectū ē cui n̄lō deest. q̄ necesse ē b̄ritudinē ēē idē cū deo. vñ dicit i s̄ra. **D** boetius sp̄ce an hic qd mō dicat illud qd p̄batū ē firmi? approbēf duo sūma bona ēē non p̄nt. q̄ sunt a se diueria. et enī liquet. i. manifestū est. qd bona qd disc̄pāt. nō ēē alit̄ sup. eozū bonoz qd sit alit̄. q̄re cū alit̄r deest alterutri. L̄alteri. neut̄r poterit ēē p̄fectum. cū p̄fectus sit cui n̄lō deest.

C Sed manifestum est illud nō ēē sūmū bonū: qd nō est p̄fectū. igit nullo mō p̄nt ēē diueria ea q̄ sunt sūma bona. Atqui p̄ certe: deū t̄ b̄ritudinē collegimus esse sūmū bonū. q̄re necesse ē ipaz nāq̄ sit diuinitas. i. nāq̄ deē sūma b̄ritudinē. qd Boetius approbās dicit. n̄lō vñ ēē ipsa re: nec rōcinatōe firmi? nec deo digni? claudi pōt. **C** Notā dū ex q̄to topico: qd p̄ sup̄abundantiā oī vñ soli p̄uenit. cū igit sūmū bonū dicat p̄ sup̄abundantiā nō erit duo sūma bona. **C** Itē si ēent duo sūma bona vel ēent eiūsdē sp̄ei: vel differrēt sp̄ei: si eiūsdē sp̄ei erit eiq̄r p̄fecta t̄ vñ erit sup̄lūū. si differrēt sp̄ei vñ erit p̄fecti? altero: q̄z ipsi b̄ile ē oīas sp̄es ēē eiq̄r p̄fectas: s̄ qd ēē ip̄fcti? nō ēē sū

mū bonū. ergo nō sunt plura sūma bona. **C** Sup̄ bec̄ liquit̄. **D**ic pbia concludit qd dictis quādā conclusionē corrolariā dicēs. Sup̄ bec̄. predicta ego tibi dabo corrolariū. i. conclusionē corrolariā. ita. i. sicut geomet̄re aliqd solent de monstratis suis. p̄positis inferre. q̄ illata ipsi vocant p̄posita. i. aperiētōes. Et tunc ponit corrolariū qd omnis beatus ē deus.

q̄ sit infert̄. quia adeptio. ne beatitudinis sūt boni nec beatitudo vero ē ipsa diuinitas v̄r p̄bat̄ est. manifestū est q̄ boēs b̄tōs fieri adeptōe diuinitatis. s̄z sicut adeptōe iustitię sunt boēs iusti: et adeptōe sapiētis ēē b̄tōs sapientes. ita nec ēē adeptōe diuinitatis ēē b̄tōs s̄ ne deos. igit oīs b̄tūs ē deus. s̄ nāq̄ vñ ēē t̄ nō p̄les p̄cipatōe oī n̄lō p̄b̄it̄ b̄ atq̄ p̄ciosus siue posissima siue

hanc conclusionē cōmendans. **B**. dicit. Et pulcherrimū hoc. i. qd mō cōclufisti. atq̄ p̄ciosum siue posissima siue corrolariū manīs. i. magis velis ipm vocari. **C** Notā dū qd oīs beatus est deus: hoc p̄bat̄ ex l̄ra fici. **D**icoes sunt b̄tī adeptōe b̄ritudinis: sed b̄ritudo ēē diuinitas. q̄ boniēes sunt b̄tī adeptōe diuinitatis. sed adeptōe diuinitatis ali quis efficiat de? q̄ oīs b̄tūs est de? vel p̄t̄r sic argui. Adeptōe diuinitatis aliq̄s efficiat de? adeptōe diuinitatis ali quis efficiat b̄tūs cū diuinitas sit idē cū b̄ritudo. ergo oīs b̄tūs est deus. **C** Nota s̄m̄ **D**ug. qd porus. i. est subtile foramē i corpore p̄ qd sudor emanat. idē posissima. t̄is. i. apparitio vel illuminatio sensus. Dicunt etiā posissima regule quas geomet̄re pponūt ad aliqd osidēdū eo qd aperiat t̄ illuminēt̄ mētē lectoris: t̄ ipse allegat boetii i hoc libro de hoc noie posissima. **C** Nōdū s̄m̄ eundē **D**ug. a corona venit coronariū qd est p̄miū victorię vel p̄miū belli vel certaminis. i. corona vel aliqd aliud. vel coronariū ē vnde aliq̄ meret̄ honorē: vel adipiscit̄ coronā. Et etiā allegat Boetii in **B** loco de hoc noie coronariū. s̄z cōmūter ipsū nominamus corrolariū. i. est corrolariū p̄fctiois quēs ex p̄missis. **C** Nota aliq̄s diceret. Si omnis beatus est deus: cū plures sint beati. plures erūt dy? R̄ndit̄ boetius qd vnus est deus naturaliter t̄ essentialiter: sed participatiue. i. participatōe virtutis t̄ immortalitatis possēt̄ plures dy. vnde p̄s. **E**go dixi dy estis t̄ filij excelsi estis.

C Itē imit̄ p̄bus. i. ex metaph. vbi sic claudit. Nō valet pluralitas pncipiū. sit ergo vnus p̄nceps. i. s̄m̄ nāq̄ t̄ essentialiter. **E**rgo dicit **B**ene. **V**ir speculatiū est quasi deus in humano corpore hospitatus. **C** Pro quo vltimū notā dū qd deus est quadruplex. aliq̄s est deus nuncupatiue. i. idoli. Alius usurpative. v̄t deus cūti deici fili v̄r p̄p̄t̄

tes. vt dicit scriptura. Des dy gentiu demonia. Tertius precipit vt boies britudine participet. Quartus de his bñs eēntie eternitate. immutabilitate & cōcābilitatem. pñis tribus modis pñt bñ ē pñs dy. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Na3 mortale additū nobis separat nos a dy. vt dicit poz phryius. ergo adeptōe imortalitatis eri mus dy.

¶ Atq hoc qd pulch⁹ nihil est. Dic phia mouet circa p dicta quādas dubitationes. scō soluit eaz ibi. (Cuius discretione) pñi mo dicit. Ex q dicitis hoc correlarium esse pulch⁹. Arg p certo b qd iā dicitā nihil ē pulch⁹ in qd rō pñader ē ē ānēctēdū bis .i. supradictis r dicitur boetius qd est pulch⁹ illū. dicit phia. cū britudo videtur mltā cōtinere: vtrum

bec omnia pñgāt. i. pñtūat veluti vñū corp⁹ britudinis qdā varietate pñū: an sit aliqd eoz qd cōpleat subaz britudis: ad hoc cetera referat. Tūc Boet⁹ perit bāc qōnē magis elucidari dicēs. Uellē inq⁹ vt patefaceres illū qd qñs cōmemoratōe ipaz rez sup. exēplificāde. r phia cōdescēdēs Boetio qñt. Nōne cēsem britudine ēē bonuz. dicit. B. Certe summi bonuz. cui phia. licet. i. licitum est addas hoc sup. summi oib⁹ bis. ¶ Nā britudo est sūma sufficiētia: eadē est sūma potētia: r iudicā esse sūma reuerētia claritas r voluptas. dicit. B. Quid igit sup. est mas cēdēdū. r iudicā phia. beccine. i. nūqdā bec oia. i. sufficiētia potētia ceteraq⁹ sunt veluti quēdā mēbra britudinis: an cūcta referunt ad bonū veluti ad verticē. i. tanq⁹ ad sum mam rōnē appetēdi oia alia. Tūc Boet⁹ fate⁹ scitellige re qōnē r pñolari ēē solutiōnē dicēs. Intelligo qd pponas iusticiā: sed desidero audire qd constituas. i. diffinias qōnē dissoluēdo. ¶ Notandū qd qñstio quas phia mouet ē ista. Utz p dicta gñq⁹. i. sufficiētia reuerētia r c. pñtūat britudine: scit diueria mēbra vñū corpus: vt vñū oia sint eadē r referant ad aliqd vñū. i. ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista. ¶ Notandū qd in britudine est sūmū bonū: r in britudine est sufficiētia. reuerētia. potentia. gloria r locūditas: 35 querit an ista sint in britudine tanq⁹ diueria: aut ad vñū relata. i. ad bonū rōne cuius appetunt. ¶ Nota ad pñā partēz qñōis 35 responderi qd nōq⁹ mēbra vñū corpus pñtūentia debēt esse iter se diueria vt statū pbabit in lra sequēti. 35 illa gñq⁹ sūt vñū

vt pbatū est. ergo nō possunt ēē partes britudinis pñtūentes ipsaz: sicut mēbra vñū corpus. etiā si sic seqrēt qd beatitudo seu deus nō ēēt oīno simplex: qd est impossibile. ¶ Cui⁹ rei discretione) Dic phia soluit qñstionē. r pmo ostēdit qd ista gñq⁹ nō sunt partes r mēbra britudinis. 2° ostēdit qd oia referant ad bonū ibi. (Ad bonū rō) pñi

discretione sic accipe. Si b oia britudinis mēbra forē: a se quoq⁹ iūctēs discreparēt. Hec est. n. pñū nā vt vñū corp⁹ diueria cōponāt. Atq b oia idē ēē mōstrata sunt. mīme igit mēbra sūt. Alioq⁹ ex vno mēbro britudine videbit⁹ ēē pñicta: qd fieri negr. B. Id qdē inq⁹ dubiū ē: si id qd restat expecto. ¶ Ad bonū rō cetera referri palā ē. Jccirco .n. sufficiētia petir: qm bonū ēē iudicā. Jccirco potētia: qm id quoq⁹ ēē credis bonū. Idē de reuerētia claritudine: incūditate pietate licet. Diuz igit expectēdoz sūma atq⁹ cā bonū est. 2° .n. neq⁹ re neq⁹ silitudie vñū i se retinet bonū: id expecti nullo mō pōt. Cōtraq⁹ etiā que nā bona nō sunt: tamē si esse videant⁹ qñi vera bona sunt appetunt. ¶ Quo fit vñū sūma cardo atq⁹ cā expectēdoz oīuz bonitas ēē iure credat

nime sunt mēbra beatitudinis: sed si in eis saluet ratio mēbra omnia erūt vñū mēbrum: r tūc sequit⁹ beatitudinem cōponi ex vno mēbro: qd est impossibile: hoc est qd dicit aliqñ. idē si aliter dicat qd non sunt mēbra sed vñū mēbrū: r videbitur beatitudo esse pñuncta ex vno mēbro: qd fieri nequit. Ex dicit Boetius. Id qdēz qd modo conclusum est non est dubium: sed illud qd restat de veritate alteri⁹ partis qñstionis expecto. ¶ Notandū qd beatitudo est diuinitas vt pñū vñū est: r qd diuinitas est omnino simplex r indiuisibilis ex nullo potest esse constituta: cum enim constitūens prius sit constituto: esset aliqd prius deitate quod absurdum est. Ergo beatitudo non potest esse constituta ex pluribus mēbris vel ex vno mēbro.

¶ Ad bonū rō mēbra) Dic phia ostēdit qd oia referant ad bonum tanq⁹ ad causam: ppter quam appetunt. scō ex dictis deducit quādā cōclusiones superius pbatas vt melius intelligant. 2° ibi. (Cuius rō causa) pñmo dicit palam est cetera. i. gñq⁹ supradicta ad que oia appetēda reducunt ipsa referri ad bonum. idcirco enim petir. i. appēti. sufficiētia: qd bonū ēē iudicā. idcirco potētia desiderat⁹: qd id etiā credis ēē bonū. idē licet cōnectat⁹ idē iudicare. de reuerētia claritudine: idē iudicare: incūditate: sic vñūter saliter cōcludere qd bonum est sūma idē iudicā perfectio. r causa omnū expectēdoz: idē desiderandū: quod declarat per signum dicēs: illud enim quod neq⁹ in re neq⁹ in similitudine. i. apparētia. vñū

bonū retinet in se illud nullo modo pōt expeti. i. deſide-
rari. z cōtra. i. per ſūmū illa que nō ſunt bona natura. i. ex
natura. tamē ſi videant. i. appareat eſſe quaſi vera bona
ſint appetunt. quo ſit vti bonitas iure credat. eē ſumma
atq; cauſa omnū expetēdoz. ¶ Notādū qd bonū eſt cā
oīz deſiderādoz. qd deſiciēte rōne boni in aliq ſine ſit
bonūz fm ap-
parētiā ſine
exiſtētiā. tolli
tur rō appeti-
bilis. poſita vō
rōne boni i ali
quo ſine f3 rē
ſine fm appa-
rentiā ex quo
ipſus eſt appe-
tibile. ppter
qd dicit Ariſt.
3. de aia. 2. do
uer. n. appeti-
bile hoc qd qz
bonū. hoc aut
apparet bonū
¶ Cuius vero
cauſa ¶ Dic ex
dictis pbia de-
ducit qdā cō-
cluſiones pū-
pbatas vt me-
lius intelligā-
tur z ſūt due.
¶ Prima eſt. qd
bonū z britū-
do ſunt idem.

Scda. qd de bonū idē ſunt. deducēs ergo pmo pcluſio-
nē dicit. Illud maxime videt optari. cuius cauſa qd. i. ali
qd expetitur. i. deſiderat. vt ſi cā ſalutis. i. ſanitati. qdā. i.
aliq. velit egare. nō tā. i. nō tm deſiderat motū egredi
i. ingreſſū deſiderat effectū ſalutis. i. ſanitati. cū igiſ oīa
petant. i. appetant gā boni. illa non pot deſiderant ab
oībus qd ipm bonū. ſed nos pceſſimus britudinē eſſe. pp
qd cetera optant. qre ſola britudo tanq finis oīz alioz
querit. i. deſiderat. ex quo ligdo. i. manifeſte apparet eſſe
eandē ſubam ipm boni z britudis. Boetius. n. aſſentens
iſti deductioni dicit. Nil video cur qdā poſſit diſſentire
¶ Notādū quozcūq ppetas per ſe eſt eadē nece i illa
eſſe eadē. cū igi� bonū z britudo beāt vna. z eadē per ſe
pprietat erūt eadē. Nā p ſe ppetū eſt britudini. q oīa p
pter eā deſiderant. ſi ſi ſi ppetas eſt boni q oīa appe-
tunt qd bonūz bonū z britudo ſunt idē. ¶ Notādū
qd illud magis appetit cuius cauſa aliqd appetit. q illud
ppter quod aliqd appetit pū eſt in cauſando motū de-
ſideri q illud qd appetit ppter aliud. qd cā pmaria pū
ſiuit qd ſcōaria. z iō illud ppter qd aliqd appetit plus
ſiuit deſiderio q illud qd appetit ppter aliud. ſi finis plus
ſiuit qd ordiata in finē. z hoc declarat per exēplū i ſra de
ſanitate q plus appetit q act egredi ſacr pp ſanitatem.
¶ Sed deū ¶ Dic pbia ex pcluſione pū pbata deducit ſe-
cundā. ſ. deū z bonū eſſe idē fm ſubſtantiā. z dicit. Sed
demonſtrauius deū z verā britudinē eſſe idē z vnu. vti
et Boetius. ita eſt inq. Ex quo pcludit pbia dicens. igiſ
ſecure licet pcludere ſubam de ſitas eē in ipſo bono nec
vſq alio. i. alibi. ¶ Nota qd ex pma pcluſione iſerit 2. ac
cipiēdo pma pcluſione pro maiore. arguēdo ſic. Bonū z
britudo ſunt idē fm ſubſt. ſed de eſt vā britudo. q deus
z bonū ſunt idem fm ſubſtantiā.

¶ Metrum decimū tertū libri.
Ac oēs pariter venite capti ¶ Illud eſt metru
io. bui? tertū. qd vāleat ab iudētoz. eſt
vndecāſyllabū oſtans qd ſpondeo z dactilo
duob? vſ trib? trocheis. qd vſto loco pōt poni
ipōde? vſ troche. ¶ In qd metro pbia poſit? oſidit i quo ſit
ſumma beati-
tudo bozatur
ad iſtā britūdi
nē puenire oī-
cēs. Dēs capti
qd ſallax libi-
do. i. ſallax de
lectatio. bitās
i. poſſidēs. ter-
renas mētes.
ligat ipobis
catheſis. i. vi-
cioſis cupidi-
tatibus. veni-
te pariter buc
i. ad ſummu
bonum qd eſt
ſitum in deo.
Tunc oſtēdit
vilitatem ve-
niēdi ad illud
bonum dicēs
¶ Dic. i. iſto bo
no qd eſt de?
erit vobis re-
quies laborūz
cum ipſe ſit p-
mum in bac

vita laborantium. hic eſt portus. id eſt ſecuritas manens
placida quiete. hoc eſt aſilūz. i. domus refugij. vnu. i. ſolū
qd tm ad deū eſt tutū refugij. patens. i. apertus miſeris.
Tūc pparat illud bonū ad bona temporalia oſtēdēs bona
tēporalia eſſe vānora. qd ſui cupiditate obtenebrāt aiam
d. Quicquid donat tagus. ſtutus iſte aureis ſuis arenis.
Quicquid donat bermus ſtutus iſte rutilāte. i. ſplēdēte ſua
ripa. aut indus ſtutus a quo dicit iſta. ppiquus calido
orbis. qd vicinus torride zone. indus inq. cōmiſcens lapil-
los virides. i. ſmaragdōs. candidos. i. margaritis ſup. oīa
illa non illuſtrat aciem ſup. mētis. ſed magis cōdunt. i.
inuoluūt cecos animos. in ſuas tenebras. i. ignorantiā ve-
ri boni. hoc. i. bonum tēporale qd qd. i. quodcūq placet. i.
excitat mētes ad cupiditatē illud tellus aluit iſtis ca-
ternis. i. pfundis. qd in pfundo terre gignunt metallā z
gēme. Tūc oſtēdit vilitatem boni quod eſt deus i quo
eſt vera beatitudo dicēs. Splēdor. i. beatitudo ſplēdēs.
quo ſplēdore regit celum. ille vitat obſcuras ruinas aie
quia ſplēdor z obſcuritas non ſunt compatiunt in eodem.
quiſq ergo poterit notare. i. notā habere bac lūce ipſe
negabit. i. non curabit candidos radios pbebi. i. ſolis.
¶ Notādū ppter iſas qd aſylū fm ¶ Dugutionē dē dom?
refugij quā romulus fecit. ab a quod eſt ſine z ſilon qd
tactus. quaſi ſine tactus. qd non erat phas aliquem i tan-
gere vel offendere. ¶ Notādū fm ¶ Illud. i. licet bymō.
Tagus ē ſtutus quē cartago byſpanie ſic nūcupauit. ex
quo pcedit copioſitas arenis auriferis. z ob hoc cetera
ſtutus byſpanie eſt platus. ¶ Notādū fm ¶ Dug. qd berm-
mus eſt ſtutus aſie. qd capos ſmirnec ſecat ſtutus. i.
eſt plenus aureis arenis. ¶ Indus autēz fm ¶ Illud. qd
ſtutus oīzitis. qui rubeo mari excipitur. quo india nū-
cupat. abundans margaritis z ſmaragdīs.

separatione vtriusq; sup. anime & corporis. liquet. i. manifestum est animal interire & non iam esse animal. ponit aliud exemplum. ipsum etiam corpus humanum cum permanet in vna forma iunctione membrorum tunc vivit. i. videtur humana species. sed si partes corporis distribute & segregate. i. se parate ab invicem distrahantur unitate corpus definit esse quod fuerat. eodem modo percurrunt cetera proculdubio patebit subsistere vnumquodque dum vnum est. Cuius deo vnum esse definit esse interire. B. Consideranti inquit mihi plura minime aliud videtur. P. Est ne igitur inquit quod inquantum naturaliter agat relicta subsistendi appetentia venire ad interitum corruptio nemque desideret. B. Si animalia inquantum considerare que habent aliam volendi nolendi que naturam: Nihil invenio quod nullis extrinsecis cogentibus abiciant manendi intentionem & ad interitum sponte festinent. Minime namque animal tueri salutem laborat: mortem vero perniciosamque deuitat. Sed quid de herbis arboribusque: quid de inanimatis omnino consentiam rebus? proxius dubito. P. Atqui non est quod de hoc possis ambigere: cum herbas atque arbores intuearis primus sibi contentus in eis locis. Tibi quoniam earum natura queat cito exarscere atque interire.

sed simpliciter non esse. Unde mali bene sunt mali: sed quod simpliciter dicatur esse non est verum: sicut homo mortuus simpliciter non est homo. & de hoc videbitur in quarto. ¶ Est ne igitur inquit? Dic philosophia pbat seu declarat minorem. scilicet quod omnia appetant esse & permanere. & primo ostendit hoc. scdo pbat quod talis appetitus est naturalis. scda ibi. Neque hunc nos? Primo ostendit intentum in animalibus. scdo in vegetabilibus. tertio in rebus inanimatis. scda ibi. Atqui non est. tertio ibi. Et atque. Primo dicit philosophia. Est ne aliud quod inquantum naturaliter agat. desideret venire ad interitum id est ad mortem. & ad corruptionem relicta appetentia subsistendi. Responder Boetius. Si consideremus animalia que habent naturam: id est appetitum volendi id est proficuequendi & nolendi id est fugiendi aliquid nihil invenio quod abiciant intentionem manendi super in rerum natura. & festinent sponte id est voluntarie ad interitum nullis causis extrinsecis cogentibus: quia omne animal laborat tueri salutem. & deuitat mortem & perniciem. sed ego prius dubito quid de herbis & arboribus: quid de rebus inanimatis omnino consentiam super an talia appetant esse & permanere. ¶ Nota Boetius dubitat quod animala appetant esse & permanere cuius rationem innuit. Illud quod laborat tueri salutem: vitare mortem hoc appetit esse & permanere. sed omne animal & vegetabilis ergo est. Sed vtriusque sit in vegetabilibus & in re-

bus inanimatis de hoc dubitat. & potest esse ratio dubitationis. quod in talibus non sunt operationes ita manifeste subservientes appetitui naturali permanendi sicut in animalibus: que moventur ad percipiendum nutrimentum. & ad alia que pertinent ad conservationem vite.

¶ Atqui non est quod de hoc. ¶ Dic philosophia pbat quod vegetabilia si re non possunt. Nam alie quidem campis: alie montibus oriuntur: alias ferunt paludes. alie sapienter berent. aliarum secunde sunt steriles arene: quas si in alia quisque loca transferre conetur: arefcent. Sed dari cuiusque natura quod convenit: & ne dum manere possunt iterant: elaborat. Quid dicat? quod omnes velut in terras ore demerso trahunt alimentum radicibus: ac per medullas robur corticemque diffundunt. Quid quod nobilissimum quodque sicuti medulla est in interiore semper sede reconditur: extra vero quadam ligni firmitate. Altissimus autem cortex aduersum celi intemperiem: quasi mali patiens defensor opponitur. Jam vero quanta est nature diligentia: ut cuncta femine multiplicato propagentur. que omnia non modo ad tempus manendi: verum generatim quodque quasi in perpetuum permancant: id est veluti quasdam machinas esse.

¶ Nam alie cum oblongitate montibus sicut cipestillas ferunt paludes. sicut alnos & salices. Alie berent sagis sicut herbe que dicuntur capilliveneris & barba iouis. Aliarum herbarum sunt secus id est abundantes steriles arene ut illius herbe que dicitur merica: quas si quispiam. Aliqua conetur transferre in alia loca arefcent. sed natura dari vnicuique quod sibi ducit & elaborat ne intereat quod dum manere possunt. ¶ Nota locus epinicipium generationis: quod saluat & pernat locatus: & ipso mediante virtus celestis infundit ipsos locatos. Cui igitur vegetabilia sicut herbe & plante regunt determinata loca in quibus saluantur & alius arefcent. p. quod ipsa appetant esse & permanere. ¶ Quid dicat quod omnes velut in terras. Dic philosophia pbat id est alio signo quod sumit ex modo situationis partium fieri puenientiam ad attractionem alimentum quo cōseruat esse eorum. Et dicit quod dicitur ex hoc quod omnes. s. herbe & arbores trahunt alimentum radicibus velut ore demerso in terras. & diffundunt sibi alimentum per medullas. p. robur & corticem: quod non est nisi propter appetitum permanendi. Tunc ponit aliud signum quod sumitur de dispositione partium ad. phibedus nocumentum extrinsecum dicens. quod dicitur ex hoc quod molissimum quodque sicut est medulla semper reconditur. locat in interioi sede. i. medio plante. extra tunc quadam ligni firmitate. Altissimum autem i. exterior cortex arboris. quasi patiens. mali. i. potens sustinere mala opponitur defensor versus interitum celi & aeris

Tunc ponit aliud signum qđ sumit ex propagatiōe seminis, quę ordinat ad cōseruationē nature in alio simili in specie cū non possit manere idem numero. Et dicit. Jape ro quanta est diligentia nature vt cuncta ppagēt semine multiplicato. sup. confidera. qđ omnia semina quis nesciat esse tanqđ quasdam machinas, idest instrumenta manendi. non modo:

quis nesciat. Ea etiam quę inanimata esse credunt: nōne qđ suus est quęqđ simili rōne desiderant. Cur enim flāmas quidez sursum leuatas vehit: terras vero deorsū pondus deprimit: nisi qđ bec singulis loca motionesqđ pueniunt. Porro autē quod cuiqđ consentaneū est: id vniqđqđ pseruat: sicut ea quę sunt inimica cōrumpunt. Jam vero quę dura sunt vt lapides adherent tenacissime partibz suis: et ne facile dissoluantur resistunt. Que vero liquētia vt aer atqđ aqua facile quēdā diuidentibz cedunt: sed cito in ea rursus a qđ abscisa relabūtur. Ignis vō oēm refugit sectionez. Itēqđ nunc nos de voluntariis anime cognoscētis moribz: sed de naturali intentione tractam. Sicut est qđ acceptas escas sine cogitatione trāsi-

niant: vt maxime pz de igne qđ est flāma. Alio mō exponit sic qđ ignis refugit omnē sectionē. qđ ppter vehemētiā sue actionis cōrumpit ipsū quod debet secare et ignem de ipsum in sui naturam conuertit.

¶ Itēqđ nunc nos. ¶ Itēqđ pbia ponit qđ desiderium essendi nō est appetitus volūtarius sed naturalis. Et dicit. Itēqđ

gimus: qđ i somno spm ducim? nesciētes. Nam ne in animalibz quidez manendi amor et anime voluntatibz verū ex nature principijs venit. Nam sepe mortem cogentibus causis: quas natura reformidat: voluntas amplectitur. Corraqđ illud quo solo mortaliū rerū durat diuturnitas gignendi op? quod natura semper appetit: interdum coercet voluntas: adeo bec sui charitas non ex animali motiōe sed ex naturali intentione procedit. Bedit enim prouidentia creatis a se rebus hāc vel maximā manēdi cāz vt quo ad pnt nālī manere desidererent. Quare nihil ē qđ vllō mō queas dubitare: cūctā qđ sūt appetere nālī pstantiā pmanēdi: denotare pncipiem. B. Cōfiteor: inqđ nūc me indubitato cernere: que

nos tractamus nunc de motibus voluntarius anime cognoscētis. sed de naturali intentione: sed nāle est qđ transgimus. i. digerimus. acceptas escas sine cogitatione. et qđ in sono nesciētes ducim? spiritū. i. spirā m. Nam amor idest appetit? manendi. idest subsistēdi in animalibus. i. non prouenit ex voluntariis sup. sic tu estimas. quia super? posuisti solum in animalibus eē appetitum manendi. sed venit ex pncipijs naturę: qđ nāpe ritur taz in ani-

dulla mollissimū qđ est in medio plante vel arboris. non potens pati intēperiez caloris et frigoris. ideo nā ipsas locauit in medio. quā circūdat robur qđ est lignus arboris. robur autē circūdat cortice exteriori tanqđ defensore ab itēperie aeris. ¶ Itōrādū qđ qđ vegetabilia non possunt idē numero manere. ideo natura pducit in eis semina per quoz ppagationē pmanēat idē in spē. in suo simili.

¶ Ea etiaz quę inanimata ¶ Itēqđ pbia pbat qđ etiaz inanimata appetat esse duobus signis. Primo ex inclinatione naturalium eorum ad locuz. Et dicit sic. Ea etiaz quę credūtur eē inanimata vt lapides. aer. ignis. nōne desiderant. i. appetunt. quęqđ idest omnia inanimata. qđ suus est. idest sue nature cōsonum est. simili rōne ppter cōseruationē sui esse. qđ d. sic. Cur. n. leuitas vehit. idest mouet flāmas sursum. et pondus idest grauitas. deprimit terras deorsū nō ppter aliā causā. nisi qđ bec loca et motiones pueniunt singulis sup. pro saluatiōe eoz esse. et subdit. Porro illud qđ est cōsentaneū. i. pueniēis cuiqđ. illud sup. cōseruat in esse vniqđqđ sicut ea qđ sunt inimica. i. tria cōrūpūt. Scđo pbat illud per aliud signū sumptū ex cōseruatione nālīs ppietatis. bō est pmanētia quā qđlibz res nālīs nititur pseruare. Vbi dicit. Jam sup. ista vō quā dura sunt vt lapides adherent tenacissimis. i. firmissimis. suis partibus. et resistūt p suam duriciā ne facile dissoluant. quę vero sunt liquētia. i. mollia. sicut aer et aqua. ne facile cedunt diuidentibus: sed cito relabūt. i. redēunt in ea a quibus sunt abscisa. sed ignis refugit oēm sectionē. ¶ Nota qđ hoc vltimū qđ dicit ignes fugere oēm sectionē. duplī exponit. Primo sic. aliqđ secatur cū partes eius abluēc separātur itay i nullo pueniāt: partes ignis nō sic possunt secari. qđ semper i aliquo pue-

matio qđ in inanimatis. Et autē appetitus manēdi non sit ex voluntate. pbat dupliciter. Primo pbat hoc. qđ voluntas sepe amplectit morēz qđ tollit esse diuinitatis. Vbi dicit. Voluntas sepe amplectit morēz. quā nā reformidat. i. abhorret. cogentibz causis. i. extrinsecis. sicut pz de martyribz. Scđo pbat idē ex hoc. qđ voluntas qđqđ cohibet operationē cōseruatā eē specificū dicēs. corraqđ. i. p triū illud opus gignēdi. quo solo durat diuturnitas. i. pmanētia rerū mortalū. quā natura appetit. interdū coercet voluntas. sicut pz in cōtinētibz. adeo bec charitas. i. appetit? sui sup. manēdi nō pcedit ex aiali motiōe: sed ex naturali intentione quā deus indidit nature.

¶ Dedit. n. prouidentia diuina rebz creatis a se ¶ Hāc maximā cām manendi. vt desiderēt pmanere nālīter qđ diu possunt. quare nihil est qđ vllō mō queas. i. possis dubitare. cuncta quę sunt naturalr appetere cōstātā permanēdi. et deuitare pernices. qđ Boetius dicit. Cōfiteor inqđ nūc me cernere indubitato. i. sine dubitatione. qđ dum certa videbant sup. qđ vegetabilia et inanimata naturaliter appetunt pmanētia animalis. Naturalis est qđ cōsequit formā naturālē. et qđ pma perfectio illius qđ bz formā naturālē est esse adeo appetitus cuiuslibz rei naturalis est ad suū esse habēdū si careat: vel ad pseruandū si habeat. Appetitus aialis est qui cōsequit formā apphēbēsam: et si est forma apphēbēsa per sensus. sic est appetit? sensitiuus qđ semper tendit in cōuenientia nature. si autē est forma apphēbēsa intellectu: tūc semper inclinatio pueniēis est appetit? rōnalis qđ est volūtās. et qđ illud qđ fm se ē dīscōuēniēs nature sibi ē mors. illud bō apphēbēdit quādoqđ tanqđ

conueniens propter aliud annexus. s. ppter pmiū eter-
ne vite. ideo voluntas sepe amplectit mortem quā natu-
ra reformidat: ex quo p3 q appetitus essendi nō est pmo
et principaliter ex appetitu intellectiui: sed ex appetitu na-
turali. Nam appetitus intellectiuius nō inuenit in omnib⁹
in quibus inuenit appetitus naturalis.

¶ Qd autē in-

quit subsiste-

re. Dic phia

resumpta ma-

iore cōcludit

intēus dicēs.

qd autē ap-

petit subsistit

et permanere. il-

lud desiderat

esse vnus. hoc

eniz sup. vno

sublato nō p-

māebit cui⁹

rei suū esse. oī

cit Boeti⁹. ve-

rum est. cōclu-

dit ergo phia.

¶ Qia igit vni⁹

ē desiderat.

Et boeti⁹ con-

sentiens dicit

cōsens. tunc

maiorē princi-

palis sillogis-

mi resumit vt

cōcludat disti-

nctiones boni

dicens. s3 nos

mōstrauimus vni⁹

esse idipm qd bonū

est. dicit Boetius

ita quide3. tunc phia

cōcludit itentus

formādo diffinitio-

nem boni dicens. igit

cuncta bonū petūt.

qd bonus licet. i.

licitū est. vt ita

describas. bonū

est qd desiderat ab oībus.

Et dicit Boe. nihil

verius excogitari

pōt. q3 vel ad nihilū

cuncta referūt

r dēstituta vno

vertice. i. pncipio.

cūcta

fluunt ab vno

rectore. Aut si

quid est ad qd vniuersa

festinent. illud

erit sumū oīum

bonoz. ¶ Notandū

q3 omne

qd est vel appetit

pfici vel in sua

perfectiōe boni.

cū igit

perfici et in

perfectiōe saluari

fit bonum. oīa

appetūt bo-

duz icerta videbant. ¶ Qd

autē inq subsistere ac permanere

appetit: vni⁹ ē dēsiderat. Hoc

n. sublato nec ēē qdē cui⁹ pma-

nebit. B. Qerū est inq. B. Dia

igit inq vni⁹ dēsiderat. B. Cōsen-

si. B. S3 vni⁹ idipm mōstrau-

imus ēē qd bonus ē. B. Ita qdē.

¶ Cuncta igit bonū petunt. qd

qdē ita describas licet: ipm bonū

esse qd desideretur ab omnibus

B. Nihil in quā verius excogita-

ri potest: nam vel ad nihilū cun-

cta referuntur: r vno veluti ver-

tice dēstituta: sine rectore flui-

unt. aut si quid est ad quod vni-

uersa festinent: id erit oīum sum-

mu3 bonoz. ¶ Et illa nimis in-

quit. B. alūne letoz. ipsam. n. me-

die xpiratis notā mente figisti. S3

in hoc paruit tibi qd ignorare te

illud reuoluit in se. id est excitet intra se. lucem. id est specu-

lationem. intimi visus. id est rationis et intellectus itero-

ris. et ipse cogat. id est reducat. longos motus. id est opera-

tiones anime procedentes ab anima. in flectens eos mo-

tus in orbem. id est in circulum redeundo ad animā. et qd

quid animū doceat molit. i. laborat speculādo extra. i. cir-

ca res exteriores. illud doceat animū retrahit. i. ad se con-

uerit. possidere suis thesauris. i. potērys que sūt memo-

ria et intellectus. et tunc illud qd atra nubes. i. obscuritas

ignozantie. dudum texit. i. occultauit. illud lucebit. i. appa-

rebit. peripicacius. i. euidentius. ipso pbebo. q. d. qd longo

tempore fuit obscurū lucidū apparebit intellectu. ¶ No-

tandū q3 qui vult cognoscere. vep. dirigat rationē et intelle-

ctum ad ipam rez extra et ad rez ppterates. et si aliqd co-

gnoscat ex his non statim iudicet. sed in se reuertat delibe-

rando an ita sit vel non sit. qd sepe videtur hominē ēē

nō est. et nō esse qd est. sine enim deliberatiōe nō est indi-

candum. qd nō est longa deliberatiōe pbatum. ideo dicit

phia. reuoluit in se lucē. intimi visus. ¶ Notandū q3 orbis

est linea circūducta rediens ad idem. in flectere ergo lon-

gos motus in orbem est cum virtus anime ab animā vlti-

ad ipsam rem diuertitur. et ad animā reuertit deliberan-

do an ita sit vel nō sit fm q cognouit.

¶ Nō oē nangs mente depulit lumen. ¶ Dic phia assignat

causam eius. qd dictū est. scilicet quare possumus cogno-

scere verus dicens. Nā corpus inuebens. i. ducēs obliuio-

sam mole3. i. grauitatē qua bō fit obliuio3. non depulit

omne lumen. i. cognitiōē veritatis. mēte. i. oē mēte. quia

habitus principio3 manet in mente. et subdit pfecto

3. pro certo. semen. i. principii veritatis. beret. id est

manet introitum. i. intrinsecus in aīa. qd excitat pētilatē.

¶ Qd excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

rentes finē auferūt nām bonū. ex secundo metaphyze. i3

finis omniū rez est bonum.

¶ Metru vndecimū tertij libri.

¶ Quisquis profunda. ¶ Istud est vndecimū me-

truz bō3 tertij. qd dicit gliconicū ab inuento

re. iambicū a pede predominante. in quo me-

tro phia oīdit

quō possum⁹ co-

gnosce bonū

et verum: pper-

tenire in cogni-

tionem rerum.

ex quo boetius

prius fastus est

se mō scire qd

pus ignorabat.

¶ Primo qd ostendit

modos quo

possumus bene

nire in cognitiōe

nem veritatis.

¶ Secundo assi-

gnat cām eius.

ibi. (Non oē.)

¶ Dicit pmo. Quis-

quis vestigat. i.

uestigare vult.

verum profun-

da mente. id est

subtili. q3 pro et

cupit falli nū-

lia deuy. id est

fallis opiniōi-

bus. que faciūt

a vero deuiare.

illud reuoluit in se. id est excitet intra se. lucem. id est specu-

lationem. intimi visus. id est rationis et intellectus itero-

ris. et ipse cogat. id est reducat. longos motus. id est opera-

tiones anime procedentes ab anima. in flectens eos mo-

tus in orbem. id est in circulum redeundo ad animā. et qd

quid animū doceat molit. i. laborat speculādo extra. i. cir-

ca res exteriores. illud doceat animū retrahit. i. ad se con-

uerit. possidere suis thesauris. i. potērys que sūt memo-

ria et intellectus. et tunc illud qd atra nubes. i. obscuritas

ignozantie. dudum texit. i. occultauit. illud lucebit. i. appa-

rebit. peripicacius. i. euidentius. ipso pbebo. q. d. qd longo

tempore fuit obscurū lucidū apparebit intellectu. ¶ No-

tandū q3 qui vult cognoscere. vep. dirigat rationē et intelle-

ctum ad ipam rez extra et ad rez ppterates. et si aliqd co-

gnoscat ex his non statim iudicet. sed in se reuertat delibe-

rando an ita sit vel non sit. qd sepe videtur hominē ēē

nō est. et nō esse qd est. sine enim deliberatiōe nō est indi-

candum. qd nō est longa deliberatiōe pbatum. ideo dicit

phia. reuoluit in se lucē. intimi visus. ¶ Notandū q3 orbis

est linea circūducta rediens ad idem. in flectere ergo lon-

gos motus in orbem est cum virtus anime ab animā vlti-

ad ipsam rem diuertitur. et ad animā reuertit deliberan-

do an ita sit vel nō sit fm q cognouit.

¶ Nō oē nangs mente depulit lumen. ¶ Dic phia assignat

causam eius. qd dictū est. scilicet quare possumus cogno-

scere verus dicens. Nā corpus inuebens. i. ducēs obliuio-

sam mole3. i. grauitatē qua bō fit obliuio3. non depulit

omne lumen. i. cognitiōē veritatis. mēte. i. oē mēte. quia

habitus principio3 manet in mente. et subdit pfecto

3. pro certo. semen. i. principii veritatis. beret. id est

manet introitum. i. intrinsecus in aīa. qd excitat pētilatē.

¶ Qd excitat pētilatē. id est

excitat pētilatē. id est

exercente doctrina. q. aut semē veri sit in aia pba? p B q
puer ignarus. quādo recte respōdit ad interrogata vt vtrū
dualitas sit numerus par vel impar. vnde dicit. Nā cur ro-
gati. interrogati censetis: id est iudicatis. vel respondetis
recta sponte: id est voluntarie. nisi fomes. i. radij veritatis
meritis: id est latens. viueret alto corde. id est pfunda mē-
te. et subdit q.
Et subdit q.
si musa. i. sapiē-
tia platonis p.
sonat verus il-
lus qd glōs di-
cit. i. recordat
in memor. i. obli-
tus. ¶ Notan-
dam q. plato-
ni imponit q.
voluerit alias
omnia sciuisse
anteq. conitun-
geretur corpo-
ribus: sed ad
iuncte corpori-
bus oīa tradi-
disse obliuio-
is: sed per studiū
et exercitiū sa-
pientia recupe-
rasset. q. voluit
q. scire non est
aliū nisi qdā
antiquioris re-
miniscia: quā
intentionē vide-
tur hic loq. phi-
losophia: q. nō

Nā cur rogati spōre recta cēseris
Hi meritis alto viueret fomes
corde.

Q. si platonis musa psonat veri
Quod quisque discit in memor
recordatur.

¶ Prosa. xij. tertij li.

Am ego platōi inquā
vehemēter assentio:
nā me hoc iā scōdo cō-
memoras: primum q.

memoriā corporea ptagiōe: de-
hic cū meritis mole pssus amisi
B. Tū illa si priora ingt pcessa
respicias: ne illō qdē loq. aberit
q. recorderis qd te dudū nescit
pessus es. B. Quid inq. B.
Quib. ait illa gubernaculis mī-
dus regat. B. Ademini inquā
me iusticiā meā fuisse pessus: q.
qd afferas q. iā pspicia: plam. in

est dicendū q. scire fiat p reminiscia: sed scientia de no-
uo acquirat p inuentionē vel doctrinā. verū est q. intel-
ctus nō nāliter habet se in cognitionē pncipioz: per q. vir-
tute intellectus agētis et per doctrinā deuenit in cognitio-
nē pncipioz. Unde linconiensis pmo posteriori dicit.
Nō solū vox doctoris exterius sonans: nec littera vīsa do-
cet. sed dec duo movent et excitant. Vterus aut doctor est
qui mentē pterius illuminat et veritatē ostendit. ¶ No-
tandū q. sicut sanitas quandoq. causatur a pncipio intrin-
seco. i. a corde quandoq. a pncipio iterioz et exteriori pu-
ta i. a medico et corde. sed nūq. causatur a pncipio exte-
rio sine interiori sicut scientia quandoq. acquiritur a pnci-
pio interiori: puta ab intellectu agente: sicut patet in habē-
tibus scientiam per inuentionē. quādoq. acquiritur a p-
ncipio iterioz et exteriori simul. sicut a doctore et intellectu
agēte. nūq. aut acqrit a pncipio exteriori sine interiori.

¶ Prosa. ix. tertij libri.

¶ Uim ego platōni inq. Ista est. i. p. a vlti-
ma bui. tertij q. pbia reducit i. cognōz Bo-
etius alterius cuius ignorantia pssus pessus
est. i. qbus gubernaculis mūd. regat. ¶ Primo
facit B. scōdo Boe. monet quāda qōnez pbie.
2. ibi. Ludis ne me. ¶ Primo ostendit pbia q. deus oīa q.
bernat sua bonitate. 2. ostendit modū quo oīa gubernat
ibi. S. qd dicā. ¶ Tertio ex his pcludit malū nihil eē ibi
(S. yline). ¶ Primo Boe. assentit dictis platōis in metro.
2. ostendit philosophia ipsius potē deduci i. cognitionē cuius-
dam. cuius ignorantia confessus est. Secundo pbia redu-
cit ipsius i. cognitionē illius. 2. ibi. (Mundus hunc). ¶ 2i-
mo dicit. Tū p tunc ego Boet. inq. veheemēter assentio.
ostendit dictis platōis. Nam me o pbia bonū sup. q. deus

sit finis oīum rerū et sumū bonus. scōdo commemoras. i. re-
cordari facis. pūmū q. amisi memoriā. id est qd erat in me-
morā corporea ptagiōe. i. corpore gaudeat. et merore. de
binc. i. scōdo pmemor: bonum cū amisi memoriā. pssus
mole. i. pōdere meroris. Tū cū pbia ostendit q. nō tantū bonū
recordabit propter dicta. s. cuiusdā alterius qd ignorare

ex te audire desidero. B. Abi-
dū hūc ingt deo regi pauloante
minime debitādū putabas. B.
Hic nūc quidē arbitror inq. nec
vnq. dubitandū putabo. Qui-
busq. i. hoc rōnib. accedā: bene-
ter exponā. Abidū hic ex tā di-
uersis ptrarj. q. pib. in vnā for-
mā minime puenisset. nisi vnus
esset q. tā diuersa ptingeret: con-
iuncta vero natura ipsa diuer-
sas inuicēz discors dissociaret
atq. diuelleret: nisi esset vnus q.
qd nequit pmeret. Nō tā vero
certo nature ordo pcederet: nec
tā dispositos motus locis tēpo-
ribus: efficientia spacijs q. litar.
b. explicaret nisi vn. eēt qui has
mutationū varietates manens
ipē dispōeret. hoc q. quid ē quo
pdira manēt atq. agitāt vītrato

se. dicebat di-
cēs. si illa prio-
ra concessa re-
spicias. nō ab-
erit lōgius sci-
licet a memo-
ria tua. q. faci-
le recorderis
qd dudū con-
fessus es te ne-
scire. i. ignora-
re in primo li-
bro. Et querit.
Boe. Quid in-
q. dicit philo-
sophia quibus
gubernaculis
mundus rega-
tur. et dicit Bo.
Ademini inq.
me fuisse p-
sum incitiam
. i. ignorantia
meas. et q. iā
pspicias: id est
agnosca. tamē
desidero. pla-
nus audire ex-
te qd afferas:

i. qd B. dicas. ¶ Nōndū q. hoc dicit B. q. 2i memoratū
pdictoz q. de sit finis rep. et q. sit sumū bonū. Prio post-
q. mole corpis oppssus ē amisi memoriā eoz. et postea p
studiū recordat. 2. q. merore et tristitia affect. i. ignora-
tiam eozum lapsus est. sed postea per instructionem philo-
sophie ad memoriā reduxit.

¶ Mundū hūc ingt deo regi. ¶ Dic pbia vult ostēdere itē-
tū. et pmo admonet boetū de quodā prius pcesso. et Boe-
tius illud fateē et rōne pfirmat. 2. pbia ostendit qbus guber-
naculis regat. mūd. ibi. (Tū illa ingt.) Prio dicit. Q. boe-
tū pauloate. i. pmo libro putabas minime dubitādū
hūc mūdū regi a deo. Dicit boe. minime arbitror dubitan-
dū. nec vnq. putabo. et ego beneiter exponā qbus rōnibus
accedā ad hoc pbādū. Et inuit boe. rōnes suas dices. Dic
mūdus minime cōuenisset in vnā formā ex tā diuersis
et ptrarj partib. nisi eēt vnus q. tā diuersa cōiungeret sup.
q. est deus. et ipsa diuersitas naturarū huius mūdī discors
inuicēz dissociaret. atq. diuelleret cōiuncta. nisi eēt q. conti-
neret. i. pfirmaret. quod nequit. i. cōiungit. qd sup. est deus.
ordo vero nature tā certus nō pcederet. nec explicaret tā
dispositos motus. i. ordinatos motus locis tēpōibus effi-
cientia spacijs q. litaribus. nisi eēt vnus q. ipse manēs. s. i. m
mobiliter dispōeret has varietates mutationū. q. qd aūt
B. ē q. cōditā. i. creata manēt. et agitāt. i. mouet illud vītra-
to cūctis vocabulo noīo deū. ¶ Nōndū q. Bo. inuit tres
rōes q. mūd. regat a deo. p. i. sumū ex diuersis rep. q.
i. i. i. i. talis ē. diuersa et p. i. nō vniū i. i. i. p. i. e. cū igi-
mūd. vniū sit ex pib. 2. i. v. ex elementis oīs v. talis sit
vniū eas et B. ē deus. ergo mūd. regit a deo. Vāc rōne tā
git. ibi. (Mūdus hic.) Scōda ratio sumitur ex contrariis
simul cōiunctis conseruatione. que talis est. diuersa

contraria ex proprietate sue nature dissocient ab invicem: nisi ab aliquo cōsumentur. sed partes mundi sūt dīverſe et contrarie. ergo etc. Hanc rationē tangit. ibi. (Cōiuncta vero) Tertia rō sumit ex ordinata motuū dispositioe que talis est. Tibi certitudinaliter et regulariter mouet. sūm dispositionem loci. tēporis efficientie. spatij et qualitatis nisi sit vntum rectifi-

cās et regulā: s; motus eorū q; sūt in mundo sunt regulariter sūm p̄di cta qnq; ergo necesse est ponere rectificationē et regulantē qd ē deo: sūm d; regit a deo: Hanc rōnē tāgit ibi. (Nota vero certus.) Et Notādū q; regulares motus sūt in mūdo locis q; ad primatōes et elongationē solis i obliquo circulo. sūt et tēporib; q; ad variationē diei et nocti. Si vnt efficiētia. quia luna efficit augmentatōnem et dimi-
nutionem humorū: sūm fuit crescentia et decreſcentia

cunctis vocabulo deū nomino. Ps. Tu illa: cū bec inq; ita senti as: puā mihi restare o; puto: vt felicitatis cōpos p̄fiaz sopes re uilas: s; q; p̄posuim; inueamur. Nōne i b̄itudine sufficiētia numerauim;: deūq; b̄itudine ipaz eē cōcessim;? B. Ita gdes. Ps. Et ad mūdū igit inq; regēdū nullis extrinsecis adminiculis idigebit: alioq; si quo egeat plenā sufficiētia nō habebit. B. Id in q; ita est necessariū. Ps. Per se igit solum cuncta disponit. B. Negari inq; negr. Ps. Atq; de ipsius bonus esse monstrat; est. B. Memini inq; Ps. Per bonū igitur cūcta disponit. Si quidem p se regit oia: quē bonus cōsensim;? et hic ē veluti qdā clau; atq; gubernaculū: quo mūdā na machina stabilis atq; icorū p̄a seruatur. B. Vehementer assentior inq; et id te pauloante dicturam tenui licet suspitione

et efficit fluxus et refluxum maris. Sūnt etiā ordinati motus spacijs: quia luna et alij planete maiori et minori spacio quādoq; distant a sole et ab invicem. etiam sūt q̄antibus quia in estate causetur calor. in hyeme frigus.

Et Tu illa cū bec inq; ita. Dic p̄bia supposito q; mundus regatur a deo probat. q; ab ipso regatur per suas bonitatē et dicit. O boeti cū bec ita sentias q; mūdus regitur a deo. puta mihi restare paruum operam. i. paruum laborem vt tu cōpos. i. potens felicitatis. sopes. i. sanus. reuilas patriam. i. cognoscas beatitudines. Tunc probat q; deus regat mundum sua bonitate dices. inueamur que p̄posuimus. nōne numerauimus supra. in. p. pla in beatitudine esse sufficientiam et cōcessimus deū eē ipaz beatitudinē. dicit Boetius. Ita est inq; ex hoc cōcludit p̄bia deū nullo indigere ad regendū mūdū. dicit ergo ad mūdū regendus deus nullis extrinsecis adminiculis idigebit. alioq; si ita eēt q; aliquo egeat nō habebit plenā sufficiētia. Et dicit Boe. illud inq; ē necessariū. Ideo cōcludit p̄bia. deus cuncta disponit. i. regit. per se solū. dicit Boetius. negari nequit. sed deus monstratur esse eē ipaz bonū. memini inq; dicit Boe. ergo p bonus deus cuncta disponit: si gdes p se regit oia. q; cōsensimus eē bonū. et hic deus ē veluti qdā clauus atq; gubernaculū. quo machina mūdāna seruatur stabilis et incorrupta. dicit Bo. vehemētē. i. valde assentior. et illud te dicturā pauloante p̄p̄xi. i. tenui suspitioe. dicit p̄bia. Cre do inq; q; bec puidisti. i. a. vt arbitror vigilātus q; prius

deducis oculos ad vera cernenda. Et Notādū q; ex ista accipiunt due rōnes ad p̄bādū itentū. p̄io pbat q; deus per se regit oia: et talis i beatitudine est summa sufficiētia: sed deus est beatitudo: ergo in deo est summa sufficiētia. tale aut nō indiget extrinsecis gubernaculis: ergo per se deus regit oia. Scōda rō probat q; deus per suas bonitates

p̄p̄xi. Ps. Credo inq; ita enim vt arbitror vigilātū ad cernēda vera oculos deducis. S; qd dīcā nō min; ad p̄uēdū p̄. B. Quid inq; Ps. Cū de inq; oia bōitatis clauo gubernare iure credas: eadēq; oia sicuti docui: ad bonū nālī itētiōe festinēt: nū dubitari pōt q; voluntarie regat; se q; ad disponētis nutū veluti cōueniētia p̄p̄erataq; rectori spōte p̄uertat. B. Ita inq; necesse ē nec b̄m̄ regimē eē videt;: siq; de detrectatū ingū fozet: nō ob tēperatiū salus. Ps. Nihil ē igit qd natura seruās deo p̄raire conef. B. Nihil inq; Ps. Quid si conef. ait: nū tandem p̄ficiet qd; aduersus eūz quēz iure potētissimū beatitudinis eē cōcessim;. B. Proius inq; nūcāz nihil vale ret. Ps. Non est igitur aliquid quod summo b̄m̄o bono vel velit vel possit obfistere. B. Non inquam arbitror. Ps. Est igitur

que non distinguit a deo regit oia sic deus p se regit oia: vt vīsum ē sed deus est ipum bonū. ergo per bonū regit oia vt patet de se. q; p sua bonitate et clemētia. Et quod dicam. Dic ponit p quēz modum deus omnia gubernat. Et primo ostēdit q; oia gubernantur. q; oia sibi obediunt. Secundo q; gubernat omnia: quia nihil sibi resistit potest. scilicet ibi (Quid si conetur.) p̄io dicit. Nūcāz dīcā nō minus patet ad cōtēndū: id est ad desiderandū. et dicit Boetius quid iquā. Et

dicit philosophia. cūz deus iure credat; oia gubernare clauo bonitatis sue. et oia festinent nālī itētiōe ad bonū. si curi docui prius i p̄sa decima. nū: pro nūcāz pōt dubitari q; voluntarie regantur sponte et cōuertāt se ad nutūz disponentis veluti cōueniētia. i. obediētia. et cōtēperata. i. coaptata suo rectori. dicit Boe. Ita inq; necesse ē q; nō videt; b̄m̄ eē regimē dei. si fozet ingūz detrectantium. i. recusantium sicut bos lasciu; recusat ingū. et si nō eēt salus obtēperantiū. i. obediētiū. ergo dicit philosophia nihil ē q; naturam seruans conef. i. laboret contrarie deo. Dicit boetius. Nihil inq; Et Nota q; cūz gubernare nihil aliud sit nisi in finem ordinare. nec aliud est deum per bonitatē gubernare. q; p bonitatē i finē dirigere. et cū oia nālīter tēdant ad bonum tanq; in finem: manifestum est q; omnia sponte in finem diriguntur: et ita naturaliter omnia sponte obediunt gubernanti. et per consequens deus regit oia suauiter. Et Nota q; voluntariam p̄m̄ fectam sūt rōnes trī inuenitur in b̄betibus voluntatem: sed extendendo voluntariam ad oēm appetitum non coactū: si potest reperi in omnibus. et sic accipitur b̄c. Nota q; nihil ipsōz naturam repugnat deo. i. enim peccator videatur deo repugnare ipse nō seruat naturam: quia peccatum diminuit et deprauat naturam. Etiam Boetius loquitur b̄c de appetitu nature vt patet ex superioribus.

Quid si conef. ait nū tandem. Quid ostendit p̄bia q; deus regit omnia sponte: quia nihil ē quod possit sibi resistere

Secundo affirmat per quoddam fabulam. *Boetius*. *Acceptisti*. *Primo* dicitur. *Si ergo concit resistere deo. nunquid aliquid proficiet aduersus eum. quod acceptissimum est potestissimum iure beatitudinis. et ex quo est beatitudo. dicitur Boetius*. *Propterea nihil valeret supple resistere. Igitur dicitur philosophia. non est aliquid quod huic summo bono vel vellet vel possit obfistere. dicitur Boetius. Nemo arbitror. Iam dicitur philosophia summi bonum*

est quod regit cuncta fortiter suauiterque disponit. *Boetius*. *Tu ego quid inquit me non modo ea quod conclusa summa rationi: vix multo magis bec ipsa quibus videris propria delectatur ut tamen aliqui stulticia magna lacerant sui pudeat. Propter Acceptisti inquit in fabulis lacerantes celsi gigantes: sed illos quoque vix codignu fuit benigna fortitudo disposuit. Sed vixit rationes ipsas inimice collidamus: fortiter ex huiusmodi conflictatione pulchra quidam fixitatis scintilla diffiliat. B. Tu inquit arbitratu. Propter deus inquit est omnipotens nemo dubitauerit. B. Qui quidem inquit mere consistat: nullus propterea ambigat. Propter. Qui hoc est inquit omnipotens: nihil est quod ille non possit. B. Nihil inquit. Propter. Huius igitur de facere malus potest. B. Adime inquit. Quia. Adali igitur inquit nihil est: cum id facere ille non possit: qui*

ad aliud non potest. *Boetius*. *Acceptisti*. *Primo* dicitur. *Si ergo concit resistere deo. nunquid aliquid proficiet aduersus eum. quod acceptissimum est potestissimum iure beatitudinis. et ex quo est beatitudo. dicitur Boetius*. *Propterea nihil valeret supple resistere. Igitur dicitur philosophia. non est aliquid quod huic summo bono vel vellet vel possit obfistere. dicitur Boetius. Nemo arbitror. Iam dicitur philosophia summi bonum*

est quod regit cuncta fortiter suauiterque disponit. *Boetius*. *Tu ego quid inquit me non modo ea quod conclusa summa rationi: vix multo magis bec ipsa quibus videris propria delectatur ut tamen aliqui stulticia magna lacerant sui pudeat. Propter Acceptisti inquit in fabulis lacerantes celsi gigantes: sed illos quoque vix codignu fuit benigna fortitudo disposuit. Sed vixit rationes ipsas inimice collidamus: fortiter ex huiusmodi conflictatione pulchra quidam fixitatis scintilla diffiliat. B. Tu inquit arbitratu. Propter deus inquit est omnipotens nemo dubitauerit. B. Qui quidem inquit mere consistat: nullus propterea ambigat. Propter. Qui hoc est inquit omnipotens: nihil est quod ille non possit. B. Nihil inquit. Propter. Huius igitur de facere malus potest. B. Adime inquit. Quia. Adali igitur inquit nihil est: cum id facere ille non possit: qui*

dānabit per nihil. *Boetius*. *Acceptisti*. *Primo* dicitur. *Si ergo concit resistere deo. nunquid aliquid proficiet aduersus eum. quod acceptissimum est potestissimum iure beatitudinis. et ex quo est beatitudo. dicitur Boetius*. *Propterea nihil valeret supple resistere. Igitur dicitur philosophia. non est aliquid quod huic summo bono vel vellet vel possit obfistere. dicitur Boetius. Nemo arbitror. Iam dicitur philosophia summi bonum*

nihil non potest. *B. Ludis ne inquit me: inextricabilem labozinurum rationis texes: Quo nec quidem egrediaris introcas: nunc pro quo introcas egrediaris. Admirabile quiddam vine simplicitatis orbe complicas. Etenim paulo ante a beatitudine icipiens eas summas bonum esse dicebas quas i summo deo sita loquere. Propter quoque deum summum esse bonum plenam beatitudinem differerebas. ex quo neminem beatum fore: nisi qui pariter deus esset quasi munusculum dābas. Rursus ipsas boni formas diu ac beatitudinis loquebaris esse substantiam. Ipsumque vnum idipsum esse bonum dicebas quod ab omni rerum natura peteret. Deum quoque bonitatis gubernaculis vniuersitate regere disputabas videntiaque cuncta parere illi: nec vlla mali esse naturam. Atque nullis extrinsecus sumptis: sed aliter ex alio fide trahere insitis deo*

aris ea parte qua introcas et egrediaris eo loco quo introcas. tu complicas quandam orbem admirabilem diuine simplicitatis. i. facis mirabilem circulationem rationis in diuina simplicitate. et tunc bene colligit rationes. deo paulo ante incipiens a beatitudine dicebas eam esse summum bonum. quam beatitudinem tu loquere esse sitam in summo deo. et differere deum esse summum bonum et plenam beatitudinem. ex quo dābas. i. inferebas. quasi munusculum. id est corollarium nemini fore beatum nisi esset deus. rursus tu loquebaris formam boni esse substantiam dei et beatitudinis. et dicebas ipsum vnum esse idipsum quod bonum. et illud bonum dicebas esse quod peteretur ab omni natura rerum: tu disputabas. i. disputando probabas deum regere vniuersitates gubernaculis bonitatis et cuncta videntia. parere. id est obedire deo: nec vllam esse naturam mali. et bec omnia explicabas nullis rationibus sumptis extrinsecus. non accipiendo principia extrinseca: sed insitis. i. intrinsecis. et domesticis. id est propriis. et connexis. i. in relationibus rei de qua agebatur altero assumpto trahente fidem. i. certitudinem ex altero. *Nota* laboribus dicebatur domus dedali quam cum aliquis intendebat intra re exiit. et exiit intrauit. et consuevit de pingi circularibus protractionibus. et transmutatur. *Nota* ad designandas circulationes et resolutiones rationis. *Nota* quod circulatorius et conexio rationis quibus philosophia via est non est sic circularis quod vna et eade spoliatio fit principis et conclusio respectu eiusdem: quod si non contingit demonstrare circulo. ut primo posterio: sed dicitur conexio circularis: quod rationes ex

in uicem dependent. ita q. propositio clausa in vna sit pncipium alterius conclusionis in alia nec propter istas diuersas conclusiones est aliqua diuersitas in deo sed omnia sunt in eadem simplicitate.

C Lus illa minime ingt. Vicipha ridet Boetio ad qdñe dicit. Minime ludimus. s. nos exegimus. i. perfecimus

mesticq. pbatonib. explicabas. **P.** Lus illa minime ingt ludim. reg. oiz. maximam dei muneret. que dudus deprecabamur. exegimus. ea est. n. diue forma sube. vt neq. i. eterna dilabat. nec in se exten nū aliq. ipsa suscipiat. Sed sic de ea pmerides ait. oēs ru circulo ad ducis spōre multitudinē. id est. i. Re ruz orbes mobiles rotat. n. se imobile ipsa pseruat. Q. si rōes quoq. nō extra petitas. s. ira rei quas tractabamus ambitus collocatas agitantimus. nihil est qd admirer. cū platone sanciente didiceris. cognato de quib. loquūtur reb. opoztere esse sermones.

C Metrus. p. j. tertij libri. **E**lix qui potuit boni fontē visere lucidi. **F**elix qui potuit grauis terre soluere vincula. Quondaz funera coniugis.

mutando res ipsa non mutat. sed se immobilem conseruat. **O** Boeti finos agitauimus. i. comouimus rōnes. non extra. i. nō ab extrinsec petitas. i. sumptas. sed collatas in tra rei ambitum. quam rem tractabamus. Tūbil est q. de hoc admirer. id est. admireris. cum id est ex quo nū vidice ris. platone sanciente. id est. confirmante. sermones opoztere esse cognatos. id est. proprios conuenientes rebus. de quibus supple rebus loquuntur. **C** Nota q. sermones accipiendi sunt fm materiam subiectam. quia certitudo nō est simplicitate querenda rationibus. ex pmo et bi. vbi dicitur q. disciplinari est tantum inquirere. certitudines s. vni quodq. genus q. natura rei patitur. Cū igitur dicitur regat omnia preter hoc q. cōmīscatur cum eis. ex lib. de causis. sermones de diuina substantia accipiendi sunt fm intranea diuine substantie. n. non secundum extraneam cum non cōmīscatur cum eis.

C Metrus. i. j. tertij libri. **E**lix qui potuit rē. i. illud. i. j. metrus. i. vltimus bui. tertij. qd. gl. conici ab inuento. q. iam ambiciū a pede pcedo minate. p. pmo. n. ponitur spondens. dicendo felix. scd. coriambus dicendo qui potuit. tertio pyrriche. vt troche. i. q. metro pbia postq. ostēdit q. sit va bitudo. i. vbi sit ita. hōrat nū ad pfer adū. i. pcepta rōe illi. i. bitudis. i. pmo pōit illi eē felice q. relictis terrenis vacat diue. i. pceptatiō. 2. ostēdit qd bō cōplationē ipe diat. 3. illud ipe dīmetū vitare docet. i. ibi. Quondaz. 3. ibi. Uos hec fabula. pmo dicit. Felix supple est q. potuit visere. i. desiderabit videre. lucidū fontē boni. i. deum. q.

est fons omnis boni. i. felix est q. potuit soluere vincula. i. assecutiōis grauis terre. i. terrenoz. que sua grauitate trabibiles deotus. **C** Notandū q. felix est qui speculat. fontē boni. i. q. pñit delectatōes terrenas. vñ in libro. de pomoz morte Arist. scribit. Bā est anima que nō est ifecta prauis operibus huius mundi. i. intellexit suū creatore. ipsa ē

Vates tbraicius gemēs. Postq. flebilibus modis silnas currere. mobiles Amnes stare coegerat. Jūritq. intrepidus latus Scuis cēna leonibus. Nec visuz rimuit lep. Jā cantu placidū canes. Lus flagratior intima Fenuz pectoris vreret. Nec quicuncta subegerant. Bulcerēt dominuz modis. Immites supos q. res. Infernas adiit domos. Illic blanda sonantib. Chordis carnia tēperās. Quicquid precipuis dec. Maris fontib. hauserat. Quod luct. dabat ipotēs. Quod luctus geminas amor. Beller. trucaq. comōnēs. Et dulci veniaz prece. Ambiani dominos rogat.

neq. sed etias bruta alleger. i. intantus ea demulit q. iper suos naturales oimitebat. silnas currere. flumina stare fecit. hic habuit vroz dicat. euridice. quā cū pastor aristeus adamare veller ipsa fugies per prata calcato quodā serpēte interit. i. ad iferos descendit. quā orpheus volens ab inferis reducere deos supernos sua cythara placare cepit. s. cū nō pliceret ad ifernū descendit. i. intantus deos i. fērnales delinuit. q. cōcessa est ei vroz tali conditione atq. exiret infernum non flecteret retro aspectum vroz respiciendo. cum autem iam prope exiisset orpheus amore allectus retrospexit. i. sic vroz perdidit. **C** Circa illā fabulam sic pcedit. pmo ostendit quomodo q. orpheus ad iferos descendens pro vroz rogauit. scd. quomodo monstra inferni placuit. tertio ostendit quomodo vroz ei concessa fuit. i. eam perdidit. scd. ibi. Super. i. ibi. **C** Eandem. dicit pmo. Vates traicius. i. orpheus de traicia puincia oriundus. dicit. vates. i. sapiēs a multis. ille quondam gemens. i. deplorans. funera. i. morte. cōiugis. postq. coegerat amnes. i. fluminoz stare. silnas currere. mobiles. i. ipm flebilibus modis. i. modulationibus cythare. q. s. modum format. i. postq. certus iunxit intrepidum. i. latus sensu leonibus. quia certus incedebat sequendo. modulationem orphei. nec lepus timuit canem visum iam placidus. i. placatum. cū. i. sono cythare. canis lepus. i. canis. similiter ferquebantur ipsum. Cum autem fertior. amor flagratior. i. ardentior. vreret intima. i. interiora pectoris. orphei. i. cū modis. i. modulationibus. qui cuncta subegerant. id est. subicerant non mulcerent. i. non placarent. dñm. i. orpheus ipe querēs superos. i. deos imites. q. placari nō poterat. adq.

domos ifernas. i. ifernales. illic tēperās blāda carmīa fo-
nātib⁹ choridis. ipſe dēſcēt. i. flebilis dēcātāt i cythara. q̄d
bauerat ex p̄cipuis fōtib⁹ mīſis. deē caliope: t̄ipe dēſcēt
q̄d luct⁹ ipotēs q̄ facit hōies ipotētē. ſibi dabat. i. cōceſſit
z dēſcēt illō q̄d dabat ſibi amor geminās luct⁹. quō d̄mo-
uens tēnere. i. iferna. t̄rogat dños ymbraz. i. ifernales
dulci p̄ce veni

am. i. relaxa-
tiōe ſue vro-
ris. C. Tis fm
z. z. meth. z
cōmētatoz⁹
celi z mūdi. nō
omnes accipi-
unt veritates
p̄eundē mo-
dum. tū p̄pter
diuerſas ſue-
tudinē: tum
propter diuer-
ſa naturam.
tū p̄pter pau-
citatem inſtru-
ctiōis in logi-
ca. Unde qdā
recipiunt veri-
tatem per mo-
dum demon-
ſtratiōis. qdā per modū auctoritatū: qdā per modū fa-
bulaz. vt ḡpbia talib⁹ ſatiſſaciat aliq̄ demōſtratiōib⁹
aliq̄ auctoritatib⁹. vti: aliq̄ fabulaz iſterſerit: ſicut i pro-
poſito. C. Notādū q̄ opbeus dñ vates: q̄ carmīa cō-
poſuit. dñ aut vates a vi mentis veta video. C. Notādū
q̄ tēnere dīcunt quaſi lamētabilia. a tēnens. q̄d eſt la-
mentatio. Et tēnarus in ſingulari eſt nome cūiſi dā mō-
tis in quo dīcitur eſſe via ad infernum in plurali tēnere
ſignificat loca infernalis. ſicut dīcit Vuguitio. Cōiter aut
inuenitur hoc nomen ſcriptum ſine. r. in p̄ma ſyllaba. di-
cī tēnere vel tēnere: ſicut in doctrinali. Tēnarus infer-
nus. tñ Vuguitio. ſcribit tñ per. r. vt tēnarus z tēnere.
Unde forſan ex vicio ſcriptoz q̄nq̄ ſubtrahit. r.

C. Stupet tergeminus nouo Dic ondit quō opbe⁹ mō-
ſtra iferni placuit dicēs. Janitor iferni q̄ dñ cerber⁹ q̄ſi
vocat⁹ carmīū: ille tergeminus. i. hīs tria capita canina:
cap⁹ fuit nouo carmine. i. melodia p̄us iaudita. z ſtupet.
i. admirat⁹. tūc ondit quō alia mōſtra placauerit dicēs q̄
tres furie ifernales Theſiphone. Alecto. Megera que
ſūt vltices ſclerū iſerētēs metū peccatozib⁹ iſte lachry-
mabant p̄p̄p̄ dūcēdine cythare. Un dicit. deē. i. furie tres
vltices ſclerū. i. p̄etōz. q̄ deē agitat. i. verāt. fontes. i. pec-
catoz. metu. i. timore. iſte iſte meſte madēt. i. fluit lachry-
mis. Tūc tāgit remiſſiōe pene quozūdā iſferno. z p̄mo
Iſionia. Ubi ſciēdū q̄ ipſion voluit cūbere cū Junone
Lū aut Juno iſterponeret nubē: ipſion piecit ſemen i nubē
ex quo nati ſunt cētauri: ipſe aut adindicat iſferno p̄tine
voluit i rotha. q̄ rotha ſteit opbeo modulante. vñ dicit
Ueloz rotha nō p̄cipuat. i. nō dēicit: caput iſtionū. i. iſtio-
nis: ſup. opbeo canēte. Tūc tāgit remiſſiōe pene tātali.

C. Ubi ſciēdū q̄ tātals dñ lacraſſe p̄p̄uū filiū: oāe eū
dñs ad comēdēdū p̄ quo dñat⁹ fuit. dñ aut iſfermo hēre
aquaz vīg ad mētū: poma pēdētia añ oēs: tñ deficere
ſiti z fame. cum. n. vult ſumere aquā vel pomū fugiūt ab
eo. iſte tantalus p̄p̄uit flumina. opbeo canente. vñ dicit
tantalus p̄ditus. i. p̄mpt⁹. lōgā. i. magna ſite. p̄p̄uit flu-
mina. Tūc ondit remiſſiōe pene Ticy. Un ſciēdū q̄
Ticius voluit cōcubere cum latona matre apolliniē: quē

apollo iſterfecit z in ifernus relegauit: cuius iecur vultur
deuorat. Opbeo aut canēte vultur ceſſauit laniare iecur
ei⁹: vñ dicit. dñs vultur eſt ſatur: modis. id eſt modula-
tiōibus opbei: non trahit in non laniauit iecur ticy.
C. Tandem vincimur arbiter Dīc oſtendit quō opbeo
vro: ſua cōceſſa fuit. z quō eam perdidit dicēs. Tandēz

Sed lex bona coerceat:
Ne dum tartara liquerit:
Pbas ſit lumina ſclerere.
Quis lege det amantibus:
Maior lex amor eſt ſibi.
Deu noctis prope terminos
Opbeus euridicē ſuam
Uidit: perdidit: occidit.
Vos hec fabula reſpicit:
Quicq̄z in ſuperum diem
Abentez ducere queritis.
Hāz qui tartareū in ſpecus
Uictris lumina ſclerit.
Quicquid p̄cipuūz trahit
Perdit: dñ videt inferos.

tartara: tūc exclamat. o. Quis det. i. ponit legē amātib⁹
q̄. d. amor nō oēs coercent legē. q̄ amor maior lex eſt ſibi. i.
maior amor eſt legē. Et ſubdit. Deu ppe terminos nocti. i. i.
ferri. Opbeus euridicē vroz ſua vidit reſpicēdo a ter-
go eā p̄dit ad iſferos nō dēducēdo. occidit iſferno eā reli-
quēdo. C. Notādū q̄ apud iſferos arbiter. i. iudex vñ
bzarus. dñ adamantus qui cogit aias ad fatendum pec-
cata cōmiſſa: z vñcuiq̄ fm merita ſua penam diſtribuit
Iſte adamantus dīxit donemus viro coniugem.

C. Notādū q̄ amor nō pōt lege coercent. nam q̄ incenſo
amore homo ſepius transgredit legem: z amor fortior eſt
ad aliq̄ implēdū q̄ lex ad coercedū. ideo dicit q̄ lex
gem det amantibus. maior lex eſt ſibi. q̄. p̄pter qd lex
dat amātib⁹ cum per ſe dura lex ſit amare:

C. Vos hec fabula reſpicit Dīc p̄bia applicādo fabulam
ad p̄poſitū hozat⁹ nos vitare ipedimētū p̄tēplatiōis ſumī
boni. z dīc. O hōies q̄cūq̄ q̄ritis. i. vultis ducere mētē. i.
mētis p̄tēplatiōe. i. ſup̄z dīc. i. in ſup̄nā claritatē. hec fa-
bula iam dicta reſpicit vos: q̄ ad vltiſa iſſomatēz idu-
cta. Nā q̄ vici⁹ affectu terrenoz: ſclerit lumia. i. oculos
rōnis. z iſtellet i tartareū ſpec⁹. i. in terrena q̄ dūcūt ad
tartareā p̄funditatē. Quicq̄ p̄cipuū. i. bonū. trahit. ſla-
bozādo illū p̄dit. dñ videt iſferos. i. oum iſtēdit terrenis. i.
tpalib⁹ que ſunt iſſima. C. Nota q̄ cupia z affect⁹ terre-
noz ipedit p̄tēplatiōe ſumī boni. Un Boet⁹ i tractatu
de ſūmo bono dīc. Inozdiata cupia multos ipedit a ſū-
mo bono. quodā enī pigritia ſeq̄ videm⁹. Quodā. n. de-
lectatōes ſenſuales. Quodā. n. dīſideria auri z argētī ex-
ceptis paucis vitiis bonozandis p̄his qui p̄tēnunt ſenſus
deſideria z ſequuntur deſideria intellectus: z ppe finem
ei⁹ dē tractatus dicit. P̄his maxime delectat in p̄mo p̄n-
cipio in p̄tēplatiōe ſue bonitatis: hec ſola eſt recta de-
lectatio: hec enim eſt vita p̄p̄z ſine qua nemo viuūt vi-
ta recta. Et ſubdit. P̄hm aut voco omnē hominē viuētē
ordine nature tendens in vita z ſiniens vitā acgrit vlti-
mum finem z optimū vite humane qui eſt deus glorio-
ſus benedictus in ſecula ſeculoz.

C. Explicet liber ternus de ſolatiōe p̄bie.

Hic incipit liber quartus. Prosa prima. Ecce cum philosophia dignitate vult? Dicit incipit quatuor libros de solatioribus philosophicis: nec est philosophia: si quod philosophia assignat causas quare mala cedant in regno dei: cuius rex rector bonus existat. I. de: i. pbat bonos se esse potest

tes et malos i. potentes: et sic vicia nunquam sine pena: ita virtutes nunquam sine premio. Probat etiam quod omnis fortuna tam ipsa quam adversa bonis est ad perfectum: malis autem ad interitum. Etiam probat quod omnia quod sunt a deo recte fiunt et alia plura sicut patet. Et dicitur illi liber i. 4. partes: quod septem sunt partes in septem membris huius libri de

Hic incipit liber quartus. Prosa prima. Ecce cum philosophia dignitate vult? et oris gratitudo suavititer suavititer cecinit. Tu ergo nodus perit? isti meroris oblitus intentione dicere adhuc aliquid parantis abrupti. Et o inquam veri puia luminis: que visque adhuc tua fudit oratio tum sui speculatione divina: tuis tuis romibus inicta patuerunt. Et quod mihi: et si ob iniurie dolorem nuper oblita: non tamen ante hac per vis ignota dixisti. Sed ea ipsa est vel maxima nostri causa meroris: quod cum rex bonus rector existat:

quod patet in processu. Proio quod ostendit boetius quod intentiones philosophie adhuc paratis philosophia dicere interruptit proponendo causas sui doloris. Sed philosophia permittit sibi perfectas causas. Tertio dat modum curandi ipsum. Tu illa et reser? ibi. Et quoniam? Et quarto persequitur intentionem ipsum curandi in sequenti philosophia. ibi. Tu ergo? Primo ostendit quod interruptit intentionem philosophie volens plura loqui. Sed probat causas sui doloris. et ibi. Sed ea ipsa est? Proio dicit. Tu philosophia cecinit. I. decata. I. set. I. decata. I. servata. I. leniter. I. electa. I. vult. I. suavititer. I. dulciter. servata dignitate. I. reverentia virtus. I. sui et gratitudine oris. I. fmonis supple sui. Tu. I. post. I. bec. ego. I. boetius. nodus. I. non adhuc. oblitus. I. immemor. penit? I. oino. isti meroris. I. iustitiam. I. dolorem. Ego boetius abrupti. I. interrupti. intentione. I. propositum philosophie paratis. I. intendit. dicere adhuc aliquid. Et inquit. I. dixi. O puia. I. pambula. veri luminis. I. specte cognitiois. I. illa que tua oratio. I. tuus fmo. fudit. I. locut? I. bucuscq. I. ad istu librum quartum. patuerunt. I. manifeste fuerunt. inicta. I. insolubilia. Tu. I. aliqui. divina speculatione. I. sca. I. replatio. tu. I. aliqui sui. I. ipsi. tuis. I. aliqui tuis romibus. I. demonstros. Et ea. I. illa predicta. et si quibus oblita mihi nuper. I. aliqui determinatione ob dolore iniurie supple qua pessus sum a Theodolico rege gottoz non tamen dixisti prius. I. oino. bec. I. predicta. ignota. I. ignota. ante hac. I. bucuscq. I. Nota quod dignitas est honesta et ipsa auctoritas. de aut philosophia bre dignitates vult? propter sui honestate: quod secundum Zalliu sola sapia est que meret bonos: propter sui auctoritatem que digna est imitatione. Etiam philosophia de esse gravis ore. I. stabili sermone: quia sermones philosophici firmitate romibus insunt stabilitati. I. Nota cum philosophia ostendisset quid sit summum bonum: et in quo situm sit: fecisset exhortationem ad illud querendum intendebat offendere modum quem ad illud perveniret sed antequam expleret illam intentionem boetius velut audis ad sciendum quedam: quorum ignorantia detinebat ipsos in merore: interruptit intentionem philosophie volentis plura dicere. I. Nota quod philosophia de philosophia veri luminis

nia. quia ipsa clarificat animam et trahit eam ab obscuro. I. ignorante ad lucem sapientie et ad claritatem intellectus. et libro de pomo Aristotele. I. Uel ideo dicitur preuia veri luminis. quia per ipsam tanquam per viam homo pervenit ad cognitionem veri luminis: quod est deus: quia scribitur in libro de pomo quod per philosophiam homo cognoscit sui creatores: qui de nihilo fecit omnia: qui est inceptor omnium inceptorum: et omni um principiorum principium. I. ibidem scribitur oportuit ut philosophia mittere tur ad instruendum agnorantes. et eos qui non cognoverunt suum creatorem. I. Sed ea ipsa est? Dicit Boetius proponit causas sui meroris dicens.

Sed ea ipsa est causa nostri meroris: et maxima causa. quod cum rector rerum: scilicet deus bonus existat vel esse maius omnino possint: vel pretercant impunita: quod saltem si nullum aliud inconueniens sequeretur: considera quantum sit dignum admiratione: at pro sed. huic adiungitur. id est additur aliud maius. supple admirandum. Nam pro quia. imperante. id est precipiente. et florente. id est vigente. nequitia. id est nequitiis hominibus virtus. id est bono virtuosus. non solum. id est non tantum caret premijs. verum etiam ipsa virtus subiecta id est subdita. calcatur pedibus. id est potentis. sceleratorum id est malorum: ipsa virtus luit. id est paritur supplicia. id est penas in locum facinorum. I. vicioforis loco. que. I. predicta fieri. I. permitti in regno. I. in mundo. scientis omnia. scilicet dei: et potentis omnia. vel volentis. I. intendit. tantum modo bona. nemo satis vel admirari nec conqueri potest. querimoniam facere. I. Nota quod mala sunt in mundo. pater: quia ratio semper deprecatur ad bonum. Tum ergo mali non reguntur iudicio recte rationis. sed vincuntur passionibus: et in concupiscentie deficit a bono. Item superabundantia et defectus sunt de genere malorum. cum virtus consistat in medio. cum igitur in pluribus sit superabundantia et defectus. pater quod mala sunt in mundo. Tum autem omnia dependant a deo celus: tota natura: et deus essentialiter sit bonus: mirabile est quomodo mala esse possint: vel saltem permanent impunita. I. Nota quod quia boni attingunt finem: omnium rerum. I. summum bonum. ideo sunt potentes. mali autem quia hoc ipsum attingere non possunt sunt impotentes. Et quod boetius in primo libro. sexta prosa. dixit se ignorare quod sit finis omnium rerum. ideo putabat bonos esse impotentes. malos autem potentes: de hoc boetius admiratur. ut patet in ista: ista est vna causa sui doloris. I. Tu illa et? Dicit philosophia permittit. B. plectat curam quod nescit pertractare hoc maius. D. boetius et est infiniti stuporis. I. admiratio et est horribili? oib? monstris. I. de monstris? I. I.

hispotissimam: id est in ordinatissima domo. i. i mundo. tā
si patris familias. i. dei si tibi coherenter: id est honorantur
villa vasa. i. mali homines. i. si preciosa vasa: id est boni ho
mines sordescerent. i. vilescerent: sicut tu estimas: sed nō
est ita. Nam si ea que paulo ante conclusa sunt. seruiantur
inconuulsa. id est ite gra in vi veritate. tu auctore. id est do
ctore. ipso deo
de cuius regno
nō loquimur co
gnosces. semp
bonos eē po
tentes malos
et impotētes
necesse vicia
esse sine pena
nec sine pmo
re virtutes. et
cognosces bo
nis semp con
tigere felicia
et malis infor
tunata. et cog
nes multa id
genus. i. huius
generis. q. cor
roborēt te fir
ma soliditate
contra aduer
sitate fortu
ne. q. relis tuis
sopit. i. remo
tis. ¶ Notan
dus sic postea
patebit oia q
fiant recte a
deo fiant. Cū
igitur ordo in
flicie requirat

sordescerēt. Sz nō ira ē. Nā si ea
q paulo ante pclusa sūt inconuulsa
seruiantur: ipso de cuius nō regno lo
quimur auctore cognosces semp
quidē potentes bonos esse ma
los qo abiectos sp atqz ebicelles
nec sine pena vñqz esse vicia: nec
sine pmo virtutes: bonis felicia:
malis semp infortunata cōtinge
re. Adhuc id genus q sopitis
q. relis firmate soliditate corobo
rēt. Et quoniam vere formā beatitu
dinis me dudū mōstrante vidisti
quo etiā sita sit agnoscisti: decur
sis oibz que pmittere necesse
sarium puto: viam tibi que te do
mum reuebat ostendam. Pen
nas etiā tue mēti qb? se i altū tol
lere possit affigā: vt purbatione
depulsa sopes i patrias meo du
ctu: mea femita: meis etiam ve
hiculis reueraris.

Metru primum q.ri libri.

vicia puniri: virtutes remunerari: si mali manerent impu
niti. i. boni irremunerati: sic peruersus esset ordo in do
mo dei. i. in mundo qd est horribilis oibz mōstris.

¶ Et quoniam vere formas. ¶ Dic philosophia dat modū
curandi ipsum Boetium dicens. Quoniam dudū. scilicet
in tertio libro vidisti formam vere beatitudinis me mon
strante. id est docente omnibus decursis. id est pertransi
tis. q. puto necessarium premittere. ostendam tibi viā
que te reuebat. i. reducat. domum: id est ad cognitionem
vere beatitudinis. i. ego affigam: id est apponam tue men
ti. pennas. i. rationes quibus mens possit se tollere in altū
vt depulsa purbatione contingente tibi ex affectu bo
norum temporalium reueraris sopes in patriam meo du
ctu. mea femita. meis vehiculis. ¶ Nota q. p. pennas q. s.
philosophia pmitit affigere menti Boetii intelligitur spe
culatio rationis et intellectus virtus et sapiētia. Sicut enī
quis volando in altum deducit auxilio pennarū: sic mēs
humana speculatione rationis et intellectus virtute et sapi
entia erigitur in contemplatione summi boni.

Metru primum libri q.ri arti.

¶ Ut etenim penna. ¶ Istud ē primum metru? hui?
q.ri cuius p. m. versus d. metru? alemanicū ab i
uenteore dactylicū a pede pdominante. scdā vñs
d. metru? archilocus ab inuenteore. i. ab i. a pe
de p. d. nante. In quo metro pbia oscedit viā p
qua puenit ad cognitionem summi boni. i. est per cōside
rationem creaturarum que gradatim sunt transcendēde.
quousqz inueniatur aliqd qd peminat omni creature: et

istam viam tradit sub similitudine avis volantis. Primo
ergo tradit viam q mens pueniat ad cognitionem summi
boni. scdū ostendit qd mens iudicabit cum illar puen
rit: scdā ibi. ¶ Duc te. ¶ Primo dicit. dixi q affigaz pennas
menti tue. Sunt etenim mibi penna volucres. i. veloces.
i. virt? et sapia. q cōscendāt. i. penetrēt. celsa. i. alta poli. q.
pennas. cum
mēs velox si
bi induit. i. as
sumit. ipsa pe
rosa. i. odio ha
bēs terras d
spicit eas que
rendo viteri
us creatore et
mens superat
globuz. i. spērī
cū corp? imen
si aeris. cognō
scēdo q vitra
aerē est crea
tor. Tlubes vi
det p? tergus:
quis vitra nu
bes querit co
gnitionē sum
mi boni. et trā
scendit vīces
i. sumitatem
ignis q ignis
caler agili. i. q
veloci mom.
etheris. i. celi.
etheris? p?oce
dit mens tue
stigādo dōce
surgat. Lelene
turgit in domos

¶ Ut etenim penna volu
cres mibi: Que celsa
pcedat poli: Quas si
bi cū velox mens induit:
Terras posa despicit.
Aeris immēsi superat globuz:
Tlubesqz post tergum videt.
Quiqz motu agili caler etheris:
Transcendit ignis verticem:
Dōce i astriferas surgat domos:
Pleboqz coniungat vias:
Aut comitec iter gelidi senis
Abiles choruzsi syderis.
Al quocūqz micans nox pingit:
Recurrat astri circum.
Atqz vbiā exhaustū fuerit satis
Polum relinquat extimum.
Dorazqz velocis pmar etheris:
Compos verendi luminis.
Hic regum sceptruz dñs tenet
Dibiqz habenas temperat.
Et volucré currū stabilis regit
Rerum choruzsus arbiter.

astriferas. i. orbem planetarū. et coniungat vias suas phe
bo. i. soli inuestigādo q sol nō ē deus. donec comitec iter
gelidi senis. i. saturni. q supra solē. mens inquit exis miles
choruzsi syderis. i. dei q ē splendidū sydus. et vterius ascē
dit supra orbē planetarū donec recurat. i. ptranseat. cir
culū astri. i. celū stellarū. quo. i. astro pingitur. i. orna? nox
micans: qz nox stellis firmamenti illuminatur. vbi. i. post
qz satis fuerit exhaustū. i. speculatione euacuātū q nulla
stellarū est deus. mens vterius transcendit donec relin
quat extimuz poluz. i. vltimū celum et pmar dorā velo
cis etheris. i. firmamenti. i. cōpos. i. potens reuerēdi lumi
nis. i. dei. hic supra vltimū poluz. dñs regum tēpt sceptrū
i. pperū. i. tēptat. i. moderat. habenas. i. regiminā. orbis.
et manens stabilis in re. regit volucrem. i. velocem. currū
i. circularē motū corp? celestis. dñs existēs coruzsus
arbiter. i. splendidus iudex rex. ¶ Notandū q dicit ignē
calere motu celi. ex quo videt q calor nō sit propria et per
se q. litas ignis: cū sibi debeatur per motū celi. q. dīcedum
q. loc? nō solū ē cā cōseruatiua locati: sed omnium accidē
tū nāliter psequētiuz. Un q celū ē locus ignis nō solum
est cā ipsi? ignis: sed etiā ipsius caloris ignem cōsequētiā
et qz p. p. dispositio celi fm quā habet caliditatem super
oia est motus ei. id dicit ignē calere motu celi. non exclu
dens per hoc quin calor sit per se qualitas ignis. ¶ Notā
dum q saturnum vocat gelidum senem. non q sit gelid?
formaliter: sed effectiue. et enim effectiuius gelu et frigoris
et dī fenex. qz motus eius tardus est ad modū senis. Nam
cursum suum complet pluri tempore qz sol vel luna.

Cunc te si reduces. Dic ostendit pbia qd mens iudicabit cu trascendit creaturas et puenit in potentias dei dicere. Mens si via ducat te reduce. I. reuertet a temporalib⁹ huc. I. ad cognitionem dei. qua viam nunc inemor regis. T. dices. Ego memini que obnubilata fui affectu teporalium. hic. I. in coteplatioe dei est mihi patria. hinc. I. a deo est me⁹ ortus. qz ad ei⁹ imaginem creata. b. I. in coteplatioe dei sistam. i. si gam gradum. i. ponas finalem quietem. O si placeat tibi existeti in cognitione dei visere. i. cum osiderio vide rem nocte ter. raz relicta tu cernes. i. vis debis totos tyranos. i. cru delos principes qz miseri populi timent. illos totos esse exules a vera patria sua.

Cunc te si reduces. Dic ostendit pbia qd mens iudicabit cu trascendit creaturas et puenit in potentias dei dicere. Mens si via ducat te reduce. I. reuertet a temporalib⁹ huc. I. ad cognitionem dei. qua viam nunc inemor regis. T. dices. Ego memini que obnubilata fui affectu teporalium. hic. I. in coteplatioe dei est mihi patria. hinc. I. a deo est me⁹ ortus. qz ad ei⁹ imaginem creata. b. I. in coteplatioe dei sistam. i. si gam gradum. i. ponas finalem quietem. O si placeat tibi existeti in cognitione dei visere. i. cum osiderio vide rem nocte ter. raz relicta tu cernes. i. vis debis totos tyranos. i. cru delos principes qz miseri populi timent. illos totos esse exules a vera patria sua.

Cunc te si reduces. Dic ostendit pbia qd mens iudicabit cu trascendit creaturas et puenit in potentias dei dicere. Mens si via ducat te reduce. I. reuertet a temporalib⁹ huc. I. ad cognitionem dei. qua viam nunc inemor regis. T. dices. Ego memini que obnubilata fui affectu teporalium. hic. I. in coteplatioe dei est mihi patria. hinc. I. a deo est me⁹ ortus. qz ad ei⁹ imaginem creata. b. I. in coteplatioe dei sistam. i. si gam gradum. i. ponas finalem quietem. O si placeat tibi existeti in cognitione dei visere. i. cum osiderio vide rem nocte ter. raz relicta tu cernes. i. vis debis totos tyranos. i. cru delos principes qz miseri populi timent. illos totos esse exules a vera patria sua.

Cunc te si reduces. Dic ostendit pbia qd mens iudicabit cu trascendit creaturas et puenit in potentias dei dicere. Mens si via ducat te reduce. I. reuertet a temporalib⁹ huc. I. ad cognitionem dei. qua viam nunc inemor regis. T. dices. Ego memini que obnubilata fui affectu teporalium. hic. I. in coteplatioe dei est mihi patria. hinc. I. a deo est me⁹ ortus. qz ad ei⁹ imaginem creata. b. I. in coteplatioe dei sistam. i. si gam gradum. i. ponas finalem quietem. O si placeat tibi existeti in cognitione dei visere. i. cum osiderio vide rem nocte ter. raz relicta tu cernes. i. vis debis totos tyranos. i. cru delos principes qz miseri populi timent. illos totos esse exules a vera patria sua.

Cunc te si reduces. Dic ostendit pbia qd mens iudicabit cu trascendit creaturas et puenit in potentias dei dicere. Mens si via ducat te reduce. I. reuertet a temporalib⁹ huc. I. ad cognitionem dei. qua viam nunc inemor regis. T. dices. Ego memini que obnubilata fui affectu teporalium. hic. I. in coteplatioe dei est mihi patria. hinc. I. a deo est me⁹ ortus. qz ad ei⁹ imaginem creata. b. I. in coteplatioe dei sistam. i. si gam gradum. i. ponas finalem quietem. O si placeat tibi existeti in cognitione dei visere. i. cum osiderio vide rem nocte ter. raz relicta tu cernes. i. vis debis totos tyranos. i. cru delos principes qz miseri populi timent. illos totos esse exules a vera patria sua.

scas bonis semper adesse potestas. et malos esse desertos. I. pueros cunctis viribus. quoz atqz. I. bonis semper adesse potestas demonstrat ex altero. I. ex hoc qd mali sunt viribus deserti. et bonis cum subdit dicens. Nam cu bonum et malum sunt contraria. si bonum esse potes cossiterit. liquet. i. manifestum fuerit. ibecillitas. i. impotetia mali: et si fragilitas

Sz vii nostre inie fides abundatior sit alterutro calle procedaz: nunc hinc nunc ide propofita cō firmans. Duo sunt quib⁹ ois. bu manoz acunz cōstat effect⁹. voluntas. i. ac ptas: quoz si alterutruz desit nihil e qd explicari qat. Deficiente etenim voluntate ne aggredit qd quisqz qd n vult. at si ptas absit: voluntas frustra fit. Quo fit vt si quem videas velle adipisci qd minime adipiscatur: huc obrinedi qd voluerit defuis se valentiam dubitare non possis. B. Perpicuum est in qua: nec vlllo mō negari pōt. P. Quem vero effecisse quod voluerit videas num etiā poruissē dubitabis. B. Minime. P. Qd vero qd potest in eo validus: quod vero nō potest in hoc imbecillus esse cēdendus ē. B. Fateor inqz.

qz via ex potetia bonorum pbando impotentia maloz: et ex ipotentia maloz potetia bonoz: qz si tū vni illoz pbaret. et hoc reliquū pcluderet p locū cōtrariuz cet argumētū verisimile et non necessariū. et iō vtrāqz partem vult pbare et ex vtrāqz reliquū concludere.

C Duo sūt qb⁹ ois. Dic pbia pbat itēz rōnib⁹ scō exdu dit qdā dubitadēz. ibi. Sz pnt. Tercio cōfirmat pnd pale intēz auctoritate platonis. ibi. Ex qb⁹ oibus. P. Duo pbat bonos semp esse potētes. et malos ipotētes: du bus rationibus. secundo ad idē ostendēdū cōcernat breues rationes. ibi. Sed quonā re. P. prima in duo fm duas rationes. secunda ibi. Rursus inquit. P. primo pnt mittit duo necessariā ad primam rationem. secundo ex bis arguit. ibi. Omnes igitur boes. P. primo pmitit vnum necessarium. secundo aliud ibi. Meministine. P. primo dicit. duo sunt principia quibus constat. id est pmanet ois effectus humanozum actuum. scilicet volūtas et potestas quozum si alterum desit nihil est quod neqz effectus qz applicari. i. fieri. quod declarat. deficiente n. voluntate nullus effectus producit. quia nullus aggredit qd n vult: et si ptas absit volūtas frustra fit. quo fit. I. ex quo legi. Sz si videas alique velle adipisci qd minime adipiscat: non possis dubitare huic defuisse valentiā. i. potētā obrinedi qd voluerit. et iō dicit Boe. plicui est nec vlllo mō negari pōt. Et subdit pbia. Quē vero videas effecisse qd voluerit. nū dubitabis cum poruissē. scilicet nō habuissē potētiā. Et dicit Boe. minime. Tūc pbia concludit tanqz manifestum ex dictis dicens. Illud quod quisqz potest in eo ē validum. i. potens. qd vero nō pōt in eo esse cēdendus. i. iudicandus imbecillus. i. impotens. et dicit Boetius. Fateor inqz.

¶ Notandū q̄ p̄bia dicit nullus aggredit̄ qđ nō vult. Cōtra aligis nolens interficit boiem vel ledit boiem. ḡ aligis aggredit̄ qđ nō vult. ¶ Itē aligis cogit facere aliquid cōtra voluntatē suā. 2 sic aggredit̄ qđ nō vult. Dicitur qđ p̄bi loquū loquit̄ hic de effectu p̄p̄tationis: qui ex intentione pcedit: nō de eo qui casu contingit. Unde dicendū ad p̄m qđ volūtas potest cōparari vel ad ipsam actio- nem quā ali- quis p̄mo ag- greditur: 2 sic nō deficit volūtas. vel po- test compara- ri ad p̄sequēs illā actionē: 2 sic potest d- ficere volun- tas: vt si ali- qđ nolēs ho- mines inter- fecit. ¶ Ad 2° dicendū. Illud qđ qđ coactus facit est volunta- rius: mixtus: tamen simpli- citer est inno- luntarius. Ali- quis enī coa- ctus magi vult hoc facere ḡ sustinere pe- nam vel pde- re vitas: 2 ita respectu talis effectus non deest volun- tas: sed ḡtuz ad actum in- teriorem volūtas semp̄ libera est: 2 cogi non potest.

¶ Adeministi ne igit̄ inquit su- perioribz rōnibz esse collectuz itē- tionez omnē volūtatē humane: que diuersis studijs agit ad bea- titudinē festinare. ¶ B. Ademini- nistū id quozqz esse demonstram̄. ¶ B. Num recordaris beatitudi- nem ipsuz cē bonū: eoqz mō cūz beatitudo pet̄ ab oibz desiderari bonuz. ¶ B. Minime inḡ recor- doz: qm̄ id memorie fixūz teneo. ¶ B. Es igit̄ boies boni pariter ac mali indiscreta itēione ad bo- nūz puenire nitunt̄. ¶ B. Ita inḡ psequēs est. ¶ B. Sed certū ē ade- p̄tione boni bonos fieri. ¶ B. Ler- tuz. ¶ B. Adipiscunt̄ igit̄ boni qđ appetit. ¶ B. Sic videt̄. ¶ B. mali li- xo si adipiscerent̄ qđ appetit bonū mali cē nō possent. ¶ B. Ita est. ¶ B. Cuz igit̄ vtriqz bonuz pe- rant. si bi qđez adipiscant̄: illi ve- ro minime: nō dubiū est bonos qđez potētes ēē: q̄ vero mali sūt ibecilles. ¶ B. Quisqz inḡ dubi- tat: nec rerū nāz: nec p̄ntia pōt cō- siderare rōnū. ¶ B. Rursus inquit

tur summū bonū nō essent mali. ergo boni sunt potentes mali impotētes. vnde dicit in littera. Omnes boies boni 2 mali nitunt̄ peruenire ad bonūz indiscreta intentionē. i. indiuisa intentionē. Dicit Boetius. Ita cōsequens est ad dicta. Subdit p̄bia. certū est bonos fieri adēptione boni. certum est dicit Boetius. Igit̄ concludit p̄bia. boni adipi-

scunt̄ qđ ap- petunt. i. vo- lūt. dicit Bo- eti. sic videt̄. si mali adipi- scerent̄ bonū qđ appetunt nō possent ēē mali. Ita ē di- cit Boetius. Igit̄ cludit p̄bia. Et vtr̄ qđ petant bo- nū. sed bi. c. boni illū ad- ipiscantur: illi vero mali mi- nime. Non ē dubium bo- nos cē poten- tes: qđ mali sūt ibecilles. i. impotētes. ¶ Respondit bo- eti. Quisqz idē quicquid dubitat de bō nō pōt cōside- rare naturā rerū: nec p̄se- quētiā rōnū. ¶ Notandū qđ qđ veritas p̄positionū fundat̄ super naturā rerū: qui negat ver-

itates p̄positionū nō potest considerare naturā rerū. sū- milit̄ negas veritates p̄positionū nō potest cōsiderare cōsequētiā rationū: qđ p̄sequētiā rationū supra veritates p̄positionūz fundatur. ideo dicit Boetius. Qui dubitat de p̄missio nō potest cōsiderare naturā rerū: nec con- sequētiā rationum.

¶ Rursus inquit. ¶ B. p̄bia. ponit scdm̄ rōnem dicens. Si sint duo quibus sit idēz p̄positus. i. eadem intentio fa- ciendi aliquid fm̄ nām: 2 vnus eoz agat idipsum 2 persi- ciat ipsuz naturali officio. i. naturali organo. alter vō mi- nime queat administrare. i. adimplere illud officium: sed alio modo ḡ nature conuenit nō impleat p̄positum: sed imitetur impletē: quē bonuz diuoz decernit. i. iudicis esse valentiorē. i. potentiorē. dicit Boetius. Esti p̄ p̄- uis cōiecto. i. cōsidere quid velis. tamen ego desidero pla- nius audire. Tunc p̄bia declarat sibi in exemplis dicens. Nam negabis motū ambulandi hominibus inesse p̄z na- turam. dicit Boetius. minime nego. Et p̄bia. etiaz nūz du- bitas eius rei. i. actus ambulandi esse officium naturale pe- dum. dicit Boetius. nec hoc dubito. 2 p̄bia. Siquis igitur ambulet valens incedere pedibus. Alius autēz cui hoc of- ficiū desit. manibus nitēs. i. laborans. ambulare conetur quis horum potest exstimari valētiōz. dicit Boetius. Cō-

¶ Adeministi ne igit̄ inquit. ¶ B. p̄bia p̄mittit scdm̄ vtile ad rationē: 2 est resumptio quozdā prius dictoz dicens. Adeministi ne esse collectū. i. conclusus superioribz rōnibz omnēz intentionem humane voluntatis. festinare. i. tendere ad beatitudinē: que voluntas agitur. idē duci- tur diuersis studijs. Respondet Boetius. Ademini inḡ illud esse demonstratus. Item querit p̄bia. nunquid recor- daris beatitudinē esse ipsuz bonuz: 2 eo modo desiderari bonūz ab omnibus. cūz beatitudo petitur. i. desideratur. Respondit Boetius. Minime recordor. qm̄ pro qđ illud fixū teneo memorie. ¶ Notandū qđ recordari est aliqd reducere ad memorias qđ per obliuionē est lapsus a me- moria: quia beatitudinē esse ipsū summū bonūz non excederet a mente Boety. Sed semper remanebat in ha- bitu: ideo dicit se non recordari de hoc: sed in memoria tanḡ fixum tenere.

¶ Omnes igitur homines. ¶ B. p̄bia arguit ex dictis p̄- bane bonos esse potētes 2 malos impotētes tali ratione. quicquid adipiscunt̄ qđ volunt sunt potētes: 2 qui nō ad- ipiscuntur quod volunt sunt impotētes. ex p̄mo 2 p̄ream- bulo. sed boni adipiscuntur quod volunt. i. summū bonū. mali l̄z velint non adipiscunt̄ ipsum: qđ si mali adipiscerē-

tepe cetera. q. d. pcedit in ratione tua: q. nullus ambigit qn potens nalis officij fit valentior eo qui nequeat. i. nō pōt idem officij. Tunc pbia isti ppositiōni pmissis tanq̃ maior adiungit ymā minorē dicens. Sed sumū bonū qd eq̃ bonis & malis est ppositū. boni quidē; petunt. i. adipisci per officio nali. i. virtute. mali vero conant adipisci idipm per variā cupiditates rerū temporaliū; quod nō est officij naturale adipiscendi boni. An tu o Boetius. Dicit me inq̃ & bonis quasi pcurrēdo concludit pncipale intentū dicens. Nā etiā illud qd ē cōsequens pars mihi. Et bis enī que cōfesserim necesse est bonos ēē potentes. malis vero ibicilles: & pbiolosophia pplaudens boetio dicit. Recte inq̃ pcurris. & illud est signū sic medicis solēt sperare iudiciū idest signū erecte nature: & nāe resistētis supple. i. morbo. ¶ Notādū q̃ ex littera format talis ratio. qn duo intendūt aliq̃d ppositū nāliter q̃ id qd ppositū psequit officio naturali est potens. & qd nō cōsequit illud ppositū naturali officio est impotēs: sed tam boni q̃ mali tendunt nālī ad beatitudinē: & boni ipsas cōsequunt nālī officio. i. virtute. mali aut nō. q̃ boni sunt potētes: mali vō impotētes. ¶ Nota circa vltimū q̃ medicis solent accipere signa pnotifica sanitatis ex egro: qn patiens erigit se. & per se nititur fortiori remedio. Sic in boetio signū erit cōsualēcentie & sanitatis q̃ ipse rōnem philosophie remediantez quasi pcurrens per se complet. ¶ Sed qm te. Dicit pbia coaceruat quasdas alias rationes breues ad ppositū ostendū. i. sunt quattuor rōnes. 2. ibi. (Cōsidera vō. 3. ibi. In qua re. 4. ibi. Cur. n. p) pzo dicit. S3 qm te cōspicio ppositissimū ad intelligendū. ego coaceruabo. i. cōponā crebras rōnes. vide. n. quāta pateat infirmitas vicioloz hominū: qui nec ad hoc quēnt puenire. ad qd ducit & cōpellit eos nalis intentio. & quid esset de istis malis censendū: si desererent hoc auxilio nature puentis tam magno ac pene inuicto. q. d. nihil aliud censendū est: nisi q̃ impotēte eoz pde ascriberetur. ¶ Notādū q̃ tam boni q̃ mali vlr tendūt ad bonū: & mali deficient ab eo qd cōpetit eis fm nām. ex hoc arguit sic. maxima i potētia ē deficere ab eo qd nā itēdit: s3 bec faciunt mali. q̃ mali sūt impotētes. ¶ Notādū q̃ dicit pene inuicto. q̃ appen-

tus naturalis boni nō habet pparari repugnādo quo vincatur: sed tñ per ignorātiā & erroē viciōz perueritur: & ita aliquo modo vincit: s3 non directe.

¶ Cōsidera vō quāta. ¶ Dicit pbia ponit scōdas rōnes & dicit. Cōsidera ex his q̃ dicta quāta i potētia habet sceleratos boies. ne. n. petūt. i. appetūt pma leuia & ludicra. i. iocosa: s3 ipsi dīcūt circa ipsas sūmā supple psectiones rerū atq̃ verities. Nec cōtigit ipsis miferis effectus boni in eo. i. ppter hoc q̃ ipsi molunt. i. laborāt acquirere dies & noctes. i. trāstoria & teporalia bona. ¶ Nō ex littera format talis rō. q̃ro magis est aliud a quo aliū quis deficit. tanto maior est suus defectus: & in maiorem ipotētiā cadit. sic illud a q̃ mali deficit. nō est qd vile & modicū: s3 est sumū bonū. q̃ maloz mori māe i potētia

¶ In qua re bonoz. ¶ Dicit pbia ponit tertiā rōnem pbandō bonos maxime ēē potētes ptractādo exēplū supra positū. & ex hoc cōcludit malos maxime ēē impotētes. Et dicit in q̃ re. i. assuetudie boni desiderant eminet vires bonoz sup. & vires maloz nō. Sic. n. cēferes. i. iudicares ēē ambulādī potētissimoz pedib⁹ icēdēs potuissent puenire vīq̃ ad eūz locū. q̃ vltim⁹ nihil putū. i. manifestū laceret icesuū: ita necesse ē q̃ eūz iudices potētissimū apphēdit finē expetendū. q̃ nihil est vltima. tales aut sunt boni. Ex quo fit. i. seg qd huic obiacet. i. vltim⁹ ē vīde scelesti. i. mali videant de ferri oib⁹ virib⁹. ¶ Notādū q̃ sic viator alig dī potens cū abulat ad eū locū vbi nihil ap̃ restat de via. sic boni qn pueniūt ad finē & ad bonū qd trācēdi nō p̃t. iō dicunt potētes. mali at qz ipsi attingere nō p̃t dicunt impotētes. ¶ Cur. n. virtute. Dicit pbia ponit quartā rōnem. scōdo excludit quādā dubitationē. ibi. Qd gde. ¶ Rō quā itēdit in sūma est ista. mali qn relicta vīte declinant ad viciā: aut sciūt bonū ēē adherere vīti aut nesciūt. si nesciūt peccāt p ignorātiā. nihil aut ē ipotētī ignorātiā. q̃ mali peccātes ignorātiā sūt impotētes. Si aut sciūt bonū ēē adherere vītuti: & declinat ad viciā: aut volētes derelinquūt bonum: aut nō. Si nō volētes sed attracti libidine passioni cōuertuntur ad viciā: sequitur q̃ sunt impotētes: q̃ maxima i potētia est non posse resistere passionibus. Si autē scientes & volentes relinquunt bonū. sequit q̃ nō sūt finit impotētes: sed etiā q̃ oīno nō sunt. Cū. n. oīa natura ingētum

habeat ordinē ad finē in quibus aliquid defisit ab ordine ad finē in tāto deficit a nā: et per vis ab eē ipso nāe. Itaque rōne p̄tendit in littera dicena. Cur nā relicta virtute mali sciant vicia. ne p̄ nūq̄d: B est ex iſcitia. i. ex ignoſtātia bonorū. Sed qd est enervatū. i. debili? cecitate ignoſtātie. q̄ſi diceret nihil. an ipſi nouerūt ſectāda bona. S; ipſos trāſi uerſos libido.

Quod q̄des cui piā mīz forte videtur: ut malos q̄ p̄les boiūz sunt coſide nō eē dicam? ſ; ita ſeſe res habet. Itā q̄ mali ſit eos malos eſſe nō abnuo: ſ; eoſde eſſe pure atq; ſimplr nego. Nam uti cadauer boiūz mortuūz dixeris: ſimplr autēz boiūz appellare nō poſſis: ita vicioſos malos q̄dem eē p̄ceſſeris: ſ; eē absolute neque am coſiteri. Eſt enī qd ordinē retinet ſeruat q̄ natura. Nō ſo ab hac deficiet: eē etiā qd in ſui natura ſitūz eſt derelinqr. S; poſſūt iniquies mali: ne ego quidez negaueris: ſed bec quidez eorūz potētia nō a viribus: ſed ab imbecilli-

relinquit cōez ſinez oīz q̄ ſunt. i. deū q̄ eſt ipſus eē: p̄ter eē deſiſit. ¶ Notādū q̄ p̄mū eas verifiſime bz eē. i. ipſus eſt cauſa eſſe oībz ut ſint: ut p̄ per Cōmētatore. z. meta. 2 p̄mo celi z mūdi. Ab hoc ente deriuatū eſt ſingularis eē z vniuerſe. quāto ergo magis p̄ vicia recedit a p̄mo eſſe tanto magis deſiſit. Un̄ beatus Hregio. in lib. moza. loquēs de dyabolo dicit: q̄ dyabolus bene dicit nō eē: q̄ ſumma eſſentia reſiſt: p̄ hoc quotidie excreſcit defectu rēdit ad nō eſſe. quonā ab eo qui eſt verū eſſe cecidit. ¶ Notādū q̄ philoſophia tres aſſignat cauſas ex quibz omne peccatūz p̄cedit. Qis enī peccans vel peccat ex ignoſtātia. z hunc modūz p̄mo tāgit. vel peccat ex impotētia reſiſtendi. z iſtū 2 tangit. vel ex voluntate z malicia. z illū modūz q̄ grauior eſt vltimo ponit.

¶ Qd quidā cui piā. Dic p̄bia excludit dubitationez. Ali-

est q̄ mali ſunt impotētes. Aliqua dubitaret quōd veruz ſit: cur tamē coſuetuz ſit dicere q̄ mali poſſunt. hoc ſoluit p̄bia. Sēdo oſtēdit q̄ potentia maloz nulla ſit. ibi. ¶ Itāz ſi vi. dicit p̄mo. O Boeti iniquies obgiedō cōtra p̄di- cta: q̄ mali poſſunt ſm coſuetū modūz loquēdi. Reſpon- det philoſophia. ego nō quidez negaueris q̄ mali poſſint

tate deſcendit. Poſſunt etiā mala que minime valent ſi in bonorū efficiētia manere potuiſſent. Que poſſibilitas eos euidentius nihil poſſe demonſtrat. Itāz ſicut pauloante collegimus: maluz nihil eſt. cur mala tātmōdo poſſint nihil poſſe impzobos li- quer. B. Perſpicuum eſt. P. Atq; ut intelligas quenā ſit hu- ius potentie vis: ſūmo bono ni- bil potentius eſſe pauloāte diffi- niuimus. B. Ita eſt inq̄as. P. S; idē inquit malū facere negr. B. Minime. P. Eſt igit inquit aliq̄s qui omnia poſſe homines putet. B. niſi qd inſaniat nemo.

ſed bec potē- tia ipſoz non deſcēdit a vi- ribus: ſed ab imbecillitate. i. a fragilitate. qd declarat: quia mali poſ- ſunt quidem mala que mi- nime valerēt idē poſſent. ſi potuiſſent manere in ef- ficiētia eorūz bonorū. i. ſi ef- ficiētia ma- loz eēt talis quā illa quāz habent boni. q̄ poſſima ē ut pater ex di- ctis. Que poſ- ſibilitas

lorūz: qui poſſunt mala: demonſtrat eos euidentius nihil poſſe. ¶ Notādū q̄ dicit malos minime poſſe mala ſi permaneat in efficiētia bonorū. ex quo videtur q̄ boni non poſſunt facere malum: nec per coſequeus peccare: qd falſum eſt. cum iuſtus ſepties in die cadat: 3 fortior reſur- git ſm ſcripturam. ¶ Ad hoc dicendū q̄ boni nō poſſunt facere malum ex electione recte rationis: que ſemper de- precatur ad optima: ſ; de potentia absolute poſſint facere malum. inq̄tum tamē potentia eorūz cōiungitur volun- tati z electioni qua eligunt bonum: nō maluz. ſic dicitur non poſſe facere malum.

¶ Nam ſicut pauloante. Dic probat q̄ potentia maloz nulla ſit tripliciter. 2ª ibi. (Atq; ut intelligas.) 3ª ibi. (Duc accedit.) p̄mo dicit. Sicut collegimus ante: malū nihil eſt: z mali tñ poſſint mala: ex hoc liquet impzobos nihil poſſe. Et dicit Boetius. perſpicuum eſt. ¶ Notādū q̄ ratio ſic formatur. poſſe malum eſſe poſſe nihil: cum ma- lum nihil ſit: ſed mali tñ poſſunt mala: ergo poſſunt nihil. z per coſequeus nulla eſt eorūz potentia. ¶ Notādū de hoc q̄ mali nihil ſit viſus eſt p̄ius. Et dicit beatus Augu- ſtinus. Cum vniuerſe nature per verbus dei facite ſint iniquitas per ipſus facta nō eſt: quia iniquitas nulla ſubſtan- tia eſt. z peccatūz non eſt natura. ſed viciūz nature appetē- tis illud qd nō eſt ſui ordinis.

¶ Atq; ut intelligas. Dic pbat idē alio modo dicēdo. O boeti quenāz ſit vis huius potentie qua mali dicuntur poſſe ſic conſidera ex dicendis. Nos pauloante diſſiniui- mus nihil eſſe potentius ſummo bono. i. deo. Ita eſt dicit Boetius. z p̄bia. Sed idēz. ſummi bonū nequit. Inō po- teſt facere maluz. Minime dicit Boetius. z philoſophia. Eſt igitur aliq̄s qui putet boies omnia poſſe. Nemo di- cit Boetius. niſi qui inſaniat. z idē homines poſſunt ma- la facere: vti nō poſſent dicit Boetius. Igitur philoſo- phia arguit. Cum igitur tñ modo potēs bonorū poſſit oia. non autēz queat. i. poſſunt omnia potentes malorū. mani- feſtū eſt eoſde minus poſſe q̄ mala poſſunt. ¶ Notādū q̄

posse malum magis arguit impotentiam q̄ potentiam: q̄ si argueret potentiam: tunc deberet oipotētissimo. i. deo: qd̄ falsū est. Unde pōt argui ex littera sic. Deus pōt oia: r̄ nō potest malū. mali nō possunt oia: r̄ possunt malū. q̄ posse malū magis arguit impotentiam q̄ potentiam.

C Duc accedit. **D**ic pbat idēs tertio dicēs. **D**uc accedit q̄ oēm potentiam ē nūmerāda: iter expetēda. q̄ pro oia expetēda. i. dīderāda referri ad bonū velut ad qd̄dam cacumē. Iad pfectionē sue nāc. i. s̄ possibilia. i. potentia patrandi sceleris. i. faciendi malum p̄ referri ad bonū. igit̄ expetēda nō ē. ois aut̄ potentia expetēda est. liquet igit̄ tur possibilitatē. i. valentē siue potētiam malorū nō ē potentiam. **C** Notādus q̄ nō sic p̄ for mari ex ira. **D**io pō q̄ est pōnā ē appetēda r̄ referatur ad bonū. q̄ pō mali nō ē potentia.

C Ex quib⁹ oibus bonorū. **D**ic ex dictis cōcludit cōclusiōes p̄ncipales cōfirmādo auctōritate platōis dicēs. **E**x quib⁹ iam declaratis apparet minime dubitabilis potentia bonorū. r̄ infirmitas malorū. r̄ liquet verā esse illas sententiā platōis. Solos sapiētes posse facere qd̄ desiderat: ip̄obos vero explere qd̄ libeat. i. qd̄ libidini placeat. quod vero desiderēt rōnālis appetitū malos explere nō posse. faciunt enī supple mali. q̄ libido libet. i. expetit. oī putant se adepturos bonū qd̄ desiderāt: per ea q̄b⁹ delectant: sed minime adipiscunt. qm̄ pbia. i. vicia v̄bominēs viciōsi nō veniunt ad beatitudinē. **C** Notandum qd̄ desiderū est appetitū rōnālis. libitū autē spectat ad appetitū sensualem. i. ergo mali affectēt beatitudinē appetitū rationali. tūm qd̄ faciunt qd̄ libet sequētes appetitus sensitiuū. ideo ad beatitudinē nō perueniunt. Sapiētes autē qui cōtēnūt delectationēs sensuales r̄ inīunt intellectualibus ipsi sunt qui perficiūt animas suā sciētia sui creatōis qui de nibilo fecit eno: vt scribitur in lib. de pmo. **A**ia nō transibit neq̄ turbabit qd̄ recedit a corpore: vt scribitur in eodē. **C** Metrum scdm̄ libri quarti.

Quos vides sedere cello. **I**stus est metrū scdm̄ huius quarti. r̄ est metrū mixtū. **P**rimū dicit̄ alemanici ab inuētores. trochaici a pede p̄domināte. 2° f̄ de regatū ab inuētores. sp̄daici

a p̄dante. **I**n q̄ metro pbia ostendit quō potētia malorū sit consideranda: in quibus maxime videtur esse sicut sūt reges r̄ p̄ncipes. r̄ dicit̄ incipit cōstructionē in septimo versu. **S**iquis detrahat. i. remoueat per cōsiderationē r̄ intellectū. regmina. i. regmina vāni cultus exterioris superbiis regibus. **Q**uos reges vides sedere cello culmine. i. altitudie. solij. i. catbedre: q̄s vides claros purpura nitēte. i. sepros. i. circūdatos armis trīstibus. i. contrīstantibus reges inq̄ p̄mīnantes. i. minas ip̄onētes miserī tonnoze. i. crudeli aspectu. anbeos. i. cupidos vel felinos rabie cordis. i. crudelitate mortis. **J**ā vīdebit mortales ferre intus. i. aio artas catbednas. i. vincula viciō: quod m̄asit sub dēno. binc. i. ex vna p̄e libido. i. cōcupiscētia. verfat. i. p̄cipitat corda talium tyrānoz auidis venenis. binc. i. ex alia

ad britudinē pbia nō veniūt. **C** Adertū scdm̄ libri quarti.

Quos vides sedere cello
Solij culmine reges
Purpura claros nitente

Septos tristibus armis:
Dic toruo cōminātes:
Rabie cordis anbeos:
Detrahit i. quis superbis
Gami regmina cultus:
Iam videbit intus artas
Dominos ferre catbednas.
Ihinc enī libido verfat
Auidis corda venenis.
Ihinc flagellat ira m̄entem
Fluctibus turbida tollens.
Adero: aut captos fatigat.
Aut spes lubrica torquet.
Ergo cuz caput tot vnum
Cernas ferre tyrannos:
Non facit quod optat ipse
Dominus pressus iniquis.

C Prosa tertia libri quarti.

Ides ne igit̄ q̄to i sce

parte. ira turbida flagellat. i. punit. m̄entem ip̄os. ira inq̄ tollēs. i. excitās. fluctus. i. disturbat. aut captos infortunio aliquo meroz ip̄os fatigat. aut spes lubrica. i. vana torq̄t. **E**ū ergo cernas vñū caput. i. vñū p̄ncipē. ferre. i. sustinere. tot tyrānos. i. passionēs tyrānicātes ip̄e pressus inigo dominis. i. vicijs dominātibus. nō facit qd̄ optat. **C** Tio q̄b⁹ tentio pbia ē dicere si quis visu posset penetrare corda p̄ncipū. quos vides sedere in altis solijs ornatos clavis indumētis. habētēs arma terrētia. i. tonno vultu. r̄ respiciētēs miseris stati visu cognosceret ip̄os ligatos multis catbednis insolubilibus. i. passionibus irē. i. p̄ci. timoris. r̄ sic ligati passionibus nō faciunt qd̄ optant: r̄ per p̄s sunt ip̄otes. **C** Notādū qd̄ dicit bono pressus iniquis dominis. i. vicijs dominātibus nō facit qd̄ optat. dicit beatus **A**ugustinus in lib. de ciui. dei. **B**onus etiaq̄ si feruat liber est. malus autē si regnat seruus est: nec vñū boiesed qd̄ grāuius est tot dñor seruus est quor viciōz.

C Prosa tertia quarti libri.

Ides ne igit̄. **I**sta est p̄a tertia huius quarti in q̄ ostidit pbia malis nūq̄ deesse supplicia: r̄ bonis nūq̄ deesse p̄mia. **E**t p̄ pbia p̄mādū se ad p̄cedētia: p̄mīrit̄ t̄rētū suū. 2° p̄legit̄ itē tuz. libi. **C** Rerū eteniz. **P**rimo dicit sic. **V**ides ne igit̄ o boeti in quāto sceno. i. in quāta vilitate ip̄otērie. voluāt

probra. i. boies pbrofi z viciofi. vides etiā qua luce. i. qua claritate potēte respicēdeat pbitas virtuosoz boiuz. In q̄ sicut i suo ante pspiciū ē B. p̄ns. i. nunq̄ bonis p̄mia: nunq̄ sceleribz. i. boibz sceleratis deesse sua supplicia. ¶ Notandū q̄ mali dicunt volui in sceno: q̄ mali z maxie libidinofis sub? assimilant: sicut postea parebit q̄ voluunt in sceno: s̄ illō.

Sus magi in sceno gaudet: q̄ in fote scere nō. De q̄ dicit dicit scriptura. Perierūt iumenta i stercore suo. p̄bitas autē luce respicēdet: quia virtus est p̄bitas q̄ vltra humanā naturā boiez p̄uehit z oys assimilāt.

¶ Rēz eteni q̄ geruntur. ¶ Dic p̄bia p̄le quis intēti. z p̄ pbat q̄ bonis nunq̄ deesse p̄mia. 2. q̄ malis nunq̄ deesse supplia. ¶ Quecuz ita sint. ¶ Primo ostendit q̄ bonis nunq̄ deesse p̄mia. 2. ostendit q̄ ad sit illō p̄miaz. ibi.

¶ Ad cui? premij. ¶ Primū pbat duabz rōnibus. 2. ponit ibi. ¶ Postremo. ¶ P̄ria rō talis ē. Dis res pp̄ quā aliō gerit est p̄miū illi? rei q̄ gerit: s̄ pp̄ bonū oia sūt z gerunt. q̄ bonū ē p̄miū oīuz que gerunt. s̄ bonū a bonis separari nō pōt: q̄ ias nō eēt boni. q̄ bonis nunq̄ deessit sua p̄mia. Un dicit in s̄ra. Rerū q̄ gerunt. i. sūt illud pp̄ q̄ vnaqueq̄ res gerit. i. sit. illud videri nō pōt iniuria ēē p̄miū illino. bono declaraf̄ exēplariet. Utī currēt in stadio. i. in aliquo spacio. corona est p̄miū pp̄ quā currēt. s̄ ostēdit q̄ p̄us britudine est idip̄us bonū. pp̄ q̄ oia gerunt. q̄ ip̄us bonū ē veluti cō p̄miū actibz humanis p̄positū: q̄ bonū nō pōt separari a bonis. Nō. n. bonus iure vocabit q̄ careat bono: q̄ p̄bos mores. i. boies b̄i moigeratos nō relinquit sua p̄mia. quātūcūq̄ s̄cuiant mali z bonos: n̄ sapiēt nō decider corona. i. p̄miū nec arefcerit. minuet: q̄ aliena im. p̄bitas nō decerpit. i. nō aufert pp̄mū decus p̄bis aīs: q̄ si boni accepto p̄mio extrinsecus letariē poterat hoc ali quis auferre ab eis: vel saltē ille q̄ cōsulisset: q̄ illud p̄miū sua p̄bitas vniūq̄z p̄fert: tūc glibet carebit suo p̄mio cū defierit ēē p̄bus. ¶ Notādū q̄ s̄uetudo fuerat apud romanos currere in stadio. i. in aliquo spacio: q̄ vocabat̄ stadiū: z qui citius venit ad metā sustulit p̄miū. i. coronā: vel aliqd aliud: sicut dicit apls. Tescitis q̄ bi qui in stadio currūt: oēs quidē currūt s̄ vnus accipit b̄nū: s̄ sic currite vt app̄ehēdatis. q̄ id p̄pter q̄ currēt est p̄miū: currētis. ¶ Notādū q̄ boen? nō pōt carere p̄mio: q̄ illō

quo bō denotat bonus ē virt? vel opatio stus: q̄ s̄ Ap. z. etbi. ¶ Oia virtus erit vtiq̄ habitus et quo bō sit bonus. pp̄ q̄ dignitas virtutis ē p̄miū vtiuse operatū: s̄ opans vtiuse nō pōt p̄uari vtiute. q̄ bon? nō pōt carere suo p̄mio. ¶ Notādū q̄ tūcūq̄ mali sciat: n̄ sapiēt nō decider corona: q̄ fm̄ Seneca. nunq̄ intātū viciū corrābit: nec malicia inuale-

tū suo p̄mio carebit cū prob? esse defierit. ¶ Postremo cū oē p̄miū em iccirco apparet: q̄m bonum esse credat quis boni cōpotes p̄mij indicet exptē? At cuius p̄mij oīuz pulcherrimi maximiq̄. Admōto. n. illi? correlarij quod paulo ante p̄cipiū dedit: ac sic collige. Lū ip̄m bonū beatitudo sit bonos oēs coipso q̄ boni sūt fieri beatos liquet: sed q̄ beati sunt deos ēē cōuenit. Est igit p̄miū bonoz q̄ nullus dēterat dies. nulli? minuar potestas. nullus fufcet ip̄obitas: deos fieri. Que cū ita sūt: de maloz quoq̄ inseparabili pena dubitare sapiēs nequeat. nam cū bonū maliq̄z itez pena atq̄z p̄miū aduersa fronte dissideant: que in boni p̄mio videm? accidere: eadē necesse est in mali pena contraria p̄e rīdeat. Sicut igit p̄bis p̄bitas ip̄a sit p̄miū: ita ip̄obis negtia ip̄a supplicij est. Itā vero q̄lq̄ afficitur

licia inualefcerit aīa vtiutes q̄n nomē p̄bie sacroz z venerabile p̄maneat. sic fī mīr ē de malis z iustis respectu bonorū z sapiētuz. ¶ Postremo cū oē p̄miū. ¶ Dic ponit secundā rōnez que est talis. ¶ P̄miū nō bonū bz rōnē p̄miū nisi inq̄tū bonū: qui igit ē cōpos boni ē cōpos p̄mij. dicit q̄ in s̄ra. ¶ Postreo euz oē p̄miū idcirco apparet: q̄ crediū esse bonū. q̄ iudicet cōpote boni exptē esse p̄mij. quasi dicat nullus. ¶ Notādū q̄ argumētum p̄bie sile

est istī: ac si arguat. bō nō bz rōnē boia nisi q̄ rōnalis. qui cūq̄ igit est rōnalis est homo. sic fī p̄miū nō appetit n̄ si q̄ bonū. qui ergo est cōpos boni est cōpos p̄mij. sed bonus est cōpos boni. q̄ nō deest sibi p̄miū.

¶ Ad cuius p̄mij. ¶ Dic ostēdit quid sit illud p̄miū q̄ boni assequunt. i. maximū z optimū: q̄ est fieri deos. vñ dicit At cui? p̄mij. i. boni nō sūt exptēs. i. carētes. Rūdet p̄biolofophia oīno pulcherrimi z maximi p̄mij: q̄ pbat ex q̄dam correlario supra declarato. Admōto correlarij illius q̄ p̄cipiū ante dedit. s̄ sic collige. i. ex illo correlario cōclūde. q̄ ip̄us bonū sit beatitudo: liquet oēs bonos: eo q̄ boni sūt fieri b̄iōs. s̄ q̄ b̄i sūt eos puenit ēē deos. igitur p̄miū bonū ē fieri deos: q̄ p̄miū bonoz nullus dies dēterat. i. s̄umit. nulli? p̄as minuar: nulli? p̄bitas fufcet. i. obsecrat. ¶ Notādū q̄ in ista deductiōe p̄bia nō accipit britudine p̄ statu quē boni habituri sūt post banc vitam: sed p̄ statu britudinis: qualis in hac vita haberi pōt que bō cōsequit per virtutes. Un q̄ essentialr est bon? essentialr est bea? z deus. z nō est essentialr bonus s̄ participatiue: hic etiā est participatiōe bea? z deus.

¶ Que cū ita sint. ¶ Dic ostēdit p̄bia q̄ malis nunq̄ deessit sua supplicia. S̄cō ostēdit quale sit illud supplicium. ibi. ¶ Uide aut. ¶ Prima in duas fm̄ duas rationes. scābi. ¶ Jam vero. ¶ Primo dicit. Quecuz ita sint. s̄ q̄ boni n̄ carent p̄mij. sequit q̄ nullus sapiēs possit dubitare de inseparabili pena malozum. Nam euz bonū z malū

pena et premiū aduersa fronte dissident. i. opponant ab-
tūcem. est que in boni pmo videri pcedere eadē necesse
est qd respōdeat cōtraria pte in pena mali: sicut igit. pbia
i. bonis ipia pbitas fit pmiū: ita negtia ipia iprobia suppli-
ciū. ¶ Nota qūcūq; subiectis dūz in sūt dūz passioēs. si
vni subiecto ostēdit inesse sua passio: tūc p locū a dūz
reliquo subto
assignat in pē
similr sua pas-
sio. Tū igitur
bonum et ma-
lū sūt diuer-
sa subiecta: p-
miū et suppli-
cium sicut di-
uerse passio-
nes. si ostēdi-
tur bonis nō
deesse pnia:
ostēsus ē ma-
lis nō deesse
supplicia.

¶ Jam vō qd
ga. ¶ Dic po-
nit scdm rō-
nez que talis
est. pena nō
h3 rōnem pe-
ne: nisi ex hoc
qd malum est
qddam. q̄ qui
est affect? ma-
lo ipse est af-
fectus pena: s3
mali sunt af-
fecti: imo iſe
est malo. ergo
sūt affecti pe-
na: et p nō supplicio. Un dicit in littera. Jaz vō qdga affici-
tur pena. malo nō dubitat se esse affectū. cum supple pena
nō habeat rōnem pene: nisi qd mala. igit si ipsi mali seipios
exultant velint. pnt se sibi videri exptes supplicij: quos
malos oīz maloz extrema negtia. i. maxima in gñe ma-
li. nō mō. i. tūmō afficit. verū p sed vebemēter iſicit. q. vō.
nō. ¶ Notādū qd sicut argumētū t3 sub hac forma. bō nō
est bō nisi qd ē rōnalis. q̄ qui est rōnalis est bō. sic arguit in
pposito. pena nō h3 rōnem pene nisi qd malū est qddā. q̄ qui
est affect? maloz est affectus pena: sed mali sunt affecti ma-
lo. q̄ malū nō deest malis: et per nō supplicij.

¶ Uide aut. ¶ Dic pbia ostēdit qd sit pmiū maloz. i. trās-
formatio in bestialitate. et ostēdit qd p diuersa vicia ho-
mines transformant in diuersas bestias. ibi. ¶ Auaritia. p
dicit. Uide o Boeti qd pena comitit improbos ex aduersa
parte bonoz. i. p p rariuz ad bonos. i. iudiciū. i. pauloante
i. in tertio lib. Qd qd est ēē vniū: i. iudiciū vniū ē bonum.
cui pntis est vt oē qd sit videat ēē bonū. Jgī qd deficit
a bono deficit et qd. quo fit vt mali definat ēē qd fuerāt. sed
ipsa reliqua spēs humani corpis ad huc manēs in eis ostē-
tat malos fuisse hoies. Quare versi i malicia amiserit hu-
manā nām. sed cū sola pbitas possit quēque boiem pue-
bere vltra boies. in nām diuinā. necesse est vt quos ipro-
bitas ab humana pditione deiciat: ipsa detradat hoies iſra
meritū. i. originatēz boies in nām bestialitatis. igit euenit
vt nō possit estimare hoies: sed bestiam quē videris: viciuz
et transformari. ¶ Notādū qd cū gradus entū distinguant
s3 nobilitatē et ignobilitatē: qz nō est accipere duas species

eque pfectas: sed vna est dignior alia: ideo oportet qd oē
ens qd nō est homo sit supra hoies vel iſra hoies. mali aut
vt pbatū est p maliciā desinūt ēē boies. g necesse est ma-
los esse supra hoies vel iſra. cū aut sola pbitas vebat bo-
minē supra humanā nām. i. ad nām deoz sequi qd mali-
cia deiciat malos iſra naturā humanā. i. ad naturā be-
stialitatis.

vicijs videas: hoies estimare nō
possis. Auaritia ferner alienariuz
opū violētus creptor: silem lupi
dixeris. Feror aut inger? linguā
lirigys exerceat: cani cōparabilis.
Inſidiator occultus subripuisse
fraudib? gaudet: vulpeculis ex-
quet. Ire intēperās fremit leōis
animū gestare credat. Pauidus
ac fugax nō metuenda formidat:
cervus siliis bēbatur. Segnis ac
stupidus torpet: aſinū viniū. leuis
ac iconstās studia pmutat nil ab
anib? differt. Fecis imunditq; li-
bidinib? immergit: sordide suis vo-
luptate detinet. Ira fit vt qui p-
bitate deserta boia mō ēē deficit:
cum in diuinā pditionē trāsire nō
possit: vtratur in beluam.

¶ Aetrum tertius quarti libri.

¶ Elia nariq; ducis
Et vagas pelago rates
Eulus apud insule.

culis: sed homo intēperās. i. intēperatus. i. se fremit. talis
credat gestare animū leonis. s3 bō pauidus et fugax q for-
midat habeat siliis cervus. bō aut segnis et stupidus ille tor-
pet. i. tardus est: et talis viniū aſinū. i. aſinine. bō autem le-
uis et iconstās q pmutat studia sua. i. opa. nihil differt ab
anibus: sed bō q immergit fecis et imūdis libidinibus. ille
detinet voluptate sordide suis. i. cōparat suis: sic de ce-
teris vicijs. cōtingit loqui: vñ cōcludit pbia dicens. Ira fit
vt qui deserta pbitate deserit esse bō cū nō possit trāsire
in cōditionē diuinā verat in beluā. i. in bestia. ¶ Notan-
dum qd in nobis est duplex virtus cognoscitiua. i. intelle-
ctus et sensus. Intellectus est qd diuinū in nobis p quē ad
supiora ascendim? et deo files sum? Sensus aut ingitum
nō obedit rōni est quid brutale in nobis per quē iſra na-
turā humanā redigimur et bestijs files efficiimur. bō dicit
Boetius in tractatu de ſumo bono. Ue vobis hoibus qd
de numero bestiarū estis pputati diuinū: qd in vobis ēē
cognoscētes p qd ad supiora aſcēditis: deo files estis. vi-
uinum autē in homine vocat intellectum.

¶ Aetrum tertii quarti libri.
¶ Elia nariq; ducis. ¶ Istud est metru3 tertium
huius quarti qd dicit gliconicū ab iuenore.
cōriabūz a pede predominatē in quo philo-
sophia ostēdit trāsformatiōē hominū in be-
stias p quādā fabulā. et ostēdit trāsformati-
onem mētis p vicia esse peiorē trāsformatiōē corporis. ibi.
¶ O leuē. ¶ Fabula quā intēdit est de trāsformatiōē socio-
rū vixis. et talis. Utiles post bellū troianū: cū redēdis

ad ppia diu errasset in mari: puenit in quāda insulā quā inhabitabat quedā dea noie Circe: filia solis que per gramina ⁊ potides cōsuevit hospites suos mutare in diuersas bestias. que etiā socios vlycis q ad ipsas pueniāt per suas potiones mutant. sed mercur⁹ dedit vlyssi albu florē per quē mutauit trāsformationē ⁊ potione veneficā: gūis autem focy sui essent mutati in bestias q̄ cum ad figurā corporis tamen remāssit in eis mēs integra exclusa omni bestiali sentia. Unde patet in littera. Eurys vlytus talis: ap pulit velya oucia narycy .i. vlytis q̄ oeno minat narycy a loco vel a regione d̄ q̄ oriūduz erat. ⁊ ap pulit vagas rates. i. nauas pelago. i. mari cuidā insule. quā. i. quā insula residēs pulchra dea. Circe edita .i. genita ex femi

Pulchra qua residens dea Solis edita semine:

Abiscet hospilibus nouis Tacta carmine pocula.

Vnos vt in varios modos

Verrit herbipotens manus:

Hunc apri facies regit.

Ille marmaricus leo

Vente crescit ⁊ vnguibus:

Hic lupis nuper additus

Flere dum parat vlnat.

Ille tigris vt indica:

Tecta mitis obambulat.

Sed licet varijs malis

Numen archadas alitis

Obstū miserās ducem

Peste soluerit hospitis:

Jam tamen mala remigēs

De pocula traperant.

Jam sues cerealīa

Blande pabula verterant.

noe solis. illa miscet nouis hospilibus. i. focy Ulyssis. pocula tacta carmine. i. incantatione. quos. i. hospites. vt: id est postq̄ manus Circe herbipotes. i. potēs herbaz. verrit. i. mutant socios vlyssis in varios modos. i. in varias figuras bestiaz. Dūc. i. vni illoz legi facies apri. ille. i. alius marmaricus leo. i. african⁹ leo factus. crescit vnte ⁊ vnguibus. Dūc. i. alius nup lupis addit. i. cōiunctus dū parat flere. ppter suā trāsformationē ipse vlnat. Ille. i. ali⁹ obambulat. i. circuit tecta. i. domus. mitis vt indica tigris. i. indie. Sed licet numē. i. deitas. archadis. i. mercurij. q̄ colitur i arcadia q̄ dicat ales. eo q̄ fingit habere alas in pedibus ad designādum velocitatē sui motus. Ille mercurius miserās dūc. i. vlyssē obstū. i. circūdāt varijs malis. ipse soluerit. i. liberauerit eā a peste hospitis. i. Circe. tñ remigēs. i. focy vlyssis. iaz traperāt. i. biberāt mala pocula ore. ⁊ ita fines effecti. verterāt. i. mutauerāt. pabula cerealīa. i. in trimita panis q̄ panis ē cib⁹ boiuz glāde. i. in glādes. q̄ cū b' hūis. ⁊ nihil manet integrū. i. de figura humana. ipsis pdictis. i. mutatis. voce ⁊ corpe. sola autē mens stabilis manēs gemit supra mōstra. i. supra trāsformationē corpis quā patit. C' Notādū q̄ transformatio bois in bestia remanēt aia rōnālī nō est possibilis fm remigē: si cēt possibilis: vel esset possibilis fm trāsformationē substantiālē vel accidentālē: nō f3 substantiālē: q̄ per talē introducūt noua forma substantiālē: sic deo forme substantiales specificē differētes: vt forma lupi ⁊ bois simul afformarent idē corpus. qd falluz est. nec est possibilis fm accidentia ppia que disponant materiā ad determinatā formā: q̄ impossibile est materiā fm vnaz ⁊ eandē dispositionē. ppozitiōari diuersis formis. Unde oīno est impossibile aiaz intellectiū vni timaterie dispoſite ad formā lupi. ergo transmutatio de

qua hic loquitur si est possibilis erit solū fm accidentia indiuidui. pueniētia ab exteriorib⁹ causis: quēadmodū videtur cōtignisse de rege Nabuchodonosor: de quo legi in da niele. q̄ ex hoibus eiectus est ⁊ fenū comedit vt bos: ⁊ ro re celi corpus eius infecti est donec capilli eius crescerēt in silitudinē aquilarū: ⁊ vngues eius quasi vngues autium

Et nihil manet integrum

Voce corpore perditis.

Sola mens stabilis: super

Abonstra que patitur gemit.

O leuē nimum manum:

Nec potentia gramina:

Adembra que valeant licet

Corda vertere nō valent.

Intus est boiū vigor

Arce cōditus abdita.

Hec venena potentius

Detrahunt hominem sibi.

Birag⁹ penitus meant.

Nec nocentia corpori

Adentis vlnere sciunt.

Prosa quarta libri quarti.

Es ego fateor inq̄ nec iniuria dici video vicioſos tamerſi humani corporis spēs ſernat: in beluas tñ aioruz qualitate mutari.

fantastica agitatus ſciptus reputabat iūmentū aut beſtiā. ppter qd a pſortio hoīum eiectus cū ſeris habitabat. C' O leuē nimum manū. Dic oſtēdit trāsformationē mentis p vicia ēē deteriorē trāsformatōē corpis: eo q̄ mēs nō bilior ē tāto corpore. ⁊ dicit. Ego dico manū. Circe. i. p̄tātē ēē nimum leuē. i. beſtillē. nec dico gramina ēē ēē potētia q̄ l3 valeāt vtēre mēbra. i. corpis: nō tñ valēt vtēre corda: q̄ virtus eſt vigor hoīuz cōdit⁹. i. abſcōditus. arce abdita. i. mēte abſcōdita. ſed decōra venena. i. vicia. potēt⁹ detrahūt hoīes ſibi: que venena ſine vicia penitus meant. i. pertrahunt. ⁊ nō nocentia corpori ſciunt. i. ſeuire faciunt hominem vlnere mentis. C' Notādū q̄ q̄ aia nobilior ⁊ h3 cellior: eſt corpe trāſmutatio facta in aia de virtutib⁹ ad vicia ſtante corpe humano. ipſa ēē deterior q̄ facta trāſmutatione corpis humani in ſpecies beſtie aia remanēt ⁊ trāſmutata: q̄ aia intrāſmutata dato q̄ corpus trāſmutet adducit bō dicit bō rōne aie: ſed remanēt corpe humano ⁊ aia trāſmutata: iam homo nō dicit homo niſi equiuoce. ergo trāſmutatio aie peior eſt trāſmutatione corpis aia remanēt intrāſmutata.

Prosa quarta quarti libri.

Um ego fateor inq̄: Iſta eſt quare pſa buius q̄ti in q̄ pncipaliter tria pbat. Primo pbat malos ēē miſeriores qui cupita perſiciūt q̄ ſi ea nō perſicerent. Secūdo pbat malos ēē miſeriores ſi ſint impuniti q̄ ſi ſint puniti. Tertiō oſtendit illos eſſe miſeriores qui faciunt iniuriā q̄ illi qui patiuntur. ⁊ ibi. (Nā hoc quoq̄. ⁊ ibi. (Nā ne illud. ⁊ ibi. mo boetius cōſentienſ p̄dictis facit qd dōz notū. ⁊ pſa ſibi reſpōdet. ⁊ pſa pſequit pncipale intēti. ibi. (Ereni. ⁊ primo dicit. Tum ego boetius finito carmine inq̄. i. dicit

ego fateor. i. pcedo verū esse qđ dicitū est. nec infuria. i. nō inlusse video dici viciosos mutari in beluas. i. bestias. qđ tate. i. vicio aōti. tamen si p qñis. seruāt spēm humani cor poris. i. vicio aōti. facies mori dicit. Sed eis quoqz mens atroz. i. crudelis seuit pñtie bonoz. idipsum noluisse eis li cere. i. vt seuitū mali in bonos. Rūdet pbia. nec licet ingt vti mōstrabi tur cōueniēti loco: tamē si idipsum quod credit eis li cere. boc aufe ratur a malis releuat pena sceleratorum bonum ex magna parte. ¶ Notādus. l. s. credat malis licere qđ se niant pira bo nos: nō tamē in rei verita te licet: qđ in sexta pā bu tus quarti oñ dit pbia qđ nil licet mal cōtra bonos: nō qđ pñtie per mittit ex or dinatioe diu ne pudente ad vilitatez bonoz.

¶ Etiam qđ incredibile. b. pbia psequit pñcipale intē tam pbando qđ improbi sunt miserores qđ cupita perficiūt qđ pñcere nō possint. Scđo ostēdit qđ in hac vita nihil est diuturnus in cōparatione ad vitā eternā. Tercio ponit admiratioē Boetii sup quodas. 2. ibi. ¶ Neg. enī. 3. ibi. ¶ Tum ego. ¶ Primo dicit. Necesse est malos esse infeliciores. i. misero res cū perfecterint cupita qđ si non possint implere qđ for te videat cuiqz. i. alicui incredibile: cuius pbatio est. Nam si miserū est voluisse praua miserius esse potuisse. sine quo. i. posse. langueret. i. deficeret. effectus misere voluntatis. Itaqz cū singulis tribus. i. voluntati potentie et effectui. sit sua miseria. necesse est vt illi vzeant triplici infornio. i. malo quos videas scelus velle: scelus posse: scelus pñcere. dicit Boetius. accedo inqz. i. cōsentio. sed ego vebemē ter exopto. vt mali deserti possibilitate patrandi sceleris cito careant hoc infornio. i. dicit pbia. Carebūt ingt oci us qđ vel tu forsitan velis. i. velle doleas: vel qđ illi esti ment se. i. scipos carituros. ¶ Notādū qđ pbia dicit qđ posse malū sit peius qđ velle malus: bō videtur falsus: qđ posse peccare nō est malū: velle peccare. vnde fm Se necā. Omne peccatū in actione est: i. ois actio est volunta ria. ergo oē peccatū est voluntariū. p tanto etiā dicit Au gustinus. Tolle voluntatē et infernus nō erit. ergo peius ē velle malū qđ posse malū. cuius cōtrariū bō dicit. Ad hoc dicendū qđ si posse et velle fm se et absolute cōsiderentur: tūc peius est velle malū qđ posse malū. Si autē accipit pos se vt sequē malā voluntatē et subseruēs eidē. vt voluntas

malā pñciat in exteriori ope. sic pei? ē posse qđ velle: qđ ne tali posse lāgueret voluntas effect? . i. nō pñceret op? et? et. sic at dicto mō pei? ē posse malū qđ velle. sic pei? ē pñ cere malū qđ posse. ita qđ vñiqzqz istoz triū velle posse pñ cere aliquid malū addit supra pcedens.

¶ Neg. n. est aliqd. ¶ Dic pbia qđ Bōe optant malos citi? enī est aliquid in tam breuib? vi te mētis ita serum quod expecta re longius imortalis pñctis? ani mus pñct: quozum magna spes et excelsa facinorūz machia repe tino atqz insperato sepe sine de struitur: quod quidem illis mise rie modūz statuit. Nam si nequi tia miseros facit: miserior sit ne cesse est diuturnior neqz. Quos infelicissimos esse iudicare si nō eozum maliciam saltez mors ex trema finiet. Etiam si de prauita tis infornio vera cōclusimus i finitam liquet esse miseria: quaz cōstat eē eternam. B. Tum ego mira quidē inqz et concessu diffi cilis illatio: sed bis eaz qđ prius cōcessa sūt nimis cōuenire cogno sco. ¶ Rēcte inquit estimas: s; qui cōclusioni accedere durū pu tat: equū est vel falsum aliqd p cessisse demonstrē: vel collationē pponū nō esse efficacē necessarie cōclusionis ostēdat. aliqñ pcessis

enī morte statuit malū modū. i. terminū sue miserie qđ pbat p B. Nā si negia facit misos vñqz ex ois: necē ē vt diuturnior neqz sit misior: qđ malos iudicāz ifelicissimos si si extrēa mors eoz maliciā finiet. Si. n. pclusim? va de ifornio prauitat: qđ ifornioz. i. malū tāto ē mal? qđto est diuturni? liqz misia eoz ē ifinita: quā pbat eē eternā. Et set at misia maloz eterna si morte nō finiet. ¶ Nōndū qđ o oppositi opposito nō iudicādū ē: cū oppositoz opposi te sint cā. Sic qđ bis illō qđ ē diuturni? emel? . sic mal qđ diuturni? ē pei? . Cū igr malicia faciat misos malos: i. nita eēt eoz misia si ppetuo pduraret i vita: sed qđ mors terminat eoz maliciā: eoz misia et ifelicitatē diminuit. ¶ Tū ego. ¶ Dic pbia pñt admiratioēz bōe. sup deductōe pbia. d. O pbia mira ē illatio tua et pcessus. i. ad pcedēdum difficilis: qđ pbat misia maloz diminui p morte: s; cogito eā nimis puenire bis qđ pcessa sūt p. dicit pbia. recte inqz esti mas. s; qđ pñcte illatioē difficile credit. s; qđ pñz. i. difficile putat accedere cōclusioni pāz pcedēdo. equū ē vt ipe demo strer aliqd falsus pcessisse i pmissis. vt ondat collatioēz p positioni necarie pñis nō eē efficacē. aliqñ pcessis pcedē tib? nihil ē qđ cāē i. qđrat de illatioē. vñ neqz ē cā pcedēre qđticiqz videat ouz. ¶ Notādū qđ si nō pñctis cō clusioē: B ē vel pp pñm in mā: vel pp pñm i forma. ppter pñm in mā: vt si aliqua pmissa sit falsa. ppter peccatūz in forma: vt si sit debita connexio ppositionū respectu cōclusionis incidere aliqua fallacia. Si autē nihil ifornio aō

carere poten tia patrandi sceleris pbat qđ in hac vita nihil ē diutur nū vel dura tiū in cōpara tione ad ppe tuā vitam. d. ¶ Neg. enī est aliqd seruā . i. tardus vel durabile i taz breuib? meli . i. terminis pñctis vite qđ imortalis ani mus pñct p lōgū tēpus ex pectare. i. mā nere. quozus malozus mā gna spes quā bñt de lōgani mitate vite et excelsa machi na: idēst ma gna potentia facinorūz sepe destruit. sine . i. morte. sine inqz insperato et repentino. Ad illucit si nīl morte statuit malū modū. i. terminū sue miserie qđ pbat p B. Nā si negia facit misos vñqz ex ois: necē ē vt diuturnior neqz sit misior: qđ malos iudicāz ifelicissimos si si extrēa mors eoz maliciā finiet. Si. n. pclusim? va de ifornio prauitat: qđ ifornioz. i. malū tāto ē mal? qđto est diuturni? liqz misia eoz ē ifinita: quā pbat eē eternā. Et set at misia maloz eterna si morte nō finiet. ¶ Nōndū qđ o oppositi opposito nō iudicādū ē: cū oppositoz opposi te sint cā. Sic qđ bis illō qđ ē diuturni? emel? . sic mal qđ diuturni? ē pei? . Cū igr malicia faciat misos malos: i. nita eēt eoz misia si ppetuo pduraret i vita: sed qđ mors terminat eoz maliciā: eoz misia et ifelicitatē diminuit. ¶ Tū ego. ¶ Dic pbia pñt admiratioēz bōe. sup deductōe pbia. d. O pbia mira ē illatio tua et pcessus. i. ad pcedēdum difficilis: qđ pbat misia maloz diminui p morte: s; cogito eā nimis puenire bis qđ pcessa sūt p. dicit pbia. recte inqz esti mas. s; qđ pñcte illatioē difficile credit. s; qđ pñz. i. difficile putat accedere cōclusioni pāz pcedēdo. equū ē vt ipe demo strer aliqd falsus pcessisse i pmissis. vt ondat collatioēz p positioni necarie pñis nō eē efficacē. aliqñ pcessis pcedē tib? nihil ē qđ cāē i. qđrat de illatioē. vñ neqz ē cā pcedēre qđticiqz videat ouz. ¶ Notādū qđ si nō pñctis cō clusioē: B ē vel pp pñm in mā: vel pp pñm i forma. ppter pñm in mā: vt si aliqua pmissa sit falsa. ppter peccatūz in forma: vt si sit debita connexio ppositionū respectu cōclusionis incidere aliqua fallacia. Si autē nihil ifornio aō

cidit necessario sequitur conclusio ex premisso.

¶ Na b qd qd dicit. Dic pbia pbat malos esse miserosiores si nō pūant qd si puniant. 2. solut qdā dubiū. 3. ponit quē dā epilogū pdictor. 2. ibi. (S3 qlo. 3. ibi. 3d vō bacte nus.) Primo pūmittit celsitudine qdā pbare tēdit excludē do quodāā modō pbatōis qd 2. pto pbari posset. 2. po nit alium mo

dam pbatōis ab illi. ibi. (Et illa.) Pri mo dicit. hoc quoz qd dī cam nō min videat mirū. 3. qe necesse sariū videat 2. cladi ex bis que supra sūt 2. qrit Boeti

¶ Quid nā ē p. vici pbia. Ego dico iprobos esse feliciores luētes suppli cia: qd si nulla pena iustitie eos coerceat. i. puniat. sed ego nō molio. 2. Lno inten do nūc qd ali cui veniat in mentem pra nos mores. i. homines pra te mores. 2. corrigi vltione. i. pena 2. terrore sup plicij iplos de duci ad rectū 2. nō intendo

ceteris hominib⁹ penā maloz esse exemplū fugiendi cul pandā. i. mala. Sed pter istas duas causas est alia a peditio qua arbitroz improbos esse feliciores punitos: tamen si p qm nulla rō correctionis: 2. nullius respectus exem pli babeat. 2. querit Boet⁹. Quis erit pter hos ali⁹ mo dus. ¶ Nota qd due sunt cause ppter qd videat meli⁹ ma los esse punitos qd ipunitos. vna ē qz p penas mali corrigi tur: 2. respicitur a malo. Scda cā. qd ali timore pene malo rus declinat a malo: 2. sic pena maloz est exemplū alijs fu giendi malū: 3. iste due cause finit verit: pbia de eis nō in tendit. sed vult assignare aliam causāz pter istas.

¶ Et illa. ¶ Dic pbia ponit aliū modū pter pdictos pbā do malos ipunitos esse miserosiores qd punitos. 2. declarat quoddā assumptū in pbatioe ibi. (Sed puniri.) Primo resumit qd supra probatū est tertia prola dicens. Nōne cō cessim⁹ bonos esse felices malos vero miseros. dicit Boe tius. Ita est in q. 2. pbia. Si miserie alicuius addat aliq bonū. nōne ipse est felicioz eo cuius miseria est pura 2. soli taria sine admixtione alicui⁹ boni. dicit Boeti⁹. Sic in q. videat vltre querit pbia. Si eidē misero q cūctis careat bonis. aliud malū fuerit annexū nōne cēndus est infeli cioz eo cui⁹ infortunū. i. malū. releuat. i. tēperat picipa tiōe boni. dicit Boeti⁹. qd nī in q. i. qre nō. Igit dicit pbia. iprobi. i. mali cā puniunt habet aliq boni annexus. i. pe

nam: que rōne iustitie bona est: 2. cūz idēz improbi carēt supplicio. i. pena. i. est eis aliqd alteri⁹ mali. i. ipsa ipunitas. quā merito. i. iure ingratitatis pfectus eo ē malū. dicit B. ne gare nō possūz. Igit 2. cladi pbia qd iprobi multo sūt infeliciores bonati. i. addit iniusta ipunitate. i. mala ipuitate: qd puniti iusta vltiōe. i. pena. ¶ Notādū qd rō quā pbia i

tendit ē ista. cūctis qd boni minis malicie addit aliqd boni ipse felicioz ē eo cui⁹ malicie nōn boni addit: 3. cūz malus bō puniit sue malicie addit ali qd bōi. i. pēa q rōne iustitie bona ē. cū aut nō puniit ei⁹ malicie addi tur aliqd ma lū. i. ipunitas: q mala est. 3. malus puniit felicioz ē ma lo ipunito. (S3 p. u. 2c.) Dic pbia 2. clarat qdāz assumptū i pbatioe. i. q pēa maloz sit bo na. 2. q ipunitas sit mala. dices. Adani festū ē qd pū ri iprobos est iustu: 2. in q. elabi. i. enade re ipunitos est iniquū. i. iniustu. dicit B. Quis neger illū subiūgit pbia. nū gd illud aliqd negabit. oē qd ē iustu ē bonū. 2. cōtra. i. p 2. iū qd iniustu ē. liq. i. manifestū ē ips eē malū. Ego. B. dī xi ista tā oca pna sit eis q pauloate 2. clusa ff. ¶ Notādū qd pbia inuit duplicē rōne. pna tal ē pēa maloz ē iusta: 3. in stū ē bonū. 3. pēa maloz ē bda. Scda rō est. ipunitas ma loz ē iniusta: 3. iniustu ē malū. 3. ipunitas maloz ē mala. ¶ Sed qesio in q. Dic boet⁹ solut dubiū. Querit enim boe. pbia qesio te in q. nunquid nulla aiaaz supplicia post mortē quoz maloz alia ego puto exerceri. i. puniri pena li acerbitate sicut mala dānatoz. Alia vō puniri purgato ria clemētia. i. igne purgatorio. 3. differere. i. disputare de bis penis que debent aiaabz post mortē nūc nō est pssū. ¶ Notādū qd pētm qm ē tale qd p ipsūz habituat volū tas ad malū: cūctis modis ē mortale pētm. peccātes q mortu liter: 2. itali pto decedētes puniunt eterna pēa post mor tē. Na 3. btm dīc. Ad magnā iusticiā iudiciū dei ptiēt vt nunq careat supplicio: nunq carere volunt pto. Quis at pētm ē tale qd pstat cū volūrate bituata ad bonū: sic est pētm vltate. tale si puniit eternat post mortē: 3. qz ad iusti ciā dei ptiēt vt nullū pētm mēat ipunitū. i. o. vt bō pū niait ad tpe p pto veniali. 2. qz p talē penā aia purgat ad receptionē pleni pmy. i. illa pena dī pena purgatoria. ¶ 3d vero 2c.) Dic pbia ponit quēdā epilogū supradicōz.

¶ Quid nā ē p. vici pbia. Ego dico iprobos esse feliciores luētes suppli cia: qd si nulla pena iustitie eos coerceat. i. puniat. sed ego nō molio. 2. Lno inten do nūc qd ali cui veniat in mentem pra nos mores. i. homines pra te mores. 2. corrigi vltione. i. pena 2. terrore sup plicij iplos de duci ad rectū 2. nō intendo

Secundo ostendit. B. opinionem vulgi esse contrariam opinionem philosophi. ibi. (Tu ego.) Primo. d. Id egimus. i. pertractauimus. b. a. etenus. i. bucatius. vt potestas maloz que tibi videbatur in dignissima: nulla ea esse cognoscere: sicut ostendimus in cida p. a. illos malos quos tu querere impunitos. tu nunq. videres carere supplicijs sue improbitatis: sicut ostendit

sum esse tertia prosa. Et nos etia egim. vt licentia seu di contra bonos q. tu cito precabaris si niri, disceres ea non esse longam: 2. infelicitatem esse potentia ad maluz si eet diu: 3. infelicitatissimam esse si eet eterna: si cut in ista prosa ostensus e. post bec pba tum est eade p. a. iprobos esse miserior. res. dimissos. i. relictos in ista impunitate: q. puni tos ista p. tione. Cui co sequens est cu

credunt esse ipuniti vigeant gravioribus supplicijs. (Nota. tandu circa p. dicta cu dicit illu esse miserioris qui peccat ipune q. qui puni p. peccato. hoc est intelligendz de miseria p. sentis vite vtrobiq. vt sit coformis coparatio. Acci p. edo. n. miseria p. sentis vite ex vna parte: 2. ex alia pre miseria que est post mortem eet difformis coparatio 2. extra p. positu: q. hic no loquit de miseria que est post mores.

(Tu ego.) Dic Boetius ostendit opiones vulgi esse contrarias opinionem philosophi. 2. ostendit p. b. a. non esse p. sentiuu opinionem vulgari. 2. ibi. (Quid igit.) Primo dicit. O p. b. a. cu ego cōsidero tuas rōnes. i. i. quistitōes. puto nūc verius dici supple illis. Sed si reuertar ad iudicia hominū vulgarium supple aliter videf. Quis enī est ille cui bec supple dicta tua. nō mō. i. nō tm. videant credēda: sed etiā nō audiēda. Dicit p. b. a. Ita est q. vulgares nequeit oculos rōnis 2. intellectus. assuetos. i. assuetos. tenebris passionū. attollere. i. erigere ad lucē perspicue veritatis. supple vt verū videat iudicio recte rōnis. 2. sūt filies anib. i. noctuis 2. bubonibus quarū intuitu. i. visus nō illuminat. 2. dies cecat. p. enī vulgares nō intuent ordinē rez q. bz se ad modū lucis. sed intuent suos effectus. i. desideria que habent se ad modū tenebrarū. ipsi putāt felice esse ipunitatē scelerū. i. maloz. vel licentiā supple seu diu contra bonos: qd tū nō est. Vide aut quid sanciat. i. statuat. extra lex. i. diuina p. uidentia. si cōformaueris aium tuū meliozib. i. virtutibus. nihil est tibi opus iudice exteriori deferre p. mū: q. tu teipse addidisti excellētiōib. 2. per p. n. factus es de. Si aut studiū deslexeris ad p. iora. i. ad vicia. ne p. nō q. se riora: p. p. n. factus es belua. hoc declarat in simili. veluti si respicias humū 2. celū. vicibus. i. vicissis. nūc celum

nunc terras. cunctis supple iudicij extra cessantibus. ipsa sola rōne cernēdi videaris nunc iteresse sceno. i. terre nūc syderibus. i. celo. supple eodē mō. cunctis extra cessantibus ipsa sola rōne operādi bene vel male assequeris p. mū vel supplicij diuina iustitia hoc ordinat. sed vulgus ista non respicit ppter predictā causā. (Nota q. q. nā vltus requirit mediū illuminatū. ideo fm cōz naturā vltus noctue 2. bubones meli. deberēt vide re in die q. nō esse: cu? nō cōtrariū accidit eis. vel ppter debilitatē nālēz visus. sicut i noctis de qbus dicit Plidō: q. oztu splendore sol vltus noctue ebatur. vel pp cōsuetudinē ad tenebras: sic credit esse de bubone. Cuz. n. bubo beat alias aues su bi iimicas. i. d. diei cauer. nis latitat 2

tur affectus: vel licentiā vel ipunitatē scelerū putāt esse felice. Videat qd eterna lex sanciat. Meliorib. auz si pformaueris: nihil opus ē iudice p. mū deferente. tu teipse excellētiōib. addidisti. Si studiū ad p. iora deslexeris: extra ne quesieris vltorē. tu teipse i. de teriora detruisti. veluti si vicibus sordidā humū celqz respicias: cunctis extra cessantibus: ipsa cernendi rōne nūc sceno: nūc syderibus interesse videaris. Ar vulg? ista nō respicit. Quid igit. bis ne accedam? quos beluis filies esse mōstrauim? Quid figs amisso penit? visu: ipsuz etiā se habuisse obliuiscere intuituz: nūc sibi ad humanā pfectionē deesse arbitretur: num vidētes eadem cecos putaremuz? Hæz ne illud

alys anibus quiescentibus ppter necessitatē victus de nocte volat. (Nota dū q. dicit. Vide qd eterna lex sanciat. dicit beatus Aug. in lib. de libero arbitrio. 1. Ex eterna est q. iustū 2. vt oia sint ordinata. 2. i. q. ordinē et nūc istus desituit p. m. n. malus supplicij.

(Quid igitur bis ne accedam.) Dic ostendit philosophia non esse consentiendū opinionem vulgari dicē. Boetius quid igitur dicis: nūc quid debemus accedere per consensum bis vulgaribus quos monstrauimus similes esse bestijs. quasi dicat non. 2. hoc manifestat per exēplū dicē. quid dicis si quis homo amissio penitus visu obliuisceretur etiam seipsum habuisse visus: 2. arbitretur nihil deesse sibi ad perfectionem humanā. nūc quid homines videntes: idē iudicantes eadem cum ceco. putarem esse cecos. quasi dicat immo. supple similiter si vulgares dicerent se recte iudicare: 2. se non esse beluas: adhuc non esset eis consentiendū. (Nota dū q. vulgares 2. i. periti iudicant tanq. longe distantes a veritate: quia iudicant fm concupiscentiam: non fm rei veritatem: propter quod non est astandū eozum iudicio. Unde Seneca de remedijs fortuitozū dicit. Male opinantur homines de re: sed mali. mouerent autem si sapienter hoc loqueretur: nunc autem malis displicere est landari. Male de se loquuntur: monerit si hoc iudicare facerent. nunc autem morbo ignorantie faciunt. male de te loquuntur: quia bene nesciunt loqui.

(Nam ne illud quidem acquiescent.) Dic philosophia pbat illos esse misiores qui faciūt iniuriā q. qui patiunt. Secūdo ex hoc cōcludit q. iniuriā nō est ipsius patientis sed inferentis. Tertiū inebitur contra oratores. 2. ibi. (Pac igit.) 3. ibi. (Atq. nūc.) p. iro dicit. nūc vulgares

non acquiescent. i. credent. illud qd nint eque validis firmamētis rōnū. i. felicitates eē eos qui faciūt iniuriā q̄ qui patiunt. dicit Boe. Uellē audire has ipsas rōnes. tūc philosophia intēdit duos syllos ad pbādū intēti: quoz p̄m^o est. Ois iprob^o est miser: sed ois dignus supplicio est iprob^o bus. q̄ ois dignus supplicio est miser: et p̄m^o q̄to dignior

quidē acquiescent qd eque validis rōnūz nint firmamētis infeliciores eē eos qui faciūt q̄ qui patiunt iniuriā. B. Velles inq̄ bas ipsas audire rōnes. P. Dēm inq̄ improbū nū supplicio dignū negas. B. Minime. P. Infelices nō eē q̄ sūt iprobī multat p̄r liq̄. B. Ita est inq̄. P. Qui igit supplicio digni sūt miseros eē nō dubitas. B. Conuenit inq̄. P. Si igit turc cognitō ait resideres: cui suppliciu inferendū putares: ei ne q̄ fecisset: an q̄ ptulisset iniuriā. P. Nec ambigo inq̄ qn p̄pesso satisfacerē dolozz facietis. P. mihi tunc igit tibi iniurie illatoz q̄ acceptoz esse videret. B. Cōsequ inq̄. Mac igit alijsq̄ de causis ea radice nitentib^o: q̄ turpitudine suapte nā misos faciat: appet. cuilibet illatā iniuriā nō accipietis s̄ inferētis esse miserā. P. Atqui nūc ait q̄ faciunt oratores. P. Pro his. n. g. graue qd acerbūq̄ p̄pessit sūt: miserationē iudiciū excitare eonā cū magis admittētib^o iur

¶ Dac igit alijsq̄ de causis. ¶ Dic p̄bia claudit ex dictis q̄ quelibet iniuria nō est miseria patiētiē: s̄ inferētis dicens. Dac igit dā q̄ inferēs iniuriā miseros ē patiētiē: ex alijs causis ea radice. i. fudamēto nitētib^o. B. fudamēto: q̄ turpitudine facit hoies miseros suapte nā. i. p̄p̄ia nā. Ex Bap̄ parerit iniuriā cuilibet illatā nō eē miseria accipietis. i. patiētiē eā s̄ inferētis. ¶ Notādū q̄ ex lra sic pōt argui. Turpitudō p̄p̄a nā sua fac hoies miseros: s̄ turpitudō ē in inferētis iniuriā et nō in patiētiē. q̄ inferēs iniuriā ē turpis et miser. et p̄m^o iniuriā nō est miseria patiētiē: s̄ ea inferētis.

¶ Atqui nūc ait. ¶ Dic p̄bia inebit oratores. 2° cōcludit ex dictis q̄ odiū nō h̄z locū ap̄ sapiētēs. ibi. ¶ Quo fit. ¶ Primo inebit 3° oratores q̄ iduciūt iudices ad miserādū patiētiē iniuriā: cū tñ potius miserādū sit facienti iniuriā: et oratores. i. cauidici: quoz offm̄ ē p̄suadere iudici. 3^{ti} facit nūc 3^{ti}ū: q̄ ipsi conant excitare miserationē iudiciz p̄cis q̄ p̄pessi sunt graue et acerbū qd. cū magis iustior miserationē debeat admittētib^o. i. facientibus malis. quos iniuriātes op̄tebar duci ad iudiciū: velat egros ad mēdicū. non ab iratis accusatoribus. sed a p̄p̄icis et mēferatibus: vt reseraret mōbos culpe supplicia. i. pena. Quo supple. ordine pacto si hoies mouerēt miā q̄ ga facietis iniuriā. op̄a. i. diligētia. defensor. i. defēde re. volentiz ip̄os. illa tota frigeret. i. cessaret. vt si maller p̄des se hoib^o iniuriatib^o: tūc dī fēssio eoz vt

ref in habitū accusatōis: ita q̄ ille qui fuit defensor fieret accusator. 3^{ti} quoz iprobī ē eēt eis fas aspicere vtutē relictā aliq̄ rimla. i. cognitōē. ip̄i viderēt se deos p̄p̄icē sordē vitiō: cruciatib^o p̄p̄icē. op̄p̄atōē. i. cā adp̄icēde p̄b̄tati. Nec ip̄i dicerēt. i. reputarēt cruciat^o: s̄ ip̄i reputarēt. i. l̄gnerēt op̄a. i. diligētiā d̄fēssoz: et se totos p̄mitterēt accusatōib^o et iudicib^o. ¶ Tūc q̄ miā et mīsa: ē vt^o s̄ q̄ aliq̄ q̄ op̄atit aliene miserie. Qui ē iest maior misia ē dōet maior miā. s̄ claratū ē maiorē eē misia iferētis iniuriā q̄ patiētiē. q̄ ad misandū eis maxie obēt iduci iudices: et 3^{ti} facit oratores q̄ iduciūt iudices ad misandū patiētiē iniuriā. ¶ Tōndū q̄ facietis iniuriā accusatū ē: nō ex iraz: s̄ ex op̄p̄atōē et miā vt p̄ali remedio morbi cl̄pe eoz auserat. siē. egrī si ē insultatū s̄ pot^o adolēdū. sic et iustī q̄ morbo vicioz affecti sūt: et pot^o si accusatū ē d̄fēdēdū vt p̄ali acerbitate eoz malicia minuat. et si mali p̄p̄ederēt sordē vicioz et dignitates vtutis nō reputarēt cruciat^o: s̄ se accusatorib^o et iudicib^o volūtarie asserret puniēdos.

¶ Quo fit. ¶ Dic p̄bia ex dictis claudit q̄ odiū nō h̄z locū apud sapiētēs et dicit. Quo fit. ex dictis seg^o vt ap̄ sapiētēs nullus loc^o reliquat. Tūc q̄ odicit bonos nisi stultissim^o malos vō odisse caret rōe. i. ē irrōnabile. nā sic lian^o gōr ē morbo: q̄ corpora ita viciōsitas ē morbo aior. s̄ eo ergo

egros corpore minime iudicemus dignos odio: sed potius miserabile multo magis non insequedi sunt odio: sed potius miserabili: quoque mentes viget improbitas. i. malicia. ex his atrocior. i. crudelior omni langore corporali. ¶ Nota q. sapiens non debet odire malos. q. dicit Sen. ad Lucillum. "Dū affectu sapiētes habeāt aduersus malos: quē hīs medicus aduerfus egros suos q. eos non odio q. reme dio studet cō tractare: qui nec reliquias egroz nec ef fusa dedigna tur tueri.

¶ Met. 4.

Uid tātos inuāt exci tare motus. Dicicpit q. ruz metru bu ius quarti q. dicit valenti cū ab inuen tore. 2. dicit penthamet. sūe elegiacū i quo pbia ex clamat 3. bo mines q. belli cis motib. ex odio semet. ipso ad mor tem deducit dicens. Quid inuāt. i. q. vril itas ē. excitare tātos mot. i. ody. 2. qd inuāt sollicitare. i. sollicitare exgere. fatū. i. mortē. p. manu. q. d. nulla ē vril itas. Est autē rō bec. q. si mortē petitis. i. desideratis siue vestrā siue alioz. p. p. quat spore sua: nec remoraz. i. retar dat. volucres. i. veloces equos. Mīrādū ē etiā q. boies q. leos: serpēs: tigris: vltus: aper dēte petūt. i. inuādūt q. idem boies petūt. i. inuādūt se enser. vt se mutuo interficiāt. ¶ Et qrit pbia. Nūqd boies mouēt iniustus acies 2. fera bella: 2. volūt pīre alternis telis. i. mutuis sagittis. iō q. mores eoz rum distāt 2. dissidēt. i. discordāt. Certe ista rō sentit nō ē satis iusta. vis q. referre. i. reportare. ap.ā vicē. i. vicissitudi nē meritis tā boni q. mali. dilige bonos 2. miserescere malis. ¶ Notādū q. dicit mortē nō retardare suos eqs p. eqs mor tis itelligunt piales dispōnes piodi p. q. hō ad mortē tē dit. Quilibet. n. hō b. s. certā 2. determinatā piodū sue vite. eo q. forme oīus rez sit in terminis. i. corpib. celestib. vir tual: vt ps. 2. de gnatioe. ¶ Notādū q. pbia hic nō exclu dit tictā gerēdi iustū bellū q. iustū: q. dicit iniustus aci es. bellū enī iustū pcedit. i. video gerit vt alios nites iusti etā ad iniusticiā reducat. ¶ Prosa gnta qrit libi.

¶ Unc ego video. ¶ Ita est gnta p. b. hui. qritaz Boe. p. p. q. rebaat bonis mala 2. malis bona cō tigare. p. p. q. d. reputat istaz fortunaz vici ces nō ex ordie diuine puidētaz: ex casu pueni rei: iō pbia sup. B. solat boetii assignatō casū q. re bonis mala 2. malis bona cōtingāt. Et pmo Boe. expy

¶ Met. 4. Uid tātos inuāt exci tare motus. Et p. p. a. fatum solli citare manu. Si mortē petitis. p. p. inq. ipsa Spore sua: volucres nec remo ratur equos. Quos spēs: leo: tigris: vltus: ap: dēte petūt: idē se in ense petunt. An distāt q. dissidentq. mores. Iniusas acies 2. fera bella mouent Alternisq. volunt perire telis. Non est iusta satis sentit ratio. Vis ap.ā meritis vicem referre Dilige iust bonos 2. miscesce mal. ¶ Prosa quinta quarti libri.

¶ Inc ego video inq. q. sit vel felicitas vel miseria in ipsis p. p. atq. ipso bonis meritis pstituta. Sz in hac ipsa fortuna populari nō nihil boni malitue esse ppen do. ¶ Itēq. enī sapientum quisq. exul: inops: ignominiosusq. esse malit: potius q. polles opibus: bonore reuerendus: potentia val idus in sua permanens vrbē flo rere. Sic enī clarius testatūsq. sapientie tractatur officium: cū in contingentes populos regen tiū quodaz modo beatitudo trās fundit. Cū p. p. feritū carcer lex ceteraq. legalis tormēta penaz permissiois potius ciuibz ppter quos etiā constituta sunt debean tur. Cur bec igit versa vice mu tentur: scelerūq. supplicia bonos premant: premia virtutū mali rapiant: vehemēter admiror: queq. tam iniuste cōfusione ratio videatur ex te scire desiderio. Albinus etenim miraret si misce ri omnia fortunis casibus crede re. Nūc stuporē meū de rector exag gerat: q. cū sepe bonis iucun da: malis aspa: cōtraq. bonis du ra tribuat: malis oprata pcedat: nisi causa deprebēdatur: quid est

mit suū dolorē in hoc q. vices fortunaz videntur cōfu se 2. inordinate dispōni. 2. assignat pbia causam huius ap parentie. 2. q. ipsum cōsolatur assignando causas predicto rum. 2. ibi. ¶ Nec mirum. 2. ibi. ¶ Ita est inquit. ¶ Primo Boetius premitit queda. Scdō exp. p. mit causas sui dolo ris. ibi. ¶ Cum p. p. feritū. ¶ Pmo dicit. Ego video hinc.

exul: inops: ignominiosusq. esse malit: potius q. polles opibus: bonore reuerendus: potentia val idus in sua permanens vrbē flo rere. Sic enī clarius testatūsq. sapientie tractatur officium: cū in contingentes populos regen tiū quodaz modo beatitudo trās fundit. Cū p. p. feritū carcer lex ceteraq. legalis tormēta penaz permissiois potius ciuibz ppter quos etiā constituta sunt debean tur. Cur bec igit versa vice mu tentur: scelerūq. supplicia bonos premant: premia virtutū mali rapiant: vehemēter admiror: queq. tam iniuste cōfusione ratio videatur ex te scire desiderio. Albinus etenim miraret si misce ri omnia fortunis casibus crede re. Nūc stuporē meū de rector exag gerat: q. cū sepe bonis iucun da: malis aspa: cōtraq. bonis du ra tribuat: malis oprata pcedat: nisi causa deprebēdatur: quid est

scit. n. per h. bona fortune officiū sapientie. i. sapientis tra ctatur clarius. 2. testatūsq. i. cū maior testimonio: q. talib. plus credis cū britudo regentiū transfundit. i. dilatat in populos cōtingētes. i. vicinos. ¶ Notādū q. in bonis for tuitis est aliqd boni: q. per ipsa sapiēs expediti tractat of ficiū gubernādū subditos. Qui. n. diuinitus: potentia 2. fama pcellit alios: ap. p. tiores sunt ad regēdas republīcas: ap. p. res sunt ad subueniendū oppressis: ad dep. mēdū malos. ad p. tēgendū bonos. ad expugnādū inimicos. 2. ita sapien ti qui tractat negociū republice necessaria est potētia 2. di uitiarū abundātia. Sz sapiēs qui vacat cōtēplatiōe diu itie sunt onerosi: q. nimia inde gerit sollicitudinem.

¶ Cū p. p. feritū carcer lex. ¶ Dic Boe. exp. p. mit cāz sui doloris 2. admiratiōis dicens. Cū lex 2. carcer 2. cetera tormēta lega liū penaz. poti. q. debeant p. p. nitiōis. i. malis ciuibz p. p. quos pstituta sūt. Ego vehemēter admiror: cur bec tormēta vi ceuerat. i. Sio mō mutent. ita vt supplicia scelerū. i. maloz rū. p. māt bonos. 2. mali rapiāt p. p. virtutū. i. virtuosoz. 2. ego desidero o. pbia scire ex te que videat esse rō. i. causa tam iniuste cōfusione. min. n. mirares si credere oia mi sceri fortunis casibus. Tūc autē deus rector oīz exagge rat. i. augmētat stuporē meū. qui de cū sepe bonis iucunda malis aspa tribuat. 2. p. p. p. p. bonis dura tribuat: malis oprata pcedat: nisi deprebēdatur. i. cognoscat causa boni. qd ē B. qd videat differre a fortunis casib. q. d. nihil. ¶ Notā dū q. tormēta legalia sic carcerem b. oz. mutila: flagella:

et huiusmodi propter malos: ista sepius vident infligi bonis malis eademque super hoc admiratur Boetius: cum tamen deus debeat punire malos: et remunerare bonos. et nisi huius ratio cognoscatur quare hoc contingat nihil est quin talia videantur contingere a casu et a fortuna: et non subiacere regimini providentiae divinae: quod absurdum est.

Nec mirum inquit. Dic phia assignat causam apparentis talis confusionis: quod sic videtur esse propter ignorantiam cause: et dicitur. Nec mirum liquid credatur confusum et temerarium. casuale in istis inferioribus: igitur ratione ordinis. In die providentia sed quia tu ignorant causas tantae dispositionis divinae tamquam boni rectores

quod a fortuitis casibus differre videatur. Nec mirum inquit si quod ordinis ignorare ratione temerarium confusum credatur. Sed tu quis cuncte dispositionis ignoras: in quibus bonus minus rectore tempore: recte fieri cuncta ne dubites.

Aethrum quantum quarti libri.

Iquis arcturi sydera nescit. Propinqua summo cardine labi.

Cur legat tardus plaustra boetes: Adergat seras equos flammae: Lix nimis celeres explicet oxos? Reges stupebit etheris alti.

Deus operatur modum suam bonitatem. ideo non dubites cuncta recte fieri. Notandum quod mirum est cuius causa nescit. pro tanto. n. multi mirantur de eclipsi solis: quod causas ignorat: et quod Boetius ignorabat causas huius confusio quare bonis malis et malis bona contingat: ideo hoc admira- batur: et causa admiratio eius fuit ignorantia dispositionis divinae providentiae.

Aethrum quantum quarti libri.

Iquis arcturi sydera nescit. Mirum est quantum mirum huiusmodi quod dicitur alemanicus ab in- uentore. dactylicum a pede predominante. tetrame- trum. i. quatuor pedum. yperbataecium. i. abun- dans in yma syllabis: quod metro phia decla- rat quod ea quorum cause non apparet videntur mira. 2. ostendit quod cognita causa cessat admiratio ibi. Nemo miratur flamma. Primo ostendit quod propter lateria causarum boetes mira- tur. et idcirco de hoc dicitur exemplum. Primum est de eo quod accidit in stellis iuxta poli septentrionalis: quod ille stelle ceteris stel- lis remotioribus tardius mouetur: et tamen velocius oritur. et au- tem ignorat causas huiusmodi illi videtur hoc mirum. unde dicit. Sigo nescit sydera arcturi. i. maiorem yrie. labi. i. volui. p. pinqua summo cardine. i. cardini ponendo ablatiuum pro dative causa metri. i. polo septentrionali. ille stupebit. i. admira- bit. legat alti etheris. i. firmamenti. Lix boetes. i. stella tar- da. legat. i. praefat. plaustra. i. stellas plaustra. i. maiorem yrie. i. mergat seras flammae equos. loquens more poetico quod sequentes iudicii vulgi. dicitur stellas tingi in mari quod occi- dit. et dicit boetes mergere seras flammae. i. lumina sua tar- da: nunquam ergo mergit. et est modus loquendi id quod nunquam fit tarde fit cum tamen boetes explicet oxos nimis celeres: eo quod in principio noctis nobis statim apparet. Secundum exemplum est de eclipsi lune: quod nescientes causas adeo aliqui admi- rantur: putant eam eclipsim contingere p. cantatione: et vo- lentes auxiliari lune et impedire ne audiat incantatione: con- cutiunt oia vasa erea et sonora tpe eclipsis. unde dicit in lite- ra. Cornua plene lune pallent: quod icipiente eclipsi luna inci- pit apparere comiculata. cornua infecta metibus. i. terminis opace noctis. i. ymbre terre. et p. bebi. i. luna. confusa. i. prima

tione luminis. detegat id est apparere faciat astra minora. que tegerat id est latere fecerat. fulgentior: id est abundan- tia sui fulgoris. Tunc publicus error: quod putatur luna in- cantari commouet gentes. et lassant: id est fatigant era. i. va- sa erea vel campanas crebris pulsibus. Notandum quod arcturus dicitur ab arctos quod est yrie: quae est quodam signu

Palleant plene cornua lune
Infecta meritis noctis opace:
Quaeq; fulgenti tegerat ore
Losa p. bebi detegat astra.
Comouet gentes publicus error:
Lassantq; crebris pulsibus era.
Nemo miratur flammae cho-
Litus fremeti tundere fluctu:
Nec nimis dura frigore mole
Ferunt p. bebi solui estu.
Ibi eni cas cernere proprium est.
Illic lateres pectora turbant.
Litrae quae rara puebit etas:
Stupetq; subitis mobile vulgus.
Cedat incertis nubilus error:
Lassent pfecto mira videri.

polo arctico: quia minorem circuli suo motu describunt. et stelle remotiores maiorem. unde eius stelle remotiores in equali tempore pertranseant maiorem circulum in quo stel- le propinquiores minores: quia ambo circuli sunt semel i die naturali. patet per diffinitionem velocitatis et tarditatis quod stelle propinquiores polo tardius mouentur: et remotiores velocius. Illud enim mouetur tarde quod in equali tempo- re pertransit minus spacium. et illud mouetur velociter quod in equali tempore pertransit maius spacium. Notandum quod luna recipit lumen suum a sole. si ergo corpus opa- cum interponit impediens ne lumen solis perveniat ad lu- nam: vel in toto vel in parte. necesse est lumen lune desin- cere vel in toto vel in parte. et hoc est lunae eclipsari.

Nemo miratur flammae cho-
Videtur phia quod cogni-
ta causa cessat admiratio dicitur. Nemo miratur flammae cho-
ri. talis yrie. tunc dicitur. i. percutere. litus fremeti fluctu. i. ma-
ris. et hoc dicitur pro tanto: quia vento flante aqua maris ce-
dit: et ad litus resistens repugnat. nec etiam aliquis miratur
mole. i. magnitudinem nimis frigore duram. i. congelatam. solui-
eri. solui. et hic est paragoge. i. additio syllabe ad finem or-
tionis propter necessitatem metri. ergo ponit solui pro solui.
fremeti estu. p. bebi. i. solis. hic. n. i. in istis exemplis promptus
est cernere causas. quare ventus impellit mare. quare sol li-
quescit niuem. sed illic in positis exemplis. lateres cause
turbant pectora supple p. admirationes. et mobile vulgus
stupet. i. miratur. subitis. i. de subitaneis eventibus. et stupet
cuncta quae puebit. i. p. ducit rara etas. i. quae raro eveniunt.
sed si vis cessare admirationem. nubilus error incertitiae est
ignorantiae cedat causarum cedat recedat et accedat noti-
cia causarum. pfecto. i. pro certo tunc cessent videri mira quae
prius state ignorantia videbantur mira.

Notandum quod sacerdos in egypto propter admirari in-
ceperunt philosophari. videntes enim eclipses solis et lune: et
ignorantes causas: mirabantur causas earum inquirentes quibus
invenit habuerunt scientias earum eclipsium: quod
scire est causam vel cognoscere. cognita ergo causa cognos-
citur res: et per consequens cessat admiratio.

¶ Prosa sexta quarti libri.

Ta est inq. ¶ Dic itipit sexta p̄a b̄uitus quar-
tin qua p̄a p̄bia consolida Boetii assignat
causas p̄dictoz: que vidēt mira i diuina gu-
bernatioe: p̄pter ignorātia cause. 1. p̄mo Boe-
tius petit sibi explicari istas causas: 2. p̄bia tā-

git difficulta-
tem explica-
tionis caruz.
2. p̄mittit se
velle assigna-
re causas. 2.º
eas assignat.
2.º ibi. (Sed
quonias. 3.º
ibi. Quis ge-
neratio. p̄mo
Boetius cōcedit qd̄ di-
ctū est de ad-
miratiōe bo-
minus p̄pter
ignorātiā
causarum di-
cens. Ita est
inq. tūc petit
explicari cau-
sas admirati-
onis eoz: que
cōtingūt i di-
uina p̄uiden-
tia 2. dispōne
dicēs. Q̄bi-
losofia euz

¶ Prosa sexta quarti libri.

Ta est inq. S3 cū tui
muneris sit latētū rēz
causas euoluere: vela-
tasq: caligine explica-
re rōnes: q̄so vti hinc decernas:
qm̄ hoc me miraculū marie per-
turbat 2. edisciras. P̄. Tum illa
paulisp̄ arridens: ad rē me inquit
oīuz questu maximā vocas: cui
vix exbausti quicq: satis sit. talis
nāq: mā ē vt vna dubitatiōe suc-
cisa: innumerabiles alie velut hy-
dre capita succrescant: nec vllus
fuerit modus: nisi q̄s eas viuacis-
simo mētis igne coerceat. In hac
eni de p̄uidētie simplicitate: s̄ fa-
ti serie: de repētis casib: s̄ cogni-
tiōe ac p̄destinatiōe diuina: de ar-
bitrij libertate queri solet. Que

euoluere. i. elucidare causas latētū reruz. fit tui muneris. i. tue gratie 2. explicare rōnes velatas caligine. i. rōnes ob-
scuras 2. difficiles. q̄so vt hinc. i. de ista difficultate. discer-
nas. i. iudices 2. edisciras. i. disputes: qm̄ B̄ miraculū marie
me perturbat. s̄ q̄re malis bona 2. bonis mala eueniāt. 2. p̄bia paulisp̄
arridēs Boetio ingat ad rē maximā oīuz q̄si-
tu. i. ad maximā q̄onē. vocas. i. licitas me. cui vix quicq: ex-
bausti satis sit ei ad quā exbauriēda 2. soluedā vix aliquid
sufficit. talis nāq: est mā quā petis declarari vt vna dubi-
tatiōe succisa. i. soluta. innumerabiles alie succrescāt: velut
capita hydre: quoz vno ablato tria succrescebāt. nec fue-
rit modus. i. terminus dubitationuz: nisi q̄s eas coerceat vi-
uacissimo igne. i. ardētū iuestigatiōe mētis. In hac. n. mā q̄
ri solet de p̄uidētie simplicitate. de serie fati. de repētinis
casib: de p̄destinatiōe diuina. de libertate arbitrij: que oīa
quāti oneris. i. difficultatis sint ad determinādū triuple p̄-
p̄dio. ¶ Notādū q̄ sapientis ē scire oīa vt 2. xingit ex p̄be-
mio meta. 2. cū scire sit p̄ causas. p̄ posterior. ¶ Sapientis ē
euoluere cās rerū latētū. i. dicit Boetius ad p̄bias. Tui
muneris est euoluere causas. ¶ Notādū q̄ dicit p̄bias pau-
lisper sibi arrisise. p̄ p̄bia inuit mox 2. habitū sapientū.
quī audita simplicitate iperitoz aridēt eis 2. gratulando
q̄ ipsi cū auditate sapiam q̄rit. ¶ Notādū B̄ fabulas
hydra fuit serpens in lerna palude. habēs plura capita: q̄rū
vno succiso tria excresecbāt quē cū berules cū sagittis i-
terficere nō posset gladio: igne ipsum consumpsit.

¶ Sed qm̄ bec. ¶ Dic p̄bia p̄mittit velle assignare causas
dicēs. Qm̄ bec nosse te est quedā portio. i. pare tue medici-
ne q̄q: sim. ¶ septi. i. cōclusi. angusto. i. breui limite t̄pis. tū
aliquid deliberare conabimur: s̄ sit oblectat delectamen-
ta. i. suauitates: musici carminis. i. metri. opozet q̄ differas
paulisper. i. modicu hāc voluptatē. donec cōtexo. i. forma

bo rōnes sibi nexas. i. iunctas ordine. dicit Boetius. vt libet
inq. i. vti tibi placet: tūc ip̄a p̄bia orsa. i.icipis loqui velut
ab aliquo p̄ncipio. ita differunt. d̄sputant. ¶ Notādū p̄
B̄ q̄ dicit. Nos septi angusto limite t̄pis. inuit p̄bias p̄ites
māz adeo ēē difficilē q̄ totū t̄pis p̄itis vite q̄ breue ē vix
sufficit ad p̄dicta plenarie declarāda. ¶ Notādū q̄ dicit

quāri oneris sint ip̄e p̄p̄dia. S3
qm̄ bec quoz te nosse q̄dā medi-
cine tue portio ē: quāq: angusto
limite t̄pis septi: m̄ aliquid d̄be-
rare conabimur. ¶ Q̄ si te musici
carminis oblectamēta delectat:
hāc opozet paulisp̄ differas vo-
luptatē. Bū nexas sibi ordine cō-
texo rōes. B. ¶ At liber inq. P̄.
Tum velut ab alio orsa p̄ncipio
ita differunt. D̄uz gnatio rex cū
ctusq: mutabiliū nāz p̄gressus:
2. q̄cqd̄ aliquo mouet nō cās or-
dinē formas ex diuine mētis stabi-
litate sortit. ¶ Bec i sue simplicita-
tis arce cōpositio: m̄ltiplicē rebuz
gerēdis modū statuit: q̄ mod⁹ cū
i p̄a diuine itelligētie puritate p̄spi-
ciē p̄uidētia noīat. Cū vō ad ea
q̄ mouet atq: dispōit referatū

p̄bias orsam
fuisse ab alio
p̄ncipio. nā il-
la que p̄bia p̄-
us pbauit d̄-
ducunt ex B̄
p̄ncipio q̄ d̄s
est p̄fectū bo-
nus 2. vltim⁹
finit oīuz: q̄
aut nūc vult
demonstrare
deducunt ex
B̄ p̄ncipio q̄
d̄ens est p̄nci-
piū effectiuiū
omniū vt pa-
tebit.

¶ Quis gene-
ratio reruz.
¶ Dic p̄bia p̄le
quit intēuz
volēs assigna-
re causas q̄re
bonis mala 2.
malis bona cō-
tingūt. 2. p̄i-
mo declarat:

quedā ad suā determinationē necessariā. 2. p̄ponit suā de-
terminationē. 2.º ibi. (Que vero inges.) p̄mo p̄bia deter-
minat de p̄uidētia diuina 2. de fati. 2.º ostēdit que sint ea
que fato diuidunt. 2.º ibi. (Es ferio.) p̄mo ostēdit qd̄
noīetur diuina p̄uidētia: qd̄ fatū. 2.º tangit differētias
iter ea assignādō diffōnes vtriusq: Tercio ponit diuersas
opinionēs circa fatū. Quarto isert quādā cōclusionē circa
fatū 2. p̄uidētiā. 2.º ibi. (Que s3 diuersa.) 3.º ibi. (Sue igitur.)
4.º ibi. (Quo fit.) p̄mo dicit. Generatio oīum rex
cūctusq: p̄gressus nāuz mutabiliū: 2. q̄cqd̄ alio mō mou-
netur. illud sortit causas gnatiōis 2. mutatiōis. 2. ordinem
gnatiōis 2. mutatiōis: 2. formas quib⁹ gnātū vel mouēt
subales vel accitales oīa ista sortit ex diuine mentis sta-
bilitate. ¶ Dec. n. mēs diuina p̄posita. i. stabilita. in arce. i. in
altitudine sue simplicitatis. statuit reb⁹ gerēdis. i. sciēdis
multiplicē modū: qd̄ modū cū conspicit. ¶ Considerat in ip̄a
puritate diuine itelligētie. fm̄ ēē qd̄ b3 in itellectu diuino
noīat p̄uidētia. cū vō iste modus refert ad ea q̄ mouet 2.
disponit a veterib: 1. ab antiquis fatū appellatū est. ¶ No-
tādū q̄ oīa a p̄ sūt mutabilia. aliqua mouent fm̄ subas vt
gnabilia 2. corruptibilia q̄rū ad illa dicit. Quis generatio
rerū. Alia aut sunt mutabilia fm̄ locū: 2. nō fm̄ subam: vt
corpora celestia. q̄rū ad illa dicit. Luctusq: mutabilium
naturaz. p̄gressus. Alia sunt mutabilia solū fm̄ opatiōē
i. fm̄ itelligētiā. fm̄ fm̄ subam: nec fm̄ vbi. p̄pe sicut itel-
ligentiē: q̄rū ad illas dicit. Et q̄cqd̄ aliquo mouet modo.
Aliter exponit qd̄ in rebuz mutabilibus triplex est dispo-
sitiō. vna est qua trāsēūt nō esse ad esse per gnatiōes.
q̄rū ad hoc dicit. Oīum generatio rerū. Aut res p̄manēt
in exīstētia per aliq̄ tēpus. postq̄ generatē sunt. q̄rū ad
illas dicit. Luctusq: mutabilium naturarū p̄gressus. Aut
res p̄cedunt de esse ad non esse per corruptionē. q̄rū ad

illas dicit. Et quicquid aliquo mouetur modo. ¶ Notandum quod dam dicitur. fatum esse quodam dispositione delectat in rebus inferioribus per actionem corporis. ¶ In qua inferiora necessitantur et costringuntur ad immobiles effectus. Et sic beatus Gregorius in omni epiphania ipso fatum dices. Absit a fidelibus cordibus fatum esse aliquid dicam. ¶ In necessitate inferiora quod sic oia veni-

rent ex necessitate. Alio accipitur fatum per dispositionem rerum per quas res dependunt ex diuina voluntate et potestate. et sic fatum conceditur aliquid esse. Et sic prouidentia diuina ordinata siue dispositio existens in mente diuina: quia cuncta inferiora sunt per uiam per fatum sue nature. fatum autem est dispositio diuina extra in rebus mobilibus quod singula suis anectibus ordinibus per magis patet.

¶ Que diuersa esse facile liquebit. ¶ Hic ponit differentiationem inter prouidentiam et fatum assignando definitiones utriusque. scilicet: cuncto ostendit quod unum eorum dependet ex altero. ibi. ¶ Que igitur diuersa. ¶ primo dicit. Que duo. scilicet fatum et prouidentia diuina liquebit. ¶ patet esse diuersa. si quis metem consideret. scilicet: considerauerit utriusque vim. In nam et essentialia et diffinitiones prouidentia dicit. prouidentia est ipsa diuina ratio: que est in summo principio omnium reposita: que. scilicet ratio cuncta disponit. Tunc diffinitiones fatum dicit. Fatum est dispositio inherens rebus mobilibus. i. temporalibus per quam dispositione prouidentia necit queque suis ordinibus. Tunc declarat istas diffinitiones ex proprietatibus utriusque intendens quod prouidentia completur omnia simul. sed manifestus est quod omnia nullo sunt simul nisi in mente diuina. ergo oportet quod prouidentia sit ratio existens in mente diuina. ad fatum vero spectat ut ea que fatum subdunt distribuantur per tempora et loca: ita quod ordo fatalis quoad successionem temporalem importat. talis autem successio non est nisi in ipsis rebus mobilibus. ¶ ergo oportet quod fatum sit in rebus mobilibus. unde dicit in littera. prouidentia namque cuncta complectitur pariter: quia diuersa et infinita. Fatum vero digerit. i. diuidit singula distributa in motum. locum: formis: temporibus. ita. scilicet per hoc temporalis explicatio que ad fatum pertinet. adunata in prospectu diuine mentis sit prouidentia. Eadem vero adunatio digesta. i. diuisa et explicata temporibus que successiones important vocatur fatum. ¶ Notandum quod: plus dicitur quod diffinitio rerum facienda tum per est in intellectu diuino dicitur prouidentia: ut autem refertur ad res mobiles dicitur fatum. Posset alicui videri quod fatum et prouidentia significarent eandem res sub diuersis rationibus. Ideo phibet hoc excludens ostendit ea realiter distinguuntur ponens diffinitionem utriusque. ¶ Notandum quod cognitio dei habet se ad res sicut cognitio artificis ad artificia:

ita. sicut ergo oia artificia subduntur ordini rationis artis sic necesse est omnes res subdi rationi ordinis diuine prouidentie propter quod ostendit quod prouidentia est diuina ratio que cuncta disponit. ¶ Notandum quod dispositio que ponit in diffinitione fati accipitur pro ordine. et dicitur ille ordo inherens rebus mobilibus. ad differentiationem ordinis qui est in ipsa

te preedit. Sicut. n. artifex facit de rei formam metem precipies mouet operis effectum: et quod simpliciter peritaretur per preterit: per tales ordines ducit. Ita deus prouidentia quod singulariter stabiliat facienda disponit. fatum vero hec ipsa que disponit multiplex ac temporalis administrat. Sine igitur famulatus administrat prouidentie diuinis spiritibus fatum exercet: seu anima: seu tota interuiente natura: seu celestibus syderum moribus: seu angelica virtute: seu demonum varia solertia: seu aliquid horum: seu omnibus fatalis series teritur. illud certe manifestum est immobile simpliciter gerenda: fatum vero eorum que diuina simplicitas gerenda esse disposuit.

prouidentia. nam ordo fatalis preedit ex simplicitate prouidentie: sicut declarat in simili dicens. Sicut enim artifex puta edificator formam faciente rei sicut domus. mente percipiens. i. prospiciens. mouet. i. producit effectus operis. et quod simpliciter et plenarie preperat mente. i. formam domus cum suis partibus simul ducit per temporales ordines supple ad effectum. primo fundamentum. postea parietes. ultimo tectus. Ita deus prouidentia sua singulariter. i. simpliciter et stabiliter disponit omnia facienda: sed fatum idest per fatum ea que disposuit temporaliter administrat. ¶ Notandum quod prouidentia diuina habet esse in prima causa. fatum vero in rebus causatis. Item prouidentia diuina habet motum unum: quia est in uno simplici. In mente diuina. fatum autem habet motum pluralitatem: quod in pluribus causatis habet esse. Item fatum dependet a prouidentia diuina. sicut effectus a sua causa: sed non e contrario. Sicut enim forma rei artificialis dependet a forma preexistente in mente artificis: non e contrario. sic fatum dependet a prouidentia diuina. non autem e contrario.

¶ Siue igitur famulatus. ¶ Hic ponit diuersas opiniones circa fatum et dicit. Siue fatum exercet quibusdam diuinis spiritibus famulatus diuine prouidentie: siue exercet anima siue tota natura interuiente. siue exercet motibus corporis syderum. i. celestium. siue angelica virtute: siue demonum solertia: siue aliquibus horum. vel omnibus: hoc est incertum: tamen istud est certum. prouidentia diuina esse immobile et simpliciter formam rerum gerenda: idest fiendarum: sed fatum esse mobile necesse idest dispositione. et ordine temporalitatis eorum que diuina simplicitas disposuit gerenda. i. produenda. ¶ Notandum quod fatum est temporalis dispositio rerum in quantum ea que prouisa sunt a deo producantur ad effectus mediantibus causis secundis administrantibus. de quibus causis

ratione diuina. que iam vocamus prouidentiam per quod ordinem prouidentia diuina anectit queque suis ordinibus. i. ut illa emanant illo tempore et alia alio tempore. Nec prouidentia illa potest.

¶ Que igitur diuersa sint. ¶ Hic ostendit quod igitur fatum et prouidentia differant: tamen unum dependet ex altero diuine. Que igitur sint diuersa: tamen alterum dependet ex altero. scilicet fatum dependet ex prouidentia.

diuerse fuerūt opiniones: quas Boetius tangit in littera: sed nullā earū affirmat. Nā qdā antiquoz dicebāt fatum exerceri mediātib⁹ diuinis spiritib⁹ deo famulātib⁹. Alij dicebāt ipsius exerceri ab aia mudāna: sicut Platonici: qd alij exponūt de aia humanā: qz per ipsas tanqz p causas: secundā exercēt act⁹ liberi arbitrii qz sub puidētia cadunt.

Alij dixerūt fatū exerceri totā nā inferiēte: intelli gentes p totā naturā cōplexiōem oīus elemētōz. Alij dicūt fatū exerceri moribus corpoz celestīū, sicut astrologi. Alij qz per variā solertiā am demonū, z dicunt de mōnes in propositio spirit⁹ habitates circa bumectas partes aeris: fm doctrinā quorūdā platonicoz qz dicunt cacodemones, i. malum scientes.

Alij dicunt fatū exerceri angelica virtute. Ubi notādūz qd in pma opinione fatū dicit exerceri mediātibus spiritibus deo famulātib⁹: qd est intelligēdus de spiritib⁹ oīa dī sponētib⁹: qz imobilitatē pmanētib⁹. Qz ad in s⁹ opione fatū exerceri vntē angelicā: intelligēdū ē de angelis siue spiritibus applicātib⁹ se diuersis locis missis i ministeriū. Angelus. n. nūci⁹ interpret⁹: ē nomē officij nō nāe fcs. B. gregō.

¶ Quo fit vt oīa. Dicit fert quādā pōlōne fcs fatū z puidētia. z declarat eā i exēplo ibi. Nā vt orbiū. pmo dicit. ex quo dicit⁹ fatū depēdere a puidētia diuina. Quo fit. i. ex quo seqt⁹ vt oīa qz substat fatū ē puidētia sint subiecta. Cui etiā puidētia ipsius fatū subiacet: qz nō ecōuerso: qz quēdā qz locata sunt sub puidētia superat⁹ seriē fati. Ea que immediate p oīū admistrant: sicut creatio rez: z glori ficatio creaturā rōnālīū. ea vō qz sunt ppinqua pme diuinitati stabili fixa. i. imobilia. Dec excedit ordinē fatalis mobilitatis. i. imutabilitatis. ¶ Tōtādūz qd fatū depēdet a puidētia sicut effect⁹ a sua cāmeceffe ē illa qz depēdet a fato etiā a puidētia depēdere. nō ē ecōuerso: qz effect⁹ nō adequat⁹ sue causē. puidētia autē ad diuinū intellectūz spectat. fatū vero ad ea que in creaturis gerunt.

¶ Nā vt orbiū. Dicit declarat illā pōlōne p exēplū oīdēs quo qdā subiacet fato magis: qdā min⁹: z qdā totalr excedunt fatū. z ex dictis cōcludit mobilitatē ad fatū z puidētia p qdā sūtia. ibi. (Igit⁹ vt ē.) Dicit p. Nā sic orbiū. i. circuloz: vntētiū. i. mouētū ē circa eūdē cardinē. Iapem. ille qz ē intim⁹. i. vicinior siue primior aī accedit ad simplicitatē medietatis. i. axis vel cētri: qz tardior motu mouetur: iō magis accedit ad mobilitatē axis. i. i se circulus respectu exterioris bz se ad modū cētri: circa qd exterior versat⁹. vñ subdit qz est veluti qdā cardo. i. cētrū ceteroz orbiū extra locatoz: qz que versentur. Sicut mediolus

In rota adhibet axis: z est sicut cardo quidā circa quēz voluunt cancri z radij. Eximus vero. i. vltimus obis exteri or. rotatus. i. motus maiore ambitu. tāto explicat amplioribus spacijs: qzto discedit a media indiuinitate puncti. cētri. Sigd vero illi medio se pnectat illud cogit. i. pēlitur in simplicitatē. i. mobilitates axis. z cessat diffundi z

se discedit maiorib⁹ fati nexibus iplicat⁹: ac tāto aliqd fatū libez ē: qzto illi rez cardinē vicini⁹ pērit. Qz si supne mētis beferit firmitati motu carēs: fati quoqz supgredit⁹ necitatē. Igit⁹ vt ē ad itellectū rōcinatio: ad id qd est id qd gignit ad eternitatē tēp⁹: ad punctūz mediū circulus: ita ē fati series mobilis ad puidētia stabilem simplicitatē. Ea series celū ac sydera mouet. elemēta in seinuicēz tēpat: z alterna cōmūtatiōe trāsfomat. Eadē nascētia occidētia qz oīa p filēs seruūz seminiqz renouat pgressus. Nec actus etiā fortunālqz boiū indissolubili causarū pneriōe pstringit qz cū ab imobilib⁹ puidētie pficiantur exordij: ipsas quoqz imutables

quāto remotiora tāto magis mutabilia: qd declarat pbia exēplo diuersoz circuloz ab eodē centro ductoz: in qz bus circulus remotior a cētro est maior: z veloci⁹ mouet⁹: qz maius spaciū ptransit in equali tēp. que autē est vicinior cētro minor est z tard⁹ mouet⁹ min⁹ spaciū ptransit. circuli vero medij medio mō se habēt: est optima cōparatio cētri circuli ad creatozē. Sicut. n. cētrū est idiuisibile: z ab ipso possent plures circuli pcedere. ita creator vñ z idiuisibilis exis ifinita creat z gubernat.

¶ Igit⁹ vt ē. Dicit pbia pcludit habitudinē fati ad puidētia diuinā p qdā sūtia z dicit. Series fati ita ē. i. ita se bz ad stabilez simplicitatē diuinē puidētie sic rōcinatio se bz ad itellectū. Ubi sciēdū qz illud qd itellect⁹ simplici veritate itelligit rōcinatio p modū discursus z successiue apprchēdit. Etiā fatū se bz ad puidētia sicut illud qd gignit bz se ad illud qz est. Ubi sciēdū qz illud qd gignit est in qdā luxibilitate z motu. qd vero actu ē genitū est in quādā pmanētia. Etiā bz se fatū ad puidētia sicut tēpus ad eternitatē. Ubi sciēdū qz in tēp est successio partūz ipis pscētis: pteriti z futuri. eternitas autē est sine successione tota simul exis. Itē fatū bz se ad puidētia sicut circulus ad mediū punctū. Ubi sciēdū qz circulus distendit z p ptes diuidit mobilis exis. pūctū autē ē imobile z indiuisibile: qz ex pmo mo euclidis pūctū est cuius pars non est.

¶ Ea series celūz zc. Dicit pbia ostendit que sint illa que fato disponunt. Secundo pcludit qz illa que itellectū cōfusa vident⁹: in diuina gubernatione sunt rōnabiliter ordīnata ibi. Quo fit. pmo dicit. ea series fati de qua obiectum est mouet celūz z sydera. temperat elementa in seiuicem ne totalr se corrumptat: z transformat ipse alterna cōmūtatione. ita ex ex aqua fiat aer z cōuersio. z eadem series fati renouat omnia nascētia z occidētia. i. mouen

diffusur⁹ p magnus spaciū. similiter illud qd long⁹ a pma mēte oī seddit sic creaturē corruptibiles. maioribus nexibus fati iplicat⁹: z tanto magis aliqd est liberius a fato qzto vicini⁹ pētit. i. accedit illū cardinēz rerum. i. deū qz si firmitas supne mentis beferit suū pēgredit⁹ ne cessitate fati. ¶ Tōtādūz qzto magi ena sunt ppinqua pmo causato min⁹ sūt mutabilia. z

nia p filios pgressus fecerit quod ad alia. 2. semini q ad ve
gerabilia. 2. fatu etia strigit idisfolubili neptioe causaru
ac. Lopatores 2. fortunatos homines q oes res cu pficiscat. i.
pcedat ab exordijs vine. puidetie. necesse e eas ee imuta
biles. ita. n. res optime regunt. si simplicitas manens i di
uina mete. pmar. i. explicit. ideclinabilem. i. mutabilem
ordines caru.

Dic aut ordo
diuine prou.
dentie coer.
ceat ppria in
comutabilita
te res muta
biles: 2. alioq
temere idest
causale flui
turas. ¶ No
tadu q fatuz
piderat ou
pse. vno mo
vt est i causis
scdis: qru or
do et disposi
tio dicit fatu:
2 sic fatuz est
mobile: 2 res
fatu subiacet
tes sut mobi
les. Alio mo
piderat fatu
sz qz depedet
a puidetia di
uina. q oio imo
bilis e: sic fa
tu fortit imu
tabilitatem 2
sic etia res fa
tales vt sic sz
substantia sut
imobiles. ¶ Notadu q si aliqd possit declinare ab ordine
puidetie. tuc puidetia diuina deficeret a suo effectu: et
hoc reddideret in ipotetia regentis. Et si dicis si oia subia
cent puidetie diuine. ergo oia eueniunt ex necessitate. di
cendus q no: qz de puidet res sicut fatu future. qda pui
det necessario euenire: quedam contingeret. 2 de b vi
detur magis in quinto libro.

¶ Quo fit. ¶ Dic pbia ostendit q ea que apparent in reb
confusa in diuina gubernatione sunt ordinata dicēs. Quo
fit. i. ex hoc q diuina prouidentia leuitabilem ordine re
bus constituit. sequitur vt est vobis minime valentibus
considerare hunc ordinem rez videantur vobis oia cofu
sa 2 perturbata. nihilominus tamen modus suus. i. ordo
ppria diuine puidetie. disponit cuncta dirigens ea ad
bonum. nihil n. est qd ca mali fiat. nec etia ab ipsis ipso
bis. quos boni quentes prauus error auerit. vt prius
demonstratu est. nedum. i. multo minus. ordo fatalis pfi
ciscens de cardine sumi boni. i. ab ipso deo. deflectat a suo
exordio. i. deo q est finis 2 principiu oium. ¶ Nondum q
dicit malos nihil facere ca maliciis oppositu pz. multi
enim seipos iterunt. dicēdum q nullus opat respiciēs
ad malu. qz oia bonu appetit. Si aut gs malu opat: hoc
contingit sub fantasia mali. Na aliq in magna anxietate
extus estimat ee bonu fingere anxietate. 2 nihil aliud ipse
pideras sequi hanc estimationē seipm iterficiens. 2 talis
puans se bono ducit fantasia boni. qz tuc putat bonu esse
effugere anxietatem priuatione vite.

¶ Que vo iques. ¶ Dic pbia soluit qstione qre bona ma
lis 2 mala bonis trigan. 2 pmo ostidit hoc in generali. scdo
magis i spali. ibi. ¶ Sed si aliq. ¶ Pzio assignat caz pdicti
accidēt ex defectu iudicio bonuz. scdo ex 2rio iudicio
dei 2 bonuz. ibi. ¶ Na vt pauca ¶ Pzio facit qd deū e. scdo
declarat per simile. ibi. ¶ No. n. dissimile. ¶ Pzio dicit. O

in b bonuz iudicia spugnāt. Et
quos alij pmo alij supplicio di
gnos arbitrant. Sz pcedam vt
aliqs possit bonos malosue di
scernere. Nu igit poterit intueri
illa iteperie: velur i corpb? dici
soler: aiox: no eni dissile e mira
culu nesciēt: cur sanis corpb?
bis quide pulcia illis ho amara
pueniat. Cur egri e qda leuib?
qdas ho acrb? adinuānt. Ad b
medic? q sanitatis iph? atqz egri
tudis modu tpamētūz dinoscit
mime mirat. Quid ho animoz
aliud salus videt esse qz pbitas?
qd egritudo qz vicia? Quis eni
ali? vel seruatoz bonoz: vel ma
loz depulsoz: qz rector ac media
toz mētūz ds? Qui cū et alia pui
detie specula respicit: qd vnicui
qz pueniat agnoscat: 2 qd puere
notuit: accomodat. Hinc iam fit
illud fatalis ordinis isigne mira
culum: cū ab sciente gerit quod

iudicia hominum. vt quos alij premio alij arbitrant di
gnos supplicio. sed concedamus vt aliquis possit discer
nere bonos 2 malos. Nunquid ipse poterit intueri illam
intimam temperiem. idest interiorē conditionē 2 qua
litem animoz velur solet dici in corporibus. quasi di
cat. Ego loquor de animis fm qz homines consueuerunt
loqui de corporibus. ¶ Notandum q propter defectu
sum iudicium hominuz contingit qz indicant eos esse bo
nos qui mali sunt et e conuerso. Si ergo iudicant malos
esse bonos. et si illis eueniant mala: putant bonis eueni
re mala. et si bonis quos iudicant malos eueniant bona.
putant malis euenire bona. Et ideo sepe putat malos esse bo
nos: cum mali depmuntur iudicantes bonos esse bo
nos. 2 putant malos extolli. cum boni extolluntur. quia in
dicant bonos esse malos.

¶ No enim dissimile est miraculum. ¶ Dic pbia declarat
hoc per simile dicēs. Istud miraculum non est dissimile:
imo valde simile ad ppositu nesciēt alicui cur sanis cor
poribus bis cōueniat dulcia bis amara. etia nescienti alij
cui cur qdam egri adiuuatur leuibz: qdam acerbis: licet
hoc videat mix nesciēt. tamē medicus de hoc no mirat:
qui cognoscit modū 2 tēperamētum sanitatis 2 egritudi
nis. sicut similiter licet homo ignozet quid cōueniat ma
lis 2 bonis. tamē de? g est scrutatoz cordiū ista cognoscit
vidēs qz bonis aliquādo cōueniūt aduersa. malis quādo
qz pspira. ideo sic eis distribuit: hoc est qd subdit appli
cando similitudinē ad animū dicēs. Quid. n. aliud videt

l'apparet esse salus animoz q̄ p̄bitas: quid aliud ē egri-
tudo animoz q̄ vicia. ⁊ quis aliue cōseruator est bonoz:
⁊ depulsoz maioruz: q̄ deus rector ⁊ medicator: mentius.
Qui cū respicit ex alta specula prouidentie: ipse agnoscit
quid unicuiq̄ cōueniat. ⁊ q̄ nouit cōuenire hoc accōmo-
dat. hinc. i. ex hoc q̄ dictū est. Sit in signe miraculū ordi-
nis fatalis. i.

fit illud quod
admirant
homines in ordi-
ne fatali cum
scire. i. a deo
illud geritur
i. fit q̄ igno-
rantes stupeat
i. admirent.
¶ Notandū
q̄ est bona cō-
paratio sani-
tatis ⁊ egritu-
dinis corpora-
lis ad medi-
cum: ⁊ p̄bita-
tis ⁊ vicij ani-
moz ad deū.
sicut enī me-
dicus cognos-
cens cās sani-
tatis ⁊ egritu-

stupeant ignorantes. Nā vt pau-
ca que valet ratio humana de di-
uina p̄fūditate p̄stringat: de hoc
quēz iustissimū ⁊ eq̄ seruantissimū
mūz puras: oīa sciētī p̄uidentiē
diuersū videt. Et victricē q̄dem
cām dījs: victā p̄o Carboni pla-
cuissē familiaris noster lucanus
admonuit. Hic igitur q̄q̄d citra
spē videas geri: reb⁹ q̄dē rect⁹ or-
do est: p̄uiniōi p̄o tue pueris
p̄fuso. S; sit aliquis ita bñ mo-
rat⁹: vt de co diuini iudicij pari-
ter hūanūq̄ p̄sentiat: s; ē animū
viribus infirmus: ei si quid eue-
niat aduersi: dīnet colē forsitan

diuine: scit quid cōueniat sano ⁊ egro alijs ignorantibus ⁊
mirantibus. sic deus cognoscens qualitatez animozum
Est q̄d bonis p̄ueniat ⁊ q̄d malis. ⁊ unicuiq̄ sibi p̄ueniēs
tribuit q̄q̄q̄ malis p̄spera: bonis aduersa: de quo stupent
ignorantes. ¶ Notadū q̄ specula dicij loc⁹ altus apt⁹ ad
circūspiciēdum. ⁊ q̄ deus p̄ uidentia oīa circūspicit. ideo
sistudinarie ipsa p̄uidencia dicit specula. ¶ Notandū
q̄ q̄d boīes ignorant qui sunt boni ⁊ mali: ignorat etiā q̄d
unicuiq̄ cōueniat. ideo aliq̄ credunt p̄uenire bonis: que
tamen fm iudiciū dei eis non cōueniunt. ⁊ ideo homines
mirant q̄re de⁹ eis nō attribuat que vident eis attribuē-
da. Ideo dicit p̄bia ex dictis p̄igit hoc miraculū q̄ igno-
rantes stupent que fiunt a deo sciente.

¶ Nam vt pauca. ¶ Dic p̄bia oīdūt q̄ bonis mala ⁊ malis
bona p̄uigat ex p̄trario iudicio dei ⁊ boīus dicēs. Ut ego
pauca p̄stringas q̄ humana ratio valet. s. accipe de diuina
p̄fūditate: illud supple declarabo. ¶ Boeti de hoc sup-
ple boīe quez tu putas esse iustissimū ⁊ seruātissimū equi-
l. equitatis diuersū videt. i. aliter videt p̄uidentiē scienti
oīa. i. deo. q̄d confirmat auctoritate lucani. qui describēs
bellum inter pompeium ⁊ Iulium cesarem: euz querere
tur ab eo cuius causa esset iustior: dixit. victricis causa dījs
placuit. sed victa carboni. Unde dicit victricem causāz. s.
iulij cesaris placuisse dījs. victā vero causam. s. pōpei pla-
cuissē Carboni admonuit lucanus noster familiaris ex q̄
cōcludit ea que cōtra spem hominū veniūt esse p̄fusione
in opinioē hominū: nō tamē in re dicēs. Quicq̄d igit vide-
as geri. i. fieri vel euenire. p̄tra spem hominū cū ignorant
tis id in rebus est rectus ordo. sed opinioē tam est pueris
p̄fuso. ¶ Nota q̄ Carbo vticēss p̄pter suā sapiētia ⁊ vir-
tute maxime auctoritatis fuerat i populū. Cū aut Iulius
pugnaret cōtra pōpeū: Carbo iudicauit pōpeū eē iustū attri-
buēs sibi cāz victricē. Dy aut iudicabāt iulius iustū attri-
buēs sibi cāz victricē. ex quo p̄s q̄ de eodē p̄rio mō iudi-
cabāt dy ⁊ boīes sapiētes q̄ carbonē sequebant.

¶ Sed sit aliquis ¶ Dic p̄bia assignat causas spāles quare
bonis ⁊ malis idifferētē eueniūt nūc. p̄spera nūc aduer-

sa. Sed excusat se de ampliori p̄tractatione hō cārū. i.
ibi. ¶ Neg enim phas. ¶ Primo declarat itentū suum de
bonis. scō de malis. ibi. ¶ Nā id quoq̄: ¶ Primo assignat
cām quare aliquibus bonis nō eueniūt mala. scō quare
aliquando eis cōtingunt mala. ibi. ¶ Alijs mixta. ¶ Primo
ostēdit quare bonis nō cōtingāt mala. scō quare p̄uigat
eis quodq̄
bōa. ibi. ¶ Sit
autem p̄rio
assignat omnes
cās: quare bo-
nis non eue-
niāt mala. se-
cūda ibi. ¶ Est
ali⁹. ¶ Prima
causa est infir-
mitas animi
alicuius boni
cū si adueni-
ret aduersi
tas ipse dete-
rioraret. vñ
dicit i littera.
Sed sit. i. po-
namus q̄ ali-
quis sit ita be-
ne moratus. i.
morigeratus
q̄ diuinum ⁊

inocentiā per quā non potuit reti-
nere fortunā. ¶ Parcat itaq̄ sapi-
ens dispensatio ei quē deteriorē
facere possit aduersitas: ne cui si
p̄uenit laborare patiat. Est ali⁹
cūctis p̄uicib⁹ absolut⁹ sacrisq̄
ac deo. prim⁹: hūc p̄tingit gub̄ni
ber aduersis nephas p̄uiden-
tia iudicatur: deo vt ne corporis
quidez morbis agitari sinat. Nā
vt quidam me quoq̄ excellētior
ait: viri sancti corpus edificau-
runt virtutes. Sit autē sepe vt
bonis summa reruz regēda de-
feratur: Et exuberans retunda-
tur ip̄obitas. Alijs mixta q̄daz

humanum iudicium consentiat de eo. forsan ipse est infir-
mus viribus animi non potens resistere aduersitatibus.
Cui si eueniat quid. id est aliquid aduersi. forsan desinet
colere innocentiam. i. exercere virtutē: per quā nō potuit
retinere fortunam. q̄ iputabit sue innocentie q̄ p̄sper-
tas sua recessu q̄dammodum legi⁹ de Job. cū vroz
improperabat. dicens. Adhibe permales. in simplicitate
tua. benedic deo ⁊ morere. ¶ Parcat itaq̄ illi sapiēs dis-
pensatio. ¶ Id est p̄uidencia dei quēz aduersitas possit fa-
cere deteriorē: ne patiatur q̄s laborare aduersitate cui
non conuenit. ¶ Notandum q̄ quidam boni sunt ita im-
becilles animi q̄ ex modica tentatione aduersitatis mu-
tarentur: quod videns deus parit ipsis ne eos aduersita-
te deiciat. Unde apostolus. Fidelis deus qui nō patitur:
vos tēteri vitra id q̄d potestis.

¶ Est alijs cūctis virtutibus absolut⁹. ¶ Dic assignat aliā
causam quare quibusdā bonis nō adueniūt mala dicens.
Est alijs bono absolut⁹. i. p̄fectus cūctis virtutibus ⁊
sanctus ⁊ primus deo. hunc hominē p̄igi id est tangi ali-
quibus aduersis. p̄uidētia diuina iudicat nephas. adeo. i.
intātū. vt nec sinat ipm agitari morbis corporis: q̄d p̄r
mat auctoritate cuiusdā p̄bi dicēs. Nā vt ait q̄dam p̄bus
excellētior me: cuius auctoritate ponit in grecis: que tāz
sonat i latino. Corpus viri facti edificauerūt virtutes sup
ple p̄feruādū ipsum ab aduersis. ¶ Nota q̄ scō causa
quare aliquibus nō adueniūt aduersa est excellēs sanctitas
ipsoruz. sicut enim deus excellēter malos nō tñ punit in
futuro: sed etiā in p̄senti: sic aliquos excellēter bonos nō
tñ p̄miat in futuro s; in p̄senti ab aduersitate custodit.
¶ Notandū quare p̄bia dicit: q̄dam excellētior me di-
xit. cū nullus sit excellētior p̄bi. Dicendum q̄ littera sic
debet exponi. Nā q̄dam p̄bus excellētior: alijs p̄bis me.
i. per me philosophiam dixit.

¶ Sit autē sepe. ¶ Est ostēdit quare bonis sepe contingant
bona dicēs. Sit autē. i. p̄igit sepe vt summa rez regēda. i.
p̄ncipatus regēdi res deferat. i. cedat bonis. i. bonis non
tñ p̄pter vilitate bonoz dominū. sed vt ip̄obitas exu-

berans. i. abundans maloz retundat. i. cōpescat vel rep̄matur. Tunc assignat cām quare bonis q̄q̄s contingant mala dicens. Alijs. i. bonis deus distribuit quedā mixta. i. nunc bona nunc mala pio qualitate animoz. quosdam enīz bonos deus remordet aduersitatibus. ne luxurient. i. superbiat longa felicitate. i. prosperitate. Alios bonos patitur agita-

ri. i. vexari duris. idest aduersitatib⁹. vt virtutes aut̄ in ipsoz cōfirmēt vsu et exercitacione patientie: vt patet in Job. Alijs plus eq̄ metuit quod bñ ferre possunt. sc̄l. i. bonas formas uit ingressum indie dicens. Domine mitte me quo vis p̄terq̄ ad in-dos. Alij plus equo despiciunt qd ferre nō possunt. qz quasi p̄sumēdo despiciunt tentatiōes. q̄s tamē ferre nō possunt. Ut sanctus petr⁹ quod dixit. Et si oportuerit me mori tecum nō te negabo: ad tentationez et accusationem ancille xpm̄ negauit. hos viros deus ducit i. tentat tribus. i. aduersitatibus. in experimētum sui. i. in recognitionem sui. vt sciāt quid possint et quid nō possint. et nōnulli. i. aliqui. emerunt precio mortis venerādū nomen seculi sicut martyres. Quidam inexpugnabiles supplicijs p̄tulerūt ceteris exemplū. virtutē esse inuitā a malis. que oīa q̄ recte et disposita sūt ex eozū bono gbus accedere vidētur nulla est dubitatio. ¶ Notādū qd gdam plus timet q̄ timere deberet aliquā aduersitatē: de qb⁹ dicit in psalmo. Trepidauerūt timore vbi non erat timor. Talibus deus immitit aduersitates gbus restitūt vt cognoscāt se grā dei posse resistere ei qd timebant. Alij aut̄ p̄sumētes de p̄p̄is viribus despiciūt tentatiōes quasi potētes resistere eis. illis deus tentatiōes immitit et p̄mittit eos succubere vt cognoscāt q̄ fragilis sit byma- na natura sine diuina gratia.

¶ Nam illud quoq̄. Dic assignat causas q̄re malis q̄q̄s bona q̄q̄s mala p̄tigat. Et p̄mo ostēdit q̄re malis p̄tigant mala. sc̄l. q̄re bona. ibi. (Leta vob⁹) p̄mo dicit. Ex eis dē causis ducitur. i. p̄bas. q̄ iprobis nunc pueniūt tristitia. nūc optata. sed de tristibus q̄ malis eueniūt nemo mirat̄ qd oēs existimāt eos. i. malos esse meritos. i. dignos malo quoz maloz supplicia ceteros deterrent. i. terrore retrahunt a scelerib⁹. et ipsos malos emendat gbus iuebuntur supplicia. ¶ Notādū qd p̄bia inuit tres causas q̄re malis eueniūt mala. p̄ma est: qz omnes hoīes estimāt eos dignos malo. Sc̄do qd per supplicia maloz aliq̄ a malo re trahuntur. Tertia causa q̄ mal⁹ supplicijs emendantur.

¶ Leta vero magni bonis argumētū loquunt. Dic assignat causas q̄re malis bona eueniūt. sc̄do soluit tacitam q̄stionē siue obiectionē. ibi. (Nā vt probis) p̄mo dicit. Leta vero. i. p̄sp̄ra que malis eueniunt. loquunt. i. iudicant bonis magni argumētū. qd indicare debeant de h̄s felicitate. quā sepe cernāt famulari iprobis. Dabent enīz

ab scelerib⁹ deterrēt: tūm ipsos gbus iuebunt emendat. Leta vero magnū bonis argumētū loquūt. Quid de huiusmodi felicitate s̄beat iudicā quā famulari sepe iprobis cernāt. In qua re illud etiā dispensari credo: qd forsitan alicuius taz p̄cepta atq̄ iporuna natura est: vt enī in scelera pot⁹ exacerbare possit rei famularis iopia. hui⁹ morbo. p̄uidentia collate pecunie remedio medet. Idē fedatā probis p̄scietiam spectās et secū fortunā suā p̄paras forsitat p̄meficit: ne cui⁹ ei incūdus vsus ē sit tristis amissio. Dubitat igit̄ mores: ac du⁹ fortunā metuit amittere neq̄ciā derelinqt. Alios in cladez meritam p̄cipitant idigne acta felicitas. Quib⁹ dā p̄missus p̄mēdi ius ē: vt exercitiū bonis i malis

hūmilitatis. i. paupertas possit eoz exacerbare. i. puocare. in scelera. sed furtum vel ad rapinam. huius morbo diuina prouidentia medet remedio collate pecunie. Tunc assignat secundam cām talem qd ideo malis eueniūt p̄sp̄ra vt prosperitate emendent vitam: timentes ne ppter malitiaz amittant prosperitatem. Unde dicit. Dic. i. aliquis malus spectans. i. cōsiderās cōscientias suam fedatā probis. i. maculat⁹ vique: et ipse cōparans se cum fortunam. i. prosperitatem suam: forsitan pertimescit: vt cuius rei. i. prosperitatis incūdus esset ei vsus illius fiat tristis amissio. et dum metuit amittere fortunam derelinquit nequitiam. Tūc ponit tertiā cām dicens. Alijs malis aduenit p̄sp̄ra vt incidat maiorē miseriaz aduersitatis: qd sicut dictū fuit. z. libro. pla. 4. In omni aduersitate fortune i. felicissimū genus i. fortunę fuisse felicē. Un̄ dicit in lictera qd felicitas indigne acta. Alia littera bz acta. i. inducā alios malos p̄cipitant in meritā clade. i. in miseriā. Et addit qd gbusdā malis p̄missus est. i. cōcessum. ius p̄niendi. i. potestas vt sit bonis causa exercitij in virtutib⁹ et patientia: malis sit cā supplicij. ¶ Nō qd felicitas quosdam p̄cipitant in cladem aduersitatis. vnde famariēf. p̄mouet iniustus fortuna volubiles. vt quos Scandre precipites fecit ad ima rotet. Nas grauiore ruit turris tumefacta ruina. Et grani⁹ pulsata cū p̄cessus bumus. ¶ Et notādū qd boni p̄ aduersitates in virtutib⁹ et patientia exerceant. Unde idē pauper benricus. Aspera ferre decet maturant aspera metem. Et bene matura plenus vna sapit. Per nimios estus gelidas transiit ad vndas. Sicq̄ per oppositū dulcia querit bono.

Et Nam vt probis. Dic foluit quādam obfectionē. secundo infert quādam conclusionem. ibi (Ex quo sepe) pri mo dicit. Aliquis diceret. dixisti q malis est concessu ius puniendi vt sint causa supplicij alqs malis. hoc non vide tur verum: quia malus non punit malum cum sint simi les. hoc foluit philosophia dicena. Sicut probis t impro bia nullus est

et causa supplicij. Nam vt pbis
atq; iprobis nullus sedus est: ira
ipsi inter se iprobinequeunt con
uenire. Quid ni: cū a semetipsis
discrepantibus conscientiaz vi
cijs quiq; dissentiant: faciantq;
sepe que cum gesserint nō fuisse
gerenda decernant. Exquo sepe
summa illa prouidentia protulit
insigne miraculū: vt malos ma
li bonos facerent. Nam dūz ini
qua sibi a pessimis quidem per
peti videntur notioruz odio fla
grantes ad virtutis frugem re
dicere: dum se eis dissimiles stu
dēt esse quos oderāt. sola est. n.
diuina vis: cui mala quoq; bona
sint: cū eis cōperenter vīdeo ali
cuius boni elicit effectus. Quid
enim quidez cuncta pplectitur:
vt quod ab signata ordinis ratio
ne decesserit: hoc idēz in aliūz ta
men ordinēz relabatur: ne quid
in regno prouidentie liceat reme-

ultimum finem, qui finis est summum bonum, et quia illius finem et ordinem omnes boni seruant: ideo omnes boni in eo quod boni sunt, inuicem concordant. mali autem quia hunc ordinem non obseruant: et a semetipsis discordant, mutuo sibi concordare non possunt.

C Exquo sepe summa illa. ¶ Dic inferit quondam conclusio-
nem dicens. Exquo mali puniunt malos & hoc diuina p-
uidencia potuit insigne miraculum. s. vt mali facerent
malos bonos: quod declarat. Nam cum quidam mali vi-
derent perpeti iniqua a pessimis. ipsi flagrantius. i. arden-
tes. odio noxiu. idest damnosioru. furor. ipsi redie-
re ad frugem virtutis. i. ad utilitatem. cum tales student
se esse dissimiles illis malis quos oderant. ¶ addit qd sola
diuina vis talis est cui mala sint bona. i. cedunt in bonus:
sicut cum malus facit malum bonum. vnde subdit. Cum
deus vtendo competeret malis elicit effectum alicui
boni. Ordo enim fatalis cuncta complectitur. vt qd de-
cesserit ab signata ratione ordinis. f. mali relabatur in aliu
ordinem. s. boni. ne in regno prouidentie dei liceat quid. i.
aliquid remeritari. idest inordinationis. ¶ ponit auctorita-
tem in greco que tantu sonat. Fortissimus in mundo de-
omnia regit. ¶ Notandum qd bonum prouocans & ma-
litia improborum non est imputandum ipsis improbis. sed
tantum diuine virtuti que nouit & malis efficere bona.
¶ licet deus malum dirigat ad bonum fua intentione & po-
testate: non tamen bono ideo est extra culpam: qui illud
malum agit mala intentione. ¶ Notandum qd alijs est

ordo naturalis. alius ordo a deo proutis. Ordo natura-
lis est vt deum et proximum diligamus. Ordo proutis e-
st temporalis rerum dispositio que factum vocatur. et h-
dinem naturalem sepe dimittimus aliquid plus deo vi-
ligendo et proximum odiendo. tamen ordinem proutis
a deo nunq. effugimus. quia nunq. aliter puenit q. deus
monit. etc.

ritati: fortissimus in mundo de
cuncta regit cum omnia secula
preuidet ac prospicit. Neq; eni
phas est homini cunctas diuine
ope machinas vel ingenio cõpre
hendere vel explicare sermone.
Hoc tantu prospexisse sufficiat
quod naturarum omnium pro
uidor: deus idem ad bonum diri
gens cuncta disponat. Quicq;
que prulit in sui similitudine re
finere festinat: Apalum omne
de rei publice sui terminis per
fatalis scirem necessitatis elimi
nat. Quo fityt que in terris abu
dare creduntur: si disponentem
providentia3 spectes: nihil vñ
mali esse perpedas. Sed video
iam dudum te et pondere que
stionis oneratu3: et rationis pro
liferitate fatigarum: aliquam car
minis expectare dulcedinẽ. Ac
cipe igit bausum quo refectus
firmio: in vltiora contendas.

positione opere diuine. diuini operis. hoc tñ sufficit.
piperisse. q̄ deus proditor. i. productoz omni naturaliz.
disponat cuncta dirigens ad bonum. Et dum ea que pro-
tulit. i. p̄dixit festinat retinere in fistulidie q̄m. in bono.
ip̄e eliminat. id est excludit. per seriez. i. per ordinis fata-
lis necessitatis. omne malum de terminis fze publice rei.
i. mundi. quo fit vt mala que creduntur abundare in ter-
ris. si species prouidentia disponēs n̄bil p̄cedas q̄s
esse mali. Tñ i. inuocat Boetii ad consolatione merita
dicens. Video te esse oneratū pondere quēctioz q̄ diffici-
lis est. s̄ fatigatus p̄litate ofom̄s. expectare aliquā pul-
cedinem carminis. Tñ accipe baulū ualcedinis metri-
ce. quo reuert̄. i. recreatus firmior contendas. i. pergas in
vltorio. ¶ Notandū q̄ dicit malū nūq̄ esse in copara-
tione ad diuinas p̄uidētiā. q̄ malū n̄ est aliqua na-
tura n̄q̄ aliqua res. ois. n̄. natura. t̄ res appetit suā per-
fectionē. Sūz aliū appetibile babeat rōnē boni. si malum
esset n̄. t̄ res appetit p̄fectionē. malum esse bonum

¶ Totādu q nullū est malū simpliciter ⁊ totaliter in mundo q in cōparatōe ad diuinā pudentiam babeat rōnem boni. vñ expedit multos defectus trahere in vniuerso ne multa bona tollātūr. Si enī non corrūperet aīe ignis nō s̄ciueret. nec vltia leonis s̄ciueret nisi occideret agnus vltia affinis. nec vltia laudaret iustitia nec patiens si nō eēt iniquitas. Et qd pō q multa i cōparatōe ad nos sūt mala q in cōparatōe ad diuinā pudentiā oīa dispōnēt s̄m q melius cōpetunt vniuerso bona sūt.

¶ Metrum sextum quarti libri.

Svis celsi iura tonantis. Istud est sextum metrum
b^o q^urti. q^u q^uidaz d^o adonici. f^o q^uidaz archi
logici ab iuniorib^o thetramet^o. a numero pedu.
Dactilici a pede p^odominante. In quo metro
p^oba p^omedat oia. p^ouidetia i d^ospone rez. r^o p^o

ex pte reru q^u
dina d^ospone
regit. scdo ex
parte dei regē
tis. ibi. (Se
det interea.)
p^orimo cōmē
dat diuinā p^o
uidetia in re
gimine corpo
ris celestiu. se
cūdo i regimi
ne elemētōz.
tertio in regi
mine tēporū.
quarto i regi
mine genera
biliū i corru
ptibiliū. scō
ibi. (Dec con
cordia) tertia
ibi. (Dis de
causa. Quar
ta ibi. (Dec
temperies.)
p^orimo dicit.
Si tu solere
idest sapientia

¶ Cabetrum sextum
quarti libri.

Svis celsi iura tonantis
Pura solē cēnē mēte

Aspice summi culmina celi.
Illic iusto sedere rerum
Aeternum seruant sydera paces.
Non sol rutilo concitus igne
Sclidum pbebes ipedit apem.
Nec que summo vertice mundi
Flectit rapidos vrsa meatus.
Nunq^u occiduo lota profundo
Cetera cernens sydera mergi.
Cupit oceano tingere flamas.
Semp vici^o temporis equis
Aesper feras nūciat vmbzas
Reuehicz diē lucifer alium.
Sic eternos reficit cursus
Alternus amor. sic astrigeris
Bellum discors epulat ozis.

vis pura mente cernere iura. i. regimina qbus mūdus re
git. celsi tonantis. i. dei. aspice culmina. i. altitudines sum
mi celi. Illic sydera seruant veterē pacem. i. antiquaz cō
cordiaz qia sydera prouidentia indidit iusto federe. q^u
sol cōcitus. i. cōmotus. rutilo igne. i. calore nō impedit ge
liduz apem pbebes. i. lūpe. nec vrsa q^u flectit rapidos me
as. i. motus curia polum septentrionalē nunq^u lota occi
duo p^o fundo. i. mari occidentali. cupit tingere. i. mergere.
flamas oceano. i. mari. cernens cetera sydera mergi i ma
re. r. loquitur more vulgari. credit. n. vulgus stellas quādo
occidunt descēdere in mare. r. vesper. i. ven^o temp^o equis
vicibus tēporis nūciat feras vmbzas noctis. r. cadē ven^o
epistens lucifer reuehit diem almiū. i. clarus. Sic altern^o
amor. puenies ex diuina puidetia. reficit eternos cursus
sydera. sic. i. per talē mutua cōcordia. bellū discors epulat
i. expellit. ab ozis astrigeris. i. a regionib^o celestibus q^u ge
ritur. ast. (¶ Notandū de hac victōe solers que f^o f^oidōz
interpretat^o quasi sollicit^o in arte vel vitiliis. r. sic debet scri
bi per duplex. II. Sed fm buguilionē dicit^o a solon. q^u est
tori vel multū. r. ars. tia. quasi totus vel mult^o i arte. r. sic
debet scribi p simplex. I. (¶ Notandū q^u deus magis deno
minat tonā a tēpēstate tonādī. q^u ab alia tēpēstate. quia
maior terror per eam icutitur mētibus hominū q^u p aliā.
Unde per tēpēstatem tonandī homines magis iducitur
ad recogitādā diuinā potentia. (¶ Notandū q^u vrsa ba
bens septem stellas circa poli septentrionalēz mota. nūq^u
occidit sed semper nobis apparet. i. alie stelle nobis oia
tori r. occidunt. de venere autē que de nocte sequitur so
lem. de mane lucifer dicta pcedit solem visum fuit in
polo primo. metro secundo.

¶ Dec concordia tēperat equis. ¶ Dic pba pmedat regimē
diuine prouidentie in elemētis dicens. Dec concordia p

uenies ex diuina prouidentia. tēperat elemēta ego modis
vt humida elemēta pugnātia. idest cōtraria cedat. sic
vicibus. i. vicenēta. ita q^u quādoq^u p^oualeant humida. r.
quādoq^u sicca. r. q^u frigora. i. elemēta frigida. iungat fides
idest cōcordia. flāmis. i. calidis elemētis. ne vni totaliter
aliud corripat. r. hec cōcordia facit vt pēdulus ignis fur

Hec concordia temperat equis
Elementa modis. vt pugnātia
Vicibus cedant humida siccis.
Iungat fide frigora flammis.
Pendulus ignis furcat in altis.
Terreque graues pondere fidat.
Iidem causis vere repent
Spirat florifer annus odores.
Estas cererem feruida siccit.
Remeat pomis grauis autumn^o.
Hyemē defluis irrigat imber.
Hec temperies alit ac profert
Quicquid vitā spirat in orbe.
Eadem rapies condit r. aufert
Obitu mergens orta supremo.
Sedet interea conditor altus.
Rerūq^u regēs flectit habenas.
Rex r. dominus. fons r. origo.
Lex r. sapiens arbit^o equi.
Que cum motu concitat ire

gar in altis. i.
moueat sur
sum. et terre
grauē pōde
re fidat. idest
deorsum resi
deant. Tunc
cōmēdat re
gimen dei cir
ca tēpora vi
cens. Iidem
causis. i. simi
libus causis p^o
diuinā puidē
tiam ordina
tis annus flo
rifer. i. in quo
abundant flo
res. spirat odo
res ipso vere
ris. tempore ve
ris. repente. i.
incalēcente.
estas. feruida
siccit. i. matz
rat. cererēz. i.
fruges. Autū
nus remeat. i.

reuerit. grauis. i. onerosus. pomis. imber defluis irrigat
hyemes. Tūc cōmēdat regimē dei circa generabilia r.
corruptibilia diuine. Dec temperies. i. tēperata d^ospōitio
prouidentie diuine. alit r. profert q^uquid in orbe spirat vi
tā. i. quicquid viuūt. r. eadem temperies rapies ea que fe
cit. cōdit. i. abscondit. r. aufert. i. ab esse mergēs orta. idest
producta. sup^o motu obitu. vltima morte. (¶ Notandū
fm cōmētorioz. s. p^oph^o. p^orimus antiquum nihil facie
sine secundo antiquo. i. celo. ergo p^oma causa generationē
r. corruptionē elemētōz r. oia in mūdo r. tēporū
distinctionē operat^o mediantibus corporibus celestibus.
vnde in li. de pmo aristo. scribit q^u creator. omniū sua sa
piētia pparauit speras. r. in qualibet spera stellas lucidas.
r. dedit ipsis virtutē dominādī in hoc mūdo faciendū bo
num r. malū mortē r. vitā. r. cedūt stelle fm. virtutē ipsis
a creatore datā. fm desiderii r. voluntatis eius in ascēden
do r. descēden do. nūc de oziē ad occidē. nūc de occidē
te ad oziens sine cōtradictōe. r. oēs stelle sunt sicut serui
dño obediētes. r. cursus r. motus eaz non est a seipsis nec
virtute eaz. sed est creator q^u facit eas moueri.

(¶ Sedet interea pctor altus.) Dic cōmēdat puidetiam
diuinā ex parte dei regit dicens. Interea vrs res sic ge
runt. altus pctor. i. summus creator rez deus. sedet. i. in
se inmutabiliter manet regēs oia. flectit. i. moderat. babe
nas rez. i. frenā. epistēs rez p sapiētia gubernatōis. dñs
per potentiam creationis. Gōs omnis bonitatis. r. origo
omniū r. ipse a nullo lex omnia ligās. r. sapiēs arbit^o. i. iu
dex. equi. i. egatius oibus retribuens f^o iustitiā. que. i. lex
oia regens. concitat. i. excitat entia. ire. i. pcedere ad eē
motū. i. per motum. r. sistit. i. permanere facit ad tēpus in
esse retrahens omnia ad non esse. r. ipsa firmat per gratiā
vaga. idest instabilia per naturam.

Nam nisi deus reuocās rectos itus. i. rectum progrēsi
funt. q̄ est ab esse ad non esse. cogat. i. reducat entia in flex
xos orbē. i. in quāda circulatorē. ea q̄ stabilis ordo dīne
puidētē p̄tinet. ipsa discepta. i. separata. a suo fōte. i. a suo
p̄ncipio. q̄ est deus. satisfat. i. deficiat. et ad nihilum vene
niat. Dic fons est cōmunis amor cūctis cantibus. et cūcta
repetūt. i. ap
petūt. teneri
i. seruari. si
ne boni. i. per
fines boni. q̄
res aliter non
queat durare
i. in eēperpe
tuari. nisi cō
tuerio amore.
resistant. i. re
deant cause. i.
ad causas pui
mā que dedit
eis esse p̄ crea
tione. C. No
tādū q̄ entia
regitur a deo
p̄ quanda cir
culationē fm
quā quodam
modo perpe
tuatur in eē
verbi gratia.
De sic dispo
sūt res vt ex
semine proue
niat herba. et
herba pducit
suis semen. sic
in generationē
elemētōz. sic
q̄dāz circula
tōz ex aerē ge
nerat ignis et
terris ex igne
aer. Item in creaturis rōnālibus q̄ p̄grediunt a deo p̄
ductionē nature. sit itē p̄ reflexio ad ipsum deum. per re
ductionem gratie. vt sic nihil p̄maneat in rebus enis et p̄te
ctum nisi per quanda circulationē. et hoc innit p̄bia in s̄ra.
C. Notādū q̄ finis ad quem oia naturali appetitu ten
dunt est ipsam summū bonū q̄ est deus. hūc finē conse
quūt rōnāles creature per operationē intellectus et vo
luntatis. Sed irrōnāles creature p̄sequuntur ipsam solū p̄
hoc q̄ ipsum representat per quanda participationē eē
di. i. deo eodem appetitu naturali quo aliqd appetit fuit
esse. eodē appetitu tendit in suū vltimū finē. et hoc innit
in s̄ra cum dicit. Dic est cūctis cōmunis amor.

Am ne igit vides. Ita est septia et vltima p̄bia
hui⁹ q̄rit in q̄ p̄bia deducit quādā p̄clones ex
p̄missis. Et p̄mo facit B. scō subūgit quādā
exhortationē. 2. ibi. Quare ingt. 3. p̄mo po
nit p̄clonē itentā. scō comparat eā ad op̄ionez
vulgi. 2. ibi. Sed eā p̄mo dicit. Vides ne iā o Boeti
qd̄ cōsequat hēc oia que dixim⁹. dicit Boeti⁹. Quid ingt
p̄bia. Dēs fortunā p̄xius eē bonā. dicit boeti⁹. et g ingt
i. quō hoc p̄t fieri. Cui p̄bia. Attēde ingt. Eūz ois fortu
na siue iocūda siue aspera. deserat causa remunerādū vel

exercēdi bonos vel causa puniēdi vt corrigēdi ip̄obos.
patet q̄ ois fortuna eē bona. quā vel stat esse iusta. scilicet
illa que punit malos. et p̄miat bonos. vel stat esse viles.
sicut que exercet bonos et corrigat malos. dicit Boeti⁹. ni
mis. i. valde viderē est rō. et si puidētia quā pauloātē docui
sit. et fatū p̄sēderē. tunc sententia est n̄p̄a. i. firmata firmā
virib⁹. i. rōnā
bus. C. Notā
dus q̄ ex quo
fm diuina p̄
uidētia bonia
et malis nūc p̄
spera nunc ad
uersa eueiūt.
bonis p̄pter
remunerationē
p̄spera. et p̄
pter exercita
tionē i virtuti
bus. aduersa
patet q̄ p̄spera
a fortuna re
munerās et ad
uersa exerci
tans est bona.
Itē cū p̄spera
fortuna ma
los emēdet vt
vltimū ē p̄sper
aduersa ipsos
corrigat et ius
ste punit. patet
ipsam etiā
esse bonam.
C. Sed eam si
placet. Dic
parat hāc cō
clusionem ad
op̄ionē vul
gi ostēdēs eāz
vulgo eē iopi
nabile. et ingi
rit q̄ vulgus
sentiat de q̄libet fortuna. scō ex op̄ionē vulgi cōcludit
quādā p̄rium ipsi vulgo. ibi. (Vide igit.) dicit q̄. O p̄bia
si placet eam op̄ionē q̄ ois fortuna sit bona numerem⁹.
inter eas op̄ionēs quas pauloātē posuisti iopinabiles.
dicit p̄bia qd̄. i. p̄pter qd̄. B. dicit. q̄ cōis fmo boiūm
vlturpat istudā. in vltis caput quorūda fortuna eē malām
quorūda bonā. et dicit p̄bia. Vides ne iā o Boeti⁹ accedamus
paulisper sermonib⁹ vulgi. ne nimis videamur recessisse
a cōmuni vsu boiūm. dicit Boeti⁹. vt placet. et p̄bia. nō
ne censes bonū q̄ p̄dest. dicit boeti⁹. ita est. et p̄bia. for
na q̄ aut exercet aut corrigat. p̄dest. dicit boeti⁹. fateor ingt.
3. Ideo cōcludit p̄bia. Ois fortuna bona est q̄ exercet et
corrigat. dicit Boeti⁹. Quid nū. q̄re non. Et addit p̄bia.
Dec fortuna q̄ exercet et eoz boiūm. q̄ positi i virtute ge
rūt bellū et aspera. et fortuna q̄ corrigat et eoz boiūz q̄ de
clinātes a vicijs arripuit iter virtutis. dicit boeti⁹. Nege
re nequeo. Querit p̄bia. Quid ē de fortuna iocūda. q̄ tri
buit bonis in p̄miū. nūqd vulgus decernit. i. indicat eas
eē malā. dicit boeti⁹. Nequaquāz eēlet. i. indicat. eam esse
op̄imā siue est. Querit vltimū p̄bia. Quid est de reliq̄
fortūz q̄ punit. q̄ sit aspera et coercet malos iusto sup
plicio. nūqd p̄p̄s. i. vulgus putat eā esse bonā. dicit boe
ti⁹. Immo indicat eā esse miserriam oīum q̄ excogitari

possunt. ¶ Notādū q̄ ois fortuna vel est ad exercēdum bonos ⁊ corrigēdū malos boies. vel est ad remunerādū bonos ⁊ puniēdū malos. Fortuna q̄r est ad exercēdū bonos ⁊ ad corrigēdū malos boies virtus est bona. etiā fm opinionē vulgi. q̄ pbat pbia. Illud q̄ pdest bonus ē: s; fortuna q̄ exercet bonos bonies pdest bonis. ⁊ q̄ corrigit malos pdest malis. ¶ Virtus q̄ bona. Fortuna autē que exercet est bonorū q̄ gerunt bellū ⁊ vicia. Fortūa q̄ corrigit ē malorū q̄ declinat ad vitia. Fortuna at q̄ remunerat bona. bona ē etiā s; vulgares; q̄ punit malos oiam pessima ē s; vulgares. ⁊ banc opinio nem vulgi de virtutis fortūa pbia tāgit in littera.

¶ Uide igit. ¶ Dic pbia ex ccessio a vulgo claudit q̄ dā iopinabile ⁊ primum vulgo. I. malam esse fortunā tm malorū. cū tm opinē vulgus vltimū malā fortunā euenire bonis. ⁊ dicit. Uide ne nos sequentes opinione populi. i. vulgi cōsecerimus. I. cōcluserimus q̄dā valde iopinabile apud vulgū. Quid in quas dicit Boetius. ¶ pbia. Ex bis. n. q̄ cōcessa sunt fm opinionē vulgarem euenit q̄ eoz q̄ sunt in pfecta possessio virtutis. vel in pfectu vel in adeptioe virtutis. oēs fortunā. ēē bonā siue sit pspira siue aduersa. manētib; aut i iprobitate oēs fortunā ēē pessimā. ⁊ dicit Boetius. hoc vep ē fm vulgares. quia nemo audeat pferri fm veritate. q̄ in rei veritate ois fortuna bona est tā bonorū q̄ malorū vepbat. ¶ Notādū q̄ ois fortuna bona vel est remunerans vel exercens. vel corrigens. Fortuna remunerans est eoz q̄ sunt in possessioe virtutis. Fortuna exercens ē eoz q̄ sunt in pfectu virtutis. Fortuna corrigens ē eoz q̄ incipiunt ēē virtuos. Ex quo relinquū q̄ eoz q̄ pmanēt in malitia sit fortuna pessima ⁊ hoc vep est fm opiniones vulgares. ¶ Nota q̄ quilibz fortuna pot̄ duplī considerari. Uno modo in copariatioe ad cām vniuersalē q̄ oia regit ⁊ disponit ordinā dō singula in finē eis pueniētes. sic ois fortuna bona est vepbat sit. Vel pot̄ copariari fortuna ad istū cui euenit. ⁊ sic solū illa dicit bona q̄ aliq̄ bonum cōfert illi cui aduenit. illa mala q̄ nihil boni pfert.

¶ Quare igit ita. ¶ Dic pbia facit quādā exhortationem viciis. Ex quo ois fortuna ē bona sapiēs vir non v3 moleste ferre quociens adducit in certamē fortune. i. cūz fortuna. ⁊ nō decet forte vix dignari. i. turbari quociens increpuit. i. fionuit. bellicus tumultus. i. strepitus. Nam ipsa difficulitas bellandi ⁊ resistēdi fortune ēē vniūq̄ viro forti ⁊ virtuoso mā. i. causa glorie ppagande. exercitiū. n. bellicus ē causa glorie viro forti. Illi vero. i. viro virtuoso

resistēcia fortune est materia. i. causa pfirmāde sapientie. i. virtutis. Ex quo. i. ex qua victoria talis difficultas vire vocat. dicit. n. virtus eo q̄ suis viribus nitēs nō superet aduersis: ⁊ subdit. Neq. n. vos positi in pfectu. i. i via virtutis. venistis in mundū diffilure delicias ⁊ emacerescere voluptate. pxiū nimis acre censeritis. i. iudicabitis fieri

cūz omni fortuna. ne tristis fortuna opprimat eyciedō i desperationē aut iucūda cōrūp̄t alliciendo ad volūptate. occupate. i. tenete q̄ mediū virtutis firmio viri b. q̄ quicq̄ infra subsistit a medio virtutis deficiendo. aut vltra progredit mediū virtutis excedendo: illū b3 pceptū felicitatis. i. virtutis et non habet premiū laboris. ⁊ in vestra manu. i. pote. stante sitis est. qualē virtutē vobis malitia

¶ Metru septimū quarti libi.

Bella bis quinīs operatus annis
Altor atrides frigie ruinis.

i. magis velitis formare. i. bonam vel malā. Dis. n. fortuna q̄ videt aspera. aut exercet bonos aut punit malos ⁊ sic bona est. ¶ Notādū q̄ pbia hortat sapientē ad magnanimitatem cum dicit. Sapiēs nō debet moleste ferre fortunā. Nam fm aristot. in ethicis. Sapiēs bene scit ferre fortunā. q̄ habet se sine vitio sicut tetragonū. Corpus enī tetragonū quociq̄ pycis firmiter stat. ⁊ magnanimus est qui cōtra difformes insultus fortune vnanimitatis pstatia militat. ¶ Notādū q̄ virtus pssistit i medio iter duo vicia extrema: ad quoz vnum impellit pspira fortuna: ad aliud aduersa. verbi gratia. Aduersitas impellit ad desperationē ⁊ timiditatē. pspira aut ad psumptionē ⁊ audaciā. inter que cōssistit mediū virtutis. cuius excessus vel defectus est viciōsus. ⁊ hoc innit pbia in ista. ¶ Nota q̄ in potestate hominis est facere fortunam sibi qualem vult. scilz bonam vel malam: q̄ declarat pbia in aduersa fortuna. q̄ si eam accipimus bono animo p exercitio ⁊ correptione ipsa est bona. Si autem eam tolcram⁹ malo animo etiam pro pena ipsa mala est.

¶ Metrum septimū quarti libi.

Bella bis quinīs. ¶ Dic icipit septimū vltimū metru b3 q̄rti q̄ d' sapibū ab inuēto: trochaici a pede pdominante. i. q̄ pbia pfirmat suā exhortatōē exēplo viroz fortūq̄ spetū voluptatibus magnos subierit labores spe laudis ⁊ glorie. ⁊ pmo ponit plura exēpla. cōdō hortat nos ad imitatio nē eoz. ibi. ¶ Itē nūc fortēs ⁊ pzia pars possit diuidi i partes quot exēpla ponit q̄ patebūt. p̄mū exēplū est tale. Paris filius pami regis troyanorū i greciā pfectus rapuit belenā vxorē. Menelaus. troyx ēē in frigis regione Menelaus aut pquectus fratri suo agamēnoni dōc fctū

agamenon conuocatis principibus grecorum transfreta-
uit in frigiam et obedit. troiam decem annis. quā tandem
destruxit et maioribus intersectis populum captiuaui.
Cum autem agamenon proficisceretur versus troias de-
uenit in quanda insulam ubi factus est ei ventus contra-
rius. et requisit vates quid esset faciendum. qui dixerūt
q non habet
ret. ventum
prosperum ni-
hil placaret di-
nam sacris.
cando ei suaz
filiaz. cui licet
hoc videretur
durum ppter
pietatem pa-
ternam. tamē
suadente vlysi
se. spe. laudis
et glorie super
victoria obti-
nenda consen-

sit vt eam immolaret. quo facto obtinuit ventum prope
rum ad voluntate. dicit ergo in littera. At rideas. i. agame-
non atride filius existēs vltor operatus bella bis quinis
i. decem annis. piauuit. idest purgauit. vlticendo amissos
thalamos. idest vxorem cōtēntā in thalamo fratris me-
nelai. ruinis. idest destructionibus. frigie. i. troie. que sita
fuit in frigia. dum ille agamenon. optat dare. idest expo-
nere vela graie classi. idest naui grecali. et dūm redimit vē-
gos cruoz. filie sue. ipse exiit. idest deposuit. patres. i. pie-
tatem paternam et sacerdotes tristes xpistens federat. idest
federe sacrificat. miserum iugulū. i. collum vel guttur. na-
te. i. filie agamenonis. fm enīz bugitionē iugulū est idēz
qō guttur vel gutturis incisio.

¶ Sicut amissos itabacos sodales. ¶ Dic philosophia po-
nit fm exemplū in quo declarat fortis acta ipsius vlysis
intendens talem fabulam. Vlyses rediēs de bello troia
no. decem annis errauit in mari sustinens multa adueria.
tandem casualiter venit ad antrum poliphe mi qui erat
maximus gigas habens vnicū oculum in fronte. qui so-
cios vlysis occidit et vorauit super quo vlyses contris-
tus sustinuit vsqz quo p dicit? gigas cibo replet? obdormi-
ret. quo dormiente oculum quem in fronte habuit eruit.
qui euigilans furibundus quesit vlysem: sed excecāt
eū inuenire nō potuit. Dicit ergo in littera. Itabacus. idest
vlyses ab itabaca regione. vel ab auo suo itabaco sic dictus
ille fuit. i. defleuit amissos sodales quos ferus poliphe-
mus recubans. idest morās in vasto antro. i. magno. mer-
sit imani aluo. i. magno ventre. sed tri vlyses furibundus
repperit. i. restituit. gaudius mestis lacrymis. i. suis tri-
stibus ore. i. facie poliphe mi ceco. i. excecato.

¶ Herculeum duri etc. ¶ Dic ponit aliud exemplum in quo
describit acta herculis et labores eius quibus fingit me-
ruisse celū dicens. Duri labores assumpti. celebrant. idest
celebrum reddunt herculeum. Cuius ponit primum labo-
rem. i. domationem centaurorum dicens. Iste hercu-
les domuit centauros superbos qui euz contempserūt.
¶ Ubi notandum q centauri monstra quedam dicta
sunt ex medietate homines et ex medietate thauri: quos
poete fingit genitos ex semine xpistens quod proiecit in
nubem. qua iuno circūdederat se fugiens a facie eius
volentis eū ea concubere. hos centauros hercules do-
muit. Cum enim conuenissent ad ludum palestine in mon-
te soloi: hercules congressus cum eis ipsos vsqz ad effu-
sionem sanguinis prostrauit.

¶ Abstulit seno spoliū. ¶ Dic ponit secundum laborem
herculis dicens. Hercules abstulit spoliū. idest pellem
seno leoni. ¶ Ubi notandum q in silua Nemea fuit qui-
dam leo crudelissimus qui homines totius regionis in-
nastit quē aggressus hercules pro liberatione patrie ipsum
interemit et excozans ipm pellem pro spolio abstulit.

¶ Ille cētauros domuit supbos. ¶ Abstulit seno spoliū leoni.
¶ Fxit et certis volucres sagittis. ¶ Dic ponit tertium
laborem di-
cens. Hercu-
les fxit volu-
cres. i. arpias.
certi sagittis.
¶ Ubi notā-
dum q rex si-
ni? filios suos
excecavit qui
noueraz suā
dea demersit pudibūda ripsis.

¶ Poma cerenti rapuit draconi. ¶ Dic tangit quartum
laborem dicens. Hercules rapuit poma draconi cernen-
ti. idest custodiēti illa. rapuit aureo metallo. idest cum
claua aurea. Hercules in quā factus grauior. idest fortior
leua. idest manu. ¶ Ubi notandum q septem fuerunt fi-
lic atplantis habentes ortum aureum cum pomis aureis
que draco custodiebat. Hercules autem superueniens dra-
coni poma aurea abstulit.

¶ Cerberum traxit triplici carbena. ¶ Dic ponit quintum
laborem dicens. Hercules cerberum. idest canem infer-
nalem traxit ab inferis triplici carbena. ¶ Ubi notan-
dum q pirithous volens sibi desponsare reginam infer-
ni. Herculeum et theseum et alteros viros fortes assumpsit
quibus venientibus ad infernum cerberus iamtor infer-
ni ipsos latratu suo impediuit. Hercules autem iplos tri-
bus carbēnis vinxit. vel secundum alios ipsum traxit de
inferno triplici carbena. quia dicitur habere tria capita ca-
rina triplici carbena vincta.

¶ Vltor imitem. ¶ Dic ponit sextum laborem dicens.
Vltor. i. hercules fertur posuisse imitem dominū. scilz
dyomedem in pabulum seuis quadrigis. i. equis quadri-
gam trahentibus. ¶ Ubi notandum q dyomedes fuit
rex tracie qui equos suos paui humana carne. quēz her-
cules intersectū dedit suis ppijs equis deuorandū.

¶ Hydra cōbūsto perijt. ¶ Dic ponit septimum laborem di-
cens. Hydra. i. serpens perijt cōbūsto veneno suo. ¶ Ubi
notādū q in lerna plaudē fuit gadam serpens habēs plura
capita quoz vno preciso succedebant tria. quem hercu-
les aggressus sagittando euz non videret se proficere col-
lecta congerie lignozum ipsum combussit.

¶ Eronte turbatus. ¶ Dic ponit octauū laborem herculis.
Ubi sciendū q cum hercules vellet deducere filiaz quē-
iudam regis que dicebat deianira fluminis achelous quē
debebat transire mutauit se in diuersas formas pugnan-
do contra herculē. cum aut vltimo mutasset se in speciem
thauri. Hercules ipso delecto abstulit sibi vniū cornū. qō
sacrificauit copie. i. deo fortune. propter qō achelous ve-
reccūda cōfusus fugit et in aquis latuit. vnde dicit in li-
tera. Achelous amnis. idest ille fluminis fronte turbatus
propter ablationē cornū. ipse demersit in ripis sua pūdi-
bunda. quia latuit pre pudore in ripis.

Stravit antheū libicis bareis. Hercules stravit. Loccidit antheū illū gīgāre bareis libicis. Bareis libie regiōis. Cū ubi notādū qd antheū erat gigas de terra pgenit' cui' erat talis virtus. qd si aliqui ex fatigatioe debilitaret tactu terre statim recuperabat vires. Qui cū exerceret magnā tyrānidē in libia aduenit hercules & gressus

cū eo diu sit lactabāt. Cū antheū sen- tiret se debilitari sponte cecidit i terrā. & sic resumpsit vires qd hercules cognoscēs ip̄s a terra eleuauit et supra pectus suū ip̄s tenendo oppsit qūq; spiritus exalaret.

Cac' euā dri fatiuit iras)

Die ponit decimū laborē. Cū ubi nōndū qd cac' fuit monstrū euomēs ignē p os. cui' p' fuit vulcan'. manebat at cacus i mōte auētino spoliās & occidens boiēs & furto plurimū iussit. cū at hercules veniret de bypania dūces secū multos boues. Cacus qdā boues herculi furabāt & traiecit eos i antheū suū retro: iū p candas ne furtū pateret: cū at hercules q̄reret boues p mugitū vni' bonis puenit ad antheū caci. qd exēto ip̄s iterfecit: cui' morte placata est ira euādrī idē cacus multū offenderat. vñ diē. Cac' supple morte sua quā passus fuit ab hercule. fatiuit. i. p̄p̄cū iras euādrī quē cacus multū offenderat.

Quosq; p̄fuit. Die pōit. i. laborē herculi. Cū ubi notādū qd in archadia erat qdā aper duāllas totā regiōne quē cū hercules agitare: aper sibi iussit hūeros herculis spuma maculauit. quē aper tādē iterfecit. Vñ diē. Setiger. i. aper gerens fetas. notauit. i. maculauit hūeros herculis. i. spuma vel salina. qd hūeros altus orbis foret. i. erat p̄fuit. i. qd ut statim patebit. Hercules hūeris suis celū sustulit.

Ultim' celū labor inreflexo. Die pōit. i. z. vltimū laborē ei'. Ubi nōndū qd atblas fingit fuisse qdā gigas suppoztas celū hūeris suis. B̄ fatigat' roganit herculē vt celus suppoztaret. quōq; ip̄e respiraret: qd & hercules fecit p b̄ celū meruit. vñ dicit. Vltimus labor: herculis fuit qd sustulit. i. suppoztauit celū collo inreflexo. i. inclinato. & rursus meruit celum tanq; p̄cium vltimi sui laboris.

Ite nūc for. zc. Die hostat' p̄bia ad imitatioes p̄dictoz fortū viroz. d. Ite nūc fortes. resistēs aduersitatib'. ire illū vbi dūc via celsa. i. ardua magni herculi. ē via vtrūq; via magni exēpli ad aggrediēdū fortia: tūc iuebit' tar dos & viciosos. d. Cur vos iertes. i. boiēs sine arte. sicut homines fidiōsi. cur nudat' terga. i. docta via fugiēdo labores & aduersa. nā tellus. i. terrena p̄cupia supata donat boi' sydera. i. celūq; supata terrena p̄cupia efficiē bō dign' ce loq; ē loc' deoz & spūs. Nā sm aristoteles p̄celi & mūdi. Dōs cū locū q' iustus est deo attribuit: a barbari & greci quicq; putant deū esse. de quo loco dicit' Plato in fedro ne. Vñ speculatiui viuentes sm vitas p̄templatiuā. celestis sedes recipiūt in gbus felicitate deoz potius: i. quā se licitate nos faciat participes ielu christus cui est deus su per omnia benedictus in secula seculozum. Amen.

Explicet liber quartus. Incipit quintus.

Iterat oroniscq; cursus. Die incipit quintus liber Boetii de solatioe p̄bie cui' bec ē p̄ma p̄fati qd p̄bia vult solueri qdā dubia sua determinatioes p̄bia ē fato & puidētia: vñ. n. ex dictis qd casus nō sit. qd si oia sūt pui sa ita qd nihil eueniat p̄ter ordinē puidētie

C Prosa prima. Iterat: orationiscq; cursum ad alia quēdam tractanda & expedienda vertebat. B. Tum ego. Recta quidē inqūa exhortatio: ma qz proisus auctoritate dignissima. Sed qm dudum de p̄sentia questione: pluribus alijs implicatam esse dixisti: reperi or. Quero enim an esse aliqd oino: & qdā esse casum arbitrere:

trū. P̄bia ergo in p̄sti libro ingit vtz casus sit: qd sit inq̄rit: vtrū libez arbitriū supponēdo argumētā gbus libez arbitriū cū puidētia diuina nō videt posse stare. post hoc ponit falsā solutioē quozidā: quā imp̄obāt: & ponit p̄p̄ia: quā rōnibus cōfirmat. & de eternitate determinat & alia plura sicut patebit. Et diuidit iste liber in vñdecim partes. qz sex sunt p̄fati & quāq; metra eius. quē partes & quē ipsi determinant patebunt in p̄cessu libri. In p̄ma prosa determinat de casu. & p̄mo Boetius tangit acta p̄bie commendans eius exhortatioē factā. & mouet qdōnē de casu. Scdō p̄bia excusat se ab eius determinatioe. & Boetius excusatioes remouet. Tercio p̄bia determinat de casu. & ibi. Tū illa festino. & ibi. Tū illa morē. p̄mo dicit. p̄bia dixerat bec p̄dicta: & vertebat cursus oronis. i. sermo nis ad tractanda qdā alia atq; expedienda. Tū ego Boe. inq̄. O p̄bia recta ē ma exhortatio facta: p̄fatus ē dignissima auctoritate: sed qm dudum dixisti sexta prosa quartū libez questione de puidētia implicatā. i. implicatā ē pluribus alijs. & questionibus ego expeior re. i. realiter. quero. n. an arbitreris casum oino aliqd esse supple in rerū natura: & qdnam arbitreris esse casum supple in rerum natura. C. Notandum per hoc qd dicit Boetius dixerat. inuit p̄biam iam exp̄ditiue qd ad sui speculationē spectabāt: & ita determinasse principales huius libri intentiones: et philosophia vertebat cursum oronis. i. orationem currentem: quia oratio p̄bie nō imp̄ediebatur ignorantia docētie: nec tarditate dicētie: bane orationes vertebat ad quēdam alia tractanda. quē autē fuerunt illa Boetius non exp̄p̄uit: qd forsitan sua opinio minus erant desideranda: vel forsitan q̄tum ad p̄positum expt̄e. C. Notandū qd dicit exhortatioē p̄bie fuisse rectā. qd p̄bia bouabat ad virtutes & ad p̄emptū fortitūoz. talis autē exhortatio qd sit ad bonū p̄lequēdū & malū fugiēdū recta ē. & dicit exhortatioē p̄bie ēē dignissimā auctoritate. qd qdā sapiēte dicit auctoritate sapiētis dignū reputatur.

Tū illa festino inq̄. Die p̄bia excusat se de b' opiniois vel questionis determinatioe. Et boet' illā excusationes remouet dicens. P̄bia igit. Ego festino abfoluere. i. p̄ficere debitus p̄missiois. & aperire tibi viam quā reuebaris ad patriam. Bec autē quē tu queris de casu. et si p̄quis. sunt puritia cogniti. i. cognitioe. tamen paulisper auersa sunt a

dine: vñ qd nō bil casualiter eueniat: qd casus impozitat euenit iopiatū Itē vñ ex ois qd libez arbitriū nō sit: qd oia disponūt scōz ordinem fatalis necessitatis. liberū at arbitriū ne cessitatez excludit. vñ qd ponit puidētia & fatum qd oino excluda tur libez arbitriū.

tramite. i. via nri ppositi: z dicit pauli sp. qz non sūt totali
aucta: sed aliquāntū elucida: pmissa: z verēdū. i. timen
dū. ne tu fatigat' deuyis. i. qōntib' p'ncipis nō possis sufficere
ad emetiēdū. i. trāseundū rectū iter. dicit Boe. Q' pbia ne
illō vercare. i. n' timeas: q' b' fuerit mibi loco gēris agice
re ea q'bus maxie delectoz: z cū o' l'at'. i. circūstātia tue di
spōsitiōis mi

bi cōstitit si
de idubitata:
nihil ē q' am
bigat de se q'
tib'. C' Nota
dus q' dicit q'
via reuebaris
prias h' prias
vocat britudi
nē quā pus i
uenire docuit
Illa at per q'
bō puenit ad
ipias sūt vti
tes, d' quibus
Boe. intende
bat agere nō
in hoc libro:
sed i vltimis
libris musice
sue agēdo de
musica huma
na. itentiones
gūt suā nō cō
pleuit. qz a re

ge Theodorico moite pueniens fuit.

C' Tu illa moie ingt. Dicit pbia determinat de casu solū
dō pmissas causas z qōnes. p'rio soluit p'ias an casus sit.
scōdo scōas qd sit casus ibi. C' Nihil. p'rio ostendit qd signi
ficet p' nōmē casus. pōndō opiniōē q' r' d'as. Scōdo ipso
bat illā opiniōē. ibi. (Quis. n.) p'rio dicit. O boeti ego ge
rā tibi moie. i. p'formabo me volūtatē tue. z sit sic ē exor
ia. i. siciepit. si aliq' dēfinit q' ad nōmē dicēs casus ē eue
tū pductū motu temerario. i. ipsoiū. z nulla p'ncipioe cā
rū. Ego pbia affirmo casum sic oīno nihil ēē. z decerno in
dico vocē casus p'ius ēē inane. p'ter significatiōē rei sub
iecte. sicut bec vox chimera inanis est. C' Notandū q' q'
uis q'ntio si est. p'cedit qōnē qd est. fm q' q'ntio qd est. que
rit de quiditate rei. q: quid ē rei nulli debet nisi enti: ta
men q'ntio qd ē q'ntens de q' qd est nois ē prima cognitio. z
iō ex q' qd est nois ois scire de aliq' si ē. pp h' pbia ad q'nt
dū de casu vtrū sit vel nō accipit qd qd ē qd significat per
nomen. z dicit. Si aliq' dicit casus ē euentū temerariū sine
oī causa pductū. ego video vocem casus esse inanez tanq'
sibi nihil cōrrespondat in re.

C' Nihil. n. coercente. Dicit pbia improbat opiniōē istam
ostendens casus nihil esse fm eam. secundo soluit questio
nē fm rei veritatē. ibi. (Aristoteles meus.) p'rimo ponit
vnaq' rationē. scōdo aliā. ibi. C' Nihil. Antig dicebant q'
casus est euentū temerarius. i. ipsoiū. Contra hoc argu
it pbia sic. Ubicūq' oia sūt p'ia ibi nihil ē temerariū. sed
oia q' sūt p'ia sūt a deo: ergo iter ea q' sūt nihil ē temera
riū. Dicit rationē b'zenter innuit in s'ra dicēs. Quis. n. loc'
vltius p'nt esse reliquos. i. relictos. temerariū. i. ipsoiū. p'
deo coercente cūcta i ordinē. i. p'uius. q. d. nullus. C' No
tandū q' omnia a deo sunt p'ronia: cuius ratio est. Quo
rūcūq' deus est causa oia talia p'ia sunt a deo. s' deus ē
causa ois entis. q' oia entia a deo sunt p'ia. Qz autē deus
sit causa omnis entis patet qz ab ipsa dependet celus z to

ta natura. vt patet ex duodecimo metaphysice.
C' Nā nihil ex nihilo existeret. Dicit ponit aliā rōnē p'ban
tē q' casus nō pōt ēē sine oī cā pduct' sicut dicebat antig: z
arguit sic. Qd ē ex nihilo nihil ē. s'z qd ex nulla cā ex ni
bilo ē. ergo qd ex nulla cā ē nihil ē. s'z fm antiquos casus
ē ex nulla cā. qz ē pduct' sine oī cōnectione cāz. q' casus ni
bil est. Unō ob
cit i s'ra. Clara
sua est cui ne
mo vng'vete
rum refraga
tus ē. i. dicit
s'z ex nihilo ni
bil existeret. q'
illi antiqui
illā ppositiō
nez ex nihilo
nihil existeret
icecerint. i. p'
fuerit q' q'
dā fundamē
tū nō de ope
rante p'ncipio
s' de deo crea
tore. quia ille
ex nihilo ali
qd fecit. s'z in
tellexit. B
de mālī subie
cto. i. de tota
nā fundata in
materia. z ex
ponit seipsū dicens. Hoc est de nā oīuz rōnū. i. de mā q' ē
subiectū formaz nālū. s'z si aliq' dicit ex nullis causis.
id videt ēē ortus ex nihilo. s'z hoc fieri negt v' aliq' dicit
ex nihilo. ergo nō ē possibile casus ēē b'z. i. talē quales pau
loate diffiniunt' fm antiquos. q' sit euentus temerariū
sine p'ncipioe causaz. Quid ergo dicendus est de casu q'nt
Boe. Est ne nihil in rerū natura qd iure queat. i. possit ap
pellari casus vel fortuitū vel est aliq' d'actū p' q'm. later
at vulgus cui ista vocabula conueniant. C' Notandū q'
hec ppositiō. ex nihilo nihil existeret. vera est in cōparatōe
ad cām particulare. q' in sua actiōe p'supponit mās: tamē
in cōparatōe ad cām vniuersale q' est causa totius entis
nō est vera. Unde dicim' deus oia creasse ex nihilo z fide
tenemus. s'z antig de isto mō productionis p' creationē nō
loquebat: sed primo modo. Unde aristoteles p'mo p'by
sicoz. Impossibile est aliq' d' fieri ex his que non sunt. de
bac. n. opiniōe pueniūt oēs q' de natura sunt.

C' Aristoteles meus id ingt in p'p'is. Dicit pbia soluit q'
stionē de casu z primo ostendit eam ēē solutaz ab aristote
le z ostendit modū eius. scōdo declarat q' s' casus non ha
beat causas per se habet tamē causas p' accidēs. ibi. D
sunt igit'. p'rimo dicit. aristoteles meus. i. doctrina mea
nutritus z definitus definitū casus in p'p'is. i. in secūdo
p'p'icoz: breui rōnē z p'p'inaque veri ē. veritati. z q'nt Boe
Quonā in quā modo. dicit pbia. Quotiēs aliq' d' gerit' i
sit. grā cūspiaz rei. i. aliquid rei: aliud obtingit quib'z
dam de causis q' qd intendebatur illud vocatur casus. v'
si aliquis causa colendi agri fodiens humus inueniat pō
dus auri de fossis: bec inuentio auri creditur fortuitū i
casu accidisse. v'z. p' sed. talis euentus casualis non est de
nibilo. i. de nulla cā. sicut dicebat diffinitio antiq' p'. nā eue
tus casualis h'z p'ias causas: q' z curfus opinat' z ipsoi
sus supple ab eo qui aliq' d' fecit cā alterius rei. videt op
tus ē casum. nisi n. cultoz agri foderet humū q' sup. fossila

et vna cū inuētiōis auri: nisi eo loci. loco de positor obui-
fer. lab. cōdisset pecunia suā. que ē alia cū inuētiōis auri: au-
ri nī cēt iuentū. ¶ Notādū qd casus p3 Aristō. ē qñ aliqd
sit pp aliqd finē: vt fossio agri pp seminatōes. si aliqd aliō
euenit ex qbusdā causis pter h qd irēdebat h ē casus: vt
inuētiō thesauri casualis ē q nō irēdebat a fossiore agri.
Et q p3 q inuētiō thesauri ē
casualis nō iō q nō pūsa a do-
s q nī ē pūsa ab hoīe: ita
casus nūbū ē q ad pē: s3 est
aliqd q ad hoīes pter cur? i-
tētiōes z pūsiōne enenit.

¶ De sū. Dic ondit pbia q
h casus dēat cās: nī tñ b3 cas
p se. s3 p accēs dicēs. he igit
si cās fortuitū pēdū. i. fortui-
ti euenit: qd fortuitū pēdū
pūit ex cās obuijs z pūe-
tib3. nī ex itētiōe gerēt: n. n.
ille q anp obuiit. vt q agrus
exeruit. i. fodit irēdit vt ea
pecunia reperiret: s3 vt dixi
pter gerētis itētiōes euenit
hic fodere q ille obuiit pec-
unia. z occurrit supplē iuen-
tiō pecunie. ¶ Notādū q
cā efficās nī agit nisi mouea-
tur a fine. Simō at si mouet
nisi fm q est in intentione: et
iō respectu illius effect? q ē
in intentione agēs ē cā p se: s3
si aliqd pūat i actiōe pter
itētiōes agēs illi agēs ē cā
p accēs. z sic casus: qz pūit
pter itētiōes agēs nō b3 cās
agēs p se: s3 p accēs.

¶ Licet igit definire. Dic
pbia soluit scdm qōne on-
dendo qd sit casus. Conclu-
dit ergo definitiōes q ex tag
ad. d. Licet igit dñire ca-
sus cēt eueni iopiatū ex cau-
sis pūentib3 i bis q gerun-
tur ob aliqd aliō. Tñc ostē-
dit qñ effect? casualis cadit
sub ordie puidētie. dicitur ē
n. q casus pūenit ex cau-
sis pūentib3. Qd at cās pū-
ent h pūenit ex ordine pui-
dētie. vñ dīc. Lās vō curre-
re z confluere facit ille ordo supplē fatalis procedēs iuen-
tabili connexionē. i. casualis qui descendens supplē ordo
de fonte pūenitētie cuius dispositio suis temporibus z lo-
cis. ¶ Notādū qd diffinitio casus est bona. qd per cā ca-
sus diffinitū ab alijs. p h qd d. casus ē eueniō inopinatus.
excludit effectus necessariū eueniēs. vel vt frequēter sic
solē oriri vel hoīes nasci cū. s. dignis in vna manu. Talia
n. non eueniūt casualiter z inopinate. p h qd d. ex pūen-
tibus causis. excludit casus pmo mō dicit? q3 antiquos
ponebatur pūci ex nulla connexionē causalē. Per hoc aut
qd d. in bis q gerunt ob aliqd aliud p hoc excludit a casu
causalitatem per se. casus enim z fortuna sunt causę per acci-
dens. z sunt pter intentiones agētiō.

¶ Metru pūmū qñt libz.
Uplis achemenie. scopul? iñd ē p metz illi? s?
qd d. elegiacū z p metz ē dactylicū ex ametz

scōz ē trochaicu pēbametp. vt dactylicū pēbametp. In
q pbia ondit quō euenit? casual? se h3 ad puidētiā dinā. Est
at mō exēpli. q tigrī z eufrates si vno flumī ab eodē fōre
pcedētes. q postea abiuicē didunt. z itēz pcurrāt necē
ē naues z alia q p ista flumina defertūt cōcurrere. q qd cō-
cursus pūenit iquātū regit? dēcurit istos flumioz. z tñ ē

pter itētiōes illoz q regunt
naues. eodē mō cōcursus cā-
rū casual. qñs sit pter intē-
tiōes ipoz agētū: tñ cōcur-
rūt p3 deflurū ordie fatalis
ex regimē vine puidētie. z
qñs nobi ignorābū ordinē
vine puidētie videat aliqd
casuale z fortuitū. tñ i cōpa-
tōe ad oē oia sūt ordiata z
pūsa. vñ dīc i lra. Tigris et
eufrates resoluit i vno fō-
te scopulū. i. ex pūantibus
rupis achemenie. i. mōt par-
thie. vbi. i. i pbia fugat pu-
gna verba spicula. i. sagittas fi-
git pectorib3. i. scūtū. n. con-
suetudo pūoz q fugiēdo
pūgnāt sagittādo a tergo z
isēqñtes. z mōt. i. parū post
spaciū tigrī z eufrates dissi-
ciat abiuicē casū sup. alij. z
si oī flumī itēz cōcāt. i. cō-
nēiāt. z renocēt i vnu cursū
pūat. i. qñs flumī illō dēv-
da alterni vadi. i. vtriusque
flumis. trahit. i. trā dūcit. z
pūciat pupes z lēcū. vultū. i.
eradicat. flumie. i. p flumē
z vnda mixta. i. pūes. i. pū-
cet. i. iplicabit fortuitos mō-
dos. q vnda faciet pcurrēt
fortuitū naves z trūcos. q
tñ vagos casus. i. casualēs
euenit. regit ipa dēclina terre
i. dēpōsio terre dās vīa flumio
z dēclū? ordo lapsi gurgulū.
curreti aq regit illos vagos
cursus. z ita ē dēuētū casua-
li respici puidētie: vñ dicit.
Sora. i. casus vt fortuna q vñ
fluitat pmissio ba. i. sine rē-
mē. illa pars frē. i. gignia z
meat. i. trahit ipa lē. i. p ipaz

legē vine puidētie. ¶ Nō q scribit i genēsi. Tigris z eu-
frates si flumī qz ori? ē i padiso. S3 hiero. auctē Salusty
dīc. qz ori? Tigris z eufrates dñstrat i armēia. i. i pbia.
cui vñ Boe. pūentire. Bear? ar ang. sup genēs ad lras illā
pūeratē pcorat dicēs. Illud pūingit in istis flumib3 qd
in alijs exerpimur. i. q aliqñ absorbēt i terra z itēz ori-
unt. i. qz h sepe pōt pūingere. iō de ortu iploz flumioz dū-
uerba pūit dīc. Qñ. n. moyses dicit in gen. q oriunt i padis-
so pōt itelligi de pma origine eoz. s3 qd d. ab alijs q alias
orian? pōt itelligi de orta eoz secundario. ¶ Notādū q
pbia ē regio qdā? alio notē d. achemenia. vñ dñr hoīes
pbi q vincit hostes suos fugiēdo. sagittas a tergo mittē-
do. z sic amō vincēdē z fugiēdo. vñ poeta dixit q spē mā-
tis cedit victoria pbia. Cū ea pte. sili. qz viciatēre. cū
i. ven? q colebat i cipo. z paup bēri. pūcribas igit gladijs
z fustib3 ipz sup. amoz. z fugiēdo fuga quē fuga sola fugat

locis rēpōzib3 qz disponit.
C Metru pūmū qñt libz.
Uplis achemenie. scopul? vbi x3a scūtū
Pectorib3 figit spicula pūgna fugat
Tigris z eufrates vno se se fonte resoluunt:
Et mor abiuicēis dissociant aquis.
Si cōcāt: cursibus itērū renocēt in vnuz:
Confluat alterni quod trahit vnda vadi.
Conueniāt pupes: z vultū flumine trunci.
Aditraqz fortuitos iplicet vnda mod oz:
Quos tamen ipsa vagos terre declina casus:
Gurgitis z lapsi defluns ordo regit.
Sic que permixtis fluitare videntur babenis
Fors patitur frenos: ipsaqz lege meat.

A Prosa secunda quinti libri.
Nimaduero inq. Dic icipit p[ro]p[ri]a sc[ri]ba q[ui]nti
in q[ui]p[ro]p[ri]a determinare de p[ro]p[ri]a lib[er]i
arbitrii ad p[ro]p[ri]a d[omi]ni. Et p[ro]p[ri]a an lib[er]e arbi
trii possit stare c[um] p[ro]p[ri]a d[omi]ni: p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a lib[er]i
bey arbitrii e[st]. sc[ilicet] o[mn]i d[omi]n[u]m q[uo]d d[omi]n[u]m f[aci]t in d[omi]n[u]m: t[er]t[er]io ostendit
act[us] lib[er]i ar
bitrii cadere
sub p[ro]p[ri]a d[omi]ni.
sc[ilicet] a. lib[er]i.
(Sed hanc)
3^a ibi. (Que
rit.) p[ro]p[ri]a d[omi]n[u]m
Aduero i
q[ui]nti. cognosco
quo casus stat
c[um] p[ro]p[ri]a d[omi]ni
et ita c[on]s[er]uatio
sicut dixisti. t[er]t[er]io
querit boet[us].
Estne vlla li
bras arbitrii i
bac serie car[um]
sibi berentiu.
an fatalis ca
thena. i. fatal
necessitas co
stringit mor[tem].
i. affectus. bu
thanoz aioz.

A Prosa secunda libri quinti.
Nimaduero inq. idq[ue] v[er]i tu dicis ita e[st] p[ro]p[ri]a
s[ed] in bac berentiu sibi se
rie causarum e[st] ne vlla n[on] i
arbitrii libertas: an ipsos quoq[ue]
h[um]anor[um] motus aior[um] fatalis ca
thena c[on]stringit. **P.** Est inquit.
R. q[ui]nti. n. fuerit vlla r[ati]onalis nat[ur]a
ra q[ui]nti eide[st] libertas affit arbitrii.
na q[ui]nti r[ati]one v[er]i naturaliter p[ro]p[ri]a
id bz iudiciu: quo quodq[ue] d[omi]n[u]m
nat. p[er] se igitur fugienda op[er]adane
dinofcit. **Q.** v[er]o q[ui]nti op[er]adu iudici
cat e[st] p[er]it. **R.** Refugit v[er]o q[ui]nti q[ui]nti
stimat e[st] fugienda. Quare q[ui]nti in
est r[ati]o ip[s]is e[st] iest volendi noledu
q[ui]nti libertas. Sed hanc non in oi

**Tunc p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a lib[er]e arbitrii e[st] dicens. Libertas ar
bitrii e[st] no obstante p[ro]p[ri]a d[omi]n[u]m car[um]. neq[ue] n. fuerit
i. e[st] poterit vlla r[ati]onalis na q[ui]nti libertas arbitrii eide[st] affit.
et accipit r[ati]onalis natura large p[ro]p[ri]a eo q[ui]nti bz cognitiones
intellectiva. p[ro]p[ri]a aut[em] q[ui]nti oi nature r[ati]onalis in sit lib[er]i arbi
trii dices. Illud q[ui]nti p[ro]p[ri]a n[on] aliter v[er]i r[ati]one id bz iudiciu quo
discernat vnuq[ue]q[ue] igitur p[er] se dinofcit. i. discernit fugien
da et optanda. q[ui]nti aut[em] quis iudicat optandum id p[ro]p[ri]a
i. p[ro]p[ri]a optanda. et refugit illud quo d[omi]n[u]m estimat fugienda.**

**Quare quibus inest r[ati]o illis inest libertas volendi et
noledu. p[ro]p[ri]a ergo sic ratio formari. Q[ui]nti q[ui]nti p[ro]p[ri]a v[er]i r[ati]o
ne bz iudiciu cognoscendi fugienda et optanda. sed q[ui]nti q[ui]nti
q[ui]nti iudicat optandu p[ro]p[ri]a q[ui]nti. et q[ui]nti iudicat fugiedum hoc
refugit. ergo omne q[ui]nti p[ro]p[ri]a v[er]i r[ati]o ne bz libertatem volendi
et noledu. **Q.** Notadu q[ui]nti dicit illud q[ui]nti v[er]i r[ati]o ne bz iudiciu
quo discernat vnuq[ue]q[ue] q[ui]nti. hoc dicit ad differetia iudici
n[on] ius quo e[st] in b[er]entis: quo no iudicat vnuq[ue]q[ue] agendu. s[ed]
aliq[ui]nti p[ro]p[ri]a. sicut omis no iudicat de quolibet fugiedu. s[ed]
s[ed] in de lupo. et apes non habet iudiciu ad faciendu aliq[ui]nti
opus: nisi ad fauos mellis. s[ed] iudiciu r[ati]o e[st] q[ui]nti q[ui]nti lib[er]e
que aguntur. **Q.** Notandum q[ui]nti dicit q[ui]nti habens r[ati]o ius iu
diciu p[er] se iudicat p[ro]p[ri]a q[ui]nti vel fugiendu. s[ed] eni
bz iudiciu quodammodo cognofcat fugienda et optanda. **Q.** Notandum q[ui]nti dicit q[ui]nti
non tamen p[er] se. q[ui]nti no sunt ca iudiciu. **Q.** aut[em] no soli co
gnofcit finem et ordinata in finem cognofcit et v[er]i p[ro]p[ri]a
collationis et p[er] modu syllogisticu. et b[er]o suu iudiciu
iudicat et discernit. q[ui]nti intellectus e[st] virtus p[ro]p[ri]a supra se.**

**S[ed] hanc no iob. Dic o[mn]i p[ro]p[ri]a q[ui]nti lib[er]e arbitrium
differetia in d[omi]n[u]m. s[ed] in angelis et i boibus dices. **Bac**
i. libertate arbitrii no c[on]stituo e[st] equa. i. equalis in oib[us].
q[ui]nti maior e[st] in substantis diuinis q[ui]nti in boibus. Nam sup[er]ius
e[st] diuinis substantis inest p[ro]p[ri]a iudiciu. i. iudicibile
iudiciu. t[er]t[er]io inest eis incorrupta voluntas. idest inflexibi
lis ad malum. et in eis e[st] p[ro]p[ri]a. idest parata. efficax pote
stas optatorum: q[ui]nti no e[st] in eis impedimentu executionis.**

atas vero h[um]anas necesse e[st] e[st] lib[er]iores. q[ui]nti c[on]ferunt
se in speculatione diuine mentis. minus vero lib[er]e sunt
cum dilabuntur ad corpora. i. ad cura reris corporalium
ad hoc minus lib[er]e sunt c[um] colligant terrenis artibus. i.
affectibus: q[ui]nti minus resistere possunt passionibus iustis
g[er]ibus. **Extrema vero. i. maxima e[st] seru[us] p[ro]p[ri]a. q[ui]nti dedi**

bus equa e[st] c[on]stituo. **Ma sup[er]ius**
diuinisq[ue] substantis et p[ro]p[ri]a iu
diciu: et incorrupta voluntas: et effi
cax optator[um] p[ro]p[ri]a e[st] potestas. **Ma**
manas v[er]o atas lib[er]iores q[ui]nti e[st]
necesse e[st] p[ro]p[ri]a se in mentis diuine spe
culatiōe c[on]stitui: min[us] v[er]o c[um] dila
bunt ad corpora: min[us]q[ue] et c[um]z
terrenis artib[us] colligat. **extrema**
v[er]o e[st] seru[us]: c[um]z vicis[us] d[omi]n[u]m r[ati]o
p[ro]p[ri]a possit e[st] ceciderit. **Nam**
vbi oculos a summe luce v[er]itatis ad
isferiora et tenebrosa deiecerint:
mor[is] iusticie nube caligat: p[ro]p[ri]a
suis turbat affectib[us]. **Quib[us] acce**
dedo p[ro]p[ri]a iudiciu q[ui]nti inuenerit
sibi adiunat seru[us]: t[er]t[er]io s[ed] s[ed] quo
q[ui]nti modo p[ro]p[ri]a libertate captiue.

idest augmentant seru[us]tatem. qua sibi inuenerit. idest in
dixerunt. et anime vicioforum sunt quodammodo captiue
propria libertate. **Q.** Notandum q[ui]nti lib[er]um arbitrium est
libertas iudicandi et exequendi res. **Uel fm Boetius** f[aci]t
per p[ro]p[ri]a periamenias. lib[er]us arbitrium e[st] de volun
tate iudiciu animi: nullo extrinseco aut violenter cogen
te aut violenter impediēte: nullo cogente ad faciendu
quod displicet: nullo impediēte ne fiat q[ui]nti placet. **Q.**
Notandum q[ui]nti lib[er]um arbitrium in duobus consistit in liber
tate iudicandi et in libertate exequendi iudicata. p[ro]p[ri]a
scilicet libertatem iudicandi impedit ignorantia: sed liber
tatem exequendi impedit impotentia executionis et cor
ruptio voluntatis. **Quandoq[ue] enim possumus bonu p[er]e**
ficere: tamen voluntate corrupta vicio non perficimus.
In substantis autem separatim non e[st] ignorantia iudici
i nec impotentia perficiendi: nec corruptio voluntatis.
ergo in eis e[st] maxima libertas arbitrii. **Intelligentie eni**
in nullo falluntur. ergo habent p[ro]p[ri]a iudiciu: et n[on]
q[ui]nti volunt nisi bonus. ergo in eis e[st] incorrupta voluntas:
et possunt perficere quicquid desiderant. ergo in eis e[st] ef
ficax potestas optatorum. **Q.** Notandum q[ui]nti quidam di
xerunt fuisse de intentione platonis animas humanas si
mul esse creatas in celo. et postea descendere in corpora
et in eis detineri tanq[ui]nti in vinculis. scdm illos gradus liber
tatis animarum humanarum quas ponit in littera sic di
stinguuntur. i. q[ui]nti cum sint in celo create in cōtemplatione
diuine mentis sunt maxime lib[er]e: cum autem desiderio
corporum incipiunt descendere ad corpus sunt min[us] li
bere. cum autem iam sunt colligate corporibus adhuc s[ed]
minus lib[er]e. sed minima libertas e[st] in eis quado subdi
tur vicio. ista tamen exp[er]iōe non tenet scd[ilicet] veritatem
ideo aliter exponitur: q[ui]nti illas animas necesse e[st] esse lib[er]i
ores: que cōtemplatōi diuine iusticie v[er]i aie virtuosior[um]
et cōtemplatiuoz: quoz cōuersatio i celis e[st]. **Ille aut[em] s[ed]**
minus lib[er]e que dilabuntur ad corpora. i. que descendit

Postremo si qd aliq. Dic ponit tertia rōne ad ides di-
ces. Sigs. existimer aliqd eē aliozsum. i. aliter q̄ res se bz. il-
lud nō mō. nō tñ nō ē scia: sed ē fallax opinio lōge diuer-
sa a veritate scie. quare si aliqd ita futurū ē: vt ei⁹ euentus
nō sit certus & necessari⁹. qdō illud poterit p̄sciri euentuz
qd. nullo mō. Cui⁹ rōne assignat dicēs. Sicut ipsa scia est
ipermixta fal-
sitate: sic illud
qd cōcipit ab
ca nō pōt alr
eē qd cōcipit.
q̄ si possit ali-
ter se bēre: tē
scia possit eē
falsa. vñ sub-
dit. ita ē cā q̄
re scia careat
mendacio. qz
necesse ē vñā
quāq; rē ita se
bēre: sicut sci-
entia p̄pēdē-
dit eē sese ha-
bere. ¶ Tñ
dus q̄ rō quā
intēdit ē ista.
Quicūq; epi-
scipum res alr
esse q̄ est: eius
existimatio ē
falsa & non est
scia: sed fallax
opinio. q̄ de
us p̄scit ali-
qd futurū eē.
si ips nō neces-
sario euenit si
cur p̄scitur p̄
scitētia dei nō

prescite rei nequeat euitari. Postremo si qd aliq. aliozsum q̄ se
se res bz existimer. id non modo
scientia non est: sed est opinio fal-
lar ab scie veritate longe diuersa
Quare si quid ita futurum est vt
eius certus ac necessarius nō sit
euentus: id euenturum esse p̄sci-
ri qui poterit? Sicut enī scitētia
ipsa ipermixta est falsitati. ita
id qd ab eo concepitur: eē aliter
q̄ p̄cipit negt. Ea nāq; cā est cur
mendacio scia careat: q̄ se ita rem
quāq; habere necesse ē: vt eam
sefe habere scitētia comprehendit.
qd igit: Quoniam mō deus bec
certa futura agnoscit. Nā si in-
uitabiliter euentura cēset q̄ etiāz
non euenire possibile est: fallitur
quod sentire non modo nephas
est: sed etiā voce p̄ferre. At si ita
vñ sūt: ita ea futura eē decernit:
vt eque vel fieri ea vel non fieri
posse cognoscat: quē ē bec p̄scia

erit scitētia: sed fallax opinio. ergo futura a deo p̄scita ne-
cessario eueniunt. & sic perit liberum arbitrium.

¶ Quid igit. ¶ Dic p̄bia ip̄obato modos q̄ aliq nūq salu-
uare puidētia. i. p̄mo q̄rit q̄o possit saluari puidētia di-
uina. ip̄obando duos modos q̄bus aliq conabant ipsam
saluare. Scdō ponit tertiū modū. similiter ip̄s ip̄obando
2° ibi. ¶ Qd si apud. ¶ Primo dicit. Quid igit dicemus. qm̄
mō dici pōt q̄ deus p̄noscit bec futura incerta. ¶ P̄m^o mo-
dus ē: vt dicat deū ea q̄ puidet iudicare ifallibiliter q̄uis
possint nō euenire. Is idē inueniēdus. q̄ tūc falleret sua p̄-
uidētia: vnde dicit. Nam si deus cēset. illudcat euenire
ifallibiliter: q̄ ē pole est nō euenire. fallit sup. deus. qd nō
mō. nō tñ nefas ē sentire de deo. Is ē nefas ē voce p̄fer-
re. Scdō modus est vt dicat deū p̄uidere futura ideter-
minate sicut sūt futura. Is istō mō puidētia dei nō est cer-
ta. vñ dicit. Si deus decernit ita futura esse que p̄uidē-
tur indeterminate sicut sūt. vt. i. cognoscat ea cā. i. equat
posse fieri vel nō fieri. q̄ est ista p̄scia que nō certū: nō
stabile p̄pēdēt. qd. talis puidētia nulla est. & qd bec
p̄scitētia refert. i. differt ab illo vaticinio ridiculofo Li-
refse. q̄ dicebat. Quicq; dicam hoc erit vel nō erit. Quid
etiā. i. q̄ quo diuina puidētia. p̄stiterit. i. p̄ualebit huma-
na opinione. si iudicat incerta sicut boies ea quoz euentus
est incertus. qd. i. nullo differt. ¶ Notādū q̄ cū t̄resia vi-
disset duos serpentes simul coire proiecto baculo ipsos
separauit abiectē: & mutat⁹ fuit i mulierē. Post sepiēni⁹
itēz serpētes coēctes baculo sepaui. & mutat⁹ fuit i viz.

Cū at oīa fuisset dissensio iter iouē & iunonē an maior eē
delectatio in coitu viri q̄ mulieris: electus fuit t̄resia in
iudicio: qui expertus erat sortem⁹ vtriusq; sexus. Cū autē
diceret maiorē esse delectationē mulieris. Juno com-
mota excecavit ipsum: Sup̄p̄ter autem sui miseris in re-
compensam amissū vītus dedit sibi spiritum vaticinandi.

¶ Sicut autē bec
sua vaticina-
tio. qd qd dicā
erit vel si erit
Si ergo deus
nō aliter p̄sci-
ret futura in-
determinata.
nisi q̄ erit vt
nō erunt. non
differret sua p̄-
scia a p̄scia ti-
refse. qd est ri-
diculosus.
¶ Qd si apud il-
lū rerū. ¶ Dic
ponit tertiū
modū conan-
tū saluare p̄-
uidētia. Et ē
vt ponamus
oīa euenire
necessitate: et
auferamus li-
berū arbitri-
um. ¶ P̄mo est
q̄ ponit istuz
modū: scdō
ostendit q̄ in-
conuenientia
sequantur ad
ips ibi. ¶ Quo
semel. ¶ P̄mo
ergo concludit istum modū dicēs. Qd si apud illum certis
simuz fontez oīuz rerū nō potest esse incertū. certus est
euentus eoz que ipse firmiter p̄sciauerit futura. q̄re nul-
la erit libertas humanis consilijs & actionibus. q̄s diuina
mens sine errore falsitatis cuncta p̄scipiens alligat & con-
stringit ad vñum euentum. ¶ Notādum q̄ nulla muta-
tio cadit circa fontem oīum rez. q̄ cognitio eius non po-
test esse incerta. etiā si esset incerta esset ip̄fecta & dimi-
nuta. si ergo est certa respectu futurorū. necesse est vt oīa
futura p̄scita a deo necessario eueniant.

¶ Quo semel recepto. ¶ Dic ponit inconuenientia que se-
quuntur si auferatur liberum arbitrium. Et primo osten-
dit que inconuenientia sequuntur ex parte hominū. scdō
de que ex parte dei. tertio que ex parte coniunctionis ho-
minum ad deum. 2° ibi. ¶ Quo nō. 3° ibi. ¶ 3° nec spe-
randi. ¶ Inconuenientia ex parte hominū sūt. si non sit li-
berum arbitriū: frustra proponūtur hominibus pene vel
p̄mia. & iniuste puniūt mali & p̄miant boni. nec erūt vi-
cia nec virtutes in hominibus. sicut nec in alijs que agunt ne-
cessitate nature & non libertate animi. vnde dicit. Quo se-
mel recepto. i. posito. s. vt negetur liberum arbitriū. liquet
i. manifestum est quāto occasus. i. quantā destructio hu-
manaz rez cōsequat. ¶ Frustra. n. pponunt bonis p̄mia
& malis pene. ita statuta & leges humane erunt inutiles q̄
penas et p̄mia statunt. que nullus motus animozum
liber ac volūtarius meruit: illud videbitur iniquissimū
oīum: quod nunc iudicatur equissimū. i. puniri ip̄obos

remunerari pbois. qd ad alterutp. i. ad pbitatē vel ipso
bitatē nō mittit ppa voluntas. s. cogit certa necessitas su
turi. igit vritutes et vicia nō fuerit qd. sed potius erit mix
ta et idicferat confusio oium meritorp. s. bonorū et malorū.
(¶ Nota qd oēs vritutes et vicia oriunt ex libera electione
boni et mali. i. s. punitio et remuneratio fiunt propter li
berā actiōem

boni vel mali
Sic tollit li
bras arbitri
nō erit libera
electio. nec li
bera actio bo
na vel mala. et
per nō nulla
erit virtus et
nullū viciū et
iniuste malus
punitur cū ex
necitate ma
lus operet et
iniuste bonus
punitur cū ex
necitate ope
ret bonus qd
est absurdū
dicere.

(¶ Quoque ni
bil scelerat)
Dic oñdit in
conueniens qd
sequit ex par
te dei. qd deus
erit auctor
malorū. vnde
dicit. Cum ois ordo rerum ducat ex pudentia diuina. tñ
nihil liceat libere fieri ex humanis consilijs fit. i. sequitur
vt vicia nra referant ad auctore oium. sup. dei quo nihil
sceleratius excogitari pōt. qd dei dicere auctorem malo
rum: qd tamen necessarius est ablata libertate. (¶ Notan
dum qd defectus in operatione qui defectus nō ē i potesta
te rei vt euitet. necessario ē ab agente et a pudente. Si er
go actio voluntatis nostre nō est libera: defectus actionis
fm voluntatem reducitur in deū: sic deus erit causa de
fectuum nostrorum: quod est absurdum.

(¶ Igit nec spandi alig.) Dic ponit iconueniētia q sequit
ex coniunctioe boīs ad deū. qd tolleret actus deprecandi et
actus sperandibz maxime coniungitur deo: vñ dicit. Igit
si tollit liberū arbitriū: nec vlla rō ē sperandi alig nec de
precandi iter deum et boies. Quid. n. g. g. deprecet vel spe
ret. si serie ideslepa pmetit oia optada. q. d. frustra fieret
vtrūq. illud aufere illud vnicū cōmēciū. i. sperandi et de
precandi iter deum et boies. vocat aut spem et deprecatoē cō
mēciū. qd istis mercamur oia beneficia. vnde subdit. sig
dem pōio iuste humilitatis nos homines pmeremur iusti
mabile vicē. i. retributoēz diue grē q mod⁹ deprecādi solus
ē: quo boies videant posse colloq cū deo: et coniungi iaccesse
i. i. iaccesse luci sup. deo pulg boies ipetret qd petunt.
pūs. n. pōes porrigim⁹ q effectū petitiōis psequamur. q. s.
ipēs et deprecatio. si nihil credant hē viriū recepta. i. con
cessa necessitate futuroz. qd erit quo coniungi possumus illi
sumo pncipi rerū. q. d. nihil. qd necesse erit genus huma
num dissepit. i. disunctū. suo fonte. i. a suo pncipio supplē
a deo: satisficere. i. deficere. vñ paulatē cātabas i sexto me
tro quarti libri. (¶ Notandū qd actus deprecādi spectat
ad intellectum. et est ois fm Jo. dama. ascensū intellect⁹ ad

deum vel in deum. quo quidem actu inflammus deo in
digentiam nostram: non qd deo per infirmationes nostras
aliquid innotescat quod prius ignorauerit. sed vt nos ipa
infirmitate vtendo consideremus in his esse recurrendū
ad diuinum auxilium. Actus autem sperandi pertinet ad
voluntatem. quia eius obiectum est bonum futurum. per
istū actus ad

petrēt ipa supplicādi rōne pūgi:
q si recepta futurozū necessitate
nihil viriū hie credantur: qd erit
quo sumo illi resū pncipi cōnecti
atqz adherere possim⁹. Quare
necesse erit hianū genus vñ pau
loare cantabas dissepit atqz dis
iunctum suo fonte satisficere.

(¶ Metra. tertii libri quinti.

Etiam discors federa
rerum.

Causa resoluit: quis tā
ta deus

Veris statuit bella duobus:
At q carptim singula consent
Eadem nolunt mixta iugari.
An nulla est discordia veris:
Semperqz sibi certa coherent.
S3 mens cecis obruta membris
Nequit oppressi luminis igne
Rerum tenues noscere neptis.

quod dō adonitū: vel s3 alios archilogū ab inuētoe. da
cilitia a pede pdominate. i. quo facit exclamatioēz super
incompossibilitate: qd apparet iter pudentia et libez arbitriū
Et pmo qrit qre sint incompossibilia cū p se cōsiderata sint
cōpossibilia. secūdo ponit respōsiōē ad hoc. tertio contra
respōsiōē obijcit. qrtro obiectionē soluit. 2^a ibi. (An nū
la. 3^a ibi. (Sed cur tanto. 4^a ibi. (Aut cū mente. 5^a
mo dicit. Quēnā discors cā resoluit. i. leparat federa. i. con
cordias rerū. i. diuine pudentie. et liberi arbitriū. nec cōpa
tiant se simul. aut qd deus tanta bella statuit duobz ve
ris vt singula vera que carptim. i. sigillatiz vel diuisis ac
cepta. consent. i. permanent. eadē tñ mixta. i. iuncta no
lunt iugari. i. copulari se inuicē ppatiēdo. Tūc ponit respō
siōē dicens. Et istio duobz veris. i. pudentie et libero
arbitrio nulla est discordia. s3 apparentia discordie puenit
ex debilitate nostri intellectus vnde dicit. An est nota so
lutionis nulla est discordia veris: sed semp certa coherent
sibi. sed mens nostra obruta. i. oppressa. membris cecis. i.
cecatibus animā illa nequit igne. id est splendore oppres
si luminis. i. intellectus noscere tenues. i. subtilēs. neptis. i.
coniunctiones rerum que videntur discordare. (¶ Notā
dum si consideremus prouidentiam diuinā per se possi
bile est eam esse. si consideremus liberum arbitrium per
se. etiam possibile est eam esse vt patet ex dictis. Sed si
consideremus vtrumq. simul: tunc videntur incompati
bilia fieri patet ex rationibus superioribus. fm veritates
autem bene se compatiuntur. sed nobis non apparet: quia
intellectus noster opprēssus mole corpore non potest se
eleuare in huiusmōi cognitionem. Nam fm sapientē. i. Co
pus quod corrumpitur aggrauat animam. et terrena babi
tatio opprimat sensum multa cogitantem.

istū actus ad
beremus deo
tāq. perfecto
principio in
nitatis in
tes eius ang
lio ad cōfēg
dam bonum
q indigemus
s3 sibi bonus
necio eneni
ret vel impos
sibile est eni
nire vterque
actus tāz de
precādi q spe
randi esset in
utilis.

(¶ Metra. ter
tiu gnti libri.

Ue
naz
dis
cōs
fer

dera rerum.)

Die sapit ter
tium metrum
huius quinti

¶ Sed cur tãto flagrat amore. ¶ Dic phia obicit 3 solones
Si. aia ignorat istas subtiles cõiunctiões. vñ ē qd bñde
rat eas scire: cū nĩbil ignotū possit desiderari. vñde dicit.
Sed cur aia flagrat. i. ardēt. tãto amore. i. desiderio. repire
notas tectas. i. notificatiões latētes. veri. i. veritatis. Scit
ne mēs illud qd ip̃a anxia. i. sollicita appetit nosse. q. d. nō.
q. nullus ap̃
petit scire illō
qd scit. et hoc
est quod dicit.
Quis laborat
scire nota. q.
d. nullus. op̃s
igit̃ dñe q. nē
sciat. r. tē legē
aliud icōnem
ens. f. q. ania
desideret illō
qd nescit. vñ
dicit. Si nescit
illō qd petit:
qd petit. i. desi
derat. mēs ce
ca. i. ignorans.
Quis. n. nesci
us optet qd q̃.
Quis. n. vale.
at. i. possit sc̃
nescita. aut q̃
nescius possit
nosscere q̃ iue
niat p̃p̃. illud
quod querit. r.
q̃ ignarus. i.
nesci. queat. i.
possit nosscere formam rep̃at. q. d. nullus. ¶ Notādū
q. dicit̃ est in r̃p̃ōne q. aia ignorat cōp̃abilitatem
puidētē r. liberi arbitrii: sed desiderat eā scire. Contra B
arguit sic. Nullus appetit scire qd scit. Si aia desiderat
scire aliquid. vel ignorat illud vel scit. Si scit. qd nō deside
rat ip̃m scire. q. nullus appetit scire qd scit: cū ois appē
tius sit rōne carente. Si aut̃ ignorat illud qd desiderat.
quō ignorat desiderat cū volūtas nō querat icognitum:
ideo si ignorat nūq̃ cognoscit. Quis enī ignotū intēniēt.
Si enī paterfamilias quererēt seruū fugitiuū que igno
raret. posset sibi multitiōē occurrere q. ip̃m non inueni
ret. sic dicit Linconiensis super primo posteriorum.

¶ An cū mentem cererēt altā. ¶ Dic soluit obiectionem.
¶ Ubi notādū q. plato posuit animas eē in celo creatas
et habere cognitionē diuī perfectā. sed p. lapsum ad corp̃
ra cā obliuisci cognitionē rep̃ in particulari r. retineri eas
in vniuersali. r. postea p. exercitiū recuperare cognitiones
rep̃ in particulari. vñde dicit sic. An est nota solutiō cū
aia cererēt. i. specularetur. altā mentē. i. p̃fundā mentes
dei. ip̃a pariter. i. simul. notat. i. mouet. notat. i. vniuersa
les cognitōes. r. singula. i. singularē cognitionē rep̃. f. nūc
ip̃a condita. i. tecta nube membrōz. nō est oblita sui i. to
tū. i. totaliter. sed ip̃a tenet sumam. i. cognitōes vniuersa
les rep̃. p. dñs singula. i. singularē cognitōes. igit̃ q̃ q̃s reg
rit. i. p̃uestigat cognoscere vera. talis ē neutro habitu sup̃.
p̃fecte cognoscat vel q. oio ignoret. Unde dicit. Nam
neg̃ nouit. i. in speciali p̃fecte illō quod querit. nec pen
itus nescit oia. sed ip̃e meminit. i. i. memoria habz. sum
mam. i. vniuersalē cognitōes: quā retinēs cōsulit sup̃ple
actuali p̃sideratiōe retractat. i. reuocās p. studiū altē. idē
subtiliter. vñ. i. p̃us i. speciali cognita. p. ip̃a q̃at addere

oblitas partes p̃ibus seruatis sup̃ple i. memoria. ¶ No
tandum q. fm istā viāz platonis solueret rō pus tacta. vñ
aia scit qd desiderat. vel nescit. Dico q. nescit in sp̃ali r. in
p̃p̃a forma: f. scit in vniuersali. Et cū dñs nullus desiderat
notū. vñ est sicut notus in vniuersali. tñ desiderat ip̃s vñ
ē ignotus in speciali. Et cū dñs si ignorat nūq̃ inueniet. ve
rū ē si ignorat tam in genera
lī q̃ in speciali.
r. si ignorat in
potentia r. i. ac
tu. si tamē scit
in potētia r. in
vniuersali. et
ignorat actu r.
in p̃p̃a forma.
pōt ip̃s iueni
re r. adiscere.
¶ Prosa q̃rta
q̃nti libri.

¶ Am illa: vetus inquit
hec est de prouidentia
querela: a Marco tul
lio cum diuinationem
distribuit vebementer agitata:
tibi q̃ ip̃i res diu proziss
multum q̃ querita: sed baud q̃q̃ ab
yllo vestrum batenus satis di
ligēt ac firmiter expedita. Lu
ius caliginis causa est: q. huma
ne ratiocinationis motus ad di
uine p̃scientie simplicitates nō
pōt admoneri. Que si yllo mo
do cogitari queat: nĩbil proziss
reliquetur ambigui. Qd ita de
mum patefacere atq̃ expeditē
tentabo si prius ea quibus mo
ueris expendero. Quero enim
cur illam soluentium rōnem mi
nus efficacem putes: que q. p̃e
scientiam non esse futuris rebus

¶ U
z
illa
ve
tus
in
quit. ¶ Hec ē
q̃rta p̃sa b̃ q̃n
tū. in qua phia
icipit dissolue
re q̃stionē de
p̃p̃abilitate
puidētē r. li
beri arbitrii.
Et p̃ t̃g̃it̃ dis
finitatē hui⁹

¶ U
z
illa
ve
tus
in
quit. ¶ Hec ē
q̃rta p̃sa b̃ q̃n
tū. in qua phia
icipit dissolue
re q̃stionē de
p̃p̃abilitate
puidētē r. li
beri arbitrii.
Et p̃ t̃g̃it̃ dis
finitatē hui⁹

questionis r. cām difficultatis. r. tangit modum p̃ceden
di circa eius solutionē. secundo dissoluit eam ibi. ¶ Quero
enī. ¶ Primo dicit. Hec querela. i. q̃stio hec de puiden
tia est vetus. r. est vebementer agitata. i. p̃tractata a mar
co tulio. cūz distribuit. i. diuidit. diuinationē. i. in libro di
uinationis. vbi diuidit diuinationē in suas sp̃es. nō solū B
sed tibyp̃i est res multū diu q̃stita. Sed baud q̃q̃. i. non
alicubi. ab yllo vestruz satis diligenter r. firmiter expedi
ta. cuius caliginis. i. difficultatis causa est q. mot⁹. i. actus
humane rōnis. nō pōt admoneri. i. applicari ad simplicita
tem diuine puidētie. que si yllo mō expcogitari queat ni
bil relinquet prius ambigui. qd. i. rōnē r. cām difficulta
tis. ita demū patefacere r. expeditē tentabo si p̃us expen
dero. i. declarauero. ea quibus tu moueris. ¶ Notādū
q. q̃stio de puidētia diuina et liberi arbitrii est oium
q̃onūz difficillima. de qua multi antiquoz dubitabant. r.
nōnulli modernoz ppter eius difficultatem lapsi sunt.
quā nullus in lib. diuinationis p̃tractans nō valuit dis
soluere eius difficultatem: negās penit⁹ puidētia ē p̃ficiē
tiaz futuror. q. d. in p̃dicto lib. diuinationis.

¶ Quero enī. ¶ Dic phia accedit ad solutionē q̃onū. ¶ Pri
mo discutit motus docty. scō soluit dubitationē siue q̃
stiones. ibi. ¶ An igit̃. ¶ Circa p̃mum sciendūz. q. d. nō fue
runt motus docty p̃ncipalia. circa banc questionē. ¶ Pri
mum. q. videntur necessariuz si deus p̃cedit futura q. ne
cessario euēiant. Scōm motuum q. futura quoz euē
tus est icertus sicut fut̃ futura contingētia non possunt
a deo certa p̃uideri. ¶ Primo ergo p̃rtractat p̃mū mo
tiūz. scō scōm. ibi. ¶ Sed hoc inquit. ¶ Prius ostendit q.
si deus p̃cedit futura nō ppter hoc necessario euēiunt.
Scōm mouet dubitationē. ibi. ¶ Sed q. fieri pōt. ¶ Primo

ostendit qd ex p[re]sencia dei nō iserit necessitas libero arbitrio. Secō ostendit qd p[re]sencia dei nō sit signū necessitatis futuroz. ibi. Sed p[re]sencia. Circa p[ri]mū sciendū qd p[ri]us improbat quādas r[ati]ōnes. quā quidam nitebantur impedire rōnem ostendentē nō ēē lib[er]z arbitriūz p[ro]pter p[re]sencia diuinā. quā r[ati]ōne hic resumit ostēdē eā aliquo mō esse bonam. q[ui]a s[ecundu]m fideiētē impedit intentiones aduersarij. Nam aduersarij ex nullo alio probat necessitatē futuroz. nisi q[ui]a sunt p[re]sencia a deo. cum igit[ur] ex responsiōe habeat qd p[re]sencia nulla causalitātē habet super futura. videt[ur] sufficere ostēdē esse qd ea que p[re]cedunt ex libero arbitrio nō sunt necessaria. Primo g[er] ponit istā responsiōē resumēdo q[ui]a solutio dicit[ur]. Quero. n. cur istam ratiōē

soluentium putes minus esse efficacē. que putat libertatem arbitrii nō impediri a p[re]sencia. q[ui]a ex p[re]sencia p[re]sencia nō esse causam necessitatis futuroz. Quia per istā ratiōē impediatur illatio necessitatis futuroz p[er] hoc qd tu non trabis aliunde argumētū necessitatis futuroz nisi qd ea q[ui] p[re]scent nō p[re]scent nō euenire. Si igit[ur] p[re]scentia p[re]scentia futuroz. nulla adicit. i. ponit necessitatem rebus futuris. vt dicit r[ati]ō. et tu etiā fatebare paulo ante. quid est. i. qd esse poterit. q[ui]a voluntarij exitus cogant[ur] ad certū euentū. et ita per istam ratiōē excludit necessitas futuroz. et manifestat se in exēplo dicens. Ut aduertat qd cōsequat[ur] gratia positionis. i. exēpli. statum? i. ponamus p[er] impossibile nullam esse p[re]scentiam futuroz. igit[ur] hoc posito g[er]it[ur] ad hoc. i. quātus ad istam illationē. quā ex p[re]scentia cōcludit necessitas futuroz. ea q[ui] eueniunt ex arbitrio coguntur ne ad necessitatē. dicit boetius. Minime. p[ro]p[ter] p[re]scentiam statum? itez esse p[re]scentia sed nō necessitatis inuincere rebus futuris manebit vt opinor eadē libertas voluntatis integra et absoluta g[er]it[ur] ab omni necessitate. ¶ Nōndū q[ui] p[ro] solutio improbat fuit bona et mala. in hoc fuit bona. q[ui] posuit p[re]scentiam nō ēē cām necessitatis futuroz. Dixit enī. Ideo futura eueniūt nō q[ui] deus ea p[re]uidet. S[ed] in hoc fuit mala. q[ui] posuit futura esse cām p[re]scentie dei. Dixit. n. q[ui] futura sunt ideo deus ea p[re]uidet. patet ergo ex responsiōe antiquoz qd p[re]scentia non est causa necessitatis rebus futuris.

¶ Sed p[re]scentia in ge[n]e. ¶ Dic ostendit p[ro]p[ter] p[re]scentia diuinā nō sit signū necessitatis rebus futuris. Secō ostendit qd modus p[re]bendi ex signo nō est efficac[us]. ibi. Jam vero p[ro]p[ter] dicit. Tu in ge[n]e. i. dicere poteris. et p[ro]p[ter] g[er]it[ur] p[re]scentia nō est necessitas eueniendi rebus futuris. tñ est signū ea necessario esse ventura. et ita ex p[re]scentia potest inferri necessi-

tas futuroz tanq[ua]m ex signo. Hoc igit[ur] modo ponendo p[re]scentiam ēē signū necessitatis futuroz. ostendit ex p[re]scentia. i. tñ ēē futuroz esse necessarios. etiā si nō fuisset p[re]cognitio. qd probat ex natura signi dicens. Omne nāq[ue] signū tñ ostendit qd sit. i. manifestat illud cuius est signū. sed non efficit qd designat. quare vt p[ro]ponit. i. p[re]scentia apparet ēē signū

nūm necessitatis futuroz. demonstrat. dum erat p[ri]us nō ēē signū tñ cōgigere nō ēē necessitate. i. oia euenire necario. Alioq[ui]n si bec necessitas futuroz nulla ēē nec illa p[re]scentia poterit esse signū ei rei que nō est. et ita non valet barguere necessitatem futuroz ex p[re]scentia tāq[ua]m ex signo. ¶ Tñ ostendit qd signū non est causa eius cuius est signum. i. tñ manifestat si gnatum ē. vt circulus nō ē causa p[re]dictionis. Si ergo p[re]scentia esset signum necessitatis futuroz p[ro]p[ter] p[re]scentia futura ēē necessaria. i. sic ad ostendendum p[re]scentiam esse signum necessitatis futuroz oportet p[ri]us ostendere futura necio ēē futura. tñ q[ui] p[re]scentia ēē signū necessitatis futuroz. ala p[re]scentia ēē signū aliquid rei que nō est. quod est absurdum. ¶ Jam vero. ¶ Dic ostendit modū p[re]bendi ex signo nō esse efficacem. et dicit. Constat. i. manifestum est. rōnem subij. i. firmatas demonstratione. eam nō esse dicendā ex signis neq[ue] ex argumentis extrinsecus petitis. i. acceptis. sed firma ratio ducenda est ex cōuenientib[us]. i. ex p[ri]us et necessarijs causis. Tñ ergo p[re]dicta rō p[re]cedit ex signo non est efficac[us] et demonstratiua. cū sit a posteriori. demonstratio aut[em] qd est potissima p[ro]bationū ipsa est a p[ri]ori cū sit ex causis p[er] se immediatis p[ro]bans et notioribus. et p[ro]p[ter] ita et etias demonstratio est syllogismus faciens scire efficac[us] ad p[re]bandum. ex p[ri]mo posteriorum.

¶ Sed qui fieri potest. ¶ Dic p[ro]p[ter] mouet quandam dubitationem et soluit eas. videt[ur] enī. ex dictis seq[ue] qd aliqua pos sunt p[re]scentia q[ui] tñ nō necessario eueniunt. si aut[em] nō necario eueniunt. possunt non euenire. i. sic seq[ue]t[ur] qd aliq[ui]d p[re]scentia a deo non eueniat. Primo ergo p[ro]p[ter] dubitando de hoc querit dicens. Ex q[ui] ita est qd ea que sunt p[re]scentia nō sūt necessaria. sed possunt non euenire. qui. i. q[ui]o fieri potest. vt ea que p[re]scentur futura esse nō p[re]ueniant. Tñ soluit dubitationem dicens qd non negatur qd p[re]scentia non eueniant. p[ri]mo oportet dicere qd p[re]scentia eueniant. sed tamē nō eueniunt de necessitate. vnde dicit. quasi vero. quasi diceret. Ista dubitatio p[re]cedit quasi non credamus ea que p[re]scentia p[re]scent non esse euentura. sed hoc non est verū sed potius arbitremur illud. i. qd licet futura eueniant. tñ

hil tamen necessitatis habuisse in sui natura vt eueniret. et manifestat in exēplo qđo aliqd certe cōprehendit qđ tñ non est necessariū dicē. qđ cognitiū eueniat. et tñ nō necessariū. licetbit qđ tu hoc ppendas binc. i. ex tali exēplo inuenimur. n. plura exēpla oculis dū sunt. i. dū sūt fieri si cur ea qđ spectant. i. vident auris facere in modorū et

arbitremur l3 eueniāt: nihil tñ vt euenirent sui natura necessitatis habuisse: qđ binc facile perpendas licebit. Plura. n. dū sūt subiecta oculis inuenimur: vt ea qđ in quadrigis modorū atq; flectēdis facere spectant aurige: atq; ad hūc modū et cetera. Nam igit qđq; illoz ita fieri necessitas vlla cōpellit. B. Minime. P. Frustra. n. esset artis effectus: si omnia coacta mouerent. Que igit cum sunt carē. existendi necessitate: eadez priusq; fiant sine necessitate futura sunt. Quare sunt qđam enētura quozumq; tus ab omni necessitate absoluti sit. Nam illud quidē nullū arbitroz eē dicturū: qđ que nunc sūt: priusq; fierē euentura non fuerit. Hec ē igit p̄cognita liberos habent enētus. naz sicut scia p̄sentium rez: nihil bis que sunt: tura quoz exitis. i. euentus sit absoluti ab omni necessitate. Et foran aliqua diceret ea que nunc sunt non erant futura anezq; eent. hoc excludit dicē. Nullus arbitroz esse dicturū qđ que nūc sūt enētura nō fuerit. boc. n. esset nimis irōnabile. iō necessario cōcludit. qđ hoc ē p̄cognita habent euentus liberos qđ sicut scia p̄ntium nihil impōtat nēcitatibz his rebus qđ sūt in p̄nti. sicut pz in exēplo predicto de regimine quadrigę. Ita p̄ntia futurozū nihil impōtat necessitatibz qđ vctura sunt. ¶ Notandū qđ futura in cōparatiōe ad diuinā sūt necessaria necessitate cōditionata. nō tñ oia sūt necessaria necessitate absoluta. Multa. n. libere eueniūt fieri ea qđ sūt ab arte et voluntate. vt regimen quadrigę. Si. n. regimen quadrigarū necessario eueniret. frustra esset ars regendi quadrigarū. ¶ Notandū qđ sicut rez actu sunt. ita erūt future: sed qđam actu libere sunt. qđ gerant libere future. et p̄ntia nō oia sunt necessaria futura. licet necessitate p̄ditionata inq̄tum comparantur ad p̄udentia diuinā: nō tñ in sui natura cōsiderata necessario eueniūt necessitate absoluta. sicut postea videbit. vbi distinguit duplicem necessitatem. cōditionatam et absolutam.

¶ Sed hoc bing. ¶ Dic p̄ntia dīscunt motiū boetij. vt rez futura scita sicut sūt p̄tingētia possint certe p̄sciri. et p̄mo mouet dubitationez de hoc. et tāgit rōnē dubitatiois. scđo assignat cāz erroris. ibi. ¶ Cuius erroris cā est. ¶ Dicit p̄. Sed tu ingo o boeti hoc ipm dubitatur. an possit esse vlt. p̄ntio. i. p̄ntia illarū rez. qđ nō hnt necessarios exitis. ¶ Euentus. boc. n. nullo modo videt possibile. Cum enim

vident bec dissonare. i. p̄ntia et cōtingētia. Tu enī putas si p̄uideant p̄tingētia necessitatem ipsa cōseq. et si necessitas desit minime ea p̄sciri. et putas nil posse cōprehendi p̄ntia diu nisi certum. Et si ea que sunt icerti exitis. i. euentus sicut p̄tingētia. si p̄uideant illa qđ certa. tu putas illud eē caliginem opinionis nō veritatem scie. et si tu deciperis. cui deceptiois causa est error: tuus circa iudiciū cognitiois. Credis enī diuersus esse ab integritate scientie aliter arbitrarī rem qđ sese habeat. et in hoc erras. ¶ Notandū qđ qđ nos non possumus futura p̄tingētia certe p̄cogisce reputamus: si milititer otem hoc non posse res enī eodez mō se habens diuersimode a diuersis pōt cognosci. vnde cognoscere rē aliter qđ se habet exparte rei cognite nō est scia sed cognoscere rē aliter qđ se habet exparte cognoscentis bene est scia: et sic futura contingētia licet in se sint incerta: possunt tamen p̄sciri a deo sine errore falsitatis.

¶ Cuius erroris cā est. ¶ Dic assignat cām erroris. ¶ Vbi notandū qđ causa erroris quare putamus futura incerta non posse certe p̄sciri. quia putatur qđ facultas cognitiois sit fm facultatem rei cognite. et non ipsius cognoscentis. quod est falsus. Primo ergo p̄mittit h̄s causas erroris. Secundo impōtat ipam. ibi. ¶ Nam vt hoc breui. ¶ Dicit primo. Cuius erroris causa est. qđ existimat qđ omnia que quiscq; nouit illa cognosci tñ ex vi et natura ipsorum que sciunt et non ex vi cognoscentis. qđ totus est p̄ra. i. p̄cōtrariū. qđ res magis cognoscunt fm naturam cognoscentis. Omne enim qđ cognoscitur non cōprehendit fm sui vim. i. fm modum sue nature. sed potius fm facultatē cognoscentis. ¶ Notandū qđ si cognitio esset fm facultatem rei cognite. tunc res ab omnibus eodem modo cognosceretur. et sic aliquid cōprehenderetur eodem modo ab intellectu humano et diuino. qđ falsum est. qđ que sunt incerta cōprehensione humana. sunt certa cōprehensione diuina. cognitio ergo potius attendit fm facultatē potētie cognoscentis. ita qđ qđro potētia est efficacia: et certior tanto certius et limpidius rez cōprehendit.

¶ Nam vt hoc breui exēplo liquet. ¶ Dic pbat qđ facultas cognitiois est secundū facultatē potētie cognoscentis et non rei cognite. Primo declarat hoc exēplis. Scđo pbat hoc idem per rōnez. ibi. ¶ Neq; id iniuria. ¶ p̄ntia in duas fm duo exēpla. Scđo ibi. ¶ Ipsum quoz p̄ntia

dicir: cognitio fit fm facultatē cognoscētis liqueat bre-
ui exēplo. Nam visus alter agnoscit eādem corporis rotū
ditatem & aliter tactus. Ille.n. visus manēs emin'. i. a lō,
ginguo, intrin' totū corpus simul lactis radus visualib',
hic vero, supple tactus coherēs & cōiunctus orbi. i. rotun-
ditati & motus circa ipm ambitū. i. circa corpus rotūdus,
comprehēdit

felices rotun-
 disare, parti-
 bus, i. per par-
 tes. ¶ Nota-
 dum q̄ inul-
 tū duplex dif-
 ferentia in-
 ter modū co-
 gnoscendi vi-
 sus & tactus.
 Prima ē q̄ vi-
 sus a remoris
 existit, cogno-
 scit aliq̄ cor-
 pus rotundū,
 Tactus autē
 nō cognoscit
 ipsum nisi co-
 tactus. Sēda
 differentia ē
 q̄ visus totū
 corpus simul
 comprehendit,
 tactus autem
 per partes. ¶
 Talis autem
 diversitas in-

pozis rotunditatē alīē vīsus alīē
tactus agnoscit. Ille emīn? ma-
nens totū simul tactis radijs
tueat. hic vō coherens orbi atq;
zīuētis: circa ipm mor? ambi-
rit: rotunditatē pribus pphendit.
Ipm quoq; boīem alīē sensus:
aliter imaginatio: aliter rō: aliter
ītelligētia tueat. Sensus emī
figurā ī subiecta materia cōstru-
tam: Imaginatio vero solā sine
materia iudicat figurā. Itē vero
hanc quoq; trāscendit: specīēq;
ipsā q̄ singularib? uest vniuersali
cōsideratōe perpendit. Itelligē-
tiē vero celsior: oculus existit. su-
pergressa nāq; vniuersitatis am-
bitus: ipsas illā simplice formas
pura mentis acie tueat. In quo
illud maxime cōsiderandū est.
Nam superioris pprehēdēdi

cognoscendo. *¶* Sed hoc est per se, quia si quis non esset, fieri cognoscere non posset. *¶* Et nota, cum eadem res inmanet in vitraque cognitione. *¶* Et notandum, quidam dicunt visionem fieri per emissionem radiorum visualium ab oculis visis ad rem visam. *¶* Sed hoc opinio est contra aristotelem, visio enim non fit extrinsecus sed intrinsecus inspicendo, patiente, a quo sensus fit ipsum videre. *¶* Et de his. *¶* Dic autem loquor opinio antiquorum: cum dicitur visio intrinsecus totum corpus facit radice.

(E) Ipsam quoque hominē. ¶ Dic ponit scđm exemplum in virtutibus cognoscitiuis subordinariis. Secūdo ostēdit quō iste virtutes se habeant ad iudiciū ibi. (In quo illis) Primo ergo declarat quomodo idē a diuersis potētijs diuersimodo comprehenditur dicens. Sensus exterior ē, aliter cōtuetur ipm hominē, aliter imaginatio, aliter rō, aliter intelligentia diuina. Sensus. n. exterior sicut visus indicat figurā boīs in subiecta materia. i. in sensibili materia: sed imaginatio solum figuram iudicat. i. discernit siue materia. i. in absentia rei materialis. Ratio vero bāc imaginationem transcendit. i. ipam spēm. i. naturā specifi- cam boīs que singularibz inest. perdit. i. discernit vni- uersalī cōsideratōe. oculus vero. i. cōsideratio intelligenti- est celsior. qz intelligentia diuina supergressa ambitus vni- uersitatis qui existit in singularibz. illam simplicē formā. i. spēcam boīs que est in mente diuina. i. tuetur pura acie. i. speculatione mentis. (¶ Notādū qz p̄mz exemplum fuit de virtutibus cognoscitiui non subordinariis: sicut de visu tactu. Illud autē exemplum est de virtutibz sub- ordinariis que sunt quattuor. scilicet sensus exterior et iudiciū omnibz aialibz. imaginatio que tñ ict aialibz pfecta ratio que tñ est in boibz. i. intelligentia per quā intelli- git diuinam cognitiōē. Iste quites bñt diuersimodū

cognoscendi eandem rem, s. hominē. vt declaratur in li. 2.
tera: qd nō esset nisi cognitio fieret fm facultatem virtu-
tum cognoscentiū & non rei cognite.

¶ In quo illud maxime. ¶ Sic ostendit pbia qđ pđictę vtu
tes cōgscitiue se hñt adiūcē. ostēdēs qđ qđd pōr vť īferior
pōr ēť 7 superior 7 ampli⁹. 7 pmo hoc ostēdit de itelligētia

amplectitur inferiores. Inferior
vero ad superiores nullo modo
conspicitur. Neque enim sensus ali-
quid extra materiam valet: vel
universales species imaginatio
cōtinet: vel ratio capit simplices
formas: sed intelligentia quasi
desuper spectans. Precepta forma
que subsunt cuncta diiudicat: s;
eo modo quo formam ipsam q̄
nulli aliq̄ nota esse poterat: com-
prehēdit. Nam r̄ tōnis uniuersu-
sum: r̄ imaginatiois figuram
r̄ materiale sensibile cognoscit.
Nec rōne vrens: nec imaginatio
nec: nec sensibus: sed illo vno actu
mētis formaliter: vt ita dicam:
cuncta sp̄cians. Itaque quocq̄
cū quid v̄le respicit: nec imagina-
tione nec sensibus v̄tes: imagia-
bilia vel sensibilia p̄bēdit. Nec

[illegible]

¶ Rō qđ qđ gđ vñ respicit. ¶ Dic ostēdit idēz de rōne qđ
sicut intelligit cōpēndit alias res vñtes infiores
sic rō ē pēndit sub se alias quāstutes. i. imaginatio-
nez ⁊ sensum dicēs. qđ rō respicit. i. cognoscit. gđ vñ nō
vñtes imaginationē nec sensibīlē ⁊ pēndit imaginabilē
⁊ sensibīlē vñ cōpēnsiōē. becn. est rō. que ita definit
vñ sue cōceptiōis. homo est animal bipēs rōnāle. que di-
finitio qđ sit vñ nō. i. notificatio. tūc nullus ē igno-
rem esse imaginabilē ⁊ sensibīlē. becn. qđ bñ diffinitio ex-
plicatur. Illa rō cōsiderat vñ nō vñtes imaginationē
⁊ sensū. sed rōnālē cōceptiōē. Tunc ostēdit. qđ sicut rō
cōpēndit imaginationē ⁊ sensum. sic imaginatio sen-
sum cōpēndit dicēs. imaginationē quozz rāmet si
quīs. lūmpit exordium ex sensibībz vñsēdī ⁊ cōnārdī
quāzāz absēte sensu exteriori. imaginatio collustrat

cognoscit qd sensibilia: nō sensibili s; imaginaria rōe iudi-
cādi: tūc cōcludit dicēs, Vides ne igit quō dicta poti?
viant sua. i. ppa facultate i cognoscēdo: q; facultate cōm
q cognoscunt. ¶ Notādū q; l; rōi nō pprehendēdo sum-
pse nō vtaf imaginariē: t sensu: tñ i actu suo psuppōit
imaginariē: t sensu: q; nō ē i intellectu nisi fuerit in
sensu. Similr

l; imaginatio i
sua operatiōe
nō vtaf sensu:
tamē psuppo-
nit sensu fuis-
se i actu. q; fā-
tassa quā hvo
cat imaginatio
nez: est mor-
factus a sensu
fm actum. z.
de anima.

¶ Neq; id in-
iuria. ¶ Dicō
firmat dicēz
sui p rōnē. d.
¶ Illud. res co-
gnoscit nō ēz
sui nāz s; fm
nāz cognēti.
¶ Illud nō cōfigit
iniuria. i. rō-
nabilit. Nā cū
oē iudiciū co-
gnitiōis sit ac-
tus et opatio
iudiciāti. i. po-
tentie cogiti-
tine. necesse ē
vt q; cognō-
scēs perficiat
sua operam. i.
sua operatiōe

est enīz q; cōceptiōis sue vniuersa
le ita definit: homo ēd anial bi-
pes rōnale: q; cum vniuersal no-
tio sit: tū imaginabile sensibileq; cē-
rē nlls ignorat q; illa nō imagia-
tione vel sensu: sed rōnali conce-
ptione considerat. Imaginatio
quoq; tāerf et sensibus vitendi
formādiq; figurā sumpsit exor-
diū: sensu tamen absente sensi-
bilis quēq; collustrat: nō sensibi-
li sed imaginaria rōne indicādi.
¶ Vides ne igit vt in cognoscēdo
cuncta sua potius facultate q;
eorum que cognoscuntur vtan-
tur: neq; id iniuria. Nam cum
iudiciū indicantis actu existat:
necesse est vt suam quīq; ope-
raz non ex aliena sed ex ppa po-
testate perficiat.

¶ Aethrū quartū quinti libri.

¶ Vondaz porticus at-
tulit
¶ Obscuros nimius se-
nes

¶ Vōdā pōtic' attulit ¶ Istō ē metz 4. d' gnti.
qd d' gliconicū ab iuentore. corābicū a pede
pāntane. in q; metro pprobat opionē stoicoz
ex q; vt seg' pū dictis suis. fuit. n. opio stoico-
rū q; cognitio intellecta solū pficeret ex b. q;
corpora exteriora suas silitudines ipimāt in mētē. ita vt
mēs solū se hēat i rōne patiētiē. t res ex i rōne agētiē. Ex
quo seg' cū patiēs trabat ad nāz agētiē t nō occuro. q;
cognitio seqret nāz rei cognite. t nō nāz rei cognētiē. qd
ēd d' dicta. ¶ Primo q; ponit opionē stoicoz. scōo pprobat
eā. i. b. ¶ Prio ergo dicit. Quondā porticus attu-
lit senes sup. stoicos. q; dicebāt senes pp maturitatē mox
senes inq; nimis obscuros sup. i. sentēty. q; stoici credit
sensu t imaginis. i. rez sensibiliū formas ipimāt mētē: ex
cōpib' extrimis. i. exteriorib'. t posuerūt illa corpa eo mō
ipimere imagio mētē. vt qndā mos fuit alicui scribē-
ti celerī stillo figure pssas lras. eāre. i. liplanice pagine q; pa-
gia nullas pns notas hēat. ¶ Tōndū q; stoici dñt a sto-
greco qd ē portic' latine. q; arbenis i mātēstissima portu

tu t alijs locis publicis stoici disputare solebant t illi po-
tuerūt aiaz tñ hē se i rōe patiētiē respectu rerū exteriorū.
rum. t q; cognitio magis videt seg' vtaf actiūz q; passi-
uā. iō fm eos cognitio poti' q; attēdi fm facultate rei co-
gnite q; est actiūz: q; sic cognoscētiē. q; est passiuā.
¶ S; mēa. ¶ Dicō pprobat hāc opionē. scōo ponit sua ve-

ritatem. ibi.
(¶ Dec est effi-
ciēs.) Prio q;
ōdicit ad pla-
ra iconuenien-
tia ista opionē
nem dicēs.
¶ Sed si mēo
vigēs nūb ex-
plicat ppijs
motib'. idest
si nulla actio-
nē ppijs bz:
s; tñ iacet pa-
tiens. subdita
notis. i. silitu-
dinib' corpo-
rum. t i ipsa
reddidit. i. rep-
sentat cassas
imagies rerū
. i. silitudines
i vice speculi
. i. ad modum
speculi. Tunc
querit vndz
viger bec no-
tio. idest bec
cognitio ani-
mis. q; anima
est cernēs oīs
non tñ corpo-
ralia: sed etiā
incorporealia.

¶ Notandum q; pūm inconnētiē est si cognitio intel-
lectiua fieret per solā ipressiōes corporū in aia tunc nō
esset vras per quā aia cognosceret icorporalia. q; per solā
ipressiōē corporū tñ cognosceret icorporalia. nūc aut ma-
nifestū ē q; ēt icorporalia cognit. Aliud icōueniēs ponit
dicēs. Si aia tñ est passiuā. q; vis aie singula ppiat. i. in-
dicat. aut q; vis aie cognitā diuidit. aut diuisa recolligit
aut que vis anime legens. i. apprehendens. alterum iter
cōponēdi t diuidendi. nunc iterat caput summis genera-
lissimis ascendendo a specialissimis ad generalissima col-
ligendo multitudinē. t nūc decidit vel dēcedit s; aliā lras
. i. cadit i istima. i. i specialissima pcedēdo a generalissimis
ad specialissima diuidēdo. Tū. i. tādē aia referēs. i. cōpa-
ras sese sibi redarguit falsa veris. i. p. va. ¶ Notādū q; iu-
lra talis format rō. Illa aia nō ē tñ passiuā s; actiua q; iu-
dicat pponit t diuidit t vis falsa redarguit. s; aia intellecti-
ua ē bz. ¶ Dator nō ē q; iudicare. pponere. videre redar-
guere vidēt ē opatiōis actiue. mior appet aia iudicat
iter vtz t falluz. cōponit pdicatū. cū subiecto. aliq; diui-
dit pdicatū a subiecto. t falsas opiones redarguit.

¶ Dec ē rē. ¶ Dicō ppa poti' vtaf. d. Dec mēs ē magis cā
efficiēs q; cā lōge potētiōz q; illa q; mō mēa. i. silitudine
māc patiē notas ipressas. t q; aliq; crederet q; in aia nul-
la ēer passio. ¶ Id subdit qdā passio pcedit opatiōis aie in
vino corpore ex cōtās t mouēs vires animi ad opēdū vt
qū lux fecerit oculos tūc passū vltus. yel cū yoz illepit. i.

inonuit auribus tunc patit auditus. Tandem vigor mentis excitatus. excitatus vocat species qua mens tenet ad similes motus applicat eas notis exterius. I. similitudinibus exterioribus. 2. misceat. applicat imagines exteriores corporis for- mis. 3. species. 4. in aia reconditis. 5. Notandum quod hoc. hic videtur inia platonica quod ponit species regem principio natura- liter inditatas.

Que materie modo

Impressas patitur notas.

Precedit tamen excitans

Ac vires animi mouens

Vino in corpore passio.

Cum vel lux oculos ferit.

Vel vox auribus istrepit.

Tum mentis vigor excitatus.

Quas vires species tenet.

Ad motus similes vocans.

Notis explicat exterius.

Introzunq; reconditis

Formis misceat imagines.

Prosa quinta libri quinti.

Quod si in corporibus

sentientibus: quibus affi-

ciunt instrumenta sen-

suum forissecus obie-

cre quales: animiq;

agentis vigore passio corporis

anteceat que in se actus matris

prouocet: excitetq; interis gese-

res intrinsecas formas: si in sen-

sentibus: quibus affi-

ciunt instrumenta sen-

suum forissecus obie-

cre quales: animiq;

agentis vigore passio corporis

anteceat que in se actus matris

prouocet: excitetq; interis gese-

res intrinsecas formas: si in sen-

sentibus: quibus affi-

ciunt instrumenta sen-

suum forissecus obie-

cre quales: animiq;

agentis vigore passio corporis

anteceat que in se actus matris

prouocet: excitetq; interis gese-

res intrinsecas formas: si in sen-

sentibus: quibus affi-

ciunt instrumenta sen-

suum forissecus obie-

cre quales: animiq;

agentis vigore passio corporis

anteceat que in se actus matris

prouocet: excitetq; interis gese-

res intrinsecas formas: si in sen-

in cognoscendis corporibus animus noster non tamen insignit afficit passio corporis. sed ex sua vi iudicat passionem subiecta corpori: ita quod in cognoscendo legitur proprium motus. quibus qualitates obiecte forissecus afficiunt. I. inuent. I. inueniunt. I. organa. I. sensus. 2. passio corporis antecedit vigore agens animi. que passio prouocet actum matris in se. 2. excitet formas intrinsecas. gesecece. Si hoc est in alio nostro motu magis ea quod absoluta sunt cunctis affe- ctibus. idest. quibus cor- poris. Sicut intelligentie se parat. 2. prae- pue deus. illa in discernendo non sequitur obiecta extrinsecus. sed ex- pediant. idest perficiunt ac- tum sue men- tis. operatio- nem intelle- ctum finem na- turam propria. 6. Notandum quod ista sic po- test argui. Si id de quo mi- nus videtur in- esse inest. 2. de quo magis. Sed min- vi-

tiendis in qua corporibus animus

non passione insignit: sed ex sua vi

subiecta corpori indicat passio-

nes: quanto magis ea quod cunctis

corporum affectionibus absoluta

sunt: discernendo non obiecta ex-

trinsecus sequuntur: sed actum sue

mentis expeditur. Hac itaque ratione

multiplices cognitiones diuersas

ac differentibus cessare substantijs

Sensus. n. solus cunctis alijs co-

gnitionibus destitutus in mobilibus

animantibus cessat. quales sunt

cocche maris. queq; alia facta be-

reria nutriunt. Imaginatio ve-

ro mobilibus beluis. quibus iam inesse

fugiedi appetit diuine alij videtur

affectus. 7. Ratio vero humani tan-

tum generis est sicuti intelligentia

sola diuini. Quo fit ut ea no-

titia ceteris preter que sapientia

natura non modo proprijs sed ceterarum quo-

que notitiam subiecta cognoscit.

Si quidem eorum id

detur quod animus noster in cognoscendo sequatur motum suum

et non rei cognite: tamen sequitur facultate sue cognitionis.

ergo multo magis intelligentia diuina sequitur in cognoscendo

proprium motum sue cognitionis quam ipsa rei cognite.

6. Hac itaque ratione. 7. Dic inferat duas conclusiones ex pmi-

sis dicens. Ex quo cognitio sequitur naturas cognoscens

et non rei cognite. et cum cognoscencia sint diuersa finem na-

turam. 8. diuersas cognoscens 9. auerit diuersas cogni-

tiones. Unde dicit. Hac itaque ratione: quod cognitio legitur non co-

gnoscens. multiplices cognitiones cessare. I. cessant ob-

uersis ac differentibus substantijs. sensus. n. solus destituitur

alijs cognitionibus. cessat aliantibus. in mobilibus. quales cocche

maris. 7. queque nutriunt berentia sapio. Imagina-

tio vero cessat mobilibus beluis que mouent motum pro-

gressiuo. quibus videtur inesse affectus. idest appetit fugiedi

malum vel appetedi bonum. 8. Sed vero per quam apprehendi-

mus vltimum est humani generis. sic intelligentia est diuini gene-

ris. Tunc ponit sedas conclusiones. quod illa cognitio est notior

et nobilior que non solum apprehendit proprijs obiectis. sed

etiam obiecta aliarum notitiarum. I. cognitionum. Unde dicit. Quo

fit ut ea notitia. I. cognitio preter. I. nobilior sit ceteris quod

sapientia natura. I. propria natura. non modo. I. non timodo.

proprijs obiectum cognoscit. sed etiam cognoscit subiecta

ceterarum notitiarum. 6. Nota circa primam conclusionem quod

cum actus et operationes differantur in diuersitate agendi

Prosa quinta quinti libri.

Quod si in corporibus sentientibus: Decet est quanta

plura huiusmodi quinti libri. In qua probat spaliiter di-

uina cognitionem esse finem modum cognoscens et

non rei cognite. 2. ostendit insufficientiam eorum quod ex

vero modo cognoscendi improbat puritatem diuina-

libi. Quid igit. 3. pro facit quod dicitur est. sed inferat duas

conclusiones. libi. 4. Hac itaque. 5. pro dicit. Si in sentientibus. I.

accipit hic sensus stricte pro apprehensione sensitiua. q̄ solū imitat ad prius sensibilibus. Sic. n. distinguū 3 imaginatio- nes q̄ nō tū apprehendit rē p̄ntē. sed et absentē. ¶ No- tandū circa scōam p̄ntem q̄ q̄cūq; potētia plura cogno- scit videt eē p̄ntatōr ea q̄ cognoscit pauciora. Si q̄ aliq̄ potētia cognoscit p̄p̄iū obiectū. r̄ tū hoc obiecta aliāz potētiāz iſe- riorū. sicut est intelligentia di- uina. r̄ nō ecō- neriō. seḡ q̄ potētia supe- rior plura co- gnosceat sit no- biliō iſeriorū.

(¶ Quid igit.) Dic p̄bia ostē- dit insufficiētiā eoz q̄ ex mo- do cognoscent di nō impro- bant diuinaz p̄uidentiam. scōo hortatur nos ad cōsīde- randū modū diuine cog- nitiōis. ibi. Quare i illi? p̄- mo manifestat insufficiētiā eoz per simi- le. scōo appli- cat illud simi- le ad p̄positū. ibi. (Sile ē.) Siliūdo aut quā intendit talis ē. Sen-

sus ē imaginatio sunt cognitiōes iſeriores q̄ rō. Si q̄ sen- sus ē imaginatio uellet iudicare modū recognoscēdi rō- nis ex mō cognoscēdi p̄p̄io. r̄ dicere q̄ v̄le nihil esset q̄ rō apprehendit. vel si v̄ez eēt iudiciū rōnis vel eēt parti- culare r̄ sensibile. rō v̄o diceret p̄p̄iū. Manifestum est q̄ nos q̄ v̄igem? v̄trāq; cognitiō pot̄ assentire? rōni iudicādo motiū sensus. r̄ imaginatiōis est insufficiēs. dic̄ ḡ. Quid igit si sensus r̄ imaginatio refragen? i. dīcat rōni. dicētes nihil esse v̄le id q̄ rō putat scīe iūeri sic arguen- do. Qd. n. est sensibile aut imaginabile id nō posse eē v̄ni- uersum. i. v̄le scōz iudiciū sensus r̄ imaginatiōis. Aut igit iudiciū rōnis necesse est eē verū. r̄ p̄ntis nec q̄cūq; eē sensi- bile. q̄ est absurdū. Aut qm̄ notū sit sibi sup. sensui r̄ ima- ginationi plura ē subiecta sensib? r̄ imaginatiōis. q̄ necesse est esse sensibilia. r̄ crederes ne cōceptionē rōnis eē inanē. q̄e cōsideret illud q̄ sit sensibile r̄ singulare. q̄i q̄daz v̄le. Ad hec si rō r̄ideat se cōspicere in rōne v̄niuersali q̄ sit sensibile r̄ imaginabile. Illa vero. i. sensum r̄ imaginati- ōnem nō posse aspirare. i. peruenire ad cognitiōē v̄niuer- sitatis. i. v̄lis. q̄ notio. i. cognitiō eoz nō possit excedere figuras corporeas. r̄ diceret rō potius esse credendū fir- miori r̄ perfectiori iudicio rep. In b̄ igit lite. i. iter sensu r̄ imaginatiōem ex vna parte. r̄ rōne ex altera parte nos q̄bus iest tam vis rōcinandi q̄ imaginandi r̄ sentiēdi. nō- ne potius p̄baremus cām rōnis. r̄ reputaremus motiua sensus r̄ imaginatiōis esse insufficientia. q̄. i. mo. ¶ No- tandum q̄ iudicio nobilioris potētie potius est standū

q̄ iudicio potētie ignobilioris. cum igit ratio sit potē- tia nobilior q̄ sensus r̄ imaginatio. eo q̄ ratio cōp̄rēdit p̄p̄ium obiectum. r̄ obiectum sensus r̄ imaginatiōis r̄ nō econuerso. ergo potius afflandum est iudicio rationis q̄ potētiarum inferiorum.

(¶ Simile est.) Dic applicat illud sile ad p̄positum. r̄ dic̄.

¶ Illud quod ē dictus de sen- su r̄ imagina- tiōe respectu rōnis. sile ē ei q̄ humana rō nō putet diuini nam intelligē- tiam iūeri. n̄ si vt rō ipa co- gnoscat. quod apper ex ipso modo arguen- di. Nā ita dis- feris. i. arguis. si qua non vi- deant nō b̄re certos r̄ neces- sarios eūtes talia nequeit p̄sciri certo eūctura. igit talium rerum nulla est p̄- sciētia. quā. i. p̄sciam si cer- damus eē in his. nihil erit q̄ non proue- niat ex necessi- tate. Si igit sicut sum? p̄- cipies ratiōis. ita possem? b̄re iudiciū diuine mētis. sicut nūc iudicauim? imaginationē r̄ sensum oportere cedere rōni. sic censere- mus. i. iudicare? i. iustissimū humanā rōne se se submitte- re diuine menti. ¶ Notandū q̄ simile est de iudicio sen- sus r̄ imaginatiōis respectu rōnis. r̄ rōnis respectu intelli- gentie diuine. Nā sensui r̄ imaginatiōi videt q̄ rō aliter nō possit cōp̄rēdere rem. nisi sicut ipsa p̄prehendit q̄ tamē falsus est. Sic s̄r videt rōni humane. q̄ intelligē- tia diuina nō possit res icertas cognoscere aliter q̄ ipsa co- gnoscat. q̄ falsum est. Nāz q̄ rō humana icerte cognoscit intelligentia diuina certa comprehendit.

(¶ Quare in illius summe intelligentie.) Dic p̄bia hortatur vt erigamus nos ad cognitiōē diuine intelligentie dicēns. Quare sp̄osissimū erigamur per diligenter considerati- onem in vacuum illius summe intelligentie sup. diuine. Illi. n. rō videbit q̄ i se nō potest iūeri. i. q̄io certa r̄ dis- finita p̄notio dei cognoscat illa que non. habent certos exiūs. r̄ illud non sit opinio. sed potius sit simplicitas su- me scie nullis terminis inclusa. q̄ simplicitas summe fa- pientie est infinita. ¶ Notandū q̄ si cognitiō seque- ret facultatem rei cognite. r̄ non virtutis cognoscentis. tunc sicut ratio humana cognoscat futura contingentia icerte sic similiter intelligentia diuina ea icerte cognosceret. sed q̄ facultas cognitionum est scōo facultate virtutis cognoscentiū r̄ intelligentia diuina in cognoscēdo excedit rationēz humanā. poterit ipsa certe cognoscere que ratio humana icerte cognoscit.

C Metrum quintū quinti libri.

Uam varijs terras. Dicicpit gntū metru
hui' gntū. qd d' archilogici ad iuentore. Da
cilicū a pede pñante in quo oñēdit boiem
esse dispositū ad cōtēplationē celestius ex fi
gura corporis iui. 2 pñsribit figurā corpora

lem aliaz bestiaz. scđū dō
figurā homis. ibi (Unica
gēs.) Primo dicit. Aialia
pmeant terras q' varijs. i.
valde varijs figuris. nāq;
alia aialia ex tēto corpore
fīc sūt serpētes 2 reptilia.
illa verrūt. i. verrūt pulue
rem. 2 icitata. i. mota vi pe
ctozis. trahūt cōtinuū sul
cū sup. in puluere. Sunt
alia aialia qb' iest vāga le
nitas alaz q' verberet vē
tos. 2 enatē. i. trāseat lig
dovolatu spacia lōgi erbe
ris. i. aeris. Sūt alia q' gau
dent vestigia pñisse solo. i.
terre gressib' suis 2 trans
mittere. i. pñsribere virides
cāpos. 2 gaudēt subire sil
uas. q' oia aialia: licz vide
as ea discrepare varijs for
mis. tñ facies eoz pñā. i.
ad terrā iclinata. valet in
grauare. i. grauatos oñde
sensūs hebetes. i. bnta
les. ¶ Nōndū q' pñā tā
git tria gñā aialium. i. re
ptilia. volatilia. 2 gressibi
lia. qz licz differat i' formis.
qz qdā formant ad reptā
dū vt serpētes. qdā ad vo
lādū vt aues qdā ad gra
diēdū vt bestia. tñ in hoc
oia pñent q' bñt faciem
iclinatā ad terram.

¶ Unica gēs boium ¶ Dic
describit figurā homis. d.
Unica gēs boiū. i. solū ge
nus hūanū. leuat celsū ca
cumen. i. caput suūz altū.
et leuū stat recto. i. erecto
corpore. 2 despiciit terras vultu eleuato ad celū. tñ bō ter
renus. q' recto vultu petis celū. 2 exieris. i. erigis frontem.
hec recta figura admonet te. q' tu male desipis. nisi et fe
ras. i. extollas aium tuū in sublime. i. in celestia: ne mens
grauata. i. grauedine depñsa. pessūz. i. sub pedib' vel sub rē
2 est pessū aduerbiū loci. ne illa mēo sīdat. i. resīdeat. infe
rior corpore eleuato celsū. ¶ Nōndū cū bō bēat figurā
corpis erectā ad celū. si aia nō erigere ad cōtēplatōez ce
lestiū: videre ē corp' cē nobili' aia. ¶ Nōndū pñsribit
iō. de aialib'. bō iter oia aialia bz figurā rectilineare de q'
figura ē loq' oīdū? in li. metamorphoseos. d. Pñonag
cū spectet aialia cetera terrā: Os bōi sublime dōtice lūgū
videre 3nsit: 2 erectos ad sydera tollere vultus.

¶ Prosa sexta quinti libri.
¶ Unia igit vti pauloate monstrati est
oē qd sci nō ex sua sz ex pñebenden
tiuz nā cognoscit: inueiamur nūc: qñtū
fas est: quis sit diuine substantie status: vt que
nam etiam scientia eius sit possimus agnosce
re. Bēi igit eternū esse: cunctoz rōne degentiū
cōcūdiū est. Quid sit igit eternitas conside
remus. hec. n. nobis naturā pariter diuinā sciē
tiamq; patefacit. Eternitas igitur est intermi
nabilis tota vite simul 2 pfecta possessio. Qd
ex collatione temporalium clarius liquet. nāz
quicquid viuū in tēpore. id pñens a pñeritis in

C Metrum quintum libri quinti.

Uam varijs terras animalia pmeat
figuris.

Namq; alia ex tēto sunt corpore pul
ueremq; verrunt.

Cōtinuūq; trahūt vi pectoris incitata sulcūz.
Sūt qb' alaz leuitas vāga verberetq; vētos.
Et ligdo longi spacia cūberis enateryolanū.
Ilec pñssisse solo vestigia gressib' gaudent.
Vel virides cāpos trāsmirere v' subire silnas.
Que varijs videas lz oia discrepare formis.
Pñona tñ facies hebetes valz igrāuare sēsūs.
Unica gēs boiūz celsūz leuat altius cacumen.
Atq; leuis recto stat corpore depñctiq; frās.
Hec nisi terren' male desipis admonet figura
Qui recto celū vultu petis: exierisq; frontem:
In sublime feras aiumz quocq; ne grauata pessū
Inferior: sīdat mens corpore celsūz leuato.

¶ Prosa sexta 2 vltima.

¶ Unia igit vti pauloate monstrati est
oē qd sci nō ex sua sz ex pñebenden
tiuz nā cognoscit: inueiamur nūc: qñtū
fas est: quis sit diuine substantie status: vt que
nam etiam scientia eius sit possimus agnosce
re. Bēi igit eternū esse: cunctoz rōne degentiū
cōcūdiū est. Quid sit igit eternitas conside
remus. hec. n. nobis naturā pariter diuinā sciē
tiamq; patefacit. Eternitas igitur est intermi
nabilis tota vite simul 2 pfecta possessio. Qd
ex collatione temporalium clarius liquet. nāz
quicquid viuū in tēpore. id pñens a pñeritis in

vilē exhortationē circa finē libri. ibi. (Aduersamini igit)
¶ Pñio oñdit modū diuine cognitionis. 2 soluit obiectōes fa
ctas p diuinā puidētia. 3: pcludit pñsibilitatē liberar.
cū puidētia diuinā. scā ibi. (Quid igit postulas. 3: ibi.
(Que cū ita sint. ¶ Pñio determinat de statu dei q' eterni
tas. 2 ex b' declarat modū diuine sciē. ibi. (Quo igit oē iudi
ciū. ¶ Pñio pñmittit q' dicit
minādū sit de eternitate.
2 determinat ea. ibi. (Eter
nitās igit ē interminabilis.)
¶ Primo dicit. Qm mōstra
tū est pauloate: q' oē sci
qd cogit. nō ex sua nā. i.
nō ex nā rei scite: sz ex nā
pñbedētiū. i. cogitētiū. in
tucamur nūc. qñtū fas est.
qd sit star' diuine cēntie vel
subie: vt possim' agnoscere
qd sit ei' scia. 2 subdit q' cō
iudiciū cūctoz degentiū. i.
vtrū rōne ē dei cē eterni
tatis. i. deo pñderem' qd sit
eternitas. hec. n. nobis pa
tefacit nām 2 diuinā sciaz
¶ Notādū q' vtrū degen
tes rōne sūt viri pñti luce
sapie. 2 oēs isti pcedūt deū
cē eternū. Nā pñs. s. pñy.
ex eternitate mor' oñēdit
eternitatē motoris. 2 oēs
tam greci q' barbari putā
tes deos cē estimant eos
imortales. ¶ Notādū q'
eternitas dei 2 nā 2 sciētia
dei nō differūt fm subz.
i. cognita eternitate cogi
scit nā 2 sciētia dei.

¶ Eternitas igit. ¶ Dic pñe
quid ē eternitate. Et pñ
nit ei' dīfōnē. 2 declarat
eā. ibi. (Qd ex collatōe.)
¶ Pñio dic' Eternitas ē pos
sessio vite interminabilis
cūctens tota sit 2 pfecta.
¶ Nō fm alib. sup lib. de
causis. Aliqd ē eternū 2 ē
in eternitate. 2 ē ipsa eter
nitas sicut de'. Aliq' sunt
eterna 2 sūt in eternitate. sz nō sūt ipsā eternitas. scī sube
sepat. alia sūt eterna nī eternitate nec sūt ipsā eternitas. sūt
vt mor' pñs 2 mūdus. ¶ Nōndū cū dic' eternitas ē posses
sio: vbi vtrū noīe possessiōis ad designādū imutabilitatē
2 idēficiētiā eternitatē: q' ipsa firmiter possideat: 2 gete bñ.
2 dic' vite ad inuēdū q' nō vinētia nō mēsurā eternitate.
Et dic' interminabil' ad dñz illū vite q' bz terminā a pte aī
2 a pte post. sic vita boiū. v' a pte aī tñ sic vita āgeloz.
Dic' tota sit ad dñz vite āgelice. Quis. n. ē āgel' sz subz
sit totū sit nō sit 2 opatōez. cū bēat opatiōes successūs
2 intellectiōes. 2 dic' pfecta ad designādū q' eternitatē nī
bil deest. pñectū. n. cū nībil deest. pñcti 2 mīdi.
¶ Quod ex collatōe. ¶ Dic declarat dīfinitionē. scđo re
darguit quōdā qui vocabulo eternitatis abutebant. ibi.
(Un nō recte ¶ Pñio q' declarat dīfōnē eternitatis in cō
paratione ad tēpus dicens. Unde dictus est q' eternitas
ē possessio tota simul interminabilis vite. qd liquet clari'
ex collatōe. i. ex cōparatione tēpaliū. Nāz quicquid viuū

in tempore illud presens existens procedit per successiuas mutabilitatem a preteritis in futura. 7 nihil est in tempore constitutum. qd pariter possit amplecti: id est comprehendere totum spacium vite sue. sed crastinum non dū apprehendit. besternum vero tempus iam perdidit. 7 in bodier na vita non amplius viuunt. id est nihil plus est presens bodierna vi

ta. nisi qd i isto mobili 7 trāsi totio mōmen to cōtinet de vita. 7 dī mōmentū illud indiuisibile i. stās quo futu rum copula euz preterito. quicquid igit patit tempore 7 ditione 7 i. successione l3 nunq̄ ceperit cē nec desinit esse sic dicitur. 7 i. nō. cōsistit de mūdo. 7 l3 vita. id est duratō eius tendē tur. i. extendatur cum i finitū tate temporis. nōdū tamē tale ē vt iure credatur esse eternū: qz nōdū comprehendit nec complexio et sic simul totū spacium vite. i. eū dū rationis. i. eternitatis. id est infinito tēpo re. dūret i3 futura nōdū haberet transacta. i. preterita non habet. Quicqd igitur comprehendit 7 possidet pariter totā plenitudinē terminabilis vite. cui nihil abest futuri. nec aliquid fluxerit preteriti. illud iure perhibetur esse eternū. qz illud eternū sui compos eo qd nihil sibi destit. necesse est semper sibi assistere presens. 7 est necesse presentem habere infinitatem. i. infinitā durationē tempore mobilis. i. successiuū.

¶ Notandum qd qz per cognitionē tempore deuenimus in eternitatis cognitionem. eo qd opposita iuxta se posita magis clarescunt. ideo per naturam 7 successionem tēporis declaratur nobis naturam eternitatis. Sicut enim ratio temporis consistit in successione 7 apprehensione prioris 7 posterioris in motu. cuius vna pars preterit 7 alia est futura. Sic ratio eternitatis per oppositum cōsistit in apprehensione vniuersitatis illius qd omnino est extra motus comprehendens simul preteritum 7 futurum tanq̄ plene.

¶ Notandum qd ipsius eterni nil trāsit in preteritū. ideo semper sibi presens assistit. quia vero nunq̄ deficiet sicut nec vnq̄ incipit. cum habeat vitam terminabilem necesse est qd assistat quilibet differentie tempore 7 si ponat tēpus in finitū: 7 qd eodē mō assistit differentis tēporis per

quē modū i se subsistit. motus autē i quo subsistit ē pñtari. i. o ē assistit differentis tēporis p motū pñtē. i. o dicit qd necesse est eternū pñtē habere in finitū tēporis mobilis.

¶ Unō recte putat. 7 hic phia iprobat quodāq̄ g abute bāf vocabulo eternitatis. Sed docet pñtū modū loq̄ di. i. bi. (Itaq̄ si signa.) 7 pñtū facit qd dicitur ē. sed manifestat qdō rē

vita: quod mūdo Plato tribuit: aliud terminabilis vite totaz pariter cōplexā esse pñtiaz: qd diuine mētis pñtū ē manifestū est. Neqz de pñtis rebz antiquoz videri d3 tēporis quantitate: s3 simplicis potius proprietate nature hunc. n. vite imobilis pñtariū statū i finitū illē tēporaliū rez motus imitatur. Nunqz euz effingere atqz equare non possit ex imobilitate deficit imotus. Et ex simplicitate pñtis decrescit in infinitam futuri ac preteriti quāritatez. Et cū totā pariter vite sue plenitudinē neqz possidere: hoc ipso qualiquo mō nunq̄ esse definit: illud qd implere atqz exprimere non pot: aliquatenus videt emulari: alligans se ad quāleūqz pñtiaz huius erigui voluerisqz mōmenti. qm manens illius pñtis qndā gestat imaginē qbuscunqz cōtingit id pñstare vt esse videatur. Quoniam vero manere nō potuit i finitū tēporis iter arripuit. Eoqz modo factū ē vt pñtina ret vitā cūdo. Cui plenitudinē cōplecti nō valuit permanendo.

¶ Si mūdus nunq̄ incipit videt esse coeternus deo. Ad qd respōdet. Qd deus ē prior mundo nō antigate tempore: s3 simplicitate nāe. Unō dicit. Neqz n. deus d3 videri antiquoz rebz dñtis quāitate tēporis: s3 pñtate simplicis nāe. ¶ Notandū sicut p3 ex li. thimei. Plato voluit mūdū incipisse: s3 finē nō hēre. 7 b idē Aristō. sibi ipsonē in li. celi 7 mūdi. dicens qd solus plato generat mundum. Quid est ergo qd dicit Boet. qd plato non posuit mundum incipisse. Ad hoc dicitur: qd dum plato dicit mundum habuisse initū intelligitur qd habuit initū institutionis aut tēporis. sicut ponit exēplū de vestigio pedis: vt si pes ab eterno stetit in pulvere pes esset causa vestigiū naturaliter precedens vestigiū l3 non tempore.

¶ Hunc enim vite immo. Dic manifestat qdō tēporalia deficiant simplicitate diuine nāe quā nitunt imitari. Ille in finitū motus rerum tēporaliū imitatur quātū potest hūc pñtariū statū vite imobilis. i. eternitatis. 7 cū eū nō poterit effingere. i. expmēre 7 cēre. deficit ab eius imobilitate succē suae acgre dō qd sibi hēre nō potuit 7 ex simplicitate pñtie decrescit in infinitā quāitate pñtie 7 futuri 7 cū nequeat possidere pñtē totā plenitudinē vite sue hoc

stat qdō rē ralia deficiat a simplicitate diuine nāe: quā nitūt imitari ibi (Pñt. n.) 7 pñtū dicit. cū ē qd eternitas nō solum dicit in terminabilitate. s3 et simplicitatez. vñ nō recte qdā putat qd cū audunt vltus esse platonū. mūdi dū i babuisse initū tēporis nec bitur: nec fecerū. i. finē B mō putat mūdū dñtū fieri coeternū dñtoz. Cā atq̄ non recte putant ē: qd alitē duci pñtē terminabilis vite cū qdā fluxu cessio: qd placeo tribuit mūdū. 7 aliud est pñtē. i. sicut esse cōplexā totaz pñtia vite in terminabilis. 7 qd pñtū dicitur mentis.

Et qz alio di

ipso aliquo modo nunq̄ esse definit. videtur aliquatenus emulari illud qđ imple non pōt. alligat se. i. status tēporalis ad quācūq; p̄sentia buius momēti. i. istāis. exiguū. i. iduisibilis. et volucris. i. transitorio. qđ p̄sentia instāis temporis gēstat quāda imaginē manētis p̄sentie. i. eternitatis. et p̄stat quibuscūq; contigerit vt illa esse videatur. Nam illa dicim⁹ eē que sunt in p̄sentia momēto. qđ vero nō potuit manere. s. p̄sentia istāis. p̄pter naturā rei mobilis. iō arripuit in finitū iter tēporis p̄ successione. et eodem mō factus est vt cōtinuaret vitā eūdo de vno cēlā aliud cuius plenitudo dinē nō valuit. i. poruit cōplecti permānēdo. Et Notā qđ infinitus

Itaq; si digna rebus nomina velimus imponere platonēs sequētes: deum quidem eternū: mundū vero dicamus esse perpetuum. Quomam igitur omne iudicium fm̄ sui naturam: que sibi subiecta sunt comprehendit. Est autē deo semper eternus ac p̄sentarius status. Sciētia quoq; ei⁹ omnē tēporis supergressa motionem in sue manet simplicitate p̄sentie: infinitaq; p̄teriti ac futuri spacia complectens. Quia quasi iam gerātur in sua simplici cognitione p̄siderat. Itaq; si p̄sentia p̄sare velis: quā cūcta di-

Itaq; si digna. In ista parte vocet p̄bia quomodo proprie loquendum sit de deo et de mūdo dicēs. Si nos sequētes platonem velimus imponere nomina digna. id est cōuenientia rebus dicamus deum esse eternum. mundū vero dicamus perpetuū. Et hoc consonat dicto auctoris grecini. Eternum vero sine principio sine fine. Perpetuum quoque principium: sed sine carebit.

Quā igitur omne iudicium. Dic p̄bia ex dictis ostendit modū sciētie diuine. Primo ergo ostendit qualis sit scia diuina et qualiter sit nominanda dicēs. Quā oē iudicium comprehendit ea que sunt sibi subiecta. i. sua obiecta. fm̄ sui naturā. i. fm̄ nāz virtutis cognoscētis. Natura autē dei talis est. qđ semper ipsi deo est status eternus et p̄sentarius. et quo sequitur qđ scia dei supergressa omnem motionē tēporis manet in simplicitate p̄sentie. et cōplectēs infinita spacia p̄teriti et futuri tēporis oia p̄siderat quasi iā. i. p̄sentialiter gerātur in sua simplici cognitione. Tunc ostendit quomodo scia dei est nominanda dicēs. Itaq; si velis pensare p̄sentiam quā cūcta diuoluit. nō dicēs diuinā sciētiā esse p̄sentiam quasi futuri. sed rectius estima bis diuinā sciētiā esse instantiē. i. p̄sentie nūquā deficientiā. qđ confirmat per ethymologiam buius nominis p̄sidentia. dicēs. Unde cognitio diuina nō dicitur p̄sidentia: quia illa importat ordinem ad futurum. sed dicitur p̄sidentia. quasi p̄sente. i. p̄sente. i. p̄sente. i. p̄sente.

constituta. ab excelsio cacumine rerum cuncta prospiciat. Et Notandum quia cognitio sequitur modum rei cognoscentis. idēo cognitio et sciētia dei sequitur status et dispositionem dei. Status autē dei est eternus et p̄sentarius: cum esse diuinum mensuretur eternitate. ergo sciētia dei erit eterna et p̄sentaria. ita qđ omnia que sunt p̄terita et futura: cognoscit quasi sint p̄senta. Et Notandum qđ aliquis diceret. non ens nō pōt alicui esse p̄sentia: sed p̄teritis et futuri est nō ens. ergo non pōt esse p̄sentis cognitio diuine. Dicendū qđ duplex est. non ens. Ad dam qđ nullo modo est ens. et tale non est realiter p̄sentis alicui cum nihil sit. Aliud est nō ens nō

noscit: nō esse p̄siciāz quasi futuri s. sciam nūq̄ deficientis istāre recti est iudicium. An si p̄sidentia: s. p̄sidentia pōt dī: qđ porro ab rebus infimis constituta: quasi ab excelsio rerū cacumine cuncta prospiciat. Quid igitur postulas vt necessaria fiat qđ diuino lumine lustrent: cū ne boies qđ necessaria faciāt esse que videat. Nūq̄ enī que p̄sentia cernis: aliquā eis necessitate tu addit tui? B. Adime. P. Atq; si ē diuini humaniq; p̄sitis diuina collatio: vt iō vos vfo hoc tēporario p̄sentis quedāz videtis: ita ille omnia suo cernit eterno.

simplicitate: sed quia actu non est ens: licet huiusmōdi non possit realiter coexistere tēpori p̄senti. tamē potest coexistere eternitati. quia eternitas cum sit infinita excedit tēporis p̄sentis extendendo se ad p̄teritum et futurum. Et sic p̄teritum et futurum sunt eternitati coexistentia p̄sentialiter: quia in eternitate nō est successio. unde nō sequitur. si aliquod coexistit eternitati: qđ pro tanto simpliciter existat: quia eternitas etiam extendit se ad non existens sicut ad p̄teritum et futurum. Et Notandū qđ deo omnia sunt p̄sentia et sibi nihil est futurum. idēo sciētia sua non est dicenda p̄sentia que sonat aliquā futurū: nec debet dici p̄sidentia propter eandem causam. s. debet dici p̄sidentia quasi p̄sente constituta a rebus inferioribus omnia prospiciens.

Quid igitur postulas. Dic soluit obiectiones superius factas contra p̄sidentiam. Primo ergo ostendit qualiter huiusmōdi obiectiones soluantur. secundo resumit primam obiectionem ipsam fortificandā vt formalius soluitur. Secunda ibi. Dic si dicas. Circa primum notandū qđ tres erant rationes. quarum prima et secunda fundantur super hoc qđ nihil potest esse p̄sidentum a deo nisi id sit necessarium. Tertia fundatur super hoc qđ euētus incertus non potest certitudinaliter cognosci. Facit ergo duo. Primo ostendit qđ p̄sidentia non imponit necessitatem rei p̄sidentis per qđ soluitur prima et secunda ratio. Secundo ostendit qđ sciētia dei non mutat naturam rei: sed simulant certitudo a parte scire incertitudo a parte euēntus. per qđ soluitur tertia ratio. secunda ibi. Quare hoc diuina. Primo dicit. Et quo deus cognoscit oia tanq̄ p̄sentia: quid igitur postulas vt illa fiat necessaria que lustrentur. i. cōprehenduntur. diuino lumine. i. diuina cognitione: cum nec homines faciunt ea necessaria que p̄sentialiter videant. verbi gratia. Qđ homo videt in p̄senti non facit esse necessarium. nunquid enim intuitus tuus addit. dabit aliquā necessitates eis que tu cernis p̄sentis. dicit Boetius. Minime. Et philosophia. Si est digna collatio diuini et humani intuitus respectu p̄sitis sicut vos videtis

quedā hoc presenti temporario. id est in presenti tempore ita deus suo eterno intuitu omnia cernit tanq̃ presentia. ¶ Denūdū q̃ intuitus noster rei p̃sentis nullam imponit necessitatē rei p̃sentis. q̃z visio fortis curretiā nō imponit necessitatē sortis curreti. q̃z potest fortis currere vel nō currere. Sic etiā intuitus diuinus qui omnia p̃sentia li-

ter cognoscit nullā ip̃sē rebus necessitatē: sed videt ea p̃sentia: sicut futura sūt ne- cessario futu- ra: z cōtīgētia videt cōtingen- ter futura.

¶ Quare hec diuina p̃no- tio. ¶ Dic ostēdē q̃ circa cō- tīgētia simul stant certa co- gnitio dei z in certis euentis rei dicās. ¶ Qd̃ hec diuina p̃- notio quia de- us nouit futu- ra illa nō mu- tat prop̃ieta- tem rerū quo- ad necessitatē z contingentiā: q̃z nō im- ponit necessi- tatem rei que contingens ē. sed talia apud se i spectra p̃- sentia quā olis p̃ueniunt futura nec confundit rerum iudicia vt cōtin- gens faciat non esse contingens. sed vno intuitu mētis di- noscit tam necessariē q̃ non necessariē ventura. i. futura. Qd̃ declarat in exēplo dicens. Sicuti vos hoīes quando pariter. i. in eodem instanti videtis homines ambulare in terra: z solem oziri in celo. i. z vtrūq̃ simul sit conspectus tamen discernitis hoc esse voluntarium. i. hominem am- bulare in terra. z illud esse necessarium. scilicet solem oziri Ita similiter diuinus intuitus cuncta despiciens. id est de- orum aspiciens. minime perturbat rerum qualitatem. i. contingentiā z necessitatē rerum. dico apud se p̃sen- tium ratione eternitatis: sed futurarum ad conditionem t̃pis. Quo fit vt cognitio futurorū dei tanq̃ p̃sentius nō sit opinio. sed cognitio veritatis n̄ix. i. cōfirmata. cū cogno- scit aliquid esse exīturū. i. futurū q̃ idem non nesciat. i. bene sciat carere potest necessitate exīstendi. ¶ Notan- dum de hoc q̃ de oēi p̃sentialiter omnia cognoscere. i. p̃terita z futura ponunt quidam exēplum de baculo fixo in aqua. qui succēssus toti fluuiū p̃sens est: quia par- tibus eius. sic eternitas simul est cum toto tempore z cūz omnibus que fluunt in tempore. ita q̃ totum tempus et quicquid est succēssum in tempore. est p̃sens eterni- tati. vt si ponatur eternitas sicut centrum: et totum tem- pus sicut circumferentia. tunc licet circumferentia conti- nue moueatur et pars toti succedat: tamen in compara- tione ad centrum yniformiter se habet. Aliud exēplum

ponitur de aliquo qui vadit per viam z nō videt homines post se venientes. sed ille qui de alta turri respiceret: vide- ret totam viam z homines per eam transēntes tam p̃ce- dentes q̃ sequentes. sic deus de specula sue eternitatis re- spiciens oīa p̃sentia videt tā p̃ntia q̃ futura.

¶ Dic si dicās. ¶ Vt philosophia redit ad primam rationē autē nō pōt non euenire: id ē ne cessitate cōtingere. meq̃z ad hoc nomē necessitatis astringas. Fa- tebor rem qd̃em solidissime veri- tatis: sed cui vix aliq̃ nisi diuini speculator accesserit. ¶ Responde- bo nāq̃ idē futurū cū ad diuinā notionem refertur necessarium. cū vero i sua natura p̃pēdit: libe- rum. p̃sens atq̃z absolutus videri ¶ Due sunt enim necessitates. sim- plex vna: veluti q̃ necesse est oēs hoīes esse mortales. Altera z di- tiōis. vt si aliquē ambulare scias eūz ambulare necesse est ¶ Quod enim quīq̃z nouit: id ē aliter ac notum est nequit. sed hec condi- tio minime secum illam simpli- cem trahit. ¶ Hanc enim necessita- tem non propria facit natura: sed conditionis adlectio. Nulla enīz necessitas cogit incedere volun- tate gradientem: q̃uis eum ta- men cum graditur incedere ne- cessariū sit. Eodem igitur modo

aliquis accesserit eam concedendo: nisi speculator diui- ni: id est diuine nature. Tunc soluit obiectionem dicens. coartaueris me vt concedam aliquam necessitatē futu- rozum. ¶ Respondebo idem quod futurum est quo ad nos cum refertur ad diuinam notionem cui ipsum est p̃- sens. dico necessarium esse: scilicet necessitate conditio- nata: scilicet ratione p̃sentie. cum autem idem futurūz perpenditur in sui natura: ratione cuius habet futuritio- nem et indeterminationem in sui causa necesse est videri liberum. ¶ Notandum q̃ sicut illud quod in se est con- tingens quando est nobis p̃sens ratione p̃sentie for- titur quandam necessitatē qua necesse est ipsum esse dum p̃sens fit: quia omnia sunt deo p̃sentia: ratione istius p̃sentie in ordine ad ipsam diuinā cognitionem fortituntur quandam necessitatē: licet in sui natura p̃ior- sus videantur libera.

¶ Due enim sunt necessitates. ¶ Vt philosophia declarat solutionem per quandam distinctionem necessitatis. z eā applicat ad p̃positum. Secundo concludit ex p̃missis simul stare q̃ aliqua sunt secundum se contingentiā z incer- ta: que tamen eueniunt certitudinaliter in quantum a deo p̃sens. Secunda ibi. ¶ Sicut igitur p̃oculduo cuncta. ¶ Primo dicit. Due sunt necessitates. vna simplex que est necessitas nature. Sicut omnes homines necesse est esse mortales. Alia est necessitas conditionis vt si scias homi- nem ambulare: illum ambulare necesse ē. quia qd̃ quīq̃z

superius posui tam ipsas for- tificando. vt formalis solu- natur. z forti- ficat eam. Se- cundo soluit. Tercio solu- ones declarat z ibi. ¶ R. n. deo. ¶ 3. ibi. ¶ Due enim. ¶ Primo dicit. Si dicās h. i. obijciēdo il- lud non posse non euenire: qd̃ deus videt euenit: q̃z tūc de fallere: q̃z at non pōt nō euenire id ē necesse po- test cōtingere z sic astringas me ad nomē necessitatē: vt concedam cō- tīgētiā aliquo modo esse ne- cessariū. Ego fatebor: sed soli- distime veri- tatis cui vix

notit. illud non potest aliter esse q̄ notus est. sed hec conditio. i. necessitas conditionata. minime trahit secum simplicem necessitatem. q̄ necessitate p̄dictio non facit propria natura: sed adiectione conditionis. Nulla enim necessitas cogit incedere. i. ambulare voluntatem gradientem. i. ambulantem. quāvis necessarius sit ipsum incedere. i. ambulare tūc cū gradit. i. ambulat. Hanc distinctionem applicat ad p̄positus dices. Eodem modo si quid pronuntiatio diuina presens videtur illud esse necesse ē. i. ea conditione q̄ pronuntium est. et quā ponitur sibi p̄sens. q̄uis nullas habet necessitate nature: sed deus ea futura contuetur tanq̄ presentia: q̄ ex libertate arbitrii pronuntiat. igitur hec relata ad intuitū omnium sunt necessaria p̄ cognitionem diuine notionis. per se vero: id est in sui natura non habito respectu ad diuinam cognitionem. ipsa nō desinunt. id est deficient ab absolute: id est a perfecta libertate sue nature. ¶ Notandum fm̄ intentionem Boetii ista ratio. quicquid est pronuntium a deo necessario euenit: soluitur dicendo q̄ verum est q̄ necessitas euenit necessitate conditionata. sed non necessitate absoluta. Alij aliter solunt. q̄ illa propositio est vera in sensu composito: sed falsa in sensu diuiso. vnde cum dicitur. Quicquid pronuntium est necessario euenit. verum est in sensu composito: q̄ impossibile est pronuntium a deo non euenire. tamen in sensu diuiso falsa est: quia euentus rei saltem cōtingentis in se nō est necessarius.

¶ Siunt igitur p̄culdubio cuncta que. ¶ Dic p̄bia conclusit ex p̄missis q̄ illa simul stant. q̄ aliqua fm̄ se sunt cōtingentia et incerta: que tamen certitudinaliter eueniunt inquantum p̄uisa a deo. Secundo obijcit cōtra hoc. ibi. ¶ Quid igitur refert non esse necessarium cum. ¶ Primo dicit. p̄culdubio cuncta futura sunt que deus p̄noscit eē. alioquin falleretur diuina p̄sidentia. sed quedam eorū p̄fisciscitur. id est procedit de libero arbitrio. ita q̄ quantum est de ipsoz p̄sunt non euenire. vnde subdit. que q̄uis eueniant tamen non amittunt propriam naturam libertatis. q̄ p̄uisq̄ fierent potuissent nō euenire. ¶ Notanda q̄ tota intentio boetii fundatur super hoc q̄ aliquid libere futurum ex sui natura in comparatione ad p̄sidentiam diuinam necessario euenit. et talis est necessitas conditionata. quā inquantum p̄uisus est sic necessario euenit. sed non absolute circūscripta p̄uisione.

¶ Quid igitur refert. ¶ Dic obijcit contra solutiones et soluit obiectionem. Secundo contra illam solutionem obijcit

ibi. Sed si inquis in mea Obiectione in hoc consistit. q̄ quo futurum contingens p̄fiscitur certitudinaliter euenit et necessarium videtur esse differentia inter contingens et necessarium. vnde dicit. Quid igitur refert contingentia et libere futura non esse necessaria. cum ipsa eueniant instar. id est ad similitudinem necessitatis. Tūc soluit dicens. Et in ter euentū necessarii et contingētis hoc refert q̄ manifestum apparet per exempla q̄ paulo ante proposui. scilicet q̄ sol oriens et homo gradus ens que dum sunt non fieri nō possunt. Et ita vtrumq̄ est necessarium sub conditione p̄sentie. p̄sentia enim necesse est esse dū sit p̄sentia: tamē vniū corū. scilicet sol oriens p̄uisq̄ fieret necesse erat existere. alterius vero minime. Ita et q̄ p̄sentia deus h̄z: p̄culdubio existunt. Sed eorū hoc quidē de rerū necessitate descendit illud vero de p̄tate facientis. Hanc igitur iniuriā diuini. hec si ad diuinam noticiam referantur necessaria. si per se considerentur: necessitatis eē tribus absoluta. sicuti oē q̄ sensibus p̄z: si ad rōnem referas vniuersale est: si ad seipsa respicias: singulare. Sed si in mea iniqua potestate firmum est mutare propositū: euacuabo p̄uidētiam: cū q̄ illa p̄noscit forte mutauero. ¶ Respondeo. p̄propositū te q̄d rōni posse deflectere. s̄ qm̄ et id te posse: et an facias: quoniam p̄tates: p̄ns

ro. scilicet homo gradus minime habet necessitatem fieri anteq̄ fiat. ita etiam illa que deus habet p̄sentia p̄culdubio existunt propter necessitatem conditionis q̄ sit p̄sentia euenit tanq̄ p̄sentia. Sed eorū que sic sūt p̄uisa hoc de rerū necessitate descendit: sicut solem oriū. illud de potestate facientis. scilicet homines ambulare. ex quo concludit. Ideo non iniuriā diximus hoc p̄uisq̄ illa que contingenter eueniunt si referantur ad diuinam noticiam sunt necessaria. si ex conditione diuine scientie. Si vero per se considerentur ipsa sunt absoluta a nexibus. i. a vinculis necessitatis. quod manifestat per simile. sicuti si id quod patet sensibus: si referas ad rationem tunc est vniuersale. si autem referas ad sensum tunc est singulare. ¶ Notandū q̄ si idem relatus ad diuersa potest esse vniuersale et singulare: videtur similiter q̄ idem comparatū ad diuersa: possit esse contingens et necessarium. Nam particulare h̄z rationē contingentis et vniuersale rationē necessary. Sed videmus q̄ humana natura comparata ad intellectum agentem abstrahentem a conditionibus idiuuantibus. et cōparata ad intellectum possibiles habet rationem vniuersalem. s̄ cōparata natura humana ad sensus qui particulariter comprehendit: habet rationem singularem. Nam vniuersale est dū intelligit. particulare vero dū sentit. Similiter erit de futuro cōtingentis q̄ ipsa p̄paratū ad diuinā p̄fiscias est necessarii cōditionaliter. in se autē consideratum habet se contingenter.

¶ Sed si in mea ingenio. ¶ Dic obijcit otra solutionē iam dictā. et soluit illa obiectionē. sc̄o mouet dubitationem. ibi. ¶ Quid igitur. ¶ Primo dicit. Tu obijcis cōtra solutionē sic Si i p̄tate mea est mutare p̄positū meū. i. currēdo vel nō currēdo. ego euacuabo. i. frustrabo p̄uidētiam diuinam. cum

ego mutauero illa que pmo fecit esse futura. ipse soluit oī-
cens. Ego respōdebo te posse deflectere. i. mutare ppositū
tū. sed veritas pmo dicit illa intuei illud te posse. i. mu-
tare ppositū. et an facias qd ppositū mutas. et intuei quo
cōuertis tuus ppositum. ideo scias te nō posse vitare. diui-
nā pscientia q̄ sicuti quis libera voluntate te pueras i va-
rias actiones

pudentie veritas intuei diuinā te
p̄scias si posse vitare. sicuti p̄ntis
oculi effugē si possis intui. Quis
te i varias actōes libera voluntate
pueris. Quid igit inquires? Et
mea ne dispōe scia diuina muta-
bitur. vt cum ego nunc hoc nūc
aliud velim. illa quoq; noscendi
vices alternare videat. B. Ad-
uine. P. Omne nāq; futurum
diuinū p̄currit intui. et ad p̄senti-
am p̄prie cognitiōis retorquet ac
renocat: nec alternat: vt tu esti-
mas: nunc hoc nūc illud p̄noce-
di vices: s; vno ictu mutationes
tuas manēs puenit atq; p̄plecti-
tur. Quā p̄p̄bedendi oīa vīsen-
diq; p̄ntia: non ex futura; p̄uēti-
rerum: sed ex p̄p̄ia de simplici-
tate sortitus est. Et quo illud
quoq; resoluit qd paulo ante po-
sui: idignū ēē si scie dei causam
futura nostra p̄stare dicantur.

Quid igit inquires. Dic monet dubitationes dices. Tu
fieri inquires. qd igit cōtingat ex ista solutiōe: mutabit
scia diuina ex mea dispōitiōe. et mea variatiōe. i. cum
ego nunc velim hoc nunc aliud. vide ēē p̄scientia diuina
ex hoc alternare. i. mutare vices suas noscendi. i. cognoscē-
di ipse respondet. minime contingit hoc qd diuina scientia
mutetur: quia diuinus intus p̄currit oē futurum et re-
torquet illud ad p̄scientiam p̄p̄ie cognitiōis cognoscen-
do oīa simul tanq̄ p̄sentia. nec alternat. i. mutat vices su-
as p̄noce di. i. p̄cognoscendi nunc hoc nunc illud. i. succē-
sive sicut tu estimas. sed manēs libera a mutatiōe vno ictu
p̄uenit et complexitur tuas mutatiōes. quā p̄sentias
comprehendendi oīa tanq̄ p̄sentia deus nō sortitur ex
rebus futura. sed ex p̄p̄ia simplicitate. ex quo resoluit
i. declarat ut illud qd paulo ante posuisti. idignum esse
si futura nostra dicantur p̄stare causam scientie dei. vis
i. virtus. n. scientie diuine cuncta cōplectens p̄sentialiter
ipsa cōstituit. i. imponit modus oībus rebus. qd scia dei est
causa re. ipsa vero nihil debet ipse rebus: qd nihil ab eis
accipit sicut nos accipimus scientiam a rebus. C. Nota si
deus simul non cognosceret ea que successiue eueniunt in
tempore: tunc scientia dei esset variabilis p̄pter hoc qd co-
gnitiōes vniue. succedunt cognitiōi alterius. sed quia oīa
simul cognoscit tanq̄ p̄sentia. ideo in sua scientia non ca-
dit variatio: vt prius nesciat ēē aliquid et postea sciet. vel
qd prius sciat hoc non esse et postea ēē. immo simul omnia
cognoscit. et ideo simul scit aliquid non esse in vna differē-
tia temporis mensurantis re et ēē in alia p̄ia tēpore.

Que cū ita sint. Dic claudit ex p̄missis p̄possibilitatem
liberi arbitrii cū p̄ntia diuina dices. Que cū ita sint vt p̄e-
dictum est manet libertas arbitrii itemerata. i. corrupta.
Nec leges p̄ponit hoībus penas et p̄mia intui. i. iniūte vo-
luntati n̄ris solutis. i. liberatis ab oī necessitate. manet
enā immobiliter deus p̄cicus cūcto. et p̄ris eternitas sue vi-

Hec enī scie vis p̄sentaria no-
tione cuncta cōplectens: reb; oī-
bus modū ipsa p̄stituit: nihil ve-
ro posteriorib; dō. Que cum ita
sint: manet itemerata moralib;
arbitrii libertas. Nec inq; leges
solutis oī necessitate voluntatib;
p̄mia penasq; p̄ponit. Abs-
net etiam spectatoz desup dicto-
rum p̄sent; deus: visionib; eius
p̄sens semp eternitas cum n̄ro
actu futura q̄litate concurrat bo-
nis p̄mia malis supplicia dispen-
sas. Nec frustra sūt i deo posite
spes p̄cesq; qd cū recte sint: ineffi-
caces eē n̄ p̄nt. Auerfamini igit vi-
cia. colite p̄ritates. ad rectas spes
aius s̄blenate. b̄niles p̄ces i excel-
sa porrigite. Adagna vobis ē: si
dissimulare nō vultis: necessitas
idicta p̄bitatis: cum ante oculos
agitis iudicia cuncta cernitis.

§ III.

Dic p̄bia subiūgit exhortationē vīle dices.
Ex quo sic est qd non estis coacti necessitate ad faciendum
aliquid. s; manet in vobis libera voluntas. Ideo auerfamini.
i. spernite vicia. ne per ea iuste incuratis penas. colite. i.
exercete virtutes. p̄pter q̄s merita s̄sequamini. sublen-
te aiū vestrū ad rectas spes que in verā beatitudinem
tendunt. porrigite in excelsa. Ad eū b̄niles p̄ces. et hoc
merito faciat: qd si nō vultis dissimulare auctōde aiū
verū ab his. tunc magna vobis est idicta necessitas p̄bita-
tis. i. virtutis: qd illud qd agitis non p̄t latere illū qui est
iudex actiōis vestre. vnde subdit. Cū agatis ante oculos
i. cū actiones vestre sint in p̄spectu iudicis cuncta cernitis.
C. Nota vicia sunt spernenda: qd reddunt boīem
seruile. Tā qd facit peccatū seruus est peccati. et Seneca
dicit. Si scire deos peccata ignosciturus a boīes ignozati
ros: adhibe p̄pter vilitates peccati peccare erubescere.
Virtutes autē sunt colende: qd virtus est que habentem
p̄ficit et opus eius bonū reddit. Recte spes et recte p̄ces
sunt deo porrigende: qd his deo iungimur et ipsum allog-
mur. i. si nō dissimulamus negligendo predicta: magnas
virtutis p̄bitates nobis idicta et p̄missas inde s̄sequemur
qm̄ oīa qd agim; sūt i p̄spectu dei cūcta cernitis. Sicut enī
scribitur ad hebreos. iij. Omnia nuda et aperta sunt oculis
eius: et deus b̄dictus in secula seculorū Amē.

Quintus Torquatus Severinus Boetius viri nominis celebri-
tate q̄metoziandirecte de p̄bie cōsolatione. cū editione
cōmentaria beati Thome de aquino ordinis p̄dicatoz.

¶ Sinit feliciter.

In viui Saeculi Boetii de scholarius disciplina com-
mentarium feliciter incipit.

Solus boies nexi fore dei i mundi: Vermes
ipse phoz pñ ad esculapii scribis iā lōgere
status eoz q intellectū diuini i se bñ p quē
aliqui supra mūdū ita eleuat vñ etiaz mūdū
mā sequat pceptis dñi. Et hoc in optime
natis potissime videm q boib? q suis aiab?
agūt ad corpoz bui mūdū trāsmutationes
ita vt miracula facere dicat. Et iō ea parte bñ ipē ad dei
imaginē factus q mūdū ipso necit nō mūdū subyit sed
pponit vt rector ac gubernator. Et hoc David ille iustus
psalmoz libro nouerat q dixit. Adinuisti euz paulomin?
ad angelos rē. Oia subiecisti sub pedib? ei. Ad equides et
tūc maxime fieri liquet q doctrinis disciplinisq in meni-
tis culmen trahit abiq in arce constitutus veluti specula
corpus B mortale qd aiām aggrauat respicit dirigat q gu-
bernat. Quas ob res nō ab re estimādū putat vt boies
plus ceteris arte ratiōe degentes nāliter dñi r rectores
alioz existant. Verūtū si vel p electionē aut inclinationē
irrefrenate affectū hō ipse mūdū se inferiorē fecerit: iā qñ
bonore dñi unitatis exiuit ac si tandē i aliaz terga feratū
se trāsforsū ppietate bestie accipit. Sic p concupiscen-
tiā potius efficit p irā canis p rapinā leo p ex q alia r alia
in aliaz bestiaz trāsmutat nāz. Et hanc trāsmutationē
plato ipse secūdā aīozū incorporationēz dicebat. Atq ne
dū hanc mentis alterationē putandū est: vñ qñ sic mun-
dū inferiorē se fecerit necesse est vt etiā ad expñā mēbro
rū specieq representatiōē quolibet abducatur. Et quo fit
vt Aristoteles ingt in ethicis q laboratēs in passionibus
venere r crapule maxime secundū corpus alterant. Et
huius signū est alia multa cōmunita cito senescere plu-
resq gula qz gladio interire. Et laborādus ergo totia viri-
bus totoqz conamine ne cōcupiscētis atq indignationū
affectibus hō ipse ymagō qdē atqz specimen sui creatoris
mētis ab arce detrahāt vt sic mundo inferiorē fiat. Et p-
turbatiōes illas qz greci parte dicunt concupiscētias. atqz
inclinationū affectus aut eradicet r extirpet vel saltē frā-
gat moderet regat r quasi infrenes equos qbz dās rōnis
ipsius lupatis vt ita dicāz coerceat vt qd fragili caduceqz
nature negatū extat magni pocratis exēplo studio atqz
disciplina cōsequatur. Huius nēpe discipuli sicuti Aristo-
teles ait atqz post eū albertus magnus cū taz eius sanctis
simos mores diuināq sapientiā mirarent vñc qdā p-
phetia monio pphionomo hypocratis imaginē ad indicandū
hoīs mores detulerūt. Quā cū pphylemon arte insperisset
atqz mēbz mēbro pparasset vñqz signoz naturalizq
supra corpus r aiām significare clarū est: cautius adueris
fuit pñciauit qz vir luxuriosus esset deceptor atqz coit?
amans. Illis vero indignatibz atqz pphylemonē incul-
pantibus qñ de optimo viroz: cui vir nā similes efficere
posset tanta cōcūcia pñciauit iudiciūz hypocrati detu-
lerunt. Hypocras aut mozi suoz atqz inclinationū cōfē?
pphylemonē vera pñciauit pñciauit. Et vñ ex pñcia amore
atqz honestatis cōcupiscētias sui cordis se vñcia dicit. Et
sic qd nature negatū fuerat p pñciam accepisse. Quā qdēz
nil aliud fore Aristo docuit qz victoriz atqz cōcupiscibili-
tatem abstinentiā. Plato aut donū dicit optimū: quo ad be-
ne beatēz viuendū nil melius excogitari posset. Tullius
vero inuentū deoz referrebat. Et itē alia aiām disciplina-
rum parentē atqz vite dūcis alumnaz dixit: ad qd baud
facile sine disciplina bilitate: qua bō plus ceteris aiantib?
pñciauit qz pñciauit cōtingit. Das ob res Saeculus Boe-
tius ad martiani rogatū atqz erudiendū pfectū librum
edidit: cuius lītūz veluti qdā vñce methodo atqz trami-
te glibet in vberimū pñciauit capūz a cunabulis vt aiunt p-

pñciauit pñciauit. At libz aut serie pñciauit deuentia? am-
rū more ea pñmittenda sunt qd cāz suscepti operis elucidat
titulū declarat. intētiōē actoris atqz pñciauit partem cui li-
ber subordinet demonstrat. Circa primū igit qñ nūbil fit
vt plato in thimoe censuit: cuius ostū nō legitima cā r bñ
pcedat: cause libz gñtoz enumeratē sunt. finalis. scilicet
qñ intētiōē ponit. formalis. efficiēs. r mālīs. Mālīs qñ
subiectū ofēoz qñ circa ipsaz actoris versat intētiōē est apti-
tudo recipiēdi doctrinā a docētē. Circa B. n. versat B. boe-
tī intētiō vt erudiendū apti reddat ad doctrinā pcepto-
ris recipiendā. Cā finalis quozqz ē vt vtilitas libz dicit ē
erudiendū vtilitas: qñ vt plecto B libro a radibus ipfī
suis iustitias ad veritatis pñciauit cognitionēz pñciauit. Cā
efficiēs duplex est: mouēs r mota. Mouēs quozdā opī-
nionē Martiani capella qz libz nuptiarū mercet et
pñciauit pñciauit. quēz r Boe. i. solatus phici i scri-
bēdo secutus fuisse ofēis tñ hoc pāz momētū habere arbi-
trādus est cū martianus ipse tanta doctrina atqz scribēdi
copia pñciauit ceteris doctus enaferat vt si qd cōscribēdū ad
scholariū vtilitātē cōpñciauit nō subrogatū quēpiām sed
seipius opus ipfīz subitūz nō dubitasset. vñ tamen est
Martianū quēdāz gñqz ipfīz B. Boetio tamen capē eide
hoc opus in iunioris quēdamodū ex libz problemū inueni-
enter innotescit. ingt. n. Cēstra nouit intētiō r vñcia
martiane peritōibz tentabo accēdere. r bec causa mo-
uens atqz suscepti operis effe poterit. Cā autē efficiēs mo-
ta est ipse Boetius vt in ipfīz libz titulo statz subitūz
tur. sed cā formalis libz huius sicuti r alioz libroz du-
plex est. vñ n. n. est forma tractandialis forma tractatus.
Forma tractandī in mō pñciauit pñciauit r bic modis diffi-
nitūz r diuinitas atqz exēploz positūz quēdamodū
inueni libz pñciauit clariū innotescit. Forma vero tracta-
tus est libz diuinitas in capitula: atqz capituloz in suas pñ-
ciauit r partū in pñciauit. Et bec de causis libz sufficiat. Nunc
de libz titulo diuinitas innotādū est. vñ notādū. Titulus ē
breuitas annotatiō eoz qz diuinitas in sequēti opere pñciauit
Et of r titāz qd ē sol vel illuminat qñ titāz. qñ libz
illuminat atqz sequentia declarat. Titulus ergo libz bic
est. Aīuiz. Maniz. Saeculiz. Innotāz quēpiām patritū
ordinariū Boetii viri illustis de scholarius disciplina li-
ber feliciter incipit. Sed forte querat aliquis qñ tot no-
mina Boetio imponant. ad qd respondēdū ē qñ fluctu-
do romanoz fuit amozūz noia sibi ascribere. vel qz ob bo-
norē r laudēz bec sibi imponunt. Dicit ergo aīuiz a ro-
mano quodaz eius noia. vel aīuiz qñ inuictus ab a qd
est sine r nicos victoria. vñcia n. minime potuit: neqz n. vñ
qñ in pñciauit elatū se nouerat neqz depressus in aduersis.
semp. n. equo aīo se pñciauit veluti sine vituperio tetragonū
qd vñciauit pñciauit recte stat. sic r Boetius nec amore nec
odio vñciauit poterat. qd r ipse testatus est libz pñciauit pñciauit
ta r solatus phici cū ingt. munqz a iure ad iniuriā me gñqz
detrayit. Maniz a manlio romano sui generis dicta
est. Quozquas a torquato eadē rōne. Saeculiz a seue-
ritate. seuerus n. fuit cū Theodorico regi gottor ob rem
saluandā publicā se opposuit pp qd papie in epilūz missus
multo cruciatū vexabat sicuti r ipse tangit in libz huius
pñciauit cū dicit. r inhumanis regis cruciatū corrosus ē. et
plenius in libz de sol. phici. que vt cruciatū sui miseriam
deplāget ad hoc aptissime pñciauit. Exēplūz vero fa-
itqz vñciauit ex cōsularis romanis. vel ex cōsulari: extra pñ-
latū positus. Patritius: qz vñciauit ex patribz pñciauit roma
no senatūz pñciauit pñciauit pñciauit dicebant eo qz eoz
noia līa aureis in capitulūz scribebant. Ordinariū: quia
tanta moziū atqz sapie prerogatiua exculit vt r cūlibet
ordini dignus putaretur. Boetius vero dicebatur a Boe-
tius qd adiutor sonat discussoz publicariū rōnum vt vñciauit

glo.in. l. Boetius. C. de tabularijs. li. x. r. binc Boetius no-
men cepit: qm̄ fuit coadiutor ad publicas rōnes discutiē-
das vt dicit. Jo. de platea i dicit. Boetius. Dec ergo noia vñ
agnomina aut cognomina Boetio attributa esse aut co-
gnatione aut amicitia aut certo euentu necesse est: sicut i
reliqz romanis noim̄ pluralitas attribuebat: sicuti. M.
tullius cicero
P. Virgilius
Daro r. ad
ditur i titulo
de scholarijs
disciplina vt
actori insue-
tur iterio. Cū
enim vidisset
ipse Boetius
innumeros pe-
ne eruditos
per modū or-
dines atqz re-

filiorum

Extra noit̄ interio de
scholarij disciplina co-
pedio postulare tra-
cedit. Vñ a i p̄s mei
paruitate. p̄not facul-
tas suppetit: igenijqz declinuit
erummarumqz tenacitas: amicitia
vestris d. Albariane petitionib?
tentabo acquiescere. Et licet du-

cis. idest amicalibz tuis petitionibz. r hoc p̄not. idest
inquantū facultas: idest sapientia mea suppetit. idest sub-
ministrat: r inquantū declinuit. i. debilitas ingenij mei.
qz p̄not r. tenacitas. idest diuicias vel compassio erummar
meorum. idest calamitatus: mearus subaudi suppetit. i. qz
p̄not quis sim impeditus subaudi vt id baud facile effi-
cere possis du-
plici genere.
i. manerie cō-
mentoz hoc
est quozidaz
libroz ex-
positoz: ta-
men nō oīno
i. penitus di-
uerfioz, cō-
mentoz di-
co in quazdaz
editioes. i. co-
pilatioes Ari-
stotelis illius peripatetici r alioz philosophoz eas subau-
di exponēdo: ac quazdā e greco in latinū trāfferēdo qz p. r.
i. qz sim attenuatus. i. viribus exhaustus p̄prio studio vt sic
vir p̄missis vacare possim: i. si sim corrosus. i. attenuatus
r trāsumptius loquū. nā corrodere p̄prie est dētibz dila-
niare. cruciari. i. tormēto ibumani. i. crudelis regis goro-
rū. i. theodoric: r hoc philosophico cōsultatū. i. libro quē d
cōsolatione p̄bie ediderat perueniente. qz p. r. i. si p̄molli-
tus. i. attenuatus extrema. i. summa perspicatioe. i. subtilita-
te trinitatis profunde. i. late quo ad intelligendum. q. d. i. qz
oībz: his supra vires impediar bis nihilominus qm̄ tāta
vis est inter nos amicitie: vt nihil turbum petitionum tibi
negare queam: propterea tuis petitionibz acquiescere
tentabo. ¶ Notandum philosophico librum suum nominat
de scholarij disciplina. vnde inter disciplinas r facultas
tem hoc interest quoniam disciplina a discēdo dicitur: qz
scientiam recipere sonat. quare disciplina in discipulo est:
doctrina vero in magistro. facultas autem est scientia vel
p̄fessio in vtroz. disciplina r doctrina in motu sunt: facul-
tas in quiete. ¶ Notandum circa hoc quod dicit licet va-
plici commentorum. Boetius intelligens homines non
dum sibi p̄prie fore natos: sed amicitie ex parte atque com-
muni omnium vilitati. sic nempe diuinus ille Plato ar-
chitam tharentinum monuit: vt non solum sibi natum se
memineret: sed patrie r suis: vt peregrina pars sibi relin-
quatur. quod p̄sopiciens Boetius vt posteris memoriae
le qdā eternū post se relinqret: nūc in p̄hoz libroz expo-
nēdis: nūc in grecis codicibus vt latine nobis corā loqrē-
tur trāfferendis: nūc ē in p̄p̄ioz traditōe p̄ies notet qz
expleuit. q̄ in re tūc nūc: tantqz lucubratiōe indices tene-
batur: vt materiam sue criminationi daret. Dū enim stu-
dio atque exponendoz falso libroz commentariz reli-
quique omnibz que ad hoc attinent sedulo vacaret: mo-
ris sui extitit vt hominum consorziā fugerit atque in bi-
bliothecam quā domi philosophice conuenerat referret
simam se recipere: quas ob res mox morum suoz emuli ip̄s
demonibz alloquentem falso criminabantur ad instar
magni socratis. de quo r Apuleius impune opinatus est
qz theaurem deum haberet sibi obsequentem: de quo
et librum edidit: quem de deo socratis intitulauit. a qua
criminatione se excusans Boetius libro primo de con-
solatione p̄fosa quarta philosophiam ita alloquitur. At
qui et tu infans nobis omnium rrum mortalium cupi-
dinem de nostri animi fedē pellebas: r sub tuis oculis sa-
crilegio p̄bas locum esse non erat. infitilabas enīz anrib?
cogitationibz quozidie meis pictagozici illud. deo nō

gula ad doctrinā anbelare: r eapp minime doctos enade
re ipse cōmuni miseris vilitati rudiū vt tante inordina-
tioni obuiā iret modū atqz discendi formā insituit i hoc
libro in quo ip̄s rudibus primo prima elementa submi-
nistranda censuit. adlutos discipline magistratūqz suby-
ciendos cōmōuit. elatos rep̄mitit. proficientes sagaci p̄-
uisione refouet. p̄uifosqz magistratū venerabiles reddit:
atqz tandē ip̄soz magistrantū statū erga subditos rēdu-
cit. Subdit in titulo feliciter incipit. feliciter inquit tā ea
felicitate que sūmū bonū est: qz in fortune bonis con-
sistit. Est. n. liber iste gradus atqz sc̄bala qua in cognitionē
veritatis peruenit: que ē sapia: qua adepta oīa bona tam
fortune qz ai pariter cum illa adipiscuntur vt Salomon
ipse testatur. postremo autem cui parti p̄bie subordinet
videndum. subordinatur autem erbice: quia de moribus
discipuli erga magistrum loquitur: atqz ad erbicam reduci
tur. Declarata ergo sūt bec qz qz recte cōsiderabis que
actorz more in libroz principijs frequenter recitantur: r
bis metris comprehendū. Utilitas titulus intentio p̄
qz fopbie. Quattuor ac cause rem totam perficientes. qua
de re ad litteram accedamus.

Extra noit̄ intentio r. ¶ p̄sens liber Boe-
tius qz est de scholarij disciplina prima sui diui-
sione in duas p̄es diuidit. i. in p̄hemū r tra-
ctatū. tractatus incipit sibi. Igitur indiscrētū.
¶ p̄hemū in tres p̄es diuidit. In prima po-
nit intentionē suā atqz intentionē cāz sublin-
git. In secūda ordinē dicēdoz i hoc opere seruādū p̄mit-
tit. In tertia modū pedēdi ponit. r. i. In p̄mis p̄ma.
3ª ibi. Dec aut. ¶ prima pars in duo diuidit. In p̄mo fa-
cit qd dicitur est intentionē suā pōnere. In secūdo causas i-
ntentionis assignat. ibi. Quid. n. gymnasioz. ¶ prima iterū
in duas. in prima facit qd dicitur est. In secūda arrogātiā
deuitat. ibi. ¶ vñam. ¶ dicit Boe.

¶ Marciane. ¶ Et in hoc beniuolentiā captat ip̄s p̄p̄io
nolando noie. vñ interio noit̄ postulare. i. petere tracta-
tum p̄p̄ioz. i. bzeuē r vñlē: hoc ad ofiāz dispēdy di-
ctū qd p̄p̄ioz i inutile censet. Postaturqz i hoc auditōz
ad docuitatē ex doctrine cōpēdo de scholarij disciplina
i. discēdi norma r i hoc auditōz attentū reddit ex doctri-
ne vilitate. Et sic in hac parte prima trita facit. beniuolen-
tiam captat. ad docuitates hortat. atqz attentōes auditōz
insitiat r fegitur. ¶ vñā subaudi illud postulare. a pui-
tate mei sp̄s. i. ingenij. deuitat. n. in hoc arrogātiā. Tunc
Boe. scribēdi on⁹ acceptas dicit. ¶ paritatem mei ingenij
nōb̄stare ego Boetij rētabo acqzescere. i. p̄descedere ami-

plato

brōis fugiēt. anp̄m̄ a. b.
m̄i uiz ut vacaret p̄cedit

De hypotyriamagry p̄o

duo feruēdū. nec ueniebat uilissimoz me pſidia ſpūm captare: quē tū i hac excellētī ſpōnebas vt ſiſſes deo fa cere. bec ille. ¶ Notandū igitur eſt interioꝝ uis animi quo ſepe iuuenimꝝ que ab alijs non didicimꝝ: dictuz quaſi intrinſecus genitus. ſ. a natura. ¶ Nota etia i. i. miſeria inopia calamitas. Et dicat ab e. z. rumen qſi extra rumen. i. cibuz

ide crānoſus Item amētus eſt pluriū ſtudio vel do ctrina i mēte habitozuz in vñū collecto. z ſz b gliber liber pōt oici cōmētū: ſed in noſtro vſu amētū of li ber expoſitio ruz. ſ. q. deſer nit expoſitioi ſnie alicuiꝝ li bz: z nō ſtru ctioi littere: z ſz hoc pōt ſic diſſini. i. cō mētū eſt ex poſitio uerbo ruz iuncturaz non conſiderans ſed ſenſum.

¶ Quid enī in gymnazoꝝ. ¶ In hac parte Boetius aſſi gnat cauſam intentionis ſue atqꝫ ſuſcepti operis. pꝛoꝛtmo enim dicit qꝫ non obſtantibus impedimentis tum ſtudio ruz atqꝫ eruminaruz multimodis eſſe uelle iniunctū onus aggredi. Poſſet quis huiusmodi cauſam ſcicitari: cui vt ſa tiſſicaz cauſam reddit. Et duo facit. nam pꝛimo cauſam ſue intentionis atqꝫ ſuſcepti operis explicat. ſecundo cau ſam ipſam confirmat. 2° ibi. ¶ Eloquente enim. Dicit er go ipſo antiphoꝛizandū iſto modo. quid enim pꝛo cer te eſt lucidius. i. deſt ſplendidus. quapꝛoꝛpter z uilius i ex ercitiū. i. exercitatioe gymnazoꝝ. i. ſtudioꝝ z tꝛāſum pꝛiue loquimꝝ qꝫ debita cognitio in ipſo diſcipulo ſciētz z doctrinis erudiendo in pꝛogreſſione. i. pꝛoſectu artificio liꝝ: hoc quo ad artes z doctrinas. z naturali bꝝ quo ad mo res ſtudio conformandos. Aliiter etiā exponitur vt ad ou plicem ordinem iſta referantur: ſcilicet ad ordinē doctri ne quo a cōmuniouibus ad ſpecialioꝝ procedat: ſim que dictum eſt pꝛimo phyſicorum. innata nobis uia eſt pꝛo ce dendi a cōmuniouibus ad ſpecialioꝝ. i. ideo dicit artificio lium. quod autem ſubſumpit naturalius quo ad ordinē na ture dicit quo a ſpāzioꝝibus ad vniuerſalioꝝ fit pꝛeſſus. ea enim que nobis ignotioꝝa ſunt nature notiſſima eſſe di cuntur. quo ſit vt ſecundo metaphyſice dicat. Sicut eſt bꝝ oculis nicticoꝛia ad ſolus lumen. ſic eſt habet intellectus noſter ad ea que maniſeſtiſſima ſunt nature. Deinde ſegꝝ tur in textu. z inſuper quid eſt lucidius in ipſo magiſtrante qꝫ exhibitio: i. deſt ſubmiſſitratio gradualis: i. deſt bene or dinata uirium intelligentie: ſcilicet doctrinarum quaſi diceret nihil. Et hꝝ uis rationem ſubiangens inquit. enīz pꝛo quia ſupple nos Boetius nouimus ſtabiliri: i. deſt fir mari partes eloquentie in pꝛoſeſſu: i. deſt ordine atqꝫ mo do debito naturalium z artificialium. ſimiliter etiā in cō pꝛeſſione perſpicua: i. deſt ſubtili intelligentia doctrina rum. ¶ Notandū qꝫ intentio Boetꝝ ſit ruditati eru diēdoꝝ obuiare atqꝫ eos ab ignorantie nebulis ad apicez ſciētiarū tꝛāducere. Uerum qꝫ modus ordo atqꝫ regula

in hoc poſſiſſima forte noſcunt iuxta illud. Eſt ordo ſuma limes ſapiētis in arte. z item Oatins. Eſt modus i rebus ſunt certi deniqꝫ fines: Ultra quos citraque neſcit conſi ſtere rectitudo Boetius opus hoc ſcribēdum aſſumpſit in quo modum atqꝫ ordinēz tradit quo quilibꝫ facili ter in culmen ſciētiāz eleuaf. ibiꝝ conſtitutus ſplendidus co

lebus atqꝫ glo rioſus ſtabiliſ ¶ Notanduz ginas. gymna diſ pugna vel lucta or. z. dꝛa ginos. i. nudus qꝫ nudi talibꝫ in ludio ſuene runt exerceri. inde bꝝ gymna ſiū locus i quo talia quondā fiebant: hinc facta tꝛāſumptio ne ſtudioſi ſcho lariuz atqꝫ ma giſtroꝝum gy mnaſi of arque loꝝ ſtudy qꝫ miniſti. z qꝫ ipſuz ſtudio di citur vt pꝛopo ſito: qꝫ ſicut in paleſtra corpus. ſic in ſtudio anims exerceꝝ. z hinc accidit vt uolup pꝛe artium exercitiū uel locus ex ercitiꝝ gymnafius dicatur. vt ſchola: vt quidā dicunt gy mnaſiꝝ grece latine exercitiū dicitur. ¶ Notādi in intellectum intelligentiam atqꝫ intelligentiāz hoc in teret. Nam intellectus pꝛopie uis anime eſt compꝛe hꝝ ſua in corporeatꝫ ſubſtantiarum formis ſubſtractatꝫ uel ſoumarum circa eas. ¶ Intelligentia uero uis anime que aſpirat vt aliquid circa uiniū ſubſtantiam compꝛe hꝝ dat. ¶ Intelligentia uero uis quedam eſt anime omniuz ſoumarum in quadam ſimplicitate complicata abſqꝫ or dine naturali uel temporalitꝫ tali modo ſolus deus com pꝛe hꝝ dit res: quia eas omnes uo inuita abſqꝫ ſuccelſio ne uicatur compꝛe hꝝ dere.

¶ ¶ In pꝛimis 2°. Dec eſt ſecūda pars pꝛincipalis huius pꝛe myan qua poſtqꝫ intentionēz ſuā atqꝫ intentionis ſue cāz explicuit: nunc ordinē ſuſcepti operis z gꝛad in toto libri pꝛeſſu peragendos ſit luculenter inſinuat. Et diuidit hꝝc pars in ſex partes. In pꝛima monſtrat qd in pꝛimo caplo pꝛetractandū ſit. In ſecūda qd in ſecūdo: ſic de ſingulis 2° ibi. ¶ Secundo. v3. 3° ibi. ¶ Tercio de cōm. 4° ibi. ¶ Quarto de ſcholarium. 5° ibi. ¶ Quito qualiter. 6° ibi. ¶ Sexto de magiſtrantiū 2°. Et dicit qꝫ in pꝛimis. in pꝛi mo capitulo oblectamina alias eſt oblectamenta. i. docu menta leuia pꝛocuram ſunt pꝛetibanda. i. pꝛetractanda vt pꝛemittenda. Et rationem huius ponit Alibertus ſuper il lo pꝛimi libri phyſicorum cum dicitur qꝫ pꝛuci pꝛmo apꝫ pel lant omnes viros patres 2°. quoniam ipſi pꝛuci cerebꝫ habent humidum ad frigidum ſic qꝫ uerum ſenſibiliū diſi ferentia minime capere poſſunt. ſed cū cerebꝫ i eis ma gis epicatur: tunc in eis cognitio magis erit nota: quare a ſpecialioꝝibus z cōmuniouibus inchoandū erit ordine ipo doctrine z tꝛanſeundum ad diſſicilioꝝa z ad ſpecialioꝝa. bec enim uia nobis innata eſt. pꝛimo phyſicorum. ſecun do uero uidebitur hoc eſt in ſecūdo capitulo: qualiter ela tio: i. deſt ſuperbia aduolutoꝝum. i. etate iam maturorum eſt ſubꝫ ciedenda: i. deſt ſupponenda magiſtrati z connecten

Indigentia quod fit
Examina

conuenientia quod fit

tia. coniungenda discipline. Elatio nempe atq; superbia
discipulum nullo modo studere permittit. spiritus sapiens
dicat. In malivolam animam non introibit. spiritus sapien-
tie. & hinc in tertio capitulo docetur de reprehenda. id est
corrigenda elatione eorum. Iadulorum: & hoc exponendo
distincte. id est succinte cōmendationem exemplorum ad
propositus cō-
probandum.

¶ Sequitur tractatus. Cap. I.

Am aut idiscreti & im-
potētis septēnis infātia
ducit ad imbuendum: ca-
uendum id est: ne mem-

berentur partiendum. Capitulum autem primum qd est
de primæ rudium atque indiscretorum introductione
in duas partes diuiditur. In quarum prima de his que
circa exteriora introducenda videlicet circa corpus atq;
corpori adiacentia attenduntur tractatur. In secunda ve-
ro de his que circa animum atq; animum exornantia & fo-
uentia vt sunt doctrine et scientie edocetur. secunda ibi.
(In primis igitur) prima barum ad huc in duas. In pri-
ma determinatur de his que circa corpus introducun-
dum attendenda sunt priuilegiū doctrine mancipatur. In
secunda que circa corpus ipsius attendenda sunt pertra-
ctatur postq; doctrine nouiter mancipatus exiit. secun-
da ibi. (Liberiorum autem.) prima quarum ad huc in
duas. In prima facit quod dictum est. In secunda hoc
ipsum exemplis confirmat. secunda ibi. (Legitur.) pri-
ma barum iterum in duas. nam primo declarat illa que
circa corporis introducenda membra cauenda sunt. secun-
do que circa introductionis tempus. secunda ibi. (Et ne
temporis intemperies.) Dicit ergo Boetius primo qd cū
infantia id est pueritia septennis. id est septem annorum
& hac etate infantia finit ac pueritia incipit. indiscreti. id est
indocti & impotentis subaudi virius corporis. ducitur ad
imbuendum. id est erudiendum. cauendum id est prospicien-
dum est ne dispositio subaudi naturalis membrorum sup-
ple corporis infantilis integralium. id est integritantum
vtpote manuum & pedum. similiter & aliorum membro-
rum sit indecens. id est incomposita imperfecta dispositio
rationata aut natura turpis. & subaudi cauendum est cū in-
discretus ille ad imbuendum ducitur ne intemperies. id est
disproportio ratione qualitatum dominantis temporis
vtpote sicut obrustitas. id est durities hyemis constringen-
tis propter excessum frigoris: cuius natura est constringe-
re in homogenis. vel profunditas. id est excessus estatis
comburentis propter calorem excellentiam generet incre-
mentum. I. augmentum periculi subaudi ipsi introducun-
do. hoc enim ipsi nisi cautius prouideantur magna qd ex-
crementa periculi puris adducunt teneritatem. ¶ No-
tandum in hoc qd dicit Boe. septennis infantia. ¶ Intelli-
gere facit pueros ipsos in infantia luteris mancipandos.
Etas namq; ipsa ad hoc apta tunc est quæntia parū adhuc
viderat. quare omnia sibi noua. nouarum rerū auidia. &
quicquid audiatur admittit dubitet ac iterroget. sicut post
hac mentis sumpto robore quod noua testa cepit reti-
neat firmius clariusq; intelligat. hac nempe etate vt tan-
git Quintilianus libro primo institutionū quicquid concipi-
tur facilius radicat. vnde varro in sententiis. Sapientia
vasa quicquid pus acceptum. sic inquit est de infantibus. &
Augustinus libro confessionū primo de seipso lametabiliter
fateri inuentum ludis & non stitisse semper exposuiss
se in scholas inquit dat? sum vt litteras disceres: in quib;
qd utilitatis esset ignorabā miser: sed ludere delectabat.

cerā deuotio ad magisterij celsitudines subuehatur. In
sexto magistrantium norma plenius edocetur. secundus
ibi. (Uti autē scholarium rudimentis) tertius ibi. (Luz
autem discipulus) quartum ibi. (Omnia siquidem) quin-
tum ibi. (Cum ad magistratus) sextus ibi. (Expeditis au-
tem his) Et hec totius tractatus competentior censetur
fore disio. Con-
stat enim Boe-
tium ipm in p-
bemio B ordie
diuissie quam-
uis pleriq; exi-
stant qui totalē
ipsum libū tri-
bus partib; ar-

bitrentur partiendum. Capitulum autem primum qd est
de primæ rudium atque indiscretorum introductione
in duas partes diuiditur. In quarum prima de his que
circa exteriora introducenda videlicet circa corpus atq;
corpori adiacentia attenduntur tractatur. In secunda ve-
ro de his que circa animum atq; animum exornantia & fo-
uentia vt sunt doctrine et scientie edocetur. secunda ibi.
(In primis igitur) prima barum ad huc in duas. In pri-
ma determinatur de his que circa corpus introducun-
dum attendenda sunt priuilegiū doctrine mancipatur. In
secunda que circa corpus ipsius attendenda sunt pertra-
ctatur postq; doctrine nouiter mancipatus exiit. secun-
da ibi. (Liberiorum autem.) prima quarum ad huc in
duas. In prima facit quod dictum est. In secunda hoc
ipsum exemplis confirmat. secunda ibi. (Legitur.) pri-
ma barum iterum in duas. nam primo declarat illa que
circa corporis introducenda membra cauenda sunt. secun-
do que circa introductionis tempus. secunda ibi. (Et ne
temporis intemperies.) Dicit ergo Boetius primo qd cū
infantia id est pueritia septennis. id est septem annorum
& hac etate infantia finit ac pueritia incipit. indiscreti. id est
indocti & impotentis subaudi virius corporis. ducitur ad
imbuendum. id est erudiendum. cauendum id est prospicien-
dum est ne dispositio subaudi naturalis membrorum sup-
ple corporis infantilis integralium. id est integritantum
vtpote manuum & pedum. similiter & aliorum membro-
rum sit indecens. id est incomposita imperfecta dispositio
rationata aut natura turpis. & subaudi cauendum est cū in-
discretus ille ad imbuendum ducitur ne intemperies. id est
disproportio ratione qualitatum dominantis temporis
vtpote sicut obrustitas. id est durities hyemis constringen-
tis propter excessum frigoris: cuius natura est constringe-
re in homogenis. vel profunditas. id est excessus estatis
comburentis propter calorem excellentiam generet incre-
mentum. I. augmentum periculi subaudi ipsi introducun-
do. hoc enim ipsi nisi cautius prouideantur magna qd ex-
crementa periculi puris adducunt teneritatem. ¶ No-
tandum in hoc qd dicit Boe. septennis infantia. ¶ Intelli-
gere facit pueros ipsos in infantia luteris mancipandos.
Etas namq; ipsa ad hoc apta tunc est quæntia parū adhuc
viderat. quare omnia sibi noua. nouarum rerū auidia. &
quicquid audiatur admittit dubitet ac iterroget. sicut post
hac mentis sumpto robore quod noua testa cepit reti-
neat firmius clariusq; intelligat. hac nempe etate vt tan-
git Quintilianus libro primo institutionū quicquid concipi-
tur facilius radicat. vnde varro in sententiis. Sapientia
vasa quicquid pus acceptum. sic inquit est de infantibus. &
Augustinus libro confessionū primo de seipso lametabiliter
fateri inuentum ludis & non stitisse semper exposuiss
se in scholas inquit dat? sum vt litteras disceres: in quib;
qd utilitatis esset ignorabā miser: sed ludere delectabat.

¶ Dec autem ad intelligentie cognitionem ¶ Dec est ter-
tia pars principalis huius problemū in qua Boetius mo-
dum procedendi in hoc libro promittit. Et diuiditur in
duas partes. In prima facit qd dictum est. In secunda cau-
sam dicti assignat. secunda ibi. (Quoniam in maiori æt.) Et
dicit sic. autem pro certo nos Boetius suscepimus bec lu-
piadicta peragenda id est perficienda ad cōmendationes
intelligentie. nos inquam omittentes fere id est totaliter
modum pristinum id est per nos obseruari solitus. tractā-
dis id est scribendis. nuncq; i. nullo tempore perussu leniori. i.
planiori stillo. id est modo scribendis quoniam hic causas
dicti assignat. qz exeatito subaudi pñtis operis pro ma-
iori parte est pro rudibus. i. indocite informandis. i. instruē-
dis quo calle ad scientiarum quicque valeant pertinere. sub-
audi ea qz ppter bec translatio. alia littera habet translatio
dilucidandi. i. declarandi hanc semitam atq; calem erit tā-
to leniori id est planiori. ¶ Notandum in littera cōmitti.
color rhetorici quicquidat lepos. Et est ad aliquā singu-
larem personam per verbum pluralis numeri causa bo-
notis vel ornatus facta locutio. vt Cicero scribatis. nos
Boetius suscepimus bec peragenda.

Am indiscreti æt. ¶ Sinito problemō cō-
sequenter incipit tractatus. In quo
ea que in problemō peragenda promissat:
nunc ordinate exequitur. Et diuiditur totus
tractatus in sex capitula. In quorum primo
ostendit qua manerie rudes atq; indiscreti ad
discendum introducant. In secundo quomodo scola-
res ipsi magistratui subiiciant. In tertio quomodo ela-
torum superbia compescant. In quarto qualiter scola-
ribus ipsis per res exteriores quarū fortuna est domina
sagaciter prouideatur. In quinto qualiter scholarū sin-

L. tota hanc inuenit
ex quocumq;

Duana et non
na dnm et statu

Et est infantia ipsa prima etatam hominis que septennium durata quo inchoans pueritia quasi purgata gignendum minime apta in quartumdecimum excurrit annum: a quo adolescentia adulta ad gignendum apta que in vicesimum octauum prorogatur annum. a quo iuuentus incipit vsq; in quinquagesimum annus protensa et ab hoc senioris etas:

mentus. **E**gitur eni thimothbei filius lepra incumbente castratus loipeides gibbo tumentes doctrinam mancipatus: plebeiaz extitisse abiectiones suozuz sociorum de tractionem ridiculosam. Simili ter pratoris suburbani filius canicula insignante litteris vidimus

q; vite superest ipse in labore atq; dolore deputat. **N**otandum q; Boetius dicit sumopere cauendum ne litteris imbuendus membrorum disproportionem habeat. hec enim membrorum inepta monstruositas monstrum in anima iudicare necesse est: vti q; blemion. **P**alemon. **L**o quis. Aristoteles et alij multi plurimi retulerunt: qm anime ipse sequuntur corpora: scdm se no sunt impassibiles a corporum motibus. et hoc manifestu fit vade in ebrietatib; et greditibus. multi namq; anime mutata videntur a passioibus corporis: ex quo et illud vulgare suspexit exordium. **R**usticus in corpore rusticus et in anima. **L**u enim membrorum figura et habitudo et generet et nutriantur ex sanguine. Similiter quoq; et spiritus qui vehicula sunt spiritui anime exburnote sanguinis generant: coseque est vt ex ipsa membrorum habitudo in inclinationes passionum cognoscant ipsamque animam vectam in multis motum sui vectoris sequat. propter qd sapiens prolemus dixit q; diuinas melius et verius pronunciat accipies iudicia a stellis scdm: scdm vocas stellas figuras et accitias inuenta in rebus physice que a superiorib; ipse fia sunt. hoc eni iam ipse scdm materiam: quare pro certo pronunciam; totum ad accidentia illa esse inclinatum: quo et fit vt molles quidem carne aptos mente dicimus: distortum q; vultum sequi distortia morum. **N**otandum circa hoc qd dicit. Et ne temporis intertempus scdm: sicut docet **A**nticnem circa sen. primi canonis. capitulo quarto summe prime qd est de iudicij temporis et eozuz mutationibus. oē tepus qd coplexione habet sanaz proportionale est ei cōueniens cum autem infansu coplexio in calore fere teporato et humiditate fere superflua existat vt eodez canone sen. doctrine prime. capitulo secundo: cōueniens est vt ipso ibuedo proportionale tepus sue eligatur nature. hoc autem inter quatuor anni tepora ver est a pucto egnoctialis incipiens vsq; quo in mediū thauri deueniens effat mutetur. **E**st eni in terris tempus hoc teporatus quonia nō tātus necesse sunt res calefacientes ppter frigus vt sit ide multum eura dum neq; euentatio ppter calorem: in ipso gde est incipiens frondedi arboris et eius tempus est tempus apud medicos iter equalitatem vernalet existēs aut ante ipas aut post ipas paze: donec sol sit in medio thauri: quia apud astronomos in effluui tropici pporis extēda: post qd teporē vicinus **A**ntinus est. reliqua aut duo ipa aut excessu frigore aut abundant calore intertempus sunt subiecta. quo fit vt ibecillis infantia aut vere aut autūno plus tri vere litteris duntaxat incipietur.

Legitur eni timothei filiu; **I**n hac parte **Boeti** supra dicta exemplo corroborat. q; iter scilz minima superioruz obseruatio magnum periculi dederat incrementus. Et vi

uiditur in duas partes fm q; ponit duo exēpla. **I**n prima eni ponit exemplum quo ad corporis membra. **I**n secunda vero quo ad temporis intertempus euitandaz. **E**t secunda pars incipit ibi. **(S**imiliter pratoris. **E**t dicit sic. enis pro certe legitur supple in exemplo filium thimothbei castratum. id est testiculis erutis. et hoc incumbente id est

imminente lepra illo morbo. loipeides. id est claudus vel pede totum. q; p et tumentes gibbo. struma in dorso mancipatum id est traditus doctrine ex tistis abiectiones. id est depe

ctionem plebeiaz id est plebis. q; pro et detractionem. id est subannationem ridiculosam sociorum suorum. **S**imiliter supple alio exemplo vidimus filium pratoris. id est prepositi suburbani mancipatum litteris canicula illa stella insignante. id est furente. autem pro certe cum subaudi ille pratoris filios non gauderet. id est frueretur solita ymbella. id est cōficta ymbra ipse destitutus. id est derelictus propria virtute. q; pro et permollitus. id est afflictus pena. id est morbo biterie. tandem id est finaliter attenuatus. id est consumptus spiritibus vitalibus occubuit. id est vitas clausit morbo lymphatico. id est aquatico qui est idropis et reliquis. **E**cce. id est vide quantum difficultatis indispotio membrorum supple in thimothbei filio: et intertempus aeris subaudi in pratoris filio contulerunt teneritati puerili. ille namq; abiectione plebis extitit. hic vero in firmatibus diem vite sue miserabiliter clausit. **N**ota circa hoc quod dicitur canicula. **D**uplex in celo canis est maior et minor. **M**aior alio nomine dicitur Sirius et habet in forma stellaris. **E**t nota vero. **i**. **M**inor anticanis nominatur stellarum. **C**um vero sol canem maiorem intrat calo dupliciter extinguitur in humanis corporibus generantur: quibus ad exitum multi pereunt. et ab hoc canis dies canicularis dicti sunt. **E**t de hoc **Pro**flus inquit. **I**ta sica canicula metes excoquit. **E**t in hunc canem licentia poetica fingitur bicari caniculum fuisse mutatam. **N**otandum q; lepra est morbus confamilis corrumpens figuram et formam et compositionem membrorum. et sic finaliter ipsum continuum soluens proueniens ex materia melancolica dispersa per totum corpus. **E**t hec aut introductum ab ytero aut post. **S**i ab ytero hoc est quia generatus est tepore menstruum aut quia filius est leprosi aut quia leprosus concubuit cum muliere pregnante. **S**i post yterum hoc potest esse quia aut aer est malus et corruptus pestilentialis: aut continuatur cibaria melancolica scilicet lentis et alia legumina et carnes melancolicas vt vulpis viti et api et. **N**otandum est q; **I**ctericia est vniuersalis defecatio cuius scuti morphea est defecatio cuius maculosa. sed tamen differunt in hoc. quia morphea est propter errozes tertie digestiue: bitericia propter errozes secunde. **E**t inter tres eius species scilicet citrina viridis et nigra. hunc morbum frequenter ydrops sequitur: qui est error virtutis vitine in toto corpore sequens mutationem virtutis digestiue in epate. et ita ydrops est error virtutis digestiue in epate. **I**tem loipeides vel claudus habens pedem totum ad loci similitudinem vel habens pedem ligneum lozis alligatum de quo **I**uuenalis **L**oipeidem rectus deridet ethiopem albus. **I**terz gibbus

prolemus.

Boetius et alij
multi plurimi
retulerunt

id est struma, sed interest, nam struma in pectore est, gibbus in dorso, unde Iuuenalis, strumofulum atque vtero pariter gibbosus tumentem.

C Libarius at: In hac parte Boetius tractat de his quae circa iam nouiter introducta respicienda sunt, debeat cibis potatque vestimentis subministratio: B in generali. In tertio autem capitulo magis

specialius, Et dicitur autem pro certe facultas cibarius sit mediocris, id est mediocris, id est neque abundans neque deficiens, potus autem tenuis suppletur per paritatem, id est modici

tas eius, et penuria, id est carētia vestitus absit. **N**otandum quod natura per se non est sufficiens ad speculandum: sed opus cibum et potum et reliqua famulari praeparat, sed nec nullo modo excessiua: cui natura modici minimique contenta sit libro secundo de solatione philosophiae, proloquens. Toleranda ergo famas est, ut inquit Seneca, id est epistola, quae tolerauerunt quod in oblatione exemplum maiorem nostrorum, quod terras lustrabant ac maria non vult multum vini, preciosiusque cibum fauere eorum transiret: sed soli contemplationi dediti maluerunt potum comedere, ut videretur quod vivere, ut comedere. **T**yrannides enim atque subuerfiones urbium bellaque vel hostilia vel ciuilia uti hieronymus in epistolis testatur non per simplicem victum olerum potumque excitari Diogenes asseruit: sed pro carnibus epularumque delicias elugamus, preciososque libros antiquorumque volumina. **D**icere archi, xenophontis Iosephi, Euboli, reliquorumque pene omnium: qui historiarum scribunt: nihil aliud reperimus quam vitibus cibis et his mediocriter veteres illos ad studium vitasse, crapulam quoque atque delicias veluti contemplationis impediamenta penitus euitasse, ipse enim delicias mentem humi deiciunt: atque eas corporis neribus retentat ne in apice contemplationis eleuari possint. **M**olestia autem victualium concupiscentia eleuari praedidit. **M**olestia autem victualium concupiscentia, quo fit ut iuuenalis graculus elurientem in celum eleuet. **P**erfusus quoque flaccus, perstratus picas comosque nostra iquit verba conari, dicit Iuuenalis de graculo, Graculus elurientis si in celum iusseris ibit, Et item de reliquis, **P**erfusus, Quis expedituit phitaco suum chere, Cor, nos quis olim suum coccum salutare, **P**icalque docuit nostra verba conari, **M**agister artis ingenique largitor, **V**en ter negatas artifex sequi voces.

In primis et: **D**ec est secunda pars principalis huius primi capituli, quae Boetius tractat de his specialiter quae circa erudiendi animi versantur atque eum exornant fontemque uti sunt doctrine et scientie quibus ipsi rudes, id est primi litteris mancipati sunt erudiendi. **E**t diuiditur dec secunda pars in tres partes. **I**n quarum prima offendit in quibus ipsi rudes primitus sunt inuendendi. **I**n secunda in quibus secundo ibi. **C**ompleto. **I**n tertia in quibus tertio ibi. **V**i sit autem tentari. **P**rima barus adhibet in duas partes subdiuiditur. **I**n prima ostendit quod rudes primitus in grammatica ibantur poesi et rhetorica. **I**n secunda cautela circa hoc subministrat, ibi. **L**audandi. **P**rima iterum in duas: **N**am primo ostendit quod in grammatica erudiant, scilicet quomodo in poesi et rhetorica, ibi. **S**eneca traditio. **P**rima adhibet in duas, nam primo facit quod decessit est quo ad paucam grammaticae elementum, scilicet quo ad secundaria fundamēta, ibi. **S**ed laboriosi. **P**rima iterum in duas, primo facit quod decessit est, quod tempus circa hoc statuitur quo bene eruditio sit inuolantia, ibi. **N**ec tali

laborioso. **E**t dicit primo Boetius quod dilectio figurarum representatiuam elementa, id est litteras est inuolantia rudibus in primis, id est in principio, quod per et coniunctio, id est coniungendae subaudi litteras ad syllabas et dictiones faciendae, coniunctio inque artificio, non per litteras, id est multum, et tamen ibi libet deinde de his quo bene sit inuolantia studio adhibere dicens, nec est inuolantia, id est inuolantia multum talis laborioso certaminis, id est inuolantia studio nec est abundans, id est recedendus cito ut seruius illi magistro placet: est paratibetis, quoniam subaudi si puer vitius fuerit propter, id est potest

tio: ex frequenti supradictorum visu in multis, id est multo tunc reperit habiliorem in alijs sciētijs subaudi altioribus. **N**otandum quod Boetius rudes primus in grammatica inuendens ratio huius est, quoniam vult Alfarabius, ipsa grammatica mater est aliarum artium quod a litteris nomen accepit. **D**icitur namque grammatica quod est littera: icos scia, id est quod conceptus humani demum cuncte doctrine aptus liberiusque significant, hanc necessitas adinuenit, cum ems ante eius inuentione homines inordinate atque pro libito et sine arte loquerentur eueniebat ut minime bene conceptus suos exproberet: sed minime apte intelligere valerent, quo fiebat ut tardius ac difficilius scias tradere possent, quod de re curauerunt sapientes has litteras modicis tollere: tradideruntque artificiosum loquendi modum vniuersum ad congruū, ut oēs conceptus humani demum cuncte doctrine per eadem arte liberius significarentur et adicerent. **N**otandum quod Boetius vocat oēs litteras elementa et non incongrue, sicut, nam ipsa elementa principalia sunt omnium elementorum: sic littera principalia sunt omnium dictionum et exinde oronum, quo fit ut sicut ex diuersa coniunctio ne elementorum diuersae sint elementorum species: sic quoque ex diuersa coniunctio litterarum diuersa sit vocum dictionum et oronum representatio. **E**t has litteras multiplici maniera fore noscimus: quasdam, nam bebras, alias caldeas, alias egyptias, alias grecas, alias latinas, bebearum litterarumque primas dicunt inuentos erat moyses: et sunt numero, 22. **S**yriziorum autem et chaldeorum bebris litteris numero et sono concordant, solia characteribus differentes litteras abraas inuenerit credidit, **E**gyptiorum vero litteras Isis regina **I**nach filia de grecia veniens in egyptum reperit: et egyptus tradidit litteras autem grecarum vitius primus Senecis reperit, unde Lucanus, Senecis primi fame si credit ausi, **M**enfuram rudibus vocemque signare figuris. **S**ed cadmus Agenoris filius grecas litteras ex Senecis, id est attulit in greciam, quibus **P**romades in troiano bello treas adiecit: post quos simonides artificialis memorie inuentor treas alias addidit, **L**atinas vero litteras ut refert **I**sidorus cui in his maior est auctoritas: **L**armentis nympha primo italicis tradidit: verum, id est litteras solum exhibuit, quae sunt, a, b, c, d, e, f, g, h, i, m, n, o, p, r, s, t, v, postmodum autem, b, l, f, p, nota aspiratiōis addidit, et litteras etiam, q, in postu littera prius inuenerit loco cuius veteres, scribebant, rursus **S**alustius ludi magister primo, kadinuenit loco cuius veteres, scribebant atque, q, **I**nsuper ex tpe augusti, x, littera addita est, et postremo eisdem augusti tpe latini a grecis duas litteras mutauerunt, scilicet, y, z, quod nota greca melius scribenda: quod oib' adunatis latinum ydionia, scilicet, l, i, s, i, t, e, g, r, a, m, f, e, s, t, u, m, **E**t secundum laboriosum. **I**n hac parte ostendit quod debent rudes informari postquam grammaticae elementa atque elementorum

Laprote

de his litteris inuenit
fuit diuersa de his litteris
naciones diuersas, id est
lingua singulari regit
nr.

combinationes. Et duo facit. nam primo facit qd vultum est. secundo circa hoc eruditionis huiusmodi tempusq; decernit. ibi (Animaduendum) Et dicit secundum edificium bene quidem edificium similitudinem quadam dictus. nam sicut sapiens architector domus construenda ex minimis fundamentalibusq; partibus ordinate integrat. sic et magister ipse eruditum.

necnon aliorum philosophorum quos venerabilis commendat auctoritas. Animaduendum est autem in huiusmodi ut fideliter solutio subiacet latina traditio: et adficientia idiomata verbosius explicata sit. fundamentum. n. tenacitate in his oportet consistere. Nec mentis uero salu pbeas abeundum.

scriptis probi. q. pro. 2. didimi horum gramaticorum et aliorum. Gramaticorum quos auctoritas venerabilis commendat. Et modum in his traditionibus obseruandum ostendit. Certe animaduendum. i. considerandum est. in his traditionibus statim memoratis ut latina traditio subiacet. i. correspondeat fideliter solutioni. i. oppositio et declarationi. ut. i. ignota per signatiora vel vni pro reliquo non interpretentur. Et aduertendum est ut ydionata. i. loquendi proprietates adficientis sit explicatum. i. declaratum verbosius. de verbo ad verbum: enis pro quod tenacitatem. i. firmitatem fundamenti. Gramaticorum per consequens omnium clarum artium oportet. i. oportet ut eis consistere in his. i. superioribus traditionibus. quasi dicat. cum beata sint. oportet tamen ut et sic fideliter et clare doceantur. Et Notandum qd nostre gramatice plures fuerit precipui scriptores sicut Donatus cuius magister Didimus fuisse dicitur in littera positus. Priscianus. Varro. et Quintilianus et reliqui multi plerimi. inter quos potest numerari Ennius qd metra copiosius primus cum successerunt Anacreon. Sappho. Archilochus. Simonides. Laconius. Alcibiades et multi alij quos longum enarrare foret. boni scripti et si non omnia: tamen alij qui leuiora post prima elementa videnda sunt.

Nec mensuratio. Et subdit quato tempore in hoc secundo adficienti ordine imorandum sit. et dicit nec est abeundum. i. recedendum subaudi a studio et certamine predictarum traditionum mensuratio. i. defectuosa saltu. i. cursu lune qui cursu mense completur. Nec est imorandum tantum. i. solamodo cursu solari. anno. per annus enis motus solis perficit. sed est imorandum diligenter expleto. i. completo vel toto intervallo. i. motu mercurij illius. planetarum et non vniico sed eodem. i. intervallo duplicato fere. i. quasi. et quia mercurius annis duobus cursum suum perficit quod duplicatio efficiunt. alij quatenus superioribus doctorum traditionibus quatuor annis diligenter sit imorandum. Diligenter inq; qd obfusitas. i. ebetudo cuiuslibet operis peragendi permoluit. i. faciliat diligencia. Et Notandum qd in primis octauo politiorum vtile et comendabile sit participare aliquando liberales artes atq; mathematicas. quare vniico ordinat ad exercitium excellentiarum doctrinarum vniico certum terminum: tamen continue et assidue exercere se in eis vniico ad quancumque perfectionem nonnumquam nocuum est. qd continua consideratio in illis retrahit aut simpliciter pro parte abusu virtutis moralis. qre est status terminus quo ipse et eaz quilibet erit imorandum. Et Notandum sicut iam pluries in philosophicis atq; mathematicis probatum est corpora ipsa sidera tam planetarum orbium qd octauum celi qd Aristote-

les primum mobile arbitrat est. lumen atq; claritatez a sole recipere. ipse eni est fons luminis vniico corporis sui testatur inmensitas qua terra vniico pholomeus docuit centies Heragelies series excedit. similiter in eo virtus est vniico summa quod corporis sui probat compatio. similiter quod in eo lux est diffusio: quod sua in medio orbium ostendit.

Est autem: nec solari cursu tantum confirmandus: sed expleto mercurij intervallo eodemq; fere duplicato diligenter immorandus. Diligencia enim cuiuslibet operis obfusitas permoluit. Seneca traditio. in expleto lucani. Virgilij prolituras. et Statij vrbairas. dura flacci traslatio. du-

rus corpora. Alia in superficie tantum: vniico sunt corpora operata: quorum numero luna est. quocumq; tamen modo sint necesse est ut radiorum lucis projectioni sint obiecta. et quanto magis ab vniico modis radiorum projectione elongantur: tanto magis ab ipsa luce deficiunt: quod fit ut luna solum mensuram. i. defectum inter corpora celestia existimemus tam quo ad nos qd quo ad rei veritatem. quo ad veritatem quidem curz terre diametralis interpositione radius lucis illuminetur ipas obnubilat: qd in eclipsi manifestus est. quo ad nos autem cum noua nobis reuoluitur. tempus quoq; reuolutionis lunae veteres mensura nominauerunt a mene qd defectum sonat. hinc mensuram lunam dicimus quasi mense quolibet defectuam. Volens itaq; Boetius certum terminum in grammatice rudimentis adficientis constituere dixit non fore abeundum a studio hoc lunari reuolutione lune quam mensuram sam dixit. scilicet mense defectuam. nec solari cursu hoc. anno. sol eni vniico astrologis considerationibus itaq; dudum demonstrat. id est die quilibet. 59. minutis. 28. secundis in zodiaco fere graditur. quibz per 365. dies congregatis atq; ad integros gradus reductis: 360. zodiaci gradus constituentur: et his. i. z. signa integrantur. quare mensuratio est totum totum zodiacum. 365. diebus. qui annus efficiunt: indubie peragere. neq; etiam illo spacio ab hoc certamine abeundum Boetius statuit sed imorandum est quatuor annis quos per mercurij motum explicant.

Seneca traditio lucani in expleto. In hac parte Boetius ostendit quibus doctorum traditionibus post superius memoratas doctrinas rudes ipsi sunt imbuedi. Et ostendit in duas partes. In prima dicit qd post supradictam poetarum traditionibus in quibus maior pars grammatice constituta est ipsi rudes erudiantur. In secunda quatenus in rhetorice instituta que poeerie coniunctissima vniico sunt imbuentur. ibi (Ceterorum aut) Et dicit hinc. id est post supradicta. sunt indaganda. id est perquirenda. hinc scilicet Seneca traditio. id est editio. lucani in expleto. quonia antequam librum suum perficeret morte preuentus est. Virgilij perilitas scilicet in scribendo. staty vrbairas. i. curiositas. semper enis rerum vrbairarum scriptor extitit. flacci scilicet bozaty dura traslatio quia vitiorum reprehensio. perflacci editio vniico subaudi qd bozaty tam stilo qd vitiorum reprehensione. Marriani lesio. id est reprehensio non indigna imo digna. Laconius supple Quidy discretio. hec oia indaganda sunt atq; comendanda. id est impedienda celule memoriali. id est memoratiue. Et Notandum qd are ipsa poetica inter scenicas computet: atq; plato poetas.

a civitate expelli iuberet eo q[uo]d dicebat eos virtutum ini-
micos in quo et cum tullius libro secundo tuscularum
questionum commendat nihilominus vtilis est si fini de-
bito innitatur atq[ue] v[er]bu[m] licito exerceatur. adiscuntur nem-
pe in ipsa verba valde vtilia Augustino libro primo con-
fessionum teste sententia grauius est referta. ipsius etiā

nonnulla q[ue] feruntur in studio r[ati]o[n]is.

rior Persij editio. Martiani nō
indigna lesio. Malonis discretio
sunt indaganda memorialeq[ue] cel-
lule commendanda. Ciceronii
que philosophorum prout inge-
nij suppetit capacitas sub non
silensio est pretereunda morali-
tas: vt sic septenaria dictaminis
vigear serenitas et metrorum flo-
reat incunctitas. Q[uo]d tullij ve-
nerabilis facundia summis de-
siderijs est collocanda. Caen-
dum autem est in buiusmodi ne
contingat vt Iotario continge-
bat. ipse enim triginta annis igno-
rantiam suaz, predictorum phi-

terea verba ligat. q[uo]d re Marcus cicero in eo libro quez
de oratore ad quintum fratrem edidit: ipse quintilian
cum de institutione oratoria ageret rarum aut nullum fa-
tentur optimum esse ea etate oratores. cuius rei asserit
non infusillam cam. nam oratores in omni sapientie gene-
re persuadere oportet: vt sic que alibi videtur cōspicere

philosophorum in gymnasijs tra-
didit imbueunda. Cum vero
dies vt preceset mediocribus ad-
uenisset: cuius vxor esset Eneas
dubitasse se diuini assererat: que
in emistigiorum Virgilij se-
nitare venisset. Requistusq[ue] a
quodam suorum discipulorum
qualiter primam buius dictio-
nis syllabam magister vertere
versu posset: respondit abur-
dum esse tanti nominis primaz
syllabaz abbreviari: sed potius
acuto accentu pronunciarī. Ec-
ce quantum dure cernicis obui-
fitas perdidit teporis et expense.

dem quo enim
lacto in sacris
litteris persua-
debit q[uo]d eas nū-
q[uam] legit: aut q[uo]d
in naturalib[us] q[ue]
Aristotelem re-
liquosq[ue] philo-
sophos nō vide-
rit: certe nullo.
Lōiungēda est
ergo sapientia cō-
dictamine: vt sic
q[uo]d in aliena do-
ctrina concipi-
tur sub decore
rhetorico profe-
ratur.

Cauendum
autem est q[uo]d.

In hac p[ar]te Bo-

tius cautela circa omnia predicta subiungit. innuens per
eam superiioribus doctrinis ardue diligenter atque cum
profectu inuigilandum. Et tria facit. primo ipsum incos-
ueniens precauendū offendit. secundo predicta epilogat
concludendo ibi. (Ecce quantum et) Et dicit cauendū
est autem in superiioribus traditionibus. et circa eas ad-
piscendas ne id contingat alicui quod contigit idē tui-
nit iotario sic dicto. ipse enī scilicet iotarius tradidit igno-
rantiam suam imbueunda. id est erudiendas gymnasia:
id est studijs predictorum philosophorum subaudi tam
grammaticorum q[uam] poetarum et rhetorum. 30. annis. id est
spacio. 30. annorum. Cum vero dies vt preceset scholarib[us]
mediocribus subaudi eos erudiendo aduenisset: scilicet
post expletum studium. 30. annorum assererat. id est affir-
mabat se dubitasse diutius cuius vxor esset enas: quem
supple eam innuisset in serenitate carminis dico emi-
stigiorum. id est versuum imperfectorum Virgilij. Et rur-
sum idē iotarius requisitus. id est interrogatus a quodā
suorum discipulorum qualiter. id est qua mensura posset
vertere versu. id est in versu primam syllabam buius di-
ctionis magister. Respondit subaudi iotarius absurdus.
id est inconueniens fore abbreviari. id est corrip[er]i fallis in
metro primam syllabam tanti nominis. sed supple arbi-
tratus est eam pronunciarī acuto accentu. i. platide lōga.
estimabat enis ob bonoz causam absurdum nimis p[ri]mā
syllabaz eius corrip[er]i. Tunc epilogando cōcludit dicens.
Ecce quāvis tēpus. q[ue] 30. annos: et q[ue] expense perdidit
obtusitas. i. hebetudo dure cernicis. Cōt[ra]d[ic]tō q[uo]d ois
cognitoteste Tullio in dyalogo ad hortensium multis ē
obstructa difficultatibus. Est. n. et ip[s]is reb[us] obcuritas: et
in iudicijs nostris isfirmitas. qua ex re Socrates ip[s]e nihil
se scire dicebat. Inuigilādum est igit studio sine desid[er]io:
quēdam modū veteres ip[s]i sapiētie studuerūt vt sic q[uo]d
mēs imbecilla atq[ue] cernicis excludit obtusitas tantus in-
gis atq[ue] diligēte vigilātia adducat. sic Socratis memora-
ti fuere studia. q[uo]d vt Valerij l[ib] 5. adscire quotidie non
desistebat. De pictagora etiā fert q[uo]d doctrinis ingiter iū-

Nota q[uo]d v[er]ba ad p[ar]te
r[ati]o[n]is et p[ar]te f[aci]e n[on]
v[er]ba p[ar]te.

Nota q[uo]d q[uo]d v[er]ba ad p[ar]te
r[ati]o[n]is et p[ar]te f[aci]e n[on]
v[er]ba p[ar]te.

stebat. vnde et eunodius ait. Artium magister est istantia. Nouerca eruditio est negligentia. Vnde Carbo moralis monuit. Intrue preceptis. animum ne discere cesses. Nam sine doctrina vita est quasi mortis imago. Non sic Iotarius cuius mores precauerdos Boetius asserit. Vnde nempe licet annis. 30. studio incubuisset. nulla tamen scientia conualuit.

Completo autem non indebite huiusmodi gymnasijs rudimento. ad maioris inquisitionis scientie limina procedendum est. Scientie inquam quam veri falsique nouimus indagatricem. solamque scientiam scientiarum titulo sublimitatis obstrictamque subiecta. Hec

librum quidem nominabimus ac rebus grecis et latinis communes reliquit in eo morte preuentus quedam imperfecta. et ob ea igni ipsius concremari iussit. sed istud baud factum est. Auspicio vero iussit tucam atque varrum viros ea erate excellentes hac lege ipsum emendare. ut superflua demerent nil adderent tamen. vnde et semiplenos inuenimus cum versiculos quos emistigia dicunt. De qua re fulpit cartagenensis extant huius versus. Insuperat hec rapidis aboleri carmina flammis Cirgilius phrigiū que cecinerunt ducem. Tucca vetat varruque simul. tu maxime cesar. Non finis. et latine consulis bistorie et. Et in his emistigis iotarius ipse imbecilla mente enas. repertis ipse vixorem fore cuiusdam estimabat nesciens phrigie ducem. Inhibet patre venire matre procreatum eneam. Nota ceruix proprie posterior pars colli est. et quandoque accipitur pro superbia. quandoque pro toto capite. hoc modo hic capi potest cum dicitur dure ceruicis. idest dure capit. tis ad recipiendum alta doctrinarum.

Completo autem non indebite. Hec est secunda pars secunde partis principalis huius primi capituli in qua postquam Boetius ostendit quibus primo ab infantia imbuendi sunt lumen nunc declarat in quibus erudiendi sunt secundo. scilicet in ipsis primodialibus logice artis institutis. Et diuiditur hec pars in duas partes. In quarum prima se prioribus continuans in informandos et erudiendos attētos faciat logicam apte commendat. In secunda ordinem modumque in logica proficiscendi demonstrat. ibi. Ad huius. Prima in duas. nam primo dicenda dicitur continuat. secundum logicam commendat. ibi. Scientie inquam. Et dicitur quod completo et pertransito non indebite subaudi sicut iotarius ipse sine fructu sed diligenter rudimēto. idest noua instructione huius gymnasijs. huius grammaticae scilicet et poetrie atque rhetorice procedendum est ad limina. introitus scientie que maioris est inquisitionis. i. investigationis. Tūc ad commendationes ipsius logice accedit. ibi. Scientie inquam. Et diuiditur. nam primo commendat ipsas quo ad se totam. secundo quo ad partem. ibi. Quid autem cognitio ne. Primo commendat ipsam totam vno modo. secundo alio modo. ibi. Hec est inquam. Et dicitur. post predicta accedendum est ad limina scientie maioris inquisitionis. Scientie inquam quam nouimus solas esse indagatricem veri et falsi. et hec est ipsa logica cum veris et falsum non indagant nisi argumentatione mediata. sola autem logica arguere docet. et ipsas solas inuenimus scientiam scientiarum per antonomasiam ratione commendationis eius atque administrationis. administratur nempe oibus scientijs. et ea re commentator ipsam modum sciendi vocat cum dicit. Impossibile enim est scientiam simul querere atque sciendi modum. huius autem

solum de logica vntente stellant. scientias inquam scientiarum obstrictantes. circueuntē titulo. bonore subtilitatis subiecta. obiecta aliarum scientiarum. post hec commendat eam alio modo et dicit. hec scilicet logica. inquam est domina scalaris. idest gradualis per ipsam enim ad culmina aliorum scientiarum ascenditur cum ipsa ad omnia methodorum principia viam habeat. et hoc est quod subdit que scilicet logica prebet penetrant. idest rimat fastigia. idest summities quarulibet scientiarum incrementa. idest augmenta virtutum scilicet attingendi. et hoc natura vestitus. idest primis farum scilicet maiore et minore mediante. Et vocat ipsas premissas scilicet maiorem et minorem extremitates vestes per simile. sicut enim vestes ipse corpus circumdant atque contingunt. sic et premissae conclusionem ipsam includunt. Quia et reductum scilicet quod ipsis premissis positus et cessio necesse est aliud scilicet conclusionem euenire et hoc que posita sunt et concessa. et cum commendat ipsam quo ad partes. Et dicit. sed quid est lucidius cognitione vniuersalium. idest ea parte logice que de vniuersalibus est que scilicet cognitio est magistra. idest magistratum tenens triualium artium. idest inter triuales artes que sunt grammatica logica rhetorica. quod pro et est potentia. idest vis quadriualium artium scilicet arismetrie geometrie astrologie et musice. ipse namque steriles matre atque impotentes sunt fine logica. quod pro. ipsa est plenitudo artium collateralium scilicet omnium aliarum. Et notandum logica inter artes liberales secunda ponitur quāuis Boetius ipsam post rhetoricam moneat adiscendam. Et rationalis dicitur. ipsa enim diffinire docet atque diuide re veritatem a falso discernere. necessaria certe et vtilis pars. quia secundum bugio. in didascolicon per eam subilibus objectionibus latens veritas reperitur. Hanc sapientissimus Salomon in prouerbjs adiscendam admonet dum nos hortatur ut intelligamus sermones prudentis veritatisque verborum: necnon parabolas et obicium sermonem. Et dicta sapientius filius et enigmata. que omnia vti bieronymus ad magnam orationem. et opale tica sunt. Augustinus etiam inter ceteras artes logicam commendat quia exercitatio potior atque reddit ingenia. Hec nempe disciplina est. vnde dicit Aristoteles libro. et que ad differendas rerum causas est adinuenta. quapropter scientia scientiarum. est fine qua nulla aliarum scientiarum perfecte haberi potest. Et notandum quod vniuersale est quid vnum versum in multis. et hoc duplici quidem ratione. physica scilicet atque logica. physica nempe ratione est ipsa communis natura apta nata in multis reperi bilis et ab eisdem participabilis equaliter. vt humanitas secundum quam dictum est quod participatione speciei plures homines sunt vnius homo ex natura rei. et ibidem. Hec quidem potentia multas in se habet species. actu vero nullas. Logica vero ratione est ipsa vniuersalitate in tentio prout intellectu conficitur vt genus species et. et secundum hanc dictum est. Intellectus est qui facit vniuersaliter in rebus. Et sunt barum intentionum vniuersalium quingis maneries. vna quidem genus. species alia. tertia differentia. quarta proprium. accidens quinta. quarum certe cognitio de nihilo vtilis existit. quapropter et eade

est inquam scalaris domina que penetrant vestitus natura ad scientiarum quarumlibet fastigia prebet incrementa virtutis. Quid autem lucidius cognitione quin que vniuersalium que est triualium scientiarum magistra: quadriualisque potentia: collateralium

est inquam scalaris domina que penetrant vestitus natura ad scientiarum quarumlibet fastigia prebet incrementa virtutis. Quid autem lucidius cognitione quin que vniuersalium que est triualium scientiarum magistra: quadriualisque potentia: collateralium

est inquam scalaris domina que penetrant vestitus natura ad scientiarum quarumlibet fastigia prebet incrementa virtutis. Quid autem lucidius cognitione quin que vniuersalium que est triualium scientiarum magistra: quadriualisque potentia: collateralium

nihil lucidius, vitilino in qua tam ad predicamentorum Aristotelis doctrinam: cum nihil in ipsa coordinatione predicamentali sitetur nisi aut genus aut species etc. Descendit enim a genere generalissimo ad speciem specialissimam plato iubet quiescere. Similiter ad diffinitionis assignationem. cum diffinitio quid est esse rei indicet. Esse autem rei nihil aliud qd sua qd ditas est: quaz certe differencia generi adueniens constituit. et ex his diffinitio integeratur: rursum ad ea que in demonstratione sunt vitilina: videlicet diffinitio et reliqua. In textu ibi rudimeto, idest nouo iudicio noua in structio, et of a rudio. lo. Itē ibi, limina. limen terminum domi? vlt edū est. limes vero regionum. vnde Prosper angusto virtus limite celsa petit. Itē ibi fastigia. idest altitudines summities. Est etiam fastigium bonorum.

Ad huius autem iperialis. In hac parte postq Boetii logice commendationem premiserat, nūc vero qualiter in ea erudiendum sit manifestat. Et diuiditur in duas partes. In prima ordinem in ea procedendi demonstrat. In secunda vero modum procedendi circa ordinem ipsum subiungit. secunda ibi. Ad istorum 2 ceterorum. Prima in duas. nam primo facit hoc qd dictum est circa logicam positam. secundo vero circa sophisticas siue pūatūas. ibi. (Huius autem iperialis). Prima in duas. nam primo facit hoc circa terminos cathegorumaticos. secundo circa fincathegorumaticos. ibi. (Terminos autem). Prima in tres secundum tres ordines circa eam obseruandos. Et dicit primo scandendum. idest gradatim ascendendum est ad apicem. idest summum. huius domie iperialis scilicet logice. hoc ordine scilicet q sequitur. quoniam cognitio intrinseca terminorum scilicet ipseorum vti nominis et verbi subiecti 2 predicati. et hoc quo ad pmo ordinem. q pro 2 copulatio. i. vno nō latens eorum scilicet terminorum predictorum in ppositio. et hoc quo ad secundum ordinem. q pro 2 conexio. idest coniunctio nō idigna propositioni scilicet in syllogismo. et hoc quo ad tertium ordinem. hoc supple pōita oia sunt in introitu logice apponenda. idest applicanda rudibus. (Notandum q intrinseca cognitio terminorum de qua in littera illa aliud est qd nosse qd sit nomen et qd verbum apud logicos: et qua manerie propositionem ingredi valeant. qd terminus communis: et qd singularis: et qd genus: quos terminos icoplexus dicim? Copulatio vero horum nō aliud est qd eorum in ppositio apta posito arg: tunc copolexionem ingrediunt. rursum propositionum conexio syllogismus est siue sit cathegoricus siue hypotheticus simplr dictus. demonstratiuus pabilis vel sophisticus. De quibus oibus abunde in libris Aristotelis porphyriat? Boetii tractatum est. Item qz dinerse atqz varie h3 propositionum conexiones minime fie-

ri possunt sine fincathegorumatum noticia que propositiones tam in qualitate q in quantitate diuersificant. terminos ipsos cathegorumaticos nunc ampliant nūc restringunt nunc artant aliqz 2 alia faciunt que in logicis instituta sunt: qua de re Boetius boz notitiam pretereundam minime moneret atqz exemplo dicta cōfirmas.

sermone. ^{ante} ferrime ab his sophisticis vincen-
te derentum vidimus: et indece-
ter a suorum collegio sequestra-
tum. Quid vterius: agustia pu-
doris confusus: quod prius cen-
sebat indignum eloquio: postea
sociatim mendicabat. Huius au-
tem imperialis domine sumbriz
dorata ars sophistica: perulanti-
aio consilia: nugatorie loqua-
citaris eulogio perusa: mulieris
fusco vultu perusa: barbaras na-
tiones obliquo fidere respicie-
bat: quaz in commentarijs Ale-
xandri 2 nostris nouimus deco-
ratam 2 translatione perfectam

Dicta. n. deter-
minatio. i. si-
gna tā vniuer-
salia qz pūci-
laria etiaz re-
liqua termino-
rum: quas scilicet
determinatio-
nes appella-
mus fincathe-
goricatas. 2. significati-
uas sunt imp-
mede mti me-
moraliter. Et
rationes subdit
dices: quoniam
deseruit nō
parū: imo m-
tus sophistice
fantasie. i. illi
pti logice. et
subaudi nō dū

sophistice sed 2 euilibet logice parti. Deinde exēplo predi-
cta cōfirmat dices. certe nouimus Trebatum virū pu-
dente: sed iperitū in hoc. pterisse. i. trāssisse sub silētiū.
nulla facta mētie notitia boz. sermīnoz qz scīaz indi-
gnas relata. sed die cōfictus. i. disputatōis adueniente vi-
dimus eundē detentū. i. ad metā redargutōis deductus
miserrime ab his. i. fincathegoricatis? sophisticis. arte
vincere. et vidimus eundē idē ceter. i. opprobriose sequestra-
tum. i. diuiliū a collegio suoz. i. sociōz. qd vltra subaudi
accidit. idem trebatius angustia cōfusus. i. turbatus men-
dicabat. i. medicado iperabat postea sociatim. i. p socios
illud qd cēsebat. i. reputabat pūis idignū elogo. i. notitiam
terminoz? fincathegorumaticoz? (Nōndūz fincathe-
gorumati. i. significatiū a fin. i. con. 2 cathegorumati. vti
oēs alie partes orōis a noie et vbo scdm logicos dicuntur
fincathegorumati. (Nōndūz fantasia est de cognitōis
spēs in aio figurata. sed fantasma est de icognitōis. 2 binc
tractū ē vt sophistica fallacia dicat fantasia: cū appareat
aliud qd sit. n. i. sophistici elench nō veri elench. Quis
ita videatur: sed paralogismi. pmo elenchoz.

Huius autem iperialis dñe. Postq Boetii ostendit in supe-
riori parte modū pcedendi circa logicā positā. nūc fa-
cit hoc idem circa ipas logicā sophisticas. Et dicit. autem
pro certe. ars sophistica. i. ars illa q est de sophistici elen-
chis dotata. idest decorata sumbris. i. extremitatib? que
sumbris premisarius dicunt. 2 bene cōsoni illi est qd sup-
ple pmo dixerat. que penetrant veltū nā rē. hui? dñe
i. logice iperialis etiā cōsilia. i. pūia perulanti. i. supbienti
audaci lasciniis et iporune potenti aio. 2 bec oia bñ posita
sunt ad sophistarū cautelas infirmādas. Dñ. bñe sophi-
sta cōfusus atqz pūia in disputando morē vt nemo suaz
rōnes intricatas repetere valeat. sñr sit perulans atqz au-
dax vt vult Aristō. in elenchis. 2 sequitur. q pro 2 perulā. i.
perfecte vīa eulogio. i. testimonio nugatorie. i. ficto logico
citatis. i. garrulitatis. etiā cautela sophistarū est vt loqui
multiplicet vt sic a circūstātib? docti videant. qz p. pūia
sa. i. irrigata vultu. i. ostentatio fūco mulieris. i. apparētia

Capitulum

vere sapientie quis non sit. respiciebat barbaras. i. igna-
ras nationes siders. idest oculo obliquo. qua. s. artem noui-
mus decoratam in cometrarum alexandri. subaudi peripa-
retici. et nostris supple cometrarum. q. etiam perfectas. i.
completa traslatione subaudi hac qua de greco ipsas in la-
tinum vertimus nouimus curadam sumimopere. i. dilige-
ter. (¶ Nota-
tum sopsisti-
ca ars duplex
est. nam que-
dam doces. i.
altera vo-
uer-
tenis. docens
idem que do-
cet. cognosce-
re syllogismu
sopsisticum
eiusq. princi-
pia causas et
passiones. Et
hec est vera scia
verusq. habitus demonstratione acq. sit. Alia aut vtr-
per qua syllogismu sopsifico vtimur ad disputationes.
Et de hac in pposito. hanc tamē vnam Boe. minime
comonet sed ad versutias deceptioesq. euadendas sopsi-
sticas sumimopere adipsasq. suadet. ipsa eni nulla sapien-
tia est. sed in loquendo deceptio verbor. i. raticatio apparēs
sapientia nō ē. De hac Gregori⁹ loquitur q. dicit. Sillo-
gistica inq. disputatio quid aliud est q. verbis cōtēdere.
et audientes subuertere. et in ea vt Augustino placet victo-
ria verborum et ostentatio ambitiosa q. ritor. nec modo tar-
dis sed plerūq. igeniosos decipit. quapropter in libro de
doctrina xpiana vsum sopsisticū disputandi dicit epece-
bilem libidineq. ripandis tudente in se vnt sentie nō vt
quiq. exerceat s. vt valeat sumimopere pcanere. (¶ Item
simbia fimbrie de extremitas vestis vel filū qd appen-
ditur in decorem vestium. hic vō capitur aut pro extre-
mitatibus syllogisticis per similitudinem: vel appendi-
cus logicalibus quibus vtitur sopsista in suis argumen-
tis. Item enlogium sapientia vt bona fama vel testimo-
nium olcitur. Item fagus color est adulterinus inde fua-
ta vt dicit papias de picta tincta adulterino colore conta-
minata ficta nō vera apparentia. (¶ Nota-
tum sopsisti-
ca ars duplex
est. nam que-
dam doces. i.
altera vo-
uer-
tenis. docens
idem que do-
cet. cognosce-
re syllogismu
sopsisticum
eiusq. princi-
pia causas et
passiones. Et
hec est vera scia
verusq. habitus
demonstratione
acq. sit. Alia aut
vtr-
per qua syllogismu
sopsifico vtimur
ad disputationes.
Et de hac in pposito.
hanc tamē vnam
Boe. minime
comonet sed ad
versutias deceptioesq.
euadendas sopsi-
sticas sumimopere
adipsasq. suadet.
ipsa eni nulla
sapientia est. sed
in loquendo deceptio
verbor. i. raticatio
apparēs sapientia
nō ē. De hac
Gregori⁹ loquitur
q. dicit. Sillo-
gistica inq. disputa-
tio quid aliud est
q. verbis cōtēdere.
et audientes
subuertere. et in
ea vt Augustino
placet victoria
verborum et
ostentatio
ambitiosa q. ritor.
nec modo tardis
sed plerūq.
igeniosos
decipit. quapropter
in libro de doctrina
xpiana vsum
sopsisticū
disputandi
dicit epece-
bilem libidineq.
ripandis
tudente in se
vnt sentie
nō vt quiq.
exerceat s. vt
valeat sumi-
mopere pcanere.
(¶ Item simbia
fimbrie de
extremitas
vestis vel filū
qd appenditur
in decorem
vestium. hic
vō capitur
aut pro
extremitatibus
syllogisticis
per similitudinem:
vel appendi-
cus logicalibus
quibus vtitur
sopsista in
suis argumen-
tis. Item
enlogium
sapientia vt
bona fama
vel testimo-
nium olcitur.
Item fagus
color est
adulterinus
inde fua-
ta vt dicit
papias de
picta tincta
adulterino
colore
contaminata
ficta nō
vera
apparentia.

sumimopere curadā. Ad istos et
ceteros pfectos triplici solem⁹
vti recordatōe: quaz prima ē vo-
calis: scda mēralis: tertia pō co-
munis. vocalis sopsisticū facit:
mēralis iudiciū. pūnis si cōti-
nuata fuerit facit perfectū. voca-
lis cecitate: mēralis sciaz: pū-
nis vsum. vsum autē ad magiste-
riū pperare festinat. Sicut enī

verusq. habitus demonstratione acq. sit. Alia aut vtr-
per qua syllogismu sopsifico vtimur ad disputationes.
Et de hac in pposito. hanc tamē vnam Boe. minime
comonet sed ad versutias deceptioesq. euadendas sopsi-
sticas sumimopere adipsasq. suadet. ipsa eni nulla sapien-
tia est. sed in loquendo deceptio verbor. i. raticatio apparēs
sapientia nō ē. De hac Gregori⁹ loquitur q. dicit. Sillo-
gistica inq. disputatio quid aliud est q. verbis cōtēdere.
et audientes subuertere. et in ea vt Augustino placet victo-
ria verborum et ostentatio ambitiosa q. ritor. nec modo tar-
dis sed plerūq. igeniosos decipit. quapropter in libro de
doctrina xpiana vsum sopsisticū disputandi dicit epece-
bilem libidineq. ripandis tudente in se vnt sentie nō vt
quiq. exerceat s. vt valeat sumimopere pcanere. (¶ Item
simbia fimbrie de extremitas vestis vel filū qd appen-
ditur in decorem vestium. hic vō capitur aut pro extre-
mitatibus syllogisticis per similitudinem: vel appendi-
cus logicalibus quibus vtitur sopsista in suis argumen-
tis. Item enlogium sapientia vt bona fama vel testimo-
nium olcitur. Item fagus color est adulterinus inde fua-
ta vt dicit papias de picta tincta adulterino colore conta-
minata ficta nō vera apparentia. (¶ Nota-
tum sopsisti-
ca ars duplex
est. nam que-
dam doces. i.
altera vo-
uer-
tenis. docens
idem que do-
cet. cognosce-
re syllogismu
sopsisticum
eiusq. princi-
pia causas et
passiones. Et
hec est vera scia
verusq. habitus
demonstratione
acq. sit. Alia aut
vtr-
per qua syllogismu
sopsifico vtimur
ad disputationes.
Et de hac in pposito.
hanc tamē vnam
Boe. minime
comonet sed ad
versutias deceptioesq.
euadendas sopsi-
sticas sumimopere
adipsasq. suadet.
ipsa eni nulla
sapientia est. sed
in loquendo deceptio
verbor. i. raticatio
apparēs sapientia
nō ē. De hac
Gregori⁹ loquitur
q. dicit. Sillo-
gistica inq. disputa-
tio quid aliud est
q. verbis cōtēdere.
et audientes
subuertere. et in
ea vt Augustino
placet victoria
verborum et
ostentatio
ambitiosa q. ritor.
nec modo tardis
sed plerūq.
igeniosos
decipit. quapropter
in libro de doctrina
xpiana vsum
sopsisticū
disputandi
dicit epece-
bilem libidineq.
ripandis
tudente in se
vnt sentie
nō vt quiq.
exerceat s. vt
valeat sumi-
mopere pcanere.
(¶ Item simbia
fimbrie de
extremitas
vestis vel filū
qd appenditur
in decorem
vestium. hic
vō capitur
aut pro
extremitatibus
syllogisticis
per similitudinem:
vel appendi-
cus logicalibus
quibus vtitur
sopsista in
suis argumen-
tis. Item
enlogium
sapientia vt
bona fama
vel testimo-
nium olcitur.
Item fagus
color est
adulterinus
inde fua-
ta vt dicit
papias de
picta tincta
adulterino
colore
contaminata
ficta nō
vera
apparentia.

Ad istos et ceteros. In hac parte Boe. post qd ordinē
procendendi in ipsa pmo dō q. logicalibus ostendit. nūc
vero circa ordinē ipsum modū atq. normā obseruandos
subiungit. Et diuiditur in duas partes. nam pmo facit qd
dictus est. secūdo cuidaz ratiōe qōni respōdet. ibi. Si ve-
ro prima in duas. nam pmo modū ponit quo in acquirē-
dis logice institutis vrendū sit. scdo vero tres effectus ex
hoc procedentes ostendit. ibi. (Vocalis). Et dicit q. nos
solemus vti triplici recordatione ad istos scilicet lupia-
dictor. ac ceterorū scilicet dicendō p pfectionē. vult dicere:
in ofcia adipsenda triplici vtimur recordatōe. quaz
pma est vocalis. i. nuda dictionum retentio. secūda mē-
ralis. idest vocum sententie recordatio. tertia communis. i.
ex voce et sententia consistens. vt subiungens effectus ha-
rum trium recordationum tria facit per ordinē. nam pmo
pma tres effectus ponit. secūdo secundos tres effe-
ctus subiungit. tertio tertiam recordationem pte ceteris
confirmat. secūda ibi. (Vocalis cecitate) tertia ibi. (Si-
cut enim) Dicit ergo q. recordatio vocalis facit sopsisti-
cum. i. apparetur quoniam nuda voce aurea repleygd
nominis ignorans. Mentalis facit iudiciū. i. certitudi-
nem. alia littera habet rudem. quoniam facit intellectus
inter verum ac falsum discernere. i. impotens sit bane

discretionem voce significare. Communis vero scilicet q
tam vocum q. sententiarum est si fuerit continuata. scilicet
comparando rem ad vocē facit perfectū subaudi in arte.
quoniam sicut ipsa mentali recordatione conceperat. sic
vocali comparata voce significat. Et deinde ponit scēdos
tres effectus pefatarum recordationū. Et dicit. vocalis

prudentia sine iustitia parū vel
nihil prodest: iustitia at sine pru-
dentia multū: sic scia sine vsum p-
dest parū: vsum aut sine scia p-
dest multū. Si vero bone idolis
scie nūcūlis toraz nequeat se-
riatiz comprehendere orationē:
saltem primā capiat. pnciatōes
donec gradatim procedendo cō-
tinuū producere possit effectū.

nerat sciam. i. boiem scientem reddit sed ipotentes: cui ca-
que mēte nouerit vbo explicare nō queat. Communis ve-
ro recordatio vsum generat. q. potentes facit: sicut enim
natura facit habiles: ars faciem: sic quoz vsum vti victo-
riū vsum est potentē reddit. vsum aut festinat. i. accelerat
pperare ad magisteriū. quare de pmo ad vltimū cōis re-
cordatio ad magisteriū festinat. et hoc cōfirmans per file
subdit. sicut eni prudentia pap. vel nihil pdest sine iusti-
tia. iustitia aut sine prudentia multū. sic scia sine vsum p-
dest parū. vsum vero sine scia multū. (¶ Notadū circa h
q. dicit prudentia sine iustitia pap. vel nihil pdest. Cum rō
est. qm iustitia oīz alq. vritū ē. i. vritia. maloz oīz
destrutina. quare et plus ceteris mūdo necessaria. pmo ē
phi. s. ethicoz vbi dicit. iustitia est quodam oīz vsum. o
subdens rōnez dicit. Et eo q. cludit i. se actus oīz vritū.
Et tullii. i. officiorum. iustitia est vna oīz dīa reginaz
vritū. Scdm pater quoniaz ipsa est oīum maloz ibibitū
ua. ergo per locū ab oppositis. In iustitia est maloz per-
missia: quare est perfectum malum. perfectum aut ma-
lum seipsum destruit. quarto ethico. ergo ē. Tertū at
declarat. per iustitiā tutat inocētia. punit malitia. frenat:
audacia. atterit supbia. secura reddunt oīa. q. bec vō
scdō. Ildoz. s. ethimologiaz nō imerito regina nūcpat.
quapropter Augustinus libro scdo de ciuitate dei. cas de
ipsa iustitia plenissime tractans concludendo dicit. Voc-
verissimū est sine iustitia rempublicā regi nō posse. et pro-
tanto. Tullius asseruit q. nil est tā amicū ciuitati vel re-
gno q. iustitia. ob quas res ceterē virtutes sine ipsa parū
aut nihil profunt. Itq. simile est de vsum atq. scia. nam vt
dicit Seneca in obdiliis est scia vbi sola est iustitiliges
ipsas parū aut nihil prodesse sine vsum eius. qd bene sub-
dens id ē. Seneca inq. Quid eni pdest scitentiū cōsumē-
re dies in die que nec domi nec militie nec foro nec in cu-
ria neq. alicubi profunt nisi dūtaxat in scholis: scia q. sine
vsum nihil pdest atq. effecunda est. ipsa eni vsum sumit incre-
mentū et exercitio sicuti ars que lib. s. de legatiz. 3. l. lega-
tis. s. ornaticibus. Et si scia ab vsum disuncta fuerit cer-
te vtilior est vsum expers artis q. ars que fuit vsum nō ha-
bet vt refert polierates libro. s. in in quoz et vtilitū
(¶ Si vero bone scietē) Dicit Boetius antipophorizandō
cuidam facite respondet questionī. Postter enim aliqua
dicere. O Boeti congruum bene est adscire volentia
gula que monneras mente capere. sed quid cuz ea omnia
ordine quo tu disposueras retineri tum ingenij paruita-
te: tum etiam malia quauis occasione minime valebunt.

Cui respondens ait. certe si tirunculus. in nouis scholaris nequeat. non valeat comprehendere scriatim. i. vtiliter in mente sedulo totam orationem. id est lectionem bone scientie rapiat. id est potenter capiat saltem. id est ad minus primum pronuntiationem. et hoc procedendo gradatim subiuncti primo parum. secundo plus capiendi et hoc tādū do necipie tirunculus possit perducere. i. perulare effectum continuū. i. orationem totam.

¶ Notandū gratia ipsa sine creationis primordiorum. vt in aristotele secūdo de aia vñū ē. facta ē sic tabula nuda in qua nihil depictum est. de pingi tamen apta nata. De cañt de pingēdi aptitudinē non tumultuoso strepitu neq; magna confusio specierum mole a principio in actum reducenda est. sed passim atq; gradualis ordine scientiarum flosculis adornanda. reficitur enim intellectus atq; tandem fida conceptuorum seruatix memoria et laboris pars maxima deorabitur. si non vno spiritu audita lecta conceptaq; passim memorie demandentur. diuturno etiā iugis hoc labor mens animusq; conficietur. nam que concepta sunt nisi repetita fuerint fluxa veluti i caduca euascent. ¶ Nota tiro grece latine fortis dicitur. id ē hic tiro. nix id est nouus miles nouiter electus ad militiam. quia fortis ad hoc eligi solet. et per similitudinem tiro dicitur quibet ignarus et rudis cum aliquid exerceat aggreditur. inde tirunculus diminutiuum. Item saltem coniunctio aduersalata est cum diminutione et est tractum a capitiuis qui loqui pre tione non valentes dicebant saltem. quasi dicerent vt vntam et salutem non amitterent.

¶ Vñs autē leuitatiz scientia. ¶ Deceit tertia pars scōe partu principalis huius pmi capituli q̄ Boe. postq; ostēdit i gbus ipsi pueri pmo imbuedi sūt. et in gbus secūdo. nunc vero ostēdit in gbus tertio instruendi sūt. Et vult q; post supradicta que omnia sunt quasi rudimenta sciarum erudiendi sūt ipsi scholares in scientia. que maioris sūt ingitiois. videlicet in scia vniuersaliū et pdicamētoz et. Et diuiditur hec in duas partes. nam pmo ponit modum atq; ordinem gbus circa partem logicę magis speculabiliorē sit infitēdū. scō qdā pms dicitū repetit vt pcedētibz addat. ibi. ¶ Nec bz ber. ¶ Prima in tres scōm tres ordines libroz circa hanc partē necessariorū. i. vniuersalium atq; pdicamētoz et. ex parte vna. diuisionū atq; topicorū. Boetius ex parte alia. et post hoc oium reliquorum libroz nonne logicę Aristoteli. pmo posteriorū et. sc. cida ibi. ¶ Nostroz quoq; tertia ibi. ¶ Aristot. quoq. ¶ Prima in duas. nam pmo erudiendi monetur in libris prediabilium propphi. secūdo q; vtilitate sui ipsa prediabilis recommendat. ibi. ¶ Quantum. ¶ Et dicit. Vñs scientia leuitatim. leuium documentorū subaudi que leuiter ducunt in cognitionem logicę attendēdi est de speculatione. id est speculationem consideratione porphiriana. id est porphiri quinq; vniuersalium. scilicet generis et speciei et de quibus sunt oēs scientie. pmo posteriorū. que. i. vniuersalia vocant ab Aristotele. i. pmo posteriorū. monstra. tres extra naturā. et scietes. vniuersalia dico necessaria. vñlia ad categorias. i. pdicamēta Aristotelis. que vniuersalia nō Boetius patefecim. id est declarauimus

bis in cōmētariis nris. et hoc luce expōnis. i. declaratione expostoria. deinde vniuersaliū sciam ex sui vtilitate commēdat. Et duo facit. nā pmo facit qd oēm ill. scēdo errorē ab eadēz remouet. ibi. ¶ Nōne isralis. ¶ Et dicit. Quāru vtilitatē habet in his. i. vniuersalibz si cognoscant. noticia isralica. i. iura. ¶ postea errorē remouēs dicit. nōne. i. nūq; factas isralis. i. sola vñlia doctrina sofronici illi. ¶ magistri ē notanda vñlia. repēdenda inq; i. dico. q. d. doctrina illa sofronica quoniam fo-las vñliorū garribus docu itaque sofronici atq; apparen-

cognitio. ¶ Nōne literalis sofronici facultas ē vñcio notāda. inq; ¶ Nra quoq; volumia stili scēmate decorata nō sūt omissēda. aristoteles quoq; tota succincta breuitas. i. bz voce tediosa. nō tñ i fructuosa. malui enim potius fidi deli deseruire translationi q; arrogantie reprehendi temeritate

tem faciūt in bonis vniuersaliū doctrina penitus abolen da est atq; verborū vt attendenda. ¶ Notandū pmo refert aristoteles in multis passibus. opio. ¶ platonis vñli ipsa vñlia ē essentias p se exites et ab ipsis singularibus separatas scōz et. dātes tñ nomē et rōne ipsi singularibz. quāq; de opinionē platōis tanq; erronea atq; vere phie dissona Aristoteles ipse i. 7. metha. malit pugnat rōnibz. qre ipaz ridiculo tenēs pmo posteriorū ingit in hūc modus. Haudē aut genera et spes. qñ si sic sūt subaudi quēdammodū pla to possit mōstra sūt. q; propter in pbenio de aia dicit. vñe. i. platonicum nihil ē aut ē postē. suis singularibus. et ad hoc ppositū locutus est Boe. cū dixerat. que ab aristotele monstra vocant. subaudi in derisionē. ¶ platonis. ¶ Item categoriā est pdicamēti vñli pdicatio vel significatio. vñ de pdicamēta aristoteli. categoriæ dicunt. ¶ Nostroz volumina. In hac parte tangit scōm ordinem libroz in hac parte adscēdoz. Et dicit et volumina nra. i. per nos facta vñt est liber diuisionū atq; liber topicorū decorata scemate. i. nobilitate stili nō sit omissēda post lectioz vñlium. q. d. qñ in his magnū emolumentū possit. vñ scema scematiss neutri generis nobilis bonoz dignitas corona vel ornamē tū significat. vñ de iuuenalis. Scemata qd faciūt et.

¶ Aristotelis quoq; succincta. ¶ In hac pte Bo. ponit tertium ordinē libroz in hac parte adscēdoz. Et diuiditur in duas partes. nā pmo facit qd dicit ē. i. scōa ipsos libroz auctoris nobilitate pmedat. ibi. ¶ Quid. n. aristoteles. pipa tetici. ¶ Prima i duas. nā pmo facit qd dicit est. secūdo cuidaz tacite questioi que ex prelibatis elici posset ridet. ibi. ¶ Malui vero. Et dicit et breuitas. alia littera bz veritas succincta. subaudi qñ plus snā q; vñlia abudantibz tediosa voce. id est tedium generatū ppter puritā trālationis. nec tamen infructuosa subaudi sententia. vñtate supple non est omissenda. Et bz autē verbis posset quis occasione em querēdi sumere. cur tam duro atq; iocal to stilo tanti philosphi verba verterit. et sic equo scemate atq; stili alacritate quibus in greco iacet band. quaquam trāferēbat. ¶ Cui Boetius. certe malui. id est magis volui subaudi qd Boetius deseruire fideli translationi vt sic verbum verbo commutare q; reprehendi temeritate. id est presumptione arrogante. id est superbie. inde cōmendat doctrinam aristotelis. enim pro quia quid est ferentis. i. trāquillus lucida veritate aristotelis. q. d. nihil. ¶ Notandū vñ refert Lacti. aristoteles platōis discipulos plurimos libroz tū i logicis. tū i phisicis. tū q; i mathe. atq; alijs scripsit. vt sic libroz nūer. tricētos alēndat. atq; alibi dcm ē ipsi tractat mille edidit. q; i. vñliū

hic vocat dat cum
tum breuius stili et
tum aristotelem / vñliū
fē

Capitulum

num aut translatorum inopia aut alia quadam occasione copiam omnem non habemus. ex his tamen quod ad nos deveniunt ex logicis sunt liber cathegoriarum, peribermennias, per analiticorum, topicorum, elencorum, quorum si fuerit durus interpretis, veritate tamen referentissimi existunt. quod ex re dictum est, quod ab Aristotele recedit a veritate recedit. Auerrois, na

Quid enim Aristotelis lucida veritate serenius. Nec duz bec geruntur, grammaticae fructus, si nullatenus est obliquenda: per eam enim cuiuslibet artis commendabilis redditur possessio iucunda. Rhetoriceque lepos: quadriualis quoque bonos studij comparatione acquisita pro posse non debent omitti. In his autem studij proferui

mitasse legimus cum lectio non affuerat intellectus abest, surdum est adiutorium, huius ergo doctrina nequaquam omittenda est. Nec dum bec geruntur. In hac parte Boetius post predicta quoddam prius dictum repetit ut ipse praedictibus addat. Et duo facit, nam primo facit quod dictus est, secundo dubius quoddam remouet, ibi. (Quadriualis) Dicit ergo, cum omnia supradicta quae logice sunt geruntur scilicet aut fructuositas grammaticae non est relinquenda alio quo modo. Et rationem huius reddit dicens, quoniam possessio cuiuslibet artis commendabilis, id est laudabilis redditur iocunda per eam, ipsa enim uti superius vidimus est materia omnium artium, sine qua omne alia scientie penitus obmutescent, quod p. lepos rhetorice, id est orationis rhetorice subaudi nulla tenus relinquendus est rōnem supradictam. Exinde quoniam dubitari possit, quod bec omnia quod monstrata sunt circa trivialis artes peraguntur, de quadriualibus artibus, quod expositum mandum sit, quod dubitationis solvens dicit, Etia bonorum, id est dignitas quadriualis artium, id est arismetrice, geometrie, astrologie, atque musicae acq̃situs comparatione, id est exemptio studij non debet omitti. Et rōnem reddens inquit, quoniam praerogativas, id est furiosa curiositas studij in his, id est scientiis mathematicis generat florem subaudi sciāz, quod p. 2. parturit fructum, hoc supple si studij huius proteruitas mixta fuerit dubitationi, quoniam dubitatio magnum scire praestat incrementum. Ex quo illud probatur. (Dubitare autem de singulari non oino i utile est, atque etia subaudi florem fructusque parturit, si fuerit tempestiva, id est congrua tempore suo, quoniam sicuti decet et in certis terminis in mathematicis p̃tensa occupatio magnum sciri praestat documentum, sic eorum in ipsis assiduitas execrabile inducit detrimentum, quoniam ut supra dictum est continua in his consideratio maxime aut simpliciter aut per viam retrahit virtutis. (Notandum. Plato in 7. de republica mathematicas disciplinas quod quadriualis nomen censens, ad veri cognitionem demonstrationem in primis dixit esse necessarias, sunt in primo certitudinis gradus, oportetque esse tanquam gradus ad superiora cognoscenda, his enim disciplinis inquit in omnibus anime instrumentum perditum: ut si digerimus, aliosque execrati exercitio expurgatur et in melius erigit, has aristoteles mathematicas connumerat: cum illa cōueniunt, utraque enim considerat de quantitate: sed dispariter, mathematicae enim omnes quantitates per ut sunt entia considerat, quoniam metaphysice, mathematicas vero de ipsa tanquam de subiecto agit, mathematicae autem discipline quatuor sunt, quatuor et quadriuales dicuntur:

quoniam omnes quatuor circa quantitatem versantur, iter quod subiecti nobilitate astrologia prior est, quaeque vii pollicratis ait, nam inducit, quod probat: utilitatis experientia approbat, ipsa nempe lex est quae corporum supernorum cursus figuras et habitudines circa se et circa terram indagabili ratione percurrere veritates eorum: qualiter agat in omnibus infra spera tunc de

tas florem generat: fructumque parit: si dubitationi permixta fuerit et tempestiva.

Capitulum secundum.

His autem scholarium rudimentis et virtutis incrementis: nunc de eorum subiectione erga magistros breuiter est ordinandus: quoniam qui se non nouit subijci non noscat se magistrari

humanarum ipsarum letificandas, hanc Socrates senex edidit atque adolescentem in ea erudiri iussit. Danc sequitur arismetica quod doctrinarum scriptores primam fore decreuerunt: quoniam ut sic ipsa nulla alia indiget disciplina na ut ait Boetius, Ars certe magne virtutis quae suos cultores ad omnes disciplinas acutiores reddat, sicuti Plato in septimo de republica aiebat. Animaduerti enim inquit socrates eos, quia natura arismetica sunt ad omnes fere disciplinas acutiores apparere, qui autem ingenio bebetiores fuerint, ita in hac erudiantur, etiam si nil amplius utilitatis consequantur, seipsos tamen ingeniosiores effici solent. Ultima inter has Geometria dicitur ab aegyptijs primum reperta, in tunc tamen nancus vii Strabo in libro de orbis situ pertractat parte, id est humine Nilos: omnibus possessionibus eius limbo obductis initium terre diuidende per lineas et mensuras notum artu dedit, quae deinde latius acumine sapientium expensa est.

Capitulum secundum.

His autem scholarium rudimentis, hoc est secundum capitulum huius libri de disciplina scholarium. In quo postquam Boetius docuit de aptitudine qua scholaris habere debet circa scientiarum oblectamenta sibi ipse minatur de aptitudine quae respectu scientias scholaribus ministrantur, et bec in subiectione scholarium erga magistrum consistit. Et diuiditur totum hoc capitulum in duas partes principales. In prima facit quod dictum est. In secunda vero ponit impedimenta quaedam quae euenire possunt ad scholarium subiectionem remouendam, ibi. (Nō sit autem discipulus). Prima in duas, nam primo dicta dicuntur continetur, secundo intentus suum prosequitur, ibi. (Debet autem discipulus). Prima barum adhuc in duas, nam primo dicta dicendis continetur, secundo huius continuationis causam reddit, ibi. (Quoniam qui se non nouit). Et dicit primo sic. Utis rudimentis, hoc est leuioribus documentis atque incrementis virtutum hoc est perfectioribus aliorum scientiarum ipsorum scholarium, subaudi, prout in superioribus capitulis exposita sunt. Tunc id est in hoc secundo capitulo est ordinandum, id est ordinate edocendum, alia littera habet ordinandum, id est inchoandum breuiter de subiectione, id est submissioe eorum, scholarium erga magistros. Et hoc subingens dicit: quoniam qui se non nouit subijci se id est

Adhuc in primis
mathematicis in primis
habetur ab ipso
et ab ipso

submissum fuisse hic idem necesse est ut se non noſcat ma-
giſtrari. quod confirmans dicit. (C) Et ſi contingat eundē
qui ſe non nouit eſſe diſcipulum fieri magiſtrum: hoc ta-
men miſerum eſt: id eſt deſeſtabile. (C) Notandum prout
reſert Dingo. in diſcaſcalicon parte ſecūda. ex his que ſtu-
dendo maxime proſunt mens humilis atq; ſubiecta diſci-
pulo maxime

**Diſerum eſt enim cuius fore ma-
giſtrum qui pūq; ſe nouit eſſe
diſcipulum. Debet autē diſci-
puli ſubiectio in tribus conſiſte-
re: ſcilicet in attentione. Beniuo-
lentia: et docilitate. Attentus
inquāz exercitio. Docilis inge-
nio. Beniuolus animo. Atten-
tus inquā ad audiendum. Do-
cilis ad intelligendū beniuolus
ad retinendū. Iſta uero tria
ad perfectionē concurrūt pūq;**

habuiſſet de curru pſiliens ipſum reuerenter recepit. Se-
cundum quo amor adſcientis ſtabilitur eſt fructus recipi-
entis adeptio q̄ ad diſciplinam diſcipulus allicitur. fructus
autē ſapientie eſt donus in quā dei ut Augu. dicit. i. z. de ciui-
tate dei. cui nihil occurrit preferendus nulli precio poſſeſt
comparari. de qua Tullius libro ſecundo officiōz. Quid

tatiſ? Nō ſit at ſcholaris diſcho-
lus. Dicitur enī diſcholuſ q̄ſi a
ſchola diuiſus. Schola. n. gre-
ce dī vacatio latine. idē diſcholus
quaſi vacatiōe diuiſus. Diſcho-
lus autē dicit ille q̄ diſcurrit p vi-
cos et plateas et tabernas et me-
reticū cellulas: per publica ſpe-
ctacula: per pompas et coeas:
et per comēſationes et per pu-
blicas cenas. et hoc vagis oculis
et effrena lingua. petulantī aīo.

eniz poſt deos
optabilis. qd
preſtatius. qd
mel? qd oīno
digni? ſapia. q.
i. nihil? Ter-
tium vō q̄ amor
adſcēdi ſtabi-
litur eſt nālis
appetitū ſcie-
terminatione. de
B appetitū pri-
mo metaphy-
ſice dicit. Deſ
boies nō ſit ſci-
re deſiderant.
Enis vō atq;
terminatio ap

petitus h̄ nō niſi intelligere eſt cuius perfectio in ſola ve-
ritatis cognitione conſiſtit nō in ſolius ſuperficiē comp-
reſenſione. nō. n. adſcienti ſufficit ut ſupſicialiter legat niſi
intelligat atq; itus latentia pueniat ac ea memorie red-
dat. Et ad hoc optime facit quod tranſumptiue ſcribit bi-
ronymus in canōe. Ad archion et Baſilides. i. q. i. vbi dicit
Nec putemus in uerbis ſcripturarum fore euangeliſed
in ſenſu: nec in ſuperficie ſed in medulla. nō in ſermonū ſo-
lyſed in radice rōnis. Tūc. n. diſcipulus proſicit cū at-
tēte aduertit: audita dociliter itelligit: atq; intellecta beniuo-
le ſcrutinio cordis rēcomēdat.

(C) Nō ſit autē ſcholaris. Debet ſecunda pars pūcipa-
lis huius capituli in qua Boetius quedam ponit impedi-
menta que circa iſtam aptitudinem. ſ. ſubiectionem diſci-
puli erga magiſtrum euenire poſſent. Et diuiditur in par-
tes ſecundū q; ponit tria impedimēta: videlicet diſcholie.
violētie. et luxurie. ſecunda ibi. (Non ſit autē violētie.)
tertia ibi. (Luxurie autē.) Prima ad huc in duas. nā pri-
mo ponit impedimentū diſcholie cautius cuitādum. z.
hoc exemplo confirmat. ibi. (Quodaz uero tēpore.) Pri-
ma ad huc in duas. nā primo facit qd dictū eſt. ſecūdo qd
ſit diſcholuſ declarat. ibi. (Diſcholuſ autē.) Et dicit pmo
ſcholaris apicē ſciētiarū cupiēs attingere nō ſit diſcholus. i.
a ſchola diſcoz vel diuerſas. Et hanc expōnēs ſubſiūgens
dicit. Diſcholus q̄ſi a ſchola diuiſus. ſchola. n. grece vaca-
tio vō latine. Inde diſcholus q̄ſi a ſchola diuiſus. deide ut vi-
ciū diſcholie clari? cuitādū demōſtret dicit. Diſcholus ille
q̄ diſcurrit p vias et plateas et tabernas et meretricū cellu-
las p publica ſpectacula. i. loca publica. vbi ludī exercētur.
Sūt. n. ſpectacula loca. vbi ludebāt q̄ndaz comēdi et trage-
di ut dicit greci. Et h̄i autēctia de cōſulibus. i. et p pom-
pas. i. publica oſtāmēta. p coeas. i. tripudia. p comēſatio-
nes. i. cōuiuiā. p cenas. i. erotinas comēſiones. publicas. i.
aptas. et B ab antiq; tractū eſt q̄ patulo cenabāt. et B vagis
oculis. i. hic illic: reſpiciēti? vultu iſcopoſito. i. ſimozigera-
to atq; diſſorto effrenata atq; diſſoluta lingua. oib? n. his
ſchola poſtponit. (C) Notādū pur dicit aſo. ſtudius eſt ve-
hemēs et aſſidua ad aliquā rē agēdas cū ſuā volūtate ai
applicatio ex q̄ volūtate labor in opus dēſert. et perdit la-
boris rediūz verſus in oblectamentūz. hec autē aſſidua ve-
hementia ſi interrupta fuerit certe nullūz modūz erit ab-
latura. Interrumpit at multis q̄ Bo. numerat. i. vicozū

Primum quid sit

(C) Debet autem diſcipuli ſubiectio. poſtq; Bo. dicta di-
cendis continuauit. nunc intentus ſui psequi circa ſubie-
ctiōz diſcipuli erga magiſtri. Et diuiditur i duas partes.
nāz primo ponit in quo conſiſtit iſta ſubiectio. ſcōdo hoc ma-
giſtri declarat. ibi. (Ut ſit attentus.) Et dicit q; ſubiectio di-
ſcipuli debet conſiſtere i his trib? . ſ. i. attentione. beniuolen-
tia et docilitate. Et Bo. declarat ſubdit. i. ut ſit ſubaudi ſcho-
laris attentus i exercitio. i. labore ſtudy ſtudioſe animi
verbis magiſtri accommodādo. hoc. n. exercitium faciliat
quēlibet operantez. ſit etiā beniuolus aīo atq; igenio do-
cilis. quod declarat ſubdit. Ego inq; q; diſcipulus ſit at-
tentus ad audiendū vba magiſtri. nō ut ex verbis rē capi-
at ſed ex rebus i verboz ſericez deueniat. z inq; q; diſcipu-
lus ſit beniuolus ad retinendū ſupple audita. Et hec beni-
uolentia adſcēdi amor eſt quo doctrina forti? imprimi-
t: inq; ſit docilis ad intelligendūz. uero p ſed. iſta tria. i. at-
tentio beniuolentia. atq; docilitas concurrunt. i. conueni-
unt ad perfectionem. ſubaudi diſcipuli permutati. i. ordie
diuerſo ac permutato. ut. nunc attentus ſit. nunc docilis
nūc autem beniuolus non attēto quod eoz pmo ſtatui-
tur. (C) Notandum q; tria hec attentio beniuolentia atq;
q; docilitas diſcipulū maxime magiſtro atq; doctrine ſub-
mittit. maius tñ boz adſcēdi amor eſt quo corda erudien-
doz ad doctrinā capeſcendam fortius alliciuntur. Et hic
amor ex tribus conſtare dī. videlicet erudientis diſcēctio-
vicioroſa fructus reſcientis adpēctio: atq; naturalis ap-
petitus ſcie terminationis. Diſcēctio. n. intima erudictis
audita credibilia addunt in recipiente. et hec diſcēctio in
timore atq; reuerentia tradētis ſita eſt. de qua dictū eſt
ad hebreos. i. z. patre carnis noſtre huius eruditores et
reuerentur eos: idēſt reuerenter timebant. Et hinc La-
tbo. Magiſtri metue. Huius exempla i traiano atq; ale-
xandro apte conſpicimus. Traianus nūq; imperator plu-
tarchum pceptorem ſuum vt legiſtur ſummopere reue-
rebat. ſic et Alexander Socratē quē cum ſemel obuiāz

germani atq; flandrenses. hanc insulas qdam describens
fingit. Anglia terra ferax et fertilis angulus orbis. Infula
la pūmā q toto vir eger orat. Et cuius rotas idiger orbis
ope. Anglia plena iocis gens libera et apta iocari. Libera
gens cui libera mēs et libera lingua. S; signa melior liber
riorq; man. ¶ Germanici furoris. In hac pte Boe. ponit
s; gen? scbo
lariū quos vi
cio discibolē d
pauatos pari
fi nouerit oi
cens. Et nos
boe. isperim?
pauos scbo
larea germa
nici furoris: idest germanos furiosos intitulari: idest titu
lo magistrū de corari. ¶ Notandum vt refert Hidorus
li. i. et ethimologiarū Germania nobilis et generosa regio
est tam viribus q; diuinis ac bellicosus populis constipa
ta. vnde a circundate gignēdorū populorū a germānā
do germania dicta est. Et ius regionis incolae germani dicti
sunt: Germania habētes corpora. viribus fortes, audaces
vno atq; feroces: quapropter et furore notati sunt. Ue
nerationibus cātibus atq; salubris plus q; literarū stu
dio occupati facie decori et formosi. comati coma flauī, li
berales aio bilares et incundi et horū potissime saxonēs.
Dec ille. mores autē illos et celli rigore traserunt. quoni
am septentrionales maxime sunt. ¶ *De uice magis*

nostro nō tantum operis perdi
dissent. Germanici furoris pau
cos isperim? titulari. Abagice
ār delusiōis arte de biberia mul
tos vidim? magistrari/ De nris

De biberia

¶ Magice autē delusiōis arte de biberia. rē. ¶ In hac par
te Boetius ponit tertium genus scolarū quos vicio di
scolie detentos parisiū conspexit. Et dicit. nos etiā Boe
tius isperim? parisiū multos scolarē de biberia: idest
biberia magistrari arte delusiōis magicen non autem in
alio scigntū salutaribus. ¶ Notandum hispania ab bi
berio amē primitus biberia fuit vocitata. et postmodum
beipera ab beipero stella que ibi occidit. tadē vero hispa
nia ab hispalo fluuii dicta est. et ad talē sensum Boetius
loquens hispaniam biberiam notat. ¶ Notādū q; magi
ca nihil aliud est q; humanorū sensu pyabolica illuso vt
secundū hoc credibiles rerū mutatiōes fieri videantur
vt. s. terre cumulus castrū videatur. lapillus talētus atq;
seges cohorā militū galleata. bec ars si ars dici mereat in
tātum hoīs sensus pfiaciat atq; pstringit vt sic per eā mi
racula posse fieri videātur. Et de b; lētificatiōibus apule
ius in suo libro metamorphoseos qui sic incipit. Certe qdē
erā. quēda inq; socrate sic de qdā magna loqntē introdu
cit. Soga inq; et diuina potēs cū deponere et tanta suspi
dere. fontes durre et mōtes desiliare. mētra sublimare.
deos infirmare. s; pdera extingere. tartarū illuminare.
De hac arte idēz apuleius in libro qdē de asino aureo edi
dit sic incipit q; arte ipas libentissime didicisse asuene
ratis fide mibi cessit ex hoc q; dū arte illā volebat adi
scere in asinu: vt sibi videbat cōuersus ē. Ars vero bec vt
seruā antiquo plurimū exercebat qūis lege. i. z. tabularū
vt inq; Cicero li. d. republica pibita fuerit. bec ars a pps
ad romanos allata dī. quā etiā pictagoras vīus est. vñ vt
refert valerius maxim? li. s. postq; pictagoras egyptus pe
tens corū sciam didicit ad peras pfectas magicā artem
percepit. buic arti tertrice pibita multū ingailur et intan
tum in ea inualebat vt nedū q; artis limite pplexā sūt ex
ercet. sed et multas alias enozmes puritatis in quadam
canerna hispanie in chubsti blaspēmia humani generis:
seductose ministro attentare conati sunt.

¶ De nostris ar. ¶ In hac pte Boetius videt cūdas tacite qd
ni. posse nāq; aliq; dicere. O dñi exēpla bec gbus di
scibolā refutādāz cōmones nostrati sūt. qd ar de romanis

censes. nunquid etiā hoc vicio denotantur. Ad hoc respo
dēs dicit. de nostris: idest romanis scolarib? pater: idest
manifestum ē etiam lippientibus oculis et eunlis: vult di
cere discibolā romanorū scolarū tam patens est can
cris atq; manifesta vt nedum bene videntibus: sed etiam
lippientibus et penitus eunlis oculis innotecat. Querant

antes lippientibus patet et con
uulsi oculis. S; bec hactenus
de discolo sufficiant. ¶ De fit au
tem discipulus violentus erga
magis. Violētē ar Albin? albei

et Junius Iuuenalis vicia clamans romanorum hunc in
modum romanos alloquitur. Omne in precipti viciū
stetit nihil est qd nostris moribus addat posteritas: quāsi
diceret poeta. omne viciū quod excogitari potest iam
totum perpetratur. Deinde Boetius finem huius vici
discibolē facies subiungit concludendo hanc partem: sed
bec supradicta de discolo sufficiant. hactenus: idest buc
usq;. ¶ Nota lippitudo oculorum est infirmitas. et est qua
si lachrymatio vel pteredo oculi. inde lippus lippens
qui habet oculos lachrymantes et marcoe plenos. Et
dicitur lippus a pus: idest pteredo vt deriuat ab vlti
ma syllaba sumatur.

¶ Ne fit autem discipulus violentus. ¶ Dec est secūda ps
secunde partis principalis huius capituli in qua postq; bo
etius remouit vnum impedimentum de subiectione de
bita que consistit in habitudine debita discipuli ad magi
strum: nunc remouet secundum impedimentum: scilicet
violentiam. Et diuidit in duas partes. Primo facit qd
dictum est. secundo exemplo dicta confirmat. ibi. Violē
tie autem. ¶ Et dicit q; discipulus non sit violentus magi
stro suo: quoniam violentia hanc multa mala consequatur
et ipsum maxime quoniam qui magistro violentus exierit
nullatenus scientiarum verus erit possessor. ¶ Notādū
Boetius scolarē quatenus precepto violētiam nō in
ferat maxime monet vt sic eos verbo non blaspēmē
atq; opere non offendant. Dec autem vt leuius deueniat
propulsanda sunt ea que ad hoc maxime sunt inducentia
veluti est temeraria de seipso presumptio. proprie excel
tie ambitio. atq; pprie fragilitatis inconsideratio. Primo
eo maxime vitandum est. quia auxilium dei subtrahit. Iu
dith. 6. domine ostende q; non dimittis glorianz in te: de
sua virtute gloriāz bñitias. Vitāda est et tante pprie
excellētie ambitio quātopere contra deum est et
proximum. apud deum enim nulla personarū acceptio
est: sed solum meritorum. cum homines vno eodem pa
tre creauerit. vt attestatur Boetius in de consolatu phi
losophico. d. Omne hominū genus in terris: simili descē
dit ab ozo rē. Vitanda insuper est summoque inconfide
ratio. Consilio saluatoris. Mathei septimo. Primo ecce
de oculo tuo trabem postea festucam ecies de oculo fra
tris tui. Unde et vulgo dicit. Cesserit alterius oculo repe
bendere labem. qui solet in proprio lumine ferre trabem
¶ Dec cum deuitata fuerint nulla certe violentia commit
tenda admittitur.

¶ Violētē autem Albinus. ¶ In hac parte boetius quod
dam exemplum premittit: scilicet violentie inducit
et ouo facit. nam primo exemplum proponens albinum
quendam violentum discipulum introducit. secūdo con
tra ipsū exclamādo inuebitur. ibi. Prob dedec? pti
ma adduc in duas diuidit. nam primo facit qd omē ef
fēdo cāz b; sceler? inuectit. ibi. (Que tāti sceler? cā) Et dē

De biberia Junius

ad hoc. fugiōz

*Idēz ad hunc ly
dēz. hunc pūmā
dūz. quāsi lib. vides
nāq;.*

Phy. pty.

Albinus

Capitulum

fil'i albei pdeat i exēplū violentie. g Albinus cū non esset
fil'i d'oliciōis. q' magist'r suū minime dilligebat. q' magis
fozet pcurfor. i. nūciū infelicitatis. incit q'q's sceleratas
man°. t Ab effectu dictū ē. magro suo grillo balbutiēti. i.
titubati. atq; maculauit canicie. i. fenestā venerabilē. i. re
uerendam huius fil'i magist'r fedit. i. turpi accessu pedum.

Et cās hui' sce-
leris subiūgēs
dicit q' caufa ē
tāti sceleris. q.
d. aqua de re h-
tantū scelus in
sui magistru
ppetravit. Et
respōdes ad B
bin' nequit cō-
pñdere totā
pstitutionē. i.
lectionē ad p-
mā aeris ipse
fionez. Ad pti
mā pñciatō-
nē dicit sui ma-
gistri. post B
incheō dicit.
proh deder
q' iteriectio do-
letis atqz vitu-
peratō. Et ad

fili? pdeat i exēpluz: q cū ēēt fili?
 dilectōis: magis pō ifelicitaris
 pcurfor: magro suo Billo qñq;
 balbutiēt manus iniecit scelerata:
 ac cāciē et? venerabilē fedo
 peduz maculauit accessu. *Que*
tātū sceleris cā fuit: qz ad primaz
 aeris ipōnē torā nequit pphē
 der? stitutedōs: *Prob ddec?* pb
 fit ifeliciū discipulū in caput felici
 taris accessu. *Tā scelerato ne*
ro gaudeat herede: tā coingrato
 Anter successō. *Bill?* pō cū so
 crate senece gaudeat appetitu.
Nō ē ergo dign? scia q scie insur?
 git pdeatorū? *Luxurie a ferone*
studeat se discipulū alieat. Quā

i tres ptes scōz tres luxurie spēs. 2^a ibi. (Comestatiōib⁹.)
3^a ibi. (Tertia vō spēs.) p^{ri}a i duas. nā p luxurias i cōi fu
giēdā pponit. scōo eā diuidēs vna ei⁹ spēs pseq^r ibi. (Quā
triplici.) Et dīc q^d discipulus studeat se aliare a feruore lu
xurie. ¶ Nōndū luxuria i pposito largo capīf vocabulo
vt dicatur in coitu supfluitas in cibo atq^{ue} vestitu. Et scō

triplici satyrici pttide dimiserit. Quada¹ et ornatu vestiu dicte²ta
pistite. Alia³ i coitu. Tertia vero
gulositatis assitric⁴. Cumlibz
vero rabie seculera frequen⁵t
numus labore subiectos. Con
tumelioso coitus appetitu san
guineu lucretij filiu: zenonilq;
discipulz tota roma flevit inu
scatum: qui tamē clarissimis or
tibus fuit natalibus: quantitas pe
ceret: et sanguine qualitat⁶is: mi
re siquidez eloquentie: peripica
cis ingenij: sed quotidianis et vi
tra debitu nuptijs gaudebat.
patre penam deferere. patrimo
nium enim parentumq; census

B satyri tripli-
ce luxuriaz po-
suerunt vi stati
subycief. qm
qñ tri luxuries
snt sumope cul-
tada e: ea spa-
litter qñ in coitu
e. qm ipa men-
te occupat. to-
tu corpus exte-
nuat. r tade vi-
res singlas de-
stituit. lo didi-
mus ad alexan-
dru. Nos ingi-
bragmani me-
bra libidi n o-
m. Ea qñ qñ
dimeslatiob
diligetior cau-
da: qm aiaz
proua allici-
more seruen-

ipfas et nima idgnatõe repetea dicit pb accessus subau
de fecelat? ifelicis discipuli. f. albini ft i caput felicitatis.
sup. grilli. Et subuigti. Tero ille ipato: fenece discipulus offi
mili atq; fecelatio laboras vicio gaudet. i. iroice log? rã
fecelato berede. f. albino. atq; aner? ille socratis discipulus
sup. gaudet rã coingnat. i. maculato subaudi eodes faci
nozi berede. f. albino. Bull' aut? sic socrate gaudet appeti
tu. subaudi mortis fenece. binc occludo dicit. discipulus
g nã e dign? scia q' i surgit violente pcepto? scie. (c) Notan

[illegible]

finu: r verbera et tibi pueritia intulerat ad memorias reuo
cas isremitum ac tibi iniurias: p'stotes d' ipo quicquid p'cepit
q'ocq's gen'm mortis vellet eligeret. Seneca igit q'is finem
gen'm mortis arbitrari balneo mort' viru'sq's brachy vene
fiscione elegit. vii q'da plagio b'n vocatu' e' noni c' fene
ca. i'fe necas. Et h'ic f'ic hieronym' f'coz' catholago conu
merauit illis ep'is puocat' q' legat paulu' ad seneca atq's
nece ad paulu. b'n q' boeti' dicit. ta. f'elelato gaudent nero
berede: f'ac coingnatu' an' f'uccesore: q'm f'icuti nero atq'
Zenetus: f'ic e' ipse alibi' i' g'e'de'n'a demerit f'ic. Scyllis aut'e

cu focrate gaudet fenecce appetit. qm melioze parte ele
gerat cu scoz carbalgo 2numera? fit. (C) No balbuties
atq balbus idoz qd titubas qvba no ex pmit: fz fragit a bal
bado dictus. fz blefus est q gras iperfecte pfert. ^{in pmo}
(C) Luxurie a fer. rē. Nec e tertia pars hui? scde partis p
cipalis hui? capli. i q pseg de scoz ipedimeto fabieatōis. z
p 2as aptitudis discipuli erga magr: qd e luxuria. Et didi

no occultata sua venena diffudit, in fū illō vglit et succo. Et
bit quēq; sua voluptas, et sequitur. Qui legitis flores et bus
mi nāfercia fragra: Et gūidō pueri fragra bit latz angustia
berba, qd. si vira dōlicata et gulofa venena latitāt qd ipas alia
demergit et igebnā. Rurū ea q; vchitū ponit no minū
et fugiēda ē. qm no bitū exterioriōz iteriozi glōziādū est. vñ
fenece dicit. Nullus glōz dīc gladiū ē bonū si balteō ē
deaurat? Et vāgia gēmis dīficā. Gladiū bonū d' qd bñici
edit et bonū acūmē bñ. vñ fū vñs. Aurea nobilitas lūta ē
vestit alia. No idēo scēp bonē minū ē. ēē lūri

Q. Quā tri. Et B. *Voluptaria ipas fatyricos more dimidē*
pīmā et pīpe dissuadēda aggressi. Et duo fac. nā pīpes lux
uriā tri pīpe pōdidit. z. pīmā et pīpe exēplo pēnit' abbor
rēda demōstrat. ibi. Cōtūmēlioso. Et dīc. fatyrici sūnt
poete criminat' atq. vicioz pēphētoz dīserī bā luxuriā
triplici pītōre. i. tri b' pōdicētes qdā luxuriā pīstere in
ornatu sup. vestīū. aliā i. coitū. tertiā vō dicebāt affūtrīcē
lociā fore gulositatē illi vicio crapule. Et nos B. nouim
subos. i. scholares laborare frequēter feculēta rābiē. Et
do furore cūmīss' hāz luxuriā z. Poetaz qdā lirici dīc sūnt
qdā comēdi. alij tragedij. fatyrici aliā a fatyza dīc. qdē e
me pēphētoz i. v' pēphēlo correctōriaz. qdā B. rēpēndi
v' coirgat. Et fatyric' fatyraz dīscriptio. Et bīc fatyrici lux
uriā i. tres spēs dīserī vt p'g i. lfa. Itē feculēt' nā. i. fec
plēt' z. fētīd' qdā Cōtūmēlioso cōtū' appetitū. In hac pē. B.
pīne spēs luxuriē. i. coitū' feculētiā dissuadē exēplo pōnit
Et duo fac. nā p' facq' dcm ē. z. ex' p'posito exēplo bā pī
fūmope dētēsdā p'cludit. ibi. Ecce qūti' p'ria ad bue
quas. nā p' fac q' dcm ē. z. circa B. nōbile qdā subūmigi
ibi. i. Gily p'et. Et dīc. p' spēs luxuriē q' i. coitū' fūstīo
ignēda ē. z. B. ne nob' p'rigat qūadmodū fāguico lucretij v
llo zēnōis dīsciplo qdē iūstīat' i. capiti z. dētēti' p'etūlo
q' appetitū coitū' tota roma fluit. z. bī roma p' p'p'o rō
p'fita ē. g. fāguīne' erat oī' clarīssīmā natā. lū. i. p'arētīb'
erāt qūatīrā p'ccre. i. fōrmose qūatīrā. i. p'plonīs fāguīne
mirē qdē eloquētiē. i. fecūde. i. agnū p'pīacīs. i. subūlīs

Edmanatto

Deforçatez a us mon

Admiration sincere.

Дифференциал

ipse gaudebat quotidianis nuptiis. i. venereis actibus. i. B
vitra debuit. i. supra vires nature sue patre deferente. i.
repotante penam buinis enommitat vi statim subiuger.
patrimoniu eniz a census. i. redditus ac diuitias parentis
comitabat. p. reminebat. i. supercellibat subaudi in B
vicio cunctis zelotipis. i. mecis. sempz inbiabat. i. adbe
rebat aleis. i.

illicite consumebar. cunctiqz zelo
tipis eminebat. Aleis aut z me
rericus cellulis semper ibiabat.
Proprio aut adbec nō destitu
tus prulit. postea a parētib? cie
ctus. rādē ab amicis z cōsōtib?
destitutus. a creditorib? vndiqz
fatigatus. nōis z ignōis furtiz
stnduit assister. cūctis ab angu
stijs a patre creberrime redem
ptus. vltimo tamē parētis pecu
nia redimi non potuit. Tructer
go adduc? cūde ad se venire la
chrymis compellebat. osculūqz
voce querula petebat. Pietatis
autem morio ad filij petitiones
patrem erepit. cētēqz filius na
sum morsu secut acutissim? bi
cus dephēctus atqz sepi? ac sepi? patibulo adiudicat. atqz
creberrime a patre ab angustijs crucis redemptus. spie
ce vel pēcio victimo redimi non potuit. z hoc penuria pa
rentis subaudi impedit. sed quid? cum angustias redimi
a crucis patibulo minime potuisset. iter carnificis manus
compellebat eundem. i. suus parentem lachrymis venire
ad se osculūqz supple paternum petebat voce querula.
motio autem pietatis patrem erepit patres ad filij petiti
onem. sed filius secut nasum erecti. i. patris morsu acutissi
mo dicens indignanter. vab me miseris. quare ego miser
enasi incastigatus. i. non correctus supple a te patre a me
is. i. de primis meis erroribus. subaudi quibus in infantia
pessime enutritus exiti v? quid. i. quare nō obediui docu
mentis mei magistri. i. quare contempsi meos socios. sub
audi eos non imitando in bonis. q. d. si oia hec fecisses cer
te huius nephādo crucis patibulo adiudicatus minime fu
issem. Et inde hoc posito exemplo quoddaz notabile siue
quādas iniam generalez ex ipso elicit dicens. Qui cauere
velit ne predicta eueniat necesse est patrem ipsius indulge
re. i. v? patre indulgēti. opēra dē castigationis. i. correctio
nis filij. z hoc ex parte patris. similiter necesse est magistrū
ipsius informare. i. qz magister informet. i. doceat discipulū
morez. a B ex pte magistri dictū est. Et Notādū v? referet
Sulgentius scōdo mitologiarius. quāvis in oibz libidinibz
amor turpis est. turpius tñ ē bonestis. na ipsa luxuria ma
lestata cōtraria est. Turpissima ergo sanguinei q i argumē
ti ducit libido ē cū clarissimis ornz natalib? mirificis na
ture dotib? ppollebat. s? quoniam vitra nature debuit coitū
ytebat. v? erat vitā pditionis ingredere. amor. n. ille ex
tiosus atqz feridus concordat cu periculoz. vñ ad illud so
li vacat qz diligēt nūqz videt qd expedit. qz luxurie amor
tecus ē. quābz veteres libidine ppreuerunt tanqz bono
ris inimici sic Scipio nascia pbibuit theatra locaqz me
reticia. referente Augustino libo de ciuitate. Item zelo
tipus. i. zelo plenus. i. iudiciolus vel suspiciolus. z accipitur

tam in actiua qz passiuā significatione. quozū nominū qn
qz sūt que B verū cōtinetur. Dōpēs zelotipus cōiuias
pctor: alumnus. Zelum siue pati signare nomina possunt.
dicitur etiaz qnqz zelotipia mechia. z zelotipus mechas. z
hoc modo sumit in pposito. s? ē puritatis. i. purigo. z vici
ardor vel adustio carnis cogēs ad scalpēdū. hic autē po

luxuria sumi
tur z nō iēpre.
Item indolge
diuersa signifi
cat. indulgere
n. gratis dare
sonat. sic papa
idniger prāē.
etiā significat
remittere. v? i
dolge nob pec
cata. significat
quos operam
dar. vñ Indul
gere gule noli
q ventris ami
ca est. z in hac
significatiōe
sumitur in pro
posito cum dī.
filij patres zc.
C Exce quātus
decebat. In
hac parte expē
plo superiori i
ductus. Bo. hoc vicium luxurie sumimopere detestandū
concludit. Et duo facit. nam primo facit quod dictum est
quo ad cotum ordinatū. secundo quo ad inordinatū atqz
bestiale siue sodomiticū. ibi. (Et si qua.) Et dicit. ecce. i.
vide exemplo superiori qūm est deestabilis. i. labdobi
lis incurtus. id est accessus meretricum. qñ ipsa meretrice
nonaria: qz nouem penis punitur in inferno. vel dic nona
ria v? infra proximo dicaz. est ianna inferni. via iniquitat
percutio. i. punctura scorpionis. vscariuz. i. reticuluz sce
leruz. i. peccatoruz. puteus interitus. i. mortis tūc ē qz cor
poris. z si qua est alterius luxurie ignominia hoc est speci
es innominanda ob dedecus enorze illa spēs est grauioz
qualibet alia atqz deterioz of scelere. interitus autēz iacin
tin? i. i. iacinti illi? scolaris: fatqz iouinus: id est iouini par
tuncis: quoniam potius mori maluerunt qz hoc deformat
tatis vicio defedari. Et Notandum v? referet belinaduz
iter oia spectacula q delectatiōis in suis libidinib? admit
tūt deterius est turpium feminariū collegium p sōcio vicio
gregatū. ppriā enī carnē veditiōi expōnit: z plecto vite
fornicatoris viciū sibi acgrunt: que nec amāt nec amare q
unt: sed ex fedioz luxurie parte fce exacerabili cupiditati
subierunt. de bis Theodolus ingt. Qz robusta virile
uitate cadit muliebz. q. i. femia ipudica laqūs ē viri. z i
subdit. Delect assūqz qz crediderūt mulieri. Et itup gda3
Semia corp? opes alius viz lumia vocem. Pollit anichilar
neat eripit ozbat acerbat. z alibi. Corp? opes aliaz mortia
federa famā. Debilitat pdit necat odit destruit aufert. Et
harū amor teste biononymo z iouinianū pur ex dictis ari
stotel z plutarchi colligit. rōnis ē obliuio z iustie primus
turbās illia. altos z generosos spūs frāgēs. dolēqz que
rulosos iracundos temerarios facit: quapropter non ime
rito fugiendus est. Demoflētis exemplo. qui Tardis me
rettricio mām locopalpans qñitū qz hoc est qz ait mil
le denarys. qz demoflētis. ego pēio tāto doloze nō emo.
z merito. nā stultū ē emere pēcio cui dolor succedit. Item

Nonina q possunt
accipi in actiua & pa
ssiuā significatione

pruritus

judulgero.

De meretrice qz multa
malitia & viciis

f. i. ianna fgo.

De muliere malis q opat
luxuriam amor mulieris

3 zelotipus quid significat.

que inuentione dicitur
vicia

De vitiis

De speciebus
de gulo fitis loca.

De malis q. causis
fingitur viciis.

nonaria meretricis est. v. dicitur a nona. q. ante nonam non li
cebat ei exire de prostibulo. ante enis illas boia mos erat
antiquis de comodo reipublice disputare. quare vetitum
erat meretricibus vsq. binc latere ne iuuenes ad turpes
delectationes inclinarent. Item viscarium a visco venit
quod gluten est quo aues capiuntur. Inde viscarium. Tre

ignominia i
fama est qm con
tra nome. Est
etiam peccatu
tam sceleratus
vt nomiari de
testabile fit vt
in ppositio. Co
mestationibus
z ebrietatibus
In hac parte.
Boetius post
q. primam lux
urie speciem
detestanda co
monuit: nunc
facit b ides cir
ca luxurie spe
cies altera que

nouissima subministrat. Comest
ationib. z ebrietatibus secunda
species luxurie dotata permixta
tam tanq. causa ad catu. cu. p. d. i
cta gaudet sustineri. Propter
coitu eni fit ebrietas relatiue: nec
non z ceteroruz vicioz gene
ra. Tunc aut modice sumptui
intellectui vt ferre acumen: no aut
modice supra rones turbat: intel
lectu ebrietas: memoriaz enervat:
obliuione imittit: erroze ifundit
ad ignorantia perducit. Abi. n

ac conseruat: sic eius immoderata neceffe est vt eas corru
pat. Laudea e ergo summodere a scholasticis imoderata
crapule frequentia ne illud psalmiste eis obyciatur. Tur
bati sunt z moti sunt sicut ebrius z omnis sapientia corru
deuorata est. Copia enim ciborum z potum vt refert se
neca subtilitas impeditur. quoniam teste bieronimo epi
stola. 6. no est

ebrietas ibi furor dñatur. vbi fu
ror dñatur: ibi nulla sapia s. in si
pientia puagat. Bui. at rationis
quotidiana patet ereple z x. m
tu strimeta. Que et pestis s. o
te vinoso deterior: q. si studere
neqat: ceteros gymnasijs biare
volentes corrodit: erroze litis co
fouet. vl. pugnis celus op. orat.
Q. quis permixtio studentibus
est cu dissoluto. Eyciat ergo ab
integritate consortij tales pudent
tum discretio ordine irregres

eiufdes bonia
vina degusta
re ac ppter
intelligere. Cra
pula nempe
nerem excitat:
cum veter me
ro estuans cito
in libidines de
spumet. 35. di.
.i. Et sicut ve
nus mente ob
nubilat. fit et
crapula ipsam
offuscare neces
se est. Absti
gi tur a schola
stici viri crapa

comestationibus atq. ebrietatibus expletur. Et diuiditur
in duas partes. nam primo facit qd dictum est. secundo co
parat hanc secundam luxurie speciem ad primam z terti
am. ibi. (De autem.) Prima iterum in duas. primo per
suadet ipsam fugiendam atq. detestandam fore cuiuslibet
z hoc in semetipso. scdo facit hoc idem i alio. ibi. (Que et
conforte.) Prima ad huc i duas. pmo intentu suum ponit.
secundo conditiones detestabiles ebrietatis insinuat. ibi.
(Non modice.) Prima super i duas. nam primo facit qd
dictum est. secundo quoddam documentum valde ad se
quentia subnectit. ibi. (Unum aut.) Et dicit q. scda spes
luxurie dotata comestationibus i. comestationibus supflui
is z ebrietatibus. vult dicere q. secunda spes in volupta
tibus gule consistit. sicut prima in coitu. voluptate gaudet
sustineri cum predicta specie. i. prima. permutatim. i. ordi
ne permutato sicut causa ad causatus. Et rones assignans
dicit. quoniam ebrietas fit propter coitum necno propter
genera ceteroruz vicioz. z hoc relatiue. i. reciproce. quonia
sicut ebrietas propter coitum fit. similiter quoq. z coitus
propter ebrietatem. illud quidem z propter finem. hoc au
tem in genere cause efficientis. z documentum subiunges
dicit. Unum autem modice sumptum videtur. conferre
acumen. i. penetrabilitates cognoscendi intellectui. z de in
de conditiones ebrietatis connumerans dicit. Unum au
tem sumptum non modice sed excessu perturbat ratio
nem ne verumcernere possit. intellectui ebrietas. i. obtusum
reddit in speculatione rerum atq. substantiarum. memo
riam enervat. i. extenuat z destruit. quoniam obliuionem
inducit: qd ad memoriam referas. errorem infundit quod
ad ratione applica. atq. ad ignorantiam perducit: quod intel
lectui cōforma. Et rōnem boz annectens dicit. quoniam
vbi ebrietas ibi dominant furor. nam teste quidio i libro
de arte. Vina parant animos faciuntq. calozibus aptos.
Tunc veniant vires z pauper coquina sumit. sed vbi furor
ibi nulla sapientia: fed insipientia periuagat. quonias fa
pientia non furore: sed manifestudine possidet. sedendo
enim z quiescendo aia fit pudent. Aristoteles. Duius au
te rōnis patet exempla quotidiana: atq. exinde supple pa
ter non immerito detrimenta. i. minorazenta virtutum.
C. Notandum sicuti moderatus victus bonestatem cor
poris sanitatem quoq. atq. mentis prosperitatem causat

nam veteres cum parsimonia vixisse leguntur. Socrates
temperatissimus exiit z vnica refectione ferotina coten
tabatur sciens paucis minimisq. naturam contentari. ni
hilq. viro isto congruentius arbitras sobrietate: qua corpo
ris ac metis prosperitas roboretur. Inde Eunodius. sobri
etas semper studij referatur beneficio. Nulla fides lenis
integra nec dubys. Amplector fanas que dant bona semi
na frondes. Post culpas anime sūt holocausta dei. Et A.
Helius libro primo inquit q. parsimonia apud veteres ro
manos z victus atq. cenarum temeritas non solus domo
stica obseruatione ac disciplina: sed etiaz publica aiadue
sione legum custodienda est.

C. Que etiam cōsorte vinoso. In hac parte Boetius ostē
dit summodere fugiendam hanc secundam luxurie speci
em precipue consistentem in confortibus: propterea quo
niam magnum studiosis ipsis consocj crapulosi atq. vi
nos inducunt studij detrimentum. vt in littera. Et dicit.
Que pestis id est quod viciu deterior est conforte vino
sordidat pleno vino: quasi dicit nulla. Et rationem adno
tens dicit. quoniam vinofus confortis si studere nequeat.
tamen corrodit: id est impedit viciu ebrietatis ceteros vo
lentes inbiare: id est intendere gymnasijs: id est scholasticis
exercitijs. aut enim errorem litis fouet: id est nutrit. vel sal
tem celus: id est percussus pugnis orat. i. depercatur opes.
q. d. quicquid vinofus ille agit at ferat. i. quicquid time
quetur atq. ceteros torquet. Q. deus. exclamatio est. q. is
permixtio. i. perplezio atq. desolatio est studentibus cum
tali vinoso. Ergo discretio pudentum supple scholarum
eyciat: id est repellat tales: scilicet vinofos ab integritate
confortij i. societas. z hoc ordine irregressibilis: vt scilicet
band. i. nequaq. reuertat. z supple reyciat ipsos non tēpo
re ebrietatis: sed terminato. i. usq. ad sobrietate reuerfi fu
rint. C. Notandum s. ebrietas plurima mala operetur
vti superius iam exposuim: sed habet tamen bonicia vt
ipsa mentem ebriet. secreta reuelat. gestusq. deturpet. cio
quum enim scandalizat. nūc lites generat ac corporis vi
res extenuat. cadere iubet. bene agere prohibet. requi
em impedit. sensum alienat. obliuionem inducit. libidine
mouet. naufragis pronocat. vsum minuit: et ab omni virtu
te hominem destituit. vnde Qualiterus in alexandrideos
Rationis vile sepulchrum ebrietas. hic Seneca epla. 22.

De malis q. causis
fingitur viciis.

Nihil aliud est ebrietas q̄ voluntaria infania. omne viciū intendit & degetit; verēdū remouet. vba dubia; oculos incertos; gressum errantē; vertiginē capitis & cetera h̄s causam sero oia prinitunt ebriofis: idē mane obliuioi tradunt. vnde Martialis coquus. Omnia prinitus cois tota nocte bibisti. Non faciant quēquaz pocula nostra reum.

Bene ergo dicitur est a boetio florere vicio nil posse deterius existima. Item vino sus. nola. um. i. vino plen⁹ ebri⁹ vlt ebrioz. sus. & comparatur. cui⁹ sup larius. plan tus ponēs ait. Quid opus ē vbiis. viciōssima ē. ¶ Dec autē. In hac pte Boe. hāc speciem luxurie ad pumaz & ad tertiā cōparat. Et dicit q̄ bec spēs. i. q̄

i. concensationibus & ebrietatibus share pbatur est pambula. idē ante fecozia pme. i. species que in cortu p̄sistit. Et rō bulus fumit ex antedictis: cum ingit ipm coyus ex ebrietate causari. & eadem bec secunda species est pedisse quā. i. cōcomitās & famula appetitina. idē desideratina posterioz. i. tertie spēs luxurie que in veltiū ornatu ponitur. Et inde cum bec ita sint exclamando cōtra hoc viciū inebis dicens. Quantum erroz ebrietas ipā imittit in mentem discipuli nisi castiget. i. refrenet & restringat ad vnguez. i. ad plenū freno sobrietatis.

¶ Tertia vero luxurie spēs. ¶ In hac parte Boetius post pmas duas luxurie spēs detestanda tertiaz ipaz fugendam offit. Et diuidit bec pars in duas. nā pmo docet tertiam ipam spēs fugerēdā verificat dicta sua exemplis. ibi (Luz quonda) prima ad huc in duas. nā pmo ipaz fore fugiendā ostēdes circa quos ipa pncipaliter versat dēmonstrat. scōo vero in gbus consistit declarat. ibi. (Dec aut gaudet) Et dicit pmo q̄ ipā tertia luxurie spēs ē cupiscētia. i. cupiditas quedā q̄ inbiat. i. itendit onatib⁹ atq; consistit. i. est. maritata. i. coniuncta pgeniei potēz. i. magnum et diuinitū onatibus. dico q̄bus tuta facultas. i. status pauperatis cedit. i. loci dat inicitā. i. nō supata coz venitate. ¶ Florandum q̄ bec tertia spēs luxurie q̄ ornatus ibiat nō nisi extollentia est aut corporis ornatum & que cozporis sunt faciliēt aut rādez vestimentoz. q̄cūq; tamen si sup̄bia quedaz est atq; vanagloria. que vni solatio in iugurtino videtur. sicut etiā experientia comprobatur cōmune plus nobilitatis malus est q̄ humilitū. humiles nōq; casus paupertas inhabitat: feritq; fumos fulgura montes. paupertas inquit tuta que vestem non appetit cozporis sed animi affluentia. de qua victum est per poetaz. ¶ Vere tuta facultas. pauperis angustiaz laboris. munerā nondum. Intellecta vlt.

¶ Dec autem gaudet. ¶ In hac parte boetius. ostendit in gbus bec tertia luxurie species vltiplurimum posita ē. Et dicit q̄ bec tertia luxurie species gaudet in frequenti varietate vestium atq; eoz sigillatione. idē pictura mem-

bratim. i. de membro ad membrū. & supple gaudet polire. i. ornare cesariē. i. capitis comā. & ppe viroz est. vt dicit bugutio. beneficio peccinis. i. illi instrumenti. atq; tortuositare calamistrū. i. illo instrumento tortuoso ab effectu cum ad crispandū crines pncipaliter exogitatus sit. & gaudet la sciuri. i. luxuriari vel lascine se gere diuersitate flomz

q̄ suā fūco perfundere. non aculeq; frequēti castigatiōi inbiare. sinum aromatibus adimplere. gēmanis collā monilib⁹ & parozū cingulis ventrez castigati plebi ostendere. rostratis tabulatisq; calceis vt regia icedere: colloz elato: gutture inflato. supcilio multato: oculo ipudico. fastuosoz iceflu semicirculārter icedē gaudet. rarit atq; parioz modestis sermoib⁹ apulari. appositisq; cibarijs oia fastidire: libib⁹ fūerēs: p b̄is affines: cruciatib⁹ ignotos affligere. vltio raroq; scolis ite resse: parioz pdesse. pmo tūdes

cultelli ad radendum barbas ordinati. Et dicitur a nouo. as. q̄z hominem nouat. vnde indicum. i. Nouacula non ascendit super caput eius. Et palmissa. quasi nouacula acuta fecisti dolum. & gaudet adimplere sinum. idē q̄z mium suoz aromatibus. idē rebz odorisferis. Et dicitū est ab ara aroma. quia aris impositum diuinis inuocationibus aptum. Et etiā aroma in alia significatiōe vnguetum quoddam preciosum ex ture myrra nardo calamo cinamomoq; compositū. vnde versus. Cōterebz myrram nardum calamum cinamomus. Cōterebz tūbz myrram nardum calamum cinamomus. Ite superinfundas oleum sic fiet aroma. Et sequit in littera. Et gaudet ostēdere plebi colla ornata monilib⁹. illis onamētis gematis. idē plena gemmis ventrez castigatum. idē restrictum cingulis. idē baltheis partib⁹ illarum gentium. q̄a partib⁹ cinguli illi preciosi romā adducebant. ¶ Dōnile. vt dicit Jfidorus onamentoz ex gemis idē q̄z soler feminari pendere collo. hoc etiā serpentum dicit. q̄m cōstat ex ampbouulis quib⁹ daz aureis & vāz gemmis in modū facture serpentis. Sumit tū pio quolibet onamētum. Et sequitur. etiam gaudet icedere calceis. idē sotulāribz rostratis & tabulatis. idē depictis vt regina. Hā. dēq; icedere collo elato. i. in fastum eleuato. gutture inflato. supcilio. i. illo ordine piloz qui sup̄a oculos ē multato. idē truncato vel p̄scio. oculo ipudico. idē lasciuientia: & ad quēlibz circūgiranti & fastuoso. idē supbo iceflu. idē transitu. gaudet insuper ampulari. idē verbis inflatis superbie atq; sergēpidoz vti et illis raris et sermonibus parus modestis. imo temperatis penitis. et appositis cybaris gaudet fastidire. idē fastidio habere omnia supple apposita. & gaudet affligere seruientes libib⁹. idē rixis cōtinuis. affines. i. vicinos p̄bis. atq; ignotos cruciatib⁹. gaudetq; itere scolis raro. & si aliquando tū vltio atq; p̄z pdesse si festinat ab eisdē abesse p̄mo p̄bis & alius multis cōmōt. Boe. q̄b⁹ bec tertia luxurie spēs deducitissima idē inebdē h̄ ipam exclamar. Q̄tis ex vicij enormitate & q̄ta ex ei⁹ magnitudine ē p̄mizio vicioz. subaudi in hac tertia spe fastidio. i. q̄z borere

seriati. i. i. fer. to postq; et gaudet perfundere. idē perfundendo tingere gulā. idē faciem. Et hic pars p toto posita ē per sino. docē. fūco. i. colore ficto vt etiaz lupat capitulo primo expostum est ieo loco q̄ de logica sopbi. slica of. vultu q̄ mulieris ruz cooperata ē. Etiaz gaudet ibiare frequēti castigatiōi nouacē. bui⁹

aroma quid sit

monile.

spere tenere tedere. idē obalia z b fastidius z fastidio-
sus. ¶ Cū qdā tpe. In hac pte Boe. qta ex bōvicio mala
eueniant exemplo corroborat dicē. Cum ego boe. qdam
tpe recepisse me atbenis i hac. f. vlti schola grece cā dīce-
di isperi. Hanimedē filiū pirri dictatois laboratē oibz
pdictis. q. f. Hanimedes nimia huius vici fedat. laciuita
neciens qmō

se gereret icel
fit qnq. i. nūc
pedulis. idēst
fotlaribz de
super cōfictis
z limbari. qn-
q. i. nunc cali-
gis maculatis
i. diuerforum
colorz macul
perfrictis. at-
q. pēstut elar-
tus tibys ce-
dris. i. ad mo-
dū cedri cre-
ctis pedibz nu-
dis. q. p. z vt
stomacatus. i.
timore super-
bie iflatus im-

abesse festinat. ¶ Qualis quāzāz
q. vicioz est perimtio. Cū quo-
dam tpe me atbenis causa dīce-
di recepisse. Hanimedē Pirri di-
ctatois filiū oibz pdictis labo-
rantē isperi. qui qnq. pedulis li-
baris. qnq. caligis maculatis. per
horā cedrinis tibys elar. nudisq.
pedibz pēstut. ariopagūz vt sto-
macatus isperi. Laureoz sepissi-
me puidi ne mibi insurgeret quia
alienigēa eram. Quid plura di-
cāz. ad tāzāz licet iuitus deuenit
iopias. q. ea que pri. fastidiendo
pēstut. mendicans corrogando

Um autē discipulū. Hoc est tertiū capitulū
huius totalis libri. In quo Boe. postq. in pce-
dentibus docuit qmō pma oblectamēta scho-
laribz ipsi ministranda sint atq. q̄liter tam
adulto. z scholarū elatio magistru subdēda
est atq. discipline iūgēda. nūc vō demōstrat

cōposuerit fortune meatu pmi-
taro. f. bec baccen. dēā sufficiat.
¶ Capitulū tertiū.
¶ Atq. autē discipulus ad
pfectōz tēdere teneat
effectiua cām pfectio-
nis vtpote p̄munitatis
p̄stātia. prout facultas suppetit
mētī dinoscat ip̄mire. Quid
n. in dilectiois opusculo lucidit.
constantia. Quid inconstātia
nequius. Prima parit. secun-
da parra dissoluit. Prima p̄o-
cedit. scda retrocedit. Prima
colligit. scda collecta dispergit.

nam p̄mo p̄mittit intentū suū. secundo exemplū ip̄m in-
constantie introducit. ibi. Cum in gymnasio. p̄ma in
vitas. nā p̄mo ondit ipam cōstāntias sūmopere amplexā-
dam. scdo ipm cōparat ad inconstāntiam. ibi. Quid enī luci-
das. Et dicit. Cū discipulus ipse teneat tendere ad p̄-
fectionē dinoscat. i. cognoscat ip̄mire. i. q. ip̄mire de-
beat meatū cām effectiua p̄fectionis. vtpote. i. cōstā-
tias cōtinuitatis supple in studio. bec enī est q. opus ince-
ptū p̄ficat atq. in optatū p̄ducit. vñ illud vulgare sim-
p̄tū est. Continuatā vigent. discontinuatā peribit. ¶ No-
tandum qm̄ nullus opus laudabile aut iter coronata me-
rita cōputandū putat f. cōstāntia cōtinuitatis atq. p̄-
uerantia abesse noscat. qm̄ vbi cōstans q. p̄manet sui
operis p̄ciū adipisci meret. Legitime nāq. certant atq.
vīq. in fine p̄seuerantī corona dabit. No. n. ex actibus
sic nudo generat habet. nisi affuerit operis p̄seuerantia.
Stūdēdū est q. p̄seueratē cū iter occupatōis būanas nūc
delectabili. q. scias iugiter meditari. varietates p̄eplari
atq. acūb. dīctariq. f. q. inq. nō sp. studio itendere te.
posse cū z ipsi interrūpere alijs necē est. Duic dubitatio-
p̄spōdes dico oibz. i. agēdis modū fore adhibēdū. vñ p̄-
ueres nō ois vt laboribz. i. cēstātē assistas. sufficiat. si p̄mo
studio ip̄o itedere neqas saltē dūz itēdis diu p̄seueres vt
bit. qdē i aio tuo radicet. iuxta illud seneca i edippo. Qd
sepe fieri nō pōt fiat diu. z b ē qd ait q̄ntilian. li. 4. de illi-
tutide oratoria. P̄seueratū saltē ēq. sepi. z f. vires de-
ficiūt. aio tū itēdēdū ēq. libil. n. vt i tra boe. subdīcē luci-
di. i. opusculo dilectiois ipa p̄stātia. i. p̄seuerantia. z p̄mū
nihil negus icōstātia. qm̄ p̄ma parit. i. acgrit p̄fectōz ip̄i
discipulo. z. f. icōstātia parit. i. acgritia dissoluit. li. 4. de p̄-
ctōz p̄cedit. z ab ip̄a recedit. p̄ma colligit. i. accumulāt
p̄fectionem. secunda collata disp̄git iuxta vulgare B.
Continuatā vigent discontinuatā peribit.

¶ Cū autē gymnasio iudicat. Dec ē scda p̄o p̄ncipalis b.
capituli terti. In q. Boe. q. de icōstātia i cōparatōe ad cō-
stātia p̄miferat nēc ea ipa exēplo p̄firmat. Et diuidit bec
ps i duas p̄tes. i. fac qd dēn ē. in z. ex. exēplo p̄posito
ipam icōstātia penit. fugiendā cludit. ibi. Sit q. p̄ia
adbu. i. duas scdm qdrupler gen. dīuersionis z mutabi-

Alienigena dicitur

limbore.

De cedro.

¶ Capitula. III.

litis ipsius icōstātie filij scōa ibi. **(Tandez mercator**
2° ibi Cratonisq; studij q̄ra ibi **(Lū** igi istaz qōnū
 Et pmo dicit ipse **Boc** introducens ipas icōstātia sine
 inconstantie filij hoc mō. Cum nos boen^{de} decreuissē
 inuidare. i. vacare gymnasijs. i. scōlaasticis exercitijs. atq;
 durim^{us}. i. reputauim^{us} dignū obtinere vicem. i. q̄ obli-

Cum atq; gymnasijs isudare de-
 creuissēmus magistratuzq; vice
 dignū durim^{us} obtinere: filij icō-
 stātie: imo vtrv^{us} dicā: ipsamet
 icōstātiā fortuna nris assigna-
 bar pceptis ibi uenduz. **Qui** la-
 tiris inbiabat pceptis mien-
 sumus. **Historiographis** pcepte
 diuinus. **Elegiacis** annus. **Ra-**
 tione vero differēdi **Aristotele**
 lamentabatur nocturnus. in edi-
 tionibus philoſophicis mensur-
 nus: duodecimq; tabularuz cō-
 pilationibus quasi instantane^{us}.
 Omnis siquidem in breui ex-
 plicat fastidius. **Si** vero libro-
 rum inspectioni cōiungat scriptu-
 re aliquantū indulserit: q̄ pluri-
 res per horas inspexisset: nullig

rit^{us} insulsi. i. factu iundātis ponti. i. maris cupiebat esse
 ozolan^{us}. qd vltra deficere legumine supple ad feminā
 dumhrāstulit se exercitū militie. z ampli^{us} visis iurib^{us}
 hostiū pm^{us} cōmendabat terga fuge peligens cū dēdeore
 fugere q̄ cū bonore corp^{is} i victimā exhibere. **(Notan-**
dū **Doz**. i. sermoni^{us} hoc gen^{us} icōstātie atq; mutabili-
 tatis loquens
 ita iquit. Qui
 sit **Ad** ecenas
 vt nemo quā
 sibi sit. **Seu**
 ro dederit seu
 sors obiecit
 illa **Lō**tenus
 viuat laudent
 diuersa seque-
 tes. **Q** fortia
 ti mercatores
 grauis annis
Adiles ait ml^{us}
 to contractus
 membra labo-
 re. **Lō**ra mer-
 cator nauem
 iactātib^{us} au-
 stris: **M**ilitia
 est porio. qd
 n. cōcurrat bo-
 re. **Mō**meto
 cita mos ven-
 rit aut victōia
 leta. **hec** ille.

insulsi. i. fluxus sunt
 quosdāque sunt et in
 ta aut fluctu a nōne
 mōp pūndant.

bar bifstiozigraphis. i. bifstiozium scriptozibus sic dictis
 ab bifstioz z graphos scriptura. perſepe cōpositū est. i. se-
 pissime diurnus. **Elegiacis**. idest scriptozibus elegiarum
 annuus. i. per annus. vero pro fed lamentabatur. idest la-
 mentando inbiabat z cōquebat **Aristotele** nocturnus.
 idest sola nocte: hoc nō nisi sola ratione differendi. idest
 disputandi cogente. **Non** diffinitio^{us} quoq; philoſophicis. i.
 in libris pſie atq; in compilationibus. xy. tabularū quasi
 instantaneus versabatur. ynde **hec** lex. xy. tabularum to-
 tius iuris origo fuit secundū glo. instituta de iure natura
 li. gen. 8. ex non scripto in versiculo. origo. z. ff. de origine
 iuris. l. y. §. i. **(Et** dicitur lex scripta in duodecim tabulis
 quarum. z. a ciuitatis arbeniensium et lacedemonioz
 a. x. vis fuerunt allate. **Et** due ad illarū declarationem
 per coide postea addite. vt vult glo. i. c. moyses. de iudeis
 dif. 7. **Not**us aut in breui fastidius erit. **(Notan-**
dum q̄ hic icōstātie fili^{us} a **Boetio** in argumentū itro-
 ducit. similis illis extitit q̄ vna die vota ieiuniorum cele-
 biant z altera studio ips dispensant. ozare nūc pmittunt
 z cōtinere in postera pōndant de qb^{us} in epistolis **Doz**.
 ti^{us}. Quos petyt spernit repetit quos nuper amisi. **Est**uat
 z vite dēducunt ordine toto. **Alibus** vtrq; pdesert plus
 si studeret in bonis ceptis aios suos cōtinuare q̄ sic noui-
 tati dēderia poluere. sicuti eni bon auctorizante vul-
 gari. Nō fuit insutus lapis per loca volat^{us}. sic neq; anim^{us}
 pluribus ac diuersis nunc bis illis nunc aduerſa doctri-
 narum scōlaicus pullulare prohibet.

(Tandez mercator icepit esse) **In** hac parte boc scōm ge-
 nus diuersionis atq; mutabilitatis icōstātie filij ostendit
 dices. **Idē** icōstātie fili^{us} cū oia supradicta sic vt pmissum
 est fastidierat. **Idē** ad secularia negocia se trāsseret ince-
 pit eē mercator nauigio. idē gōpme noctis spacio puoca
 tus in biati nautae. i. vomit^{us}. z hoc cogēte. i. illigāte. senti-
 na. illo loco i quē nautis supfluitates rēpiūt. z omū prer-

(Cratonis quoq; studij) **In** hac parte boc. tertij diuer-
 sionis atq; mutabilitatis genus inconstantie filij ostendit.
 Et dicit cum ipse inconstantie fili^{us} tam ista q̄ pcedētia
 fastidierat. diuertit se postea ad cratonis illius philoſophi
 studia. cuius cratonis capacitas femicirculi subaudi
 thedrē formidabat multis questionibus. ynde crato ille
 quandoq; habebat cathedram dēsuper in modū femicir-
 culi arcuatam. in qua arcuatōe multa questionū genera
 triplici spacio cōscribebantur. **Et** diuidit **hec** par in tres
 partes scōm triplicem questionū in sede ipsa cratonis de-
 scriptarum locationes. scōa ibi **(Circuli** mappa scōi) ter-
 tia ibi **(Ultima** femicirculi planicies) **Prima** harum in
 7. scōm. 7. questioēs in ipsa pma femicirculi planicie de-
 scriptas put ingt in 1^a. 7. attitudo superioris circuli for-
 mata. i. disposita planicie. i. scōm planiciem. zodiaci arrh
 sit. sup. intuentis. dragnis. i. qōnibus. septēplicitibus. i. se-
 ptem manerierit. **(Notandū** est q̄ auctor iste dicit ips^{us}
 femicirculū in sede cratonis fore latū ad zodiaci formas
 dispositū vt euntare faciat illud icōueniens q̄ obici poss^{et}.
(Circulus ē linea. s. linea est lōgitudo sine latitudine atq;
 pfunditate. qd hoc excludēdū dicit ipam femicirculārē
 latitudinē formātā ad modū zodiaci z zodiacus. i. z. gra-
 duum latitudinē distenditur: vt sic circulus p superficie
 circulari non pro circūferentia capiatur.

(Prima vō italis tractatio) **Dic** ponit pma qōnē i supe-
 riori pte femicirculi sede cratonis descriptas: z dicit. **Pr**ia
 tractatio italis i hac sede q̄stuit vtrū dñatio. dē a q̄clū
 ac rota nā dēpēdet. i. z. meta. ip̄i celi empirei posset ossa
 scari. i. lobūbari aliq̄ nā participare terrenitatis. i. corru-
 ptilitatis. **(Notandū** duplex ē bñ^{us} tituli qōnis expōsi-
 tio. vna qdē pboz assertio icōgrua. altera theologice veri-
 tati ppinq̄. **Et**us aut q̄r q̄lla assertio cōplectit mēē ē.
Utrū dē ipse cogitare possit viciat: hoc nobilitari vō
 repugnet. **Ad** cui^{us} pte pma p̄ rñso q̄ sic. nam quāto aliq̄

ded. aut. optime hanc
 mōz questionem ac q̄ dē
 mōz auctoritatem

Etus actua est fortior tãto in remotiora sua actione exte
dit: vt et in sensibiliu actiõib' appet. vis aut diuini intel
ctus in cognoscendo res similes vtut actiue intellect'. n. di
uinus non recipiendo a reb' cognoscit: s' magis per b' q' eis
issuit. cū igit sit infinitus vtutis in intelligendo: q' ei' cog
nitio vlt ad remotissima extēdat: s' gradus nobilitatis

et vilitatis in
oibus entib' natura possit obscurari / Scda
vtr spiritus vitalis seruit terre
ne fecis abitu queat nature sub

finite nobilitatio. ergo quātumcūq' viliſſima in entibus
deus ppter maximā vtutes sui intellectus cognoscit. neq'
bec veritas repugnat. ex dictis pbi. ii. meta. nam ibi inten
dit ostendere q' diuin' intellectus nō intelligit aliud a se qd
sit sui intellectus perfectio quasi pncipale cognitū. 2. scdm
hoc dicit q' vilia melius ignorant q' cognoscant: qñ. test
alia cognitio viliū q' nobiliū 2 viliū cōsideratio nobi
līm cōsiderationem impedit. Nec tamē vilitas cognitōz
in cognoscendo redundat per se. bec est. n. de rōne cog
nitōis vt cognoscat pncipalē spēs cognitū scdm modū sui.
per accēs aut pōt reducere in cognoscatē vilitas cognitō
rū: vel eo q' dū vilia cōsiderat a nobiliorib' abstrahit cō
gradiō: vel eo q' ex cōsideratio viliū in aliquas debitas
affectiōes inclinatur. que qdem oia in deo esse nō possunt.
quare etc. Et huc psonat qd d' sapientie. 7. de diuina sapie
tia q' attingit vbiq' pp suā iudiciā 2 nihil inqnatū incurrit
in illā pōt etiā titulus questionis intelligi vt querat vtutis
deus possit sibi assumere humanitatem. Et ad hanc satis
respōsum est Joannis pmo. Et verbi caro factus est. vbi
qro pro boie sumitur scdū Aug. Supponēda ergo ē
pari ista questionis affirmatiua apud fideles veluti fidei
xpiane principalis fundamentum.

Secūda vtrū spiritus vitalis seruitus. / Dec est secūda
questio pme partis semicirculi cathedre cratonis cui' ti
tulus sicuti 2 pme duplicē recipit interpretationē. quare 2
duabus responsionib' absoluitur scdm pma expositionē:
questionis totalis mēs est. Vtrū sub iustā sepeate vti sunt
angelus atq' demōes humana corpora assumere possint
scdm vtrū scōe expōitiōi conueniant vti sonare videtur.
Vtrum aia ipsa intellectua corpori humano vniri possit
vt forma. Quo ad primā qōis expōitiōē ista boc mō
supplenda est. Scda inq' qōm in supiori pte semicircu
li positā bec est. Vtrū seruitus. i. famulatus vitalis spi
rituū. Angeloz deo famulantū aut demonū: imo ipse
met spūs queat. i. possit denigrari. i. obscurari vel detegi
aut circūdari ambitu. i. circūiri vtrū vestimento terrene se
cis. i. corporis 2 hoc subsidio. i. auxilio nature. Et ad hoc
respōdendū ē q' ex diuina gmissiōe tam boni q' mali spi
ritus corpora terrena assumere possunt. De bonis gde ma
nifestū est in diffōia thobie 2 pcpue. ca. 12. vbi dcm ē ange
lum ipm rapbael comedisse. q' vtiq' act' corporis ē. De
malis s' manifestū est in icubis atq' succubis: quos pilo
sos gda vocat. sunt enī demōes lupulosisimā pmissiōe
dei ad opprimēdas femias vel se supponēdū. vris corpa
assumit. Sicuti q' istis sic 2 reliq' pculdubio vel ad ten
tandos bonos vel ad castigandos malos assumere corpa
pmittit est. Demonū. n. tota intentio est aut ad bonoz sati
gationē: aut ad maloz retentionē: q' 2 elementa sepe
pcurat. repēlēt a mari 2 i aere sepe cōcitāt. fruct' ter
re corripit 2 deuastāt. Apocalipſis. 7. Afflictiōes enī ius
toz q' pperit. s' si a deo pte nō accipit ad tētiōis
articulū nullaten' cōualeſcūt. Quātū vō ad scdm tituli
expōitiōē ista bec sonat. Vtrū seruit' vitalis. i. vitas tri
bues spiritūū. scilicet qat denigrari. i. vniri 2 vestiri vt for

ma ambitu terrene fecis. i. ipso corpore. auxilio nāc. i. nalli
ter. pzo cui' solutiōe notādū ē iter phos diuersas de bac
re extare opiones. nā vt refert aristot. pmo de aia. 2 meta.
Plato posuit intellectū vniri corpori nō vt formā materie
s' vt motorē mobili: eo mō quō nauta vnit nauti atq' itel
ligētia oib' nō p modū informatiōis. s' p tractū vtutis qñ

sidio denigrari. / Tertia autēz an
iudaice trine diuisioni polozum
an aristotelice simplici accēse

ynum per se cōpositū ex corpore 2 aia intellectua: sed est
ipsa aia intellectua vtens corpore sicut bō vti idumento.
Cōmentator aut. 3. de aia inq' q' cōplāat nobis intellect' p
cōtinuatiōes intentiōis intellecte. q' eadem est intentio in
formas intellectū 2 vtutē imaginatiuā sed q' be postiores
ipertinentes sunt vt p3. pma. n. ipertinentes est tō qñ mo
bile nō b3 ēc formaliter p motorē: q' ēc mobile pus ē nalli
ter in actu ante q' moueat. qd nō. mouet est in actu. s. p3.
ficioz. sed bō b3 esse formaliter per intellectū vt liquet. g
aia intellectua nō vnit' corpori vt motor' vt voluit plato.
neq' ēt vnit' ipi per fantasmata intellecta actu vt vnit' cō
mentator: p'obatur. spēs intellecta cōparat ad fantasma
sit spēs visibilis ad colores scdm cōmentatores. z. 23. de
aia. g. similis est cōtinuatio intellectus possibilis per spēm
intelligibiles cū fantasmata in nobis. 2 potētie vñue per
spēm. visibilē cū colore in lapide. sed bec cōtinuatio nō fa
cit lapidem videre. g. cōtinuatio intellectus possibilis i no
bis cū fantasmata nō facit nobis intelligere. ergo rēg're dicē
dum est cū aristot. q' aia intellectua vnit' corpori substantia
liter per informatiōes. ita q' est forma substantialis corpo
ris humani nō solū dans operari sicut intelligētia obiectē
ēc esse specificū 2 essentialē. p3 q' differētia specifica vñ
tūes aliquā spēm sumit a forma illius spēs sicut p3 ex mē
te pbi. 2. meta. dicentes q' aia sequētia mās nō facit
differētia in spē de aia sequētia formā. mō differētia
ppia boīs est rōnale. ergo sumit a forma humana. s.
rōnale sumit ab eo qd est intellectū 2 rōcinationē. g. itel
lectus est forma corporis humani. q' vt dicitur est in ira
seruitus vitalis. i. vitas dans. ipsa. n. aia actus est corporis
organici pbyci vitam in potentia habentis.

Tertia an iudaice trine diuisioni. / Dec est tertia que
stionum in superiori parte cathedre cratonis positari. et
talis est. An pōt' sit accēsendū. i. obteperandū trine di
uisioni iudaice poloz. i. celoz. an vō simplici partitioni. i.
diuisioni aristotelice. ¶ Notandum vtrū hīs bebatia tra
ditiōis ptra planetarum oib' 3. celos cōstare. i. celū stella
rum. celū aqueū sine cristallinū atq' celū empirēus. gbus
oibus superest celū ipm trinitatis theologi nostri autu
mant: qd idē est scdm rem cū deopiferis rōne. nihil enī
aliud est q' vtutis dei excellētia q' pter 2 ambit oia crea
ta. post boc celū empirēū est iter oia corpora simpliciā
nō bilissimū idq' a scis ignis nūcupatus nō ab aristotele
ppter corporale lūmē in eo diffusū: ad cui' intelligētiā
nulli phoz deuenerunt nisi forte iuxta damasceni sniam
illi solū q' dogmata moysi legētes ea sibi attribuerunt. V
celū vñiforme est qñ sit an multa necē ē vñi existerē. sic
q' nā multiforme necē ē vñiforme cōstare. Est q' ipsi mō
bile qñ vñiforme bōtate pncipās. ¶ S' forte d' oē cor
pus hīs motū sibi nālē. A deo vtz ē sup' ad gnatōes q'
dinatū. Empirēū at celū eleuētis et lūp hīs ordinē. Tertiū
vō celū aqueū ē siue cristallinū qd albert' opinādo conce
dit qñ iter doctores mlti de ipso sit diuersitas ex luce q' ex
stere sit ex cōplemēto sui 2 ex ppicuitate itaq' ex dispōne
māli. Et hoc pñm motui subiacer q' 2 ipm pñm mobile

7. mōmber oia de
potestate de mō mō

2. ex pñficio

apud astrologos precebat notari. Ipse pbi scdm sensu
solu loquens scdm rōne uenientia seruati sūt tū ex pte
motoris qd mot' ac' est vniuersitatis. post qd celū firma-
mentū ē qd aristoteles ī falso p' mobile opiat' ē. 2 nimir
falso: qm vt ambrosi' ait: pbi ille ī multis qd supra lunā sit
errauit: qre nimir si in b errauerit celū ipm pmi mobile
dicēdo qd b re

delcēdo nō ari-
cimus nō ari-
stotelice s; in-
daice assertio-
ni circa bosce-
los et potissi-
me theologo-
rum traditiōi
agefscēdū. 2
rō est qm spe-
reac celi oēs

habent quandā bonitatē pportionatā ipsi pmo. aut ergo
bnt ipam pportionatā sine motu: erit vtiqz nobili'. qre
celū ipm empirē atqz bnt ipam bonitatē pportionatā ipsi
pmo p motū: 2 b vel motu diuerso: erit ipm firmamētū
qd duplici mouet motu. g nec ē erit fore aliud qd b; bo-
nitatē pportionatā ipsi pmo p motū vni. hoc aut ē non
poterit celū empirē qd immobile est. neqz firmamētū: qd
duos motus cōtinet. ergo erit qd b; psum firmamētū ac
posterior' empirē. 2 hoc est ipm celū aqueus siue cristalli-
num de qd dicitur. 2 diuisiū aqz ab aquis rē.

¶ Quarta si iudicet. Dec ē qta qōnū ī supioris pte sedis
cratonis positā: q correlatio qdas ex tertia elicit. Et dicit
q si iudicet assertiōi agefscēdū sit qd triplex celū distin-
guam tū terminū. i. extrematē sit supioris celū eorum
celoz sūt ex ipis. l. cōtinuū vel finitū in ipis. l. contigū. vel
faleim qlibz. b. boz terminū sit figuratū. i. nō ē bna.
Si vo agefscēdū sit aristotelice traditioni q post plane-
tarū orbēs solū octauum circulū collocat: qre cū ptes ce-
li localr moueant totū ipm celū localr simū nō moueat.

¶ Quinta bāz qōnū dicēdo id bzeniter ipos celos esse
cōtinuos: nō solū celū supioris s; planetaz orbēs. Doc-
n. mot' ipse diuersus sperārū inuebit atqz de' optim' sic
fore disposuit. si ē nō cōtinuari pōt mobile cū immobili-
tis nec ipm pmi mobile cū empirico celo pōt solidari. ne-
qz ē octauū' circulus q motui diurno renitit ipō pmo mo-
bili quolibz ptiuat qd certe ipedit motus ipi' a primo
diuersitas atqz motuū multitudine. eades ē manerie ī pla-
netaz orbib' rōcinari pōt. tū ppter motuū eoz diuersita-
tem atqz id sperārū eccentricitatē qd qdem oia cōtinuati-
neqz figurā nullo mō permitit. Ad reliqua aut qōnē
facile p3 rñso. Ipse n. celū totū moueri ad aliū locum
duplī intelligi pōt. vltimo circulari. 2 dico ipsi totū moue-
ri simū: 2 semel ab oīte in occidē qualibet die nō se-
mel vel ipso motu rēto. Et dico q nullo mō cū mot' ille
p celū corpis sumā pfectōz ī celū cadere nō possit cū
pūi beat. scēqz ē illū absurdū: qd celū locū fore atqz va-
cūū: qd sūm ē: cū ē ipi' mibil sit neqz locū neqz tps neqz va-
cūū: s; ibi for entia optima vti dūctia qua pficiūt ī to-
to eterno. ¶ Nō figuratū. i. singulariter p vniqzqz sepa-
tis. 2 dicit q si singulari. p'ulcan' ipm a singulis accipit sit
ab hostiari. cōmuniter ergo figuratū p singularit' dicit.
vñ propheta. Qui finit figurat' corda cor rē.

¶ Quarta cur elemētoz? Dec ē qta qōnū supioris pte se-
dis cratonis q qrit. Rr. trāsmutatio elemētoz sit ptiua.
Ad bāz qōnū solutiōne notādū q elemētoz qdā simbo-
la sūt qdā dissimbla. Simbola bnt qd cōueniūt ī aliqz qli-
tate pma vt ignis 2 aer ī calido. dissimbla vō sūt qd nō cō-
ueniūt vt ignis 2 aq. Unō dico rñdens qōnū q elemēta iō

transmutant' ptiua: qm apta nata sunt ad transmutādū.
hec aut aptitudo puenit aut cōueniētia eoz ī qilitatibus
pmis. aut ex dicitate ānexa qd ē iter actiua 2 passiuā sp
existit. qre dcm ē qd ī simboliū bnt' faciliōz ē trāsmuta-
tione qd ē rōne velocitatis s; rōne paucitatis corruptoz
qm dissimbla pp dicitate ānexa cū trāsmutationē in-

grediunt'. S; dicit rōne pau-
citate corru-
ptoz ipz trāsmutationē fo-
re faciliōrem: qm ī simboliū
bnt' vñ so-
lū corripit vt
si ex igne gene-
rat aerisolum
siccatas ignis

corripit. si vero ex igne 2 aqua duo. caliditas 2 siccitas
nā q nō tanto laborat in trāsmutatioe simboloz sicut in
dissimbolis: qm in dissimbolis velocior pp dicitate an-
nexas vt dcm ē trāsmutatio sit. Et idē scōa p qōnū pme
pnt qm correlatio ois. i. b. c. l. q elemēta cōtinue trāsmu-
tent: vñ cōsistat. i. permanent numero eadē qd pus
erant vel nō. Vbi notādū cōuenit q aliqz ē idē qd pus
fuerat tripliciter intelligit. vno modo p'p'usime: q nec
in toto nec in parte est subalter variatus. 2 sic dē' vel in-
telligētē sunt eadē numero q pus fuerunt. scōa p'p'ie. q
pars pncipalior ē? nec in toto nec in parte ē subalt' varia-
ta. 2 sic bō est illū qd pus fuit. tertio large. qd dispōces ac-
cidētales nō sūt notabil' 2 sensibilib' variatē 2 sic deficiūt
dnt ē eundē q pus. Doc vñ dico q sit nulla entia iāz
ta sic neqz elemēta p totā suā periodū manēt eadē nume-
ro scōa mōz bnt tertio mō. ps. qz cuiuslibet talis noua for-
ma ptiual' 2 noua ptiualis mā acgrit: 2 illi depdūt: manet
enī p'p'is multitudine dispositiōis accidētiālū. qd si licet nul-
lū pedale boz elemētoz exis an mīllesimū ānū fuerit: tñ
hec elemēta dñr ptiue fuisse qd ptiua apparuit cōsimi-
lū qdā accidētiālū dispōnū in eis. ¶ Notādū elemētū
dñr qd elemētū ab ille. i. p'rimodiali mā. de'. n. p'creant ille
et ē ille segregant quatuor elemēta.

¶ Sexta cū vni elemētoz. Dec ē sexta qōnū supioris
pnt cathedre cratonis. 2 thema b ē. Lū vñ elemētū 2
rioz vt aq accipiat accidētales caliditatē: qre nō ē ignis
accidētales frigiditatē suscipere possit? Et ad hoc dicēdo ē qm
ignis inter oia elemēta maioris ē actiuitatis pp abūdan-
tiā forme qd fit vt oia alia in qb' nō tāta repit actiuitas s;
magis possibilitas pp abūdatiā mae qd subm ē trāsmuta-
tiōis atqz possibilitatis in sui nās facie reducere possit: q
cū tñ qd ad pperates appropatas pp dicitate qz p'p'as ē
ex pti' ē ipas p'p'as trāsmutare possit. neqz tñ ē alia ele-
mēta ī igne ita fortiter agere valet vt ei' caliditate ad fri-
giditate reducat: 2 b īnufficiētia actiuitatis phibēte.

¶ Septima an aliqz rē. Dec est. 7. 2 vltima qōnū circuli
superioris sedis cratonis q qrit an sit aliqz zona. i. bemis-
perū habitabilis alia a nra. i. nro bemisperio. 2 si sic tñ
erat p'p'ua natiuitas boz ibi habitantiū: clāclū sit ad
proplautū ad bas partes baidquaz declinasse. 2 in sup
sit accessus ad eas ptes atqz recessus. ¶ Nōndū qōnē
bāc p'p'as pp antipodes fore motā. vñ antipodes ppli sub
terranei sūt 2 nos pedes bātes: vt qdā putat. papas vō
dñt antipodes dcos ē qd 2 nri nri vestigijs putant. Qua-
re sciēdū p qōnū solutiōne antipodes exsistere duplī intelli-
git: vel vt ī bemisperio iferiori habitet. vel nobiscū ī nro.
qd ad pmi itellēctū dico āripodes nllō mō 3 nos posse qd
stere: qd bec p'p'as quā bemisperiū iferi' d'icim' agat totalr sit

¶ Simbolicū d'icim' q
q aliquis d'icim' q
nere quod p'p'is fice-
runt

¶ d'icim' elemētoz.

¶ qm sunt antipodes.

submersa. qre et septa terra d're co q oceanu circūābī. In
sulapz atlatides vocat. sic mare? cicerio i somio scipionie.
Dis terra q colit a vobis lateribz latio: pua qda isula cir
cūfusa illo mari qd atlatidū qd magnū qd oceanū appel
laris ēē. Cū q p illa submeria sit p'ns ēvt solū ea que ags
sup'eat: quāqz incolim? sola bitatide pagraf. qū vero
ad scōz itelle.

ctū vt ipi āti
podesit nro be
misipio bitent
v' salti bitare
possint n rōni
abonum est.
Non tñ scōm
fignozs lati
tudines q ab
austro i septe

trione ad maximū iuxta ptholomē snāz i so. gradū pte
dis qū directā p'positionē q mediuz regit circūūlatiū
dintz terre bituitas ipediret: scōz regionū lōgitudinē q
ab oziente vsqz ad occidentales fortunataz i silas. iso. gra
dū qd est mediū circuli extendit nō ipole est antipodes
collocari. nā ex'itib? in vltimis ozietis finibz meridians
eoz. 90. gradibz ab egnotiali distat. lat? ex'itib? in vlti
mis occidentilibz locis. quare fit cū meridians sit circulus
spera in duo eqūla scās per vtrozūqz capita ac pedes ipz
prendi paribz? ex oppositis p'ns q est occidentales ipsos
ozietalibz? per diametru p'poni. z hos antipodes vel anti
gones puenit appellari? fleg obstat si dicere p'p'oz nā ē
fit vnu cōueniens fit reliquū icōueniens erit. si q bitatio ozie
tis erit pueniens z salubris vite aiantūqz sibi p circūū op
cofista erit disicōueniens. Rūdet q illd vep ē in formatz
oppositis. nō aut sūaliter sic in ppositio. facit q adiuicū
qoni solūz q qrit q sit p'mea hoz natuitas. dico adam
fit z alioz. z sū adiuicū alioz. qz accessus ē q ab eis re
cessus. Dico talis qis ad reliqz nisi gētiū barbaries atqz
itinez ignota spacia lustrātes valeat ipedire.

Circuli vo mappa
In hac pte boc. ponit scōm ordinez
qū in cathedra cratonis descripatz ad q's post primas
filius icōstātie se diuerit. Et diuidit in 9. ptes scōz nouē
qōnū genera. ptes in p'cessu patebūt. Et dīc p q mappa. i.
planicies forma seu dispositio scōi circū sedis cratois de
tinebat oculos ituentū nouenaria īspectioe. īspectioe. 9.
qōnūz ruz. 9. nouez qōnū siue nouenari īspectionū. pma
qd cōtinebat latitudinē zodiacū qū celestis circuli modi
ficant. i. mensuratē qūitate circuloz. subaudi ceterozum
speraliū. vti sunt duo tropici duo polares atqz vnus oīuz
medius quē eqōres siue egnotiales dñt. r dico modifcan
tez īspectiue. īscōz apparetū qz p 2. modifcāte diffinitū
ue. i. eēntias onēdo. coluroz. illozū fēmicirculoz. qz p 2.
modifcāte p'gressiue. īscōm rōnis p'ntia qūitate totius
forme subaudi mūdiali. C Notādū. n. est q toti? buius
l're mēs ē ipam scōm pte fēmicirculi cathedre cratonis
qūstīue. circuloz vti mundi machine descripiem. atqz
tādē ex b'is forme qūstīue mēsuratiue p'p'oz qū oīū
absolutioe notādū ē in ipa mūdiali machia qda maiore
imaginādū fore circulos. qda vō miores. Maiores inqz
q ipaz sperā ad duo scāt eqūla. Miores vō duo ad ieqūla
diuidit. qz maioribz zodiacū ē qd circūū vite siue aialū
dñt. a soez qd ē aial. qm i ipo. i. z signa noibz aialū nūcupa
ta figurant. Et hic l'ua lōgitudie sicuti glibz speraliū circu
lus. 360. gradus astronomica diuisioe cōtinet. Latitudie
vō. i. z qz duodecilinea qda p mediū lōgū scāt: quā ecli
ptica cōtinet appellari. Diuiditurqz b' circulus scōm po
zitiones lōgitudinū p'ibz. i. z qz signa vocam? qz inītiū ab
aricte sumēz p t'bauz. gemini. cancrum. leonē. virginem.

librā. scorpiū. sagittariū. capricornū. z aqriū diuerit qū
qz i finē piscū atqz tādē caput arictis itez ptingat pueni
ri. qre itelligēdū ē ex rapu firmamēti partes ipaz zodiac
cas qda sine dubio circulos p'nuuo designare nō qd rea
les atqz colore qda vel alia idultria depictos s; itellecua
les solū atqz mathematicos qz maxm? ab vtriusqz polis

Scōa an stelle fixe sint i celo su
pioritan i p'p'rijs circūū p'meāres
planctaz ad istar? puagari dñser
nant? z eria an comete p'digali
ter rubētes circularit' cū ceteris
planctis pcurrant an d'structive
creature i suū chāōz reuertāt nā

nam circulus hic cōsignat nō eo min? per cāci atqz capi
corni circūferētiā duo tropici describunt. Tropici inqz
quasi pueriū qm cū sol ad eos circulos deueniret vel ad
eos reuertit vel saltē motu suo p'p'o a nobis retrocedit.
neqz tñ b' circuli ē maioribz? sūt qm ad ieqūla sperā scāt.
sūp sicuti ab extremis zodiacū p'nt? duos tropicos descri
bi z cōcedim? sic qz qm zodiacū? circūū obliquū ē atqz alios
a polis mūdi polos suos bz: qda arctici qz circa arctos.
quēdā vō antarctici. qz circa illā pte qz arctos ponit cir
culos p'poloz ipoz zodiaci diuīnā reuolūtiōē descri
bi fatēdū ē qz tanta a mundi polis est eq distantia quan
ta iploz a tropicis distātia reperit. Rursus qz p motū so
lare p'p'ū nūc egnotia: nūc vō solstitia ptingit fieri ne
cesse ē atqz qda tā egnotia qz solstitia distinguētes ima
ginari. B ē p caput arictis atqz librē z mūdi polos quo ad
egnotia. sūp p cāci z capricorni atqz ēē mūdi polos tran
seuntes. z hos coluros qz fēmicirculi appellant. De cāci
oia a zodiacū vti v' modifcātiōe atqz designatiōe ca
piūt. qre z sufficēter qūis b'euiter qoni satisfactum fore
putat. Hic mappa pictura v' forma or? sic z mappa mūdi
diuīnū ē togilla or? a manus qū manipula. i. mappā piā.
Znde mappella. ē. diminutiū.

Scōa an stelle fixe? Dec ē z? nouē qōnū i altera p'fē
micirculi cathedre crato. positaz. z qrit an stelle. i. ille q
octauo celo motu de ordiatē sūt sint fixe. i. imobil' loca
te sic qz nullo? moueant qz motu sui celli in supiori loco. i.
octauo celō? vel saltē cōmeātes. īnote dñser nā puaga
ri. moueri ad istar. i. ad sūbitūdiū planctaz. B est an mo
ueat alio motu a motu firmamēti. C p'p'o solone qōnis
b' aduertēdū quēadmodū p3 ex astrologis dñfatiōib?
De? ipse factor atqz gēitor v'is creature a qd qd oīo iūdia
crelegat v' i theio plato cēlū i nifi p'p'oz facere volēs
machinā ipaz mūdānā ad diuerfā īferioz gñāōz ac v'itā
stell' diuerfā atqz īnuerfālibz? addonauit. qda fixas sta
tuēs. qda vō erratics. Fixas egō nō qz nullo? moueat.
z qm i suo celo tā clauate atqz firme p'sistūt v' nō alio qz
sui celi motu circūferat sub qz? orbū diuerfate stellas
locuit erratics. i. plactas qz planctas qd errorē iūcties
sonat. Errat egdē n' p'p' b' qm mor? iua a motu tā p'mi mo
bi qz ē firmamēti qz dñe atqz qz mōmēto diuerficate qd
qd diuerfitas mortalibz? errorē iūctē v' boz. at plactaz
qz p'o oze circūferf. oze iqz aggregatiōe p'nt b' p'p' b'
circul scōz mor? cū iūfifbz diuerfitate diuerso. vno bec oia
ab astrologis ac obfuantas p'holōci. alfragani. thebitū
albatgeoi. z alioz dñfata sūt. Quib? g'fic v' pnotata sūt
collectatqz singulū singlo collibrat? facile mota qd abfol
uit qz qūitū ē an stelle fixe p'p'o v' saltē plactaz motu mo
ueat. Inter stellā ac fid? B īterest qū stelle qz singlari
v' sūdis vō plūz stellaz collectio. bec tñ noia apd aucto

folijat que p'rom
tūte p'mp'ia p
hūicōnem.

hic multa ad
astrologiam.

unde d' zodiac

zodiaci signa zodiaci
p ane t'ming et

q differunt stella zodiaci

res crebro fundunt vt stella p fidere fidus qd p stella sumit: dicitur stella a stando: quare a stelle pprie sunt que in firmamento situantur.

C Tertia an comete etc. Dec est 3^a et nonne qñb⁹ secūde pñs semicirculi cathedre erat. qñt an comete. i. stelle comete rubetes. i. lucētes qda rubore pdigialr qd ad futu ri cūlūda ma

gni significan tia pcurat. i. mouet circū lariter. i. mo tu circulari cū ceteris plane tis 2 ad corūz silitudinē: an vo ipse subau di comete eri

stētes destructiue. i. ānibillatū creature. i. istoz inferioz reuertant in suū chaos. i. in suā mām a q gnate sūt. 2 hoc pñsiōne nāe naturālis. i. dei glorio. C. Nōdū qd bec nō aliud qñt qz vtz comete sint stelle vel ipressiōes in aere gnate. 2 ad B rñdēdū dico apud antīqz de cōeta magnaz fuisse diuersitatē. Pictagorici. n. dicebāt comētā vñaz de .7. ec stell' erraticis. Anaxagoras at c Democrit' dicebāt ipaz de nā celi. 3 qñ ois ps celi ppetua ēsegē cometas fo re ppetuas. qd ē falsū. qre dōm est cū Aristot. p methēozorū qd cometa ē exalatio ignita de nā elemētari. ps. qz cōe ta nō ē ignis nec aer cū sit mixtū īpfectū nec vapor cūz nō ascēdat ad tāta altitudinē. ē exalatio. 2na ps. qz nō videt ēr aliū. Scda at ps ps qz vel cometa ē de nā celi vñ de nā elemētari. 3 nō ē nā celi. 4 de nā elemētari. 3na. cū maioz r mior declaraf. qz nulla ps celi gñat vel corūz pñ p celi. 5 qñbz cometa gñat cōrumpit. ē. 2c. Ex his ē facile qñ rñdēdū cōetaz nō ēr stellaz 3 exalatiōes. C. Et si dicat cometa mouet motu circulari: nulla at elemēta mō uent bac pñ mor. qre 2c. Rñdēdū qz licz elemēta nō mo uent nisi vno motu ab ītrīco bōdūca fuga 3ry. i. motu recto: tñ pñt moueri nālīr ab extrīco circulariter p siliuē tia celi qua ē īfluētia mouet cometa sili cū aere in supio ri regiōe circularit. Itē i textu ibi pdigialr. pdigiu gñ. i. mōstrū turpe 2 ad vālandū paratū. i. sili ibi destructiue.

C Nō cōete appitōes sp magnos ac malos pñgnare effe ct' significat. n. vt vult Dely. i. comēto vltic pñpnis cēti loquy ptholomei atqz arist. p methēozorū. scicitates ma gnas terrenascētū. sterilitatē. terremotū atqz vētoz co piā. īmndatiōes atqz p. mouet atqz epidimiā. plia. trāslatiōes regnoz. 2 legū imutatiōes seu nouitatē sectarū. 2 bec oia scōz diuina cometaz magnitudinē figurā colorē motūz locū atqz duratiōnē. ide Genc. i. nālū qñnū duas īsolas pñncipatē cometa submerfas dic. 2 vt refert iustin' anno. q mirritates nascebat cometa vñ ēt quoz horis tanto fulgoze celū replēs vt qñ ardere videret ac sol' radū obū biarent. Dic aut mirritates. 4. 6. anni cū romanis bella gessit atrocitā: vt ingt valerius maxim' de studio 2 indu stria. 2 quoz solin' autumat li. suo de mirabilibus mundi. Quid vltia regnātē necrone senimētib' appuit cometa 2 idē refert tene. vbi supia. 3 qd pei' illis tñb' ēē potuit qz viuere sub vñio tā criolo de q loqz Iohes solobzēstis in po litarone li. i. tāta mole impēy oēm posus est gravitatēz vt pñbz persequēz qñ maiestati impēy inimicā 2 nobi lioza ingenia veritus ēe cōsiliū subditiū bistrūū.

C Quarta an nāe inferioz etc. Dec ē qñbz scōe pñs se micirculi qñt an pñplexatiō. oia ipa gnata inferioz nāe. clemētōz 3bāt vñtū. i. exītiā sine eclipsib'. i. dēscū ē exītiā. i. exītiā celestian ex pñis gnātib'. i. parētib'. qz si ex planetis aut B fm nēcitātē aut salē scōe cūe

tum. i. a casu. si vero ex generatib' cū vñū generatū aliqñ sit album aliud quoz nigrū 2 exīre gñatū ex illis nō est albū 2 nigrū. i. sili si sic. qre gñatūz assimilat qñbz ex tre mitantib' sup. corpis vt manib' pedib' 2 religa. sili quoz sexu pñt in ceteris moib' assimilat pñtū. qñbz vero neutri gñantiū subaudi assilat p absoluteōne bñi' qñnis atqz qñlibet pñi cins. ad uertendū est q in reb' ipis generādis at qz pducēdis i cētriplex assi gnandū ē for male pñcipiū. i. ips pñcipiū pñuz 2 pñci

pale qd est ipsa cā pma q est regens moderans atqz ordi nans ipas causas scōas. vt apñissime Boe. in 3. l. de pso latione metro nono īferuit cū dīc. O q perpetua mūdum rōne gubernas. Terrāz cellas cū dīc. Ab h qd ē pñcipio dīc det celū 2 tota nā. i. z. meta. atqz ab eo cēpñtis deriuat ē ēē 2 viuere. bis tñ clari'. bis vo obfcuri'. Est 2 aliud pñcipiū īstrumentale. vs. ipa corpōza celestia per qz tēas deus opti mus per se solū cuncta disponat vti sacra testat auctoz tas: tñ qñt ad executionē īferiora per īsuperiora dīspñat. qd de re dēci est p methēozorū. qz ois istū mūdū īferioz ēē 2 rīguū supioz b' latioib'. vt tota ēr vñus īdē gubne tur. Est 2 tertiū reb' pñcipiū: qd seminiariū dico. B autēz pñcipiū vñus ē īniatiōz semie 2 siliōis sic i articulatō arti fex. 2 vocat bec a gñūda pñis vñus formatiua: a gñūda dīstīctiua: a gñūda vñō īmagō mūdū. Bec aut tria pñncī pia sic ē bñt in aiatoz pducētiōe vt īferioz per sup' ī finat. 2 nō cōueritūz qre qñt hic sufficit dicēdū est q oia ēr gñatā virtutē īpam perīodiū atqz eclipsib' sumit ab ipo pñcipio seminiariū veluti pñcipio quodā īmediatē moto ab īfluētia celestib' corpōz nūta ac volūtate cause pme. neqz tñ nisi ipsa cā pma sic dīspñauerit: bec qda coacta ne cessitate fieri estīmandū estīqñ īpñsiōes cāz nālū in effectib' fm recipiētiū modū recipiētiū. īferioza aut sunt fluxibilia: 2 nō sp eodē mō se bñtia pp ipaz materiā q est in potentia ad ples formas. 2 B est vt refert albert' p mi neraliū. qd plato voluit cū dicit formas ipas scōas merita māe recipi. 2 binc 'phtolome' in alaba. effct' stellarū īncertos 2 diuersos esse. qz īferiozib'z īfluxū pueniūt p aliud: 2 per accēs. p aliud qz p virtutes elemētātes qz p īn formāt. per accēs qñ nō pueniūt ad īferioza nisi p cēvle: qd est cōfusū 2 īncertāz dīspñatiō. i. idē ptholo. in q. dripartito. Rursus nec cīstīmare debem' qz supioza pce dent īeuitabil' vt ēe qd īuina dīspñōe cōtingūt 2 q nulla tēnus sunt vītāda necnō qz veraciter 2 ex necessitate pue niūt. In cētilogio ēr dīc. bec īndicia q tibi tradō sunt me dia iter necessitatū 2 pōse. absoluta ē bec qñnis pē ē an pplexatiōa ipaz ex planetis vel a pñmis parentib' virtutes atqz perīodiū īsupiciant qñ tā ab his qz ab illis 3 diuētia rōne. sili si ab īpñis planetis an necessitate vel a casu. Re stat qz vt diuētia natōz erga parētes assīlatio qñlibz ab soluat. 2 dicendū cāz assimilatōis boz vel dīsimilatōis tam ex īfluētia celestib' corpōis: qz et māci recipiētiū has īpñsiōes sili multas causas cōcomitatē atqz supioz b' annexas cōfirmari. 2 binc 'Pyroparas dicit vt refert galie nus: qz ois suba sit ligata 2 cōiuncta in planetis 2 signis 2 nexib' quatuor elemētōz. Et iō nec tanabūs nālīa alexā dri pater cūz matre sua olimpiade tñp obseruā cōiuit so le leonē ītrante 2 saturno in thauz a gñbus planetis siliū suū volebat recipere figurā 2 potestatem.

27. oct. totū dīc. pñtū.

all. boz

¶ Quinta q̄ est p̄portio motus. Dec est q̄nta q̄ sc̄e par
tis femicirculi sedis cratonis qua q̄ritur q̄ sit p̄portio. i.
habitudinē motus ad motū per planetas hoc est qua habi
tudine se habeat motus vnius planete ad motū alterius.
z que sit connexio. i. ordinatio eorūdem. f. planetarum. vt
si quis eorū sub vel supra in corpore celesti ordinetur.

**¶ Pro questio
nis hui⁹ solu
tione notādū
q̄ motus pla
netarū diuer
sus est: quēdā
modum eorū
orbis diuersi
demonstran
tur. ex diuersi**

**¶ Quinta q̄ p̄portio mot⁹ ad mo
tū p̄ planetas z que eorū p̄nerio.**
**¶ Sexta cū saturn⁹ iter plāctas sit
seuissimus: Venusq̄ benignissī
m⁹: an benignitas vni⁹ maligni
tate rēctaret alteri⁹? ex opposito**

tus australis sit naturaliter frigidus z siccus cum a parte
australi z a polo antarctico duentur nobis apparet cō
trarius. f. humidus ac calidus. ¶ Pro cuius questionis solu
tione notandum. i. esse ventos sc̄m p̄m secundo me
theozorum hoc secundum. i. z. celi signa sub quibus sol
discurrens cōmouet z facit cessare ventos. z bi communi
ter bis veris
bus recitant.
Sunt subsola
nus vultum?
et curus coi.
Circius occa
sus sephirus fa
uoni⁹ afflant.
Atq; die me
dio notbus be

ret affricus austro. Ac boreas aquilo veniūt. z c. boreas ab
alto. Atq; oium horum ventoz materia est exalatio cali
da atq; sicca. quapropter nulli ex substantia sua dicuntur
frigidi atq; humidī de solū rōne mixtionis eorūdem cū
aere. z ad illius mixtionis propositum loquitur littera cū
dicit. qz notbus sit nālier frigidus quantū est de sua p̄i
mozialī mixtione cū aere frigidus quantū in zona frigidis
sima iuxta polū antarctici oritur q̄ p̄e nimia eius fri
giditate inhabitabilis dicit. quare ergo nobis apparet ca
lidus? Dico quoniam dūz perflat sonam torridā q̄ sub equi
noctiali est calores sibi afflunt. z q̄ versus meridiem ve
nit vbi est maior aquarū copia z loca vapore z roze plena
humiditate contrahit z acquirit alienas. vnde apud nos
calidus z humidus reperitur z ipso flante aer predicto va
pore repletus in pluuias frequentius resoluitur.

¶ Octava questio que sit elementorum. Dec est octava
questiō secundū partes sepe dicti femicirculi catbedre
cratonis. qua querit que sit cōnexio. i. cōiunctio p̄por
tionalis elementoz. ¶ Pro cuius questionis solutione aduer
tendum ipsa elementa p̄portionib⁹ quibūdam colligari
atq; ordinari numeralibus. p̄r etiā Doc. ipse in de cōso
latu philosophico. libro. 3. metro nono testat cum inquit.
Tu numeris elementa ligas vt frigida flāmis. Zrida con
ueniant liquidis. ne purio: ignis Enolet ac meras dedū
cunt pōdera terras. Sicut. n. oio numeri pueniūt in vno
numero p̄portionalis medio: sic duo elemēta tria in dua
bus qualitatibus cōueniunt in vno elemēto medio p̄por
tionalis. Exempli gratia. i. numeris quadratis bis duo sūt
quatuor. ter tria sunt nouē. Accipe ergo vñū numerus q̄
sic excedat quatuor: p̄mum quadratus sicuti secundus. f.
nouem excedit numerus inuentus. z est. 6. secundus ean
dem p̄portionem. Et dicitur p̄portio sexquialtera vel
emiole: sicut enim. 6. continet quatuor z mediū de quoz
sit nouē continet. 6. z mediū de 6. Eadē est elementozū
p̄portio. nam ignis z aqua in duabus qualitatibus cōtra
rys sunt. z dec colligan⁹ vno medio. f. aere: qui sicut cōne
nit cū aqua in humiditate: sic ē cōuenit cū igne in calidi
tate. q̄re sequit q̄nt. p̄positio fore facturum.

¶ Nonā q̄ quis solis rē. Dec est nona z vltima q̄ntum
sc̄e partis femicirculi catbedre cratonis q̄ solis lunęq̄
meat⁹ atq; eorūdem effectus mirabiles idagant. ¶ Pro cui⁹
enodatione mēz standum arbitror potissimum sapientum
astrologozū assertioni q̄ a veritatē transire baud quāq̄
deuiantes deum optimū maximū inter ceteras stellas
duo luminaria. f. solem z lunā mūdo p̄fecisse autmāt:
q̄d etiāz sacra atq; versuta testatur auctoritas atq; quoti
diana cōprobat experientia. tribuitq; eis motum inter se
disformem sicuti z alijs quib⁹ planetis sui signozū cin
gulo. quandoq; enim a terra et a se iuicem elongata sunt
quandoq; approxinant. quandoq; seipsis coniūgit. q̄nt

Saturnus simplex ē
¶ Iam sumus 30. an
Iuppiter z cū
mars. Sol vno
mēse. Venus z mer
curius. Luna z mer

quot sunt p̄ve.

proporose.

tate. n. motus necessario in diuersitatem orbū deueniri
p̄bis visum est. Inter autē oēs planetas. Saturnus oīz
tardior est. quapropter z ipsum senem propter motus sui
tarditatem dicunt quoniam cursus suus annis. 30. solū per
ficit. Iuppiter vō post hūc planeta beniuolus motū suūz
annis. 12. cōplet. Mars tribus. Sol vō oīum medius āno
mō. sūt z venus. ¶ Arcurius similiter inter oēs laborio
sus anno. 7. vna vero superioris sex atq; inferioris puritas
mēse t̄m. Quare puto cōcludendum cū querit que p̄
portio motus vnius planete ad motū alteri⁹? q̄ eadē est
p̄portio que est numeri cui⁹libet at quēlibet. hoc autēz
curiosius indaganti ad arithmeticoz recurrendū est co
dices atq; geometrozū. in his enīz mediū horūz sed z quo
rumlibet p̄portio vberime perdecet. ¶ Dico autē planeta
rum sub octauo circulo bis versibus cōiter memoratur.
¶ Dico sunt p̄re q̄s sic poteris retinere. Celum stellatum
saturnus iuppiter z mars Sol venus z mercuri⁹. vltima
luna lubet. ¶ Itē nota p̄portio nibil aliud est q̄ duarūz
quantitatū quātecūq; sint eiusdē generis certa alteri⁹ ad
alterā habitudo. Et dicat eiusdē generis vt numeri ad nu
merum. linee recte ad lineā rectā. superficies ad superficies
corporis ad corpus. nō. n. linea superficiali vel copozū p̄
portionat. q̄re ē nulla diametri ad costā p̄portio reperit
quis reperibilis vt vult Aristoteles.

¶ Sexta cū saturnus iter planetas Dec est q̄d sexta hui⁹
sc̄e partis femicirculi sedis cratonis q̄ querit. Lūz ita sit
q̄ saturnus iter planetas seuissim⁹ sit venusq̄ benignissī
mus an benignitas vni⁹. f. veneris venientis ex opposito
supple aspectu q̄ est per diametru circuli retardet. i. rē
ret atq; refrenet malignitatem alteri⁹? supple saturni. ¶ Pro
hui⁹ q̄ntis solutionē dicendū. Inter planetas quosdā ma
linolos. q̄dā vō beniuolos iuxta traditiōes sapiētū dicit.
malinolos vt saturn⁹ q̄ z falce armat⁹ depingit veluti nāz
vientis inimic⁹ ac marit⁹ que deum belli ponit. z ob eo
rum malignitates eos ifortunas vocat qm̄ nato atq; cui
libet exordio ifortunam machinant⁹. Beniuolos vō Jo
nem que z herosi atq; magnati significatōes dñt simili
ter z venerē toti⁹ beniuolētie significatōes: q̄propter eos
fortunas dñt. z ex bis illis in p̄rit de saturno z venerē q̄d
est. q̄d quā respōdendū q̄ ven⁹ nullo mō ex opposito aspe
ctu malitiā saturni minuit qm̄ maxima est apud sapiētes
q̄ fortune q̄ aspiunt malos minuant eorū ipedimēti.
z hoc si ē amicabile aspectu aspiat. amicabile aut aspe
ctu solum trinus ac festiue est. ¶ Dali autēz cum bonos
asperiunt ex quarto vī opposito bonoz beniuolētiā for
titer ipediti: quoniam aspectus maloz atq; ab aspectu ma
lo. Et tantum de hac questione.

¶ Septima qz choz? naturaliter. Dec est septima q̄
ntis sc̄e partis femicirculi sepe dicti qua querit. quo
nam choz. alia littera habet notbus. z verius. ille ven

elongant. aliaq; ad alia obvertunt motu put in theorema
matibus astrologor; & precipue ptolemai idudus certis
fime demonstrat est. Insuper dedit eis potestate oius ge
nerando p atq; generatoz sibi super eoz defectu. quas ob
res non absurde dictu est ab Aristotele qz inquit. Scdm
accessus & recessus solis octauo circulo sūt gnatōes & cor
ruptōes & istis
inferioribus.
Dp. n. lubstā
tie solis maxi
mū ē tum pp
corpis sui magnitudinē q̄ terram cēties sexagesies feries
excedit vt ēt supra dixim. sūz & luminis sui formalitates.
ab ipso. n. veluti a fonte idēficiēti cetera sidera lumē cer
tū ē mutare. Que & alia paucis metriculis cōplecti cupi
ens martianus capella sic flos alloquit. Ignōti vis celsa
pris vel pma ppgao. Somes sensificus mentis fons lucis
otigo: Regnū nature deus atq; asserio diuum. Munda
nisq; oculus fulgor: spēs dēitōis olimpi. &c. q̄re & scdm picta
goricos cor celi dicebat. sū. luna auriatōis & aq̄rū & oius q̄
ex eis sūt dña atq; moderatrix sūstia ē. q̄d plurib; expe
rimētis tā i mari & fluminib; q̄ ēt i vegetabilib; acceptus
ē. hoc ē. hūiditas maria ēt vi cucurbitaz atq; medul
lāz būanoz ossū ac oius vīnētū astrozūq; sapientes res
multas i suis virtutib; exēti sūt. quēadmodū hui; scriptis
postcritati reliquerūt. sūz & medici certificantēs oēs egri
tudines aut ad bonum aut ad malum secūdus. i. s. loca cir
tuli quas luna ptergraditur quōlibet terminari. quo spiri
tu primo psonificoz atq; hypocras. Est q̄dā celeste in
quo oīs ipsi medicū puidere. Quing fit tāta est pūditia mi
rabilis est nimirūq; stupēda &c. sū oībus vi pmissa
sunt intellectis sēque arbitroz vīnētū hui; scēde partis
& similiter oēs alias absoluisse q̄stiones. quare ad tertiam
& vltimā fēmicirculi partē ēt accedendum.

¶ Ultima fēmicirculi plāicies. ¶ In hac parte Boeti; oī
dit tertiu ordinē q̄stionū i cathedra cratonis descriptaz
ad q̄s sicuti post pmas ad scōas sūt i constantie arripien
das se diuertit. sic quoz ad has tā pmas q̄ scōas fastidit
tādē se deuoluit. Et diuidit hoc p scōz q̄mū numerus in
hac vltima fēmicirculi parte descripta. partes patebūt
in pcessu. Et dicit q̄ vltima plāities. i. suplicies fēmicircu
li pponebat subaudi q̄stiones q̄ sequunt. ¶ Notādus q̄
fere siles q̄ōnes sūt q̄ apud Virgiliū bis versibus memo
rant. Unde tremor terris q̄ vi maria alta tūmescāt. Obi
cibus ruptis. rursum i seipsa residāt. Defectus solis vari
os lūneq; labores. Usq; boiū genus & pecudū: vñ bymber
& ignis. Arcuq; pliadās biadae geminosq; triones. Quid
tantū oceano pperēt se tingere soles. Diernis & q̄ tardis
mora noctib; oblit. Pōtq; pma p se nre metro legi sic.
Cur tremor i terris cur cōcremat aera fulgur. Cur maris
exundat rabies gustusq; malignus &c.

¶ Cur tremor i terris. ¶ Dec ē q̄ pma buius vltime parti
q̄ causē terremot; scilicet. Et dicendū q̄ cū de terremoto
sit fermo nō ē intelligēdū q̄ totius elemētū terrenū acē
sue fiat flux defēsus. nec ēt estimandū terrā ipsaz mo
ueri circulariter & celsū gēscere: & sic de singulis. qm̄ terre
motus h̄s impossibilis oīno est. qm̄ vt ex mente vult auer
rois: etiā si oēs vō defēderēt: terrā hoc modo mouere nō
possent: sed estimandū est terremotoz ipūz ēē ruina tremo
re atq; turbationē pulsionē pfozationē scissionē & subuer
sionē vti vult albertus ex exalatioē calida & sicca i terra
pclusa atq; petens exiū. vñ psciderūt q̄s sol & stelle ca
lescentes generāt ex terra exalatioēs multas que iterdū
nō hātes facit exiū rōne frigiditatis aut pluuiarū clau
dentis seu stringentis poros: inuicē fugientes zūi con
gregantur. & fortificate p antiparicēsim violentē cū ma

gno impetu exeunt causantes terremotoz. ¶ Pōt etiā fieri
terremotus ab exalationibus ventosis intrāitibus terraz
de nocte propter fugaz contrarij q̄ faciunt p̄simile morio
nē clausio poris terre a frigiditate noctis.

¶ Cur cōcremat aera fulgur. ¶ Dec ē q̄tio scōa bui; vltime
parti & ea q̄rit q̄re fulgur cōcremat ab effectu aera. hoc

mar aera fulgur. Cur maris exu
dar rabies. Sustusq; malignus.

scōz Aristotele i meteoricis cōfusatio p̄p̄bēdit fulgur
& fulminā p̄p̄ie dicta cōfusatio est apparitū subita va
poris subtilis i flāmati euāescētis i aere sine descensu aut
terrā. Fulgur vō ē ignis subtilis: grossior tñ cōfusatione
ad terrā defēdens q̄ herbas penetrat atq; res molles. vt
refert. 3. phisice Alagzelis. fulmē vō est vapor ignit; cōpa
ctus & solidus ipeuolue cadens maioris vis ē q̄ fulgur. p̄u
tū n. q̄d tāgit. penetrat & viti. diuidit. scindit. & nihil corpo
rale ei resistit. q̄re dicit Jsidorus q̄ fulger idē ē q̄d ferire.
hec tria nō differūt essentialit; sūt de eadē materia
sp̄cie eadē cā effectiua sp̄. cāliditate & frigiditate. Sō
lū aut accidētialiter differūt vt supra dictus ēst. q̄re ex p̄sa
causa generatiōis vniūsoxiū generatio p̄dita est. quare
dicendū ēt Aristotele q̄ hoc aera causant ex vaporē aggre
gato in nubibus & earuz vehemētī collisionē attrito & infū
mato. & secundū diuersitatē buius vaporis p̄pter admix
tionē diuersaz terrestritatis vti nō diuersificantur solus
accidentaliter vt dictum est. quare &c.

¶ Cur maris exundat rabies. ¶ Dec ē tertio q̄tio bui; parti
qua querit q̄re rabies. i. estus maris exundat abundanti
exerescit & decrecit. Vult dicere q̄ est cā flux; ac reflux; maris.
Et aduertēdū. mare fluere atq; refluxere triplē intel
ligit. vno mō ab aglone i austrū & eōuēro. scōo agitate
vetoz. tertio nālit & regulariter omni die nāli biā. Pri
mus fluxus ac refluxus ēst. p̄pter aquā in eis locis abun
dantiam atq; eleuationē: & ideo cū aqua nālit fluxū i lo
cū decliuorē necesse est aquā in austrū fluere. Ecōtra ve
ro fluat ab austro in aquilonē p̄pter aquā ibi multū tūme
factaz. & p̄sequenter virtute solis multū eleuatam. Scōa
fluxus violentus est ad oēm differentiaz positionē. scōa
autē fluxus est ab influētia lune q̄ tā lumine q̄ influētia
h̄s causat fluxū ac refluxū. Et q̄ b̄ sit verū quo ad lūmen
ps. qm̄ rarefactio & tūmefactio maris vidēt esse rōne lu
minis lune cū omne lumen sit calefactiū & rarefactiū.
Quātū vero ad influētia similititer patet. ē q̄ luna suo
solo lumine tūme fluxum causare nō possit. patet. q̄ si fic
tūc i q̄draturis maior esset fluxus & refluxus q̄ in iun
ctione. q̄ experientia falsus est. necesse ergo est vna cū lu
mine influētia coagere. vt sit lumē cū influētia flit cause
fluxus atq; refluxus h̄s. Et igit dicendū q̄ sicut alia p̄ ca
liditates alterat cibū: & alia virtutē ipsaz attrahit: ita cū
fluxus p̄cat tūmefactionē & alterationē luna mediante
lumine tūmefacit mare & p̄ virtutē occultam ipsaz attrahit
sic magnes ferz ab oriētē i merides atq; ab occidētē ad
angulū nocti. a meride itā occidēs & ab angulo noctis in
oriēs refluxū: luna suis virtutib; p̄ampli; diuertit nō respi
cit mare. & sic q̄dā p̄uatiue of cā reflux; q̄re &c.

¶ Sustusq; malignus. ¶ Dec q̄rta q̄d de falsedine maris q̄
rit vñ causē. Quare iuxta Aristot. inias notandū p̄t ipse
vlt i l. d. sēu & sēlat. Sapō ē passio būdi a sicco terrestr
ita q̄ ex alia & alia mixtiōe sicci terrestris cū būido resal
tat ali; & ali; sapor. q̄re cū falsedō sapor sit sicco. puenit ex
mixtiōe sicci terrestris cū būido: s̄ n̄ simplici sicci. s̄ aduū.
q̄d patet i lxiijū q̄d nō sit excellētē salsum nisi fiat foris
calefactio & aduūto cinerum. & similitur de vñia vti apud

quid sit conuulsio
(a fulgure atq; agglu
tione causentur)

de fluxu ac refluxu
maris.

de sapore.

quomodo causatur terremotoz.

medicos probatissimum est: quare posita eternitate mundi necessario ponit mare esse salum. i. co. n. est multum terre stre aduultu derelictu epalante calida & sicca & est ibi quodammodo aqua pura admixta fupueniente calore solis de coquentis & facietis humidum eleuari vt p3 ad experientias ergo rē. Et bene dixit posita eternitate mundi qm si mundus creat' fne rit postea per magnū tēpus mare salū ne qđ existeret

Que nas fit pennatoruz.

Dec qđ qnta qrit o bis aui b' qđ byeme re

cedit a nobis & estate reuertunt.

Ad qđ dicēdū qđ ex bis aui b' fūit cū bīrūd atqz ciconia & id gen'.

Et fūit ex aui b' p3 calozis nālis bitū qđ minime a frigozib' pferuari possit ceditqz i tūrota byemis ad regiones calidiores: qđ tā victu qđ aeris salubritate pferuari possint duce natura.

Quid grādinis rotunditas.

Ad hāc qđne sexta dicēdū grādinis rotunditas ad rotunditatem declinare eo qđ gñat ex nubibus diuisa i guttas qđ fugientes hūi tēdūt ad rotunditatem qđ figura p' atqz pfectissima vt alias bz declarari. Et ē ipse fūio qđ nō gñat nisi i media regione aeris qm nō i supma pp excessum calozis nec i fima pp remissas frigiditatem ex reuerfioe radioz solariū. mltā. n. & grossa mā nō nisi p excessū frīg' gelari pōt. qđ solū i media regione aeris gñat.

Nubis phytas. lōgitudō qm nō sic grādo ad rotunditatem tēdūt.

Ad hāc qđne septimā dico qm nix gñat ex vapo

relenato furzū ad p' scōe regionis aeris & ibi iste vapor

phriditatem tū excessuū: pp defcū solis ipz ad supiorē pte vt media scōe regionis attrahere non valētis.

quapp' cadit i terrā ita debet gelata & spogiosa atqz rara dā qđ qđ fūit.

Nebule pō. Ad hāc octauā qđne dicēdū pp refert Aristo. nebula ē ipse fūio facta ex resolutione nubū refolutaz i aqua pluuiale. vapores. n. sic refoluti disp' si p singlas aeris ptes ad diffusi nebula gignūt & iducūt. & qđto tēte ē vicinior tūto spissior ē & obfcurior: terra vero eleuata magis ē solis penia. & iō m' frigidā & obfcura. ipsa at totatā a sole attrahit i mās nubis conuertitur. & iō fature pluuie est significatiua. rē.

Quid virtus lapidū.

Dec qđne de virtute lapidū qrit an. i. la

pidū v' ex p'plone lapidū sit v' ex ipā mā. p'io cui' qōnis solutōe pmitrēdū ē id qđ a phis pitissimis iā lōge oñis ē.

ois lapidū mās ē aut ipz cūitūz terre aut ipz quādā aq. vicit. n. i lapidū altez. iūoz: scōz diuerfas victorias diuerfī lapides gñat' occurrēt pte ipz vapo bytute mine rali lapidū quā formatiua dicit. fūcū. n. i semine aialis qđ est fupflūū nutrimentū descēdit a vasis seminarys vis formatiua aialis qđ format & efficit aial & est in semine p modū illū qđ artifiz est in artificato: Sic est ēt in mā ipsa aptata lapidū virtus formatiua & efficit lapides & pducens ad for mā lapidū bñius vel illius. bec at virtus formatiua i mā ipsa lapidū gñat & causat ex virtute stellarū infusa ipz lo co. & bec oia in fractiōe & cōmixtione lapidū repta fūqz qđ qōni satisfaciendo dicimus cui virtus ipsa elementaris qđ mā lapidis est paucissimas pōt se relinquat operationes atqz penes furdas atqz in infinita pene & nobilissimas virtutes. vt effugare venenā pellere antraces & filia qđ ex virtute elemētari cō nō p'it in lapidibus p'sistere claz & c. clu dīf' necessario virtutē lapidū ēē ab ipsa forma substantiāli. pmo itēta a nā atqz ab ipsa virtute formatiua a virtute celestī loco infusa i mās ipz elemētare i troducta. nō qđē ab elemētis vti ab alexādō greco peripaterico opinatur:

qm elementa operari nō possunt nisi qūitatibus primis. virtutes aut lapidū ad qūitates primas reduci nō possunt neqz ēt ab ipz bydeis virtus lapidū est. vt Plato voluit q oia inferiora bydeata dicat a supioribus bydeis qō sepa tas & mire potētie effe dicebat. Jlic. n. fūit qđ generat' qđd generat' vt asserit. i. falfo: vti de hoc alias iā lōge disputatus est. Sz vt tractus ē put etiaz vult ber mes p'ioz p' r plures indo rū: virtus lapidū virtus primo ex virtute stella ruz & imaginibus earus est

mantina attractio ex componen

tibus simul sit an ex vniūis incur

su tantum. Quid pluuie dulce

do. Putei byemalis caliditas.

Estinalis frigiditas.

Alius triplex emissio.

fm modū iā dictū per infusione circuli alaur. descēditqz bec virtus i res nāc nobiliter & ignobiliter. nobil' qm mae recipiētis has vtutes fuerint supiorib' magis siles i lumi ne & p'p'icuitate. Jgnobil' qm mae fuerit cōfūse & feculete in qbus qm oppmūt vtus celestis. sic scōz diuerfitate istuz p'os illoz supiorē diuerfas vtutes lapidū fore cōstat. sic saphirus sua. diamas sua. Carbuncūl' quoqz atqz magnas glibet suas operat' virtutes. qre etiā dicēdū adamātinaz virtutē ex hac supiorē p'flare virtutem. non aut ex appropi matione ferri ad ipsam: quāuis vt virtutes operet appropi matio ista regatur. & tantus de hac questione.

Quid pluuie dulcedo.

Dec qđne qrit cā dulcedis plu

uiuz. Ad qđ dicēdū qđ calor solis attrahēs fup' aquā & va

pores ipos calefacit atqz digerit. ex qđ digelito gñat ou

cedo i ago illis sic attractis qō aqō pluuiaz appellam'.

Putei bñemal caliditas.

Ad hāc qđne dicēdū f3 iñis

Alberti magni i dñfōnā qm ab Ari. inqñat nō ipm ele

mētū terre dñfōnā bz cruftas. vñā tēriorē qđ ē calida pp ex

alatiōis illuc iclūas. & alia exteriorē qđ est frigida pp frigi

ditatē ad eā expulzā a caliditate cruftē tērioris. Et tunc

vico qđ aq fontū i estate fridior ē & i byeme. Et rō ē: qm

elate crufta exterior terre ē mltū frida pp duplicē anti

paritellēz. ex tēficā aeris calidi & i tēficā cruftē tērioris

calide. In byeme at ē calida pp caliditatem expulzā ad cū

friditate aeris circūstātis pp qđ illuc exis & idē exiens

in byeme tepida reddid' vbi i estate ē excellētē frida. Et

siles rō reddi pōt de aq puteali. & bec ē inia Alberti.

Alius tri. cē.

Dec qđ qrit qđ ē triplex vtus emissio. qđ

tū sonat ex vidētū triplex gen' ē. aliq. n. acute vident.

aly acuti. tērtz acutissime. qā reddid' tā diuerfioz vtūū

Et ad B' rīdēdū nō bñt aduertēdū ē qđ i organo vtus g

dā neru' ē quē optiū dicit i v' vtūū p'fistū qđ foci

eruerē oclū adhib vidētū qm oclū bñs sūt vidēdi i lūm

metāz. qm i neruo illo fortitudo ē viciōis v' vtūū p'fistū

corpis nerui corpe fustēratio sūt corpe atqz robur. vñ di

cedū qđ illi q bñt oculos i fupficie capiti marie ab B' neruo

diuifos vtūū qdā mō a fua fortitudine elongatos acute

vidēt. nō qđ acuti excellētis dicat'z vifione ipz dūta

z ponat. Jlli at q bñt oculos aliquidū fyxos vidēt acu

ti' ficuti ad neruū optiū magis appropinquātes. Jlli vō q

oculos habēt bene fyxos atqz in capite qđ i clufos qm line

am & neruū optiū qđ est vifionis fofificatio p'ime attin

gun' acutissime vidēt' Al' p'etel aliter refpōderi qđ bec

diuerfitas ouit ex diuerfitate organoz vtūū i magnitu

dine atqz paruitate. oculi nempe magni & extēf debillius

vidēt qđ parui p'opter dilatatiōē atqz difmūctōē ipz

radioz vifualis: cum ois vifio fiat per radios vt i p'per

ctiua habet declarari. aduotio ergo vel difmūctio radioz

cū vifualū debilitat vel fortitudinem vifionis generat.

cū certū fit oēs vtutē vñitā fortiorē feipfa diſſipa fore. rē

hic dicitur de optima causa que aliquid videtur. p. f. dicitur aliquid

quom grando ge neratur.

quomodo fimpler mē

De nebula

Colorumque secretis. i. aspectu vt b nome vdale a cerno dri
uer. Et qrit bec qd de ipsi vritus obiecto qd est color. non
qđ strice sup̄. vt. i. e. extremities spiciui in corpe termi
nato put ipsi diffinit Aristot. i. scdo de aia. i. pmo de sensu
i. scnsato. vt albedo i nigredo i hō qūitates resulfates ex
mixtione qtuor qūitatu pma qūis tūc lux p se non vide
retur. i. color
ipse cōiter sū
pms qui est q
litas per se im
mutabilia vi
sus sub ratio
ne visus. i. sic
lux i lume di
cūtur colore a
a philosopho.
z. de aia. Sic
etiaz de colo
re loquit phi
losophus. p
mo de sensu i
sensato. dicēs
Dia corpora
colore partici
pant. nec non
et astrologi di
cetes alstra di

Colorumque concretio Cum
igitur istaz questionū difficilij
solutio aius mutabilis non posset
adiplere. vroz pposuit subiuga
ri pdictis postpositis. Alia vi
diqz virginibus in tediuz ductus
parentibus sic respondit. impro
bo corruptas lectos. ptestor ani
les. Nil mibi cum rōna virgine.
solus ero. Spretisqz predictis vt
pote solutionibus questionum
difficilibus. ptholomei decetero
preceptis inquit insitiam. Sed
signozum gradus planetarumqz
discursus sine turris altitudine

atqz Azarchelus i alij totale celestē circulū duodecim si
gnoz imaginibus quo ad eā partē quā zodiacū dictimus
cōpleri descripsit. qdlibet aut signum. 30. gradibus secuit.
ad quoz gradū noticiā cū filiis icōstātie fastidio reten
tus puenire minime valuit. sūz quoz planetaz mortū hu
manitatē i asinitate optabat pmutari cōstima melius sub

facili visu pprehendi nō possunt.
qd decetero faciā. Adiferē ē me
cē hoiez. vrinā humanitatē etne
re posses z asinitatē idnere specie
bus pmutata. Sit ergo discipu
li summa magistratū subiectio
exercitiū attentio cum animi beni
uolentiā z ingenij docilitate. spe
cies luxurie enitatio felicitqz con
stantie debita professio.

Capitulum. III.

Admnia siquidem super
lariū expedita de su
perlatū informāone sūt
infixa. Hāc de corū sa

rudi atqz ido
cili asinitate
vitas bestialē
dget qz sb dei
imagine crea
toris mirabi
lia idagare.

C. Sit ergo di
scipi summa
rē. In hac p
te Boc. ex
emplo pinto
ducto totū p
cedētis capiti
seriē epilogā
do zcludit vi
cens. Ne oia
ista q premisi
mā tā de icō
stātie filio q
alijz h atqz p
magis sit discipuli
subiectio magistratū. sitqz discipuli attentio exercitiū. hoc
quo ad pmiū qz subiectio ipsa pstat vinofici. cū ai beni
uolētia. i. illud p scdo. atqz docilitate ingenij quo ad tertiū.
qz p. enitatio. fugatio speciez luxurie. que i coitu qz
in ornatu qz que in crapula atqz comestationibus consi
stunt prout bec atqz alia in pproximo precedenti capitulo
edocta sūt atqz sit discipuli professio debita. i. ordinata fe
licis constantie. Et bene felicitas quoniam bec folia est qua
qz pmiū sui laboris digne psequit. Accutūqz felicitas sta
bilitur put bec z alia in pncipio capituli hui nō incongrue
adducta sūt. quare de hoc capitulo tertio atqz pcedētibz
dicta sufficiant.

Capitulum. IIII.

Mōnia siquēdē super expedita rē. Hoc ē capi
tuli qritus huius libri totalis. In quo Boetii
post supradicta determinat de sagaci scholarij
um pūisioe. Et diuidit B capz i duas ptes p
ncipales. nā i pma determinat de sagaci schola
riū pūisioe. i. hoc quo ad eos scholares q rez copye pstat
atqz necessarijs oibus pleno cornu abūdā. i. scdo vero fa
cit hoc idē sed quo ad illos q pauperte grauati quotidia
nū victū labore atqz industria medicare cognū. i. ibi. (Ne
paupertatis. p) pma pars aduicū tres partes diuiditur.
nā pmo facit hoc qd dictum ē quo ad ea que complexio
nes scholarij respiciūt. in scdā quo ad ea que res ipsas
exteriores personam subdāctas z famulos concernūt.
in tertia vero que socios fideles contingit. i. ibi. (Cū aut
indiscrepanz. i. ibi. (pudētis vero. p) pma aduic in
duas nā pmo facit qd dictum ē scdū quoddā pūis
diciū circa subiectionē discipuli erga magistrum refluū
mit. i. ibi. (Felicit discipuli rē. p) pma aduic in quatuor
scdm qtuor complexiōnē genera. p. partes patebunt. Et p
mo cōtinuās fe pcedētibz dicit q oia q superius expedita
sunt ipsa sunt infixa. i. data z dicta ad scholarij informā
nē. nunc vero quoniam ipsa natura per se non est sufficiē
in speculando nō affuerit res secundę equarum fortuna
est domina. idē tractādū est beneuit de sagaci pūisioe
scholarij. z hoc ne penuria atqz egestate a doctrina atqz
studio quolibet retrahātur cū complexio humani corpe

ueris coloribus colorati. Et tantū de hac a scdū p con
sequens de oibus questionibus in sede cratonis diuersas
semicirculi partes motis atqz depictis. de quas persoluen
das filius icōstātie fastidiendi aīo minime valebat ad
aliud huius inconstante genus fe diuertit prout in textu
poximo apparebit.

C. Lūig. rē. In hac pte Bo. post pdicta qritū diuersis
siue mutabilitatis genus icōstātie filij ondit vicēs. cū
solutio istaz qōnū difficilij subaudi pdictarū non posset
adiplere. i. pficere aius mutabilis. i. filij icōstātie postpositi
tis. i. omiffis pdictis oibus pposuit supple alio subiugari
vroz. B ē infimoniū pberē. qz dūct. i. tediū. i. arctediū.
vndiqz. ab oi pre vginibus. rudi parentibus bis vsculis.
Improbo corruptas lectos detestor aniles. Nil mibi cum
rōna vginē. sol' ero. Corruptas q ad viduas dicit. Aniles
vō lectos quo ad vetulas refert. qd aut de totia vginē di
cit expone. i. aspera scdm buguignozes. vginēs. n. aspere ad
corū pēdū sūt. z bis oibz refutatis atqz spretis concludit.
solus ero. supple sine cōiūgio. Spretisqz predictis. z hic qui
tum icōstabilitatis genus ipfī icōstātie filij adnecēs dicit.
Spretis pdictis vitpote. i. sicut solutiōibz difficilibz supple
qñtionū pmiū filij icōstātie ingt. ego iūstā. i. itendās de
cetero. i. deinceps aduerbz ingt. difficilij pceptis. i. docu
mentis. ptholomei illius astrologozum pncipis. i. supple
inquit cum gradus. i. ille portiones signozum supple
celestium atqz discursus. i. varij motus planetarū sine al
titudine turris non possunt comprehendī facili ter visu. qd
faciam. z pxius desperans. Misertū iquit ē me ēc hoiez.
vtrinā. opantus est. posses epuere humanitatē atqz asini
tatem. i. nāz asini induere i hoc specie pmutata. C. Notā
dū q ptholomeus de quo in sra noniagi filius regis egypti
extitit. de quo Augu. decimo octauo de ciuitate dei di
cit q multos iudeos in egyptum transfūlit neqz philadel
phas quē z studiosissimū dicit. sed vir Alexandrinus phi
ludēis sapiētiāz almagestū dignissimū demōstrator atqz
multozū voluminū astrologie. i. Quadripliciti Alarbe.
Cosmograpbie opticoz plani pter imaginū atqz aliorum
plurimoz editiōes nobilissimas posteritati religit. hic idē
ptholome' sicut i sui pdecessores plimū hermes scilicet

Pe sunt omia dicta
biographia pcedētibz
nūciat. aduicū
ca. Apud. i. dicitur
ab alijs ca. q ab alijs
dicitur.

Capitulum

De melancholia / Et in 2. ingt. ab.

re consistat suffulta. i. munita flegmate sanguine colera ⁊
melâcolia. bis dico q̃tuor bumozib⁹ cospozies. necesse est
q̃libet. f. boiez elicere. i. extrahere supple ex bis q̃tuor
bumozib⁹ p̃menticia. i. dñiū qdā q̃uo denominet. vult
dicere. ex quo humanum corpus ex his quattuor bumozib⁹
constituitur. necesse est cū b⁹ bumozes alter ad alterū
sint q̃m qdā

gaci puiſſione breuiter eſt tracta-
dum. ſi ergo huius corporis copio-
ſe flegmate ſanguine colera
et melancolia coſiſtat ſuffulta: ab ali-
quo p̄dictorū neceſſe eſt quolibet
elicere p̄eminētias. Melancolico
vero pigricie timorūq; ſubiecto
locis ſecretis et anguloſis ſtrepi-
tūq; carētibꝫ lucioſq; paz recipien-
tibꝫ ſtudere eſt oportūm. Satiari
tateq; declinē ſeraſq; cenāſ pecu-
nare. Porbiſque mediocribꝫ

dicitur: et est sanguis nigri cum felle mixto. et est plonius pessima
 de nepe a meli quod est nigri et cholae fel co quod est ex nigri sanguine
 necesse ad mixta abundancia fellis. Inde melius: cuius prope-
 tates et mores atque in coiter bis videntur. Incidit. Incidit et tri-
 stis fallax luteique color. Non exprobris fraudis timida et tre-
 tenacis. quoniam puer est. Assimilaturque hoc propter terrene plonius quod

gaudere ad nāe studiū purū studiū
 dedicatio egerit; plēria poro
 receptio ad mensurā p̄foueri ne
 nimij studiū p̄rituras p̄tis gene
 ret anbelā : thozacisq; strictiūdi
 nēq; legmaticoꝝ p̄o l3 strepitu vi
 gētibꝫ edibꝫ lucisq; capacissimis
 p̄ceptis studiū potest informari.
 Poculis plenioribꝫ p̄ot sustenta
 ri. Libarijs omnigenisq; confo
 ueri. Ceteroeq; accessu si p̄bas
 est dicere nimis fursum perimoliri

frida ē ⁊ sicca
sic ⁊ melācoli
ca/ Et h̄ cō
plo tetterima
sit vt p̄d̄m̄ ē
nō eo min⁹ af
firmādū ē pe
ne oēs viros
claros q̄ aliqd
laude dignus
postēris reli
rūt hac p̄lo
ne abundasse
Et p̄lo b̄ bo
nā p̄fēt me
moziā p̄pter

vt ex mte pbat "R'aymūd" lullū in suo op'e astrologiaq
an. vt. igit' restrictiua auaq' zephina z' terra ē subiecta
spissū q' durat ipseffo spēz' q' memorat' s. f. boies q' mē
calici marie disponū ad magnas fias acgrēdas z' b' p
mētiplicatōes plū spēz' b'icōz' nō absurde putādū ē maio
rē ptē pbōz' melācolicos extitisse. qđ attēdas pbus lib
pblematum atq'. Quicūq' excellētē viri fuit aut f
pbū atq' politia atq' poētis aut arcis vocent' melācolici.
tenis "Derules fuit b' nāse. z' occupat' ab egritudinē q'
f' a nigra colera. iō epilēticōz' egritudinē ab berule ann
q' facz' morib' z' berule vocatū. ¶ Nō pūssē viciat
tū pulmonis cū spūptioe tōt' coq'is. Irigrit nēpe b' vice
rati cānā pulmonis q' fit inspiratō atq' respiratō aeris
hic nāsi anhelū. i. anhelatē. quēnt' apellari tū. i. fide

pitifc. Jic thozay pect' ē vel pectoris pilla q̄ ē a collo vti
q̄ ad stomachū quā nos dicim' archā. q̄z ab arcuū sūti.
Istratū q̄ cetera arcent. Et thozay lozica alias. vti Job.
Et subfistere nō poterit nec balia nec thozay. Et definit
accusatū ēm vel ī a idrīre. vt thozacem vel thozacē
actūs plīs ēs vel ī as vt thozacem vel thozacas. vti Uirgī
l'p'io. Aela trīcātā vti ī bis fē thozacā petiti. cū
C' Elegantiā c'c. In bac pte Boe. finnat q̄ lo' studij
q̄ pīpō nutritimēti cōpetat flandic. Et dicit vō p' flāticā
pōt īfomari pceptis flandic ī edib'. I. domb' vigenib' stre
pitū B ē murre atq; clamore atq; domb' p'capāissimā
lucis B ē domb' amplis apgris atq; lucidib'. Et bec q̄ ad lo
cū pōt q̄sūletari. īfocuēi pocius ptenozib'. I. plenīs et
abūdāribus. et h' p'īnēs p' pīcto pōsitū ē poculus p' potu.
pōt cōfoueri cibarys oīgenis. I. oīus genēz. et bec q̄ ad vī
cū dīcta flū. c' legē. ī s' ēēt pāus. I. licitū ē dīpe flegmatū
q̄s debet p' mōlliri mēlūm'. I. mēse semel accēssu ve
nerco. I. coitu. C' Notādū ex quo p'plexo bec flegmatica
aq̄ simillima ē. I. frida et būda collicet. q̄ sōni mīti ap
petitū ē sup'abūdāria aq̄ a frigiditate. hic nō imērito
cōgruū rep'at flegmaticus locis tumultuosis atq; lucid
ib' īfomari. qm̄ s' ī locis getis atq; obcuris studio mēu
beret. citissimē nā p'plexiōis īstīgate somnolētia octinere
tur. s' qm̄ p'pō flū p' p'gr' atq; būmidā obliuīōis germa
nā p'fīstīp' mētiēs ēt ī p'pōis atq; cibarys calidat atq;
oīgenis flū et actu vnerco q̄ cōfricationē flū calores ex
citāt cōfoueri atq; demōlliri. vt sic q̄ nā negat cibarys
atq; pōtūis būerit et p'opposita tribuat exhibitiōi habēti
sp'atīs abūdātia. quapp nō indecē ē īp'os pōst mēlū

dicit Joān̄n̄is
 vocat̄ elem̄etop̄ filii eoꝝ ꝑ̄ vnuꝯqꝫ eoꝝ: ex eoꝝ origina-
 liter ſt̄et q̄litate. hi q̄tuor h̄uiores i q̄litate et q̄litate eq̄li-
 tatē ꝑꝑor̄io debita obſeruantes iſta coꝝpa ſanguine habē
 iſta ꝑꝑor̄io nutriti ac cuſtoditi i debita q̄litate fanitatis
 ſicut ecotario ex eoꝝ ineq̄litate ſine infectioe iſfirmatē
 generat̄ et iducit. ſuerunt. n. hi h̄uiores neceſſarij vt dicit
 Galien⁹ ſuper apozimiſis hypocritis eos chimos vocātes
 neceſſarij multi ad coꝝpoꝝ coſtitutōes: ad iꝑſiꝯ regimē et
 q̄ſeruatōne atqꝫ vt̄nēte deſidit i coꝝpoꝝ reſtauratio-
 nem: tñ equalibz virtutibz ſimpli i coꝝpo ſūt ſubſiſte-
 tes cū oppoſiti eēnt ergo ſimul ſtare nō potētes: ſolū ꝑ̄
 ꝑꝑor̄tionalē eq̄litate vt ſi ſcit eos vñ illoꝝ vñſi obſer-
 uet. qꝫ dcm̄ ē iſta neceſſe eſt quelibet ceteris peminētias. qꝫ
 i. habere quēdā h̄uioꝝ in re plus ceteris p̄māte.

¶ Melancolicus vo pigriciter. ¶ In hac parte Boec. ostendit
spār quō difficilis ac cholari⁹ scō sua cōplexiōes nō es-
puideri circa studium victū vestim atq; loco: quō ad ea
spār q; i bumore melancolicū plus ceteris fupare nōcunt
ut. Et dicit q; oportum est. ¶ 2us melancolicū subiecto
pigriciter studere locus secretis ⁊ angulosis. angulis ple-
nis: qm ipsi fup timidi nāc: iō f in latis atq; spaciōsis to-
mibus ludio vacaret atq; a longe vmbas respiceret: iō
mōz possent adduci atq; tādē studio frustrari. locis etiā
caribibus strepit. ⁊ hoc ppter debilitatē cōplexiōis q; nō
est capax tumult: locis etiā pax locus recipiētibz: hoc ē
obscuris: ⁊ hoc ob viciu debilitates. ⁊ sumariē oibus in lo-
cis solitarijs: bis que buis plexioni magis cōuenire
nōcunt. ¶ Insuper oportum est ipsi melancolicū pecare
re fatuitates. i. ciborum repletione declinā ab effectui.
onerosam ⁊ hoc ppter debilitates virtutis digestiue: cū
in ipsis calor nālis tenuis sit atq; pauc: nā vō frigida ad-
modū fupbūdet. ⁊ silt oportum est ipsi pecare cēna te

humor quod sit.

corpus. f. fusibility

in ciò-finele michele

Deflagration.

actu venereo exbilarari. Conditiones etiam flegmaticorum atque simul et mores bis veribus ceter memorantur. De somnolentus piger in putamine multus. Tili retineat sensu pinguis facie color albus. Sanguineus autem. In hac parte Boe. ostendit quod locus studij et dispositio nutrimenti copetatur sanguineo. Et dicit Sanguineus autem

deberet. Sanguineus autem cuius plenioris fauorabilior est pagus oibus edibus vel locis pot adaptari: quod ludendo sepi nouimus cofoueri grauisima questio: quod si obliquantur bilis parietes non est cofidendum. Hunc cibarius lenioribus potibus et gratissimis deest bilariis. Colericus vero pallide effigie plerumque subiecti solitudinis supponatur: ne nimis strepitum audire bilem infundat in totam cohortem: sique magistrat venerabilem ledat maiestatem. Quod si magister lesio vitanda est. Hunc cena grandiori nouimus. Nota in glo. de sanguine et humoribus

ceret parietes birgo. oculis obliquantur. obliquus. quod quoniam nouimus sepius plus plicere sanguineos ludendo quod psum de meditando. Dehinc restringens hoc quod dixerat dicit. tamen non est semper cofidendum in hoc pluri parator: de cetera. decens est oportunitas hilarari. Iustitiamque hunc. sanguineus cibarius grauisima atque potibus lenioribus. sic in sua complexio expulsum quod leuaturibus gaudet atque letitia: cum aerea sit calida atque humida et nra. Nota ex quo sanguineus hilaritate atque leticia continuo desiderat propter bonitatem sue complexionis quod calida est et humiditas. Caliditas et humiditas vita hoies plus affat: pueniens est ipse oibus locis amenis letis atque mudi adaptatissimus aut quod de sanguineus plus ludendo quod meditando plicere non absurdum est. facit nepe boc ingenui sui viuacitas quod in subieco molli sue imaginationis radica. neque tanta stabiliter intellecta atque coprobata retinet sicuti melancholicus propter plenioris admixta humiditate que potius obliuio quod memorie mater est. plus tamen flegmatico retinet propter calorem humiditatis admixtum. Et huius sanguineorum conditio natura atque mores facile his metris denotatur. Largus amans bilarus ridens rubicundus coloris. Constantis carnosus facie eudax luxuriosus. Alta littera habet. Cantans carnosus est. Nota dicit prout refert Suetonius birgus est oculorum angulus ubi putredine colligitur. et quod quidam ex nimia lascitia solent retroque re oculos ad birgos. inde dicitur birgos birri capere aial la scium cuius oculi ad libidine in transuerfum aspiciunt et ad birgos retroque uertunt. Itaque bilario. Ictifico. unde Macrobius. Verba non minus quam vinus bilant conuiuium et corripit la. vii. Quatinus in epistolis. Adversus bilarem tristes tristemque iocosi. Nota in glo. aliter ponit de humore

Colericus vero pallide. In hac parte ostendit Boetius quod locus studij et que dispositio nutrimenti copetatur colerico. et dicit. Colericus vero subiectus plerumque. sepius pallide effigie. I. facie supponatur. I. submittatur. semper. I. continuo solitudinis. I. loco solitario. et hoc ne ipse comotus auditu ni

my strepitus effundat bilem. I. ira in tota cohorte. I. societates et sic ledat. I. offendet venerabile maiestatem magistrat. et exclamationis I. lesione magister ingrat. I. vitanda est lesio ista magistrat. et hoc circa locum dca sunt. hic circa nutrimentum veritas. Et nos nouimus sustineri hunc gradioris tene atque deliniri. I. nutriti potu fortiori. Et circa hoc cautela obseruanda ostendit. dicit. d. q. si tu ca

stetari: potius fortiori deliniri. Cauendum est autem ne litis horum potius administratione ista tabidis mentibus extrahatur. Si autem qualitates assignare ignorans sit societas: theozicos consular seque sic cognoscat. Pluribus vero mentibus iramatur et gndy lithose. Felicitas discipuli discretio magistrat gaudet subiecti: et quod mendi dilligat: fidelisq. existat. Nec est sub pictura dilectionis obtrun albus: existat detractio. Quid enim detractore nequius: Quid magister detractor. Enia si fuerit mille eius venient magistro assurgat p loco et tempore. Nota in glo. de sanguine et humoribus

put dicit Cofatinus patremque. li. q. c. Si corpi dicit color erit erit glauca vel citrina. et hoc quod si ira de colerico subiecti pallide effigie. et. Sicut ipse quod dicitur si huius patris gualitatem adio imansuui lenes instabiles ipeuosi. quod obres solitudinis abdicari iubet pta ira sciatne bilem I. socios effundat: et exponere bilem. I. ira. n. bilis. vi. volit gratiam. I. ire sedes amaricatio ex fellis motus pcedens. Sic et pso Turgescit vitres bilis. I. ira. Propter at atque mores: colerici ceteri bis vrbis memorat. Turis fallax ita sces pdigaudat. Altus gracil sicet croceus coloris. Nota cohors is ppe multitudine rusticoz significat vi sic maior cohors. 500. minor vero 300. pteat: ceter tamen p quibet multitudine puenit accipiscunt in ira accepti est.

Si autem. In hac parte Bo. antipophorizans quidam tacite quoniam ridet. Possit. n. quod de. multa satis de psonis manerie pmissa sunt o Bo. q. at via i cognitioz hanc determinate dueniedu sit baud quod demfat quod amplius. Cui quoniam Bo. ridens ait quod si societas scholarius sit ignoras assignare. I. discernere q. itates. I. psonas quod ex quoz q. itatib. derinane vi supra monstrat. I. cofulat theozicos. I. sapientes medicos et bis pultis sine dubio se cognoscat atque psonem suam. Pluribus autem mentibus est iramatur greci illud gnotyfelitibus quod in latini vrbis itat sonat q. itat Logosce reipsum. quod de celo pcessit legi. vii. Macrobius li. I. de somnio Scipionis. De celo ingit decessit Hnotyfelitibus. I. scito reipsum. Felicitas discipuli discretio. In hac parte Boe. quoddam prius dictum circa subiectionem discipuli erga magistrum reasumit finem quod subiectione ipsa potissimum ad aptitudinem eius circa magistrum administrat. Et duo facit nam pmo debita discipuli erga magistrum subiectione vberius quam amonet. Secundo circa B. cuius tacite quoniam ridet. ibi. Si autem. Et dicit p discretio felicitas discipuli gaudet subiecti. I. suppoit magistrat. I. magistro. quod p. dilligat enim mettendo et existat. I. sit fidelis est sup. ita vbo quod opet. nec existat est albus. nam I. n. quod mores atque violentia albing nequid sceleris magistro suo vrbis suplus ita expellatit est manus incitit vltio.

dit. d. q. si tu ca
nedu i supple
tehibido e
biatq. pot. b
ne exbat. I. ex
ciet ex meti
bus rabidis. I.
furiosis istius
I. colerici er
ro. i. fusio lo
tis: et ex po
tus b. mlla
tione. q. d. sum
mope puiden
di et ne nimia
potus exbib
tio coleras et
nimiu como
tear atq. acce
dat ne socys
tis atq. guer
ra horu occa
sione suscite
tur. Nota

abing. de q. s. m.
caplo habita est m.
De colerico

De colerico

lentas. detractatō ei sub obtutu. I. aspectu pice dilectionis. Et deinde qñ inuebendo cōtra tales dicit. qd est ergo nequa. I. peius atq; sceleratius bñ detractore. ve iteriectio est execrātis vel maledictis. ve detractō magistratus. inde reuerētis ad p̄uadendā scholaris reuerentiā erga magist̄r subiectionem dicit. Scholaris etiam assurgat. I. reuerēt̄r ma-

gistro suo veniēt et si fuerint mille cuz eo i cōsistor: hoc salutādo eū p loco r tē pore. q; pro z scholaris ipse inclinet caput suū in obediētie signū. q; p a. assequat eū i. magist̄rū z B. si iubeat. i. mādet. q; p z. supple schola ris iherat. I. im mittat se māfionis. i. habitatiōi ei. I. magist̄r cōbitando cuz ipso si pōt. vt sic ipse scho laris castigat. I. magist̄r p̄i a non solum

se remoueat. I. castigat atq; mores cōp̄imat: verum pro sed etiā cōsuat. I. accedat ad eū inquirendo supple de ouibz occurrentibus. z hoc cū locus z tempus: id est oportunitas circa hoc affuerit. ¶ Notandum etiam sicut in superio ribz tacitum est. ad hoc vt magister metuat atq; reueretur debet in se quattuor habere p̄ncipaliter. P̄mum q; sit scientia illustratus: hoc est qd sapientie. xvij. dictum est. Anteq; loquaris scilicet docēdo discere prius audiēdo. Secundū q; humilis z benignus. z hoc dicit Gregorius i canone. hoc habet. xvij. di. Tertiū q; sit inocētia decoratus qñ vt ait Gregorius omel. vi. li. i. Lū vita doctis despiciatur z eius quoq; doctrina cōtemnitur. hinc Seneca epla. vii. Plus homines oculis q; viribz credunt. Quartū q; sit experientia certificatus. vt. i. recte doceat z artificialiter vñ quēq; secūdi suā capacitātē z secūdi cuiuslibet artis exigentiā. z hoc oia clari i principio. vi. capituli huius declarabuntur.

¶ Si aut discipulus. In hac parte Boe. cū dā tacite questio nādet. Et dicit q; si discipulus nequeat adhibere magistro suo presentiam impeditus ac retractus tum ppter māfionis distantiā tū ppter cū alterius sit sicut tū esset necessariū scdm prius dicta. quid agendū. scholaris ipse. supple si hoc facere neq;at habet semp dicitas bas tabulas p̄mptiores. i. p̄mptas lateri. ve p vel cedulā. i. papirēā vel pecorinā. gbus. i. vel dictica vel cedula ip̄mat. i. scribat diligenter id quod sēserit. i. nouerit intimatum. i. declaratū. supple a magistro vel alio quouis p̄prie sue conscientie. i. intellectui. quog; p z. inquirat. i. interroget cum. I. magist̄r habuerit copiam explicite. i. manifeste dubitarum. ¶ Notādū dictica est multifoliaria tabula dictatoris apta. Et of a dicto as quod rhetorū est. ynde quidam. Ellice dictica lateri teneas vt amicam.

¶ Lū aut idiscrepas ueniēs q; rē. In hac pte scda prime

ptis p̄ncipalis hui? capli postq; Boe. osidit quō scholaribz puidēdū sit sagaciter i bis que cōplectione eoz respiciūt: nūc vō demonstrat quō puidēdū eidem sit i bis z circa ea q; res extiores per sonas subdiantes z famulos concernunt. Et duo facit. nā pmo facit qd dictū ē circa res ipsas. secundo circa personas. ibi. (Lotricus rē.) Et dicit. dō-

viuēdie. melle tritūram. in capricorno congeriem carniū. q; p̄ficiētiē est famaticq; consensum secundūz facultatem in vñm pponere: ne artocopi mure anxonius anbelitum isfimet: z vini ispidi acor cordis se creta confundat: carniūz lamifet rancor: salisq; tritura seroz inclisus iresina corripat: lignozq; defectus membra contrabat: q; dēterius est: ne assiduis incur sibus igrasfetur anxonian. I. magna vero discipuli est commoditas p̄out facultas suppetit magistratūz necessaria exhibere: ne dū eius implet executioni rex venaliū idulgeat cōparatiōi. q; absurdū ē magist̄ratus egestas.

i. copias carniū. z hoc dico cū idiscrepans. i. discordans atq; conueniens conuērio. i. cōiunctio commensaliū affuerit annua vel citior. i. breuior voluntas secundum propositum cōmōandi. Et huius cām subiungens ait. Et p̄cedi cā id iā conquirenda fuit sunt temporibus ne anxonian. ruius. i. reuenditor infirmet anbelitū supple scholaris mure coze tali lanugine artocopi. i. panis. z ne acor. i. corruptio ispidi vini confundat secreta cordis. Similiter quog; ne rancor. i. ranciditas carniū lamifet. i. macellary corumpat. q; p z. defectus lignozum contrabat. i. gelu cōstringat mēbra. z qd ē dēterius ne anxonian. i. reuēditōr ingratifetur. i. dicitur assiduis incur sibus. i. accessibus p̄o rebz necessariis particulariter in dies cōparandis. Deidē cū dā tacite questionē rīdēs dicit. Soze. d. u. ea q; diximus circa p̄uisionē faciendā tam pro scholaribz q; eoz commensalibus nōne etiam commodā sunt si magistro impartiantur. Cui respondēs ait. q; exhibere magistratūz. i. magistro necessaria. i. quo ad victum corporis p̄out facultas. i. copia scholaris suppetit. I. requirit: ē magna discipuli cōmōditas. Et rationē subiungens inquit. z hoc ideo ne dū magister ipse inbiat. i. intendit executionē idē isof matioi eius. discipuli idulgeat. i. vacet p̄paratiōi rex venaliū. ¶ Nota cit. a. uim. i. veloz breuius vel repentin. sic in ouido de arte. Arte cite veloz rātes remoz reguntur Arte leuius cur? arte regēdus amor. z Datius in sermoni bus. Lita est mōza v̄it ante victoria leta. ¶ Nota iter acorem mucorē nidoz atq; pedoz B̄ interest put B̄ micro continet. Ad ucor panis. acor vini. rācor quog; carnis. Tū dōz ab affata sit carnes pedē pedoz. 3tes artocopus p̄nois dicitur cum labore factus. ab artos qd est panis: cōpos labor. dicitur etiā alio significatō p̄stoz quasi artifex panis. sic apud iuuenales sumit eū ait. Salua sit artocopi reuerētia. Idulgere ē iurare i ante habitis exposita sūt.

Lotricū aut vetularū. In hac parte Boetius post pda cta ostendit quā manerie scholarib' ipsius i psona famulan-
tibus puidēdus sit. Et duo facit. nā pmo facit qd dictū est
quo ad vetulas lotrices. scōdo quo ad famulos subsidia-
tes. ibi. "Dospitū ē." Et dicit pmo. i. Remotio. i. elōgatio
vetulaz lotricū. i. pānos lauatiū est appreciāda sumope
qz p r accep-

Lotricū aut vetularū remotio sū
mope ē appcianda: earūqz acces-
sus qto rarioz tāto salubzioz: ne-
dū venerit suggerat aliqd ignatū
vā mācipio aliqd extrabat per-
molito. Mā mācipioz raro inue-
nit elemia: rarioz i agone psta-
tia repit. Ae seducēt mācipioz
quo plenarie pdidit dñantis dile-
ctio. Quid ē tali fedi? qd tanto
scelerē graui? Pdidū hospitiū
supellex mūda: qz thorax dealba-
tū mācipij puidētia rez erit? p-
derantia sedulitati dñice semper
assistentia decenti vultu sūt ppo-
nenda. Quid mācipio subrabere
te fedi? Lictos terreat infelix eli-
mar ab elimādo dicit nomen ex
re ptabēda qz cum nicostrati mu-
nera suscepisset: pmo ei vultu ser-
uinit blādiōz oia ad nutuz admi-
nistrans: fidelisqz per oia exis si-
deliosem se promittēs: quicquid

thorax a thorax dñi ē. z elōga mapa vī qdgd i lecto sterni-
tur. Quid mācipio subrabere ē. In hac pte Boetius
post premisam bonoz famuloz puidētia nūc inuebēda
ptra malos z qm cauendi sunt psequit ponens tria ge-
nera ex his pte cetera fore fugiēda. Et diuidit in tres par-
tes scōz: hec tria famuloz genera. nam in pma docet fugiē-
dos seruos la-
troēs: scōdo
bilingues. ibi.
(Seruus bi-
linguis i ter-
tiorde. ibi.
(Seruoz si-
quides. i. p-
ma i ouas. nā
pmo facit qd
dictum est. i.
cūdo proposi-
ta exēplo p-
mat. ibi. (Lū-
ctos terreat)
Et dicit pmo
qz famulus la-
tro atqz sū
mope ab ho-
spicio remo-
uēd' ē quoni-
am nihil hoc
mācipio sub-
rabente cru-
delius repēri-
tur. qd exēplo
elimacis p-
mas ibidit. qz
si exēpla pe-
tis infelix eli-
mar ille scho-
lario infidelis

nicostrati fidelitas possedit ipsi-
us cōmissū est infidelitati. Quid
plura: cū nequissimi elimacis i se-
lip puidētia cuncta vidisset si-
bi suppeditari: carnū alimēta pi-
scūqz fomēta ceterarūqz rez ve-
naliū pmercia cuncta i duplo qz
eēt appreciata dñicis aurib' in-
mabat: sicqz totū substantiē erau-
sit icremēta: nicostratiqz i sumā
traxit egestatē z creditoz diutur-
nā exclamatiōē. Quid nihil ama-
rius menti imprimitur. Ae cre-
ditoris insaniet. Adaptima vero
nicostrati penuria cum in māci-
pij erroris cognitionem perdu-
xit. Tarde vero elimacem super
errore suo cōuenit. quo audito
statim in pumeliosa verba pro-
rupit: dominiqz in viscerib' mu-
cronē sepeliuit: z que prius ob-
miserat secum asportauit: domi-
nicūqz corpus canibus reliquit

dictus ab elimando: id est corrodendo z hoc dico contra
bene: id est accipiens nomen a res: scilicet corrodendo. hic
elimax terreat cunctos supple dominos ne sibi similes in
famulatum coarctant. hic nempe elimax cū recepisset mu-
nera nicostrati illius sui magistri primo seruauit ipsi vultu
blandiore. id est blandi atqz placito. z hoc ministras. id est
procurans omnia superius de fideli famulo dicta ad nu-
tum: id est voluntarie supple domini. qz pro z seruauit di-
co existens fidelis primo tempore atqz etiam promittens
se fideliosem fore in futurum: sed mentē subdola. quare
quicquid fidelitas nicostrati predicti possedit cōmissum
est subaudi ad disponendum infidelitati ipsius. i. elimacis.
sed quid plura? cū infelix puidētia. i. astutia atqz cal-
liditas nequissimi Elimacis vidisset cūta sibi suppedita-
ri: id est gubernanda atqz disponenda cōmitti ipse elimax
infidelitatis seruos intinabat. i. infinuabat auribus dñi-
cis: id est ipsi dñi omnia alimenta carnium oia fomēta pi-
sciū ceterarūqz rez venaliū commercia fore appciata. i.
empta plus duplo qz eēt: qz quidē infidelitatis rabie tan-
to insitit vt sic baulit. i. in suos vius uertit icremēta totū
substantiē. i. facultatis dñice. qz p r. traxit nicostrati ipsius
in summa. i. extremā egestatē atqz diuturnā. i. quotidianā
exclamatiōē z infestationē creditozum: qua scilicet
exclamatiōē z molestatiōē nihil menti. i. debitoris im-
pmitur amariū. Ae ergo insaniet. id est furorē creditoris.
qz autē oia hec nicostratus tū extremā egestatē atqz cre-
ditorum furorē elidisset tandē penuria sua ipsūz cog-
nitiōē erroris. id est facinoris sui elimacis pduxit. vero pro

batur rarioz constantia mancipiozū reperitur. Ae iter-
sectio maledictio est. Ue inqz mācipio. i. famulo seducen-
ti. i. occipienti in quo. s. famulo dilectio dominantia. i. dñi
pdidit plenarie. z inuebēdo ptra tales dicit. Quid tali fedi?
i. derestabilis qm yti Seneca refert. ipso nihil efficacius
ad nocendum dño reperitur: cum sit familiaris inimicus.
Quid etiam tanto scelerē grauius. q. d. nihil. C. Nō agon,
onia pugna mortis of. vnde canitur. In agone triumphab-
li. z. hic autem pro necessitate captum est.

Dospitū mundū. In hac parte Boetius de puidētia
famuloz subsidentia exequit. Et duo facit. nā pmo facit
qd dñi ē scōdo ptra infidelitē maloz famuloz inuebitur
ibi. (Quid mācipio ē.) Et dicit pmo qz hospitiū. i. habita-
tio mūda. supple. id est vtenilia domus mūda. thorax. i. le-
cti cooperimentūz dealbati supple oia ista sūt componē-
da. id est procuranda atqz disponenda decēti vultu. i. decē-
ti ordine atqz dispositione prudentia mācipij. id est famu-
lico considerantis exitis. id est fines rerūz officariū. mācipij
dico assistentio. id est intēdētē semper sedulitati. id est cure
dominice. id est domini. q. d. qm qz. pcuranda atqz dispo-
nēda sunt i scholariū macerisqz atqz necessarijs hec oia
ponenda sunt atqz pcurāda puidētia qz solertia fide-
lis famuli. nō famuli infidelis atqz neqz facie pcurata
opas pstat dño. qm vt subdit in ista nū crudelissimā mācipio
subrabente z infideli. C. Nota supellex. i. dicit substantia
vel facultas z oē instrumētū z ornāmētū dom' z scribi
tur vno p. qm pnam syllabam corripit. vnde Orationis. v.
Jamdadum splendet focus tibi munda supellex. Item

is ipse nescitrat. cōuenit. i. i. cās vōcauit elimaē sup' erroze
i. facinore suo: ita tūc quā. i. q. pūctioe audito. i. pcepta
elimat ipse prupit statū i. vba pūctiosa. i. iniuriola. q. p. r.
sepeliuit. i. i. fōdit muerones. i. nescit i. viscerib' dñi: q. p. r.
omiserat. i. reliq'at binc secus asportauit. q. p. r. reliq' cor
pus ipz dñici. i. dñi deuorādū. i. lacerādū camb'. Deinde
inuebēs Boe.

hunc elima
ces dñi. i. ec
ce qñi scelus
i. pñi impie
tas. detestabi
lis. i. detestan
da. pñi toris p
petrauit. i. ma
gistrū suūz ne
euz bonis sin
gulis expolian
do: verūctiaz
cōmelmis af
ficio adqz tā
de post necem
nepbariaz cor
pus dilaniatū
atqz deuorātū
um rabiē reli
quedo.

¶ Tōndū q. p. uenire multa significat q. bis me
tris cōiter recitant. Conuenit alioquin deest id simul assi
milat. Exigida causas vocat. i. compellit inestqz. Pangit
adunat. i. adunat cōueniēs. i. Itē mucro cuiusqz rei acumē
ē. Et dñi a macros q. d. lōgū. vñ sepe p. gladio ponit. Et sūt
synonima ensis gladius mucro spata rōphea. &c.

¶ Seru' bilinguis pcul expellat. &c. ¶ In hac pte Boetius
scōs genus ipsoz seruo: fugiendū fore oñdit. Et dicit.
Seru' bilinguis. i. fallax. i. duplex expellat pcul. Et neq
tia. i. fallacia ipz. seru' bilinguis omīnē. i. apparetē depo
nat statiz. i. mor. qñis etiā. i. nō obstante q. expilat pñunt
supple dñio pñmitate. i. sanguinitatē vel alio quocūqz vin
culo pñmitatis. ¶ Tōndū q. nulla pēlia ad nocendū
ēficacior ē q. seruus neqz atqz dñio duplex. i. inimic'. ipse
venis nōscit pñciētiā dñi atqz secreta familie meditat: sedū
cit dñi atqz p adulationē ipedit ne videat orientē. i. ne ve
ritate agnoscat. suadetqz occidētis iuitū i. opa tenebray.
¶ Tōndū bilinguis a bis. i. ligua dñi sic trilinguis. i. dñi q. duas
liguas loquit: p. per illudines bilingues fallaces. i. dupli
ces dicitur q. aliud i. corde aliud in ore habet. vñ grecista
duplicis ac cordis homo dicitur esse bilinguis.

¶ Seruo: figdē crudelitate. ¶ In hac pte Boetius. tertius ge
nus seruo: ipsoz fugiendū fore declarat. i. dicit fu' cru
delis etiā fugiēdus est. qñ gdes nos Boe. vidim' multos
sociozū. i. scholariū icurrere iacturā. i. graue dānū crudeli
tati. i. malicia boz seruo: crudeliuz. sūt. n. litiū. exulcita
tū atqz pacis destructiū. ¶ Tota licet iactura ppe nau
tarū sitū. p. quocūqz dāno alicui p. violētiā illato capi
pōt: sic in proposito caprum est.

¶ Creditoribus autē sumā. ¶ In hac pte Boe. circa predicta
atqz etiā dīcēda qōdā de creditorib' scholariū iterit vt oñ
dat q. manerie circa bos agendū sit dīcēs. Lñ neccitas ipsa
coegerit vt scholarius ipse a creditorib' res ipsas p. vite su
flictaulo matuo recepēdā agēdū. scholarius inqz sumope
pñcipat vt cōmēdatio sumā sui exhibeat creditoribus
hoc ē vt se sumope creditorib' suis exhibeat cōmēdatus.
q. p. r. caueat vt fiat solutio. i. soluat debiti pñfixe. i. statu
te dīci. i. termino pagamenti atqz solutiōis. scholari. n. cū
copiā. i. fortunā nō arripit supple i. bonis ipz exteriori
bus. quozus ipsa est dñi pleno cornu. i. abundatē r. affluen

ter. o quā dulcis est trāfactio. i. pñstatio creditoris. q. p. r.
exhibitor. i. traditio suffragi. i. adiutorij affinitum. i. amico
rū. ¶ Tōndū circa hoc q. d. pleno cornu. q. cum berca
les veller deducere fillam cuiusdam regis que dicebatur
deianira: siuius achelous quez transire debebat in diuer
sas formas se mutauit. Cum autem vltimo in tauri ipz se

dentis etiā scholarius constantia
semp aliquo pñore gaudeat spe
ciali: cū pñopiaz possit dege
re pñciētiā: q. nūbila exīte for
tuna diligenter subueniat: mor
boqz vīgēte sedulū se exhibeat.
Et si terra mortis caligo affue
rit superstitēs facultates dispo
nat. si vero viuus enadat: ab eo
possit sustentari: pñci: deliniri r.
consolari: cubitū duci: diuersis
etiā partibus procurari. vīgēte
autē valitudine libellis gaudeant
permutatiz: qñtunculis certatiz

raliter autē dñi q. ex cā qñcūqz alienā fidē segur. i. dicit
creditor q. credit debitor. debitor vero dñi credit.

¶ Pñciētiā vero scholarius. ¶ Dec ē tertio pars pñe pñis
pñcipalis huius qñti capituli. In qua Boetius postqz oñtē
dit qñter scholarius ipz faciat pñciētiā pñciētiā dñi circa
q. d. i. scholius cōplexione respiciat: qñ etiā. i. in his q. res ipsas
exteriores respiciat: vt sūt pñone subsidantes. pñciētiā.
Nunc in hac parte facit hoc idē quo ad socios. i. diuidit
hec pars in duas partes. n. primo facit q. dicitū ē. secūdo
dicta sua exēplis pñfirmat. pñima in duas. n. pñmo facit
q. dicitū ē. secūdo vītutates dīctorū enarratib'. Quid
mel' &c. Et dicit pñmo. Cōfātia pñciētiā. i. pñciētiā scho
laris gaudeat sp. aliquo pñore. i. socio ipz bono non facit
neqz adulationis nota deparantur: cui. i. socio possit detege
re. i. apire pñciētiā. i. mēte pñciētiā. i. socius subueniat
i. succurrat supple scholari fortuna exīte nūbila. i. aduer
sa. q. p. r. q. socius exhibeat. i. pñbeat se sedulū. i. diligētē
subsidio supple scholari vīgētiā. i. pñciētiā morbo. i. caligo
q. d. disponat. i. ordinet facultates. i. res ipsas scholarius sup
stitēs. i. relictas. r. hoc si tetra. i. fera caligo mortis affuerit.
De si enadat viuus. i. pñaleat possit sustentari. pñci. i. ali
deliniri. i. confoueri. cōsolari. i. pñstolari. cubitū duci. i. di
uersis etiā partibus procurari. i. disponi r. ordinari ab eo
i. socio. i. bec in adueria valitudine dicta sunt. vīgēte ve
ro valitudine. i. sanitate r. robore gaudeant: idēst gaudere
valeant libellis supple suis permutatiz vt sic amborum
oia pñmunia sint r. gaudere valeant qñtunculis. i. dubus
r. interrogationibus doctrinalibus iter eos cā pñciētiā ex
ortis certatiz. i. nunc arguēdo nūc replicando aliāqz r. alia
pagēdo qñ in scholasticis certamine vītalia vīnoctant. q. p.
r. gaudeat gradatiz. i. ordinarie cōmēdabili recordatione:
de qua in pñmo capitulo sufficiēter dīctū ē cū triplex reco
ratio dicebat. r. vico gaudeat conseruam. i. mūno r. alter
natim felicitate castigatiōis. idēst felici castigatiōe vt. i. se
mutuo i. enotimibus. caritative cozigant castigant atqz re
pñbēdāt: bis oibus gaudeat vico obsequēdo dulciter. i.
plane sine omni disturbio. varijs r. diuersis generibus lo
corū cōfiliū carbonis iūctiētiā. Intēpone suis iterū dū
gā dia curis. vt. i. mēns amenitatibus atqz gaudiōz iocis ab
ternatim refoueat. q. p. r. vt ite gritas mūne cōlectōis. i.

Impuncta

aduenire quot signis
habeat

mūno quid sit.

pñmū

hui' pbi italici q pinitte aias inuenit fore imortales et de alijs corpib' trātre pmittebat di. se fuisse euforbiū. se cūdo talidē. tertio bermotiū. q rto pirrū. vltimo pictagorā. et hāc opinioē secut' ouid' metamorphoseos li. 15. de pictagora sic ingt. Ipse ego me memini troiani tpe belli. p'atōida euforbi' erā cui pectore quoddā. Desisti aduerfo

gore pmissio: hōmeri vlios z la boz theseos. Euclidis theoreu matia: daretis posimata: bypo cratis scrutina. h' viger ariopa gi efficacia: legus pitia: ypodromij z sula glia: circi victoria: pallestre potetia: cest' fulminatio: missiliuz elatio: nautay exclamatio: iunere permagatio: coree cōuentio. Cū ergo bec z alia multa fauonij mibi itimaffz liberalitas: quenam mibi effert facultas quesuit: quāteq; expense loculi mibi possit sufficere numerositas: cuiusq; discipline esset mibi pmprio: metis itetio. Cū sibi igit per ordinē missis quoddā me

bic. Coree. i. ludicris saltatibz quēto viger bic et. Cū ergo bec z multa alia. In hac parte Boetij postq ostendit qūo fauonius ipse cūq; atq; atbenis publica foret onidit atq; diuerfas pboz lectas qbusq; locis studia sua exercebant mōstrauit: bic sequefer subigit qūo fauonius ipse Boetij insuit quo studio atq; q manerit in his atq; circa qūa bet gerere dō Et diuidit in duas ptes. nā pūo erat ei plura documenta: scō circa ea oia qdā notādū subigū git ibi. (Nō ē ar digna. pī mai duas. nā pmo facit qd dēn est. scō Boetij ponit tempus ipsuz i quo atbenis studuit ibi. Si deliter et. Et dicit. cū mera liberalitas fauonij supra nō minati itimasset. i. demon

strasset mibi bec oia supradicta atq; alia plurima que fore b'cauitas causa silentio pteruuit. quesuit supple fauonius a me Boetio quēnā esset mibi facultas. i. rec copia. q; pro t' interrogat qūo discipline intentio me ptes cēt promptioz mandē oibus sibi per ordinē respōsis qdā me mozia dignum amicis. i. amicabilibus aurius illibabat meis. Et hoc pmo documentum est qd sibi tradidit. i. v' parcatit pecunie semp diligeret. i. fisteret nō gē illi parcatit q; prodigalitati opposita esset. i. sed mediocritas. Et rōnem subiungens di. v' dilapidare. i. inutiliter expēdere commissa supple a parētibz cōsentaneuz. i. cōsonū est pudori. q. d. pudor est cōmissa stulte inutiliter expēdere z cogē te. i. vrgente necessitate reparare cōfusus pudore. Deinde scdm documentū subdit dicēna. Idē etiā fauonij ppa lauit aliud nō exoribans. i. aberrans vel deuians a rōnis via: boc. i. vt si ego Boe. fisterem. i. imitterez me disciplinē alicuius. i. magistri l'g respicerem pū bene et maturo cōsilio z quieret si magister ille obediret bonis z scis moribus atq; polleret. i. respiceret titulis. i. insignis liberalium artū. atq; si ipse magister indulgeret. i. vacaret p'omotioni stuoz scholarū: z hoc remota omni negligentia. inquirerē z p'picerē cuius pfectiois esset atq; per tridū eum audire cūctaz p'fiderarē vt si bonus esset nō dicerem ab eo licz balbutiens. i. male loqueri. vel si cecitas. i. ignorātia. i. magistri illius existēs nouerca. i. straria subtilitatis detineret aures stultoz. i. idocoz simulacro. i. fictioē falsa similitudinē. i. efficeret retrogradus sit vt euz dimittere supple ammonuit fauonius. hinc qdā notabili dēn bis aduicijs ingt. i. qdē p'erte mōti. magis volo deliniri. i. edoceri fructū. i. doctrina balbutientis licet tediosa. i. tedūi generet q; gloriari dulcore. i. ficta dulcedine seductioē. i. decipietis cecitatie. i. ignorantie. Cū Notandū Boetius p'piciēs p'digalitatē scholaribus sicut i. cultibz mōnii esse vānos atq; in miserie cegatū dixerit atq; tadē pudorez atq; fabule nedū notis sed i. ignorantis iudicinas summo opere parcatitē hoc est liberalitatem

atq; gomerre. vnde theoreuma diligēz z apta vboz de scriptio vel regula est idē regule gomerre theoreumata. Est aptitudo dicte sunt sicut bec. qd totū ē mai' sua pte. sūlt si ab eqlib' eqūia demant remanētia erūt eqūia. h' vō supple viger Anxiomata. i. sopbismata micbasi huius pbi q de musica e dididerat. vñ anxioma scōz pagitionē z cate natio loquēdi of sicut sunt sopbismata. Dapias vō dic q sunt p'loquia z maxime p'pōnes in topicis. bic aut supple viger ariopimata. alia sūbz posimata z veri. i. aperre. p' batōdes. z of a p'ouisi. qd ē aptio qdā daretis illi. b'isso. r'aruz troianay scriptoris z aliam post exūti corp' solam vmbzā fore asserereb. bic quoq; viger scrutinia. i. ingitio nes bypocratis illi. i. medica. z bñ ingitōdes bypocratis do cūmēta notat qm p multas ingitōdes z experimēta i artē opatiuā medicinālē dēuēitū ē. bic. i. in b' loco supple viger efficacia. i. vigor ariopagi. i. vici vbi scholē pboz consistebant. a quo vico z dionys' scūs ariopagita dicit' est. Et of ab ares qd est vltus z pagos qd ē villa qm in vico illo scia de nā dicebat. q; p z pitia. i. sapia legū viger bic. z p'prie iuris pitia of z iurisperit'. Post bec p'uerens se ad publicā spectacula eūddē of ordinē sibi singula ingt. bic ē cōfusa glia. i. ianis ypodromij illi' loci quo pban' eg ad lūcia. Et of ab ypos qd est equus z oromos grece qd curius sonat. idē ypodrom' .i. loc' quō equi curru pban' vel scūdi alios ypodromij. i. loci deambulatorij supple supra quez boies ambulāt. z cōponit ab ypos qd est sub z oromos curritas. vñ ab hye qd est supra z oromos curius qd desup boies currit z abulat qm sunt arcs deambulatorij palacioz. vñ of i legēda scī Sebastiani. tūc iussit eū in ypodromio palaty tādū fustigari et. vnde ypodromiq; dec' parcit loc' bic sit duoden'. victoria circi illi' loci viger bic. P'alestra. i. loc' lucte viger bic. z fulminatio. i. yrio cestus bu' istrumentū viger bic. ē n. cestus. u. u. co rti cū plūbo ifuso quo manus suas pugillis muniūt z et inale cedūt. Et of vulgari vocablo plubata. Etatio. i. ele uatio missiliū. i. teloz viger bic. exclamatio nautay viger

que in modestia et temperantia consistit, comonet amplectenda. Soliloquio catholico et his verbis: qui idem precipit. Ne tibi quod desit quisque videri parcat. Utque quod est ferues semper tibi deesse putato. ¶ Non dicit circa banc partem ubi dicitur plus diligenter ipse et Libros enolere seu legere per studio non sufficit, sed doctores idoneos audire congruit. Si ergo ergo doceri fieri cum. *De pueris et quod sit agendum.*

Feliciter autem bis et alijs secretis instructus, inquit duobus de viginti arthenis consilii: quod mali expertus ad boni in vestigia semper sui ambulans. Non enim est dignus dulcoris acuminis quod amaritudinis nequit inuisitari graui mine. Herodotus Aristotelis quoque discipline se adhibens, alioquin scintillas diligenter meti me commendat. ¶ **N**ote paupertatis facultati presentis operis derogat simplicitas: profundat operatio: affligit desolatio: quoddam cum. *De pueris et quod sit agendum.*

ferri quod est viti iuuentis et non iuuentis. ¶ Nota circa B quod dicit. Malo siquidem balbutiens et. Nemo scdm exterior rem apparentia quam sibi invidit aspernendus est quod ignorat virtutis itraque accoritate ecclesiastes. ii. Non laudes virum in specie sua nec spernas bores in visu suo. et catho moralis. Corpore exiguu vires pretere noli. Soliloquio potest cum viti natura negari. Interdum in piofiora sua parui conspiciunt vasa viti gemit lapidibus testatur. Sic etiam quod sagax natura balbutiens lingue vicio subtraxerat quodam consilio atque intelligentia vberiore refertur. In de vulgare hoc. Meliora sunt vulnera diligenter quam fraudulenta verba blanditiis. ¶ Nota balbutiens in superioribus expositum est. c. in ea parte quod de violentia agebatur. Simulacrum imago vel effigies dicitur. et a simulo. as. quasi rem aliter ostendens quam sit.

Feliciter autem bis et alijs secretis. ¶ In hac parte Boetius ostendit quod tempore post secretorie instructionem fauonij arthenis in continuo studio permaneret doctrinis phorum insistentem dicens. ego Boetius instructus. id est informatus bis supple predicis et alijs secretis. subaudi ab ipso fauonij consualui. i. permanens arthenis annis duobus de viginti elegancia est. i. annis. is. qui sunt viginti depts duobus. anbelans. i. intendens semper ad fastigia. i. summitates boni. i. virtutis et scientiarum, quicquid est alijs mali. i. aut egestatis aut penurie aut etiam opprobrij expertus fui. i. passus fui. Et inde quod subdes puerbi inquit ex bis. Ille. n. non est dignus acuminis dulcoris et nequit inuisitari. i. irretiri graui mine amaritudinis. iuxta illud. Dulcia non meruit qui gustauit amara. et sequitur. quod phorum documentis atque insititio tanto tempore inuigilauit dicens. et ego Boetius adhibens semper insititio atque tradidit. ¶ herodianus illius phibit aristotelis illius phibit commendauit menti mee scintillas. i. documenta et traditiones alioquin phorum et. ¶ Notandum quod herodianus summus fuit ille grammaticus artheniensis vti quibusdam visum est quod et appollonius picianus infectus tunc est. fuerit. n. alio viro picianus ipse i maiori testatur excellensissimi apud grecos grammatici. sed de Aristotele atque eius laude factis in superioribus dicta sunt quod de logici institutio pertractata est: sicut quid fastigium sit ibidem dictum est quare ibi videas.

Note paupertatis facultati presentis operis. ¶ Hec est scdm pars principalis huius capli in qua postquam Boetius determinauit de sagaci scholarum puiscio. et hoc quo ad eos qui rerum copios possunt atque necessarios oibus pleno cornu abundant: nunc vero facit hoc idem de his qui paupertate grauati quotidianu victu labore atque industria curare coguntur. Et ostendit hoc per scdm in quatuor partes. n. pri mo promittit paupertati ipsi consilium atque documentis quod ad possibile fuerit obuiare. et pluri ma enarrat quod vtiplurimum scholaribus penuriam atque egestatem inducit. et B viro facillime remedia in primum subministrat. tertio contra

quodlibet peccatorum consilium administrat. quarto ex bis oibus qua manerie perferenda paupertas existat ostendit. scdm ibi. (Et etiam) tertia ibi. (Idem patet) deestabilis) quarta ibi. (Sic ergo tuta paupertas). Et primo dicit. nos Boetius dignu diximus comittendu examini. i. declarationi illud quod commune est nature cunctis. et hoc ne simplicitas paupertatis deroget facultati presentis operis atque operatio confundat atque ne desolatio affligat. qui diceret. Sunt plurimi qui forte ob iopias atque expeniaz carentiaz studio vacare desunt atque sic quod natura donauerat egestate atque reze penuria deperantur ne quaquam paupertas bec ab hoc scdm ppositio subtrahat nos Boetius diximus dignu et rationis personam paupertati scholarum quoad possumus remedijs obuiare. Itaque duco plura significat ut hoc metro notat. Duco desponsat reputat trahit et ppuu at. In ista vero idem quod reputare significat sicut in istis scribitur. dignum diximus vobis intimandu etc.

Cum autem scholaris egestas. ¶ In hac parte Boetius enumerat ea quod vtiplurimum scholaris in penuria atque egestate pertrahunt. et diuidit scdm quod ponit partes eorum quod egestate causant. Et dicit autem per sed cum egestas. i. penuria scholaris procedat. i. causet diuerso intuitu B est ex diuersis causis. n. i. primo ppter tenacitatem. i. paritatem affinitatis. i. tam parum amicorum. tum supple secundo ppter penuriam inundantis pcellit. i. fluctuantis periclitatis miserie eorumdem. tum supple tertio ppter inconstantiam iuuuaminiis. i. adiutorij iuuii. i. parini vel parastrii. tum supple quarto ppter instantias germane nubilitatis hoc est ppter desponsationem sororis. tum. i. quinto ppter icariam. i. negligentiam militie. i. dominationis promogenitiis. tum. i. sexto ppter versutiam. i. prauitatem atque deceptiones adulationis familiaris. Cum ergo supradicta oia sint que plerique penuriam scholarum percurrunt nos Boetius dignu diximus. i. reputauimus consulendu supple scholarum iopie generali stemate. i. discendi ordine. ¶ Nota vitricus parastrius vel parastrii est. i. s. p. v. p. ex alio viro filiu vel filia bnt duxit. et corripit penultimam. Unde Quidi de remedijs. Vitricus et glady et acuta dimicer basta. Nouerca autem est quod martiu ex alia viro re filiu vel filia bnt duxit quas viti in iustas dicim. vii qd. Soudet in afflictos seuire nouerca potestas.

videt hoc per scdm in quatuor partes. n. pri mo promittit paupertati ipsi consilium atque documentis quod ad possibile fuerit obuiare. et pluri ma enarrat quod vtiplurimum scholaribus penuriam atque egestatem inducit. et B viro facillime remedia in primum subministrat. tertio contra

quodlibet peccatorum consilium administrat. quarto ex bis oibus qua manerie perferenda paupertas existat ostendit. scdm ibi. (Et etiam) tertia ibi. (Idem patet) deestabilis) quarta ibi. (Sic ergo tuta paupertas). Et primo dicit. nos Boetius dignu diximus comittendu examini. i. declarationi illud quod commune est nature cunctis. et hoc ne simplicitas paupertatis deroget facultati presentis operis atque operatio confundat atque ne desolatio affligat. qui diceret. Sunt plurimi qui forte ob iopias atque expeniaz carentiaz studio vacare desunt atque sic quod natura donauerat egestate atque reze penuria deperantur ne quaquam paupertas bec ab hoc scdm ppositio subtrahat nos Boetius diximus dignu et rationis personam paupertati scholarum quoad possumus remedijs obuiare. Itaque duco plura significat ut hoc metro notat. Duco desponsat reputat trahit et ppuu at. In ista vero idem quod reputare significat sicut in istis scribitur. dignum diximus vobis intimandu etc.

Cum autem scholaris egestas. ¶ In hac parte Boetius enumerat ea quod vtiplurimum scholaris in penuria atque egestate pertrahunt. et diuidit scdm quod ponit partes eorum quod egestate causant. Et dicit autem per sed cum egestas. i. penuria scholaris procedat. i. causet diuerso intuitu B est ex diuersis causis. n. i. primo ppter tenacitatem. i. paritatem affinitatis. i. tam parum amicorum. tum supple secundo ppter penuriam inundantis pcellit. i. fluctuantis periclitatis miserie eorumdem. tum supple tertio ppter inconstantiam iuuuaminiis. i. adiutorij iuuii. i. parini vel parastrii. tum supple quarto ppter instantias germane nubilitatis hoc est ppter desponsationem sororis. tum. i. quinto ppter icariam. i. negligentiam militie. i. dominationis promogenitiis. tum. i. sexto ppter versutiam. i. prauitatem atque deceptiones adulationis familiaris. Cum ergo supradicta oia sint que plerique penuriam scholarum percurrunt nos Boetius dignu diximus. i. reputauimus consulendu supple scholarum iopie generali stemate. i. discendi ordine. ¶ Nota vitricus parastrius vel parastrii est. i. s. p. v. p. ex alio viro filiu vel filia bnt duxit. et corripit penultimam. Unde Quidi de remedijs. Vitricus et glady et acuta dimicer basta. Nouerca autem est quod martiu ex alia viro re filiu vel filia bnt duxit quas viti in iustas dicim. vii qd. Soudet in afflictos seuire nouerca potestas.

Capitulum

redific. v. amplific.
v. redific. quia super
repetit.

scripturando: rituras colligēdo: ||
 areas mūdando: ad tēp⁹ scrui-
 do. Si tamē ingeniola scribendi
 facultas motum coegerit volun-
 tarius: necessitatis stimulum di-
 gnum durimus ibibere. Cau-
 duz est tamen ne deliciosis mē-
 tes exciret appetitus: lucrumq;
 enervet firenoliz: communiter
 scribentium prodigia raroq; fide-
 lis defraudet adulatio: familia-
 risq; sinistra visu vel auditu ebi-
 bar cōq; scribētis dextra p mol-

hinc p[er] d[omi]n[u]m
thomas de agu
no n[on] edidit h[ic]
glosam.

¶ **C**auda ēne delicioſius. **B**e Bo. Circa primo dicitur
remediū qđā notabile obferuandū inſubſect. v. dicitur
in duo. nam pmo facit qđ dcm efficio exemplo dicta eſt
planar. ibi. (Slebeone nequitia.) Et dicit Boetius qđ
ibi ſupradicti v. precipue in ſcribendo ſummoſere cau-
dum eſt ne appetitus delicioſius. i. voluptuoſus v. luxurio-
ſus taſz ea luxuria que in ornatum eſt qđ ea que in comē-
ſationibus atqđ coitu conſiſtit iuxta ſatiricoſ partitiones
queſcit tandem ſi cauendū eſt ne mente ſcolariſ exciteſt. i.
comoueatur ſupple ad aliqđ turpe pagendum atqđ ſi ener-
ueſt. i. extrahat funditus v. eradicet lucrum ſtrenoſius. i.
traciuſ v. deceptorioſus. cauendū quoqđ eſt ne adulario
bladiſius pdiga. i. larga quo ad excefſu. q. v. raro fidelit-
deſraudat ſupple meſe ſcolari. q. d. cauendū ē ne adularioſ-
v. fictis oblectamētis ſcriptoſz raro iuſſet. vt ſi ſtudio ſe
poſteriorē conſtituat. q. v. ſummoſere cauendū ne ſinſtra plu-
mam v. ē fidelitatis familiarī ibat. ſubtrahat v. illa vel
auditu qđ d. i. illud qđ pmoſit. i. lincratat deſapideat

partes. nā pmo remediū ponit cum cause subnectō. scōdō
deos inebit q ob incuria pudori. castitatis nō indulget. ibi.
Quā 3. qdā exēplū circa p̄dicta subiūgit. ibi. Obtr̄
perādē. Et dicit p. qd sc̄olaris in penuria existat atq;
tpe nobilitatū germane. i. fororis p̄piciū s̄icōz sup̄cedere
p ea vice vt forori de m̄imonio prouideat. qm̄ germane

i. forori affini
i. existēt pri
me nubilū
annū. i. annū
pubertatū
ant ad nubē
dum habiles
sūt obtr̄perā
dum est. i. suc
currendū est
quā totius. i.
valde cito. et
rōnē subdēns
dicit. 2. hoc iō
ne p̄mula ro
sa hoc est v̄gi
nitas ipsa car
pat. i. auferat
tur et p̄prie
fructū ē. in
digno pollice.
transp̄tue po
situm est. i. di
gna manu ei
digno amato

dum est. ne per incurie viciū rola
p̄mula pollice carpat. idigno.
2. quā fororis cōmēdādā pudo
ris p̄fessio. dōlēdā qd s̄ry cōmū
sio veluti vultū d̄rumpans pudo
re plena pulpe rescaciat. 2. be
perādē germanitatis insignia se
cundū t̄heos̄tāsi sumacū yconō
mū nō sub silētiō p̄mittendū ē. q
vtrōq; parentū viā vniuersē car
nis ingressū iminentis ifamie ger
mane p̄stānā dotis b̄nficio mari
tanti. seq; fortune meatib; obni
re p̄mēdant. Elise marito nau
fragiū surreptō. sumacū fratrem
sōzō insequēbat elisia in multis
seruiciō. i. meritorū simulacro
cūcta sumaco ministrabat. Itaz

qdam sup̄iora corrobōrat. exēplo inq; a sumaco yconomo
accepto q p maritādā sōzore oia bona tradidit. q. d. sic 2.
sc̄olaris vt fororis sualescat pudicitia atq; iusto m̄imō
nio cōbinet. patiēdā atq; sup̄positāda p tpe est penuria ne
forte vt sup̄a dixerat v̄ginitas alio atq; idigno viro ma
culet. dicit q nō est cōmittēdū silētiō. i. nō ē tacēdū sima
cū byconomi
filiū sc̄oi t̄heo
fratū illi. bo
mis sup. q̄to
amore atq; si
delitate se ba
buerit erga so
rozē suāz Eli
sā m̄imonio
collocandā. 2
B ob insignia
tēperādē ger
manitāt. q. d.
sumacū vtrōq;
parētē ingres
sū vniuersē
carnis hoc est
mōtuo vtrō
q; parētē. 2. est
elegans satis
locutio. mari
tanti cōstānā
qm̄ vt segur
iaz p̄o maria
infamia exti
t germane. i. fororis iminentis. i. iam machinate ifamie
beneficio dotis. q; p̄o 2. sup̄ple idē sumacū cōmēdantē
se meatibus fortune in totū. q. d. totaz facultatē sumacas
ipse forori dotem cōstituit n̄bilis plus retinēs meatibus
se fortune cōmēdauit. sed qd vira. 2. Carito fororis. i. de
lisse surreptō a naufragio belisia insequit. i. vndiq; sequi
tur fratres suū sumacū in multis seruiciō. q; p. 2. belisia
ipsa ministrabat fratri sumaco qm̄ ad inopiā deuocitā cūcta
necēssaria simulacō. i. s̄ilistudine merito. hoc est in cōcō
pensam ministrare dotis. nāq; p q; cū deesset facultas vt
ampli fratri nil ministrare posset exponebat. i. belisia se
cretius florē p̄prie carnis illecebris. i. luxurib; atq; delecta
tionibus veneris. i. vt vitā fratri lucraret. 3. ipsa nēpe ma
luit. i. magis voluit succūbere vice incurie. i. luxurie q; v̄l
rumpere fedus. i. amorē fraterne cōstātē se. i. belisia viua
pmanēt. neq; ē ipsa belisia pmanit retrograda ab ince
ptis. i. p̄missis donec 2. quousq; terminauit ichoata sine
ydoneo. i. decenti. q. d. belisia fecit a s̄ilia intū egegit atq;
bis oibus iustit quousq; frem a suis miseris p̄pioris libe
rauit. 2. Notādū circa B qd dicit sumacū yconomū. B. n.
forte sibi nome fuit. vt qm̄ disp̄sator extitit. ycononomū
i. vel economū 2. verū q pecunie frugū 2. olum que possi
dent est disp̄sator. idē economū. i. ma. m̄. Xenophon
pulcher liber est q nobis gubernationē velle v̄l disp̄sa
tiōz vniuersē domū. 2. Tulio interpretatē designat.

2. Xenacitatis industrie. In hac pte hoc. sextū 2. vltimū
remediū 3. sextū impedimētū paup̄tatū sc̄olaris iudiciū
ponit. Et diuidit i duas ptes 3. duo remedia. 2. ibi. Nā
quid sub bis 2. p̄io dicit q si domestica fuerit cōsumptio
facultatis atq; p̄uria iminēz qd agēdū. succurrēdū inq;
2. buic domestice aduersioni. i. paup̄tati rudimētō. i. docu
mētō industrie. i. astutie 2. cautela tenacitatis. i. parcitatis
subaudie. i. cuiq; pecunia mutuet. Et B iō ne diligētia
pecunie muruante. i. p̄stite infundat. i. imitat bilē. i. a. bilis
n. p. ira sepe posita ē vt dec ē sup̄. exp̄posita sūt vt p vel

De yconomate

De p̄piciū incurie. i. negligentie. 2. Notādū circa hoc q
dicit p̄mula rosa. Virginitas ipsa nomen honorabile est:
quāt nō imerito rose parat nō qdem simp̄r sed bonorā
bil. 2. si bonis opib; illustret. nā in euagēlio v̄ginēs qnq;
statue legunt qre ex sua virginitate itroitu ad iannā cele
stes meruisse nō credunt. pulchrū ergo esse v̄ginē. sed
pulchrius multo si cūz virginitate operib; floreant facie
nūc ofoni nūc meditatioi sedulo mentē exponēdo. bis. n.
biero. ad cultōchiū teste v̄ginēs debet ec occupare.
2. Quā fororis cōmēdādā est pudoris 2. In hac pte
vicit inq; veluti refecatio. i. p̄ssio pulpe illius carnis sa
perflue deturpantis vultū pudore. 2. Notandū de natu
raliter in mulieribus verecūdiā possit vt ipse ad p̄mū et
impudicitia puocate formidēt. qd attēdentes antiquoz
plurime itantuz sc̄m carnem viuere cupiētēs. pus mori
maluerūt q; virginitatis flores fedo cōmūcare accessu.
nec soluz xpianoz glia exēplis bar; referta est sed 2. pa
ganoz t̄p̄m p̄pioris ignoratiū. sic apud valeriū maximū
greca qdā bip̄povitā perdere maluit q; pudicitia detur
pare. sic 2. pelagia que vt refert Ambrosius. c. 3. de virgini
tate cū esset annos 15. 2. p̄donibus circūfēptaz se videret
m̄re absente suisq; sociab; in aqua se picciā malens mori
q; violari. sic quoz; romanoz. i. Lucretia. quā in epitaphio
ouidius bis versib; cōmēdat. Et si foderet gladio castum
lucretia peccat. Sanguinis 2. torozē egredietur ait. Testes
pcedāt n̄ me fauisse tyrāno An vix 14 agūis p̄us an deos.
Quā b̄n p̄ducti p me post fata loquent. Alter apud ma
ne aliter apud superos. Et licz bec viro nupta fuerit. ma
luit tamē gladio occumbere q; pudicitia alteri cōmacu
lare t̄boto. Est q̄ sume cōmēdanda fororis pudicitia atq;
impudicitia quomodo libet cōdolenda.

Obtr̄perādē germanitatis insignia. In hac pte exēplo

supple ne dissigētia sferat cās p̄sistat. i. tribulatiois pugne
v̄l dissensiois alteri rei. Deinde 2^a remediū subdēs dīc. q̄
si scholaris B agere mīne possit q̄n oporteat ip̄s pecūias
suas mutuo dare. gēg dīc fīat: cū supple B nēcūs fuerit.
caute p̄siderādū est sub bis. i. ibis p̄sistatib⁹. ne pusilla. i.
paucā t modica tenacitas rep̄i postq̄ ob̄stipet. i. inclinet
vultu iudicio

Quid de caluo milite luce sapie
p̄dito senſerit cāicēs cognosca
tur: q̄ primo milite floze trāſi
tū faciēdo latēret sub birro am
phora q̄dā secū d̄milit: mācipi
q̄ grē p̄mēdatur: statūq̄ leui p̄
mutato alteri vice elegit cohor
tis: de ollaz fictili cocū puenit.
R̄ipe rācozūq̄ frēo dissolutio idi
gē co. q̄ rāncosē p̄ferēs canicēz
fictili percussit: q̄ licz postmo
dū bedera d̄corata ēēt: nulli t̄ m
d̄cetero succi d̄nerū p̄stūti sta
tū potuit reuocare lesione: ex in
cursu fictil p̄ba sibi silq̄ stirpi
p̄trahendo. Sit igit̄ tuta paup̄ra

tionē. i. passioē sibi scāz i p̄stūti statū. i. pur p̄s fuerat
v̄l. i. nulla cicatrix p̄maneret. reuocare inq̄ d̄nerū. i. p̄s
ctioē v̄l medicamē v̄l. i. succi. i. herbaz. d̄bēdo nihilomi
nus ex incurſu. i. iactu atq̄ percussioē fictilis ampore p̄ba
i. opprobria sibi simuloz stirpi. i. p̄genie. C. Nōdū cir
ca B vbi d̄. bedera ēēt d̄corata ēēt. Ad os apud antiq̄s ex
posſito p̄p̄rio amoz d̄fēdēo
tis facultas p̄munda: paruoq̄ con
tenta: icurſus viriliter perferēs
ad summa semp̄ anbelās: omni
bus obediens. Et sit p̄mpta fa
mularū: t̄ ad loq̄ndū tarda: fide
lis i obsequio: i rē gra amoz: d̄scis
q̄z colloq̄: cordis tūmoz p̄fite
care: q̄m ei⁹ oppoſiti cū eo p̄mo
rari nō app̄ciat. Licer enī a mul
tis d̄stīnū laboz retribuit: ta
mē ab aliquo p̄merebīs fauozis
adoprio. Nonne in modico ple
rūq̄ lapsu cōringit: q̄d ānuo ne
q̄ p̄ncipalē circulo: adulatoris of
ficio delatorisq̄ cōsortio p̄ loco
negocioz t̄p̄is exterminatis.

ap̄ Virgiliū legī. Pastozes bedera creſcēte ornatē poe
tā. Et apud p̄sū. Quoz imagines labūt bedere sc̄q̄ces. B
aut nō solū erga poetas obſuati erit. sed et apud mē
tes cū q̄d glia dignū bello gesserūt. ex cōsonā v̄l bedere
vel lauri meruerūt. C. Nō birrū ē grossū vestimētū. Et
d̄r a greco birros. Itē Loboz in supiorib⁹ exp̄positū est.
C. Sit ergo 2^a. In bac p̄e Boe. post oīa sup̄radicta q̄ de
egēstare scholarū p̄miserat. nūc d̄mū ex bis oib⁹ q̄ mane
rie atq̄ nozma paup̄rata ipsā p̄ferēda sit p̄cludit d̄. q̄. i.
p̄p̄ ea q̄ dīca sunt. i. tuta facultas paup̄ratū sit munda. i.
nullo malo linoze infecta. anbelans. i. itendēs sp̄ ad sūmū.
sitq̄ cōtenta paruo. i. modico. C. q̄tū nāe sapient. atq̄ sit
p̄ferens. i. patēs viritr. i. equo aio ad modū sapientū q̄ sit
b̄rit s̄c̄ retragōnū sine vituperio icurſus. i. iſali⁹ fortune.
sitq̄ oib⁹ obediēs. i. in nullo rebellis. atq̄ sit p̄p̄ta. i. pa
rata famularū. i. fuitio. sit ad loq̄ndū tarda. q̄m in mul
tilogo raro mēdaciū deest. sitq̄ fidelis i obsequio. i. fuitio.
sitq̄ integra. i. nō lesa s̄z plena amoz. dulcie. i. affabilē collo
go. atq̄ sit carēs tumorozitate. i. supbia atq̄ iſtatione cor
die: q̄m ei⁹ oppoſiti t̄ oīus p̄dōz nō app̄ciat. i. laudat q̄
co. f. paup̄e. Deide apostrophādo cūda tacite rīdet gōni.
P̄oss. n. g. d̄. s̄z cū bec oīa paup̄ ip̄e i se b̄uerit q̄ laboz
sibi retributio exp̄ctāda ē. Ad q̄d rīdēs igit̄. Quāvis re
tributio. i. p̄p̄tatio labori d̄stīnata a mīti tū adoptio amo
ris t̄ fauozis p̄merebīs. i. v̄tute laboz paup̄ratib⁹ aliq̄q̄
p̄firmas p̄ s̄c̄ ingt. Nōne. i. nūq̄ d̄stīgit. i. fuerit plerūq̄
aliq̄ i modico lapsu t̄p̄is q̄d nequit p̄ncipalē. i. circulo
ānuo. i. āni spacio. t̄ dico exterminat. i. p̄p̄tatis p̄ loco t̄
negocio t̄p̄is tā adulatoris offō q̄ delatoris. i. accusatoris
p̄ortio. i. societate. h̄i. n. rales. pur ēt p̄paratū ē oīs mali p̄
curatores exstīnt. C. Nōn. i. nūq̄ B q̄d dīc paup̄ras sit mū
da. i. iſa infecta cupiditatib⁹ t̄ rēroz. q̄m b̄uc cupiditatē nō
bil satis ē. d̄ solatōe. d̄. i. q̄m v̄l igit̄ Seneca epla. 73. bec
nihil sūū ēē credit q̄. i. p̄ diffidit q̄ d̄r n̄ ad bona fortune:
s̄z ad sūmū bo⁹ sp̄ anbelat paup̄ras. i. eo nēpe oīs fatietas
ē atq̄ appetit nō p̄lemētū. sit q̄ p̄uo p̄teta. q̄m nō rerūz
cumul⁹ s̄z sufficiētia dītat. S̄i tibi sufficiat paucula diuicia

sep̄ius fortioza tabulata. i. edificia dinoscunt ruere lesio
ne v̄nūto scintillule. nimirū ergo si parua. C. Notandum
Boetius in hac parte sūmopere dissuadet pecuniāz p̄sta
tionē atq̄ mutui dationē licz ad hoc tam diuina q̄ etiam
humana obligamur legē. q̄b̄oz et a carbone tanz legē co
sultum est. Mutui da. sed Boe. q̄quid tanz ridemus.
R̄. nēq̄ s̄ ea ita sunt vt primo idigēti ad mutui p̄statio
ne legib⁹ tū diuinit q̄ nālū⁹ teneamur vt necessitatib⁹
suis charitatiez bis mediantib⁹ consulamur. Boe. tū re
spiciens plerūq̄ ex b̄s p̄statiōne lites t̄ discordias exozit
intra vulgare illud. Si rez p̄cedas non rebahebis. Si re
bahebis nō taz cito. Si tam cito nō taz carū. Si tā carūz
vere p̄des amīcū. b̄c Boe. amonet b̄c mutui p̄statiōnez
sūmopere denegādā. ne occasioē b̄ficiū maleficiū inge
rat vt in exēplo prime sequēti clare vt.

C. Quid de caluo milite luce sapie 2^a. In hac parte Bo.
circa hoc vltimū remediū ip̄s paup̄ratē que aliq̄ ex
mutui dationē contingit exēplū ad sūū documētū corro
borandū de Caluo milite subīgit dīcēs. cognoscat sup
p̄e exēplo q̄d canicēs. i. antiquitaz senſerit de caluo mili
te. p̄dito. i. nobilitato luce sapie. b̄c nēpe caluus miles fa
ciēdo trāstū sup̄. i. exp̄ditionē quādā i p̄mēno floze mi
litie. i. cū adūc milita flozeret. otulit secū latēret. i. clam
sub birro. i. clamide amphozā quādā subaudā argēteā vt
qdā auctumr. i. alu lary t̄ veni⁹ pur segut. de ollaz fi
ctilē ēē. v̄l castū iſtati fortuito vel forte si q̄ nēcitas igrue
ret ea mediātē cōmōdati p̄suleret q̄dā. i. amphozā p̄mē
dauit. i. tradidit grē. i. benignitatē mācipi. i. famuli. s̄z q̄d
p̄mutato leui statū. i. modico tpe transiit calu⁹ ip̄e ele
git vice. i. locū alteri⁹ cohorū. i. societatē. atq̄ puenit sup
v̄sio amicalib⁹ cocū de olla fictili vt cū restitueret sed
dissoluto frēo rācozē t̄ rīpe. i. iurgij sup̄. iter militē caluū
atq̄ cocū. co. i. p̄p̄e. i. patēs rāncosē percussit canicē p̄
p̄p̄. i. fictili. i. cū fictili olla sic q̄ opprobrio caput
militis offēdit. q̄ canicēs licz postmodū ēēt d̄corata. i. oz
nata ob trīp̄ba militie glāz. bedera bac berba sp̄virēt.
tū d̄cetero miles ip̄e nō potuit reuocare B ē reducere te

birrum

in eo i. summo bono.

eris vt refert Mathe⁹ in thobia. Et ite i alexandro hater
rus libro quarto. Animi nulli⁹ egere nō res efficiunt sed
sufficiētia. Quis sit modici⁹ si sufficiat nullius egebit. O
si aduersū quid euenerit in his fortis anim⁹ pbeat. Obe
ditur singula. qm plus obediētia q⁹ victima valere vi
noscit. Si tūq⁹ summa modestia: q⁹ pmo ne p⁹ptissim
citius delinq⁹
tur. Et si nihil
difficili⁹ a gn
tiliano lib. de
causis creda
tur q⁹ silenti
vitam hab
bere. marie
tamē curadi
est vt i sermo
ne yerecun
dia conferue
tur q⁹ nil aliū
ē q⁹ verba su
persua vt re
primere vt re
spuere. Deat
hec oia rura
paupertas cū
fidelis obsequio
amozē integro nō fatuo bulci colloq⁹ atq⁹ cordis humili
tate: qua homo solū exaltatur vti in cāto marie dcm ē.
et exaltant humiles. Fastus autē cū fundamēto creat
in nullo roborat: quare ipsi iusto dei iudicio casus agnuit.
3⁹ regis. is⁹ ite succus a sacco d⁹ eo q⁹ ex sacco exp⁹mas
v⁹ p⁹ana aposima zona. et sunt greca bec noia vel a su
go d⁹ q⁹ fugit. et pducit p⁹ma eius sillabam. vñ in auroz.
In petra carnes poni succusq⁹ iubentur. et quidam putāt
ipsum ascribi per duo. c. alij per vnum tē.

Capitulum. V.

Am ad magist⁹ excel
lentiā bone idol⁹ adole
scēs velit ascedere neca
riū ē vt tria genera statūū que in
assignatōe pbabilitatis inuit ari
stoteles diligēter intelligat. Sū
ar qdā vebemēter obtusū: ali⁹ me
diocres: tertij excellenter acuti.
Nullū hō vebemēter obtusoz
vidimus vnq⁹ pbilosophico ne
tare vebemēter iebziari. Istis atq⁹
mechanica gaudet manuari: me
diocribus politica. Excellenter

probabili docet: et inde diuisiones atq⁹ bec genera tria po
nens inquit. autem pro certe quidam scilicet ex scolari
bus sunt vebemēter obtusi. idest ebetes ingenio. alij autē
scolares sunt mediocres scilicet inter ebetudinē et acui
tatem. tertij vero sunt excellentes. idest valde acuti et ge
nio subtilis. C. Notandum Boetij in littera thopicas ari

vero acutozum tres inuenimus
partitiones: quozū quidā sunt
excellēter acuti: ali⁹ mediocres:
tertij excellētissime acuti. Excel
lenter acutis gaudet Economi
ca: mediocribus vero sub luna
ri globo p⁹physica: apotecariozū
q⁹ p⁹actica. Excellētissime acu
tis quos maxime aristoteles no
tos p⁹im pbiam vocat vniuersa
lium per experimenta singula
riuz affider cognitio: bec triuia
lium domina est: quadriualius
potentia: o q⁹ est felix exhibitio.

stoteli pba
bilitates vo
cat et bene qui
dem. sunt eni
thopice loci
atq⁹ metodi
probabiles: a
gbus d omni
problemate
silogizare p.
babiliter pos
sumus. pmo
thopicozum.
In his enim
thopis Ari
stoteliuē hāc
triplicem sta
tuum scolari
us manerit.
vt in littera.

Nullum autē vebemēter obtusoz. In hac pte Boe
tius post p⁹missam diuisiones ostendit ad quas scietias
quibet superiorum statūū aptior fore noscatur cū vnius
membrorum subdiuisione. et duo facit. nam pmo facit qd
dictum est. secundo cuidam tacite questioni circa hoc res
pondet ibi. Mediocritatis ē. Et dicit. nos autē Boetij
non vidimus vllum vebemēter obtusozum: quozū
erat p⁹imū diuisionis genus iebziari. idest repleti vnq⁹. i.
aliquotiens nectare pbilosophico. idest dulcedie pbiloso
phie. vero pro sed. mechanica supple ars gaudet manua
ri. i. sociari istis scilicet obtusis. mediocribus vero politi
ca supple coniungit gaudet que de regimine ciuitatum est
atq⁹ cōmunitatum p⁹out in libro politicozū Aristotelis
hoc clarius edocetur. deinde tertium membrum p⁹efate
partitionis subdiuidens dicit. vero pro sed. nos inuenim⁹
tres partitiones. idest tres partes excellenter acutozum
supple qd erat tertium diuisionis p⁹efate membrum: quo
rum quidam sunt excellenter acuti. ali⁹ idest secundi me
diocriter acuti. ali⁹ idest tertij excellētissime acuti. Econ
mica que de regimine familie est gaudet excellenter
acutis. vero pro sed p⁹physica. i. medicina sub lunari globo.
idest lune subiecta q⁹ p⁹ apotecarie p⁹actica gaudet me
diocribus. autē pro sed. cognitio. i. vniuersalium per expe
rimenta ipsarū singulariū supple gaudet sociari excellē
tissime acutis: quoniam altioris quidē inquisitionis hoc
negocium est. vt p⁹ophirius in p⁹ncipio air ylagogaz.
Acutis inquam excellētissime. quos Aristoteles vocat
maxime notos. idest sapientes scōm pbilosophiam. Et ra
tiones huius tertij quā subdens ait. Et hec de talibus
gaudet quoniam supple cognitio vniuersalium per sin
gularia est triuialium artium domina. q⁹ pro et. potentia
quadriualium. qd expone quemadmodum in superiorib⁹
bus cum de logice commendationibus edocū ē. est clari
demonstratur. C. Notandum circa hoc qd dicit nectare
pbilosophico. dulcis equidem pbilosophie speculatio est.
nam vt refert Seneca libro quarto naturalium questio
num. Dulce spectaculum est singula nature scrutari. Est
enim animozum ingeniozumq⁹ naturale quasi pabuluz
vt inquit tullius ad botzenzū cōtemplatio nature qd pbi
losophia est. ipsa eni cū videremus pulchre formata: et vt

Am ad magistratus excellentiam. Hoc est
capitulus quintus huius totalis tractatus de
disciplina scolariū. In quo postq⁹ Boetius in
precedentib⁹ capitulis pertractauit de p⁹im
is scolariū rudimentis et quo scolares
ipsi magistratū disciplinēq⁹ subiciant. Sūit quoq⁹ de eoz
elatez p⁹emenda. Et rursus de scolariū sagaci p⁹uisiōe.
nūc p⁹iter in hoc q⁹nto caplo pertractat Boetij quo scho
lariū sincera deuotio ad magistratū p⁹ferenda est. Et rōne
ordinis cōgrue ex p⁹cedētib⁹ capere iudicium⁹ et signanter
ex eo qd dixerat qm idignum se noscat fore magistris q⁹
se non nouit disciplinam extinsse. Vel hoc modo. In p⁹ce
dentibus Boe. determinauit de his que scolares aptos
reddunt ad vterioze gradus. i. magistris cōsecratione:
nūc vero ostendit quomodo ad magistratū p⁹rouebant.
Et non obstante quozundā libri huius alia partitione: qd
hoc caplm librum tertius esse volunt. nos tū opinionem
nostraz declinare nō volentes quousq⁹ apparētiōz rō in
notescat. Caplm hoc gntus in duas partes p⁹ncipales di
uidimus. nam pmo ponit qdā pambula ad magistratū
facientia. in scōa vero de his qd ad magistratū acquirēdi
necessario requirunt. Ibi. Istis siquidē. p⁹ia ad huc in
duas. nam pmo quādā diuersitate scolariuz vt ex his
eligat valentiores et aptiores ipsi magistris p⁹emittit. se
cundo ex hac diuersitate eligi ibi. Nullū autē vebemē
ter. Et dicit pmo. cum inuenio bone idoliā. cōditiois ve
lit ascendere ad excellentiā magistris necius est vt itelli
gat diligenter tria genera. idest tres maneries statūū: qd
supple genera Aristoteles ille peripatetic⁹ in assignatōe
pbabilitatis. idest in libro thopicozū pbi de sillogismo

vidimi ad Alexad^r vbi vtar. Videm^{us} signoz varietate
stellaz fulgores rutilare. videmusq^{ue} ipsa pelag^{us} purpureo
colore venustū germanā terrā amplecti. ipsa est capō p^{er} vi
rentiū spēs miramur. volucresq^{ue} dulce melos ipsa discer
nimus. aliaq^{ue} nō spectacula ipsa magistra cōtemplamur.
q^{uod} gdes refutare culpabile ē atq^{ue} difficile imitari. Nec ille

¶ Notandū p^{er} vltimoz bui^{us} dīcūtiatōe q^{uod} dīc

Mediocriratis tamen extrema
partitio bonos pfectoz q^{ui} sibi
q^{ui}q^{ue} pparuit cū sudore: magistra
tus tamē dōrati sunt bonore con
supro flore iuuentis. Istis siq^{ue}
predictis hoc modo est ordina
dum. Primo vt sciat quisq^{ue} que
ad tanti nominis perrineat reue
rentia: vt que scita sunt expri
me

intellectū mechari cogunt. q^{uod} ne imerito obtusioribus
qui solū singularia cōprehendere valēt ascribere sūt. Po
litica vero q^{ui} ipsa scientia est vt innuit Zigu. De ciui. dci.
li. xij. qua vides regunt seu respublica dirigit. vt pace res
publica fruatur: sic maioris idultrie atq^{ue} pudētie viz et
git q^{ue} mechanica: ideoz bene medicorib^{us} politica sociat.
acutis autē excellēter economica: q^{uod} domesticaz rep^{er} sapi
entis ordo disponit: quaq^{ue} glibet paterfamilias idiget vt
domū regat cū nō oīs ex domosede domus ex vno bone
stetur. vt refert Tullius. li. pmo de officiis. Seneca idēz
de q^{ui}oz virtutibus cardinalibus. Medicina vero q^{ue} cor
porum tuē vel restaurat salutē medicorū acutus cōne
nit velati que philosphie fimbrys adberet penitus cum
superiora obseruat inferioraq^{ue} considerat: q^{uod} teste hypo
crate in p^{ro}gnosis eo loco quo dicit. Est q^{uod}q^{ue} celeste in q^{uo}
q^{ui}z medicū puidere tē. astrologie cōiunctissia ē. hinc bñ
lira dī. p^{ro}phica sibieta lunari globo tē. Ip^{er}ia. luna oīz
bumoz motū est. q^{uod}re t oīz egritudinū vel ad bonū vel
ad malū sūt. i. eo circuli q^{ui} indicantur periodos atq^{ue}
creticos dicimus quolibet directicia. Excellentissime q^{ue}
acutis vltimū cognitio cōuenit q^{ui} nec intellectus illumi
natū regit atq^{ue} ab oībus exterioribus impedimentis de
nudatū. atq^{ue} liberū vt eo facit^{ur} t liberi^{us} speculationi subaz
p^{ro}positiōi diuisiōi ac discursui valeat ibiare.

¶ Mediocriratis tamē extrema partitio tē. In hac par
te Bo. cuiā tacite mīdet q^{ui}ōi. Posset. n. q^{ui}z dicere. Vide
mus sepe viduā medicorū acutus ad magnū sapiētie
apicē defecto sūlimari atq^{ue} vt sic doctissimos euadere. q^{uod}
ergo hoc vult quod dicit^{ur} est excellentissime acutos solū
banc sublimitates scientia attingere. Ad q^{uod} respōdens
Boetius inquit. l. 3. extrema partitio. illa q^{ue} est excellēter
acutoz quā economice ascripseram. similiter quoq^{ue} me
diocriratis. i. illa quā medicina cōdonauimus cōparauit
sibi q^{ui}z. i. interduz perfectos. i. doctissimos scientiarū. tñ
ipsi sunt dōrati bonore magistratus cum sudore. i. labore.
atq^{ue} magna sollicitudine t hoc flore iuuentis. i. iuuentutis
sumptio. ¶ Notandū p^{er} vltimoz bui^{us} dīcūtiatōe q^{uod} dīc
it in ira cū sudore. i. labore atq^{ue} diligētia. recurre ad supe
rius dicta cū dicebat i. ca. p. q^{ui} circa medius. diligētia cu
insublet operis obtutitas promouit. Itē iter iuuentutē atq^{ue}
iuuentū B. iter est. q^{ui} iuuentis collectio iuuenum est atq^{ue}
etas iuuenum plurimozū. Iuuenta vero etas vnus. t est
a. 25. anno vsq^{ue} ad q^{uod}uagessimū ptenia etas tē.

¶ Istis siq^{ue} dīcūtiatōe tē. In hac pte Bo. p^{ro}missa pambu
la ad magistrū faciētia. nūc p^{ro} tractat dōis q^{ue} nēcio ad
magistrū regnū atq^{ue} pcurrare debēt. Et p^{ro} ista plēa do

cumētis. Diuiditurq^{ue} i ptes sex scōm documēta sex q^{ue} pōit
z^{er} ibi. (Scōo vt libroz. 3er ibi. Tērtio vt q^{ui}da. 4er ibi.
(Quarto ordinādū. 5er ibi. Quinto vt. 6er ibi. Cū at.
Primo ergo Bo. p^{ro}mi pōnes documētū dicit. Ex p^{ro}dictis
siq^{ue} dīstis. supplē supiorib^{us}: ordinādū. i. determinādū est
postea hoc modo vt. i. q^{ui}q^{ue} sup. q^{ui} ad magistratū anbelat

re noscat: t ne scriptozum com
missioni se totaliter committat.
vt lucrētius: qui cuiuslibet q^{ui}stio
nis nodū p^{ro}posite ingredō: dimis
so comitatu cedulis confluebat.
Secūdo vt librozū copīa sue ac
quirat exercitatioz vt cum opus
fuerit eos cōsular. Nec oīno eis
credat vt Jugo qui Adōrani sui

rū. i. libroz. vt lucrētius ille faciebat q^{ui} ingrendo. i. innēst
gmdo nodūz. i. difficultatē solūendi cuiuslibet q^{ui}ōnis sibi
p^{ro}posite cōfluebat. i. accelerabat cedulis. i. libroz: t hoc vi
misso comitatu. i. socioz consortio. q^{ui} diceret. nō faciēdū ē
vt lucrētius fecerat qui cū sibi q^{ui} aliq^{ui} solūda p^{ro}poneba
tur i. lico ad libroz recurreret q^{ui} doctrinā suā nō memo
rie imp^{er}ferat vt sibi p^{ro}pteret dīe licuit. In sacco sedeo si
det ac sapia mecū tē. ¶ Notādū q^{uod} dēti atq^{ue} magistrū
t agnuit sumopere eloquentē esse. Eloquētē inq^{ue} vt q^{ui} mē
te p^{ro}ceperit vbo q^{ui}at explicare. Verboz n. bonētia abūdā
tia itē dēz declarat loq^{ui}tiē: q^{ui} teste Seneca. epla. 40. Ino
pia vboz t exilitatis min^{us} itētū auditoz facit: p^{ro}terq^{ue} q^{ui}
tingit tñ vt vboz lopia ignorantia causet. vñ Quid^{am} i. scō
tristius. Qd minime nouerit ore nemo pōt. Ne q^{ui}q^{ue} dōc
cere p^{ro}sumat q^{ui} nesciat attendat q^{uod} turpe sit p^{ro}ptis igno
tiam sermone attestari. Legere discētibz p^{ro}dest: s^{ed} vi
ta vōz magia. q^{uod}re de voce simachus aīens inquit. Ap^{er}tus
est negozis itimandis viue vocis iudiciū.

¶ Scōo vt libroz tē. In hac pte Bo. pōit scōz documētū
ad magistrādos scholarēz neciūz: q^{ue} circa libroz copīa.
Et duo fac. nā p^{ro} mltitudine libroz agredā scholarib^{us} cō
monet. scōo ne tñ i. bis total fiducia sūstinet exemplo dis
suadet. ibi. (Nec oīno.) Et dīc p^{ro} scōo sup. neciū ē scholarī
ad apicē magistratū tēdēti vt agnat. i. paret vix exercitia
tioni. i. suo studio libroz copīa: t hoc iō vt. scū opus fuerit
cōsulat eos supplē p^{ro} q^{ui}stionibus excoluēdia. Et deide ni
miā in eis confidentia vīsuādes exēplo dicit. nec tñ scho
laris ipse credat oīno. i. totaliter eis supplē libris: vt. i. pen
tus nulla memorie cōmendat. q^{uod} ad modū iugo illo scho
laris qui cōfusus est intantūz monitis. i. documentis sui
Magistri montani sic dicit: sic q^{ui} omne verbum p^{ro}latū
ab ore eius. i. magistrī exarabat. i. inscribebat quatermē. i.
libris sup. nulla penitus memorie tradendo. t hoc ipū tñ
ab ore magistrī receptum extimabat. i. appreciabat tanq^{ue}
sacrū q^{uod}dam atq^{ue} ipse iugo obtinere tandēz vicē. i. locus
magistri nil aliud i. scholis p^{ro}dicabat q^{ue} illud q^{ue} i q^{ui}termō
lis suis magro suo docente ascripserat. vñ. i. p^{ro}ter quod t
ipse abibat multotiens cōfusus p^{ro}dicare: idēl verēdicia
quoniam nil aliud q^{ue} liber cōtinuit scholaz vix p^{ro}dicaba
bat. Exinde notabile quoddam circa hoc subiungit q^{ue} ē.
g^{uod}pe p^{ro} certe vti semp iuētio t non iuētio ē mīscrimm
igeny. mltitūq^{ue} est cōfiderē oīno oīatiōibus. i. documē
tis. magistrūz. i. magistrī. sed tñ credendum est p^{ro}mo do
nec. i. quousq^{ue} videat q^{uod} sentiat. i. magistrī. postea fingen
dū ē illū. i. scholarē. magistrū errasse. q^{ue} errauerit i docē
do. Et p^{ro} hīdo q^{ui} si forte discipul^{us} q^{ue}at. i. possit regere q^{uod}

¶ Notandū p̄boz varias fuisse sectas. Alia qdē stoicoz qz p̄nceps v̄no artu & crispus v̄r ait. Zu. gellius: & recitat Augustinus. 9. d. ciuit. dei. ca. 4. Et sene. dicit ad albiū qz a senone accepit rigida stoicoz sapia. Alia fuit secta academi coz ab academiā villa quoqz p̄nceps erat. Plato. hi de singulis dubitates nil affirmabāt certū: quoqz opinione et

Erastri vide tur affirmare. Alia epicureo rum fuit se cta ab epico ro atbeniēse dicta qz volu p̄tē sūmum bonum posu it vt ingt. Zu. gellius lib. 4. ponit ē duo bona. i. corp sine dolore. et aia sine pur batiōe referē te sene. episto la. 67. ad lucil lū. que si i vo luptate carnis fundata ē re probanda est: si in voluptate mentis supportanda: & ita posuisse epicuriū seneca attestatur in li. de constantia sapientis. Est etiā alia philosofozū secta que peripateticos est: quā Aristoteles condidit: sic dicta aperi quod est circum & patos cal cans quasi circum calcans vel obambulans. huius enim secte philosophi & bozū precipue Aristoteles deambu lando disputabāt vel ēt de schola ad scholā ambuladō vi spūitabāt: & ingrebāt qd melius se inie possent acquirere & aduāgere. & ad tale p̄positum littera loquit cū inquit ad illosū scholas peripateticē obambulet &c.

¶ Multos siquid ob responsionē. In hac pte Bo. mo net p̄teruitatē atqz temeritatē i supioribz sumope p̄nāen dā fore. Et p̄ facit hoc. scō cāz subiūgit. ibi. (Non. n. &c.) Et dicit nos Bo. vidimus multos speculantū frui p̄cipi tū. cadentis a gradu dignitatis magistratū ob p̄teruita tēz r̄iionis. non. n. interest discētis incitare. i. comouere regentē. i. magistrū cōmūeliosius. qz p. t. p̄bros. i. oppro bziū igerētibz affari. qm̄ sciti deus atqz parens. sic quo qz magister i honore & reuerētia retinēdus ē qm̄ ipso nul lū p̄ acceptis equalens recōpēdit. r̄or. iuxta illud. Duo pa rentibz & magistris nullum redditor equales. (¶ No tandus p̄teruitas proprie est tam verbo qd facto crude litas & terribilitas. Inde p̄teruitas hoc vicio notatus. yn de Ercismus. Improbis est aliquis verbis factisqz p̄ter ueris. Et dicitur a p̄o vel p̄ios & totius. sciti ergo non factis in magistrum insurgere licet. vti i scō capitulo de violentia est dictū: Sic neqz etiā in ipz verbis p̄ptemire qui nō ē oīgnus scia qz sic ilurg p̄ceptoriā. qre &c.

¶ Nec licet scōa fami. Dic Bo. post declaratiū sup̄i do cūmētū qdā notabile subiūgit dicens. scolaris ipse nō dē inbiare secretis B ē libris capse & cubiculo. Izo qm̄a fuerit cōiunctus supple magistro suo summa familiaritate. & hoc nisi iustus. & si iustus tū iuit. Et iducēs quēdā font niū senocratis discipulum qui magistrū sui secreta p̄pi ciēs ex bis zenocrati totālē doctrinā adeptā arbitrabat. dicit. Nōne. Inūgd p̄teruitas fontii scolaris aperuit scrutiniā: idest secreta monumentozū suozū zenocra tis illius magistrū atqz in p̄p̄t p̄s edocta publice. i. scō

lis. qz p. & credidit se magistrari ex hac fortuna atqz proter na inspectio secretoz sui magistrū & neduz inspectio: s; tūc cum abstulisset supple furto oēm minervā. i. sapiaz libris suis cōmissam zenocratis. qd & factum ē: quoniam omnes codices suos abstulit. quid vltra ablati singulis zenocra tis libris zenocratis ipse studere desit. supple librozū ca

lū. qz p. & credidit se magistrari ex hac fortuna atqz proter na inspectio secretoz sui magistrū & neduz inspectio: s; tūc cum abstulisset supple furto oēm minervā. i. sapiaz libris suis cōmissam zenocratis. qd & factum ē: quoniam omnes codices suos abstulit. quid vltra ablati singulis zenocra tis libris zenocratis ipse studere desit. supple librozū ca rētia. fontin. a neciēs. i. n̄ valēs vti ab lari. i. furto s; tractis libris zenocratis la bozab po stea frenū. ra bie mētis grā dion. qm̄. Et ex bis qdāz nō dignū con cludēs. ingt. g. i. pp supra dicta discipu lus qm̄is fue rit cōiunctus p̄ p̄io labore. i. studij nūqz i uidebit bono ri alieno.

¶ Notandū prout latina tradit anozitas minerva dea est multarum inuentrix artium sicuti ianificus oliue & fabrice. & ideo eaz non incongrue p̄o sapientia ponit libet. hec etiam pallas dicta est a pallone trace insula vbi nutrita fuit. vel quia pallantem gigantem occidit. Item scrutinium est quo quid intus de aliqua scrutatur re. sic propheta. Defecit rum scrutatus scrutino. &c. Item frenēsis rabies est. et dicitur a fren quod ē furiosus epagatio a cerebro desen dens vel ab impedimento mentis frenesis dicitur: quia greci frenas mentem dicunt &c.

¶ Cum autem dies summe promotionis. Hoc est sextus documentū circa magistrandos attendendū. Et docetur p̄eti p̄paratoria dignitatis magistratū. Et duo facit Bo. in hoc documēto. nam p̄mo documētū ponit. scō caute la circa hoc subiūgit. tertio exemplū a caute la susceptū subnectit. quarto quoddam notabile circa oia ip̄a ponit. scōa. ibi. Cante. tertia ibi. (Striconius. q̄rta ibi. Q q̄ felicio. Et dicit p̄mo. cum autem dies summe pmo tionis supple ad gradum magistratū afferret atqz p̄mo tuendus ipse iam in cathedra magisterij se p̄motionis cau sa reuerentiū venerandā collectio. idest cōgregatio co ciorū suozū supple ipsum p̄sentia sua bonozantium commendetur. idest laudetur ab ipso p̄mouendū breui s̄temate. idest breui arenga. atqz affatu. idest oratione cō p̄pendiosa. atqz procedendū. idest accedendū idē intro p̄ide & audacter ad incrementū initialis bonozis supple ma gistrū sic: scilicet oratu. idest vestimento decenti supple se facultati. apparatu. idest preparatione conuiviali. festi no. idest celebri apparatu in quā p̄curatur. idest compa rato splendide. idest honorifice concursu supple tam qd alterius secte magistris & scolaribz. & hoc si facultas sup peti. vel subaudi si non sufficiat duntaxat ad libitum. i. voluntatem suam saltem magistris & scolaribus vel so lum magistris eiūdem se profectionis. idest secte. (¶ No tandum circa hoc qd dicit breui sermone collectionem so ciorū laudari: tūc. n. vere laudam qd pauco sermone ma gnitudinem rei extollimus. quoniam in multo sermone raro mendaciū raroqz adulatio deest. hinc igitur catbo.

Capitulum

¶ Difficile sit notandi
dilectus george in mato
in laudatorem.

¶ Parce laudato bene parce qm nulla tã excelsa virtus est q
dulcedie glorie nã tãgãt. vt refert Sene. r. Quidã de tri
stibus. Deniqz nã paruas aio dat gloria vires. Et secũda
sa pectora laudis amo. Quã ex re hieronymus ad fabinia
nũ sic inq. Naturali vincimur malo r adulatozibz nostris
libetẽ fauem. Et quãqz nos rideamus idigneo r calidã

rubor ora pũ
dat: tñ ad lau
dez sui anima
itricẽ letat.
Inde claudia
n. gaudet. n.
virtus testes
sibi iungere
musat. Carmẽ
amat qũqz car
mie digna ge
rit. Parce igr
laudadiũ est r
laude inqz sus
fulta laudan
tis dignitate.
Laudati me
rito atqz rei q
laudatur ma
gnitudine. Oz
si ista nã affue
rint: nã la: is
adulatio fore
manifestus ẽ.

de procurato. ¶ Autẽ tamen con
siderandum est: cautiusqz inue
stigandus ante magisterij elatio
nem: vt primi anni decursu pro
pria possit sustentari si opus fue
rit facultate. Turpe est enim ob
reuerẽtiam tãti nois prima frõte
mendicare: vt strictoni q oibus
ad magisterij p̃nibz suis venerã
biliter executus: luce cepit tertia
medicare: tantqz ausus mor enz
penituit. Quid mirũ qñ instan
taneus delusis abfcesit tãti ho
nois fastigia nunqz decetero cõ
fessus. Q qz felicitis exitus vene
randa est cõmendatio.

Capitulum sextũ.

Item stema quid sit in superioribus capitulis iam mon
stratum est. quare ibi videas.

¶ Cante tñ cõsiderandũ ẽ. Dec pã a multis cautela cir
ca pcedẽs documẽti assignari solet. meo tñ videre con
uenientiẽ septimũ assignare documẽti. Sed qd de hoc
fuerit solertie cuiuslibet recomitto. hoc tñ dicendum est
cũ cautela superioris documẽti fuerit: ista bz. Cante tamẽ
Si iõ documẽti ista bz. Cante etias. Et scõm primã istam
B dicat. cõsiderandũ tamẽ est caute. i. sapiẽter. subaudi
in his r circa ea qñ in superiorĩ documẽto edocta sũt. cauti
usqz inuestigandus est ante elationẽ. i. promotionẽ magi
sterij vt decursu. i. curriculo primi anni. subandi gradum
magistralẽ prime sequẽtis. nouellus ipse magister possit
sustentari facultate propria si opus fuerit. eniz p qz turpe
medicare. i. egere prima fronte idest incontenti ob. i. pp
reuerẽtias tãti nois. i. magisterij. q. d. turpe nimĩũ est q
scholaris p̃mouendus in adeptioẽ magistralis dignitatis
tanta expẽdat q qũto gradum adeptus fuerit medica
re cogat. Et exẽplum subdẽs de quodam strictonio qui
expletis r executis venerabiliter splendide r honorifice
oibus ad magisterium pertinentibus inceptit mendicare
i. egere tertia luce. i. tertia die proxime sequenti. qz p r pe
nituit eũ ipsonale ẽ. mor. i. statĩ tãti ausus. i. tãte audacie
q supra vires facultatĩ aggrediebã dignitatẽ magistralẽ
qd mirũ. i. qũ eũ nã penituit. Ipe. n. strictoni delusis. i.
derisus recessit qñ istatane. i. contentinẽ. qz p r nũqz cõfẽ
sus ẽ d cetero fastigia. i. sumitates tãti honoris. Et ide no
tadiũ qdã ponẽs exclamat dicens. Q qñ. i. qũ est venerã
dã. i. reuerẽdã commendatio felicitis exitus. i. felicitis finis.
Ipe. n. est i quẽ oia ordinãda sũt. si ergo finis bonus ẽ totũ
laudabile pbas est. quã de re non inepte dictũ est. Exitus
acta pbat. Et itẽ finis coronat. r istup a fine oia denoiari.

Capitulum sextũ r vltimũ.

¶ Expedit q ad scholarĩ eruditioẽ rẽ. ¶ Hoc
est capitulum sextũ r vltimum huius totalis tra
ctatus q de scholarĩz disciplina ẽ. In quo post

ea que in superioribz capitulis edocuit. Et signatẽ postqz
in prime pcedenti capitulo determinauit de gñbz dõ
cumentis ad dignitatẽ magistralẽ tũ facientibus tum
quozqz necessario requisitis. Tũc psequẽter i hoc vltio capu
tulo pncipalẽ de dignitate ipsa magistrali: r qñ ipm circu
stant r cõcomitatũ psequit. Et diuidit hoc totũ capitulu

¶ Expeditis his q ad scho
larĩz eruditioẽ digesta
sũt diligendã modera
tioẽ obseruata: nec anga
riare lectorẽ sermõis breuitate
curam: nec dilatione pfundere
nũqz lucidiori stilo leuiozqz stẽ
mate pusi: qñ si solĩ discretis ve
riẽt rudibz enigmatice serie pos
posita pmedat: nũc ad magistorũ
venerabilẽ pperadũ ẽ maiestãtẽ.
¶ Adagor at talis habeatur diui
sio. Tantorum quidam duabus
vrbibus ceteris fulgentioribus:
scilicet rome et athenis commo
rantur: vltcrius nusquã proce
dentes: nisi quantũ fortuna suc

nuat dicta dicendis. scõd de statu norma atqz regula ma
gistratũ determinat. ibi. ¶ Magistorz talis ẽ. ¶ Item p
ponit intentionẽ sui respectu pcedẽtiũ. scõd respectu sequẽ
tiũ ibi. ¶ Tũc ad p facit qd dictũ ẽ. Scõd modũ pcedẽti
obseruadiõis. ibi. ¶ Nec arguere. ¶ Tertio rñ sui pces
sus subiungit. ibi. ¶ Qm nã solũ. ¶ Dicit q p expeditis illis q
se digesta. i. diuisis i superioribz tradita ad eruditioẽ. i. infor
matioẽ scholarĩz. r B obseruata moderatioẽ. i. modestia
diligendiã. i. determinadiã. r qz nos B. qñ curam angaria
rẽ. ¶ Strigere lectõẽs breuitate sup̃ne editioẽ: nec ẽ pfu
dere dilatoẽ. i. plixitate. nũqz pusi leuiozĩ stilo. i. mã at
qz lucidiori stematẽ. i. verborz ornatũ. r B qñ stilũ subau
di totĩ nri tractatũ cõmedat. i. tradit nĩ solũ discretũ. i. eru
ditũ. vey. p h ẽ rudibz. i. idoctis. r B postposita. i. derelicta
serie enigmatice. i. obscuritatĩ. ¶ Qñ autẽ hec ita sũt pperan
diũ. i. acceleradiũ nũc. i. B in loco ad venerabilẽ maiestãtẽ
magistorz subandi determinãdo de statu eoz atqz norma
ipos tã erga se qz erga alios regulatẽ. Itẽ enigma enigma
tis pmo ẽ figuratũ. ¶ Vt obscura locutio sine sũstĩto vñ qz
oculta vñ obscura q difficile intelligĩ nisi apia. vñ iũ iudi
cũ. De comedeti exiuit cibũ r de forti egressa est vulcedo.
significãs ex ore leonis fauam esse extructum.

¶ Adagor at talis b diuisio. ¶ In hac pte B. postqz
superioribz cõstituit. nũc itentõẽ ptegit. Et duo facit. nãz
p qñdam magistorũ diuisiones pmitit. scõd normãz atqz
iplos regulatẽ modũ demonstrat. ibi. ¶ Talis nãqz. ¶ Ppã
in duas. nã pmo pmas distinctioẽs magistorz pmitit. scõd
scõm subiungit. ibi. ¶ Tã istoz qz rẽ. ¶ Et dicit pmo q diui
sio magistorz habetur talis. supple vt sequitur. nam qui
dam magistorz morantur duabus vrbibus excellentioribus
idest clarioribus ceteris: scilicet rome r athenis nũ
qz pcedentes vltcrius nisi forte inquantũ fortuna suc
cedit: idest aridet vt eleuentur altius: idest ad altiora. vñ
sic. nũqz pcedentes vltcrius: scilicet ab vrbibus his. bz
inquantum: idest quadiũ fortuna succedit eis vñ altĩ pce
dent. Et vult dicere q qdam magistorz sunt qui solũ in

vibe romana atq; atheniensē moxā suā hīc. Alij aut magi
stri sunt q; omittentes fastigia. i. sumitates p̄dictas vrbū
sunt. et athenaz. grunt emolumenta. i. lucra oppidoz. i.
castrorū et villarū. vt sic oppidū largo sumat vocabulo: op
pidoz inq; adiacentiū. p̄dictis vrbibus duabus subau
di vel de lōge vel de ppe distantū. Et dico q̄rūt tū. i. pmo
pp̄ egestatem

supple reme
diāda. egesta
te dico nouer
cam. hūc di
scipline. nā vt
sepi dicitū est.
nā nō ē suffici
ens seipsa spe
culari sine re
bus exteriori
bus. tū ē. i. se
cundo querit
emolumenta
alioz oppido
rū pp̄ volūtes
fructū nātā
prie. i. p̄ni so
li. Vult dice
re q; post eos
magros q; vr
bibus rome atq; athenis cōmorantē sūt alij magistri q; in
oppidis et hoc qdam in oppidis natalis soli. qdam vero in
opidis p̄fius extraneis. Et de his oibus suo ordine atq; lo
co p̄tractabī s̄ sequēti. ¶ Notandū sicut plurime p̄horus
fuere secte. sic et plurima studiorū receptacula. Cōmemo
rādo ergo bysiorū ceteris celebratioz doctrinaz cōcilia
bula athenaz studia cēnita p̄clarissima extiterūt. q; ipe
hieronym⁹ p̄mēdas ingit. Studio athenas aptissimas fo
re. p. n. leges studiū id tradidit aliq; ciuitatib⁹ iura trans
misi. ci. quo vigerūt pene oia p̄hic lumina quādamodū tā
lōge fama extitit diuulgatū. Post athenaz studiū roma
nū floruit italicie p̄bis s̄piratū. i. quo Iulius cesar vigit
li. pmo. de vita cesaria. ibi Latio floruit. vt ait Solin⁹ li.
primo. ibi Virgilius tull⁹ seneca atq; relig multi plurimi
valuerunt. Et hoc duo studia littera cōmēdat. Est et aliud
parisense studiū in supioribus satis collaudatus. bz autē
etas modernior innumeras pene doctrinarū p̄fies scho
las quas si laudes atq; vituperē nescio. cū virtus cōstet in
patientī atq; extraneo nō idigeat cōdicatorū. ¶ Tres emolu
mentum li. p̄prie molēdine lucrū s̄ponit. tū p quolibet
lucro vel cōmoditate. Sic malacbie tertio. Et qd̄ emolu
mentū. q; custodimus p̄cepta eius.

¶ Tam istoz q; illorū qd̄az rōne pulchre ēē. Dic ponit
aliā magistrorū distinctionē dicens. Magistrosq; egdes
in ciuitatib⁹ p̄fatis atq; oppidis circūcūcentibus habi
tantū. qdam magistri sunt q; assument imperiū. i. gradu
atq; titulū magistrāles ratione pulchre depoiationis. i. sa
me. vt. i. ab hoibus bonozentur. Et bi sunt q; solum gloriā
nois querunt. Alij autem supple gradum assument supple
magistrāles ratione. i. ab causam intelligentie. et hoc lo ne
cōfundant ignorantia. Tercij vero sūt q; speculātes subti
lius q; superiores p̄rabunt paludamenta. i. bonozem qui
p̄prie in his vestimentis consistit magistrālia. i. magistrū
ostendunt. Vult dicere tercij sunt qui magistrāle digni
tatem assument p̄pter incrementa vtriusq; partis supra
dicte. tam p̄pter apparere atq; vt bonozē celebrentur q;
etiā p̄pter intelligentiā. ¶ Notandū q̄uis scire bonum sit
atq; p ceteris delectabile cū scia ipsa dicta cōplectatur at
q; nihil ignorare p̄mittat. scire tñ ipsū non omnino lau

dabile est quod ob fame gloriā dūtaxat comparat. licet. n.
pulebrū sit digito ostendere et dicere hic est. Iuxta. Deris
flacci s̄nam. nō tamē sanctum est. Illud ergo scire eligen
dum est quod vitam virtuosam comitatur non glorie cu
piditatem. Est igitur ex his magistrorū generibus solum
illud laudabile qd̄ ob ignorantie nebulam depellendum

officiū velit emolumenta p̄fegere
in vniuersa morū honestate opz
vt polleat p̄clarior: vt sit vtrius
in sermone verax: in iudicio in
stus: in cōsilio puidus: et in com
misso fidelis: constans in vultu:
pius in affatu: virtutibus insigni
tus: bonitate q; laudabilē existat.
si quid vero p̄trarij acciderit: i. bu
mane fragilitatis appetitu acci
dere solet. Conuerfationē ē sit ho
n⁹. Nulla siq; res ē magis pri
uosa discipulo vtrā magistrū con
tumeliosa. infusa enim videntur
sepissime cōfundi et fetido vase

¶ Taliū nōq; quicūq; venustatis assume p̄bitiq; In
hac pte Boe. post supiorē magistrū bipartitā diuisione:
nūc de quozlibet norma atq; mō ipsos regulante tā in se
q; quo ad alios subiūgit. Et diuidit hac pars i. duas ptes.
nā pmo ponit Boe. p̄cepta qd̄a magistrū regulantia abso
lute et quo ad se. scdo p cōparationē quo ad alios. scda. i. bē.
(Dec aut p̄ma ad huc in duas naz pmo facit qd̄ dicit est.
scdo cām sui dicit subiūgit. ibi. (Nulla siq; res ē magis pri
uosa discipulo vtrā magistrū con
tumeliosa. infusa enim videntur
sepissime cōfundi et fetido vase
excusatiōem p̄dicta p̄cepta excusant. ibi. (Si qd̄ vō rē.
Et pmo ponēs docūmenta statū magi regulantia dicit. q;
magi qd̄cūq; ipe fuerit si velit p̄feg emolumenta assument
venustatis. i. bonozis magistrālis. q; p̄ d̄bitū officij. i. op
portunū est vt polleat. i. resp̄lēdeat clari⁹ in vniuersa morū
honestate. vt. i. sit in sermone verax. in iudicio iustus et. i. i. s̄
plana est. Et si qd̄ p̄trarij acciderit subaudi supiorib⁹. hoc solet
accidere appetitu humane fragilitatis. i. ipsa sensuāitate.
ipsa. n. debilis est et ad malū p̄na. Et q; debilis ideo ipsaz
debilitas mox p̄terit q; dequif. debilitates. n. p̄plonis vt
medicis vsum est sepius moxus sequit debilitas. ¶ No
tandū s; magister oia illa in se habeat q; forma docēdi cō
tinet. vti sunt docēdi cōsideratio. exēploz conformitas
et rursum eloquētia copiosa: bec tamē minime sufficient
niffica q; verbo docet opere instruat. bec. n. optima sapien
tia vta est opa sanis cōformare doctrinis. Unde p̄p̄r. li.
epigramatū. Nō satis est dñi p̄cepta euoluere ligua. Za
meminit legis q; memoz est op̄is. Turpe. n. est vt ingt.
La crantius. libro de falsa sapientia. ad philosophias p̄gere
et philosophie opera nō agere. talis enim via nō vera: sed
palliat est. Opera aut philosophie mores sunt atq; diuini
titulū instituta. in quibus magistratus sic polleat: vt di
scipulis nedus exēplo sit. sed et decoz. ¶ Ratio aut quoniam
hōum hic consequenter annexa est cum dicitur quoniam
nulla res est discipulo magis pernicio. i. dānosa q; con
tumeliosa vtrā. magistrū lenis p̄to. quāz nos Boetius vidi
mus infusa et fetido id est contaminato vase cōfundi. i.
corruptū p̄fissime: quoniam fetidus vas aquas corrup
pit. quasi dicat sicut aquae corruptuntur vase fetido
scientia doctore contumeliosa. ¶ Pro quo notandū q;

per se in finem fundi
tūm sit.

paludamenta.

Cont sapientes qui
faciunt sicut doctores
et sicut sumus.

plurimi hodierni tps sūt sapienti q lz doctrinis sanis itē
dāt: vitā tñ bzutales ducūt: sicuti tāgit Aristoteles primo
ethicor. q certe odio admodus hñdi sūt exēplo. Pacum
q oēs tales tāto fastidio rennuit: vt nec vob neg: facto eis
cōsare dignū estimant: put ponūt Au. gelli atq: Delia
dus i cronica de gbus Lactati in li. de falsa sapia figit.

Quidam sub
obscutu pbie
vicia sua celā
tes: vt sunt lo
pbiste: domi
faciūt ea q in
scholis argu
unt: sicq: do
cēt tñ nec fa
ciunt: ipsiq: p
cepti suis pō
dus dirabūt.
B tñ gen⁹ tur
pissimū est: te
se Sene. ad
lucillū episto
la. 24. Turpe
n. ingt ē aliō
log: aliō sen
tire. Et itē epi
stola. 44. B
turpissimū est quod nobis obici solet verbanos philoso
phie non opera tractare. Inde Latbo. Turpe est doctozū
cū culpa redarguit ipsū. Lū q vita cuiusq: despiciē: eius qz
necesse ē vt doctrina despiciat: vt vult Hieron⁹ i homelia
q. li. 2. Discat sermōib⁹ bis viri prudētes docēdi formas.
Itēq: discipulos studiosos fieri suadēt n̄ sōlū libros euo
luēdos: s̄ et mores pponēdos: s̄ pncipies mors ē vel interi
tus. Inde pncipiosus. la. sum. oñsolum letiterum rē.
¶ Doc autē ad aie docētis. ¶ In hac parte Boe. postq: po
sūt documenta regulā magistrorū quo ad seipsum: nūc
qo facit B idē q ad alios. Et diuidit bec pā i duas ptes. nā
pōnit normā magistrorū regulatē quo ad discipulos. se
cundo quo ad alios a discipulis. ibi. (Lū aut ob festiū tē
poris rē. ¶ Prima in duas. nā pmo facit B quo ad morum
obseruatiaz. scdo quo ad subditoz informatioez. ibi. (Lū
aut bone ing stitionis. ¶ Prima adduc in duas. nā primo se
dictis dicendiq: continuat. secundo intentus psequit. ibi
(Tenet quoq: doctor rē. ¶ Et pmo ponit intentionē suā re
spectu pcedentiū. scdo respectu sequentiū. ibi. (Nunc de
ceteris. ¶ Et pmo dicit. oia bec faciendi q dicta sunt: sūt di
gesta. i. declarata et tradita ad informatioez aie docentis
subditi quo ad morū suorum bonitatem absolute et in
se. nūc autē est differendus de ceteris primary. i. docemē
tissupple ipsz regulatib⁹. nō tñ dico de p primis: qz de istis
ia dictū est. sed de secido primis. Sūt nepe vltima respe
ctu pcedentiū q pma respectu sequentiū: qre et secundario p
ma dicunt. Item dissero. i. diuerfis modis aperio.

¶ Tenetur quoq: doctor. ¶ In hac parte psequitur Boe.
de documentis regulantibus ipsum magistrum per com
parationem ad scholares. Et duo facit. nā primo facit hoc
in generali. secundo in spāl de quolibet. ibi. (Sic inq: eru
ditus. ¶ Et dicit pmo q: doctor tenet qz erudit⁹ māstetus
rē. put bec oia in pcessu declaranda sūt: qre sequit.
¶ Sit inq: eruditus pmo. ¶ In hac parte ea q pmissit in
generalitū in spāl psequit. Et diuidit in tot quorū ge
neralitate pmissit ptes. Et ponēs p primū documētū di
cit. qz Boe. inq: i. vixi q: magister ipse sit eruditus. i. do
ctus. Et rationes annexens dicit. enim pro quia oportet
idē oportunū est q: magister ipse prius discat anteq: di

scipulos suos doceat. Et scientiam triviale circa hanc eru
ditionem maxime pualere infinituam cum recommen
dando dicit. siquidem nos nouimus comparationē. idēst
acquisitionem doctrine trivii fore valde aptam assitricē
sup. in bis. Et quoddam annexens notandū dicit. valde
enim absurdum est et iniquū q: imperiti. idēst indocti pre
ferantur peri

tiis. i. docti. no
uelli supple
i scientys anti
quis supple p
ferantur. atq:
rudes. i. imbe
cilles emeriti
tis. ¶ Notan
dum q: ascen
dens ad gra
dūz magistra
les oportet q:
sciēty suby
ciatur alias ca
ueat ne sibi
dicatur illud
ad romanos
ii. Qui alios
docēs teipsum
nō doceas. iō

sapientie. is. dicitur. Antequam loquaris. scilicet docen
dodisce. scilicet audiendo. et Jacobi tertio. Nolite plures
magistri fieri. in hoc etiam canones satis cōcordare vidē
tur. q. distinctione. Ordinarios. 2. 6. dist. 11. Difertur. 2. 16.
q. prima. Si quis clericatus. et extra de electione. cū enim
Item eruditus. i. instructus qñ ē ruditatē positus.

¶ Mansuetus quoniam discipulorum. ¶ Hic ponit secū
dum documentum de mansuetudine magistrorum. Et
duo facit. nam primo documentum ponit. secundo ex
emplo ipsum corroborat. ibi. (Magister franco. ¶ Et dicit q:
magister etiam aliquo modo mansuetus esse debet scho
laribus. Et rationem assignans dicit. quoniam quandoq:
oportunū est pati elationem discipulorum: consequens
etiam est mansuetudine vtendum. Virtus enim illa est q:
irascibilitates reprimat et moderat iras: quare et multoz
maloz fomenta refrenat. q: certe si vñs magister frā
co fuisset cuius exemplū imediate subiungit: non laqueo
collam strangulasset. hic enim cum vidisset arrogantiam
idēst superbiām discipulorum ventius sua nobilitate. ar
rogantiam dico non refrenabilem: idēst corrigibilem la
queo se suspendit: qui tamen sapientius egisset si mansue
tudine hac virtute vñs fuisset.

¶ Rigidus in scholarius amplexu. ¶ Hoc est tertium do
cumentum de magistrorum rigiditate erga subditos. Et dicit q:
magister etiam debet esse rigidus: idēst durus et
validus. Et dicitur a rigeo riges. quoniam frui. idēst vti ri
goze: idēst rigiditate in amplexu scholarium commodis
simū est vt sic errantibus idēst deliquētibz imponat
vindictam. atq: dissoluat litem postpositam. idēst dispu
tantium. atq: remordeat idēst puniat oblatrantes: idēst
continue contra ceteros riyantes. et a canibus sumptum
est. similiter et reprimat obloquentes: idēst ipsos diffamā
tes: atq: castiget virga rectitudinis potenterius: idēst
proterumque tant attentantes. et sic facit rotam dēterni
nationem: idēst illam omnem que inter scholares tam ex
parte morum q: etiam doctrinarum faciēda est: faciat
dialecticam. idēst ad vtramq: arguendo partem vt scilicet
plene discant hic inde: posteaq: determiēt et faciat quē
admodum pmissum est. ¶ Nota magistrū fore rigidū

p. 410

Dissero

hoc eo modo intelligendus est qd canones intelligunt. Itaque rigidi-
tate ita tri non assit iusticia. i. nimis corrigendo hoc est
verberando asperere. talis nempe rigiditas culpe imputanda est.
Leuis nempe castigatio solis magistri pmissa est. extra de
bomici. c. ad additiam. r. 2. r. 4. q. 6. c. p. b. hic est qd si leui p-
missioe scolaris motus magistri non teneret vt vult. vin-
cent. r. 2. B si fa-

determinationem dialecticam fa-
ciar. Antiquus vero non annis
sed perpetua scientia. si vero vtrū
q. ad assuerit. famioz conditio erit.
Non negligens. Quoniam sicut
in vnoquoq. opere mater inueni-
tur constantia. ita vniuersae do-
ctrine r. discipline honestas est ne-
gligentia. Opportunius enim est
mechanice discere arti q. negli-
gentie ingo onerari. Non sit ar-
rogans. Quoniam vniuersa paupe-
rum scintilla exstinguitur magi-
strantis arrogancia. voluntasque
discendi diuitibus sequitur.

determinationem dialecticam fa-
ciar. Antiquus vero non annis
sed perpetua scientia. si vero vtrū
q. ad assuerit. famioz conditio erit.
Non negligens. Quoniam sicut
in vnoquoq. opere mater inueni-
tur constantia. ita vniuersae do-
ctrine r. discipline honestas est ne-
gligentia. Opportunius enim est
mechanice discere arti q. negli-
gentie ingo onerari. Non sit ar-
rogans. Quoniam vniuersa paupe-
rum scintilla exstinguitur magi-
strantis arrogancia. voluntasque
discendi diuitibus sequitur.

pericia sufficiens. hoc bene inueniens dicit. antiquus qui
dum non annis sed perpetua scientia. id est scientia firmiter
ita eo radicata. sed tamen huius fuerit. scilicet antiqui
tas cum scientia conditio sua erit famioz. ¶ Notandum per
hoc qd dicit antiquum fore magistrum vult ipsum longa ex-
perientia in doctrinis atq. docendi forma fore exercitatus
In doctrinis vti in primo documento edoctus est. In docē
di autē forma vti scilicet docere recte r. artificialiter vni-
uersas secundum suas capacitates r. secundum cuiuslibet
artia exigentias. Et hanc docendi formam optime tangit
paladius lib. primo de agricultura cum inquit. Pars pri-
ma prudentie est vt consideres personam eius cui prece-
ras es. Nam stultum est rusticos peritissimos r. viros
allog stilo. hoc ille. vt ergo qd bene doceat expedit vt mo-
dam audiēti vtilem exgrat eiusq. capacitate etatem et
sensum cōcernet. nec iustitiam incipiat artes. s. pus mutat
ptes. r. hinc sumptum est vulgare illud. Artes post partes
veteres docere magistri. ¶ Non negligēs. Hoc est qntus
documentū qd est de magistro p seueratā. Et dicit. Ma-
gister etiā nullo modo negligēs est. tunc p seueratā. quoniam
sicut i vnoquoq. ope iucis constantia r. diligentia veluti
mater. ita etiā p vniuersam vniuersae doctrine r. discipline no-
merca est. i. nimica negligentia. quo fit vt deseruire mecha-
nice scientie est oportunitus q. onerari ingo negligentie.
¶ Notandum vti piger idignus bonis est. ite q. solici-
tudinem non hz nullo meret beneficio dotari. ad hoc eni-
natus ē homo vt laborat corpore. p victu. tunc p vtrūq.
atq. si noli subypis vt plato ait ad Archita pte atq. ami-
ci. Pigritia. n. multos facit desides eo q. cepta salubria
cōtinuare formidat. Et si solum molles sūt vt vult Arist.
ipse qnto etiboz. vbi dicit Mollicies est fugere laborio-
sa. bē aut ipso magistro sume cauenda est. atq. etiā per-
seuerantia equo animo firmiter amplectenda. quaz am-
plexata atq. etiā retenta bonoz virtus scie diuicte solēt
adipsi. Cardis. n. mentib. nō facile virtutes committitur
teste Zullo li. 4. r. sculcanaz qm. Et Virgilius in buco-
licis. Tarde venere bubulci. Omnis nempe tardus biaz
tio caret. ¶ Non sit arrogans. Hoc est documentū sextus
quo suadetur arrogancia fore vitanda magis. Et duo fa-

cit Boetius circa hoc documentum. nam primo ostendit
arrogantiam sumopere vitandam fore. scd demonstrat
q. sūt bi magistri qui arrogancia cōfouēt. ibi. (Di sunt.)
Et dicit q. magister nullo modo arrogāz est. quonias
arrogantia nullum penitus erga discipulos bonum ope-
rata ē et hoc ostendit tā circa paupes q. diuites. Et dicit
quonias arrogantis magistri se-
dulas nuncz fideliter homines
instruunt. sūt qui id q. sciūt bu-
militer docere contemnunt. r. q.
ratione sapiunt recte monstrare
nequeunt. quonias i fastigio positi
mentes merentis despiciunt. nec in-
daroem scientie causam referunt
sed propriam in se respiciunt ex-
cellentiam. ¶ Et etiam sūt qui sum-
bias dilatat. philateria magni-
ficant. i. publicis spectaculis emi-
nentiora sedilia querunt. et ab
omnibus rabi nomine vocari et
salutari desiderant. Tales sūt qui

superbus iactator elatus et inflatus idem. Differt tamen
arrogancia a superbia. nam superbia inanis est gloria de
eo quod quis habet. sed arrogancia de eo quod non ha-
bet. cum quis credit ea scire que nescit vel habere q. non
habet. sepe tamen apud auctores hec duo confundunt.
¶ Di sunt qui id q. sciunt humiliter docere contemnunt.
In hac parte ostendit qui sunt magistri hoc vicio arro-
gie notati. Et duo facit secundum duas maneries arro-
gie quarum vna in docendo est. scd in ornatu. 2^a ibi. (Di
etiā sūt.) Et dicit bi supple magi arrogantes sūt qui con-
tēnunt docere humiliter ea que sciūt r. nolant monstrare
recte ea que sapiunt. quoniam positi in fastigio. i. supbia
r. fastu despiciunt mentes merentis. Desideratium doctri-
nā fastidiendo. i. quasi fastidius eis igerant. bi etiam ar-
rogantes nec referunt causam sue scientie i. delatoz scientie
i. deus gloriosum a quo oē datum optimum r. oē donum
perfectum. Jac. i. hic eni affluēt oia tribuit r. nō im-
perat. tribuitq. plus q. rogat. In hunc dico non referunt
causam sue scientie. s. respiciūt ppias excellentia i. se solū
estimantes ea q. sciunt ppiā scire excellentia. Et de secu-
do arrogantes psequit dicit. bi et supple arrogantes sunt
q. dilant. i. extendunt simbias. i. vestimentorum. appe-
tunt enim quotidie epulari splendide atq. idui purpura
r. bisso vt eis dicatur ecce rabi. vel sic dilant. i. rotundo-
re manifestant r. declarat simbias. i. scientias suas r. ma-
gnificant philateria sua. i. vanas suas arrogantias. Sunt
n. philateria proprie benicella in qbus quondam scribe-
batur lex r. seruabatur. quas deferabant ante frontes vel
pectus vt eis ipsi viderent religiosi. sed hoc non fiebat
nisi causa iactantie. ad huiusmodi similitudinem loqui-
tur in littera r. sunt verba sumpta ad abel vigesimoter-
tio. Dilant enim philateria sua r. magnificant simbias.
¶ Et etiam sunt qui querunt sedilia id est recubitus emi-
nentiora id est prima in publicis spectaculis atq. desiderant
salutari. id est saluando vocari nō rabi. i. magistri. r. sub-
dit ois collectio. cētus bonum scolarium relegabit. id est
separabit tales. i. arrogantes a se. hoc ablato. i. remoto in-
re sedulitate r. scientie. ¶ Notādū q. arrogātes bi de qb
ita sonat hypocritaz q. pelle supellectilium r. salutationes

Nota mules oia
hic dicit aut iactant
supbia r. in pates.

Differencia pte arrogā
r. supbia.

appetant in foro atq; pmos recubitus in conuiuio laudes
omant iactantiasq; facili pducunt. adulari gloriatur.
a quolibet reueneri expectant. qd agut arbitrantur bo-
num. corrigi noluit. Arbitrant. n. ppoio sensu se regere pos-
se. Rursusq; eoz tanta est temeritas: vt oia presumant: ni-
bilq; difficile arbitrant. bonu certe inutile labor est. dilige-
tia frivola. fru-

etū nō capitū
ex opib; suis:
is poti' detri-
mentū. vnde
Quidius me-
tamorphose.
is. libro. Et ob
est sua gloria
multis. ioma-
the' i thobia.
Non crederi
tulis fame te
sile crederet
mēt. i. marti-
alis coquus.
Volo lauda-
ri q sine mōre
por. i. res sim-
bria i supioz-
bus capitulis expositū est. Ite relegare. i. remittere. item
ē in exiliū dānare vel pcal legare. pducit. l. vñ i thobia.
Nate cauenda caue sectare sectanda. relega Crinia. yas
mentis purificare inde rē.

¶ Cū aut bone ingitiois. In hac pte ipse Boe. postq; po-
nit pcepta magistrōs regulantia tam tūdo ad se q; quo ad
alios: hoc quo ad mox atq; nome bone statem facit
hoc idem quo ad doctrine administrationem. Et diuidit
hoc ps in duas ptes scdm q duplex est doctrine admini-
stratio. Est. n. vna p modū lectionis atq; declarationis. Alia
vō p modū argumentationis. In pma ergo pte determinat
de nomina magistrōs regulatē circa scolarū informatōes
que in lectura consistit. scdo facit hoc idem circa ea infor-
mationem que in disputatiōe radicāt. 2. ibi. Si cā disse-
rendi rē. Prima ad huc i duas. nā pmo facit qd dictus ē.
scdo cām dicti subiungit. ibi. Qm si magistratus rē. Et
dicit pmo qd tiro. i. nouell' magistris bone ingitiois. i. do-
ctrine i scie trauerit scholas causa legēdis considerandū
est. supple ab ipso magistro vt assumpto rigore intrinsecus
supple quēadmodū pdictū est cum dicebat supra i eodē
caplo sit rigidus. hoc ergo rigore assupto tpe aurore. i. ma-
tutino incipit pcepta lectionē cōtinuo submissa voce. i. vo-
ce bassa ascendendo i mediocriter. oze rotundo. i. pleno
et hoc expectatō nemine nisi maxia necessitas vrgeat. in-
cumbat. ¶ Notandū est circa hoc documētū boetii sum-
mopere pferendū ē ne ante ipsam icipationē hō diuini
dimittat iplozatio auxilij. i. solus deus ē qui diuitias sue
sapie ihsit in atas sapienti. Et tribuit studentibus gratiā
cognoscēdi cui nihil est difficile: sine quo nihil possibile
est possideri vt in ipso plogo de regimine pncipum dicit.
Et omne datū optimū i omne donus perfectus desu-
sus est a patre luminū descendens dē i scriptura. i. Augusti-
nus. Nemo tā erudit' nemo tā doctus q superna illustra-
tione nō idigeat. Et Hieronymus. Nisi intus sit q doceat in
vulgus ligia doctoz laborat. i. pbia volens ostendere. i.
in quo vera exsistat beatitudo apud Boetium libro tertio
pma nota de cōsolatione diuini monet innocare auxiliū:
q certe ptermisso nullus rite fundat exordium. qd obser-
uantes maiores nostri sp i aggrediēdis arduis diuini iploza-
runt auxiliū. sic plato icepturus geniturā sensibilib; mūdi

ingr vez mi socrate: nā cū oib; mos sit et quasi quēdā re-
ligio rē. pcar auxilio diuinitatē rē. sit q meis pibus ppe-
benium maxime gdem vt ea dicant. a nobis que placeat
deo rē. i. bali abenragel. qras vino deo rē. sic oidi' pmo
metamor. Dy cepit nā pps mutatis i illas Aspirare me-
is rē. sic rē relig pene oēs. Animaduertat igit' magister vt

dir: iteq; se rancoze comminuet
Cum autē pigriciei discipulus
doimratōis arifer magistri no-
uerit sedulitate: aut matur' festi-
nabit: aut pudore psumus i buius
oppobzū doimratib; 3. nō fa-
ciat vt assuet' poeta pcpit: que-
dromonis castoris discipuli py-
griecies nequit i risus excitare: eo
vero more quotidiano ad pri-
mam stertēte: vnguib; scabuis
mēbratim muscum melos agen-
tib; oculisq; lippiētibus: lucēq;
explozantibus matutini laboris:

¶ Qm si magistratū diligētia. In hac parte Bo. causas
sui dicti subiungit. Et diuidit i duas ptes. nā p facit qd di-
ctū est. 2. exēplo dicta i firmat. ibi. 3. nō faciat. ¶ Pa-
ad huc i duas scōs q duas cās assignat. 2. ibi. Cū at rē.
Et dicit q si magistratus diligētia psumperit expecta-
re aliquos vltra spaciū debiti tēpōis: hoc forte duo mala
contingere possunt. i. q ipse forte magister cōfundat hos
i. quos expectat mora pigriciei. q. d. cum forte magister il-
los expectabit possunt ipsi hāc pigritias in cōsuetudinem
sibi trahere cogitantes magistrōs eo sicuti semel sic rē
tinuo expectare. Et hoc pmiū malū est expectatiōe hō pmo
uenturus. scdm vero ē q forte expectatiōe hō magister
iracūdia timorē atq; replēt atq; deimnet exhorran-
toze ire hō vt sic ceteri) nō tā pscue i tā viriliter lecta do-
clarare possit sicuti faceret si ira cū nō cōminuisset. Deide
ponit scdm cām. Et dicit. magister etiam nō debet ex-
pectare aliquos. quoniā cū discipulus artifex doimratōis
i pigriciei inuenerit sedulitatē. i. curiozitatē magistri aut se
stinabit se matur' i. citi' qz veniet ad horā debitā aut cer-
te cōsuetus pudore supple ob risus socorum doimratib; in
oppobzū hō. ¶ Notandū ē circa B vbi dī ire quoz rāco-
re se cōminuet. Ira est que sola aium pcurbat atq; sensus
discernere vez nō permittit. i. nē n. semp iratis angustia.
vnde Zullius in oratiōe p marcello. Iracundia igit' p
lio ē inimica iō epicuri. ¶ Ira saniaz gignit quare sumopere
re curanda atq; impediēda est atq; ea que ipsam inducunt
expernēda. vnde Quirius in epistola. 2. Ira foroz breuius
est aium regem qui nisi paret Imperat hunc frenis hūc tu
cōpescē cathenis. Ite rācoz dicit indignatio dolor amarū-
catio i amaritudo mēti. Ide rācozofus. i. rancozofitas rē.
Ite doimratē frequētiū ad doimz. 2. hūc pigritia do-
imre. vñ pbia. Ecce nō doimratib; hōz doimrat rē.
¶ 3. nō faciat vt assuetus poeta. In hac pte Bo. exēplū
qdā circa pdicta subiungit. Et pmo pponit ipm exēplū.
scdo cum plegit. i. (Eo vō). Et dicit magister inq; mane
vt pdictum ē incipiet neq; scolaribus quozq; expectabit rō-
nib' supradictis: neq; faciat vt assuet' poeta fecerit: quē
pigrities dromonē discipuli castoris nequit excitare in
risum. i. derisionē. Et ide exēplū suū psequens duo facit.
nā pmo dicit qd se dromon gerebat in exercitio scolarū

Lot. hinc multus p
crates supioze

Lot. hinc pmo p
res atq; pntentia

illi mente. hoc est facilitate opinioniones concordet a caueat qd disponat. id est ordinet memorie illud quod quisq; sibi obierit. supple disputatio. ita. i. tali modo vt tpe de tegendi. i. soluendi. i. enodandi nō recedat a via rōnis: s; accepta moderatōe. i. modestia dilucidādi. i. declarandi exolutat. i. declarat explicite. i. manifeste enigmata. i. obscuritates. i. s; obpismata sibi pposita ordie ppetenti. subaudi quemadmodum pposita et obiecta sunt: nō postea pmo atq; pmiū posteri exoluendo.

¶ Notādum Boetii sumope sopbistrias magistrum pcauere i dice prationib; scilicet lastis monet. Et rō est. qv etiam in superioribus pmiū suz est ipsa nō nisi verboruz est ostentatio ambitiosa. confidentia. n. verborz sola pba da replet. quare et libidine rixadi Augustin; i de doctrina xpiana cā nominat atq; sciam iperitatis: vide supra capitulo pmo de studio logicę item tractum. i. atrum et obsecrum et etiam in superioribus dictum est.

¶ Si vō discretor; maxima vt asolet mentibus Dic ponit scōs documentū circa predicta. Et duo facit. pmo documentū ponit. scōs circa psumptū aliud dicit ibi. Eodē mō. i. dicit q; si in disputatione dubitatio maxima accidit vt solet mentibus discretor; vtendū est studys de liberādo qd respondendū. i. qd mens ex cogitata. i. cōmota naturalibus motib; sciētie dictauerit subaudi ex de liberatione b; illud pferendum. id est determinandum est publice in crastino. i. die i lectione sequenti. Et inde circa psumptum documentū aliud ponens duo facit. nāz pmo documentum ponit. scōdū ipm cōfirmat ibi. Scilicet. n. i. dicit. eodē mō. i. quemadmodum prefatū est supple faciendum est si quid difficillimum magister fuerit pmeditatus. qm ipsum cōmēdandū etiā est discretionali. alia littera b; p dispositioni et verius patet sequentibus apparet: et rationem subdens dicit. enim pro quia. scilicet illa difficultatis reperit plerūq; facilius differendū. id est disputandū q; si cōmitteret observantie studys: qd cōfirmans dicit. qm vt inge Aristoteles subaudi in topicis. Veritas ipsa nō tantū reperit in altero. i. in vno. sed reperit in pluribus seu in multis. ¶ Notandū circa hoc qd difficultas eni differendū q; disputatio acq; est scolasticus quo quibet intētiōe sua ad ingredā veritatē per rōnē ostēdit etā virib; asseuerat. hoc gōdē actu inter ceteros nō clarius nōq; salubrius disputatio cōprobaf. ipsa. n. est que veritatē enucleat. enigmata manifestat ex rores atq; denia condēnat. quare nō absurde docū ē veritatem facilius differendo repiri q; studendo.

¶ Adquidēdū est aut q; trib; modis traditōib; rē. In hac parte boetius ponit quēdā icidēcia circa cōmēta supiora. Et diuidit hec pars in quinq; partes fm quinq; incidentia que ponit. scōdū ibi. (Si quis bonum) ter

tia ibi. (Ut ad magistratus) 4. ibi. (Si vō pmetu tempore rē.) quinta ibi. (Nubila licet quādoq;) pmo ponit psum incidens. nam aliquis posset dicere. D Boetiam pbatū est rōstēdū quō magister in disputatione se gerere debeat. sed adhuc latet qd rōnes facere vō dispantū orza disceptatio cōpetētius dissoluat. Et ad B rō

rosantū scie veritas reperitur: vt dicit aristoteles. ¶ Adquidēdū est etiā q; tribus modis: traditionibus vt solet discretor; cognitio. Nouis siq; et insitans editiōib; gloriari: veterib; tēris. q; discipuloz mētes palliare: pēstissimis in nouariis rāq; p pajo riuus manantib; credentiū intelligētias excitare. ¶ Si quis vō bonor; discipuloz sagacitate oblectauerit archibolarios iugēd; vt vel eis recordatiōis serie fideliter imprimat: vel exaradi diligētia cōmēdet. ¶ Bagnū si quidē his vriliteris fometis colligef.

gistroz dictum est. Solent etiam alij palliare mentes discipuloz. veterib; i. anteq; et tēris. i. obscuris rōnibus: et hoc quo ad pmos magistros dī. Sunt et tēty qui solēt excitare. i. cōmouere intelligētias credentiū scolariū editiōibus rōnibus vtutissimis. i. antiquissimis sed innotis: et vnt eis tanq; manantib; a ppyis riuis. i. sciētis eozuz. Et bi sunt qui scōs genus. scilicet medicor; subtilium amplectunt. ¶ Notandū iter omnia magistrorum genera bi certe subtilissimi fore noscunt qui non vetustozum atq; pene oblitatozū semper vntur cōdicibus vel eozum tamen innotatoz; sunt enim illi aliena mendicantes atq; rapientes suoz ingenio veluti a se excogitata ascribentes: sed bi acutissimi quidē sunt qui nouis inbiat institutis. miserrimi enim vt prius etiam monstratum est ingeny exat semper inuentis non inueniendis vti. quare rē. Item tetrum. id est obscurus vt superius expositum est.

¶ Siquis vero bonum discipulosū Dic ponit scōm incidens quod tale est. Diceret forte aliqua. si pueri atq; scolares quēstiones atq; rationes per magistros adductas ad plenum intelligere nequeant: quid agēdū? Ad quod respondens inquit. q; si scolares disputationi assentes intelligere nequeant rationes magistri in mediū adductas: tamen rationes ipse eos delectauerint tunc scolares ipsi iugēdū sunt. id est sociādi archibolarios. i. baccalarios vt ipse impat eis fideliter seriem recordationis. id est modum recordandi atq; etiam intelligendi. vt etiam idem archibolarios cōmēdet. id est informet et ostendat eis scolariis diligentiā exarandi. i. scribendi. quoniam magnum fomentum. id est augmentum vtilitatis colligef ex bi scilicet pūatis inforzationibus.

¶ Notandū recordatio de qua in littera illa. i. que superius in primo capitulo communis vocitata est. ipse nempe magne vtilitatis est discipulo. quoniam vt ibidē dicitur. vsum generat. vsum autem ad. magisterium pperare festinat. Quis ratio ibidē redditur. quoniam sicut prudentia sine iusticia parus vel nihil prodesse noscitur.

justitia aut sine prudentia multum. sic scia sine visu parum.
visus aut sine scia multum. putat quædam modum pallegato lo
co hoc atque alia lobus declarant. vide ibi. Jte fometum
nutrimentum vt efca. tãb effectum p augmento quicq; ponit
Et of a foueo uea. Jte series. Loto tenor. Et of a fero ris.
Ut ad magistrat apice tempore perueniat. Dic ponit
tertium inci.

^{post qd uel quibus}
Et aut ad magistratus apicem
tempore pueniat discipulus stu
dio pñitatis imozadū recessu
q; secretiori licet sanguine? exi
star in istudū ēne strepit? assiste
tū mēte bebetur. vl migratū r
r pñdant intellectū nullis vin
culis vitales spiritus ipedientib?
Bonestati. n. consentaneū est vt
secreta rimando solitari? magi
ster exstat magis q; libellos ex
trahendo cūctis pñitiā suam exhi
beat. Nonne otractois fili? magi
stri sedulitate libros extrahere
apicēs q; ignatū meditare?
vtiq; Si pmo pñituo tpe magi

et recessus secretior? Et dicit p q sicuti imozadū ē.
i. yacandū ē studio cōtinuitatis. i. cōtinuo vt discipulus
pueniat ad apicē magistratū. q. d. sic quocq; pñituo studē
dū est magistro vt apicē ipm magistrū pñerit. et loco
studij ostendēs ingat. q. p. t. est in istudū. i. cā study imo
randū recessu. i. loco secretiori. licet p quāuis magister
ipse sanguineus exstat sanguinei. n. vt superius iam de
monstratum est in locis apertis amēnis t iocundis infor
mandi sunt. hoc tñ nō obstante in locis secretis magister
studere debet. hoc ne strepitū assilentiū ebeter cum in
studio: s. filr ne strepitū migrantiū pfundat eius intellectū
sed sit in loco quieto t mundo t expurgato ab oibus vin
culis impediētibus vitales spiritus magistri. Et reddēs
causam dictoy dicit. Consentaneū. n. est honestati magi
stroz vt magister rimando. i. ingredendo secreta exstat
solitarius q; q; exhibeat pñitiā suā cūctis extrahendo. i.
exponēdo libellos subandi in apertū. nōne pro nunquid
enī otractionis filius supplē qūq; fuerit apicēs sedu
litate. i. magistri in extrahere. i. in publicū ponēdo libel
los suos cā study meditare? ingratū qd. i. aliqd malum
vtiq; opinare? q. d. cū ita sit q; forte oculis nequā malū
ex bac publica ostēsiōe opiare? honestē ē magistrū qūq;
q; studeat loco solitario se recipē. ¶ Notandū circa hoc
qd de study cōtinuitate of. Sicuti yna dies calida nō fa
cit estare neq; yna yrūdo yer. yti dicit Aristoteles pmo
et brycop. sic etiā neq; yna ac? studiosus t scēntificus stu
diorum atq; scēntificū reddit. regit. n. vti etiā in supiori
bus declaratū est ad pfectionē magistrū study pñituo
tio. h. nēpe se studiū in modū causari gutte lapidē q non
vno casu. s. diuersis iā millies mltiplicatis casib? lapidē
cauat. Sic q; magi bone idoli nō pñis tituli adepti cir
culis studiū oimittat. sed pñituo vtiq; in fine studio atq;
exercitio adbeare? t b loco solitario. aia. n. terrenis oc
cupata sūntib? nequaquā i cognitionē sciāq; attingere va
let. regit nāq; studiū libertates animi terrena pñis re
sponsū cū ipsa de mūdo creata sit. qre t ipsas mūdia ac
puris solū delectari necē ē. nō defecatis atq; mole terre

na inuolutis. quare t? Item rimari. i. scrutari t inuestigare
tractū est a poicis q pñitā terre filiūq; t radices ingrit:
t pducit ri. vnde pñer. Dordbia rimet penetratā de
tra salutis. ¶ Si pmo pñituo tpe? Doc ē qñtā icides circa
pñicta occurrēs. Et est tale. pñer. nēpe quis dicere oia
figdē bene t optime digesta sūt. t hoc circa hos magros

q; scholarium
copias habet.
quid aures de
his qbus non
plenus est au
ditorum. sur
da pñitā atq;
comitatus pe
nitus abrup?
bis ridēs oī
cit vt i littera
Et duo facit
cundus duos
modos in ista
positos. 2. bi.
(¶ Duerib?
tñ) pñitua in
duas. nā pmo
quoddam? oo
cumentū siue
quēdā modū
circa icidēs
ponit. 2. cām
eius subiūgit ibi (¶ Paucoz. n.) Et dicit pñitū diligētia
magistratū copia discētū. i. scholarū nō habuerit pñituo
tpe nō tepescat. i. nō deficiat ab incēptis discircō. id est
propterea: t hoc ne euanescat. i. recedat deposita spe. sed
quāto rariū est sibi auditorū tanto acris study insi
stat. q. p. t. pñer. i. exhibeat se in pñictū. i. lucta scho
lastica que disputatio est strenue. l. arduet sic contingat
honorem licet cū paucis. Et rationē predictoy reddēs
duo facit. Nam pmo rōnē ponit. secūdo exemplū quod
dam circa hoc annectit ibi (¶ Nonne) Et dicit. enī pro q; nos
Boetius vidimus multos delinētos. i. insignitos studio
pfunditatis intitulari. i. laudari. vigētē tñ cōsōtio pau
coz discipuloyz. Et exemplum circa hoc quod dixerat
ne sepe t. pñens de theofrasto dicit. nonne Theofra
stus ille magister existēs artēq; subtilitatis t subtilius
ornatu paucos? nōne ipse abiecit curam regēdū? t hoc de
fraudatus spe regimīs affuturi. quasi diceret. immo: qd
tamē. i. abycere regēdi curam egit in consule: sed certe
egisset in consiliis si se exhibuisset commendabilem ob
seruantie study. ¶ Notandū quādamodū dicit litte
ra ppter raritatem auditoroyz nō desperandū est qñ
t i minima esset scholarū copia nō capiopter ab exer
citiō t studio defendēdū est. Attendenda enim nō est i
bis mūdialis gloria: sed study exercitiy finis qui sapiē
tia est: cuius quidem est beatum facere. pmo et brycop.
atq; beatam efficere vitam. vt inquit Seneca ad lucillū
Dac salomon principatum obtinuit t bonorem. prauē
briozum secundo. Melior enim eius est acquisitio q; au
ri t argenti ibidem. Ea enim habita omnia bona pariter
veniunt cum illa. Non ergo tepescat scientiarum tiro s. i.
copiam studentium nō habeat cum largior laborum
merces sibi fuerit constituta. Item tepesco inchoatiū
est a tepco tepere. id est tepidū fieri. Et est tepere pñitū
esse inter calorem t frigidem.

(¶ Duerib? tamen lontini) Doc est secundum docu
mentum circa predictum incidēs attendēdū. Et duo
facit. nam pmo modū ponit quo scholares magister bre

De pñitua in studio.

possit. scdo antipophorizat vel saltem notabile quoddam circa hoc ponit ibi. (Pietatis vo.) Et dicit qd si magister audientiu scholariu non habuerit copiam modus est vt eos sibi muneribus coeumat r cducatur exemplo leontini: cuius quidem discretio acqfuit sibi muneribz idest donis conforium multoz. censuit. n. idest estimauit. pulchritudo forte dge

re. idest paup tati incumbere r qd destituit cetu discretus. f. scholarius. ¶ Notandum si mure atqz donis dy sup. ni placari con stat iuxta ouidij in de arte traditionem. Munere dy superum placatur carmine manes r. Nulli mirum dñis qz hoies eis placabunt. Muneribz egdem omnia conamur: vt si qd pcatu difficile est munere faciliore. quare bene dixit Quidius vbi supra. Carmina laudant: sed munera magna petunt. Et item. Spis lz venias nullis comitatus homere. Si nil attuleris ibis homere foras. Voc vsus pñu leotini eos qd suos sibi detraherat muneribz opauit. ¶ Pietatis vo ambitu ¶ Dic boetius quoddam notabile circa pñicta ponit quo erogatio elemosynaz paupibz faciendā cōmonet: r hoc si magistro suppetat rez facultas. Et duo facit. nam pmo facit quod dñm est. scdo banc erogationem summopere cōmēdat ibi (Vt pñclarioz) Et dicit. rector scholariu delinuit. i. munuit vel insigniuit ambitu pietatis idest ipsamet pietate. renet. scilz iure caritatis. mulcere idest fouere corda discipulorum degentium idest vniuentium pauperate: r hoc discretiuz studiosoz diligenter: nō quidem discibolis. mulcere inqz cibarys r calceis. qz pro r vestibus r si non nouis saltem tritis idest laceratis r antiquis. r hoc dico si facultas sua suppetit. vltra enim posse viri non vult deus vlla requiri. qz pro r magister ipse subueniat ipsis ceteris donatis. idest donis alijs qz premisiis. similiter quozqz subueniat eis consilio concitatio hoc est ammonet eos atqz concitet vt pñuqz studium relinquant potius elemosynas recepturi ab eo vel ab alijs veniant. ¶ Notandum licet Boetius solos scholariu rectoris pietatem amplexi r cōmonet: ab omnibus tamen totis viribus appetenda est. bec enim virtus est quam natura suadet atqz ratio cōprobat fraterne charitatis. omnes enim homines nature vnus sumus qz boez penes omnes pietatis opa exhibēda sunt. binc Seneca in 2 bisile. Nulla vis maior pietate vera est. quoscūqz enis veros amor retinuit hospitas tenebit. bis ergo concluditur charitatis opus pietatem esse naturāqz querere pietatem. ¶ Notandum circa hoc quod dicit si facultas suppetit nō tantum erogādū est vt in pñu tempozis elargienda deficiant. pñudens ergo intueatur quid sibi contingere possit. naz teste Socrate. Velut est cauere qz pauere. Sc ergo cuncta largienda sunt ne successu tempozis remedicari cōhibeāz. pietas. i. misericordia benignitas propiciatio. Dulce eo. re. mitigare. fouere. delinire.

¶ Que. n. pñclarioz. ¶ In hac parte rēcōmēdat erogatio-

nem pauperibus scholaribz factas dicens. que enim erogatio. i. elemosyna ē pñclarioz. i. nobilior: vt suauior. qz illa que est facta veris scholaribz quasi diceret. nulla qm cōfueri. i. mulcere scholare bis. f. erogationibz in qbz exhibitio donantis est mima r pñptio. i. receptio recipientis maxima est. pñclarius. i. beatus r nobilior qz deliniri. i. fo-

qz ve suauior qz xis scholaribz erogatio. ¶ Preclari ē. n. pñone re scholare bis in quibz ē mima donantis exhibitio: maxima vo paupibz recipiētis pñptio. qz bi strionum r meretricum dñstabilis incurtus delinuit. ¶ Nubila licet quandoqz fortuna existat: non tamē magistratū cura desperet: s. semp curialiter re regēdo incurtus viriliter pferat. Pulcius expectado. ¶ Prob coriadi

victu vestitu atqz alio exteriori famulatu exhibet. Spūritualis vero qua ignorantie discipuloz medetur atqz dubitanti consulitur. Cum ergo duplex in bis sit erogatio in reliquis plerūqz simplex: constat tamen nil pñclarius dulciusqz constare. ¶ Item nota circa hoc qd dicit. que est facta veris scholaribz. r. qz omnis subueniendum sit: habendus tamen est delectus in quo spectandi sunt mores cui datur. r animus atqz vite sanctitas. nō. n. erogandum est discipolis: nō ingratis: nō dilapidatoribus: nō quozqz deus minime diligenter. Et ideo bñ dñm est a Carbone. Qui des videtoz s. bñstrio gesticulatoz vel ioculatorz est qui diuersos gestus r habitus hominū representare nōsit. Et or ab bñstrio quod ē gesticulatio. Inde bñstiones comediaz representatores olim dicebant. ¶ Nubila licet ē fortuna existat. ¶ Hoc est quātu r vltimū incidens quod circa pñicta pñngere possit qd est fortune aduersitas. Et duo facit in hac parte. nam pmo circa hoc incidens documentus ponit. scdo ipm documentū exemplo cōfirmat. ibi. (Prob coriadi) Et dicit. licz ipsa fortuna qñqz existat nubila. i. aduersa: tñ cura. i. vigilia atqz studij sollicitudo magistratū. i. magri nō desperet pp bec sed regēdo se semp bñ. i. eqnimitē pferat. i. patiat. viriliter. i. aio forti iaculis. i. aduersitates fortunaz specatando semp dulcius r melius eueniēz: r nō faciat quēdam modū Coriadi hie magister qz cū fortuna bis nō semp arderet scholas dimisit r desperationē incurbat. r id ingt. pb. iteriectio delectatis est prob trāfactio. i. stātia. coriadi buius magistrū est pñdenda. i. respñdenda. ¶ Notandū r si ois virtus in summo sit: equanimitas tñ animi quam cōstantia bic licet appellari plurimū collaudanda est quā siqdem macrobius l. 3. p. scilz describit. Est animus supra periculuz erigere: nibilqz nisi turpia metueret: fortiter tolerare aduersa: r humiliter pspira: constantis hoc animi est: vt ait Zullius l. 3. p. de officijs in rebus asperis minime perturbari. Qui hac virtute caret nullam in suis operibus prosperitatem obtinebit. Cū ergo fortuna maifestida nubilum ostenderit vultum equanimiter perferēdum est atqz in domino sperandus: quia teste propheta qui sperant in domino non confundentur. Quare fortuna nubila quondam depingebatur vt superius satis edoctum est.

De elemosyna.

Notabitur magis de equanimitate

perioribz eodē capitulo q̄si deducta sunt. v3. magri par-
tas. veltimētoz honestas atq; iuxta scolares debita at-
tētoz id eo de eis b̄ dno p̄ractare sup̄ius foret. q̄re ibi
videas. Itē quo quis quini quitū. gre. i. posse. r. cōponi
cum nō. r. dicitur nequeo.

C Puerisq; vultu p̄mo p̄beat. In hac pte post documen-
ta generalia:

Documta spā-
lia pōit. Et oi
uidi. nā p̄mo
docz quō ma-
gister se debet
erga schola-
res correctōis
subiectos. 2.
quō circa ali-
os. ibi. Cū āt
habuerit rē.
Itē p̄ ostēdit
quō se habeat
cozā nouellis
r p̄uis. 2. quō
cozā adultis.
ibi. Eisdēq;
aliquitū adl-
tis rē. Et p̄
dicit q̄ cū ma-
gister in alie-
nis p̄tibus cu-
ra regimis su-
scepit. d3 p̄be-
re p̄mo r p̄ncipalr pueris supple i formādis. vultu ben-
gnū. parētibz aut eoz affatū benigniorē atq; iuadē. i. p̄-
mittat tam pueris q̄ parētibz aditū. i. introitū docēdi be-
nignissimū. r hoc idē nō solum p̄molliat. i. molliciet
atq; molliēdo ad se attrahat corda pueroz. v3. p̄o sed
extrahat ēd pecuniā parentū. supple qua necessitati sue
mederi valeat. atq; efferat. i. deponat famā. supple redo-
lentē ex hoc. i. hac sua benignitate. Silr aut cum bec oia
gerunt defendat nibilominus regali. i. virilr iura scho-
le. i. hoc ordine. i. modo docēdi edocti. i. demōstrato p̄us
i. in p̄tibz. **C** Notādū l3 magistroz benignitas tā erga
discipulos q̄ eoz parētes maximū p̄stet attētionis atq;
benivolentie discipuloz incrementū vti colligif ex cano-
ne hoc bz. xxvi. di. r silr dretali humilis de maio. r obe-
tū talis benignitas sic moderari d3 q̄ ex hoc regēdi au-
ctoitas nō frāgaf. q3 put dīc Aug. in canone qñ. lxxvi.
di. dum nitiū seruaf humilitas regendi frangif auctozia
tas. Et idē bñ Boe. post benignitatis ammonitiōē sub-
iecit. schole vō iura rē. q. d. cum bec gerunt. nibilominus
schole iura manuteneant. Et bec de nouellis dicta sunt.

C Eisdēq; aliquitū adultis. In hac pte boe. ostendit quō
magr se habere d3 erga discipulos iā adultos. Et duo fac-
nā p̄mo facit qd dcm est circa adultos dociles. 2. circa re-
belles. ibi. **C** Si vō. Et dicit. q̄ si magr būerit discipulos
tam penē adultos. sic exhibeat se eis dē adultis rigidum
quēdamodū de rigore supra doctū est. atq; cōponat. i. o3
dinet oza eoz. i. adultoz ad loquēdū recte. i. cōgrue q̄ ad
grāmaticā r ornate q̄ ad rhetoricā. atq; cōstringat. i. dispo-
nat digitos eoz ad scribēdū. atq; cōformet eos oio ad le-
gendū. r hoc dico p̄comitatē rigore iusticie. i. scholasticē
Et rōnē q̄re oia bec sic fieri debēt r p̄pāl̄r bui. cum dicit
rigore iusticie rē. subiūgit dicēs. bec iō fieri debēt vt scho-
lares ip̄i p̄ficiat nō solū i doctria. i. r i factia b̄ mori-
bus atq; v̄tutibz. Et subdit. Ad qd ē p̄cedat rēp̄siue. i.
rē debito scholariū spaciū ludēdi atq; sic vt nullo. eis

abstrahat b̄ficiū docēdi. **C** Nō nō solū scholares ip̄i i
doctris r discipulis erudiēdi sūt. q̄s i facietis moibz atq;
v̄tutibz sumis mibz iustitiedū si solū i doctris p̄ficiat
r moibz deficiat. certe nullo mō p̄cesse dñr. q. n. p̄ficiat
i sciētia atq; deficiat i moibz plus d̄cesse q̄ p̄cesse p̄bi-
bet. q̄re Paul. ap̄lus ad eph. vi. ingt. Educate illos. i. iu-
uēnes in disci-
plinā. r adūp̄it
r correptione
dñi. i. grē. 7. re-
gistrū sui. Pe-
to igit vt p̄ui-
los q̄s docēs
moibz erudi-
as rē. Et illud
apte iustitians
doe. d. Rigor
iusticie comi-
tātē rē. **C** Si
vō p̄tuncaces
sup̄biue inne-
niant. Dic oñ.
glit Boe. quō
magr se b̄re
d3 circa rebel-
les. vti q̄ si
magr inueniat
quē. i. aliquē
p̄tuncaces vel
sup̄biū ip̄s dul-
citer castiget.

Si nō p̄tuncacē sup̄biūq; inue-
nit. dulciter castiget. r exemplaz
moz p̄ponat q̄b̄ reprimat. alio
q̄n parēti assensū v̄gis affligat
vt sic ad v̄ngūē castigat. r euadat
ne despar. i. i ḡminā cadat. **C** Uz
aut magistrātis dilectio etatē in
fridatos statuales q̄ ac planētī-
cos scholasticos itroir. b̄buerit
p̄ncipes. si correctōis lūmā ap̄o
eos vti nequerit. senio cōfectis
arridēdū ē statualibz i ḡmificēdū
planeticisq; fauorīs simulacro
r gaudentū. i. alaiistratos cirris
b̄rūtis purat. fūcoq; p̄fusos la-
chrymis irrigatibz gulā p̄fūn-
dat. Adollesq; caute cūciat. ne
mētis sue reatū p̄mon p̄ncipent

B ē v̄bis dulcibz r exhortabilibz ad bonū cōrigat atq; i re-
pet. ip̄s exēpla p̄ponat q̄b̄ a sua p̄tuncacia atq; sup̄bia
rep̄mat. q̄ si nullo mō v̄bis ac monitis charitatis r dulci-
bus silr r exēpl̄ mīme coziigi valeat. affligat. i. corripiat
v̄gis r v̄beribz. r Bico fiat cū assensu parētū. Et rōnē sub-
dēs igit. vt sic supple ille p̄tūaz enadat castigat. r ad v̄ngūē
i. ad p̄fectōes ne cadat oio i ḡminā. i. i famā q̄i d̄spat.
C Tlōndū q̄ magr circa p̄tuncaces discipulos more pudē-
tis medicivti d3. Ad dēdū. n. i. curādis moibz p̄ medicias
mistrat faciles ne patiēs mediciaz fortitū trahat i horro-
rē. vti p̄ lenitatē medicais potōibz salubribz afflueat. sic
q̄s magr p̄ rebelles v̄bis agar d̄scibz vt d̄cedē cōfectōis
allecti a morbo rebelliois d̄sistat. q̄ si b̄is mīme retrabi
valeāt acriori medicaiē ē v̄tēdū. i. v̄gāz cēficio. eligat q̄
b̄ potit. ne sic v̄mū m̄bz putridū si icitū totū cōpīs ipeditat
sanū. sic n3 scolarī p̄tūacē r b̄bellio i ḡmīe p̄beat d̄spatōz.

C Cū āt būerit rē. In hac pte boe. postq̄ documēta p̄mi-
serat quō magr se b̄re d3 circa illos discipulos q̄ sūt core-
ctiōis submissi. b̄ fac idē circa eos q̄ ē correptionis lūmā
p̄tē r reponit vt sūt senes statuales p̄lactici r alij. Et po-
nit p̄la b̄renia documēta s̄m p̄lalaritē r diuerſitatē oīz
hoz disciploz. r dīc. cū dilectio magistrātis būerit etatē
ifridatos b̄ est senes statuales. i. b̄stiales r rudes i ḡmīe
ve p̄ vel planeticos. i. errabūdos. r Bico oēs scholasticos
itroir. p̄ncipes. qd agēdū i q̄. si magr neqat vti līa. līgo
re cōrēctōis ap̄o eos b̄ mō agēdū. vt rēgā. Arridēdū. n.
i. fauēdū senio p̄fectis. i. senibz q̄s i ḡmificēdū ē. i. adolē-
dū pp̄ i ḡmīe ruditatē statualibz. i. rudibz. planeticis vō. i.
vagabūdis r gaudentū ē simulacro. i. s̄stidū r exēploz
adductōibz. r si q̄ lascini affuerint vt calamistrati fucati
atq; molles. sic purat. i. castiget viciū eoz penit. p̄rēdo
calāistratos c̄rītes b̄rūtis cirris. i. crispat. capill. atq;
p̄fūdat p̄fusos fuco illo colore ficto lachrymis irrigatibz
gulā eoz. B̄ ē tāto eo3 castiget vt i lachrymis puoz q̄ u-
lā suā fuco p̄fusa lachrymis tīgāt. Adolles āt. i. lascinosi r

luxuriosos euectat caute a fortio reliquos: 2. alij 2. mo-
ti supple suo lupi principet reatum. i. vicium. sue mentis.
¶ Notadū sicuti se bz informatio ad informadū sic se bz
correctio ad corrigendū: sz alij 2. alij informadū sz diuer-
sitate mox: alia 2. alia regit informatio ē. aliter. n. info-
mantur capaces aliter icapaces: aliter iuvenes: aliter se-
nes: aliter qqs

bi: alij quosq;
locy: q. etiā per
alogz a simili
alij 2. alij corzi
gendū aliaz 2.
aliaz regunt
correctiones:
nō n. teneres
acriter n. for-
tes tenerime
corrigēdi sunt:
s. q. libet scōz
sue pditionis
gradus corre-
ctione recipe-
bz. senes ergo
arriēdi sunt

nō qdē laudādi: sed sub adulatione qdā īcrepādi. rudibz
quozq; adolēdū est euz tali modo rudes sint vt eis prius
nulla discipline medela valeat suffragari. planetici autē
exēplis ammonēdi sunt vt exēploz pūna masticatio-
ne ad quietudinē contrabant: 2. sic reliquis sua manerie
put defectus cuiuslibet exquirat diuersitas diuerso me-
dicamēte subueniatur. Item Statialis idest rudis 2. sta-
tua nomen cepit: sicut enīz statua semper recte stat 2. dis-
ficile flecti potest: sic quozq; rudes nisi magna adhibeat
industria informari nequeūt. Item planetici idest va-
gabundus 2. errans 2. nomen sumpsit a planeta qd erran-
tem sonat. A planeta enim planeticius: planetarius. Itēz
circus plicatura capillorum est in anteriori capitis pte.
Et dicit a cirrim. i. dōdere. Inde cirritus. i. crinitus. vnde
Est homo cirritus qui cirrum vertice portat.

¶ Animaduertendū est etiā q. quozq; Postq; Boetij
in precedentibus docuit magistrū qualiter se habere de-
beat erga scolares: 2. hoc quātū in se est. In hac pte pte-
quer facit hoc idem: sed hoc inq; in vicedoctore ē. Et
diuidit hoc pars in tres partes. nāz pmo ponit suū docu-
mentum. secūdo docet modū perquirere 2. inuenire si do-
ctor bene egerit circa pueros. 3. pbat. 4. cōfirmat. 2. ibi
(Rerum nāz: 3. ibi (Ordine autem) 4. ibi. (Submi-
nistrantium) Et dicit. aduertendū etiā est q. effectus
doctrinalis. i. doctrine comprobet in illis. i. vicedoctori-
bus quozq; i. vicedoctoz erogatione. Lostensione admini-
stratione: subsidio laboriosus certamē. Lepertitū scho-
lasticum delinūt. i. pmollit. q. d. pspiciēdū etiā est quoz-
modo vicedoctores eunt bacallary: 2. alij vicem magi-
stri gerentes se habeant erga pueros si eos probe infor-
ment: aut sicco pede pertransiant quoniam quozq; mō
se gesserint hoc finis operis ostendit: rerum nāz effectus
declarat. i. manifestat operis exhibitione. Et oīs modū
quō in cognitione boz deueniat ingt. scolares ipsi oēs
quozq; tot sunt. sūt puocādi subaudi 2. examinādi vicissim
i. vicibz alternis: 2. B odie cōpetēt. i. decet vt pateat. i.
innoteat fidei scrutinio. i. ingtione qd labor diurnus
subministratū. i. vicedoctoz erogauerit. i. docuerit eos.
qm nō est cōsidendū semper cure subministratū. Et
rationē ponit: qm cupiditas. i. auaricia liboz omollit
plerūq; assibus. i. obolis fractis vel ab effectuz quia asse-
ssu subministratū frangunt constantiam: vel quia fra-

cti sunt re. aut fidelitas bonuz plerūq; tepescit defraudata
ta spe. scilicet lucri: vel etiā potestas coruz crudescit se-
pius: 2. hoc vt fidelēs magistro videantur sua nimia cru-
delitate. ¶ Notanda tria sunt propter que non est in colla-
borantibus confordia: scilicet auaricia: frustratio spci
2. nimia crudelitas. Auaricia enī seducti pueros nō corri-

gunt. frustra-
tione spci. pau-
peres despici-
unt: qm nullā
mercedē pleg
spērat. Crude-
litate aut mō-
tes discipulo-
rum obstupe-
scunt: non sic
ergo vicē ma-
gistri gerens
nūmorum cu-
pidus neq; sic
i docēdo pau-
peres piger:
qm vt ille se
quif. sicut est

deferendū. i. dandum misericorditer felici paupertati. i.
illi que non est infecta malis vitiis: sic quozq; minus
est insistentz attentius pauperis eruditioni: exercetur
enim in hoc duplex misericordie opus. vnu qdē corpora-
le: qd est bonoz erogatio. Aliud spirituale. i. salubris eru-
ditio. Item scrutinium in superioribus expositū est. Itēz
as assis plura significat. vnde as obolus pūcti pondus
possestio tota. hic autēz in pposito obolus est. sic 2. in euā-
gelio nōne duo pastores asse vneunt. 2.

¶ Cum autem cena 2. Postq; Boc. documenta pmise-
rat quibus modum atq; normā magistris tradidit quoz-
modo se erga discipulos suos habere debeant: nūc facit
hoc idēz circa alios a suis discipulis. Et diuidit hoc pars
in duas ptes. nām pmo ponit vnum documentum. 2. do-
do aliud ibi. (Proterea) tertio tertium ibi. (Laudandū)
pma ad huc in duas. nām pmo ponit documentum. secū-
do causam documenti subiūgit ibi. (Te familiaris vobis)
Et ponens documentum dicit cū magister ipse cena nō
abūdauit: sed sibi cena pauperior: idest tenuior exite-
rit vt aliquid elargiendū 2. erogandū pietatis intuitu
disposuerit. solummodo facultas ipia est eroganda cōmen-
salibus 2. scolariis secum commorantibus. familiaris
bus vō complicitibus vicinis: si quid erogandū sit illud
tū inuite porrigēdū est. 2. hoc idem ne vox 2. Et in B red-
dit causam documētū: 2. diuidit fm duas causas. secūda
ibi. (Vel multiplicatis). Et dicit. hoc idē fieri debet
subaudi quemadmodum ptemissimus: ne vox familia-
ris supple vicini reuelet secreta supple paupertatis ma-
gistris: 2. hoc sibi verbis malefidis detrabendo vel etiam
ideo ne anus idest vetula cui forte erogat existens prodi-
gacitē superflue larga multiplicatis supple verbosuz
mendacū propinet. idest det. supple sibi erogatum annui
idest alteri vetule: 2. hoc annectendo supple multiplicata
ti 2. mendacio: ipia enim annu conscia domesticæ pauper-
tatis magistris inibi futilis: idest vanius loquacius 2. ver-
borum superfluum reperiri potest. quare quid. quid enī
vt in littera. ¶ Notandum circa hoc quod dicitur ne fa-
miliaris. beneficia que plerūq; gratis dantur 2. pietatis
obtentu elargiuntur plerūq; etiam in venenum 2. op-
probrium mutantur. sūt enim qui beneficia accipiunt 2.
indigentie conferentium attribunt. nāz penes se dicit
ideo is oedit: quia me eger vel indigebit. nouit enim aut

aliquo sibi proficere possit: aut mee familie sperat obsequium. dicunt etiam plures beneficia et rogationes sibi fieri fraudis sub preceptu. rursus alij dona cum receperint mime recognoscunt. verum sapiens et bonus datu comendat quia lucus etiam fuerit. comendat inquit atque assidua comemoratione delectat. Quia de re prospiciendum maxime cui

eroget. Eroe

tur et porro

mesticio et fa

miliaribus vici

nis ne per extra

nea beneficia

intra nea ege

stas in publi

cuz denotat

tur. Et anus

antiqua vetu

la or qui mul

tos bis anos.

vel or ab aler

nus idest sen

sus quasi sine

seniu. r coris

pira. vii. pa

ubile tolle ma

nus iac redi

bit anus. dicit

etiam magister

posterior pars

corporis. et tunc

pdu

et. a. vt in versu.

Du se curat anus

retro sibi sibilat an

Et futile est quod cito et facile decurrit. et de quod nihil potest

tinere. r hinc facta translatione inutilis or homo vanus

superfluous loquax qui nihil velare et celare potest. unde

Subtile vas illud quod nulla receptio claudit. sic homo

futilis est diuulgans omne quod audit.

Proterua in minimis absit procul. hic ponit aliud

documentum quo auaricia magistri dissuadet atque tenacitas

et. Et de rapacitas. i. auaricia pterua. i. crudelis absit. p.

cul in minimis. supple reb. q. d. etia in maximis per illas

etia. Et illud quod intus est illud quod magis. hoc de auaricia. et seg. absit et adica. i. curia et pene inflexibil tenaci

tas exis nouerca. i. inimica fame. Et sic sicut a qz sic a

magro iter cetera mala hoc vicia rapacitatis fugiendi e.

lucy nepe illiciti e qre iniuste possidet. et qui iniuste acq

situ. id iuste depdit. hic tullius in philippica. z. Male ingt

pta male dilabunt. Nepe difficile est vt qs ex rapacitate

psper. Si qs. n. suis dieb. gaudere videat bis q rapuit.

et tñ pspitas. aut no erit diuturna. aut in successozib. no

durabit. iuxta illud Seneca ad lucillum. Nulli ingt cui rapi

no felicitat cessit gaudiu rapti durat in posteris. nec mix

et nullu violenti ppetui. Absit q a magro rapacitate que

no e nisi cupiditas qda atqz rep. ta magna q puaz ige

niosa exproliat. Et de tenacitate supra ia satis dcm est.

Caue dum est et ne pueror pulueri. hoc est 3m documentu

huius partis qd est de moza magri extra sua patria. Et di

cit q magro ipso extra patria sua regimini scolastico i

cumbere cauedu est et ne magister ipse extra suas patria

deges alludat pulueri. i. labori seculato. i. sece pleno eoz

supple que dicta sunt. i. scolasticu regimini. alludat inq

plurq triennio. non obstante q confluentia. i. abundantia

maxima gaze supple et lucy r comitun. idest scolariuz

affuerit affluens inq federata. idest copulata opulencia

i. cum abundantia amozialia littera habet cofederati

amozies in id redit. q nisi idest excepto illo si pmo

rat in maiore vigeat. i. nisi speret ad maiora pmoueat. vt

certe elatio facultatum. idest diuitiarum r lucy vigeat i

honore. quasi dicat. tunc enim comorandus est cum maio

ra pmla expectentur. Et puluis dicitur qd vi yeti tollit.

annectitur. Quid aut anu con

scia futurus. Proterua in mini

mis procul absit rapacitas. r fa

me nouerca r adica tenacitas.

Caue dum est etiam ne puero

rum pulueri seculato. plurq

trienio ibidem alludat. licet ma

xima comitun gaze ve affuerit as

fluentia r confederata q amozis

opulencia. nisi honozis promo

tio vigeat in amoz. vel facultat

tu claudu in honore. Et aut ob

qulcoris patrie delicias paratu

qz venerabiles asper regendi

curam quis acceperit in natalis

soli cofinio. pomposo affatus

stendum est. Caute splendide

q procuratori vicissim est ar

ridendum. vestiumqz varietate

gaudendum r quoniam vestis

pollimite venustas r anulozqz

insignia r multos aliud qz ver

tas erigit cogunt obtinere. For

nat r fauor. affatusqz lepos. qz

plurimos coparatos sensu erro

neqz bonerum excedere visu co

pellunt. ordine tamen docendi

perapato diligenter obseruato.

Inde r pulueri pro labore plerqz accipim. Unde Virgilus in quadaz egloga. Quid iuuat estiuo defessus puluere abesse. Quia potius bibulo decubuisse thoro. r Quatius. Sunt quos curriculo pulueris olimpicu collegisse iuuat. licet forte alia ibi inrerpreter manerie item feculentus a fece dicitur. idest fetidus vel plenus fece. Ite enim sep. ple

nus significat sicut otius.

Cum autem ob dulcori pa

trie delicias

Postqz Boetius in hoc vl

timo capitulo ostendit quasi

magistri reges

scholas in duabz vrbibz

solenioribus

vt e arbenis

r rome. simili

ter quozqz simili

bis adiacetibus extra pa

triam existentibus se gerere debeant tam quo ad se qz

quo ad scholares. r ad alios a suis scolariis distinctos

nunc consequenter in hac finali parte totius operis de

terminat quomodo magistri in patria sua curam docen

di discipulorum suscipientes se debeant gubernare. Et diui

ditur bec pars in duas partes. nam primo ponit documē

ta quedam ipsum regulantia quo ad mores componen

dos. secundo quo ad vicia fugienda. secunda ibi. (Jocorum)

Prima ad huc in duas. nam primo facit quod vici

ctum est. secundo causam documentozum subnectit. ibi

(Quoniam polimita). Et primo documentum ponens

dicat. cum quis magistrorum susceperit curam regedi (scho

las in cofinio natalis solitide terrozio tuz ob delicias

dulcoris patrie. tum etiam ob venerabiles aspectus pa

rentum insitendum est idest vacandum est. subaudi ipsi

magistro pomposo. idest superbo non ea superbia que vi

cio commaculata est. sed poposo. idest pleno pompa pbi

loso phica. affatus idest colloquio r sermoni. qz pro r simi

liter arridendum est caute splendide qz procuratori sub

audi ciborum r victualium reliquozum. r hoc dico vici

sim non quidem die singulose. cum tempus exposuit

aut facultate permittatur. qz pro r. gaudendum est ipsa

varietate vestium supple. r alijs ornatibus decentibz. vt

sunt anuli r birrum. r similia que bonoz magistralis reg

rit. Et causam huius subdens de varietate vestiu dicitur

hoc idem qz venustas. i. decetia vestis polimite. i. ornate

qz pro r insignia. i. glorioza ornamenta anuloz r aliopz redi

miculorum cogit multos obtinere aliud qz veritas ipsa

intrinseca exigit r regat. Quia vir bñ vestitus in vestibz

esse perit. Creditur a mille quauis idcirco sit ille. Et an

nectens causam aliam hoc ipsum dicit. ornatus etiam et

fauor. qz pro r lepos. idest facetia affatus r colloquy co

pellunt supple plerqz excedere idest precellere visu et

apparatu multos supple tales. taliter vestibus fauore

facetia colloquy insignis. multos dico coparatos sensu

erroneo subaudi ob ficta decetia. bonerum illum poetas

greco. q. d. ornate vestimētoz atqz reliqz supradicta sepi

faciunt magistris estimari bonero sapientiozem r peritio

rem. Quis ita in rei veritate non existat. Et Notandum qz

cuiuslibet patria sua dulcorosa e qm loc. genit. cuiuslibet

est

2. *Fructuū pncipiū: quēadmodū pater pncipiū pductiū
existit. vt attestat. Porphyrius. Iliagogenus cū ingt. Est
.n. patria pncipiū generationis quēadmodū 2. pater. In
ipsa nēpe vī celestialis nato vigore in fluit atq; ipsū
in esse conseruat. vltimū locus suū locatū. est q̄ dulco
rosa cūlibet sua patria ob loci natalis cōseruantia. simi
liter q̄z dūl
corosa est ob
parentū reue
rentia que q̄
de pmi in p
missione m
data est. vt p
exodi. x. cūz
dicitur. bono
ra patrē tūz
2. matrē vt be
ne sit tibi. as
fert enim pa
rentū reuerē
tia vite longe
uitarem atq;
bonoz. tēpo
ralium affluentia abundatē. Itēz polimittis. ta. tū. adie
ctiue sumitur. vel etiam polimittit veltis est multoz co
loz 2. dicitur a roriditate qd est polus: quia veltis illa ro
tunda est. 2. potest capi in pposito vtroq; significaro. Itē
venustus. i. decens. 2. dicit a venus. Papias vero dīc vt
nustus. i. sapiens. i. ornatus. modestus. i. factus. i. formosus
inde venustus facietia est 2. formositas.*

*Iocozum quoq; damnoſa libi
do attēti. ablatā sit: vt quod ra
ro ptingit pncipialis bonoz famā
efficit institutū cōmēdatiōnē.
Quāto magis vero venustatis
titulus surreperit tanto magis
subditoz inſiſtendū est fauor:
vt quod propriū ois neq; effe
rit tumultuosū: ipsozū tempe
stinis erogetur affatibz: vt non
solum in morū dulcedine:*

*Iocozum quoq; dānoſa libido ē. In hac parte Boetius
post predicta ponit documēta magistroz regulatū quo
ad vicioz fugā. Et diuidit hec pars in duas partes scdm
duo documēta que ponit. secunda ibi. Cum autē. p̄rio
ponit vnum documētum qd est de cūitatione iocozū
illicitoz. scdm causam documētū subiungit ibi. Ut qd
oiz ē. Et dicit pmo qd dānoſa libido. i. cupiditas iocoz
sit ablatā subaudi a magistro attētiōz: 2. hoc iō vt bonoz
pncipialis. i. hominū pncipaliū 2. patrie efficit. i. extollar
famā supple magistri in cōmēdatiōne tituli. i. bonozis.
quod tamen raro contingit. quoniam nemo acceptus in
patria est neq; p̄bēta. vt dicit in euāgelio. 2. sequitur. 2
quāto magis titulus. i. laus 2. bonoz venustatis. 2. nobili
tatis surreperit. i. excreuerit tantomagis est inſiſtendū
i. vacandū fauorū subiectoz. i. scolarium. Et causam
documēti assignans dicit: hec omnia ideo fieri congruū
est vt quod. i. que laus nequit pferri subaudi ob pferen
tis verecūdiam cum p̄pria laus fordeat. p̄ferri inq; tu
multibus. i. verbis tumultuosus. p̄p̄y ois. illud saltem
erogetur 2. p̄p̄aletur affatibus tempestiuos eozum. i. sub
ditoz. vt sic magister ipse non solum mox dulcedine
2. facultatis. i. scientiarum acumiē. i. excellētia spectet
2. miret. Et Notandū magistri in natalibus cōmōzan
tibus locis summpere a luxoz cōsortio se abstinere de
bent ppter multas vltimū additiōes quibus quilibz
luxoz atstringitur. p̄tima est desiderium lucrandi quod
ex cupiditate pcedit que radix omniū vicioz ē. pmo ad
thimothē. 6. Secunda spoliare p̄timum qd rapina est.
Tertia blasphemare deū qd est turpissimū. Quarta per
iurare. qd ecclē. fia cōtēmiſ. Quinta valde mētri quo
scandalozat p̄timum. Sexta furari qd suspendiū sequi.
Septima irasci qd plerūq; homicidiū sequi. Octaua so
lenitate non colere. q̄re 2. merito lapidādā essent luſozes
sicut qd colligebat ligna i sabbato. Nonā ē amissio bono
rum ois. quas obres bone ingitiōis magister qui famā
bonā 2. honores suos pmulgarē desiderat luxoz ibone*

*statē rabiēq; deuſtet: qm̄ nihil ē qd hoiez tā deboneſter
q̄ ludoz iboneſtat. Alec. n. ludus vt in policator li. pmo
scribit. ludoz maloq; mater est. Deuſtet ergo tā alec q̄ ce
teroz. oioz. enomitas. exēplo Philonis lacedemony.
hic. n. societatis iugēde causa missus i cōtribū duces 2. se
niores ppli ludētes iuenit i alea. insecto itaq; negocio re
uerſus ē dīcēs*

*verumetiam proprie facultatis
acumine commendabilis inſpe
cretur. Cum autem tam moiz
q̄ facultatis in publicum euene
rit cōmēdatiō: cauendūz est
ne incestus caput obſtiper: adul
terium oza confundat: illiciteq;
malignitatis feroz famā bonam
denigret: ne ſolē vernoſ emittē
tes odōz iū videant expirare:
2. lilia ſudore caſtratis queſita*

*reſpublica ludere videat. defectūq; ſui relicta grauitate
pronunciet. hec ille.*

*Cum aut tam mox q̄ facultatis. Dic ponit 2^m docu
mentum quo iūtar. Boe. magis ipſos ad fugā luxurie
ſummis viribus amplectādā. Et diuidit hec pars in tres
ptes. nāz pmo documētū ponit. 2^m eam documētū reddit.
3° oia ista exēplo 2. firmat. 2^m ibi. Ne roſe 3° ibi. Vene
rabilis Eratoni. Et pmo documētū ponēs dicit. cūz cō
mēdatiō. i. laudatō 2. bonozatiō taz mox q̄ facultatis
magistri in publicū. i. in publicam famā euenerit. cōſi
derandū est 2. firmus cauendū ne incestus. i. luxuria vel
fornicatio caput obſtiper. i. circūdet 2. ſclinet: etiaz
ne adulterius oza sua confundat. ſinodoche ē pars pro toto
poſita. qd pro 2. ne fetor viciū illicite malignitatis dēni
get 2. obſtiper famā ſubaudi magni laborū 2. q̄ſitaz.
2. rōnē reddēs boz dicit. hec ideo. i. dīcenda sunt ne roſe
i. ipſa bona fama: mittētes odōz vernū. i. vernalem 2.
ſuaūq; videant expirare: etiaz ne lilia caſtratis. i. ipſa ca
ſtrata que liliis merito cōparat queſita ſudore. i. labore.
videant decreſcere ſupple a ſua pulchritudine: quaſi di
ceret. ne ipſa bona fama redolere deſiſtat. Et Nota Bo.
attēdēs iter alia vicia q̄ bñt bonā famā tollere: ac ē de
nigrare ipſa luxuria ē. pro tāto vere ſapie magm p hoc
documētū viciū hoc cūitare docet 2. famā bonā retiere:
qd ſacily adimplere valebit ſi illio ſapie voluerit adhere
re. vñ ipſa ſapia 3 viciū B 2. reliq; vicia dicit illō ſapie. 7°
yenerūt mihi oia pariter cū illa 2. innumerabil' bonēſtatē
p man' illi. qd 2. catho at tēdēs ingt. Luxuria fugito 2.
2. ſegē in fine ſcōi vñs. nā ſunt 3^{ia} fame. 3^{ia} inq; quod
non ſolū verbibz exēplo clariffimū est. nūq; d. n. volū
ſcentiū vrbz clariffima opulēta legibus 2. moribus ordi
nata. vt reſert Valer'. li. 5. c. i. poſt qd i luxuria p̄lapſa ē i
iniuriā 2. turpitudinē decidit vt ſeruoz iſoleſtimū ſub
iaceret dñatiō. ſic 2. i peritū romanū. vñ. Pollicrates li. 6.
c. 12. reſert luxū 2. libidine exbauit ſed necrone regnātē.
qd ergo B vicio ſedius. qd dānoſius. quo virtus atterit
vicioze elaguetur. ſopita glia i ſamā 2. meriti. ſacileq;
bonēſtatē denigrat. Itē incestus. i. i caſtus qd cūz moniali
ſanguinea vel v̄gine 2. cūbit. ē. n. coit' illicite. Et adul
terii quaſi ad aliter' t̄boz acceſſus. ē. n. vt ingt magister
4. iniaz illicite coitus cū maritata. Sed ſtuprū est deſto
ratio virginis illicite. Fornicatio cōmūis ad hec oia. ſit
tñ ſpālter cum ſoluta vidua vel meretrice.*

*De dānoſa 2. cōmēdatiōne
7° p̄ſas luſozes.*

Venerabilis Cratonis effigies. In hac parte Boetius superius dicta et templo confirmat. Et duo facit. nam primo exemplum ponit secundo circa hoc notabile quoddam subiungit. ibi. **L**icet enim. Et exemplum proponens dicit que et quanta opprobria sublationes atque blasphemias ob adulterium incurrebat vicium. venerabilis enim effigies. idest imago et successus Cratonis illius magistri prebuit causam meritis atque tristitie incrementis necdum proprie facultatis. idest artis complicitibus. idest fortibus. verueta aliquid qui eum attingeret vnicuique respectu. scilicet Cratonis obdormiret quodam tempore in diuersorio. idest domo. Castoris illius hominis quicquid ipse fuerit. et hoc ob delicias. idest adulterium. Eufragie vxoris sue. reperitur. Iste beatus est in amplexu. do. quid ultra. Crato ipse tractus capillis castigatus verberis. idest laniatus vulnere. et deinde sale fricatus. atque postea in augmentum penarum vixina seruorum infusus. iterum eiectus angulis supple domus. erectus trabibus. Tandem vero tortoribus ipsum ut premittit cruciantibus lassatis et fessis genitalibus priuatus est. sterquilinoque suppositus. transiitibus expostus subaudi in ridendam fabulam. quibus omnibus sic perperat exiit plebis abiectio. idest derisio. et. vt in littera clarius proficitur. quoniam littera nulla eget expositione. Notandum licet mechos atque adulteros similiter quoque et alios fornicarios cuiusque conditionis existant multa mala iusto dei iudicio conueniantur. hec tamen que littera exemplo enumerat licet non plerumque contingant quemadmodum Cratonis euensie narratur. sunt tamen de his que cum adulter in vicio deprehenditur. ipsi promprie que reliqua insiguntur. similia sunt que Quatinus libro primo sermonum connumerat. Sastra secunda. inquit enim ipse hoc modo. Dic se precipites tecto dedit. ille flagellis Ad mortem cecus fugiens hic dedit acrem Predonem in turbam. dedit hic pro corpore nummos. Dunc perminere calones. quin etiam illud. Accidit quidam testes caudamque salacem Demerit ferro iure omnes. et. hec ille. Item meror proprie dolor est cum silentio. a venit a mereo. es. quod preterito caret. Iste merco. es. ut. inueniatur. tamen non in eadem significatio ne Item diuersorum diuersitas viarum est ubi viator ad callem diuertitur. vel locus remotus ab alio vel receptaculum. s. hospitii vel hospitale. Et dicitur a diuerto. unde in Luca. non erat ille locus in diuersorio. et. vt dicit ibi gloria est locus inter duos muros habes duas ianuas. vt scilicet ex diuersis viis recipiat aduenientes.

Licet enim quandoque prima salua fiant indicia. In hac finali particula huius totius libri de disciplina scoliarum circa proxime dicta quoddam subiungit notabile. quo magistrum quoslibet monet vt quicquid tui moribus. tu quoque i administratione doctrinae persequerentur

saltem eo ordine atque manerie gerant vt scilicet media primis preualeat. sic quoque vltima medius primisque antecellant. quod tamen plerumque alio ordine geritur. quatuor enim primae indicia. idest signa fiant quodque. idest septi. salua subaudi et laudabilia. tamen vltima supple indicia remanebunt plerumque inquinata. idest turpia et scelerata. alterius sapientis. idest meriti. et prima. Notandum sicut parum prodest bene agere si mens labilis existat cum ex nullis actibus generetur habitus nisi boni operis perseverantia coexistat. sic quoque parum imo nihil proficit qui a bonis incipit. modo repet finem quoque bonorum confundit. unde in prouerbijs sapientis bene dictum est. Nil prodest bene facere si cesses. Nam turpe est bona opera cepta deserere atque in mala declinare. Incepto ergo bono proposito perseverandum est iugiter Ille autem perseverat qui bona cepta continuat. ille quoque continuat summo creatio sine singula claudit. Qui deus gloriosus est in secula cuncta benedictus Amen.

Finis

Consiliabatur item gnatorum solvere carmen. Obliqua facie surdus ab arce vehor. Non pudeat struisse dolos et aggere fato. Rumiferos sonitus mouet ampla seges. Aderat interdus rabies contermina ponto. Dum loquor et quarto capite coger opus. Apos pcoro iuuenes quod est celebranda iuuent. Suggestat innocuos nunc mea lira modos.

Dini Senerini Boetij de solatione. necnon de scholarium disciplina melius ope ribus. cuius sancti Thome super viros commentarijs. in hoc eodem volumine. impressis mandato et impensis nobilis iregerrimique Alfridi Octauiani Scoti civis Abodoniensis finis est feliciter datus. Achenijs. Anno incarnationis domini post millesimum quaterque centesimum nonagesimo octavo. Decimo octavo kalendas Julias. Per Bonetium Locatellum Bergomensensem.

^a
Boetius de
Damnatoꝝ pena
Parentes require
¶ Eximij preclarij

^b
tit. i. appoiuit
ptis. i. labialis
mibi ne abscondas
primum beneficium

^c
linione. i. ignorantia
spe. reliquerit
similitudinem. ibi
tam nostram

^d
Si illud quod videt
nemo nisi diues
potestas non est multū
quesiuit dignitates

^e
Quod autem
philosophia more
est bene dispositus
familiaritas non

^f
dicit vel ostendit
tes. vt dicit scriptura.
¶ Prosa vndecima
Tunc ponit aliud

^g
¶ Notandum q̄ pbia
huiusmodi habeat
proba. i. homines
ad propria

^h
tia. per similes
berans. i. abundans
¶ Metrum sextum
possunt. ¶ Notandum

ⁱ
¶ Sed cur tanto flagrat
hil tamen necessitatis
cognoscit queq;
accipitur hic sensus

^k
tia. i. coniungenda
idest struma.
a ciuitate expelli
nihil lucidius.

^l
Nihil aliud
litatis ipsius.
apud astrologos
res crebro

^m
socialis amoris
que in modestia
labor ⁊ fidelitas
supple ne diligentia

ⁿ
fico. secundo quomō
iusticia autem
¶ Cum autem

Finis.

